

چه پکیک له
حه ماسه ی پيشمه رگه
برایم چووکه لی

پووشپه ری ۱۳۹۹

چەپكۆك لە
حەماسەى پېشمەرگە
نووسىنى: برايم چووكەلى
پېداچوونەو: عەلى بداغى
پووشپەرى ۱۳۹۹
دیزاين: ئەيوپ شەھابىراد
چاپ: چاپخانەى شوان- ھەولير

پیشکش به گولاله محممه دزاده،
که نه تنها له ته و اوای ناخوشییه کانی
ژیانمدا به هموو وجودییه وه
شهریک و. همیشه یارمه تیده ری
به ریوه بردنی ئه رکه کانم بووه.
به لکوو خوئی و نزیکترین نازیزانیشی
له ریگای خه بات بو ریگاریی
نه ته وه که یدا خوینیان لی چوراوه.

وتهیهك له باره‌ی ئەم كتیبه

كتیبه‌ی «چه پکیک له حه ماسه‌ی پیشمه‌رگه» که ئیستا له‌به‌ر ده‌ست‌دایه، پیکهاتوه له کۆمه‌لیک عه‌مه‌لیاتی هیزی پیشمه‌رگه که بۆ ستوونیکه‌ی رۆژنامه‌ی «کوردستان» به‌ناوی «هه‌گبه‌ی شاخ و شو‌رش» م‌ده‌نووسی. دیاره به‌پیی توانا هه‌رجاره‌ی حه‌ماسه‌یه‌ک له قاره‌مانانی دیموکراتم له ناوچه‌ جۆربه‌جۆره‌کانی کوردستان زیندوو ده‌کرده‌وه. دواتر به‌باشم زانی که ئەو نووسینه‌یانه له تو‌ی په‌رتووکیکدا و له کتیبخانه‌ی کوردی‌دا جیگای خۆی هه‌بێ، بۆ ئەوه‌ی تو‌زی فه‌رامۆشی له داستانه‌کانی قاره‌مانه‌تی پیشمه‌رگه نه‌نیشی. بۆ من کاریکه‌ی سانا نییه‌ بتوانم په‌ر به په‌ری قاره‌مانه‌تی هیزی پیشمه‌رگه بنوسمه‌وه. چونکه ئەم میژوو‌ه پر سه‌روه‌رییه نه‌قه‌له‌م ده‌روه‌ستی دێ و نه له ئامیزی کاغه‌ز و ده‌فته‌ردا ئۆقره ده‌گرن. قاره‌مانانی ئەو میژوو‌ه خویناوییه که‌م نین، له‌به‌ر ئەوه‌ی به‌دریژایی میژوو، نه‌ته‌وه‌ی کورد خوینی له‌به‌ر رۆیشتوه، ئەویش خوینی که‌سانیک که له بژارده و هه‌لکه‌وتوو‌ه‌کانی کۆمه‌ل بوون. ئەوان به‌ جوامیری خۆیان سه‌لمان‌دیان که کورد نه‌ته‌وه‌یه‌کی زیندوو‌یه و بۆ ئەستان‌دی مافه‌کانی له‌سه‌ر پییه. کاتیک ئاو‌ر له میژوو‌ی ئەو نه‌ته‌وه‌یه ده‌ده‌ینه‌وه و وه‌ک فیلمیکه‌ی تراژیدی له‌خه‌باتی خویناوی گه‌لمان ده‌روانین، زۆر می‌رخاس و جوامیران ده‌بینین. شه‌هیدانی هیزه‌کانی پیشمه‌رگه‌ی حیزبی دیموکرات، نموونه‌ی ئەو قاره‌مانانه‌ن که ناوی به‌رز و یادی ئازیزیان له کارنامه و پیشینه‌ی هیزه‌کانی پیشمه‌رگه‌ی حیزبی دیموکراتدا، هه‌ر له بیستوونه‌وه تا ئاگری ده‌دره‌وشیته‌وه.

بۆ منى خۆشى له خۆنه دیو کارىكى ئاسان نىیه بۆ یه که یه که یه
 فیداکارییه کانی پيشمه رگه یا باشتهر بلیم هیزه خه باتکاره کانی
 حیزب به دواداچوون بکه م. وهختیک باس له فیداکاری و خهباتی
 پيشمه رگه کانی حیزبىکی سیاسى ده که یین، مه به ست ته وای ئه ندامانى
 ئه و حیزبه یه که به جوړیک له جوړه کان له هه موو بواره کاندای
 (له بارى سیاسى، ته شکىلاتى، مالى، ته داروکاتى، کۆمه لایه تی
 و هتد) هوه به شداری چالاکییه کان بوون و له مه دیداندا بوون.
 دیاره خهباتی گه لیک به بی پيشره وایه تی حیزبىکی شوړشگير
 که ئه رکی هه ره گرینگی دیاریکردنی رپىازى سیاسى بۆ ئه و گه له
 و هه لپزاردنی شیوه ی خهبات له قوناغى دیاریکراوادیه، هه رگیز
 سه رکه ووتوو نابى. به لام ئه وه به م مانایه نىیه که پئویستمان به
 ئاوردانه وه له میژووی خهباتی خۆمان و ئه زموون وه رگرتن له شکان
 و سه رکه و تنه کان و تالی و سوپرییه کانی سالانى رابردوومان نىیه.
 یه کیک له ئه رکه گرینگه کانی نه سلئ تازهی گه له که مان ئه وه یه، رووداو
 و کاره ساته کانی نیو ژیان و خهباتی تیکۆشه رانی نه سل یا نه سله کانی
 پیش خویان، بخویننه وه و لییان ورد ببنه وه. چونکه ئه و رووداوانه و
 کاریگه ریه کانیان هه ر ته نیا پئوه ندىیان به رابردووه وه نىیه و، پئویسته
 درس و ئه زموونه کانیان بکه ن به چرای رپگه ی خهبات و تیکۆشانی
 ئیستا و داهاتووش. دیاره نه سلئ رابردوو له بهر ئه وه ی بۆ خوی له
 نیو رووداوه کان و فیداکاری و به رخۆدانى سه رده مى خۆیدا بووه و،
 کيشه سیاسى و کۆمه لایه تی و فه ره هنگى و نىزامیه کانی داسه پاو
 له لایه ن ده سه لات و رپژیمی زۆرداری سه رده مى خوی به چاوی خوی
 دیتوه، ده بی ئه زموونه کانی خوی بگيرپته وه و بیگوپزیتته وه بۆ نه سلئ
 دواى خوی. رووداوه کانی قوناغى خهباتی چه کداری گه له که مان
 له وانن که پئویسته تۆمار بکرین و بنووسرینه وه و به مه به ستى
 شاره زای نه سله کانی ئیستا و داهاتوو لییان، کاریان له سه ر بکرئ.
 جیگه ی شانازییه که قاره مانانى دیموکرات له هه موو هیزه کانی سه ر
 به و حیزبه گیانیان له پیناوی ئازادى و سه ره به ستى نىشتماندا به خت
 کردوه و میژوویه کی پر له سه ره وری و ئازایه تیان تۆمار کردوه. هیزه
 قاره مانانه کانی حیزبى دیموکرات له زۆربه ی ناوچه کاندای زۆر جار رووی

داوه سهرتاسه رى پوژيک و، زور جار دوو روژ، سى شه و و پوژ به چه کى سووک له به رامبه ر شه پوولى ئينسانى هيزى داگير که ردا پاره دستان. ئه وان به خوړاگرى و پيشکيتش کردنى خوښى خوښانيان داوه که دوژمنى فاشيست به شه پوولى ئينسانى و جبه خانى زه به لاج و چه کى پيشکه و توتو ناتوانى هيز و بيروباوه رى پوړه کانى ديموکرات لاواز بکا. ئه وهى من وهک يه کيک له کاراکتير ه کانى نيو خه باتى چه کدارى حيز به که م ده ستم بو ئه و کاره بر دوه، ده توان و هک لاپه ر ه يه ک له داستانى خوړاگرى و به ر خوډانى پېشمه رگه چاوى لى بکن. دياره ميژووى خه بات و فيداکارى هيزى پېشمه رگه له سهرتاسه رى کوردستان به ده يان هه زار لاپه ر ه و به سهدان و هه زاران په رتووک له خو د ه گرى. له راستيدا هه موو که لين و قوژبن و هه وراز و نشيو و ده سکه و ته کانى پر له شانازى خه باتى چه کدارى، کارى پوژانه ي پېشمه رگه و فيداکارى هيزه کانى حيزب که وهک ئه ستيزه ي دهره وشاوه ي ئاسمان تروسکه يان دى، قه له مى من توانى هه لگرتنى ئه و باره قورسه ي نيه که هه مووى سه روه رى گه لى کى چه وساوه يه. ئه وه کار يکه که ده بى به پي پلان و به به شدارى کومه ليک که س و به پشتبه ستن به سه رچاوه و دوکيومينتى پيوه نديدار به ميژووى ده وله مهندي خه بات و به ربه ره کانى چه کدارانه ي حيزبى ديموکرات بکرى. خو شه ويستان!

له م نو سينه کورته دا به دهر فته ي ده زانم ريز و سپاس و خو شه ويستى خو م پيشکه ش به و هاوړپيانه م بکه م که له راستيدا هاوکارى به نر خان کردووم و بو خسته پرووى ئه و په رتووکه م ما يه يان له خوښان داناوه. به پريز عه لى بداغى، سه رنووسه رى پوژنامه ي «کوردستان» که به وهختى خو ي و له کاتى بلاو بوونه وهى له پوژنامه دا پيدا چو ته وه. هه روه ها هاوړپي ده ستره نگينم کاک ئه ييوب شه هابى راد که وهک هه ميشه به ئاماده کردنى به رگى کتبه که و مونتاژى نيوه روک که ي هاوکارى کردم و سه ره راي پر کارى هه ميشه يى، کاتى خو ي بو ته ر خان کرد. هه روه ها له هينديک ناوچه که من لپيان دوور بووم، ئه گه ر پرسيار يان ناروونيه ک له سه ر عه مه لياتيک هه بوايه، خو شه ويستان يک هاوکار يان کردووم که جى خو يه تى سپاسيان بکه م. ئه و به ريزانه له و که سانه بوون که

لەو جۆره کاتانەدا بە هانامەو هاتوون و لە ولامدانەو درێغیان نەکردووە. ماوەتەو بەلێم شانازی بە هەموو ئەو پڕۆژانەو دەکەم کە یەک بە یەک پێشمەرگە ی حیزبی دیموکرات شانازی تێدا خولقاندووە و بەرگریی لە نیشتمانی جوانی کوردستان کردووە و خوێن و گیانی خۆی پێ بەخشیووە. چونکە ئەگەر ئەو رابردوو و ئەو خۆ بەختکردنە نەبواوە، ئەگەر بەر بەرەکانی و فیداکاریی بەرامبەر دوژمن لە گۆرپیدا نەبواوە و پێشمەرگە ی کوردستان قوڵی لێ هەلنەمالیبا، رێگای داھاتوو بۆ نەوێ دواتری ئەم نەتەوێە زۆر تاریک دەبوو. ئیستا لە سایە ی ئەو فیداکاری و خوێندانە یە کە کورد شانازی بە رابردووی خۆیەو دەکا. هەست بە سەر بەرزی دەکا کە سەری بۆ داگیرکەرەن دانەنواندووە و خوێنی لاوەکانی بۆتە چرای پووناکی بەر پێی تیکۆشەرانی خەبات بۆ پزگاریی کوردستان. لە کۆتاییدا ئەم پەرتووکەم پێشکەش بە هاوژینم گولالە محەممەدزادە دەکەم کە نەک هەر لە ناخۆشییەکانی ژیانمدا بە هەموو وجودییەو شەریک و، هەمیشە یارمەتیدەری بەرپێوەبردنی ئەرکەکانم بوو، بە لکوو خۆی و نزیکترین ئازیزانیی لە رێگای خەبات بۆ پزگاریی نەتەوێە کە یدا خوێنیان لێ چۆراوە. پێشکیش بە ئەو کە دوو برای لەم رێگە یەدا شەھید بوون و خۆیشی لە مووشە کبارانی قەلای دیموکراتدا برینی قورسی هەلگرت، بەلام بەخۆشییەو بەروابەخۆتر لە جارەن، لە سەنگەری تیکۆشان و لە ژیانی خەباتکارانەماندا، هەر وا هاوپی و بەردەوامە.

برایم چووکەلی

۱۵ ی خاکەلیئوێ ۱۳۹۹ ی هەتاوی

تۆ بلیی ئەم کتیبانه پۆیست بن؟

ئێمه مندال بووین، عومەر موختاری لیبی مان ناسی. چۆن؟ له فیلمیکی سینه‌ماییدا. فیلمیک، که پیاویکی پیر پالەوانه‌که‌یه‌تی. سه‌رکرده‌ی رزگاریخوازی لیبی، که دژی داگیرکه‌ری ئیتالیاییه‌کان راپه‌ری، که چی پاش ئه‌وه‌ی سوپاکه‌ی ده‌شکینن، ده‌یگرن و له سێداره‌ی ده‌دن، به‌لام ئیتر عومەر موختار به‌په‌تی سێداره‌وه‌ له‌به‌ر چاوی ئێمه‌ که‌سیکی شکستخواردوو نه‌بوو، پالەوانیک بوو، که غه‌دری داگیرکه‌ر تیکی شکاند. سه‌رکه‌وتوو‌یه‌ک، که تا دنیا به‌ دنیا به‌ شانازی رزگاریخوازانی گه‌له‌که‌یه‌تی و له‌سێداره‌درانی‌شی په‌له‌یه‌که‌ به‌ نیوچاوانی ئیتالیاییه‌کانه‌وه‌. هه‌ر ئیستا هه‌موو جیهان به‌ ورد و درشته‌وه‌ برۆیان به‌ جووله‌که‌کان کردوه‌ که به‌لێ نازییه‌کان شه‌ش میلیۆن که‌سیان لێ پاکتاو کردوون، به‌لام چۆن کارێکیان کرد دنیا به‌وه‌ بزانی؟ ئاخۆ ته‌نیا به‌ هه‌ولی دیپلۆماتیک و دادخوازی و هاواری نیوده‌وله‌تی؟ نه‌خیر، ئه‌وه‌ی هه‌موو دنیا به‌ قه‌ناعت گه‌یاند، ئه‌و لێشاوی فیلم و دراما و رۆمان و چیرۆک و به‌لگه‌نامه‌ن بوون، که چاپ کران و بلاو کرانه‌وه‌. لێره‌وه‌ ده‌زانین کتیب چ کارێگه‌رییه‌کی مه‌زنی له‌سه‌ر ناساندنی میله‌تیک و وشیارکردنه‌وه‌ی مرۆفه‌کان هه‌یه‌. ئێمه‌ چیمان کردوه‌؟ تا ئیستا هه‌یچ. میژوو‌یه‌کمان هه‌یه‌ پر له‌ گوره‌ی نه‌گریسی داگیرکه‌ر و غه‌در و خیانه‌ت و کوشتاری به‌کۆمه‌ل و راوه‌دوونان و ئاواره‌یی و مالبه‌کۆلی و هاوکات پر له‌ به‌رگری و به‌گژداچوونه‌وه‌ و به‌ره‌نگاریی قاره‌مانانه‌ی پيشمه‌رگه‌ و خه‌باتی بی‌پسانه‌وه‌ و هه‌ولدان بۆ رزگاری له‌ کۆت و نیری یه‌خسیری. هه‌ر کام له‌و ویستگه‌ میژوو‌ییانه‌مان هه‌لده‌گرن سه‌دان

رۆمانیان لی بنووسریته وه و سه دان فیلمی سینه مایی و
 دراما و به لگه فیلمیان لی دروست بکری. به لام مخاین تا ئیستا
 جگه له هیندی ورده هه ولی دلسۆزانه، شتیکی ئه وتۆ نه کراوه.
 کاک برایم چوکه لی، له و سالانه ی رابردوودا هه ولیکی جوان و
 شینگیرانه و دلسۆزانه ی داوه بو تۆمارکردن و زیندووراگرتنی ئه و
 لاپه ره سوورانه ی میژوو، که تیئاندا درنده یی دوژمن و لیقه و ماوی
 میلله ته که مان و ئازایه تی و گیان له سه رده ستی پیشمه رگه کانی
 کوردستان به پرونی نیشان دراوه ته وه. ئه وه ی چوکه لی کردوویه تی،
 هه نگاویکی گه وره و باشه، که یاد و بیره وه ری و ناوی شه هیده کانمان
 به رز راده گیرئ و نه وه کانی داها توو له و میژوو ئاگادار ده بنه وه که
 ئه وان نه یان دیتوو، به لام نووسه ری ئه م کتیبه تییدا ژیاوه. ئه م کتیبه
 به زمانیکی پوخت و خو ش و په وان نووسراوه. هه مووی به لگه ی
 میژوو. ده ستی نووسه ره که ی خو ش بی و یاد و ناوی شه هیده کانمان
 به رز بی و نمونه ی کاک برایم و ئه و به ره هه مانه ش زۆر بن.

په سوول سولتانی
 ۲۱ی خا که لیوه ی ۱۳۹۹

رزگاری له داوینی ژنیکه وه!

ئيواره درهنگانیک له گوندی «کانی شقاقان» ی ناوچه ی ئاله شینی بۆکان ۴ کادری فیداکار و به ئەزمون چاوه‌پوان بوون سیبهری ئیواره دابج هه‌تا شوینی پشوودان بگوازنه‌وه و خۆیان بۆ تیکۆشانی سبه‌ی ئاماده بکه‌ن. ئیواره‌ی هه‌مان رۆژ واته ۱۸ی خه‌رمانانی سالی ۱۳۶۴ ئەو چوار تیکۆشه‌ره له‌ئاوایی کانی شقاقان وێرایی به‌سه‌ر کردنه‌ی خه‌لکی ئاوایی که هه‌موو پشت و په‌نای پیشمه‌رگه بوون ئەرکه حیزبی‌یه‌کانیان راپه‌راند و بۆ خۆپاراستن له‌ چاوی دوژمن کاتژمێر ۱۱ی شه‌و به‌ بی خشپه و زۆر به‌نهینی له‌ ئاوایی وه‌ده‌رکه‌وتن. پاش برینی رینگایه‌کی دوور و له‌کاتی‌کدا شه‌که‌تی خه‌ریک بوو برستیان لی ببری خۆیان گه‌یانده‌ گوندی «که‌ریزان» ی ناوچه‌ی ئاله‌شین و بریاریان دا له‌م گونده‌ بمینه‌وه و سبه‌ی خه‌ریکی کاروباری حیزبی خۆیان بن. ئەو پۆله تیکۆشه‌ره که ئەرکار کرابوون سیاسه‌ته‌کانی حیزبه‌که‌یان به‌رنه‌ نیو خه‌لک و ئەوان له‌ پیلانه‌ دژی گه‌لی‌یه‌کانی رێژیم ئاگادار که‌ن و په‌یامی هێزی پیشمه‌رگه‌یان پی بدن که هه‌مان درێژه‌دان به‌ رینگای شه‌هیدانه، به‌و بیرانه‌وه خۆیان خزانده‌ نیو گوند و له‌ دوو مال دامه‌زران. مانه‌وه له‌نیو خه‌لکی دلسۆزی ئەو گوند و دلنیا‌بوون له‌وه که سبه‌ی به‌شیکی دیکه له‌ ئەرکه‌کانیان به‌باشی به‌جی دینن و خه‌لک به‌ دیداری خۆیان شاد ده‌که‌ن، خه‌ویکی خۆشی به‌ نسیب کردن. به‌ تایبه‌تیش که ماندوویه‌تی له‌پیی خستبوون و چیدیکه‌ توانای دانیشتیان نه‌بوو. ئەوان به‌ نیو رایه‌لکه‌یه‌کی به‌هێزی دوژمندا خۆیان گه‌یانده‌وه ئەو ناوچه‌یه‌ که ته‌نیا وره و ئیمانی پیشمه‌رگه‌ ده‌ی توانی شتی وا بکا. سه‌ره‌پرای مۆلگه‌یه‌کی زۆری دوژمن، به‌داخه‌وه سیخو‌ر و خۆف‌رۆشیش ده‌وری

دژبه‌ری پېشمه‌رگه‌یان ده‌گېړاو چوارچاو ده‌گه‌ران سوږاغيان بکه‌نو بو وەرگرتی ده‌سخوښانه هیزه‌کانی دوژمنیان لئ ناگادار بکه‌ن. خاوه‌ن مال که له‌خوښی دیداری پېشمه‌رگه‌ه‌موو شتیکی له‌بیر چوو‌بووه هەر له‌هاتوچوډا بوو. جاریک سه‌ری ئه‌و ژووره‌ی ده‌دا که قاره‌مانه‌کانی لئ بوو، جاریک ده‌چووه لای خیزانی و ده‌ستووری ده‌دا چپشتی خوښیان بو لئ بنی. ئه‌و ه‌موو گیانی ببوه ریژ و حورمه‌ت بو ږوله‌کانی و نه‌یده‌زانی چوښیان په‌زیرایی لئ بکا که شایانی ئه‌وان بی. ده‌گه‌ل ئه‌وه‌که له‌خوښی دیداری پېشمه‌رگه‌کان ده‌پېستی خو‌ی‌دا جیی نه‌ده‌بووه، نیگه‌رانیش ه‌موو وجوودی داگرتبوو. ئه‌و ده‌یزانی دوژمن بی په‌رحمه و ناوچه‌که‌ش به ته‌واوی ته‌نراوه. له‌ بوونی جاسووسی نیو‌خوښی بی‌خه‌به‌ر نه‌بوو، بویه هەر ده‌ستی هه‌ل دینا و ده‌پاراپه‌وه ږوله‌کانی مه‌حفوز بن. سه‌عات ده‌ی به‌یانی کادره ماندوویی‌نه‌ناسه‌کان کاتیک وه‌خه‌به‌ر هاتن هه‌ستیان کرد به‌ هو‌ی ریگا ږویشتی زور بن لاقیان بلو‌قی کرده و خوینی لئ دی. به‌و حاله‌ش وه‌سه‌ر خو‌یان نه‌هینا و وپرای نان خواردنی به‌یانی ده‌گه‌ل خانه‌خو‌ی که‌وتنه قسه‌وباس و پرسیار کردن له‌ وه‌زعی هیزه‌کانی ریژیم. ئه‌وان زور به‌ وردی پرسیاریان ده‌کرد و هه‌ولیان ده‌دا زانیاری هه‌رچی زیاتر وه‌ده‌ست بینن. خانه‌ خویش دلسوزانه ئه‌وه‌ی ده‌یزانی بو‌ی ده‌گېړانه‌وه و ه‌موو جاریش نفرینی بو جاش و جاسووسه‌کان ده‌نارد. قسه‌کان به‌ دم سیاسه‌ته‌وه گه‌رم بوون که وه‌خو هاتنه‌وه سه‌عات یه‌کی پاش نیوه‌ږو بوو. ئینجا سفره‌ رازاپه‌وه و بو‌نی شوږباو فرووجی کورده‌واری ئه‌و نیوه‌ی پر کرد. کادره‌کان له‌ لایه‌ک به‌و زانیاریانه‌ی وه‌ده‌ستیان که‌وتبوو خوښحال بوون و له‌ لایه‌کی دیکه‌ش سفره‌یه‌کی په‌نگینیان له‌پیش بوو که به‌ ته‌واوی مه‌ستی کردبوون. ئه‌وان ه‌موو وجوودیان ببوه غرووری پېشمه‌رگانه و هه‌ستیان ده‌کرد ده‌نیو دلی خه‌لکه‌که‌یان‌دا هیچ دوژمنیک ناتوانی زه‌فه‌ریان پی ببا. خو به‌ژوورداکردنی می‌ر مندالیک و خه‌به‌ری ئه‌وه که ماشینی پاسداران هات، ه‌موو شتیکی لئ تیک دان. به‌لام خو‌یان شلو‌ی نه‌کرد و نه‌یان هیشته‌ تووشی شله‌ژان بن. ئه‌وان که قالبووی

مهیدانی خهبات بوون، زوریان لهو پوژانه دیتبوو و گه لیک جار هر به دهسته ی چوکه زهبری گه وره یان له سوپای دوژمن وه شان دبوو. هر بویه بهرنامه ی دیفاعی کی جانانه یان دارشت و بریاریان دا هه تا دوا گولله شه پ بکن و ریگا نه دهن دوژمن به سه ریاندا زال بی. جاش و پاسداری به ره وه و به ترسه وه خو یان به مالان دا کرد بو ئه وه ی پیشمه رگه کان شک نه کهن. ئه گه رچی کورانی دیموکرات زور لهو پوژانه یان دیتبوو و هه میشه ئاماده بوون بمرن به لام ته سلیم نه بن که چی وادیار دوژمن به ته یاری به سه ری داداون. به ره به ره هیزه کانی دوژمن لهو ماله نیزک بوونه که کادره کانی لی بوو. دهوری مالیان گرت و به هیوا بوون به زیندووی بیان گرن. تیکوشه رانی دیموکرات قامک له سه ره په لاپیتکه ی تفهنگ بو شه ریکی قاره مانانه به لام نابه رامبه ر ئاماده ی به ره نگاری بوون. هر چوار تیکوشه ر زیاتر له ۵ سال ئه زمونی دیفاعیان هه بوو و له هه مو مهیدانه کاندایان تا قی کرد بووه. کاتزمیری یهک و چاره گ پاسداریک خوی به ژووی دا کرد که سمایل یه که م ره گباری لیدا و تهختی عهرزی کرد. به مجوره شه پ دهستی پیکرد و هر ویزه ی گولله بوو ده بیسترا. شه ریکی نابه رامبه ر له نیوان ۴ گیان بازی ریگی نازادی که دیفاع له خاک و نیشتمان ئه رکیان بوو له لایهک و سه دان کهس له هیزه کانی دوژمن که بو گرتنی ئه و چوار که سه هاتبوون له ئاوا بیه کی ۱۵ مالی دا دریژه ی کیشا. خه لکی ئاوا بی به گه وره و چوکه وه دلایان له لای پیشمه رگه کان بوو و نیگه رانی به ته واوی دای گرتبوون. ئاخه هیزکی زور به چه کی جورا و جوره وه دهوری چوار که سیان دابوو که درباز بوونیان زور حاسته م ده هاته بهرچاو. له م کاته ناسکه دا عه ولا دووژنه، سمایلی ره زایی، عیزه دین حوسینی و عوسمان خورشیدی به لینیان دووپات کرده وه که تا دوا فیشهک شه پ بکن. ئه گه نه یان توانی درباز بن، دوا گولله له خو یان بدن و پیش به دیل بوون بگرن. دوژمن که حهوت کوژراوی هه بوو وهک ورچی برینداری لی هاتبوو. ئه وان سه ره له نو ی خو یان سازمان داوه و ئه و جار ئالقه ی گه ماروی ئه و ماله یان ته نگتر کرد. له کاتیک دا ئالقه ی گه مارو توندتر ده بوو فیشه کی پیشمه رگه کان به ره و ته واو بوون

دهچوو. عه به دووژنه بریاری خوکوشتنی دا و هاوړیکانیسی به لینیان دا وهک نه و بکن. هه موو به یه که وه بیست و ههشت خه شایبان به ره و پرووی هیزه کانی دوژمن هاویشتیوو و ته نیا یه که ی فیشه کیکیان راگرتبوو. له پیش دا سمایل و عیزه دین ئاخرین گولله یان له خویمان دا و له بهر چاوی هاوړیکانیان گیانیان به کوردستان نه سپارد. پاشان عه به که پیی ناحه قی بوو له پاش هاوړیکانی بمینی پیش نه وه ی بکه ویته دهست دوژمن دوا گولله ی له میشکی خو ی دا و خوینی خو ی تیکه لی هاوسه نگرانی کرد. عوسمان گولله ی نه مابوو خو ی بکوژی به لام کاتیک دیتی هاوړیکانی ئاخرین گولله یان له خویمان داوه هه ره نه وهنده بوو شیته نه بی و نه ی ده زانی چ بکا. ئاخر نه و هه موو فیشه که کانی به دوژمنه وه نابوو و نه وهندی توانیبوو ی لینی کوشتبوون. نه و دواچار به پرتاو خو ی به حه وشه ی مالیک دا کرد. دیتی چهند ژن خویمان مات کردوه و باسی پیشمه رگه کان ده کهن و بویمان ده پارینه وه. یه ک له و شیره ژنانه هه رکه عوسمانی دیت خیرا کوشی هه لدا یه وه و گوتی وهره ژیر کراسه که م کورم با نه ت دوژنه وه. عوسمان که فیشه کی پی نه مابوو و قه و لیشی دابوو نه یه لی به دیل بگیری، ناچار خو ی خزنده ژیر کراسی نه و دایکه به جور نه ته. هیزه کانی دوژمن ده یان زانی چوار پیشمه رگه له و گونده بوون و نیستا سی که سیان خویمان کوشتوه که و ابوو ده بی یه کیان مابی. به لام هه رچی گه ران که سیان بو نه دوژرایه وه و ناچار ئاویبان به جی هیشت. به م جوړه دامینی دایکیکی دل سوژ تیکو شه ریکی له مهرگ رزگار کرد و نه وهش جاریکی دیکه سه لماندی خه لک و پیشمه رگه گیانیکن له دوو جهسته دا.

قه‌لای سه‌ر به‌رزی یا «قلعه ضد انقلاب»

رۆژی ۱۶ی ره‌ز به‌ری سالی ۱۳۶۲ی هه‌تاوی پیشمه‌رگه له‌خۆ بووردووکانی هیزی بیستوون هیرشیان کرده سه‌ر پایه‌گای ریژی می کۆماری ئیسلامی له‌گونده‌کانی «نیه‌ر»، «ته‌نگیسه‌ر» و «میراو» که له‌ئاکامدا شه‌ش پایه‌گا له‌و ناوچه‌یه ده‌ستیان به‌سه‌ردا گیرا و ده‌یان که‌س له‌هیزه‌کانی کۆماری ئیسلامی کوژران و به‌دیل گیران. نرخه‌ی ئه‌و سه‌رکه‌وتنه‌گیانی سێ شوپه‌سه‌واری کورد بوون که‌ ئه‌گه‌رچی گلان، به‌لام بوونه‌هۆی ئه‌وه‌ی خه‌لکی ئه‌و ناوچه‌یه ئه‌م پووداو ده‌یان ئیستاش وه‌ک سه‌رکه‌وتتیکی له‌بیر نه‌کراو له‌بیر و زه‌یندا بمینیتته‌وه. دوا به‌دوای کشانه‌وه‌ی هیزه‌کانی پیشمه‌رگه له‌شوینی عه‌مه‌لیاته‌که، چه‌کاره‌کانی کۆماری ئیسلامی وه‌خۆ که‌وتن. ئه‌وان پۆژی دوا‌ی عه‌مه‌لیاته‌که په‌لاماری گوندی ته‌نگیسه‌ریان دا و پۆژی دواتر هیرشیان برده‌سه‌ر ئاوابی نیه‌ر و مغول‌ئاسا که‌وتنه‌گیانی خه‌لک. لیدان و کوتان و به‌ربوونه‌گیانی خه‌لکی ئاسایی و مه‌ده‌نی گونده‌که ده‌سپیک و یه‌که‌م کاریان بوو. ئه‌وه‌ی له‌و گونده‌چاویان پیکه‌وتبا ده‌سبه‌سه‌ر و به‌ریی شاری سه‌نیان ده‌کرد، به‌لام دیار بوو که‌ خه‌ریکه پیلانیکی چه‌په‌لی دیکه و گه‌وره‌تر له‌وه ده‌گیرن. هیزه‌کانی دوژمن هه‌ر له‌یه‌که‌م ساته‌کانی هیرشه‌که‌یان بۆ سه‌ر ئاوابی، ژماره‌یه‌ک کوردی به‌دناویان بۆ سووتاندنی ماله‌کان دیاری کردبوو. ریژی می که‌ پو‌خساری راسته‌قینه‌ی خۆی پتر له‌هه‌موو کاتیک ده‌رخستبوو، ۲۰ ماله‌ له‌ته‌نگیسه‌ر و ۸۰ مالیان له‌نیه‌ر ئاگردا و ته‌ختی زه‌وییان کردن. تاوانی خاوه‌نی ئه‌و مالانه‌هه‌وه بوو باوه‌شیان بۆ پۆله‌پیشمه‌رگه‌کانیان کردوونه‌وه و نان و پێخۆریان داونه‌تی تاوانی هه‌ره‌گه‌وره‌تریان ئه‌وه بوو ئاماده‌نه‌بوون حاشا له‌خوشک و براکانی خۆیان بکه‌ن و گوێرایه‌لی هیزه‌کانی سپای پاسداران و ملکه‌چی داواکانیان بن.

له ماوی هه و توویه کدا ئه وهی سپای پاسدارانی کۆماری ئیسلامی به سههر خه لکی ئه و ناوچه یه ی هیئا مرۆف پی شه رمه بیگی ریته وه و قه له م پی سه خه ته بینووسیتته وه. جاریک خه لکه که یان ته نگه تاو ده کرد که ده بی به خری پوژه لاتی کوردستان جی به یلن و بچنه عیراق، دوایه ئوخزنیان نه ده هات و ده یانگوت نابی ئاوا ئاسان له بهر ده ستمان پرزگارتان بی و هه مووتان ده کوژین. ههر له و ماوه کورته دا نزیک به سه د که س له خه لکی ئاواپی که گیرابوون به ری زیندانی سنه کران و ده یان که سی دیکه یان وه ک دیل و کۆیله نایه بهر بیگارییه کانی سپا. قین له دلی و بلێسه ی رقی سپای پاسداران و ههستی دوژمنکارانه ی ریژیم شتیک نه بوو به وهنده دامرکی. ئه وان هاتن ده یان که سی خه لکی ئاواپیان له شوینیک کۆکرده وه و له ۲۰ میترییه وه به رده سرپیژی چه که کانیا ن دان، جینایه تیک که زمان له گیرانه وهیدا له گو ده که وی. له زه ته ی ئینسانکوژی هیزه کانی ریژیم بووه هۆی ئه وهی که ۲۵ که س له خه لکی بیتاوانی ئاواپی برینی سووک و قورس هه لبگرن، بی ئه وهی ریگه یان بدیته ی له هیچ کۆییه ک چاره سه ری برینه کانیا ن بکه ن، به لام ئه وه کۆتایی ئه و به سه رهاته نییه. ریژیم که بریاری پوو خاندنی ههر هه موو ئه و ئاواپییه ۴۰۰ مالییه ی دابوو، له ترسی تۆله ی پێشمه رگه له وه پاشگه ز بووه، به لام هه موو ئه و بنه مالانه ی رۆله کانیا ن له نیو هیزی پێشمه رگه دا بوون و ژماره یان نیزیک به ۵۰ که س ده بوون، له ئاواپی ده رکران. پاش جیبه جیکردنی ئه م بریاره ترسنۆکانه و نابه جییه ی ریژیم، سپای پاسداران چه ند مولگه و بنکه ی نیزامی دیکه ی له ئاواپی ته نگیسه ر و میراو دانا و ژماره یه ک له خه لکه که شی به زور چه کدار کردن، به لام له نیه ر نه پایه گای دانا و نه که سیشی چه کدار کرد، هۆیه که شی ئه وه بوو که به هیچ شیوه یه ک متمانه ی به خه لکی ئه و گونده نه بوو. هیزه کانی کۆماری ئیسلامی ناوی «قلعه ی ضد انقلاب» یان به سه ر گوندی نیه ردا بری، به حه ق ههر واش بوو؛ چونکی وه ک چیا یه کی سه رکه ش له به رامبه ر ده سته ریژییه کانی هیزه کانی کۆماریدا راوه ستابوو. له نیو خه لکیشدا نیه ر به هۆی حه ماسه و فیداکاریی خه لکه که ی نازناوی «قه لای سه ره به رزی» ی پیدرا و ئیستاش ههر به و نازناوه ده ناسریتته وه.

ریژیم دواى ئەم ڕووداوه و سه‌ربارى هه‌موو ئەو تاوان و خراپه‌كارىبانه‌ى كردبووى هه‌وتووى دوو جار به‌ چه‌ند گرووپىكى زه‌ربه‌ت، ئەویش به‌ ترس و دل‌خۆرپه‌ى زۆره‌وه ده‌چوووه ئەو گونده و تا ده‌گه‌رانه‌وه نيوه‌عوومر ده‌بوون. وه‌ك بۆ خۆيان له هه‌ندى شوین باسیان ده‌کرد داروبه‌ردى ئەو گونده‌يان لى پیشمه‌رگه بوو. ئەوان بۆ شارده‌نه‌وه‌ى ترسه‌كه‌يان و زال‌بوون به‌سه‌ر دل‌خۆرپه و شكاندنى تینویتی ناخيان هه‌موو جارێ سووكایه‌تیان به‌ خه‌لكه‌كه ده‌کرد و به‌رده‌بوونه گيانیان، به‌لام ئەوه‌ى پتر له هه‌موو شتىك داخ له دلى ده‌کردن ئیمان و وره و باوه‌رى ئەو خه‌لكه بوو كه بۆيان ده‌سته‌مۆ نه‌ده‌بوون. خه‌لكى ئاواى هه‌موو جارێ له‌نه‌بوونى هه‌یزه‌سه‌ركوتگه‌ره‌كاندا ماله سووتاوێكى ئاوه‌دانىيان ده‌خسته‌وه سه‌رپى و باوه‌شیان بۆ بنه‌ماله پیشمه‌رگه ده‌ركراوه‌كان ده‌كرده‌وه و به‌ نهینى ده‌یانه‌نانه‌وه سه‌ر مال و حال و ژيانیان. چیرۆكى سه‌ركوتى خه‌لك له‌لایه‌ن هه‌یزه‌كانى ریژیم و خۆراگریان له‌به‌رده‌م ئەو شالاوه‌دا، تراژیدىك و له‌و شیوه‌یه زیاتر له‌ سالیكى خایاند و له‌ شیوازی دىكه‌دا ئیستاش درێژه‌ى هه‌یه. به‌مجۆره بوو كه قه‌لاى سه‌ربه‌رزى هه‌روا به‌ سه‌ربه‌رز مايه‌وه و ته‌واوى ئەو تاوانكارى، سووكایه‌تى پىكردن، جینایه‌ت و سیاسه‌تى سه‌ركوت و كوشت و كوشتارى خه‌لك له‌لایه‌ن داگیركه‌رانه‌وه نه‌یتوانى خه‌لكى قاره‌مان و خۆراگرى نیه‌ر به‌چۆك دابینى و كه‌وویان بكا. ئەو دواى ئەو برینه قورسه‌ى هه‌لیان گرتبوو له‌ وه‌رز و سالانى داها‌تووشدا پتر له پیشوو پشتیوان و یار و یاوه‌رى هه‌یزی پیشمه‌رگه‌ى حیزبى دیموکرات مانه‌وه. مال نه‌بوو له‌و گونده كه پیشمه‌رگه هه‌ست به‌ ئاسووده‌یى و ئەرخه‌يانى نه‌كا تیندا، زۆر جار بووه كه پیشمه‌رگه‌ى بریندار ته‌نانه‌ت به‌ پۆل له‌و گونده ماونه‌ته‌وه و له‌لایه‌ن خه‌لكه‌وه تیمار كراون و شاردراونه‌ته‌وه. پیرانى ئەو گونده هه‌موو ده‌مى وانه‌ى نیشتمانپه‌ره‌ستى و پیشمه‌رگه‌خۆشه‌ویستیان فێرى مندالان و نه‌وه‌ى تازه پىگه‌یشتووێ ئاواى ده‌کرد و سه‌نگه‌رى خه‌باتیان پى ئاوه‌دان ده‌كرده‌وه. نیه‌ر، واته قه‌لاى سه‌ربه‌رزى سه‌نگه‌رىكى گه‌مارۆ دراو به‌ ئیمان و باوه‌رى كوردایه‌تى بوو كه هه‌چكات ده‌ستى ریژیمی نه‌گه‌یشتى و له نیو دیرۆكى حه‌ماسه و خوینى رۆژه‌لاتدا به‌ دره‌وشاوه‌یى مايه‌وه.

دیاره نیه‌ر له‌م ده‌قه‌ره و له‌و کاروانه‌دا ته‌نیا نه‌مایه‌وه و گه‌لی ده‌سته‌خوشکی دیکه‌ی بۆ په‌یدا بوون. ڕووداو ه‌کان پیمان ده‌لین له‌ نیوه‌ی دووه‌می ده‌یه‌ی ۱۳۶۰دا ئیدی ته‌نیا نیه‌ر و ته‌نگیسه‌ر نین که‌ ئه‌و باره‌ قورسه‌یان که‌وتۆ ته‌ سه‌رشان، به‌لکو و ئاوا ییه‌کانی «سه‌ر ڕیز» و «گواز» یش بوونه‌ته‌ ده‌سته‌خوشکی ئه‌و گوندانه‌ و زۆر گوندی دیکه‌ش ه‌اتوونه‌ نیو ئه‌م گوڤه‌نده‌وه که‌ نیه‌ر سه‌رچۆپیه‌که‌ی ده‌کی‌شا. چیرۆکی ه‌ماسه‌ی خه‌لکی ئه‌م ناوچه‌یه‌ نه‌ یه‌ک و دوون و نه‌ له‌ تاچه‌تی ئه‌و نووسراوه‌یه‌دان، له‌ جه‌نگه‌ی زۆرت‌رین و سه‌خت‌ترین شه‌ره‌ داسه‌پاوه‌کاندا خه‌لکی ئه‌و گوندانه‌ ه‌یزی پشتیوانی پيشمه‌رگه‌ بوون، به‌ ئیمان و فیداکاریه‌وه‌ دالده‌یان ده‌ده‌ن، دابینیان ده‌کردن و برینداره‌کانیان بۆ تیمار ده‌کردن و بۆ سه‌نگه‌ریان به‌رپڕی ده‌کردنه‌وه. ئه‌م ناوچه‌یه‌ی کوردستان به‌سه‌ره‌اتی خۆی له‌ میژووی قوربانیدانی ئه‌و نیشتمانانه‌دا به‌ خوی‌ن و ئاگر و دووکه‌ل نووسیوه‌ته‌وه‌ و له‌ پیناو سه‌ربه‌ستی ئا و خاک و نیشتماندا زۆری به‌خشیوه‌. ئه‌م چیرۆکه‌ نه‌ ته‌واو ده‌بی و نه‌ ده‌برپه‌ته‌وه‌. ئه‌و کاروانه‌ ئیستاش ه‌هر به‌رپگاوه‌یه‌ و ئه‌و خه‌لکه‌ ه‌ه‌روا قاره‌مانه‌ درێژه‌ده‌ری رپگای شه‌هیدانن، گوندیکی بچووک له‌و نیشتمانانه‌ که‌ زیاتر له‌ ۵۰ شه‌هیدی له‌ ئامیزی دایکی نیشتماندا جی‌یان گرتوه‌ و خه‌لکه‌که‌ی ه‌ه‌روا به‌ ئیمان به‌ ریبازی پیرۆزیان، قه‌لای سه‌ربه‌رزیان به‌ سه‌ربه‌رزی و ئالای حیزبه‌که‌یان ه‌ه‌روا شه‌کاوه‌ راگرتوه‌.

ره شبه له کی فرمیسه کان

له میژ بوو دهستی دابوه چهک و کۆله پشتی به کۆله وه. بریاری دابوو که له گه ل گه له که ی بژی چونکه باش له دهرد و مهرگی گه له که ی حالی بوو. ئەو له گوندیک له ناوچه ی چۆمی مه جیدخان له دایک ببوو که کۆمه لیک کوری رۆژی ته نگانه ی لی که وتبۆوه و ویرای ئەوان له قوناغه جۆراو جۆره کانی خه باتدا شانی وه بهر دابوو. به پیی ئەو پله ته شکیلاتییه ی که له نیو حیزبدا پیی درابوو وهک کادریکی به توانا له نیو خه لکدا کاری ده کرد. ئەو، لایکی به توانا و به بریار، دەم به پیکه نین، هه لسوور و چالاک، دلگه وره، خه لکدۆست و راستگو بوو. هه موو ئاواتی گه یشتن به ئازادی و بزگاریی گه له که ی بوو. عه و لا حاجی عه و لا ناسراو عه و لا سوور ده زگیراندار بوو. ئەو له گه ل کچیکی رووسوور به خۆشه ویستی و ئەوینی پيشمه رگانه وه په یمانی ژیانی هاوبه شیان به یه کتر دابوو. ئەوینی ده زگیران و ئەوینداریی نیشتمان وه ها کاریان کردبووه سه ر ناخ و ده روونی عه و لا که ماندوویی نه ناسی و شه و رۆژی بو سه رخستنی ئامانجه کانی له یه کتر گری بدا. ئەو له به فرانباری ۱۳۶۴ بوو که که ی گو یسته وه. له و رۆژهدا بووک به نه ینی له مالی باوکی له مه هاباد را گه یشته قه ره گۆل. مالی زاوا روون نه بوو کوئییه، چونکی زاوا پيشمه رگه و هه ر ده مه وه و له شوینی بوو. به لام بو ئەوانه ی دلیان پره له گری ئەوین هه ر بسته خاکیکی بن میچی ئاسمان که به سه ره بهستی تییدا بژی، نیشتمانیکه پر به خته وه ری. عه و لا سوور ویرای چه ند هاوسه نگه ری له شوینیکی ئاسته م خویان هه شار دابوو به لکوو زوو ئیواری بی و به نیو خیلی جاسووس و مولگه کانی دوژمندا خویان بگه یه ننه ئاوابی. عه و لا چاوی له خۆر بریبوو و ده دیدواند. ده یگوت چیه چاوت به رای دیتی زاوا یه تیم نادا، باشه به و سارده زستانه له و سه ره چیده که ی و بو ناچیته وه ماله که ی خۆت. ده برۆ با منیش بچم تاوی لای نازدار هه یرانه که م وه حه سیم...

زهردایى روژ بهر بهره بارگه و بنهى تیکه وه پیچا و شهوى قه لای مهردان جیگای پی لیژ کرد. عه و لاسور رهخت و تفهنگ له قه د له هه موو روژه کانی دیکه به قه لافه تتر و ریکوپیکتر له پیشه وه ملی ریگه ی به ره وه قه ره گول ده بری. بیر و خه یال هه موو شتیکی له بیر بر دبووه و هه موو خه یالی لای بنه ماله که ی و خاتونه که ی دلی بوو که نه مشه و هاتبوو په یمانی هه می شه یی له گه ل یه کتر بیه ستی. هاتبوو هه تا له گرمه ی شه ر و خه باته خویناوییه که دا مه سیحا نه فهس هه ناسه یه ک به به ری ژیانی عه و لادا بکاته وه و بلای وه ک نه و ئاماده یه بو ژیان بمری نه وه کوو بو مردن بژی... نیزی که به ره به یان خو یان به ئاوا ییدا کرد. سه گ وه ر و دهنگی که له شیر ی به ره به یان بندهنگی ئاوا ییان ده شکاند. ها ور یکانی عه و لا له چه ند شوینیک جیگیر بوون و نه ویش رووی کرده مالی خو یان، ده یزانی که هه موو چاوه پروانی چوونه وه ی نه ون. له گه ل سه گ وه ره که باوکی عه و لا هاتبووه کولان هه تا به دهنگی کوره پیشمه رگه که یه وه بچی و یه که م کهس بی قه لافه تی میرانه ی له ئامیز بگری... خو شی گه ر ابووه هه ناوی هه موو نه نامانی بنه ماله که ی و لیو به بزه ده هاتن و ده چوون و به ده وری عه و لادا ده هاتن. عه و لا چاوی پر چه ز و هیوای جار جاره ده بر ییه بوو که که ی و به شه رمه وه چه ند قسه یه کیان له گه ل یه کتر ده کرد. کهس نه یزانی کات بو هینده تیژ تیپه ری و به یان بو هینده زوو نه نگوت. خه لکی ئاوا یی که وتبوونه جموجول. مالی باوکی عه و لا که له ده وری دئ بوون بو ره واندنه وه ی گو مان هه ر کهس به لایه کدا بلا وه ی کرد، عه و لاسور له بهر نه وه ی ئاشکرا نه بی خو ی خزانده بووه حه شارگه یه کی دوو میتری که له که لیئیکی چوو که وه لئی وه ژوور ده که وت و به فانووسیکی نه فتینه رووناک ده بووه. نه م شوینه ئاسووده نه بوو، به لام زور جار نه وی له مه ترسی رزگار کردبوو. زاوا له فیکری تیپه رینی روژ وه ک روژانی دی بوو، به لام بووک خه م و خه فه تیکی قورستر دایگرتبوو، خه می نه وه نا که هیشتا له گه ل دلداره که ی تیرقسه نه بووه و لئی هه لپراوه، خه فه تیکی به ژانتر. خور په یه ک که وتبووه دلی که نه کا چاوی دوژمن پی زانین. نه کا نه یاری به دکار پیلانی به ده سته وه بن و

بیانه وی گراوه که ی لی بستین. دلی ئه و له خورا غایله ی نه کربوو، چونکی هیشتا سیوادی به یانیی نه دابوو که فرکه فرکی ماشینی جاش و پاسداران هه موو ئاواپی قهره گولی نوقمی ته پ و توز و بیده نگیه کی سامناک کرد. هیزه کانی دوژمن هه تا بهر دهرگای مالی عه ولا گیر نه بوون و یه کجی له دهورووبه ری ئه وی دامه زران. دایک و خوشکی عه ولا هه رچی گوتیان که که سمان له مال نییه و کورمان نه هاتوته وه که س نه بییست. سه ره تا کادین و ته ویله ی مالییان ئاگردا. عه ولا که هه موو شتیکی ددی و دهیزانی که پوژی چاره نووسه. ناوبراو واده و به لینه کانی بیر ده هاتنه وه که به هاوسه نگرانی دابوون، به شه هیدانی دابوون و له گه لیان ژیا بوو. دهیزانی که چاوی میژوو به سه ری هه وتی. دهیزانی ئه و چرکه ساتانه ده بنه ئه فسانه و مندالانی داهاتوی کوردی پی گوش ده کرین، دهیزانی که کاتی خولقاندنی حه ماسه یه کی دی هاتوه. عه ولا چاوه روانی ئه و نه ما که بگه نه سه ری، بو خوی له حه شارگه تیپه ری و ئاگری له سه ر پستی جاش و پاسداران کرده وه. ئه و په یتا په یتا سه نگره ی ده گواسته وه و له گه ل هه ر شوینه گورکینه ک ریژنه ی فیشه کی به سه ر دوژمندا ده باراند و له خوین و توزی وه رده دان. دوژمن ئه وه ی هه یبوو له کاری کرد، شوینی عه ولایان گه مارو دا و داویان لی کرد خوی به دهسته وه بدا، به لام نه عه رته ی مه ردانه یان لی بیست که یان مه ردانه مردن یان ئازاد ژیان... هیزی دوژمن دایکی عه ولا دینینه گوره پانی شه ره که و ئه و ده که نه تکا کار بووه ی خوی به دهسته وه بدا، خافل له وه ی عه ولای قاره مان به شیری ئه و دایکه و لاواندنه وه ی ئه م شیره ژنه گوش کراوه. دایک و کور له ئامیزی یه کدا، دایک بو کوری به مراد نه گه یشتوی ئاگری له هه ناو به ربوو و کور گه رده ن ئازایی ئه وه له دایکی ده کا نه یتوانیوه وه ک شایانی خویته ی خزمه تی بکا. عه ولا شیعه ره که ی «گوران» ده چرپینینه گوئی دایکی: پی بلین به بووکی تازه ی یه کشه وه م گه ر هاته سه ر نه عشم «نه لی خوی بو وه تنه کوشتن و له پی عه شقی منا نه ژیا وه زیفم بوو سه رم به خشم له پی ناوی ولاتی کدا ئه وی په روه رده کرد بو من له داوینی چیا و که ژیا» هیزی دوژمن چه ندی کرد و هینای و بردی نه یتوانی عه ولا به چوکدا

بئیی، ئه‌وه‌ی برستی له‌ عه‌ولا ببری برانی فیشه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی بوو. عه‌ولا که له‌ کازیوه‌ی به‌یانه‌وه تا نیوه‌رۆ شه‌ری کردبوو، ده‌یزانی هه‌ر فیشه‌کێک بۆ ئه‌و چه‌نده‌ی بایه‌خ هه‌یه. ئه‌وه‌ی پێی بوو به‌ پێخۆر به‌ دوژمنه‌وه‌ی نابوو و تا‌قه فیشه‌کێکی را‌گرتبوو که ئه‌گه‌ر نه‌گه‌یشه‌ شه‌و، نه‌یه‌لی به‌ زیندوویی بکه‌ویته به‌ر ده‌ستی ناحه‌زانی گه‌ل. ده‌نگی دوافیشه‌کی عه‌ولا که له‌ خۆی دا، بێده‌نگیه‌کی سامناکی به‌سه‌ر ئاواپی و شه‌رگه‌دا ساز کرد، به‌و حاله‌ش هێزه‌کانی دوژمن وره‌ی چوونه‌ پێشی بۆ لای سه‌نگه‌ری عه‌ولایان نه‌بوو. چه‌ند که‌س له‌ بنه‌ماله‌ی عه‌ولایان نارده‌ شوینه‌که و به‌ شین و پۆرۆی ئه‌وان زانیان که ده‌توانن زه‌فه‌ر به‌ تهرمی بی گیانی ئه‌و پاله‌وانه به‌رن که زیاتر له‌ شه‌ش سه‌عات به‌ تا‌قی ته‌نی له‌ به‌رامبه‌ر هه‌موویان وه‌ستابوو... رۆژی ۱۱ی به‌فرانبار بوو. رۆژی شای و ره‌شه‌به‌له‌کی فرمیسیکی چاوان بوو که به‌لیز مه‌ ده‌هاتنه‌خوار و به‌دوای یه‌کدا سه‌ره‌و خوار ده‌بوونه‌وه و یه‌کیان ده‌گرت و تیکه‌لاو به‌ یه‌کتری ده‌بوون و ده‌بوونه‌ یه‌ک و له‌ نیو خوینی خۆشه‌وێستیکدا سه‌مایان ده‌کرد. ئه‌وان بۆ مه‌رگیک هه‌له‌ده‌په‌رین که هه‌ر ئه‌و ژیا نه‌ بوو، برانه‌وه‌ی نه‌بوو شیوه‌ن و گریان لیز مه‌ی فرمیسه‌که‌کان هه‌ر له‌ زیاد بوون دا‌بوو.... فه‌رمانده‌ی هێزی زه‌بوونی دوژمن که له‌ به‌یانیه‌وه سه‌ری له‌ ئازایه‌تی و دلیری عه‌ولا سوورما‌بوو، کاتی له‌شی بی گیان و سارده‌وه‌بووی عه‌ولای دی، نه‌یتوانی ددان به‌ جه‌رگیدا بگرئ و هێچ نه‌لی... له‌ نیو شه‌پۆر و شین و لاواندنه‌وه‌ی بنه‌ماله‌ی عه‌ولادا ئه‌و ده‌نگه‌ش تیکه‌ل بوو: «ئافه‌رین پیاو بۆ ئازایه‌تیت... به‌لام چه‌یف که ئاواپی لی‌هات...»

له زیندانیشتا پيشمه رگه بوون!

سیاسه تی زه بروزهنگ نواندنی کۆماری ئیسلامی به دریژیایی میژووی خۆی زۆر لاوی کوردی هان داوه که مه رگی سه ره برزانه له پیناو ژیانیکی سه ره به ستیدا به بایه ختر بزنانن تا به چۆک داهاتن له به رامبه ریدا. هه گبه ی شاخ و شوورش ئه مجاره یان باس له چوار پيشمه رگه ی ئه و کوردستانه ده کا که چۆن به فیداکاری و به رگریی خۆیان چۆکیان به ویست و بریاری دوژمن دادا. ریژییمی کۆماری ئیسلامی هه میشه له مه یدانای کرده وه و له به رامبه ر هیژی پيشمه رگه دا زه بوون و داماو بووه، بۆ قه ره بوو کردنه وه ی ئه مه ش په نای بۆ زۆر شتی دیکه بردوه، وه ک به زۆر چه کدارکردنی خه لکی گونده کان و دروستکردنی سیخور بۆ ئه وه ی بتوانی زه بر له هیژی پيشمه رگه بوه شیینی. ماوه یه ک بوو حیزب بریاری دابوو بۆ پیوه ندیی به رده وامی هیژی پيشمه رگه و خه لک له نیوخۆی کوردستان تیمی ته شکیلاتیی کادره به ئه زموونه کان له ناوچه کاندای گه ران و جه وله دا بن. چوار کادری لیوه شاهه و له کل ده ره اتووی ناوچه ی پیرانشار بۆ یه ک له وه ئه رک و مه ئمورییه تانه له وه ناوچه یه دیاری کرابوون. عه بدوللا ته به رزه، سه لاح خزرپور، مراد ره حیمزاده و ئیدریس هورمزی ئه وه چوار که سه بوون که به به رنامه ی وردی کار و تیگۆشانی سیاسی و نیزامی و ته شکیلاتی خۆیان بۆ ئه وه ئه رکه ئاماده ده کرد و دواچار له کۆتایی مانگی خه رمانانی سالی ۱۳۷۸ دا به ره و قوولایی خاکی کوردستان وه ریکه وتن. ئه وه تیمه به قه باره بچووک به لام به بیروباوه ر له بن نه ها تووی پيشمه رگه له گه رانی خۆیان له ناوچه که دا زۆر کاریان کرد، پوویمان له هه رجییه ک ده کرد باوه شیان بۆ ئاوه لا بوو، ئه وان له دیدار و چاوپیکه وتنه کانیاان له گه ل خه لکدا ماهییه تی سیاسه ته کانی ریژییمیاان بۆ پوون ده کردنه وه، له نیو خه لکه که دا کاری ریکه ستنیاان ده کرد و تامه زرویی روح و تاسه ی خۆیان و خه لکیان به ئاویته بوونیاان له گه ل یه کتری ده شکاند. پۆژی ۱۴ ره زبه ری سالی ۱۳۷۸، ئه وان له گوندی قه لاتی نه لینی

ناوچه‌ی مهنگورانی پیرانشار بوون. ئەوان که ریگایه‌کی دووریان بریبوو، بی خشپه و بی هه‌ست و خوست هه‌نگاویان دهنه بو ئەوه‌ی نه‌کا به‌کریگیراوان و رایه‌لکه‌ی سیخوره‌کانی دوژمن هه‌ست به‌بوونیان بکه‌ن. له‌ماوه‌ی ئەو دوو‌حه‌وتوویدا دووه‌م جار بوو ئەوان ده‌چوونه ئەو گونده، ئەوه‌ش بو جیبه‌جیکردنی ئەرکیک بوو که به‌پرسانی سه‌رووی حیزب پینان سپاردبوون. نیوه‌شه‌و بوو گه‌یشتنه جیی مه‌به‌ست و ده‌نگیان له‌په‌نجه‌ری ئەو ماله‌ هینا که ده‌بوا چووبان. ژنی مالی که ده‌یانناسی پینان ده‌لی میرده‌که‌ی له‌ مالی نییه و با کاتیکی دی بینه‌وه، ئەوانیش که له‌ بوونی خاوه‌ن مال له‌ مالی به‌ شک و گومانن، نایانه‌وی ئاوه‌دانی به‌جیبلن و بو ئەوه‌ش له‌و کاته‌دا که‌سانی دی هه‌ست به‌ بوونیان و هاتنیان نه‌که‌ن، هه‌روه‌ها بو پشوودان و پاشان جیبه‌جیکردنی ئەرکه‌که‌یان ری مالی شه‌هیدیکی حیزب ده‌گرنه‌ به‌ر که هه‌رده‌م وه‌ک قه‌لای خوراکری له‌ پشتی حیزبه‌که‌یان و هاوسه‌نگه‌رانی رۆله شه‌هیده‌که‌یان بوون. ئەوه‌ی له‌و نیوه‌دا پیشمه‌رگه‌کان هه‌ستیان پینه‌کردبوو ئەوه‌ بوو که چهند به‌کریگیراویکی خاین به‌ نیشتمان و زید بو خه‌لاته‌شره‌یه‌کی نوکه‌ری چاویان به‌سه‌ریانه‌وه‌ بووه و شوین‌پینی هه‌لگرتوون. پیوشوینی خاین بو ئەوه‌ی خه‌لاتیکی نوکه‌ری وه‌رگری چاوی به‌سه‌ریانه‌وه‌یه‌و سیبه‌ری شومی جی پینی هه‌لگرتبوون. پیشمه‌رگه‌کانی حیزب دلیا له‌ شوینی مانه‌وه‌یان و هه‌ساوه‌ له‌ ئامیزی گه‌رمی خاوه‌ن مالدا به‌رنامه‌ی کاری رۆژانی داها‌توویان داده‌رشت. له‌ولاش دالاشه‌کانی سپای پاسداران و ئیداره‌ی ئیتلاعات بوون که به‌ ئاگاداربوون له‌ حزووری ئەو پۆله پیشمه‌رگه‌یه پیلانیان بو زه‌برلیدان و له‌داوخستنیان داده‌نا. سبه‌ی قاولتوون چهند ماشینیکی سپای پاسداران هاتنه‌ نیو گونده‌که و هیمنی ئاویان شیواند، پیشمه‌رگه‌کان ده‌ست له‌سه‌ر چه‌ک ئاماده‌ی رۆبه‌ر‌وو‌بوونه‌وه له‌گه‌ل هه‌رچه‌شنه‌ رۆوداویک بوون، به‌لام هیزه‌کانی سپا پاش ماوه‌یه‌ک له‌ ئاوی و هه‌درکه‌وتن و ئەوه‌ش جوړیک دلیایی پیدان که به‌ شوینیان نه‌زاندراوه، به‌لام مه‌خابن که راپوړتی سیخور و ناحه‌زانی گه‌ل کاری خوی کردبوو. نیوه‌پۆی هه‌مان رۆژ هیژیکی زۆری ئیتلاعاتی پیرانشار و ورمی

دهرژينه نيو گوند و به سهدان چه کدار دهوری ئه و ماله ددهن که پيشمه رگه کانی لئی پشوو ددهن. پوله بویر و چاونه ترسه کانی گهل و نيشتمان که گهل پوژ و ساته وهختی ئاویان دیوو، خویان بو تاقیکارییه ک و تومارکردنی سهروه رییه کی دیکه ئاماده کردبوو، ئه گهرچی دهیانزانی پوژیک و ئه زمونینکی زور سهختیان له بهردهم دایه. پيشمه رگه کان دهیانزانی خه لکی ئاوییه چه ندهیان بو به پهروشن، به لام چ یارمه تیبیه کیان له دهست نایه، دهشیانزانی که پوژی هه لمهت و سه لماندنی سه رکه وتنی ئیمان و باوه ربه به سه ر ژماره ی هیژدا، بویه له کاتیکیا پهیتا پهیتا جاشه کان داوی خوبه دهسته وه دانیان لیده کردن. پيشمه رگه کان ئاگری فیشه کیان به سه ردا باراندن و پینان گوتن ئاماده ن به هه لویی له ژیان بییه ش بن، نهک قالاوئاسا به دریژیای ته مه ن رووره ش بن... شه ر دهستی پیکرد، شه ری مال به مال له ئاوییه کی بچوو کدا، شه ری رووناکي و تاریکی، شه ر له نیوان باوه ری ره واه و دهسه لاتی ئه هریمه ن، له نیوان هیژیکی پوشته و په رداخی دوژمنی داگیرکه ر و چوار پيشمه رگه ی به ئیمان که ئیستا ئیدی داوی سه عاتیک به ره نگاری هه ر چواریان بریندار و شه کهت ببوون، به لام به زاماریش له پی نه ده که وتن و هه دایان نه ده دا. مراد له گهل ئه وه شدا که برینی قورسی هه لگرتبوو، چه که که ی له دهستی په ری. ئه و دهیزانی که نابی به دلیل بگیری و توانای نه بوو خوئی بگه یه نیته چه که که ی و فیشه کیکی له خوئی بدا. سه لاح خوئی گه یاندی و گوتی تاقهت بیته. مراد چاویکی پر له تکا و پارانه وه ی برییه هاوریکیه ی و گوتی «با دهست دوژمن نه که وم، تکایه شه هیدم بکه.» ئه وه ی گوت و دوا هه ناسه ی دا... نارنجه کیکی فری درایه سه نگره که ی عه ولا. ئه و زور بویرانه پری دایه تا بو دوژمنی باوئته وه، به لام مه خابن نارنجه ک ته قبییه وه و دهستی عه ولای هه لاهه لا کرد. ئه و ئه گهرچی هیشتا هه ناسه ی ده دا، به لام هه موو چاوی پارانه وه بوو که هاوریانی شه هید بکه ن و نه کا زیندوو بمینی... سه لاح و ئیدریس مابوون. ئه وان به برینداری هه م شه ریان ده کرد و هه م چاویکیان به هاوری له پیکه وتوو هکانیان بوو. شه و داها تبوو، به لام شه ری نابه رامبه ری هیژیکی هه تا ددان پوشته و په رداخ له گهل دوو پيشمه رگه ی بریندار هه روا دریژه ی هه بوو. سه لاح و ئیدریس

فیشکه یان پی نه ما و چه که کانیاں بیده نگ بوون. کات بو دالاشه کان ره خسابوو. به پرتاو هیزشیاں کردنه سهر. عه و لا هیشتا گیانی تیدا مابوو. لیو به بزه وینه ی منداله کانی گرتبووه دهسته ساغه که ی و لیانی دهروانی. جاشیک گه یشته سهری و به ده مانچه فیشه کیکی نا به سهری و شه هیدی کرد. سه لاج و ئیدریس به برینداری به دیل گیران و به راکیش راکیش و سوو کایه تی زور و به دست و پی به سراوی بردیا ن. حه ماسه ی ئه و چوار هه لویه ی شاخ و بنده کانی کوردستان له و شه ره نابه رامبه رهدا هیشتا ته واو نه ببوو، دوو که س له وان شه هید ببوون، دوو هه لۆکه ی دیکه ش به پیکراوی که وتبوونه به رده سستی جه لادده کان. لیره به دوا لاپه ریه کی دی له ژیا نی سه لاج و ئیدریس هه لده دریته وه. نه ئه شکه نجه ی به رده وام و نه هه موو رۆژی ته شه نا کردنه وه ی برینه کانیاں چرژیک ناخاته سهر ئیمان و باوه ریا ن. ئه وان به ئیلهام له شه هیدبوونی مراد و عه و لای هاورئ و هاوسه نگه ریا ن و وه ک وه فایه ک بو هه موو شه هیدانی دیکه ی نیشتمانه که یان، هه روه ها به ئیمان به پیروزی و په وایی خه بات و ئامانجه کانیا ن هه موو هه ولی دوژمنی قین له دلیا ن بو وه رگرتی زانیاری و نه نیه کانی حیزب و ئه و گه شته یان نه زوک هیشته وه. کاتیکیش خرانه به ندیخانه وه هه روا خو نه ویست و خو راکر به دم چاره نووسیانه وه چوون. ئه وان که ریازی ژیا نی مانداریا ن هه لئزاردبوو، له به ندیخانه شدا و له کاتیکدا سیبه ری دار و ته نافیان له سهر خو یان هه ست پیده کرد، ئاماده نه بوون تا دوا ساتی ژیا نیا ن واز له و ئامانجه به یتن، بویه له زیندانی بیدادیشدا نه سره وتوانه بوونه هیمای خو راکری و په یامی خه بات و تیکوشان. ئه وان له ویش پیشمه رگه بوون. دوا ی نیزیک به شه ش سال مانه وه له زیندان، ته ماح وه به رنان و به رتیلخوری کار به ده ستانی زیندان ده رفه تیکی ره خساند که بو چهند رۆژیک مه ره خه سیان بدریتی، ئه وه ش به س بوو بو ئه وه ی ئه و دوو رۆله کورده ده سبه جی خو یان بگه یه ننه وه مه ته ریزی خه بات و وه فای خو یان بو هاورپیا نی شه هیدیا ن له و حه ماسه یه دا بنوینن و دریه ژده ری ریگیا ن بمیننه وه.

دېوجامەيەك بۆ چوار شۆرەلاوى «بناوچان»

مىژووى ھەماسەخولقېنى و گيانبازى تىكۆشەرانى ديموكرات لە بران نەھاتوويە و لاپەرەكانى مىژووى گەلى كوردى پى نووسراووتەوہ. ئەو مىژووہ ھەر ئەوئەندە نىيە كە خامە خۆى لە قەرەى دابى و قەلەم لەتوانايدا بووبى بينووسىتەوہ، بەلكوو سەر لە ئاسمان دەسووى و رېگا بۆ ئوقيانووس دەبىرى، ئوقيانووسى ھەرمان و ئەبەدى. لە ھەگبەى شاخ و شۆرشى ئەو جارەدا سەرىك لە ناوچەى ديواندەرە ھەلدېنين و تاويك لەوہ رادەمىنين كە چۆن تىكۆشەرانى ديموكرات لە ھەموو كات و ساتىكدا خۆيان بۆ خەباتى توند و بى وچان دژى كۆمارى ئىسلامى ئامادە دەكرد. سالى ۱۳۶۵ى ھەتاوى بە ھۆى ھەلومەرجى ناوچە و خەباتى سەخت و دژوارى حىزب سازماندەى ھىزەكان گۆرانيان بەسەردا ھات و بە تىكەلبوونى ھىندىك لە ھىزەكان مەلبەندەكان دروست بوون و ھىزەكانى ھەوشار، شەھيدانى ديواندەرە و عەزىزى يوسفى يەكيان گرت و وەك مەلبەندى دوو درىژەيان بە كار و تىكۆشانى خۆيان بە پى ئىمكان لەو سى ناوچەى دا. ناوچەى ديواندەرە بە ھۆى ھەلومەرجە جوغرافىيە تايبەتەكەى، لە مىژ بوو ھىزى پېشمەرگە رووى تى نەكردبوو و تەنيا لە چوارچىوہى تىمى تەشكىلاتىدا كادەرەكانى ئەو ناوچەى سەردانى ناوچە و خەلكيان دەكرد و سىياسەتى حىزبان بەنىو خەلكدا بلاو دەكردەوہ. ئەو مەئورىيەتە سەخت و دژوارانە بەھۆى ئەوہى لە قوولايى ناوچەدا دەكران خۆى لەخۆيدا كاريك نەبوو بە ھەموو كەس بكرى، ئەو جوولە و كارانە ھىندىك كەسى پىويست بوو كە بە رابردوو، خەلكى، فىداكار و، خۆشەويستى كۆمەلانى خەلكى ناوچەكە بان.

گەلاویژی سالی ۱۳۷۱ بوو. تیمکی ۴ کەسی پیکهاتوو له رەحمەت دەستناموز، کەمال مەنسوری، حەیدەر عەبدوللانژاد و عەلی خالدار بۆ راپەراندنی ئەرکە پێ ئەسپێردراوەکانیان شیو و دۆل و چیا و هەلدێرەکانی ناوچەیی سەقزیان بپری و بە سەر چیا ی پر کەندو لەند و سەر بەرزی چلچەمەدا شوپ بوونەو. ئەوان لە گەشتە سیاسی و نێزامییە کە یاندا سەردانی زۆر گوندی ناوچەیی دیواندەرەیان کرد و رۆحیکی تازەیان بە بەری خەلکی ناوچە کەدا کردەو. ئەوان غێرەت و ئازایەتی زۆریان دا بوو خۆیان تا بتوانن سەردانی کۆمەڵە گوندیک لەو ناوچەییە بکەن. ئەوان بە هەگبەیی پر لە توتیشووی ژیان و خەبات دەچوونە هەر شوینیک گۆلبزەیی هیوایان دەخستە سەر لیوی خەلک و بیرەوهرییەکی خۆشیان دل و زەینی کیژ و کور، پیر و لاو و مندالاندا جی دەهیشت و چەند لاپەرەییەکی پر شانازی دیکەیان بۆ خۆیان و حیزبە کەیان دەخستە سەر یەک. کارکردن لەنیو خەلکدا بۆ رەحمەت و هاوڕیکانی هەم چێژ و خۆشی بوو، هەم بەجی گەیانندی ئەرکی حیزبی. ئازایەتی و ئیمان و باوری پتەو بە رێباز و ئامانجە کەیان وایکردبوو کە بتوانن هەموو کەند و کۆسپەکانی سەر رێیان بپرن و وانەکانی خەبات و تیکۆشان بۆ هاو نیشتمانهکانیان شی بکەنەو و لەگەڵیان بکەونە ئاخوتن. تیگەیانندن و وشیارکردنەو هی سیخوور و کەسانی نەفس نزم کە بە نرخیکی هەرزان نیشتمان و هاو نیشتمانی و بایەخەکانی کۆمەلگایان دەفرۆشن، یەک لەو ئەرکانە بوو کە ئەو چوار پێشمەرگەییە بۆ خۆیان دیارییان کردبوو. پێشمەرگەکان ئیوارەیی رۆژی ۲۶ی گەلاویژ رۆیان کردە ئاوی بناوچان لە ناوچەیی سارالی دیواندەرە و وەک هەمیشە دەستیان کرد بە چالاکیەکانیان. پاش ماوہیەک خەبەر یان بۆ هیتان کە سیخووریک لە نیو ئاوییدا هەییە کە بە کرێگراوی ئیتلاعات و سپای پاسدارانە و ویدەچی خەبەری هاتنی ئەوانیشی گەیاندبێ. پێشمەرگەکان دایان نابوو بەیاننی ئەمشەو لە شوینیک بیبینن و قسەیی لەگەڵ بکەن و ریتوینیی بکەن و ئەگەر قسەیی نەسەلماند هەندیکیش ئاوی گویی دادەن. بۆیە خەبەر یان نارد کە بەیاننی بیتە بن پۆلە دارەکەیی نیوان دوو شاخە بەردەکەیی پشت ئاوی بناوچان.

هه‌یهات! که‌سانی قالبووی مه‌یدانی خه‌بات ئەم شه‌وه دوژمن و پیلانی نه‌یاریان به‌که‌م گرت ئەوه‌ی ده‌کرا به‌ئاسانی پیشی پی‌بگیردری، به‌ره‌پووی کیشه‌یه‌کی گه‌وره‌ی کردن. پیشمه‌رگه‌کان به‌ره و پۆله‌داره‌که ریزیان به‌ست بی‌ئوه‌ی بزانی که‌جاسووسی خو‌فرو‌ش به‌پرتاو خو‌ی گه‌یاندو‌ته دیوانده‌ره و دوژمنی غه‌دداری له‌و قه‌راره‌ ئاگادار کردو‌ته‌وه. هه‌لی زی‌رین بۆ دوژمن ره‌خسابوو هه‌تا به‌هی‌زی زۆر و زه‌وه‌ندی خو‌ی هه‌لکو‌تته‌سه‌ر چوار پیشمه‌رگه‌که‌ ئاوا به‌ئاسانی دی‌وجامه‌یان بۆ هه‌لدراوه. کازیوه‌ی به‌یان هی‌زی دوژمن پ‌ژایه‌ ئاوا‌یی و گه‌پانی مال به‌مالی بناوه‌چان ده‌ستی پیکرد. ئەوان پی‌وشوینی جی و حه‌شارگه‌ی هه‌لو‌کان که‌وتبوون و به‌له‌ز ته‌مای فر‌کردنی جامی سه‌رکه‌وتنه‌که‌یان بوون. می‌ژوو خه‌ریکی دووپاتبوونه‌وه‌بوو. دیسانه‌که‌ش سه‌رچاوه‌که‌ی ئاوی کانیای قه‌لای دمدی خانی برادۆست بۆ دوژمن ئاشکرا کرابوو، دیسانه‌که‌ش جاشی خائین، وه‌ک خه‌نجه‌ره‌ گورینه‌ی می‌ژوو‌ی خه‌یانه‌ت له‌ده‌سکی دایکی خو‌ی رۆچوو. جاش و نه‌یاران زانیان که‌هه‌لو‌کان له‌کام هه‌وارگه‌ و پۆله‌دار نیشتوونه‌وه. به‌هه‌لیان زانی. نه‌یه‌ک نه‌دوو، بگره‌ده‌یان و سه‌دان قالاوه‌ره‌شه‌ی گه‌نده‌خۆر وه‌ک ری‌چکه‌ می‌رووی برسی سه‌ره‌به‌هاران له‌سی لاوه‌روو به‌پشت ئاوا‌یی بناوه‌چان و پۆله‌داره‌که‌ی نیوان دوو به‌رده‌که، به‌به‌ژنی چیا‌ی داوینی خواره‌وه‌ی چلچه‌مه‌دا هه‌لگه‌پان. پیشمه‌رگه‌کان له‌شیرینه‌خه‌ودا بوون که‌درانه‌به‌ر ده‌ستریژ. له‌خه‌و پاسان و تاودانی چه‌که‌کانیان به‌س بوو که‌ده‌سه‌بجی به‌گژ په‌لاماری دوژمندا بچنه‌وه. ئەوان که‌پیشتر ده‌یان که‌مینی دوژمنیان شکاندبوو، سه‌دان شه‌رگه‌یان به‌سه‌رکه‌وتنه‌وه‌جی هیشنبوو، می‌ژوو به‌می‌ژوو حه‌ماسه‌یان بۆ نیشتمان و نه‌ته‌وه‌خولقاندبوو، ده‌یانزانی که‌رۆژ رۆژی ته‌نگانه‌یه. دوژمن که‌به‌ژماره‌ی که‌می پیشمه‌رگه‌کانی ده‌زانی داوای خو‌ به‌ده‌سته‌وه‌دانی لیده‌کردن، به‌لام ئەوان نه‌ک ئەو ده‌م و ساته، له‌می‌ژوو بریاراندا بوو که‌له‌هر دۆخیکدا یان ژیا‌نی ئازاد، یان مه‌رگی سه‌ره‌به‌رزانه. ئەوه‌به‌لینیک بوو که‌کاروانی شه‌هیدان یه‌ک له‌دوای یه‌ک به‌یه‌کتریان دا‌بوو. شه‌پی نابه‌رامبه‌ر ده‌ستی پیکرد، هه‌ر کام له‌وان له‌قولیکه‌وه‌به‌ره‌نگاری شالاوی ده‌یان که‌سیی دوژمن بوونه‌وه. شه‌ر گه‌رم بوو

ههتا پيشمه رگه دوو گولله ی روو به دوژمن ده هاویشته به سهدان گولله به ره روویان دههات، به لام پاش ماوهیه ک مخابن تیری چلکن گهیشته سینگی رهحمهت و کهمال. شههیدبوونی ئەو دوو شووره لاوه نهبووه هوی رووخانی وره ی دوو سوارچاکه که ی دی. حهیدەر و عهلی به ئازایه تیی زیاتره وه توانییان لایه کی گه مارۆکه تیکبشکینن و به شه پ و پاشکه شه ریگایه ک بو دوورکه وتنه وه له شه رگه بکه نه وه. ئەو بن برد و ئەو بن بهرد، یه کیان ته قه دهکا و یه کیان دهکشیتته وه، به لام گهلۆ کوا دوو کهس ئەو دهره تانه ی بو دهرخسی که خو یان له ژیر ئاوری ده یان که سیدا پزگار بکه ن. دوا ی نیزیک سه عاتیک به رده وامیی شه پی سه نکه راه سه نکه ر گولله ی دوژمن حهیده ریشی ئەنگاوت. عهلی خالدار مابوووه و چه ند فیشه کیک که به پیخو ر دهیته قانندن. ئەو توانی پاش ماوهیه ک به نیو شیو و ته لانه کاندا خو ی دهر باز بکا و له گهل ئەوه ی حه ماسه ی هاو ریگانی بو هاوسه نکه رانی بگیڕیتته وه دهرسیکیش به خو فرۆشان بدا. دهرسی زال بوونی روژ به سه ر شه و و سه رکه وتنی فریشته به سه ر ئەهریمه ندا. دهرسیک که جاش و به کریگراوان بزنان میژوو لییان خو ش نابی و روژی حیساب دی و نیزیکه. عهلی خالدار پاش گه رانه وه ی له و شه رگه مه رگه ساته که بویرتر و دل پر له ئیمان دریزه ی به پيشمه رگایه تی دابوو و چه ند عه مه لیاتیکی توله ئەستیتانه و سه رکه وتوانه یان به یاد و بیره وه ریی شه هیدان کردبوو، چه ند سال دواتر له پشتی دایه سلمان به برینداری گيرا و دوا ی ۳ مانگ گولله باران کرا و چوو ره یزی کاروانی شه هیدانه وه و به مجوره په یمانی به لئین و وه فاداریی خو ی به هاوسه نکه رانی برده سه ری.

ماندووونىكى زۆر بۆ ئەزموونىكى بەنرخ

پيشمەرگە چۆن پييدهگا و چۆن لە کل ديتە دەرى. ئەو ھەوتى ڕووداوە سەختەکان و شەر و بەرگريه خويناوييهکان لە پيناو سەرخستنى خەباتى نەتەوھيه پيشمەرگە لەو مەيدانەدا تاقى دەکاتەوھ و کەرەمەت و کەسايەتیی دەداتى. پيشمەرگە کارەکتەرى سەرھەکی گۆرەپانى خەباتى مافخووزى کورد لە ڕۆژھەلاتى کوردستان لە دەھەکانى شەست و ھەفتای ھەتاوييه. لە لایەک ئاشى ھارپنى دەزگای سەرکوتى دوژمن و لە لایەکی دیکەش ھیزی بەرھنگاری کوردە کە ریکخراوتر و بە بەرنامەتر بەدژی دەزگای سەرکوت مەيداندارى دەکا. لە نيوھراستى دەھى ۱۳۶۰دا ھیزی پيشمەرگەى حيزبى ديموکراتى کوردستان، ئەزموونىكى نووى لە دژی بەکرگيراونى کۆمارى ئيسلامى وەسەريەک نا، ئەزموونىک کە لەراستیدا بەرھەمى کار و چالاکیى سياسى و نيزامى بەرچاوى ئەم حيزبە بوو. ئەم ئەزموونە، ئەزموونىک بوو کە دواى وەشاندى زەبرى کارىگەر لە ھیزی دوژمن، لە ھەلومەرجى ئەوکاتى خەبات و تیکۆشاندا بايەخى خۆى زياتر دەرختبوو و لە راستیدا زەرورەتى لە مەيداندا بوون و مەيداندارى ئەوکاتى ھیزی پيشمەرگە بوو کە ئەزموونىكى لەو چەشنەى بۆ ڕۆلەکانى ديموکرات دەستەبەرکردبوو. ناوچەى سندووسى نەغەدە ماوھيەک بوو پيشمەرگە ڕوى تينەکردبوو، ھەر بۆيەش ھیزەکانى کۆمارى ئيسلامى جۆرىک ھەستيان بە دلنایى و غەرەببون دەکرد و ئەو دەرفەتیکى باش بوو بۆ زەبر وەشاندىيان. بەرنامەى عەمەلياتەکە لەلایەن فەرماندەرانى دوو ھیزی دمدم و کيلەشين دارپژرا و تيمىكى تايبەتى شناسايى سەردانى ناوچە و شوینەکەى کرد و دواى ھەلسەنگاندن و تاوتووى ھەموو لایەنەکانى عەمەلياتەکە کات و شوینى زەبروھشاندىن لە ڕيژيم ديارى کرا. ھەميشە کاتیک دوو ھیزی پيشمەرگەى دوو ناوچە يەکیان دەگرت بزە دەکەوتە سەر لیوى ھەموو پيشمەرگەکان. ئەوان پۆل پۆل لە دەورى يەک کۆدەبوونەوھ و بە قسە و جەفەنگ و گيرانەوھى بىرەوھرى خۆش و ناخۆشى ڕۆژانى پيشمەرگايەتى، کۆرى باسيان ھەتا دەسپيکى

عه‌مه‌لیات گه‌رم دادینا. پیشمه‌رگه‌کان هه‌ستیان کردبوو که یه‌گرتنیان ده‌کرئ ئامانجیک و عه‌مه‌لیاتیکی نیزامیی له پشت بی، به‌لام ئه‌وه ته‌نیا فه‌رمانده‌رانی هیزه‌که بوون که به‌ئامانج و شوینی مه‌به‌ستیان ده‌زانی. هیزه‌کان که‌وتنه جووله و روژیک پیش عه‌مه‌لیات له شوینیکی نه‌هینی مانه‌وه و فه‌رمانده‌ری عه‌مه‌لیات دیاری کرا و ئه‌رک و به‌رپرسایه‌تییه‌کان له سه‌ره‌وه تا خواری دیاری کران و تیمه‌کانی هیرش، که‌مین، گواسته‌وه‌ی بریندار، کوکرده‌وه‌ی ده‌سکه‌وت، لیدان له هیزی یارمه‌تیده‌ری دوژمن و ده‌ستنیشان کران. ورده‌کاری عه‌مه‌لیاته‌که له‌لایه‌ن فه‌رمانده‌ران بو پیشمه‌رگه‌کان باس کران و پیشمه‌رگه به‌وره‌ی به‌رز و هه‌ستیکی پر خووشی و شادی که‌وتنه ری. پیشمه‌رگه به‌سه‌فه‌یکی دوور و دریز ریگه‌یان ده‌بری و کاتیک چاویان هه‌لبری بینیان له نزیک گوندی مه‌حمه‌شه. ئه‌گه‌رچی کاروباری عه‌مه‌لیاته زور به‌وردی پلانی بو داندرا‌بوو، به‌لام فه‌رمانده‌رانی به‌زیبک‌وزاکوونی پیشمه‌رگه ده‌یانزانی که ده‌بی باش جاریکی دیکه چاو له شوینی عه‌مه‌لیاته بکه‌نه‌وه. کاتژمیر ۳ی به‌ره‌به‌یان تیمی شناسایی بو چاو‌خشانده‌وه به‌سه‌ر جموجولی هیزه‌کانی دوژمن و ئاگادار‌بوون له ئه‌گه‌ری هه‌رچه‌شنه گۆرانکارییه‌ک له شوین و جووله‌ی هیزه‌کانی ریژیم چوونه‌وه شوینی عه‌مه‌لیاته‌که و پاش تاوتویی هه‌موو ورده‌کارییه‌کانی لیدان و کشانه‌وه هه‌ر کام له تیم و ده‌سته‌کان له شوینی خویان دامه‌زران و چاوه‌روانی ده‌سپیکی عه‌مه‌لیات به‌بریاری فه‌رمانده‌بوون. له کات و ساتی به‌ریوه‌چوونی ئه‌م عه‌مه‌لیاته‌دا له سالی ۱۳۶۴، کۆماری ئیسلامی زیاتر له ۳۰۰هه‌زار هیزی چه‌کداری له کوردستاندا جیگیر کردبوو، به‌هه‌زاران مۆلگه‌ی له به‌رزاییه‌کان چی کردبوو و بو دژکرده‌وه‌ی خیراش سه‌دان گرووی زه‌ره‌به‌تی له ناوچه‌جۆراو جۆره‌کاندا پیک هیتابوو. سه‌رباقی ئه‌وه روژانه‌ش له کاتژمیری ۸ی به‌یانیه‌وه تا ۳ی ئیواری ریگره‌کانی له‌سه‌ر جاده ئه‌سلییه‌کان له ترسی که‌مینی پیشمه‌رگه بلاو ده‌کرده‌وه. ئه‌و روژه‌ش کاتیک دوژمن ریگره‌کانی که به‌ته‌ئمینی جاده‌ناوی ده‌بردن له‌سه‌ر جاده‌کو ده‌کرده‌وه، هه‌لو تیزباله‌کانی شتو و نه‌غه‌ده‌لییان راسان و وه‌به‌ر ریژنه‌ی فیشه‌کیان دان. له چاو تروکاندنیکدا ماشینی ریگره‌کان سووتیندرا و هه‌موو هیزه‌کانی دوژمن که له شوینه‌که بوون کوژران و وه‌ک گه‌لای پاییز هه‌لوهرین، به‌لام ئه‌وه کۆتایی عه‌مه‌لیاته‌که نه‌بوو.

مه بهستی سه ره کی عه مه لیاته که له داوختنی هیزی یارمه تیده ری ریژیم بوو که خو یان ده گه یانده شوینی رووداوه که. زوری پینه چوو که سی ماشینی پر له هیزی دوژمن بو رزگار کردنی له داوکه و تووه کان که وتنه ری، به لام فه رمانده رانی هیزی پیشمه رگه بو ئه وهش خه م و مشووری پیوستیان خوارد بوو. چند کیلومیتر دوورتر له شوینی رووداوه که و له سه ر پی هاتنی هیزه کانی ریژیم پیشمه رگه کان له قه راغ جاده که مینیان نابوو و چاوه روان بوون. ئه وان پیمان گوترا بوو که هه تا به ته واوی نه یه نه باز نه ی بو سه که لیان وه ده ست نه یه ن. بویه ده ست له سه ر په لاپیتکه و له کاتی کدا هه ناسه کان یان له سینگدا خوارد بوو، خو یان بو قوناغی دووه می عه مه لیات ئاماده ده کرد. هیزی دوژمن که هه ر پی وانه بوو له شوینی کی وا زه بری لی دهری، به پرتا و له هه ولی ئه وه دا بوون که خو یان بگه یه نه شه رگه. ماشینه کان گه یشتنه نیو ئالقه ی که مینی هه لوکانی دیموکرات و درانه بهر ده ستر یژ. هیزی ده سته وه ستانی ریژیم ئه وه ی دهیدی هه ر ئه وه بوو که له عه رز و ئاسمان ئاوری له سه ر پشتی کرا وه ته وه. له ماوه یه کی زور کورتدا هه ر سی ماشین لیک هه لته کان، ئاگریان تبه ر درا و ئه وه ی هاتبوو نه گه راوه. مولگه ی مه حمه شه که له وه عه مه لیاته و له وه دوو بر گه یه دا به شیکی زور له هیزه که ی به ده ستی پیشمه رگه تیدا چوو، هانای بو سه رووی خو ی برد و داوای هیزی ئاسمانی کرد. پاش ماوه یه ک سی هیلیکو پتری سپای پاسداران گه یشتنه ئاسمانی شه رگه، به لام ئه وه ی ده یان دی ته نیا دوو که لی ماشینه سووتا وه کان و که لاکه ی هیزه کوژ راوه کان یان بوو. بویه ته قه ی کویرانه و بی ئامانجیان نه ی توانی هه چ زه بریک له هیزی پیشمه رگه بدا که داوای عه مه لیاته که به بهر نامه و ورد بینی ته واوه وه شوینه که یان جی هیشتی بوو. به مجوره هه لو تیزباله کانی دیموکرات زه بریکی وه ها گاریگریان له هیزی دوژمن دا که تا ئیستاش له بیر و یاده وه ری هه م خه لکی ناوچه و هه م دوژمندا ماوه ته وه و ده شمینی. ئه وه عه مه لیاته سه رکه و تووانه له کات و شوینی کی ئاوادا به ریژی می سه لماند که کوردستان ناتوانی جی ته پراتینی وان بی و کورد گوته نی: «کوند ده بی هه ر به ره و ویرانه بفری، هه لوش له شاخه بهر زانه نه بری.»

خۆراگر له رهگهزی داربه‌روو

دار هۆره‌ی له خۆی نه‌بێ ناقه‌لشی، ئەوه هەر په‌ند و ئیدیۆمیکی کوردی نییه، بگره‌ سه‌دان ساڵه‌ ئاویتته‌ی شو‌رش و خه‌باتی مافخو‌ازی ئه‌م نه‌ته‌وه‌یه‌ش بووه. زۆر جار تیری دوژمن نه‌یتوانیوه قه‌لافه‌تی میرانه‌ی سوارچاک و پێشمه‌رگه‌ بخاته سه‌ر عه‌رز، به‌لام ئه‌وه به‌ ده‌هۆ و خیانه‌ت کراوه. که‌م نین ئه‌و پیلانگیرییانه‌ی که‌ دوژمن به‌ تیخزاندنی مۆره‌کانی خۆی بۆ نیو ریزی تیکۆشه‌ران ویستوویه‌تی زه‌بری قورس له‌ هیزی پێشمه‌رگه‌ بدا که‌ پێی زاندراره‌ و لێی هه‌له‌شاه‌وته‌وه؛ به‌ داخه‌وه که‌میش نین هەر ئه‌و پیلان و چه‌په‌لییانه که‌ سه‌رکه‌وتوو بوون و برینییکی دیکه‌یان خستۆته‌ جسته‌ی نیشتمانه‌وه، برینییکی به‌ژانتر له‌وه‌ی دوژمن خۆی پیت ده‌کا... نیوه‌پراستی خه‌رمانانی ساڵی ۱۳۹۵ تیمیک له‌ پێشمه‌رگه‌کان ساز بوون گه‌شتیکی سیاسی و نيزامی به‌ ناوچه‌ی سه‌رده‌شتدا بکه‌ن و ئه‌وه‌نده‌ی ده‌کرێ دلی کومه‌لانی خه‌لک به‌ دیتنی رۆله‌کانیان شاد که‌نه‌وه. مه‌خابن بێ ئاگا له‌وه‌ی که‌ رێژیم ماوه‌یه‌ک بوو یه‌ک له‌ مۆره‌کانی خزانده‌بووه نیو ریزه‌ ته‌شکیلاتیه‌کانی حیزب و له‌سه‌ر ئه‌و جموجۆل و گه‌شته‌ زانیاریی وردی ده‌ست که‌وتبوو. مۆره‌ نفووزیه‌که‌ی دوژمن یه‌ک له‌ به‌له‌د و شاره‌زاکانی رینگای چوون و هاتنه‌وه‌ی هیزه‌که‌ له‌ ناوچه‌یه‌کی کوردستان بوو، ئه‌ویش له‌ رۆژی ۱۶ی خه‌رماناندا ئه‌و ده‌سته‌یه له‌ پێشمه‌رگه‌کانی ره‌کیشی ئه‌و بۆسه‌یه کرد که‌ پێشتر به‌ ئاگاداریی خۆیان له‌ سه‌ر رێ نابووینه‌وه. ئه‌و که‌ بۆخۆی به‌ فیل توانیبوو چه‌ند ساتیک پیش رووداوه‌که‌ له‌ شوینه‌که‌ دوور که‌ویتته‌وه و بۆی ده‌رباز بێ، ده‌سته‌ی پێشه‌نگی پێشمه‌رگه‌کانی خستبووه داویک. ته‌قینه‌وه‌یه‌کی گه‌وره‌ و ئاگری قورس به‌سه‌ریاندا له‌ هه‌موو لایه‌ک و ئه‌ویش له‌ شوینیکی ئاسته‌م و چاوه‌روانه‌کراودا. له‌م رووداوه‌دا ئازاد ئالی و ئه‌میر نستانی، دوو پێشمه‌رگه‌ی به‌وه‌جی حیزب شه‌هید بوون و پێشمه‌رگه‌یه‌کیش بریندار بوو. پێشمه‌رگه‌کانی دیکه‌ دواتر توانییان به‌سه‌ر دوخه‌که‌دا زال بن و نه‌یه‌لن دوژمن وه‌ک ئه‌وه‌ی کیسه‌ی بۆ هه‌له‌روبوو پیلانه‌که‌ی سه‌رکه‌وی. لاپه‌ره‌ی زی‌پینی هه‌ماسه‌ی پێشمه‌رگه‌ مانه‌وه‌ی چوار پێشمه‌رگه‌یه

له رۆژي دواتري رووداوه که له لای دوو شههید و پيشمه رگه برينداره که که به هوی بريني لاقی توانای ريگا رویشتنی نه بوو. ئەوان له شوپنیکي ئاوا ئەسته مداما دهمه بوون گيانيان دابنين به لام هاوړي برينداره که يان که به هوی برينه قورسه که ی نه توانای ړی بريني هه بوو نه توانای راگواستنی له م دهم و دهسته دا دهلوا، له شه رگه دا جي نه هيلن. ئەوان به مه ترسيی ئەو برياره يان دهزانی، چونکی نه هيزيکی يارمه تيدهر هه بوو بگاته سهريان و نه تروسکاييه ک بو دهر بازبوون، به لام پيشمه رگه بو خوی که سه رچاوه ی هیوا باوه ره، چون ده توانی چاوی هیوا و هومیدی هاوسه نگه ريکی برينداری بی سوما بکا؟ چوار شوپه سواره که ی ئەم به سه رهاته له گه ل کشانی تاریکی و شه وه زهنگ وه خوکه وتن. شه هیده کانيان له شوپنیک شارده وه و هه وليان دا له گه ل هاوړي برينداره که يان ئەوهنده ی ده کړی له شه رگه دوور که ونه وه؛ به لام ته نیا توانيان چهند سهت ميتریک بېرن ... سيوا دی به يانی دابوو، رۆژ به په له ده گه يشته سهريان. برينداره که وه دهنگ هات: «تکايه برۆن و جي م بهيلن. ئيمه دوو شه هیدمان داوه با نه بيته حهوت شه هید و دوژمن به و سه رکه وتنه شايی له دل نه گه ړی. ئيوه برۆن و خه می منتان نه بی. حيزب و بنه ماله کانتان پيوستیی زياتری پيتانه، زور کار هه یه که ده بی بيکن، برۆن و جي م بهيلن، مه ترسن نايه لم ئاوا به برينداری بکه ومه بهر ده ستیان ... حه سه ن خو شکه لام، ئەيیوب ره حيميان، رهزا ئيلامی، ئيدريس قادری، تکايه به قسه م بکه ن و زوو بن دوور که ونه وه ...»

هاوړيکانی ئەگه ر به دهنگ گوييان له و قسانه ی بوو، به لام ئەوه ی له بهر چاويان بوو، روخساری شارو و شيروان، دوو جگه رگوشه که «کارو» ی هاوسه نگه ريان و خيزانه چاوه پوانه که ی بوو، گه پانه وه بو باوه پيشمه رگانه و هاواری ناخ و دهروونيان بوو. بويه ئەو قسانه کاری تينه کردن و له به رامبه ردا دلگه رميان به کارو دها که ددان به جه رگيدا بگري و به هيزتر بی، که ئاسوی سه رکه وتن و دهر بازبوونيان له و شه وه زهنگه تووش و نه هاته پوونه. خو ر گه يشتبوو ه سهريان. برسی و توونی. جيا له تفاقی شه ر ئەوه ی پيان بوو دوو قومقومه ئا و که دايان نابوو به لۆکه ده می برينداره که ی پی ته ر بکه ن. هاوړي برينداره که يان برده بن گابه ريک

و خویان که میک دوورتر به دهوریدا چونه سهنگه ر. ئەوان که دهیانزانی هیزهکانی دوژمن به پوژ دینهوه شه رگه و دەست به گه ران و پشکنین دهکن، خویان بو هه رچه شنه به رهنگارییهک ئاماده کرد. ههتا پینش نیوهرو هه ر توپباران و گرمه ی خومپاره بوو که له دووره وه دههاویژران، بهلام دمه وه نیوهرو ماشینیکی پر له هیزی دوژمن گه یشتنه شه رگه. ئەوان پیشتتر ساغ ببوونه وه له بهر پاراستنی گیانی هاوری برینداره کیان ههتا نهگه نه سهریان و ئاشکرا نه بن، لییان وه دەست نه یه ن؛ بهلام ئەگه ر پییان زانین تا دوا فیشهک شه ر بکه ن و کاروی هاورییان جی نه هیلن. چه ند کهس له هیزهکانی دوژمن چه ند شه قاویک مابوو بگه نه سهریان، هه ناسه کان له سینگدا کو بوونه وه و دەست له سه ر په لاپیتکه بو شه ر و بهرگری که که میک دوورتر یهک له جاشه کان چاوی به شه هیده کان کهوت. هه موویان بو ئەوی گه رانه وه و له دهوری شه هیده کان کو بوونه وه. پیشمه رگه کان ده یانتوانی لییان دن و زهبری زور باشیان لی بوه شینن، بهلام دهیانزانی پوژ زوری به به ره وه ماوه و هیزی یارمه تیده ری ریژیم دهگاتی و ئەوان هه موو تیدا دهچن، بهلام رهنگی کارو به برینداری بکه ویته بهر دهستیان، بو رزگارکردنی کارو که کادریکی حیزبی بوو گرینگتر له کوشتنی چه ند یان چه ند ده کهس له هیزهکانی دوژمن بوو. هیزهکانی دوژمن که زهنده قیان له ته رمی پیشمه رگه شه هیده کانیش چوبوو، نه یانویرا لییان نیزیک ببنه وه، بویه ته رمه کانیان به ماشین پراکیشا و له وی دوور کهوتنه وه. پیشمه رگه کان چونه وه لای هاوری برینداریان و تا ئیواره چه ند جاریک ده رمانیان کرد و له گه ل ئاوابوونی خور و داهانتی شه و ملی ریگیان به ره و شوینی یه کگرتنه وه له گه ل هیزی یارمه تیده ر بری. ئەوان به مانه وه ی شه و و پوژییان له نیو جه رگه ی دوژمن و قه بولکردنی مه رگ به لام جی نه هیشتنی هاوری برینداره کیان هه ر گیانکی دیکه ی به به ری «کارو» ی هاورییان بو دریژه دان به خه بات و تیکوشاندا نه کرده وه، به لکوو بوونه سه رمه شق بو فیداکاری و خو نه ویستی بو نه وه ی داها تووی گه له که یان.

جه‌تەر و قاره‌مانه‌تیه‌کی کهم وینه

ئاسمانی خه‌باتی پرشنگداری حیزبی دیموکرات و میژووی فیداکاری و له‌خۆبوردوویی حیزبی دیموکرات پر ئه‌ستیره‌یه، هه‌ر ئه‌ستیره‌یه‌ک که درێ به شه‌وه‌زنه‌گی بیدادی داوه و بوته‌ رووگه‌ بو ئه‌وه‌ی نوێژی ئیخلاسی له‌به‌ر دهم دابه‌ستی. کهم نین ئه‌و سوارچاکانه‌ی ئه‌گه‌رچی له مه‌یدانی نه‌به‌رد و به‌ره‌نگاری دژی دوژمنانی گه‌لدا گلان، به‌لام کاروان کاروانیان له دووی خۆیان هینا و بوونه‌ ره‌مزی هه‌رمان و مانه‌وه‌ و، ئه‌و میژوویی ئه‌وان خولقاندیان بوونه‌ وانه‌ بو نه‌وه‌کانی دوارپوژ. له «هه‌گبه‌ی شاخ و شو‌رش»ی ئه‌مجاره‌دا سه‌ریک ده‌ده‌ین له میژووی پر سه‌ره‌وه‌ریی تیکۆشه‌رانی حیزبی دیموکرات له شومالی کوردستان. پۆلیک له پيشمه‌رگه‌کانی حیزبی دیموکرات له هیزه‌کانی شه‌هید سه‌رگورد عه‌باسی، حاته‌م، نه‌حۆ و ده‌سته‌ی زه‌ربه‌تی هیزێ شه‌هید ئاواره‌ بو مه‌ئموورییه‌ت له ناوچه‌ی شومالی کوردستان خه‌ریکی گه‌شتی سیاسی و نیزامی بوون. له دریه‌زی گه‌رانی سیاسی نیزامی له ناوچه‌ شه‌وی ۱۳ی به‌فرانباری سالی ۱۳۶۳ بو ئه‌وه‌ی زه‌به‌ریک له هیزه‌ داگیرکه‌ره‌کانی ریژیم بده‌ن و بلین که کوردستان جیگه‌ی ئیوه‌ نیه‌، چوونه‌ نیو شاری سه‌لماس. ده‌سته‌یه‌ک له هه‌لۆ تیزباله‌کانی حیزبی دیموکرات له نزیک مولگه‌ی سپای پاسداران چوونه‌ سه‌نگه‌ره‌وه‌ و ده‌سته‌یه‌کی دیکه‌ش بو پشتیوانی ئه‌وان له حالی ئاماده‌باشدا مانه‌وه‌. لکیکی دیکه‌ش کۆنترۆلی جاده‌ی ورمی_ تارانین به‌ دریه‌زی ۵ کیلۆمیتەر خسته‌ ژیر ده‌سه‌لاتی خۆیان و ده‌سته‌یه‌کی دیکه‌ش بو شیرکه‌تی ریگابانی حکومت دامه‌زران. به‌ بریاری فه‌رمانده‌ری عه‌مه‌لیات و له کاتیگدا ریژیم قه‌ت چاوه‌روانی ئه‌و هیزه‌ی نه‌ده‌کرد، هیزش بو سه‌ر بنکه‌ی سپای پاسداران ده‌ستی پیکرد و له هه‌موو لایه‌که‌وه‌ ئاگر له سه‌ر پشتی هیزه‌کانی ریژیم کرایه‌وه‌. له ماوه‌یه‌کی که‌مدا بنکه‌ی سپای پاسداران له نیو شار له‌به‌ر یه‌ک هه‌له‌ته‌کا و هیزه‌کانی پيشمه‌رگه‌ دوای مانۆریک به‌ نیو شاردا بی ئه‌وه‌ی که‌سیان خوینی له لووت هاتبی، له نیو شار هاتنه‌ ده‌ر. ئه‌و پيشمه‌رگانه‌ش که له سه‌ر جاده‌ی ورمی_ تاران بوون، ده‌ستیان

به راگرتنی ماشینه‌کان و کوکردنه‌وهی خه‌لک کرد و کو‌بوونه‌وه‌یان بو‌گرتن. له‌و کات‌دا ماشینیکی هیزه‌کانی ریژیم گه‌یشته شوینه‌که و گوئی به‌فرمانی راوه‌سته‌ی پیشمه‌رگه‌کان نه‌دا. پیشمه‌رگه‌کان به‌ر په‌گباریان دا و پاش‌ئاگردانی ماشینه‌که و ته‌واوبوونی ئه‌و برکه‌یه‌ش له‌عه‌مه‌لیاته، ئه‌و به‌شه‌ش له‌پیشمه‌رگه‌کان مالاواییان له‌خه‌لک و جه‌ماوه‌ری کووه‌بوو کرد و شوینه‌که‌یان به‌جیهیشت. ریژیم که‌زه‌بریکی کاریگر و قورسی وی که‌وتبوو، بو‌به‌یانی رۆژی دواتر هیژیکی زۆری پیوشوینی پیشمه‌رگه‌کان خست، به‌لام‌فرمانده‌رانی هیزی پیشمه‌رگه‌که پیشینی ئه‌وه‌شیان کردبوو، له‌گوندی «به‌ردییان» به‌ره‌نگاری هیزی زور به‌لام‌بی وره‌ی دوژمن بوونه‌وه. پیشمه‌گه‌کانی دیموکرات له‌مه‌له‌ندی شومال که‌ده‌یان جار‌حه‌ماسه‌ی له‌و چه‌شنه‌یان خولقاندبوو، له‌و عه‌مه‌لیاته‌شدا زه‌بریکی وه‌ها گورچک‌بریان له‌ریژیم دا که‌ده‌بی به‌ده‌یان چیرۆک بنووسرینه‌وه. ریژیم که‌له‌سی قوناغدا زه‌بری قورسی ویکه‌وتبوو، به‌پیشه‌ی جارانی چه‌کی قورس و توپخانه‌ی خسته‌کار، به‌لام‌ته‌یره‌کانی دیموکرات به‌وره‌ی به‌رز و سه‌ره‌رزیه‌وه شه‌رگه‌یان به‌جیهیشت و به‌ره‌و گوندی «جه‌ته‌ر» داگه‌پان. دوژمن له‌گه‌ل شکسته‌یه‌ک له‌دوای یه‌که‌کانی به‌لام‌دیسان ده‌ستی هه‌لنگرت. ئه‌و برینه‌ قورسه‌ی هه‌لیگرتبوو، له‌روانگه‌ی خو‌یه‌وه پیوستی به‌ساریژکردنه‌وه‌یه‌کی خیرا و ده‌موده‌ست هه‌بوو. بویه‌دیسان به‌هیژیکی زیاتره‌ شوینی پیشمه‌رگه‌کان که‌وت و رۆژی دواتر نیوه‌رۆی ۱۵ به‌فرانبار له‌ژیر ئاگری توندی توپخانه‌دا هی‌رش‌ی کرده‌سه‌ر سه‌نگه‌ری پیشمه‌رگه‌کان. پلینگه‌چنگ به‌خوینه‌کانی چپای ئاگری و ده‌سته‌ی زه‌ربه‌تی هیزی قه‌ندیلی حیزبی دیموکرات ئه‌گه‌رچی دوو رۆژ بوو به‌به‌رده‌وامی له‌به‌ره‌ی شه‌پدا بوون، به‌لام‌بی ئه‌وه‌ی توژی ماندوو‌یه‌تیان لی‌نیشتی و توژی دوودل‌بن، به‌لینیان دا به‌و سارده‌زستانه‌ئاگریکی وه‌ها له‌سه‌ر پشتی دوژمنی داگیرکه‌ر بکه‌نه‌وه بو‌هه‌تا‌هه‌تایه‌له‌میژوودا بنووسرینه‌وه. هیزی دوژمن که‌وره‌ی هاتنه‌پیشی نه‌بوو، سه‌ره‌تا ده‌ستی به‌ئاوربارانی گوندی جه‌ته‌ر و سه‌نگه‌ری پیشمه‌رگه‌کان کرد و له‌ژیر ئاگری توپخانه‌دا گه‌یشته‌نیزیک سه‌نگه‌ره‌کانی پیشمه‌رگه‌ئا

لیردها بوو که عیشق به نیشتمان و برّوا به ره‌وایی خه‌بات وه‌ها ئاگریکی خستبووه دلی پیشمه‌رگه‌کانه‌وه که بی ترس له دانانی گیان به‌ره‌نگاری دوژمن ببنه‌وه. پاش چهند سه‌عات شه‌ری سه‌نگر به سه‌نگر ئه‌وه‌ی له شه‌رگه‌دا ده‌ببندرا که‌لاکی زوّر و زه‌وه‌ندی هیزه‌کانی دوژمن بو که ئه‌مجاره‌شیان به قورسی تیک شکابوون. هیزه‌کانی ریژیم ناچار به پاشه‌کشه کران، به‌لام نیو کاتژمیری پی نه‌چوو که هیزی پشتیوان و تازه‌نه‌فه‌سی ریژیم له شاری سه‌لماس گه‌یشتنه مه‌یدانی شه‌ر. شه‌ری سه‌نگر به سه‌نگر ده‌ستی پی کرده‌وه و هه‌تا ئیواری ئه‌و رۆژه به‌رده‌وام بوو. ئه‌وه‌ی له‌و شه‌ره به‌جی ما، حه‌ماسه و سه‌روه‌ریه‌کی دیکه بو هیزی پیشمه‌رگه‌ی کوردستان بوو که به به‌خشینی گیانی ۱۳ رۆله‌ی کورد وه‌ده‌ست هاتبوو، ئه‌وه‌ش که له شه‌رگه‌دا به‌جی ما، سه‌رشووری و که‌لاکی زیاتر له ۴۰۰ که‌س له هیزه‌کانی دوژمن بوو که له ماوه‌ی سی رۆژدا و له چهند برگه‌ی عه‌مه‌لیاتیدا که‌وتبوونه سه‌ر عه‌زی. هیزه‌کانی کوماری ئیسلامی بو سارپیژی ئه‌و برینه قورسه‌ی هه‌لیان گرتبوو، رۆژی دوایی قینی ره‌شی خو‌یان به سه‌ر دوو گوندی دیکه‌ی ناوچه‌که «بو‌تک» و «دیمه» رشت که به ده‌یان کیلومیتر له‌و شوینه دوور بوون. ئه‌و دوو گونده له‌لایهن هیزه‌کانی دوژمنه‌وه هیرشیان کرایه سه‌ر و دوای ده‌رکردنی خه‌لکه ئاگریان دان و سووتاندیان. ئه‌وه‌ی له سه‌ر شه‌ری جه‌ته‌ر پیویسته بیزانین چهند خالی گرینگه: یه‌که‌م ئه‌وه‌ی ماوه‌ی شه‌ره‌که سی رۆژ بوو، هیزه‌کانی پیشمه‌رگه هه‌م له نیو شار و هه‌م له سه‌ر جاده و هه‌م له ناوچه و له ماوه‌ی سی رۆژدا زه‌بری گورچک‌بریان له دوژمن دابوو. دووه‌م ئه‌وه‌ی دزه‌کردنه نیو شار، ئه‌ویش شاریک وه‌ک سه‌لماس و لیدان له بنکه‌ی سپای پاسداران وه‌ک هیمای ده‌سه‌لاتی سه‌رکوتی ریژیم دیسان له کاتیکدا ده‌باوا ده‌بی به نیو ده‌یان گوندی ئازهری نشیندا بو‌ی بچی و بگه‌ریه‌وه، حه‌ماسه‌یه‌که که ته‌نیا پیشمه‌رگه‌کانی حیزبی دیموکرات ده‌توانن بیخولقینن. دواچار ئه‌وه‌ی که پیشمه‌رگه‌ی حیزبی دیموکرت سه‌لماندی که زووری و زه‌وه‌ندی و کوک و پۆشته‌بوونی هیزی دوژمن قه‌ت ناتوانی چوک به ئیراده و باوه‌ری پیشمه‌رگه دابدا، هه‌ر ئه‌وه‌ش بو‌ته ره‌مزی مانه‌وه‌ی پیشمه‌رگه و خه‌باتی گه‌ل و نیشتمان بو‌ر زگاری.

خهویکی ههتا هتایی

پاییزیکی زوو دهستی پیکردبوو، دارهکان سهریان بهردابوو و لارهمل و بی خهزهل له ژیر زهختی رهشهبای پاییزدا به هاش و هوش دهیان نالاند، دهتگوت بو لهسینداره دان چاوه رین و بو دهرباز بوون راده پسین. بالندهکانی نیو ئاوی ته و سیس، پۆل پۆل لیک هالابوون، له ههر کهلین و قوژبنیک چهند دانهیهکیان پیکهوه سهریان بهیهکهوه نابوو، بهبی شوینی حاوانهوه داخوا کهی چنگی رهشی باشووی مهرگ سینگی یهکیان ههلدری. خهفتهی پاییزی سارد له سهر دلی خهماوی خهک قورسای کردبوو، خهلیک که به هه موو ناخۆشی و دهرد و رهنجی کۆیلهتی له ژیر پۆستالی داگیرکه ران و کهوتنه بهر گرمی توپ و ئاور و ئاسنی کوردکوژان و له ژیر قورسای ئه و زولمه زوره له میژه له وهرزکی پاییزدا ده ژین که نه ژیانیکی سه رهتایی ئینسانی، به لکوو له کوشتن و برین را بگره ههتا مووشهک و فرۆکهکانی ویرانکه ر و بارینی هه موو جو ره گوللهیهک له لایه ن کۆماری ئیسلامیه وه به سهر کوردی زۆلم لیکراودا دهباری، بۆیه رۆژی ژیانیه ئه سودهیی له ژیر په له هه وری رهشی دیکتاتوریدا شاردراره وه و تۆزی مهرگ له جه مارانه وه به سهر خه لکی کورددا ده پرژی. له و پاییزدا باران دهباری، بارانیکی به خو پ. له گه ل له که میدانی باران جموجۆل له کوچه کۆلان و نیو ئاوییدا دهستی پی کرده وه. زرمه زرمی مندالان و غارغارینیان له و مال بو ئه و مال و نه رمه بارانی ئیسک سووک تۆزی خه میان له گونده که ده شو رده وه. له و دم و ساته دا پيشمه رگه هاتته نیو ئاوی، هه موویان دهتگوت له چۆمیان داوه، خوساو له بهر باران و دلی پر له ئه وین و خو شه ویستی بو نیشتمان و ئیستاش که خو یان خستبووه باوه شی خه لکه که یان. به هاتنی پيشمه رگه کان دلی سیسی خه لکی گه شابوو، خه لک باوه شیان به رۆله کانیاندا ده کرد و بزهی شادی که وتبووه سهر لیوی هه مووان. ماوه یه کی زور بوو پيشمه رگه رووی نه کردبووه ئه و ناوچه و به تایبته له و گونده وه ژوور نه که وتبوون، بۆیه ئه و پاییزه بو ئه وان بوو به به هاریکی سه رسه وز و خه لک هه سته به ده سه لات کوردخوی ئه رگه ل. پاییزه که که مپش ره به لاند له خه یه ش بو جووی بریله

هه موو شوینیک تریقه ی پیکه نین و شادی و خوشی بوو. ژیانیک، روونا کاییه ک، دهسه لاتیک خویی، ژیانیکی بهسه ربهستی ئەگەر بو ماوه کیش بی سیه ری خسته سهر ئاوی که دروونیان دهکولی. هاتووچوی خه لک له نیو ئاوی گهرم بوو، هه موو دهم به بزه و پیکه نین ته نانه ت هه والی هاتنی پیشمه رگه بو ئەو گونده گه یشته چه ند گوندی دهوروو به ریش. پیشمه رگه ههر تیمه پیوشوینی ئه رکی پیسیردراوی که وت و، پاش راپه راندنی هه موو ئه رکیکی حیزبی که به تیمه کان سپیردرابوون، له شوینی له پیشدا دیاریکراو کو بوونه وه و له لایه ن به رپرسانه وه به ره وشوینی کاری سبه ی دهسته کار بوون. له ئاوی گامیشگولی که له نزیک شاری میاندواو هه لکه وتوه، پیشمه رگه له نیو دوغای به خیر و نزای خه لکیدا و له تاریکه شهوی ئەنگوسته چاودا له ئاوی وه ده رکه وتن. ده رهنگانی شهو بوو. هه ور به ئاسمانه وه نه مابوو، کاتژمیر یه کی نیوه شهو له سه ر جاده ی بوکان_ میاندواو ئەو دهسته پیشمه رگه یه که پیکه اتیوو له ۲۲ کهس ملی جاده یان گرتیوو و به ره و گوندی حاجیابادی «ئه حمه دیکور» هه نگاویان دهنه. پیشمه رگه کان که له قوولاییترین ناوچه ی کوردستان و له نیو خه لکیندا بوون که به و بایه وه ده ژیان له لای پیشمه رگه وه ده هات، بویه پیشمه رگه کانیش شایان له دل ده گه را که ئەو خه لکه چون پیشوازیان لی ده که ن و له فیکری ئەوه دا بوون که له نیو کوری گهرمی ئەواندا بلین چی و باسی چییان بو بکه ن. کاتژمیری ۳ی شهوی ۱۳ی رهبه ری سالی ۱۳۶۵ بوو. به رپرسانی ئەو دهسته پیشمه رگه خه ریکی تاوتویی ئەوه بوون که له کوئ پشوو بدن و بگیرسینه وه. دوا جار بریاریان له شوینیکدا دا که ئەو شوینه له نیو ۵ پایه گای دوژمن و ۵۰۰ متری جاده ی بوکان_ میاندواو هه لکه وتیوو. وه ک هه موو پوژه کانی دیکه کاری نیگهبانی شهو راپه ری و پیشمه رگه کیسه خه ویان لی بلاو کرده وه و تا نزیک نیوه رووی سبه ی پوژ، که وتنه خه ویکی ۷ شهو و پوژی. ئەوه ی نه ده بوو رووی دابا رووی دا. ئەو پیشمه رگانه ی له ده یان ستوون و هیرش و که میندا وه سه ر دوژمن گه رابوون و شکاندبوویانن، ئەوانه ی هیچکات له گولله نه ده ترسان و گالته یان به مه رگ ده کرد، که وتنه داویک و گه مارو یه ک که ته نانه ت هیندیکیان به ر له وه ی له خه وه هستن چوونه خه ویکی هه میشه یی و هه تاهه تایی. دیسان خه نجه ری خیانه ت

بوو که له کالان دهرهاتبوو و که وتبووه گیانی ئه و پیشمه رگانه ی تا ئه و کات قهت هیزی دوژمن خوئی له بهر نه گرتبوون، به لام له لایه ک خیانه ت و له لایه ک که مته رخمی پیشمه رگه کان بو خوئیان بووه هوئی ئه وهی هه تا هیزی دوژمن نه گه نه سه ریان پی نه زانن. پیشمه رگه کان که وتبوونه گه مارویه کی زور توند و سه خته وه و له گه ل یه که م دسترپیژه کان هه شت پیشمه رگه ی به وه ج که هر کامیان توانا و لیوه شاهویی و نازایه تی تیکشکاندن دهیان که سی دوژمنیان هه بوو، بی ئه وهی دهره فته دهستانه تفه نگیان هه بی، وه ک گه لای پاییز که وتنه سه ر عه رن. پیشمه رگه کانی دیکه ده سه جی وه دهنگ هاتن و له دوژمن پاسان و به ره نگاریان بوونه وه، به لام چ به ره نگارییه ک! له کات و ساتیکی ئه وتو بریاردان بو کاریکی ئه وتو نه ک ئاسان نیه به لکوو زور سه خته. ئینسان له ساته وه ختیکی ئه وتودا که له گه ل مردن روو به روویه و بو ریژهدانی ژیان، میسکی ئینسان ده بی ئالوزترین کیشه له کاتیکی زور که م دا به رپه سی بکا و ریگا حه لی بو بدوزیته وه. ئه گه رچی ئه وه یه که م جار نه بوو تووشی گه مارو و محاسه ره ی ئاوا سه خت ده بین. به شیک له پیشمه رگه کان هر له خه و دهره پین گیز بوون، دیار نه بوو دوژمن له کوپوه ته قه ده کاو سه نگه ره کانی دیار نه ده که وت، پیشمه رگه به شی زوری به شهوی تاریک گه یشتبوو، ئه سلن نه یده زانی کوئی دوژمنی لیه و له کوپوه دی، ته نیا باغیکی چووکه، چه ند قاناو، وه ک بارانه گولله ده باری، به ستنی رهخت و هه رکه س بو خوئی کوپی بابی خوئی بایه. به لام تیری چلکنی دوژمن تازه کاری خوئی کردبوو و هه شت شوپه سواری مهیدانی خه بات گالبوون. چپای ته رهغه هاواری لی به رز بووه و بانگی کرد له ناوچه ی ئه حمه دیکور که به ئاگا به، پوئیک له لاوچاکانی شه ره فپاریز به گولله ی دوژمنان ته رمیان که وتوته سه ر خاکی نیشتمان وهوشت له له شی جوان وشیرینیان بی. له رزه و ناله یان هاوپی ئاهی به سوژ و شین و گریانی ناوچه ی ئه حمه دیکور، هه وری ره شی خسته ناوچه ی بوکان و هه وره تریشقه ی ئه وه هه وره دلئ هه موو دایکانی هه لقرچاند. ئه وی چاوی به به ژن و بالایان که وتبوو، ئه وه ی نازایه تی ئه وانی بیستبوو، ئه وه ی فیداکارییه کانی دیتبوون که چون دوژمنیان به چوک دادینا، ره شی پووشی و فرمیسکی هه لوهراند... ئه و برینه ئه وه نه بوو که بکری ئاوا سووک و سانا ساریژ بی، بویه

هه ر چه ند روژ دواى شه هیدبوونی ئەو قاره مانانه، هاوسه نگرانیان زه بریکى وه ها گورچک بریان له په یکه رى هیزی داگیرکه ر دا که ئیستاش تاله واری ئەو زه بره له گه روویان داماوته وه. باسی ئەو حه ماسه یه با بمینی بو لاپه ریه کی دی، له هه گبه ی شاخ و شوپش. ئەو هه شت پیشمه رگه شه هیده بریتین له: ۱- سمایل خورشیدی خه لکی قه لا جیگر لک، له راستی دا قالبووی مه یدانى خه بات، پاله وانیک له مه یدانى شه ر کاتیک ته قه یان لیگردین له شیرین خه و دابوو بووی بوو به خه ویکى هه تاهه تایی دووجار له شه ردا بریندار بوو. ۲- سه دیق ئەحمه دی ناسراو به سه رهه نگ خه لکی گوینگه په جیگر په ل پیشتر له شه رى ناو شارى بوکان چاویکی له ده ست دابوو، قسه خو ش خو شه ویستی هه موو پیشمه رگه کانی ناوچه و خه لکی ناوچه بوو. ۳- قاسم فه یزی خه لکی گامیشگولی کادری ده رمانى ماوه ی یه ک سال پیشمه رگه و به راستی له وماوه که مه دا نیشانیدا که کورپی هه ژاران وزه حمه تکیشانی کوردستانه. ۴- ره حمان مامه ش ناسراو به ره حمان چوار دیواری پیشمه رگه، هیچکات حه ماسه کانی له بیر ناچنه وه که چو ن ئاوری له سه ر پشتی دوژمن ده کرده وه، جاریک له شه ردا بریندار بوو. ۵- محه ممد ره حیمی ناسراو به محه ممد حاجیابادی پیشمه رگه، له هه ژارترین بنه ماله ی ناوچه ی ئاله شین، له بنه ماله یه کی کوردپه روه ر، له شه ر که م که س له پیشه وه ی ئەو شه رى ده کردو جاریکیش له شه ردا بریندار بوو. ۶- هه مزه ئیفتخاری خه لکی که ریزه ی ئاله شین پیشمه رگه، ئەگه رچی به ته مه ن لاو بوو به لام هیزی دوژمن له ئاستی زه بوون بوو. ۷- سولیمان فه رامه رزی سیهه مین شه هیدی بنه ماله خه لکی عه سه کەر ئاباد پیشمه رگه، قاره مانى هه موو داستانه کانی ناوچه، چاوی له گولله نه ترسا، روژی شه هید بوونی له کاتیک دا ده ستی به رگولله که وت ته نیا به یه ک ده ست له دوژمن راپه رى و تا دوا هه ناسه ئازایانه وه ستایه وه له شه رى تاغیابادیش بریندار بوو. ۸- مه حمود چووپان زاده ناسراو به مه حمود قوچاغی پیشمه رگه، ئەندامی ته شکىلاتی که تازه چه ند مانگیک ده بوو له لایه ن دوژمنه وه ئاشکرا و به لام کورپی خه بات وتیکوشان بوو. به لى به مجوره ئەو قاره مانانه شه هید بوون.

سەریان دانا بەلام دانەنەوین

بەهار جارێکی دیکە دەر و دەشتی بەکراسی سەوز داپۆشی، داوینی چیاکان و جۆگە و جویبار بە وەنەوشە و گۆلی رەنگاوپرەنگی بەهاری رازابووه، شەوان شەنی بەهاری دەنگی خوڤەیی چەم و، ویککەوتنی لکوپۆی دارەبیەکانی قەراغی چەم و، بۆنی عەتری گۆلانی کوێستانانی تا ئاوابیەکان دەبرد. رۆژانیش پاش ئەوێ چاوی خەوالوو داوینی خەوی ئالۆزی بەرەدا، بناری چیا، دیمەکار و پیندەشت کە پۆل پۆل مەر و مالاتی پیوەر دەبوو دواتر هەموو لە حەشیمەت رەش هەلەگەر، هەر کەس بۆ کارێک و هەریەکە بۆ مەبەستێک، وەرزیڕان هەر کەس بۆ کاری خۆی، کێژان بۆ گولچین و ریننەوێ گزۆگیای بەهاری و، بەجوانی و بۆن و بەرامەیی تەبیەت ئەوێ دیکە دەگەشەنەو، بلویری شوان و خرینگەیی بازنەیی بییری وەک دەنگێکی هەستبزوین تیکەلی دیمەنی سەرنجراکێشی سەرووشت دەبوو، بەفراوی بەفری قەد پالی زنجیرە کێوکانی ناوچە، بە خور بە جۆگە و جویبار دادەگەر و تیکەل بە ئاوی چلچەمە دەبوونەو. دەیان گوندی خنجیلانە لەناوچەکانی دیواندەرە بەو دیمەنە جوانەو نەخشاو، ناوچەیهک کە لە خەلکێکی دلپاک و بیگەرد پیک هاتوو و تیکەلاو بە هیزی پیشمەرگەیی حیزبی دیموکراتی کوردستان بوو. لە «هەگبەیی شاخ و شۆرش»ی ئەمجارەدا دەچمە سەر باسی ئازایەتی و حەماسەیی ۱۸ پیشمەرگەیی ئەو مەلبەندە دلگیر، حەماسەیهک کە بە خوینی ئالی پۆلیک میرخاس نووسراوئەو. سالی ۱۳۶۰ و بەهاریکی سەرسەوز بوو. خەلکی لە ناوچە جۆربەجۆرەکانی کوردستان جیژنی نەورۆزیان کردبوو و لە بەشیکی ئازادی ئەو کوردستانە بەهەشتەدا خەلکی لەگەڵ کورانی دیموکرات سالیکی نوێیان دەست پیکردبوو. حیزبی دیموکراتی کوردستان لەو کاتەدا بۆ ئەرکیکی حیزبی مەئمووریەتی دا بە ۱۸

پيشمه رگه ی شيلگير و شورشگيرى ناوچه ی ديوانده ره تا ناوچه ی بيجار راپيه رينن. ئەوان وهک هه ميشه سهر له پيتناو بو به ريوه بردنى ئەرکى حيزبى وه پى كه وتن و چه ند رۆژيک له و ناوچه يه مانه وه و له گه ل راپه راندنى کاره کانيان تينويتى و تامه زرۆبى خه لکيان به دیدار و کۆبوونه وه له گه ليان شکاند. بو خه لک سالى دوو به هار بوو. ناوچه ی بيجار به هوى سياسه تى سه رکوت و داپلوسينى خه لک له لايه ن ريزيمه وه رهنگى مردوى رى نيشتبوو. خه لک ئەگه رچى ده ستى هيوای به رنه دابوو، به لام شه که ت و ماندوو، بويه هه والى هاتنه وه ی پۆليک هه لوى تيزبالى گه ل گيانىکى دیکه ی به به رى ئەو خه لکه دا کردبوو. هيزى دوژمنيش خويان له که لين و په سيواندا ده شارده وه وهک رپويى چاو به هه لۆ که وتوو يان لى هاتبوو و، نه يانده وپرا له مۆلگه کانيان بيته دهر. له ماوى چه ند رۆژ گه ران له ناوچه ی بيجار، فرميسکى شادى له چاوه کانى چاوه رپى سهدان هه تيوى بينان، دايکاني جه رگ سووتاو و باوکانى پشت چه ماو ده هاته خوار. دوژمنى کۆنه په رست و زۆردار که بوونى پيشمه رگه کان له و ناوچه يه وهک درکيک له چاوى خویدا ده دين و چاوى ديتن و هاتوچوى قاره مانانى ديموکراتى له ناوچه که نه بوو، له هه موو شار و ناوچه کانى ده ور ووبه رى هيزيکى زه به لاهى کۆکرده وه و پيلانى زه برليدان له و شيره کورانى ديموکراتى دارشت. رۆژى ۲۱ خا که ليوه ی سالى ۱۳۶۰ى هه تاوى هيزه سهدان که سيبه که ی ريزيم که له شاره کانى تىکاب، ديوانده ره و بيجار، ساينقه لا و سه قزه وه کۆ کرابوونه وه، ئەو ۱۸ پيشمه رگه يه يان له گوندى «سه لواتاوا»ى بيجار گه مارۆ دا. هيزى دوژمن به ته واوى ده ورى پيشمه رگه کانى ته نيبوو، ته نيا دوو چار هه بوو، يان خو به ده سه ته وه دان که په يتا په يتا داوايان لى ده کرا، يان نووسينى لاپه ريه که ی زيپينى دیکه له ميژووى حه ماسه و سه روه ريبى کورد که به خوئينى خويان ده بوا تو ماريان کردبا. رۆژ، رۆژى به رخودانى کورپه کانى ديموکرات بوو. ئەوان که له مه کته بى پيشه وای رييه رو، مامۆستای وهک برايم به هرامپور وانه ی فيداکارى و ژيان و مه رگى سه ره رزانه يان خویندبوو، بريارى شه ر و به رگرييان دا. بويه به ئيمان و باوه رده وه بريارى هيرش بو سه ر هيزى

دوژمن و شکاندنی ئالقهی گه مارۆ به ربه ره کانی تا دواین فیشه کیان دا. شه پریکی قورس و خویناوی دهستی پیکرد. دوژمن له ههر قولیکه وه هیرشی دینا قاره مانه کانی دیموکرات تیکیان ده شکاند و که لاکیان لی ده خستن. تا ده هات شه پ گهرمتر و ئالقهی گه مارۆدانی رۆله کانی دیموکراتیش تهنگتر ده بووه. زیاتر له ۸ سهعات شه پری نابه رامبه ر، به چهک و تهقه مهنی و که رهستهی شه پری نابه رامبه ر، هاوکات به ئیمان و باوه پری جیاواز و نابه رامبه ر. پيشمه رگه کان به به رچاوی خویان تا دواکه سیان شه هیدبوونی هاو پریانیان هدی و ده یانزانی که ئه وه چاره نووسی هاو به شیانه، به لام چۆکیان دانه دا، سه ریان نه وی نه کرد و سه ربه رزییه کی تاهه تاییان بو میژووی کورد تۆمار کرد. ته رمی ئه وه هه ژده قاره مانه که وته عه رزی، به لام دایکی نیشتمان به چاوی پر فرمیسه که وه به میهره بانی له خوی گرتن و به لینی پیدان خوینیان ون نه کا، وهک چۆن ئه وان به لینی خویان برده سه ر. له گه ل بلاو بوونه وهی هه والی ئه وه کاره سات و ئه وه ماسه یه ناوه چه ی دیوانده ره به رگی ماته می پۆشی و دهسته خوشکه کانی له موکریان و ئه پده لان و له باکووره وه هه تا باشووری ئه وه نیشتمان تازیه بار بوون، شیره کورانی دیموکراتیش به یادی هه میشه به رزی ئه وه نه مرانه له زۆربه ی شوینه کان زه بری گورچک بریان له دوژمن دا و دلخویشیان پی نه هیشتن.... ئه وه ۱۸ پيشمه رگه و چه ماسه خولقیته بریتی بوون له: عه لی دۆستی فه رمانده ری لک، عه باس ئه حمه دی، محه ممه دسالح سه نه ته ی، ئه مجه د غه فاری، عارف کاکه خانی، نیعمه ت مرادی، محه ممه دکه ریم ته دخیز، ره حمان باباخانی، عه لی خالیدیان، سه عید فه تحوللاهی، جه مشید باوه یسی، مه نسوری باوه یسی، محه ممه د گله یی، مه محمود مرادی، چه بیبوللا فه لاهی، عه بدوللا محه ممه دی، محه ممه دپره شید سادقی و محه ممه د ره عنایی. یادیان هه میشه سه وز...

هه وای سه رکه وتن له مه لبه ندی خان وه

له به هاری سالی ۱۳۶۲ی هه تاویدا کۆماری ئیسلامی وهک هه میسه ته مای له جاده سه ره کییه کانی نیوان شاره کان کردبوو بو ئه وهی زیاتر ده سه لاتی ره شی خۆی به سه ر کوردستاندا بسه پینی. یه کیک له و جادانه ریگی نیوان سه رده شت _ پیرانشار بوو که تا به هاری ئه و سه له چه ندجار به تاکتیکی جیاواز هیرشی کردبووه سه ر، به لام نه یه توانیبوو داگیری بکا و ئیستا له ده سپیکی به هاره وه خۆی بو ئاماده کرد و زیاتر له دوو مانگ له و جاده شه ر له نیوان هیزی داگیرکه ر و هیزی پیشمه رگه ی دیموکرات درێژه ی کیشا. به داگیر کردنی ئه و ریگایه به شیک له گونده کانی ئه و ناوچه ش که وتنه ده ستی هیزی داگیرکه ر و زه بروه نگی پۆستال له پیمان به سه ر ناوچه که دا زال بوو. دوا ی ئه و بارودۆخه ژیان له خه لکی هه لگیرا. زه بروه نگی برستی له خه لکی بری و به هۆی هیزه کانی ریژیم و ده ستریزی و زۆردارییان هه جمین له خه لکی هه لگیرابوو. که شی ترس و ده لاره وکی وه ها به سه ر ناوچه دا زال ببوو که زۆر که س تا خویندنی که له بابی به یانی به خه به ر بوون و بو ساتیکیش خه و نه ده چوو چاویان. له و دنیا تاریک سامناکه دا ته نیا تروسکه ی هیوا پیشمه رگه بوو که در ی به شه وه زه نگی بیدادی دها و خه لکی به ته مای داهاتوویه کی گه ش راده گرت و له هه ر زه بریکدا که ده یگه یانده په یکه ری دوژمن، ده لخواشییه کی تایبه تی دها به خه لکی کوردستان. پۆژان و مانگ تیده په رین و هه موو پۆژیک حه ماسه و خوین بوو. که م پۆژ هه بوو حه ماسه یه ک له میژووی سه ره وه ری کوردا تو مار نه کری و گه لی جاریش له و پیناوه دا دلی پر له ناواتی رۆله به جه رگ و له خۆبووردوو هه کان ده که وته به ر تیری دوژمن و له لیدان ده که وت. به لام ئه وه ی تووی هیوای دوا پۆژیکی گه شی له دادا ده چاند ئه وه بوو که

له گهل گلانی هر شوره سواریک چه ند شه نکه لای دیکه جیی ده گرتنه وه و تاویان ده دایه چه که کانیان و سه نگره ری خه باتیان ئاوه دان راده گرت. دوی داگیرکردنی جاده ی سه رده شت _ پیرانشار و زالبوونی که شی ترس و سه رکوت و نواندنی جوړیک هه میمه نه و هه بیته له هیزه کانی کوماری ئیسلامی، هیزی پیتشمه رگه لی برابوو ئه و هه بیته بشکینئ. فرمانده کانی هیزی پیتشمه رگه له و ناوچه یه برپاریان دابوو تا به یادی شه هیدان به هاری ۱۳۶۲ی جاده ی سه رده شت _ پیرانشار زه بریکی قورس له هیزه کانی کوماری ئیسلامی بدهن. رۆژی ۲۴ی جوژه ردانی سالی ۱۳۶۲ی هه تاوی که هیزه کانی کوماری ئیسلامی سه رمه سته گرتنی جاده ی سه رده شت _ پیرانشار بوون و پنیان وابوو هیچ پیتشمه رگه یه که له و ناوچه یه نه ماوه و به مه یلی خو یان ده توانن تراتین بکه ن بو ئه وان رۆژیکی رهش بوو. پیتشمه رگه بو زه بر وه شاندن گه لاله یه کی جوان و به به رنامه ی له نیو جه رگه ی دوژمندا دارشتبوو و ویرای ئه وه له باری جوغرافیایی له ناوچه شاره زا بوون برپاری زور گرینگ و به تایبه تی له کاتی خویدا درا، که بتوانن هه موو بو شاییه کانی ئه و ماوه یه ی رابردوو پر بکه نه وه و سه لماندیان که دوژمن خه یالی خاوه و خاکی کوردستان نه جیگه ی چه قه ل و گورگی له و چه شنه ن. ناوچه که ته واو نیزامی و ئه منیه تی بوو. دوژمن چه ندین مؤلگه ی کوک و پوشته ی له سه ر ریگا و له گونده کان و به رزاییه هه ستیاره کان دانابوو و سه ره رای ئه و هه مووه پایه گایه هیزه کانی ریژیم له نیوان پایه گاکانی گرده سوور، گرد مه رقه د، لایین، رکاوئ، گردگووران، گه پله سه ن، وتماناوئ، شیناوئ، زیدان و جه پان له ناوچه ی پیرانشار بلاوه یان پی کرابوو. ئه وه بوو که هیزی پیتشمه رگه له عه مه لیاتیکی جه سوورانه و به ربالودا دوژمنیان خسته که مینی خو یان. شه ریکی قورس ده سته پیکرد و کاتی که چه ک و تفهنگی پیتشمه رگه له نه ره ی که وت که که لاکی ۱۳۰ کهس له هیزه کانی دوژمن له شه رگه دا که وتبوون که ژماره یه که له وان بریندار بوون و ۹ که سیشیان لی به دلیل گرتبوون. جیا له و زیانه گیانییه زور و قورسه ی دوژمن چه ک و چو لیکه به رچاویش به ده سکه وت گیرا، به لام ئه و زه بره کاریگه ر و قورسه له دوژمن به

خوینی ۵ قاره مان وه ده دست هاتبوون. شه هیدانی ئه و حه ماسه یه مسته فا
 عه لیور، مسته فا سه لیمی، ره حمان ئه مینی، محمد دغو و عه ولا پاییزه
 بوون که داستانیکی دیکه یان له نه به ردیی هیزی پیشمه رگه نووسییه وه.
 ئه و عه مه لیات و سه رکه وتنه جیگای خویه تی له چه ند باره وه تیشکی
 بخریته سه ر: خو سازماندانی هیزی پیشمه رگه و ئاگری توندی ئه وان
 بو سه ر دوژمن تینی بو هه موو قوژبنیک دا و به رچاوی خه لکی ناوچه ی
 روون کرده وه و له شی سه رمای ته زیوی پروت وه هه ژارانی گه رم
 کرده وه. ئه و زه بره کاریگه ره ده می خونچه ی گولی ئاواتی کرده وه و
 هه موو حه ماسه کانی ئه و مه له بنده یان بیر روله کانیان هینایه وه. ئه و
 دوژمنه ی که خوین و ئازادی خه لکی له شووشه کردبوو، مولگه ی
 خوئی نه ده ناسییه وه و سه ری لی شیوا بوو. ئه و عه مه لیاته بو ئه وان
 بوو به ده رسیک که له گه ل هه ر هه نگاویکیان له سه ر ئه و خاکه پیروژه
 ده سه له مینه وه. وه شانندی ئه و گورزه گه وره یه ی هیزی پیشمه رگه له
 دلره شان، ئیستاش وه ک به لگه یه کی ئازایه تی و قاره مانه تی روله کانی ئه و
 مه له بنده باسی لیوه ده کری. پیشمه رگه شه ری بو ئزادی کرد و شه ری
 بو شه ر نه ویست، به لام له ئاسته مترین ساته کاندا له نیوان سه رشوپی
 دیلی و کویله تی و، ئازایه تی و سه ره رزی، زور زوو بو هه ستانه وه و
 گوړینی وه زعیک که له ئارا دابوو، ئازایه تی و سه ره رزیان هه لبارد و
 ئازایانه ش به ره و پیری مه رگ چوون و به خوینی روله کانیان داستانی
 له خو بووردوویان نووسییه وه تا گه له که یان به سه ره رزی بژین.

بۆچی کەربەلای دارەلەك؟

بەشی ھەرەزۆری تۆماری تەمەنی کۆماری ئیسلامی ئێران بە کوشتن وقەتلوعام و تالان و ڕاوپووت و سووتان و مالویرانی و تاوانی دژی ئینسانی دەرھەق بە خەلکی کوردستان پڕ کراوەتەوہ. کوشتوبپی و پۆل پۆلی خەلکی شارەکانی سەقز، سنە، بانە و نەغەدە و کۆمەلکۆژییەکانی چەندین گوندی وەک قارنێ، قەلاتان، سەرۆکانی، سوڤیان، حەلبێ، کۆیکان، حەسەنلۆلان و ھتد، ئاوارەکرانی ھەزاران بئەمالە و دوور خستنیوہیان لە کوردستان و، وێران کردن و سووتاندنی دەیان گوندی پۆژھەلاتی کوردستان، دیاریی بەرچاوی ئەم حکوومەتەن بۆ خەلکی کوردستان. ھەرۆھا رێژیم بەوہش نەوہستاو بە ھەزاران کوردی لە سیاچالەکان پەستاوت یان گوللەبارانی کردن و کۆی ئەم کردەوانە بەشیکن لە چیبەتی و کارنامەیی رەشی کۆماری ئیسلامی لە کوردستان. دەسەلاتدارانی کۆماری ئیسلامی لە ساڵی ۱۳۵۸ی ھەتاوییەوہ، ولامی داوا پەواکانی گەلی کوردیان بەگوللە و کوشتاری بی بەزەبیانەیی خەلکی کوردستان و ھەولدان بۆ لەنیوێردنی حیزبە کوردییەکان داوەتەوہ و لەو سۆنگەییەوہ ھەر پۆژھەیی پەلاماری بەشیکی لە ناوچە رزگارکراوەکانی کوردستانیان دەدا و بۆ گەیشتن بە مەبەستە نگریسەکانیان لە ھیچ کردەوہییەک نەدەپرینگانەوہ. لە بەرامبەریشدا پۆلە ئازا و ولاتپاریزەکانی دیموکرات و خەلکی نیشتمانپەرۆھری کوردستان بە ھەموو شیوہییەک بەرگرییان لە خاک و زیدی خۆیان دەکرد و بە بەرخۆدانی قارەمانانەیان بەگژ داگیرکەران و تاریک پەرستاندا دەچوونەوہ. یەکیک لەو ناوچانەیی کە لە نیوہی یەکەمی ساڵی ۱۳۶۰ی ھەتاوی کەوتە بەر پەلاماری دڕندانەیی ھیزەکانی کۆماری ئیسلامی، ناوچەیی شاروویران و بەتایبەتی گوندی دارەلەک بوو. شاروویران ناوچەییەکی دەشتایی و پریپیت و بەرەکەتە کە چەندین گوندی لەخۆ گرتوہ. گوندی دارەلەک ۹۵ کیلومیتەر لە ورمیوہ دوورە و، لە ۱۵ کیلۆمیتەری باکووری مەھەباد ھەلکەوتوہ. کۆماری ئیسلامی کە بۆ خولقاندنی جینایەتیکی دیکە لە کوردستان،

گوندی داره له کی له ناوچه ی شارویران دهست نیشان کردبوو، بۆ ئەم مه بهسته له ستادی فه رمانده ی ورمی هیزیکی زۆری به سه دان که سی کۆ کرده وه و بریاران دا شه وی ۱۷ له سه ر ۱۸ جۆزه ردانی سالی ۱۳۶۰ ی هه تاوی به سه ر خه لکی دادهن. ئەوان به ناوی پاکسازی ئەو ناوچه یه بریاری ئەو عه مه لیاته یان دا و له دوایین کۆبوونه وه ی نیوان فه رمانده کانی له شکری ۶۴ ی ورمی، ژاندارمی، فه رمانده ی سپای پاسدران و فه رمانده کانی هیزی هه وایی، له دوای بریاری ده سه لاتداری تاران ئاگادار کرانه وه و ریگیان پی درا خه لکی داره له ک قه تلوعام بکه ن. بۆ پیکانی ئەم مه به سه ته ش ئیواری ۱۷ جۆزه ردان به ره و داره له ک شو ر بوونه وه. هیزه کانی سپای پاسداران له رۆژئاوا و هیزه کانی به سیجیش له باشووری رۆژئاوا وه ده که وه جموجۆل، ههروه ها ده سه ته یه کی زه ربه تی سپا پیکه اتوو له ۳۶ که س کۆماندۆ که ده وه ی تایبه تیان پی دیتبوون به هیلیکۆپتیر به ره و گویگته په به ری کران تا به قه ولی خویان پیش به هه لاتنی خه لک بگرن و پشتیش له هیزی پیشمه رگه بگرن. کۆماری ئیسلامی بیجگه له قه تلوعامی خه لکی ناوچه ی شارویران مه به سه ستیکی دیکه شی هه بوو، ئەویش ئەوه بوو که ئەگه ر له وه هه لومه رجه دا ئەو ناوچه یه و به تایبه تی ریگای ورمی _ مه هاباد، مه هاباد _ میانداو داگیر کردبایه، دهیتوانی به سه ر زۆربه ی ناوچه کانی ئەو مه له بنده دا زال بی. بۆیه پلانی به رفراوانی بۆ ئەو هیزه ده رنده یه دارشت و به هه موو پیدایستی و ئیمکاناتی که له و پاریزگایه دا له به ر دهستی دابوو، عه مه لیاتی به ناو « یا مهدی» دهست پیکرد. له حالیکدا به ره به یانی ۱۸ جۆزه ردان، خه لکی ناوچه ی شارویران به ره و کاری وه رزیری ده چوون، هه والی هاتنی هیزی داگیرکه ریان بیست و خه لکی قاره مانی ئەو ناوچه یه ویرای پیشمه رگه قاره مانه کانی ئەو مه له بنده به ره نگاری هیزی درنده ی کۆنه په رستی بوونه وه و ده رسیکی له بیرنه کراویان به هیزه کانی کۆماری ئیسلامی دا. رۆله کانی نه ته وه ی کورد پیش ئەوه ی هیزی دژی گه لی دهستی به خوینی خه لک سوور بی، لییان راسان و له هه موو لایه که وه به توندی به ره په رچیان دانه وه و ده رسی عبیره تی وایان پیدان که هه تا هه تابه له بیریان ناچیته وه، به جۆریک که ریژیم

ئىستاش ھەموو سالىک يادى ئۇ و كوژراوانەيان دەكەنەو ھەكە لە و پوژدەدا تىداچوون. بەلى! پوژى ۱۸ى جوژەردانى سالى ۱۳۶۰ بۇ بەرگرتن لە قەتلوعامى خەلك لە لايەن ھىزى كۆنەپەرسىتيەو، قارەمانانى ديموكرات لە ھىزى پەلاماردەر و دەدەست ھاتن و بە سەدان كەس لە ھىزى دوژمن جەندەكيان لە خاكى پىروۆزى كوردستان بەجىما. كاتىك ھىزەكانى كۆمارى ئىسلامى ھەوالى شكستى ھىزەكانيان بىست بە ھىلىكوپتير ھىزى كۆماندويان نارە پىشتى ھىزى پىشمەرگە و لە نزىك ئاوايى گوڤكتەپە پىادەى كردن، بەلام لە ماوہىەكى زور كورتدا ھەر ۳ ھىلىكوپتيرەكە بە چەكى فىداكارانى ديموكرات كەوتنە خوارەو و ھەموو ئۇ ھىزانەش كە دابەزىبوون كوژران كە «مىھدى ئەمىنى»، فەرماندەى عەمەلياتى سپاى ورمى يەك لەو كوژراوہكان بوو. شەرى دارەلك لە دەشتى شاروويران، لەو عەمەلياتە فىداكارانە و قارەمانانەيە كە لاپەرەكانى ميژووى بەرخودانى ھىزى پىشمەرگەى حىزبى ديموكراتيان لەو ناوچەيە پى رازاوہتەو و بۇ ھەمىشە لەميژووى خەباتى نەتەوہكەمان دەدرەوشىتەو. شەرى دارەلك چەند تايبەتمەندى و خالى گرینگ و جى سەرنجى لەخوگرتبوو، يەكەم: ھىزى كۆمارى ئىسلامى ئەوہى لە توانايدا بوو بۇ گرتنى ئۇ ناوچەيە بەكارى ھىتا و لەبەرامبەرىشدا شكستىكى گەورەى لەھىزى پىشمەرگە خوارد. دووھەم: پىلانەكانى رىژىم كە مەبەستيان بوو و يەك لەوان قەتلوعامى خەلك و راوانانى پىشمەرگە بوو، ھەموويان بوونەوہ بلقى سەرئاو. سىھەم: رىژىم پى و ابوو كە بەگرتنى ئۇ رىگاوبان و ناوچەى شاروويران جوولانەوہ و جموجولى ھىزى پىشمەرگە خاشەپر دەكا كە لەویشدا شكستى خوارد. چوارەم: سەرکەوتنى ھىزى پىشمەرگە و رەيەكى تايبەتى بە خەلكى كوردستان بەگىستى و بەتايبەتى خەلكى ئۇ ناوچەيە بەخشى و دەريخست كە پوڵەكانيان ھەردەم ئامادەن گيانيان لە پىناو داکوكى لە گەل و نىشتمان بەخشن، ديارە بە داخوہ لەم عەمەلياتە گەورەيەدا ۴ پىشمەرگەى ئازا و جەنگاوہر بە بەخشىنى خوینی خويان سەرکەوتنىكى گەورەيان تۆمار كرد و سەرشوړپريان نەسىبى ھىزى كۆمارى ئىسلامى كرد.

تيريك و دوو نيشانه له زميران

شهر به تیکه له چوونیکي ریک خراو، چه کارانه و زوربه ی کات دريژماوه ده گوتري که له نيوان دهوله ته کان، نه ته وه کان يان ریک خراو و گروپه کانی دیکه دا سه ره هل دها و توندوتیژی، لیکترازانی کومه لایه تی و خه ساری گیانی و مالی زوری به دواوه یه. له وه را که شهر تیکه له چوونیکي راسته قینه، خوویستانه و به ربلای نیوان کومه لگه سیاسیه کانه، ده کری وه ک جوریک له توندوتیژی سیاسی دابنری. به م پییه هیچ کات ناتوانین گوشه یه ک له میژوو بیینه وه که ئینسانه کان لی ژیا بیتن و شهر و هه لالی لی نه بووی، بویه نه وه ی هه میسه له میژوو دانه براوه شهره. شهر له پیناو پاراستن و مسوگه رکردنی به رژه وه ندییه سیاسی و ئابووریه کان و هه تا دواپی. شهر به دژی ریژیمه زورداره کان له کونه وه هه بووه و تا ئیستاش هه ر جاری به شیوه یه ک و له شوینیکي سه ر ئه م گوی زه وییه سه ری هه لداوه و دريژه ی کیشاوه و پروون نیه و پیشبینی ناکری تا که ی دريژه ی ده بی. خولقینه ری سه ره کیی شهر ئینسانه کانن که وه ک دیارده یه ک بو چاره سه ری کیشه کان یا داسه پاندنی ئیراده ی خو یان به سه ر که سانی دیکه دا په نای بو ده بن. نه ته وه ی کورده هه میسه دژی شهر بووه و به دريژی میژوو نیشتمانه که ی که وتوته بهر په لاماری دوژمنانی و ئه مه ش نیشانه ی نه و راستیه یه که نه ته وه که مان شهره لایسین و داگیرکه ر نه بووه و به کورتی لاشه ر بووه. شهر له رژه ه لاتی کوردستان، به هاتنه سه رکاری کوماری ئیسلامی، له لایه ن ده سه لاتدارانی نه و ریژیمه وه به سه ر گه لی کوردا سه پینرا و مه خابن تا ئیستاش دريژه ی هه یه. هوکاری دريژبوونه وه شی له نه ستوی ریژیمی زورداری کوماری ئیسلامیه، چونکی نه وان شهر یان هه لایساند و داخواریه کانی نه ته وه ی کوردیان پشتگوئ خست. هه ر له و سوئگه یه وه و به ئاراسته ی پیشلکردنی مافه کانی گه لی کورد به به رده وامی هه ر رۆژی له شوینیک جینایه تیکیان خولقاندوه و وه لامی سه ره تاییترین داخوازه کانی نه ته وه یان به ئاورو ئاسن داوه ته وه. نه م بابه ته ش به لگه نه ویست و پروونه که کاتیک سه رکوت و ره شه کوژی و

زەبروزەنگ جیگای ئازادی و پیکەوژیان دەگریتهوه، ئەو نەتەوێهەش ناچار دەبێ بۆ بەرگری لە ماف و ئازادییەکانی دەست بۆ چەک بەری و بۆ وەدەستەئێتان و پاراستنی ئازادی و مافە ڕەواکانی چەک لە شان بکا. کۆماری ئیسلامی هەر کە دەسەلاتی بەسەر ئێراندا سەپاند بێ بەزییانه شەری بە دژی نەتەوێهە کورد لە پۆژەهلاتی کوردستان هەلگیرساند و هەر بۆیەش حیزبی دیموکراتی کوردستان و گەلی کورد لە پۆژەهلاتی کوردستان شانازی بەو دەکەن کە لاپەرەکانی میژووی خەباتی دەیان سالە بەر بەرەکانی و شۆرشگێڕانەو بێ پسانەوێهە پۆلەکانی کورد لەو بەشە کوردستان، بە قارەمانەتی تیکۆشەرە بە ئەمەگەکانی نووسراوەتەو. رابردووی خەباتی چەندین سالە ئەم حیزبە پراوپرە لە قارەمانەتی و فیداکاریی کادر و پیشمەرگەکانی کە لە پیناوە دەستەبەرکردنی ویست و داخووزە ڕەوا و لە میژینهکانی کورد تی کۆشاو و لە بەرامبەر سیاسەتی سەرکوتکەرانی رێژی کۆماری ئیسلامیدا بە چۆک دانەهاتو و گیانی پاکی رۆلە تیکۆشەرەکانی فیدای سەر بەستی و ئامانجە بەرزەکانی کردو. ئەگەر ئاوپر لە هەخۆبوردووی و بەرخۆدانی قارەمانانی بدەینەو هەموو پۆژەکانی سال لیواولیوێهە لە فیداکاری، کە یەکیک لەو پۆژانە ۱۹ی خەرمانانی سالی ۱۳۶۲ی هەتاوییە کە هیژەکانی کۆماری ئیسلامی هێرشیان کردە سەر گوندی نستان لە ناوچە پەبەت. دەزگای سیخوری رێژیم هەوالیان دابوو کە بریندارەکانی نەخۆشخانە زواکیو لە ئاوی نستان گیریان کردو، هەر بۆیە لەلای گوندی سارتکی لە کاتر میژی یەکی بەر بەیاندا هێرشێ خۆی هینابوو و شوینی دیاریکراوی گرتبوو تا پرووناکی بەیان. لەولاش هیژی پیشمەرگە چەند شوینی شاخی چلا، شاخی پەپوولی و گردی خالەبۆری و هەروەها گردی گارانەری گرتبوو کە بەسەر ئاوییدا زال بوو، ئەگەرچی شەو دەستەبەرکە پیشمەرگە بەنیو هیژی دوژمندا هاتبوون بەلام تەقەیان لی نەکردبوو و خۆیان ئاشکرا نەکردبوو تاکوو بە خەیاالی خۆیان بەیانی بتوانن زەبری توند لە هیژی پیشمەرگە بدن و خەلکی نستانیش قەتلوعام بکەن. سەعاتی ۶ی بەیانی تازە دەنگی زەنگولە می مەر و فیتەفیتی شوانان وقاسپە می کەو بی دەنگی پۆژیان شکاندبوو کە گرمە می ئاریجی و

قرمژنی چه کی جوراوجور به سهر ئاواييدا بارين. پیشمه رگه کان کاتیک زانیان دوژمن له لایه کی دیکه وه هیرشی هیناوه له سی لاوه دهست به کار بوون و به نازیه تیی له گیرانه وه نه هاتوو بی ئه وه ی بیلن دوژمن ههنگاویک له ئاوی بی نزیك بینه وه له هیزی داگیرکه ر پاسان و دهسته یه کی دیکه و پرای خه لک له ئاوی بی له دوژمن وه دهست هاتن، به جوریک له ماوه یه کی کورتدا دهست به راوراوی نی هیزی دوژمن کرا و زوری نه برد که لاک ی زیاتر له ۷۰ که س له هیزی دوژمن له شه رگه دا به جیما و ۶۶ که سیش به دیل گیران. ئه وان ه ی توانی بووشیان به ژیر بنچه دار و ده وه ندا رایان کرد و تا ئاوی بی «میونه» گیر نه بوون. کاتیک فه رمانده کانی هیزی داگیرکه ر زانیان هیزه شکسته خوار دوو که یان هیل ی پیوه ندییان نه ماوه کویر کویرانه دهستیان به ئاوربارانی ناوچه که کرد، به لام به ئاگری توپخانه ش نه یانتوانی قه ره بووی شکسته که یان بکه نه وه. ریژیم به ته ما بوو به تیریک دوو مه به ست بیکی، یه که م ئه و ناوچه یه داگیر بکا و، دوو هه م نه خو شخانه ی حیزب له و ناوچه یه که پیشمه رگه ی لی دهرمان ده کرا و پیران بکا. به لام ئه وه ی به کرده وه ر وویدا شتیکی دیکه بوو. به جوریک که زه بریکی وه ها کاریگه ر له سپای پاسداران که وت که تا ئیستاش تامی تالی ئه و شکسته گه روویان ریک دهگوشی و سه رکه وتنیکی که م وینه نسبی رۆله کانی گه لی کورد بوو. ئه وان وایانزانی که خوینی کوری کورد خه زایه و به سانای ده توانن بیرین. داگیرکه ران بیریان له وه نه کرد بووه که کورد شه رخواز نیه به لام ه یچ زولمیک ئه گه ر به دانی سه ریشی بی قه بوول ناکا. ئه وان ویستیان خه لک و پیشمه رگه لیک دابیرن، به لام دیتیان که پیشمه رگه کوپ و کچی خه لک و هیوای هه ره گه وره ی دواروژی ئه وانه. ئه وان دواتریش بو ماوه ی چه ند سال خه لکی نستان و ئه و گونده یان له هه موو ئیمکاناتیک و پیراگه یشتنیک بینه ش کرد بو ئه وه ی هه م تۆله یان له خه لک کرد بینه وه و هه م به مجوره له پیشمه رگه یان بکه نه وه، به لام خه لکی نستان نه کۆلیان دا و نه چۆکیان له به رده م ئه و ویسته چه وته ی دوژمن دادا. نستان وه ک هه میشه قه لای خوراکری و نازیه تی و پیشمه رگه ویستی و دیموکرات خو شه ویست مایه وه.

حه‌مسه‌که‌ی هه‌ژده دۆلان

له کۆمه‌لێکدا که زۆری و زولم و چه‌وساندنه‌وه هه‌بی، خه‌بات و به‌ربه‌ره‌کانیش ده‌بی و ده‌می‌نی. می‌ژوویی نه‌ته‌وه‌ی کورد شاهیدی خه‌بات و تیکۆپشانی پۆله‌کانیه‌تی و تا ئیستاش ئه‌و خه‌باته به شیوه‌ی جۆراو جۆر له لایه‌ن پۆله‌کانی ئه‌و نه‌ته‌وه‌یه‌وه درێژه‌ی هه‌یه. نه‌ته‌وه‌ی کورد له په‌وتی گه‌شه‌کردنی کۆمه‌لایه‌تی خۆیدا و هه‌میشه به گوێره‌ی هه‌لومه‌رج هه‌ولێ داوه بۆ ئه‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌که‌ی ئازادی و ده‌سه‌ست بێنی. فیداکاری و له‌خۆبودویی و گیانبازی و قوربانیدانی پۆله‌کانی ئه‌و نه‌ته‌وه‌یه باشتترین به‌لگه‌ن. می‌ژووی خویناویی ئه‌و گه‌ل و نیشتمان هه‌وه‌مان پێ ده‌لی که تا نه‌ته‌وه‌ی کورد هه‌یه ده‌نگ و هاواری بۆ خه‌بات و گه‌یشتن به مافه‌کانی کپ ناکرێ. چونکی نه‌ته‌وه‌یه‌کی خۆراگر و ئاماده‌شه‌ی نرخ‌ی ئازادیی خۆی بده‌، ئاماده‌یه باشتترین و به‌ئهمه‌گترین پۆله‌کانی خۆی بکاته قوربانی. کوێ هه‌یه له‌م پیده‌شخانه، له‌و شاخ و کێوانه، له‌و شیو و دۆلانه، له‌ شار و دێ، له‌ مووچه و مه‌زرا، له‌ هه‌موو جێیه‌کی ئه‌م کوردستانه به پۆله‌یه‌کی ئه‌م نیشتمان به‌ خوی‌ن شه‌لال نه‌بووبی.

می‌ژووی جوولانه‌وه‌ی کورد له سات به ساتی ئه‌و پۆژه سه‌خت و ناهه‌موارانه و له‌و هه‌مسه‌ و سه‌رکه‌وتنه شیرین و شکسته تال و ناخۆشانه، له په‌وتی هه‌وراز و نشیوی که ئه‌م گه‌له له سه‌دان سال له‌مه‌و به‌ره‌وه له‌گه‌لی په‌نجه‌شکینیی کردوه، پێک دێ. ئه‌گه‌ر له پۆژانی سه‌ختی به‌رگری خویناویدا ده‌رفه‌ت و ئیمکاناتی تۆمارکردنی ئه‌و پۆژانه‌مان نه‌بووه، جا چ به‌ وینه، به‌ فیلم و چ به‌ نووسین و کو‌کردنه‌وه‌ی دیکۆمینه‌کان، به‌لام ئه‌گه‌ر ئه‌م پۆ می‌ژووی خۆمان پشتگوێ بخره‌ین و نه‌توانین تۆمار و به‌دیکۆمینه‌تی بکه‌ین، نه‌وه‌ی داها‌توو و می‌ژوو نامانبووێ و بێبه‌زه‌بیانه ده‌مانداته به‌ر په‌خنه و سه‌رکۆنه. هه‌ر بۆیه غه‌دره ئه‌گه‌ر ئه‌و پۆژانه نه‌نووسینه‌وه، ئه‌گه‌ر تۆزی فه‌رامۆشیان له‌سه‌ر

لانه دهین و زیندوو یان نه کهینه وه. ئەو رۆژانه ی که ئەگەر به نووسراوه بمیننه وه، به دلنیا بیه وه له داهاتوودا ده بنه هه وینی دروستکردنی سه دان و بگره هه زاران دیکۆمینت و فیلم و به لگه ی سیاسی، هونه ری و ئەده بی. خۆی کاریکی پر بایه خه ئەگەر ئەمپۆ میژووی به ربه ره کانی و بهر خۆدانی هیزی پیشمه رگه دیکۆمینت و زیندوو راگرین. عه مه لیاتی «هه ژده دۆلان» له ناوچه ی بانه یه ک له حه ماسه کان و یه کیک له رۆژه کانی میژووی قاره مانه تی هیزی پیشمه رگه ی کوردستانه.

رێژی می کۆماری ئیسلامی به دوا ی داسه پاندنی ده سه لاتی خۆی به سه ر خه لکی ئیران و به تایبه تی کوردستان، هه ر به وه ش نه وه ستا و سیاسه تی نواندنی توندوتیژی و زه بروزه نگ ی خۆی به سه ر خه لکا هه روا درێژه پیدا و به وه رێخستنی ماشینی گوشت و گوشتار به مه به ستی چاوترساندنی لاوانی کورد له هه یچ چه شنه پیلانیک نه پرینگایه وه. له سه ره تای هاوینی سا لی ۱۳۶۰ هیزه کانی کۆماری ئیسلامی بو داگیرکردنی جاده ی بانه - سه رده شت، چه ندین جار هه رشیان کرده سه ر ناوچه که و هه موو جار ی به هۆی فیدا کاری و خۆراگری هیزی پیشمه رگه ی کوردستان تیک ده شان و به ده یان و سه دان که سیان لی ده کوژرا و پاشه کشه یان پی ده کرا و خۆیان له پادگانی بانه ده هاویشه وه. رێژیم به دوا ی هه ر شکستی کیش به تۆپخانه ی قورس خه لکی ببتاوان و چیا و دۆل و پیده شت و باخ و ره زی خه لکی له ناوچه که ئاگر باران ده کرد و وه ک ئاماژه ی پیکرا هه یچ جیاوازییه کی له نیوان خه لک و هیزی پیشمه رگه دانه دنا و له زۆر شوینی رۆژه لاتی کوردستان کویر کویرانه و هه ره مه کی ده ستی له که س نه ده پاراست. هیزه کانی کۆماری ئیسلامی پاش چه ند جار شکسته یه که له دوا ی یه که کانی به ده ست هیزی پیشمه رگه له جاده ی بانه - سه رده شت، تاکتیکی گوپی و به شیوه ی شه ری جه به هی که وته خۆ. بو ئەم مه به سته رۆژی ۶ گه لاویژی سا لی ۱۳۶۰ جاریکی دیکه به هیزیکی سه دان که سی و تۆپخانه یه کی قورس په لاماری جاده ی بانه - سه رده شتی دایه وه. ئەم هیزانه له پیشدا که وته که مینی لکی دوو، پاشان له زۆربه ی شوینه کان له داوی پیشمه رگه کانی هیزی شه هیدانی وردی که وتن. دوژمن وه ها سه ری لی شیوا بوو که توانای خۆکو کردنه وه ی

نہ بوو. هیزی سہرلیشیواوی ریژیم به هوی دهستوبردی پیشمه رگه کان شیرزه بوو و پوله کانی دیموکرات دہرفہرتی خوریکخستنہ وهیان نہ دہدانی. ئەم پورژہ میژوووییہ و ئەم حەماسە یە کہ لە گەل پوونا کایی بهیانی دەستی پی کرد و تا ۵ ئیواری خایاند، بە شکستی دوژمن کوتایی هات. لەو شەرہ قورسەدا جەندەکی سەدان کەس لە هیژەکانی ریژیم لەسەر زەوی کەوت و ۲۲ ماشینی هیزی سەرکوتکەرەکان و سەدان چەکی جوراوجور دەسکەوتی هیزی پیشمه رگه بوون. لەو شەرہدا بیجگە لە پیشمه رگه یەک کہ بە برینداری گیرابوو و پاشان لە کوتایی شەرہکە بە جەندەکی کوژراوہکانی دوژمنیان گورپیووه، سەرکەوتنەکە بە خوینی ۸ قارەمانی نەتەوہکەمان کوتایی هات. ئەگەرچی لەم حەماسە یەدا ۸ تیکۆشەری ریگای ئازادی گیانیان بو پاراستنی ئاو و خاکە کەیان بەخشی، بەلام بە خوینی خویان میژوو یەکیان نووسیہوہ کہ بو ہەمیشە لە دلی نەتەوہکە یاندا بە زیندوویی دەمیننەوہ. ئەو پوله شەھیدە بە بەخشینی خوینی خویان سەلماندیان کہ یەکەم: کورد نەتەوہ یەکی گیانفیدا و بەرہەلستکارە و دوژمن ناتوانی بە سانایی خاکە کە ی داگیر بکا و لە خاکە کە یدا تەرپاتین بکا. دووہەم: ریژیم کہ پیی وابوو هیچ ہیژیک ناتوانی بەرہەستی بی بو گرتنی جادە ی بانە - سەردەشت، بەلام کورانی دیموکرات لەو مەلەبەندە دەرسیکی وایان بە هیزی ریژیم دا کہ ئیستا وەک بیرەوہرییەکی تالی شکستخواردن باسی دەکەن و دە یگیرنەوہ. سیہەم: ریژیم پیی وابوو ئەگەر ئەو جادە یە داگیر بکا پیوہندی هیژەکانی خواروہ لە گەل بنکە ی دەفتەری سیاسی دەپسین و هیزی پیشمه رگه بەھاسانی ناتوانی هات وچو بکەن کہ ئەو پیلانەشی پووچەل بووہ

لەپەرەوێزى دىكۆمىنتارەكەى «كۆيسنجق» دا

دەنگ و ڕەنگى كۆمارى ئىسلامى لە (شېكە مستەندى) خۆيدا فيلمىكى لە ژىر ناوى «كۆيسنجق» دا بلاو كردهوه. فيلمەكە باس لە سنوور بەزاندنى كۆمارى ئىسلامى و ھىزىشى كۆمارى ئىسلامى بۆ سەر حىزبى ديموكرات دەكا. وەك لە فيلمەكەشدا ھاتوو ھاتوو ئامانج لەو ھىزىشە زەبەرلیدان لە حىزبى ديموكرات و ڕىگرتن لە چالاكیيەكانى ئەو حىزبە لە نيوخۆى و لات و خۆيان گوتەنى سەقامگىر كەردنى ھىمنى لە كوردستان بوو. لە كەس شار او ھەنەكە كۆمارى ئىسلامى ھەر لە ڕۆژى دامەزرانیەو ھەتا ئىستاش ماكەى سەرەكی ھەموو ئاوارامیيەكە لە كوردستان. كوشتوبىرى خەلكى شارەكانى سەقز، سنە، بانە و نەغەدە و كۆمەلكوژییەكان لە چەندین گوندی وەك قارنى، قەلاتان، سەر ووكانى، سۆفیان، حەسەن لۆلان و ھتد، ئاوارەكرانى ھەزاران بنەمالە و دوور خستنەو ھەیان لە كوردستان و، وێرانكردن و سووتاندنى دەیان گوندی ڕۆژھەلاتى كوردستان تەنیا گۆشەھەكى بچووك لە جىنايەتەكانى ئەو ڕێژىمەن كە تا ئىستاش لە شىوھى نەرم و زبرى خۆى لە كوردستان درێژەى ھەيە. دەزگای سەر كوتى كۆمارى ئىسلامى لەو دىكۆمىنتەدا دەھەوى ھىزى شان و باھوى بە ڕووى دژبەرانیدا پىشان بەدا و بلى لە قوولایی و لاتىكى دى ئۆپەراسیۆنىكى ئاوا دەكا، بەلام ھەر لەو كاتەدا سەدان و بگرە زیاتر لە ھەزار پىشمەرگەى حىزبى ديموكرات لە نيوخۆى و لاتدا بوون، كەچى ڕێژىم نەیدەوێرا خۆ لە قەرەیان بەدا. چونكى دىبوویان كە چۆن لە شەپكەى شەپە نابەرەمبەرەكاندا لمبۆزى فەرماندە پڕ ئەستىرەكانیان لە عەرزى دەدرى و چۆن گوردان و گروھان و گروپە زەربەتەكانیان زەبوون و چووك لە بەر دەم ھىزى پىشمەرگەدا بەچۆك دادىن. باسەكە چىھە؟ باس ئەو ھەيەكە ڕووداوەكانى كوردستان و ھەماسەخولقینى ھىزى پىشمەرگە و بەر دەوامى شەپ و پىكادانەكان لە دواى كۆتایى شەپى ئىران و عىراق لە كوردستان وادەكا سپاى پاسداران لە لایەن ناوھندە دەسەلاتەو ھەتتا ھەتتا فەشارى زیاتریان بخریتە سەر. شوپراى نىزامى سپاى پاسداران لە كۆبوونەو ھەيەكدا بىر بار دەدا

فه‌مانده‌یه‌کی نوئ بنی‌ریته کوردستان ه‌تا جیی عه‌لی قومی، چه‌مران، لاجوه‌ردی و مه‌حموود کاوه بگریته‌وه که به‌دهستی پۆله‌کانی کورد به‌سزای تاوانه‌کانیان گه‌یشتبوون. ئه‌و بریاره له کاتی‌کدا درا که ریژی‌م له نیوخۆ ده‌یان و سه‌دان ته‌رحی عه‌مه‌لیاتی به‌ دژی حیزب داده‌پرشت و هه‌موو جارێ زه‌بری گورچکبری لێ ده‌که‌وت؛ بۆ قه‌ره‌بوو‌کردنه‌وه‌ی خه‌سار و زیانه‌کانیشیان ئه‌وه‌ی له ده‌ستیان ده‌هات و په‌نایان بۆی ده‌برد تیرووری کادر و پێشمه‌رگه‌کانی حیزب بوو له باشووری کوردستان. له‌و نێوه‌شدا ناسه‌قامگیری باشووری کوردستان هه‌ل و به‌ستینیکی له‌باری بۆ تۆره‌ سیخووری و تیرووریسته‌یه‌کانی کۆماری ئیسلامی ره‌خساندبوو. به‌لگه‌ نه‌ینییه‌کان ده‌ریده‌خه‌ن که کۆماری ئیسلامی فشارخسته‌سه‌ر هه‌یزه‌کانی باشووری کوردستانی وه‌ک تاکه‌ریگه‌ی به‌ره‌ورووبوونه‌وه له‌گه‌ل حیزبی دیموکرات له‌به‌ر ده‌م خۆی داناوه، به‌ تایبه‌ت له سه‌رده‌می‌کدا که شه‌ری نیوخۆیی له باشووری کوردستان ده‌رفه‌تی له‌بارتری بۆ ده‌ستدریژی و ته‌پراتینی کۆماری ئیسلامی له‌خاکی هه‌ری‌مدا بۆ ریژی‌م ره‌خساندبوو. عه‌مه‌لیاتی هه‌رش بۆ سه‌ر بنکه‌ی ده‌فته‌ری سیاسی حیزبی دیموکرات له قوولایی ۲۵۰ کیلۆمتری خاکی باشووری کوردستان به‌ جۆلاندنی زیاتر له دوو هه‌زار هه‌یزی چه‌کداری ته‌یار به ۱۵ قه‌بزه‌ توپی ۱۳۰، ۱۰ قه‌بزه‌ کاتیوشا و موشه‌کی ۲۴۰ ده‌ستی پیکرد. ریژی‌م پوژی ۵ی گه‌لاویژی ۱۳۷۵ هه‌یزه‌که‌ی به‌ره‌و بنکه‌کانی حیزب خسته‌پڕ و وه‌ک له دیکۆمیتاره‌که‌شدا ده‌رده‌که‌وی له هه‌موو ماوه‌ی ئه‌و پڕی برینه‌دا له ترسی په‌لاماری هه‌یزه‌کانی حیزبی دیموکرات چه‌مینیان نیه. سه‌ره‌نجام له‌کاتژمی‌ری ۶ی به‌یانی پوژی ۷ی گه‌لاویژی سالی ۱۳۷۵ی هه‌تاوی توپخانه‌ی سپای پاسداران که له گوندی سماقولی داندرا‌بوو، یه‌که‌م توپ و کاتیوشا‌کانی به‌پڕی کرده سه‌ر بنکه و باره‌گا‌کانی حیزبی دیموکرات. له ئاوی «کامووسه‌ک» یش را دوو موشه‌ک روو به بنکه‌کانی حیزب گه‌رابه‌ندی کران و فه‌رمانده‌ی هه‌یزه‌کانی ریژی‌م له سه‌ر چپای هه‌یبه‌ت سوڵتان به‌دوورینه‌وه بنکه‌کانی حیزب‌یان خسته‌به‌رچاو. ئاگربارانی بنکه‌کانی حیزب بۆ ماوه‌ی ۱۲ سه‌عات به‌به‌رده‌وامی درێژه‌ی هه‌بوو، به‌لام به‌هۆی ژیری و لینه‌اتوویی حیزب له کۆنترۆڵکردنی دۆخه‌که

که له لایه ن ستادیکې فرماندهیې پیښج که سبیه وه ئیداره دهکرا، تاکه یه ک پېشمه رگه خوینی له لووت نه هات و که س شهید و بریندار نه بوو. ریژی می کوماری ئیسلامی بؤ ئه و عه مه لیاته ناچار بوو سنووری ولاتیکی دی ببه زینی، پرهنسیپه نیوده وله تییه کان نادیده بگری و له شکرکیشیه کی گوره وه ری بخا، به لام ئه وهی دهستی که وت سه رشوړی و شکست به ولوه تر نه بوو. له و فیلمه دا ناوهنده ئه منیه تییه کان دهیانه وی بلین که گریبه ستیکیان له نیوان خویمان و حیزبی دیموکراتدا ئیمزا کردوه، چه واشه کارییه ک که ته نیا خویمان ده زانن چهنده ی فر به راستیه وه هیه. به تاییه ت که دوا ی ئه و ده ست دریژییه ش نه کوردستان هیزی پېشمه رگه ی لی برآ، نه کووره ی خه باتی حیزبی دیموکرات ساردی و سړی تیکه وت، نه کوردستان بووه ئه و پارووه ی به گه روویانیدا بکه ن. ریژی م دهیه وی بلن مه به ست له عه مه لیاته که ی «کویسنجق» جیگیرکردن و سه قامگیرکردنی ئه منیه تییه له کوردستان، به لام کی هیه نه زانی دوا ی زیاتر له ۲۰ سال له و پرودا وه ش ته نیا هوکاری نئه منی له کوردستان هر خودی کوماری ئیسلامیه. کی هیه نه زانی ئیستاش ئه و به ناو ئه منیه ته له کوردستان به پوستال و زه برونه گ و سه رکوته که راگیراوه و ئه منیه ت له کوردستان بؤ ریژی م ته نیا مانای زه وتکردنی ماف و نازادییه کان، کپکردنی دهنگی نارپه زایه تی و به گزدا چوونه وهی شوناس و مافخوازی خه لگی کورد دها که س سه ره پای تیچووی زوری بؤ ریژی م قه ت نه یوانیوه تییدا سه رکه وتوو بی. وه ک باس کرا ئامانجه کانی ریژی م له ده ستر ریژییه که ی رپوژی لی گه لاویژ بؤ سه ر بنکه و باره گاکانی حیزبی دیموکرات زور و فره ره هند بوون که یه ک له و ئامانجان به ره و پروو کردنه وهی هیزه کانی حیزبی دیموکرات له گه ل هیزی حیزب و لایه نه سیاسیه کانی باشووری کوردستان بوو. که دیاره به خو شیه وه به هو ی وردبینی و ئاسوی فراوانی بیرکردنه وهی ریبه رانی کورد ئه و پیلانه ش بؤ ریژی م سه ری نه گرت. ۲۱ سال دوا ی ئه و هیرش و په لاماره و بلا بوونه وهی دیکومینتاره که ی سپای پاسداران له ۲۱ ساله ی ئه و شکانه دا پیمان ده لی: حیزبی دیموکرات و خه باتی کورد له ئیران قه لایه کی له شکان نه هاتوویه.

یه که مین سرنج بدن

ساله کانی کۆتایی په نجا و سه ره تایی ۶۰ خه لک له ناوچه ئازاد کراوه کانی کوردستان ئه زموونی دهسه لاتیکی کوردی و خو به ریوه به رییان ده کرد. له و سالانه دا ئه گه رچی کوردستان له گه ماروی سهختی ئابووری دهوله تی ناوه ندیدا بوو، به لام ئازادی ئه و نیعمه ته پر بایه خه بوو که خه لک له پیناویدا هه موو چه رمه سه ریه کی قه بوول ده کرد. نیوه راستی مانگی خه رمانانی سالی ۱۳۶۰ بوو که به ره به ره ئالۆزی له نیو خه لکدا درووست ده بوو. زۆر که س مالی له شار وه دهر دنا و به ره و گونده کان ده رویشتن، حیزبه سیاسییه کان بنکه کانیان ته نکه کردبوو. ئه وهی خه لک له میژ بوو لئی ده ترسا نزیک ده بووه و هه ر پۆژی هه والیکی ناخۆش له ده ورووبه ر ده بیسترا. هیرشی جینایه تکارانی دژه کوردی کۆماری ئیسلامی ئیران بۆ کوشتن و قه لاچۆی شار و گونده کانی کوردستان گه یشتبووه ئه و په ری خۆی. ئه و جینایه تکارانه ی که گری به لرفه ی قین و رقیان ته نیا به خوینی کورد داده مرکاوه، هه ر رۆژه و هه ر سه عاته ی له ئاواپیه ک و له شه قامی شاریک یا قوژبنی مال و کۆلانیکی سینگی گه نچ و پیرانی نه ته وه ی کوردیان کون کون ده کرد. بۆکان دوا شار بوو که هیشتا پۆستالی ره شی داگیرکه ری نه گه یشبوو یه. ریژیم له چه ند قۆله وه په ره ی به هیرش و په لاماره کانی دابوو هه تا به ر له وه ی وه رزی سه رما و زستان بگاتی داگیری بکا و دواچار پۆژی ۱۱ ره زبه ری سالی ۱۳۶۰ به ته واوی دهستی به سه ر شاردا گرت؛ دیاره ئه و سه ره که وتنه ی ریژیم هینده ش ئاسان ده سه ته به ر نه ببوو، پۆژ نه بوو له شوینیک و شیو و دۆلێک جه نده کی هیزه کانی نه که ون. هیزه کانی ریژیم به ههستی تۆله وه که وتبوونه گیانی خه لک. زۆر که س گیران و به بی دادگایی ئیعدام کران. هه والی گولله بارانکردنی خه لک له کوره خانه کانی ساروقامیش و باغه کانی ئاواپی داشبه ند و له ژیر پردی میراوا زار به زار ده هات و ده گه را. پینشمه رگه له پینا و پاراستنی خه لکدا شاری چۆل کردبوو و له گونده کانی ده ورووبه ر دامه زرابوو، به لام زۆریه ی شه وه کان شاریان ده کرد به گۆرستانی کۆنه په رستان و قرمه ی چه کی پینشمه رگه شه و نه بوو بیده نگیی شار نه هه ژینیی و خه و له چاوی داگیرکه ران نه ته ریئیی. گوردانی ۸۰۱ هه و ابوردی شیراز که له داگیرکردنی شاری بۆکاندا

رۆلی بهرچاوی بینییوو، پاش چوار مانگ بریار ددهن شار به جی بیلن. تیکوشه رانی دیموکرات له هیزی بهیان پاش ئه وهی هه والیان پیدهگا که ستوونیک هیزه کانی کوماری ئیسلامی (گوردانی هه وابوردی ۸۰۱ شیراز) خه ریکی چۆلکردنی شاری بۆکانن، دهکه ونه بهرنامه که زه بریکی گورچک بریان لی بدن. چه ند که س له بهرپرسیانی هیزی پیشمه رگه وهک، سه رهنگ چیا، حه سه ن جه مشیدی، قاسم باقی، عوسمان دادخا و علی بالدار بۆ شناسایی هه ره هه موو جاده ی بۆکان _ میانداو ده پیون تا جیگه یه کی له بار بۆ زه ره لیدان له و ستوونه بدۆزنه وه. پاش چه ند رۆژ شناسایی نیزیک گوندی «حوسین مامه» بۆ ئه و مه به سه دیاری کرا. رۆژیک به سه له کی مانگی ریبه ندان بوو. ته نیا ۲۷ پیشمه رگه بۆ ئه و عه مه لیاته ده ستنیشان کرابوون که به پیی بهرنامه ی دیاریکراو سه عاتی ۳ی نیوه شه و له ئاوی حوسین مامه و کیلۆئاباد خویان حه شاردا. کورد گوته نی به فر ده باری وهک سه ره چۆله که و رۆژ رۆژی پیشمه رگه بوو. هینده ی نه برد که ستوونه که ی هیزی دوژمن که ۴۳ ماشین بوو سه ری به ئاوی حوسین مامه وه نا. ستوونه که به هوی بارینی به فری تونده وه هه موو به دوی یه کتردا و زۆر به هیواشی ده پوشت. خه لکی ئاوا ییه کانی سه ر پیگا هه موو چاویان له ستوونی دوژمن بوون که چۆن دوی کوشتوب و قه لاچۆی خه لک به ره می جینایه ته کانیان بۆ ده سه لاتداری خویان ده برده وه. چاوه کان هه موو له سه ر ده ست و په لاپیتکه ی پیشمه رگه کۆبوونه وه هه تا ئوخز نیک به خشنه هه ناوی سووتای خه لکی دل بریندار. به لام ئاخۆ ئه و کاره قورسه به و ۲۷ پیشمه رگه یه ده کری و له راستیدا ئه وه کاریکی چاوه پواننه کراو نه بوو؟ نا... چونکی قاره مانی وهک برایم ئوف له ریزی ئه واندا بوون که سه ره رای دوو دلی فهرمانده رانی هیزه که به ئاریجی یه وه بۆ ستوونی دوژمن چوو. ۲۷ رۆله ی گیان له سه ر ده ست که زۆر رۆژی ئاوی دیبوو، هاتبوون حه ماسه یه کی نوئ به ناو و یادی خویان تۆمار بکه ن و به نووسینه وه ی سه رکه و تئیکی گه وره ئاوپر شکینی دلی پر داخ و که سه ری رۆله کوزراوانی دهستی بیدادی بکه ن. له گه ل یه که م گولله ی ئاریجی برایم ئوف ستوونی دوژمن به سه ر یه کدا که وت. رۆله کانی گه ل به ئه ژمار که م و به باوه ر شاخ و چیا ئاگریان له سه ر پشتی دوژمنی زۆر و زه وه ند و کۆک و پوشته کرده وه. هیزی دوژمن حه په سابوو. هه موو دنیای به پیشمه رگه ده بینی و رۆژی رووناکی لی

ببوه شهوی تار و، به فری سپی به رهشایی دهینی. شهر سات به سات گهر متر ده بو. له ماوهی نریک به دوو سه عاتدا ته و او ی ستوونی نیزامی گوردانی هه و ابوردی ۸۰۱ی شیراز دهستی به سهر داگیرا و تفر و تونا بو. به لام ئهوی گرینگ و ته نانهت جینگه ی سهر سوورمان بو هه موو کهس و پتر له هه موو کهس بو کار به دهستانی ریژیم ئه وه بو که ته نانهت یه ک پیشمه رگهش خوینی له لوتی نه هاتیوو... ئه وه بو که رۆژی دواتر خه لک بو یه که مجار له رادیو دهنگی کوردستان گوئیان له نه عره ته یه کی شیرانه بو که دهیگوت: «سه رنج بدن... سه رنج بدن...». یه کهم «سه رنج بدن» یش گیرانه وهی حه ماسه ی شکاندنی ستوونی نیزامی گوردانی هه و ابوردی ۸۰۱ی شیراز به دهستی ته نیا ۲۷ شیره کورپی هیژی به یان بو. کوماری ئیسلامی ئیران زور به و ستوونه ده نازی و خه لکیکی زور له شاری میاندواو بو پیشوازی له سهر که وته کانی له گرتنه وهی بوکان راوه ستابوو، به لام ئه وان نه یانده زانی که ۲۷ رۆله ی حیزبی دیموکرات چییان به سهر ئه و ستوونه هیتاوه و ئه وهی کوژراوه کوژراوه و ئه وهی گیانی دهر باز کردوه سهری خو ی هه لگرتوه، مه گهر چند که سیک توانییتیان له گهر مه ی شه ردا بو ته په کانی ئه وه بری ئاله شین رایان کردب و خو یان دهر باز کردب، ده نا ئه وهی مابوو کوژرا، یان به دیل گیرا. کو تایی عه مه لیاته که زانرا که سه رجه م ۴۳ ماشین، ۶ ئوتوبوسی هه لگری نه فهرات پر له نه فهر ئازاد کران، زیاتر له ۱۰۰ کهس له هیزه کانی ریژیم کوژراون. ده سکه وته کان: زیلی ئه رته شی ۲ دانه، جیبی فه رمانده هی ۲ دانه، په دافه ندی ۲۳ میلیم یه ک دانه، ئارپیجی ۷ چارده دانه، توپ ۱۰۶ میلیم یه ک دانه، ته فه نگی ۵۷ دوو دانه، ته فه نگی ۸۱ میلیم ۳ دانه، خو مپاره ی ۸۱ دوو دانه، موشه ک تاو ه دانه، کالیبر په نجا ه دانه، ته فه نگی جو ر او جو ر ۴۵ دانه، تیرباری ژ-۳ هه ژده دانه، بیسیم ۸ دانه کو مه لیک شتی نیزامی دیکه. کوماری ئیسلامی بو به یانیی ئه و رۆژه وه ک پیشه ی جارانی بو قهره بو و کردنه وهی شکسته قورسه که ی په لاماری گوندی حوسین مامه ی دا و هه موو ئاوا ییه که ی سووتاند و به وه سوکنایی خو ی ده داوه که زینده وهی له و ئاوا ییه نه هیشتوو ه. ئه وهی هیزه کانی ریژیم به سهر گوندی حوسین مامه یان هیتا، کرده وهی ئه و هه ره شانه بو. حوسین مامه سووتا، به لام خه لکه که ی ئاوه دانیان کرده وه و حیماسه ی پیشمه رگه کان له دلی خه لکی کوردستان و برینی ئه و تیکشکانه قورسه له ناخی ریژیم و میژوودا بو هه میشه هه رمان و زیندوو مایه وه....

به ره و نه ورۆزیکى میژوویى

شاخی مله ند وهک که لله قه ندىک له سهر پووبارى سىروانه وه هه لده کشى بۆ سه ره وه و پالى داوه به شاخی شاهووه. شاروچکه ی نه وسوود له نىوقه دى ئەم که لله قه نده هه لکه وتوه. شاخی شاهو له رۆژئاواى شارى نه وسووده، له باکور شاروچکه ی نودشه و له باشورى شه وه شاروچکه ی ته وىله هه لکه وتون. ئاوى سىروانىش نيوه بازه نى له لای نودشه وه تا قه لاگا ناوچه که ی له شوینه کانى دیکه دابریوه. له لوتکه ی مله ندوه بۆ سهر ئاوى سىروان دوو ریزه شاخ به دوو بهرى شاروچکه ی نه وسوود دا به ره و خوار ده بنه وه بۆ سهر سىروان، ئەم دوو ریزه شاخه به ره ی شه رى ئىران_ عىراق بوون. ریزه شاخی لای باکورى نه وسوود هیزه کانى ئىران و لای باشورى شه وه هیزه کانى عىراقى لى جىگىر کرابوون. رۆژئاواى شاخی په روىنى ناوچه ی قه ده غه کراوى عىراق و چه ند گوندىکى چۆلکراوى لى بوون. بنکه و باره گاگانى هیزى شاهو و کومىته ی شارستانى هه ورامان له دوو بهرى ئەم شاخه و شاروچکه ی نه وسوود و گونده کانى لای باشورى رۆژئاواى نه وسوود دامه زرابوون. جیا له م ناوچه یه دوو بنکه ی دیکه هه بوون، یه کيان له باکوورى رۆژه لاتى شارى هه له بجه له داوینى شاخی شنروى له گوندى پيشاو، ئەوه ی دیکه یان له رۆژه لاتى شارى هه له بجه له دامینى شاخی شاهو به ناوى هانىگه رمه له. هیزه چه کداره کانى رىژىم به ده یان جار هیرشى به ربلاویان کردبوو بۆ گرتنه وه ی ئەم ناوچه یه و هه ر جار وه به کوشته و برىندارىکى زۆره وه سه رشۆرانه پاشه کشه یان پى کرابوو؛ دوا هه ولى رىژىم بۆ گرتنه وه ی ناوچه که له سه ره تای مانگى ره شه ممه ی سالى ۱۳۶۶ى هه تاوى بوو، هیزه کانى رىژىم به ئه رته ش و سپا و به سیج و قه رارگای ره مه زان خو یان بۆ هیرشیکى گه وه ئاماده کرد. مه به ستى سه ره کیى رىژىم له م هیرشه به ربلاوه له داوخستن و دواتر ده ره پاندنى هیزه کانى حیزبى دیموکرات له ناوچه که بوو. سه ره نجام شه وى ۲۳ له سهر ۲۴ى ره شه ممه ی ۱۳۶۶ى هه تاوى هیرشیکى به ربلاوى ده ست پى کرد. کومىته ی شارستانى هه ورامان و هیزى شاهو پيش هیرشه که له به شى هه ره زۆرى جموجوله کانى هیزه کانى رىژىم

و ناماده‌کارویه‌کانیان ناگادار بوون. بویه له لایه‌ن هیژ و کومیتیه‌ی شارستانی هه‌ورامانه‌وه کومه‌لیک بریار و ناماده‌کاری پی‌شوه‌خت له‌به‌رچاو گیرابوو. پی‌شمه‌رگه‌کانی هیژه‌کانی شاهو و زاگروس له سی خالی سه‌ره‌کی و ستراتیژی ناوچه‌که دست له‌سه‌ر په‌لاپیتکه‌ی تفه‌نگه‌کانیان چاوهروانی ره‌وه‌ی جاش و پاسداره‌کان و ناماده‌ی لیدانی زه‌بری گورچکب و تاسینه‌ر بوون. له لایه‌کی دیکه‌شه‌وه هه‌موو دانیش‌توانی ناوچه‌که په‌نایان بردبووه به‌ر کونه‌ته‌یاره و ئەشکه‌وت و په‌سیوه‌کان. به‌رزاییه‌کانی په‌روینی و هه‌واره‌به‌رز به‌رزترین لوتکه‌ی ناوچه‌که بوون و به‌گیری ئەم لووتکه‌یه پی‌شمه‌رگه‌کانی جیگیر له نه‌وسود و شو‌شمی ده‌که‌وتنه‌گه‌مارو و پیوه‌ندیان له‌گه‌ل هیژ ده‌برا و له لایه‌کی دیکه‌شه‌وه هیژه‌کانی ریژیم به‌ته‌واوی ناوچه‌ی ده‌ره‌توی و هه‌رمیله‌یان ده‌خسته ژیر چاوهدیژی خویان و هاتوچوی پی‌شمه‌رگه‌یان به‌به‌ست ده‌کرد. هه‌روه‌ها به‌رزاییه‌کانی ئاو‌ه‌زنی و گاکوژه‌ش شوینی ستراتیژی بوون و، به‌گیری ئەم شوینانه‌ش هیژه‌کانی ریژیم به‌ئاسانی ده‌ستیان ده‌گرت به‌سه‌ر بنکه‌ی هیژ و کومیتیه‌ی شارستان و ئەنباری ته‌قه‌مه‌نی و خواری‌ده‌مه‌نی و زیندانا. به‌رزایی ناله‌پانیش شوینیکی ستراتیژی دیکه‌ی ناوچه‌که بوو، ئەم به‌رزاییه بو هیژه‌کانی ریژیم له‌چه‌ند لایه‌که‌وه گرنگ بوو. زالبون به‌سه‌ر دوو دیوی ناوچه‌که‌دا، واته‌قه‌لاگا له‌روژه‌ه‌لات و هاواره‌کون له‌روژئاوا، ئەم شوینه‌پشتیوانیکی قایم ده‌بوو بو هه‌ر دوو به‌ره‌ی ئاو‌ه‌زنی و هه‌واره‌به‌رز. هه‌روه‌ها گونجاوترین شوین بو به‌ریکردنی هیژی یارمه‌تیدر و چه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی و خواری‌ده‌مه‌نی بو به‌ره‌ی شه‌ر بوو. یه‌که‌م ئار پی جی له‌به‌رزترین شاخی ناوچه‌که واته‌شنروی بیده‌نگی شه‌وی شکاند و بوو به‌ده‌سپیکردنی شه‌ر له‌هه‌موو ناوچه‌که‌دا، توپخانه‌کانی ریژیم له‌ده‌یان شوینه‌وه که‌وتنه‌ ئاوربارانیکی قورس، به‌چه‌شنیک که له‌یه‌ک چرکه‌دا سه‌دان گولله‌تۆپ و خو‌مپاره و کاتیوشا ده‌ته‌قینه‌وه و ناوچه‌که به‌ته‌واوی ببوو به‌گر و ئاگر و ته‌قینه‌وه. پی‌شمه‌رگه‌کانیش به‌وشیاری و ناماده‌یی ته‌واوه‌وه له‌به‌ره‌کانی شه‌ردا هه‌ماسه‌تیان ده‌خولقاند. ماویه‌ک دوای ته‌قینی ئار پی جی بو سه‌ر شنروی، به‌ره‌ی ئاو‌ه‌زنی له‌سه‌ر بی‌سیم مژده‌ی سه‌رکه‌وتن و له‌داوختنی هیژی هیژشکه‌ری راگه‌یاند، تیمیکی ۴۰_۵۰ که‌سی له‌هیژی تایبته‌ت و جاشی شاره‌زای ناوچه‌که ویستبوویان له‌شوینیکی

رووته‌ن و بی شکی ئاوه‌زنی دزه بکه‌ن به دیوی بنکه‌ی هیز و کومیته‌ی شارستاندا و له ده‌سپیکی شه‌ردا هیز و کومیته‌ی شارستان داگیر بکه‌ن، ئەم تیمه به شیوه‌یه‌ک له داو که‌وتبوون که تاچه یه‌ک که‌سیشیان دهرباز نه‌بوون. مژده‌ی تیکشکانی هیزی دوژمن له‌لایه‌ن فه‌رمانده‌کانه‌وه له سه‌ر بیسیمه‌کان بوو به‌هۆی به‌رزبوونه‌وه‌ی وهری پیشمه‌رگه‌کان بو و ه‌شانندی زه‌بری گورجک‌برتر له دوژمن. چه‌ند چرکه‌یه‌ک دواتر به‌ره‌ی هه‌واره به‌رز هه‌والی تیکشکانی دوژمنی راگه‌یاند. له‌م به‌ره‌یه‌شدا هیزی پیش‌ره‌وی تایبه‌تی جاش و پاسدار به‌ شیوه‌یه‌کی چاوه‌روانه‌کراو که‌وته‌نیو ته‌له‌یه‌کی هیزی پیشمه‌رگه و تاچه نه‌فه‌ریکیان دهرباز نه‌بوون و هه‌موویان به‌بی نیشاندانی دژکرده‌وه‌یه‌کی ئەوتو کوژران. تیکشکانی ئەم دوو هیزه له دوو به‌ره‌ی جیاواز ئەوه‌نده کتوپر و له‌ناکاودا بوو که هیزی زور و بۆری ریژیم به‌ته‌واوی تاسا و بو جاریکی دیکه‌ش نه‌یان‌ویژا خۆیان له قه‌ره‌ی ئەو دوو به‌ره‌یه‌ بده‌نه‌وه و گه‌رانه‌وه سه‌نگه‌ره‌کانی پیشوی خۆیان له شیخان و دوئاو. له به‌ره‌ی ناله‌پان، هیزی پشتیوانی ریژیم خۆیان گه‌یاندبووه به‌رزاییه‌کانی ناله‌پان و چاوه‌روانی سه‌رکه‌وتنی هیزی خۆیان ده‌کرد له به‌ره‌ی هه‌واره‌به‌رزه و ئاوه‌زنی، بو ئەوه‌ی ئەوانیش پیش‌ره‌وی بکه‌ن و خۆیان بگه‌یه‌ننه به‌ره‌ی ئاوه‌زنی. به‌لام به‌هۆی تیکشکانی ئەو دوو به‌ره‌یه به‌ره‌ی ناله‌پان تا پووناکی به‌ره‌به‌یان نه‌یان‌ویژا هیچ جموجۆلیک له خۆیان نیشان بدن. به‌پووناکبوونی هه‌وا هیزه‌کای ریژیم له ژیر زه‌ختی فه‌رمانده‌ی عه‌مه‌لیات له ناله‌پانه‌وه چه‌ندین هیرشی یه‌ک له دوا‌ی یه‌کیان ده‌ست پی‌کرد که هه‌موو جاریک به‌زه‌ره‌ر و زیانیکی زوره‌وه تیک ده‌شکان و دوا‌جار به سه‌رشو‌رییه‌وه به‌ته‌واوی پاشه‌کشه‌یان کرد و ناوچه‌که‌یان به‌جیه‌ه‌شت. له‌م هیرش و تیکشکانه‌ی ناله‌پاندا جه‌نده‌کی ده‌یان جاش و پاسدار به‌جی مابوون و کومه‌لیک چه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی زو‌ریش وه‌ک ده‌سکه‌وت که‌وته ده‌ست هیزی پیشمه‌رگه. زیانی پیشمه‌رگه‌ش له‌م به‌ره‌نگارییه بی‌وینه‌یه‌دا برینداربوونی فه‌رمانده‌یه‌کی قاره‌مان به‌ناوی عیززه‌ت ئەحمه‌دی بوو که به‌داخه‌وه به‌هۆی کاریبوونی برینه‌که‌ی دواتر گیانی به‌ختی ئازادی گه‌ل و نه‌ته‌وه‌که‌ی کرد.

حه ماسه ی رزگار بوون له مهرگه ساتی هه له بجه

رۆژی ۲۶ ږه شه ممه ی سالی ۱۳۶۶ (۱۶ ی مارس ی ۱۹۸۸) ږیژی می به عس به بۆمبی شیمیایی له هه له بجه ی دا. ئه و شه وه هه وال گه یشته که هه له بجه له لایهن هیزه کانی ئیرانه وه داگیر کراوه و، ئه مه یانی هیزیکی زوری پیشمه رگه که له و ناوچه یه بو، پشته ی لی گیراوه و له هه موو لایه که وه گه مارۆ دراون. ږریار درا ناوچه که چۆل بکری و شوینی یه کگرتنه وه هیزه کان ئاواپی هاواری نو ی دیاری کرا. هیزه که دواتر به ره و گوندی عه نه ب له نزیک شاری هه له بجه ریکه وت و تاریک و روونی به یانی له نیو باخ و گونده ږووخوا و چۆل کراوه که ی عه نه بدا خۆیان حه شار دا و چاوه ږوانی پینشه اته کان مان. له به شی ږۆژه لاتی هه له بجه له خورمال، هه تا ده گاته بیاره و ته ویله و به رزاییه کانی ده وروو به ر هیزه کانی عیراق به بی هیچ شه ږ و لیکنانیک له شوینی خۆیان بوون. له باشووری هه له بجه وه هیزه کانی مه جلسی ئه علا و سپای پاسداران به تانک و تۆپ و جبه خانه ی قورسه وه خۆیان گه یاند بووه نزیک شار و جاده ی سیروان. هه له بجه یان گرتبوو. به ده رکه وتنی ئه م هیزه ی ئیران و گیرانی ږردی «زه لم» ته واوی هیزه کانی عیراق وره یان له ده ست دا و پۆل پۆل خۆیان ږاده ستی هیزه کانی ئیران ده کرد. له به ره به یانی ږۆژی گیرانی هه له بجه دا هیزه کانی عیراق له پشت ئاواپی هانیگه رمه له به ره و بیاره که وتنه پاشه کشه. له و کاته دا دوو هیزی به یان و دووی ږیبه ندان له و ئاواپی هه بکه یان بوو. به شکستی هیزه کانی عیراق هیزشی کۆماری ئیسلامی بۆ سه ر هیزه کانی حیزبی دیموکراتیش ږوون و ئاشکرا بوو، بۆیه ئه و دوو هیزه به ره و ږۆژه لاتی هه له بجه کشانه وه و له گوندی عه نه ب بۆ ماوه یه ک چاوه ږوانی هیزی شاهۆ و زاگرۆس بوون تا هه موو تیکه ل ببنه وه. هه ر له و کاته دا «گوردانی

شوان»ی کومه له که ئه وانیش بنکه یان له ئاواپی بیاره بوو، ئه وانیش و پزای ئیمه به ره و هه له بجه پاشه کشه یان کرد. ئه گه رچی ئه و کات ئیمه به رپرسانی هیزی به یان و دووی رینه ندان پیمان گوتن که با به یه که وه له و مه ترسییه رزگار بین، به لام به هوی شه پی نیو خویی چه ند ساله ی نیوانمان ئه وان ملیان نه دا و پیشنیاره که ی ئیمه یان ره ت کرده وه که به داخه وه پوژی دواتر هه موویان کوژران و گیانیان به خت کرد. پیشمه رگه کانی حیزب به ره به یانی پوژی بومبارانی شیمیایی هه له بجه له ئاواپی عه نه ب به ره و لای هیزی شاهو ده چن و هه موویان یه ک ده گرنه وه. له وه ها هه لومه رچیکی سه ختدا ۷۰۰ تا ۸۰۰ کادر و پیشمه رگه ی حیزب که وتبونه ژیر ئاوری بی ئامانی هیزه کانی ئیران و عیراق. بویه به ناچار بریاری چو لکردنی ده ورووبه ری عه نه ب به ره و «سه رکه ن» درا و دو ل و ئاودره و شیوی لای سه ره وه ی باخه کان بوونه پشت و په نای هیزی پیشمه رگه و تا ئه و دم و ساته بی زیان له و مه رگه ساته ده رباز بوون. هیزه گه وره که ی حیزبی دیموکرات ئه و پوژه تا ئیواری له شوینی خو یان نه جوولان. دیاره ریگه ی ده ربازبوونیان نه بوو، و ته واو له گه مارو که وتبوون. سی شه و پوژ له ده ورووبه ری هه له بجه خواردنی هیزی پیشمه رگه ته نیا رووه ک و گیای کئی بوو. ئه و پوژه فرۆکه شه رکه ره کانی عیراق به رده وام هه له بجه و ده ورووبه ریان بومباران ده کرد. چره دوو که ل هه موو ئاسمانی ناوچه که ی داپوشیبوو، گرموهوپی فرۆکه به رده وام ده هات و دیار بوو مه رگه ساتیک به سه ر هه موو ناوچه که دا زال ده بوو. به یانی ۲۸ ی ره شه ممه هه لومه رچ و بارودوخی پیشمه رگه ته واو له باری ته داروکاتییه وه شپرزه ببوو، گیا و پروه کیش نه مابوو که ئه و ۷۰۰_۸۰۰ که سه بتوانن خو یانی پی رابگرن. سه ر له ئیواره برسیتی فشاری بو زور که س به تایبه تی منداله کانی بنه ماله که له گه لمان بوون هینابوو؛ به لام پیشمه رگه زور پوژ و قوناغی سه ختی له و چه شنه ی دیبوو و هه موویانی به زاندبوو. روژی ۲۹ ی ره شه ممه شه هید دوکتور قاسملوو په یامی نارد که به هه ر جوو و به هه ر نرخیک بی ده بی خو تان له و ناوچه یه رزگار بکه ن، چونکی به پیی ئه و هه والانه ی گه یشتوون به ته واوی له مه ترسی

و بهر هیژش دان. هەر بۆیه ئیوارهی دوایین پوژی زستانی سالی ۱۳۶۶ بە دەشتی خورمالدا برینی ریگهی دوور و دریزی ئەو دەشتەیان کردە نەورۆزانە خویان. لە کاتی تێپەڕین بەو ریگا دوور و دریزیەدا چەندجار ماشینی سپای پاسداران لە لایەن پێشمەرگەوێ پراگیرا تا هیزەکە لە جاده بپەرنەوێ. پێشمەرگە لە لای پاسدارەکان خویان بە خەلکی عێراق و ئوپوزیسیۆنی عێراقی دەناساند، بریاریش وابوو بە ئیوان خورمال و بیارەدا سەرکەون بۆ لای سەرگەت و پاشان بە پشت ئەحمە و ئاواوێ بەرەو لای شانەدەر و سەید سادقدا خویان دەرباز بەکن. دەشتی هەلەبجە بەرەو خورمال هەمووی بە کەلاکی حەییوان رەش داگەرآبوو، ئەو دەشتە سەرآپا بۆنی گازی شیمیایی لی دەهات، دیارە پێشتر رینوینی پیویست بە هەموو پێشمەرگەکان درابوو. لە نزیك گوندی خورمال کاتژمیری یەکی نیوێشەو تووشی چەند ئایفای ئەرتەشیی پر لە پاسدار هاتین کە هەموویان ماسکی دژی شیمیایی بەسەریانەوێ بوو و لە سەر ریگای پێشمەرگە وەستابوون. پرساریان کرد بۆ کوێ؟ بە پیی بریار و رینوینی پێشوو هەر کەسە و بۆی هەبوو تەنیا بلی بۆ «ئەحمە دئاوا.» لەگەڵ ئەوێ زۆریان پی سەیر بوو ئەو هەمووێ خەلکە بۆ بەو شەوێ دەچنە ئەحمە دئاوا، بەلام هیچیان نەگوت. دیارە گویمان لی بوو پاسداریکی کرماشانی گوتی: «ئەم نەزمە نەزمی عێراقی نیە، برۆن عەلی یارتان.» بەمجۆرە پاش ۳ پوژ مانەوێ بە برسییەتی لە نیوگە ماروی تەواوی هیژەکانی دوژمندا و دوای برینیکی ریگایەکی سەخت و دوورودریژ پێشمەرگەکان خویان دەرباز کرد و سەرکەوتنیکی گەورە بۆ کورانی دیموکرات و سەرشۆرپیەکی دیکە نسبی هیژی کۆماری ئیسلامی بوو. ئەو ریگا دووروو دریزی سەرکەوتتەکە ی زۆر هۆکاری دیکە ی هەیه، بەلام دیارە کە هەست بە بەرپرسیایەتی هەموو کادر و پێشمەرگەو نەزم و دسیپلین ئەو هیژە ی گەورە ی حیزبی دیموکرات کە هەموو دژوارییەکیان قەبوول کردبوو، گرینگترینی ئەو هۆکارانە بوو.

وهفایەك بۆ شهید قادر قادری

سۆزى نەورۆز دەبى بە نەمانى ژار و ژەنگى دەروونى تەنگ، هینەرى بزەى شادى و تریقەى ئازادى بى، بەلام سەد مخابن، بۆ ئیمەى كورد ھەر بەھاریکمان بەدەستى ئەژدەھایەك و ھەر نەورۆزیکمان بەدەستى ناپاکیک لى دەشتیوى و، هیچ کات و ساتیک بەدى ناکەى كە ژینى بى تینى ھەژاران، لە دەرد و ژانى ستەمى بیگانان و بیگانەپەرستاندا نەھەژى و خوینى قارەمانانى ئەو نیشتمانە بە گولەى خائینان و نیشتمانفرۆشانى تاوانبار نەپژى. ھەوالەكە لەپەر و، خەبەرەكە لەنەكاو و چاوەرواننەكراو بوو. وەك گێژەلوو كە سوورا و ھەست و لەشى ھەموو ئەوینداریكى ئازادى تەزاند. ئەوەى ناوى بیستبوو بە بیستنى ئەو خەبەرە دلەزینە لە گێژاوى خەمانى خۆیدا نوقم بوو. زمان بەستەران و فرمیسك لە چاوان قەتیس مان. بۆ كەس جیى باوەر نەبوو، چەند چركە یەكی نەگرت كە ئەو خەسارە گەورە یە بوو بە راستییەكى تال و خۆى بە ھەموو گوئیەكدا چرپاند كە فەرماندەى قارەمان و كادری خەباتگێر «قادر ئەورەنگنیا»، ناسراو بە قادر قادری لە ناوچەى حاجیاواى باشورى كوردستان بەدەستى رەشى كۆمارى ئیسلامى تیرۆر كراو. ئەو بەھارە پى دەنا لە یوبیلی زىرینى تەمەنى. بېشك رېزگرتن لە ئازایەتى و فیداكارى پۆلە یەكی ئەو نیشتمانە، كە لە ماوەى ژیانیدا و لە تەمەنى ۳۶ سال زياتر لە خەبات و تىكۆشانیدا، شەو رۆژ لە گەرما و سەرما و لە سەنگەرى شەرف و ئازادیدا ھەردەم بۆ بەر بەرەكانى و بەرپەرچدانەوەى ھیرشى دوژمنانى نەتەوەكەمان سەر لەپینا و بوو، بۆ كەسێك كە بە بیروباوەرەو بەرپارى دابوو بەرگى پیرۆزى پېشمەرگایەتى لەبەر بكا و گەورەترین سەرما یەى ژيانى، واتە گیانى لە پینا ئامانجى خەلكەكەیدا بەخت بكا و بەختى كرد ئەرك و وەزىفە یە. نەتەوەكەت چۆنت لە بیر دەكا؟ ھاوسەنگەرانت چۆنت لە یاد

دهكهن و له بهرچاویان ون دهبی؟ وشه ی جوان و خوشه ویستی پیشمه رگه به به ژن و بالای تو برابوو، بویه هه میشه ناوی به پرت، واته قادر قادری، پیشمه رگه ی ئه و نیشتمان ه که به پاریزهر و شوناسی خویان ده زانی، له سه ر زاریان ده مینیتته وه. نهر قادر قادری، کولنه ده ریکی خونه ویست، ته ژنی له هه ماسه و شانازی خولقینی و نه به زی و شانازیگه لیک، که به ره می زیاتر له سی سال خه بات و هه لسوورانی به رده وام و نه پساوه بوو. نهر قادری له ته مهنی ۱۵ سالیدا، واته له هه ره تی لاوه تیدا هاته سه نگه ری خه بات و مافخوازی گه له که ی و هه تا دواساتی ژیانی سه نگه ری تیکووشانی بهر نه دا و له مهیدانی خه باتدا مایه وه. نهر قادری به ئیراده یه کی قایم و قولوه، خاوه نداره تی له خو و رهوشتی شورشگیرانه ده کرد و به هه ق له کووره ی ژیانی سهخت و دژواری پیشمه رگایه تی و، له مهیدانی ۳۶ سال خورگری و قاره مانه تیدا قال ببوو. ژیان بو ئه و، واتای تیکوشان له پیناو نه ته وه بوو. پیشمه رگایه تی بو ئه و، واتای خاونیتی له سه نگه ری مافخوازی و راگرتنی سه ری به رزی نیشتمان بوو، هه ر بویه ش به هه موو توانا و ئه رکه وه خوگری، له کار و بهرپر سایه تیه کانی وهک سه ره پهل، سه رده سته، فه رمانده یی هیزی سامرند، کار و بهرپر سایه تی له به شی قه زایی، نه خووشخانه، بهرپر سایه تی به شی شه هیدان، فه رمانده ری هیزی پاریزگاری، جیگری فه رگه ی سیاسی _ نیزامی و دوایین ئه رکه و بهرپر سایه تیشی که به شی ته شکیلاتی هه ری می ۳ی کوردستان بوو، شاهیدی ئه وهن که توانیویه تی له هه موویاندا گوی خوی له مهیدان به ریته دهر و سه ربلند لییان بروانی. قادری خه باتکار! دوو جار بریندار بوونی جه ستهت به گولله ی دوژمنی خوینخور و تاودانی چه که که ت پاش هه ر ساپژبوونه وه ی برینه کانت پیمان ده لین، که تو له گه لیکی زیندوو هه لقوولاوی بویه چورانی خوینی تو له له شت وره ی زیاتری بو خه بات و تیکوشان پی به خشیی و به خوینی خوت پاریزگاریت له شه ره ف و که پامه تی گه له که ت کرد. هه ماسه ی چپانه ته نیا نمونه یه کی چووکه له و روژانه که میدالیای شانازین به سینگته وه بی شیلیم جارن، یادگاریکی له بیر نه کراوه له هه ماسه تی تو و، دوژمن ئیستاش به بینینی گه رمه برین ده خزیته هه ناوی. هه ر ئه و

ئازايەتییە بوو، ھەر ئەو خۆنەویستییە بوو، ھەر ئەو گەلدۆستییە بوو، ھەر خۆشەویستییەت بۆ خاك و نیشتمان و سەنگەر و بېرواکەت بوو كە تۆى كرده قەلای ورە و، خۆشەویستی دلی ھاوړی و ھاوسەنگەرانت. قادری خۆبەخش و گیانبەخش بۆ گەل و نیشتمان! دەورەكانت بوونە ھەوینی بارھینانی لاوەكان و ئەوانەى تۆ وانەت پى دەگوتنەو، ھاتنە سەرگۆرەكەت و بەلینی وەفایان لەگەل نوێ كرديیەو، بەلێ درێژەدانى خەبات ھەتا وەدیھینانی ئامانجەكانت. ئەى تىكۆشەرى رېگەى خەبات، تەشویقەكانت لەخۆباییان نەكردى بەلكوو جەسوور و خاكەراییتر، شیلگیتر و بەپروا تر لە سەنگەرى خەباتدا خۆت دیتەو. باوكە دلسۆزەكە و ھاوسەرى بە وەفا! كوانووى ژيانى خیزانیت گەرم و بەتین بوو. نیشتمان دۆستى، ئەوین بە خاك و پېشمەرگە ئاویتەى ھەموو ئەو سۆزانەت بوون كە بە مندالەكانت دەبەخشى. كێژە ڕووسوور و بەباوەرەكانى شەھید قادر و كۆرە ڕوح سووك و پېشمەرگە خۆشەویستەكانى نەمر قادری!، قادر قادری ھەر باوكى ئیوھ نەبوو، خۆشەویستى باوكانەى ئەو بۆ ھەموو كوردستان بوو، خۆ بە چاوى خۆتان دیتان كە كوردستان چۆن بۆ مەرگى بەرگى ماتەمى پۆشى... ئەوان دەیانزانى قادر قادری پېش ئەوہى باوكى ئیوھ بى، دەنگى ھەژار و چەوساوەكانى كۆمەل بوو؛ دەنگى داخوازى و مافەكانیان بوو، بۆیە ئاوا بۆى بە پەرۆش بوون. خیزانە رووسوورەكەى قادر قادری! خۆشەویستى و ئەوینی تۆ لای شەھید قادر ھاودەمى سەفەر و سات بە ساتى ژيانى ھاوبەشیتان بوو، لە دواسەفەرىشدا. ئیستا شەكەت و بە ڕوحى ماندوو لە وینە و بېرەوھەرییەكانى دەپوانى... ئەو ژانە لە دلێدا رامەگرە و بیخە نیو ھەناوى دوژمنانەو... فرمیسكەكانت با ببنە چقل بۆ چاوى نەیاران و... پەیفى سەر زارت بۆ یادگارەكانى خۆت و شەھید قادر، با ھەر ئەو ویردى خۆشەویستیە بۆ نیشتمان بى كە پیکەوھە مندالەكانتان پى گۆش كرده... دلنایین كە نە سەنگەرى شەھید قادر چۆل دەبى و نە چەكى پر سەرورەى دەكەوینتە سەر عەرزى...

۵۹ زهبری گورچکبر لهبری ۵۹ ههناسهی خنکاو

هیشتا زۆر خه می دهروونی و بهشمهینهتی رۆلهکانی ئه و نهتهوهیه لهیاد و بیرهوهیری تالی دوازهسواری مهریوان له قارهمانی وهک حیسام ئهسهدهی نه رهویبوو، هیشتا لاپه رهکانی گه رمه شینی جیگه دارانی سهروان ئه فشین و کاک هه ژار لاپه رهکانی ئارشوو نه کرابوون، هیشتا بالندهی بال جوانی ههست و خه یال له سه ر ته رمی پیروزی ئه و شه هیدانه هه لئه فریبوو، هیشتا فرمیسی قه تیسماو له کالانی چاوه کزهکانی دایک و باوکی شه هیدهکانی کوردستان به زه ر ده خه نهی کیژۆلهی چاوه که ژال و ژیکه لهی پیشمه رگه ی شه هید نه سرا بوو که هه والیان هینا، چ هه والیک؟ رۆژی ۱۲ی جو زه ر دانی سالی ۱۲۶۲ی هه تاوی، هه والیکی جه رگبر و دلته زین، به خیرایی شه قام و کۆلانهکانی شاری مه هابادی ته نییه وه و به جاریک کۆمه لانی خه لکی ئه و شاره ی تاساندو تووشی سه رسورمانی کردن. له و رۆژهدا خه لکی مه هاباد گوئیستی به یاننامه ی هه میدره زا جه لایی پوور، فه رمانداری شار بوون که باسی له ئیعدامی ۵۹ لای هه و ئه و شاره ده کرد که به تاوانی هاوکاری له گه ل حیزبی دیموکرات گولله باران کرابوون. به شیک له و ۵۹ که سه که که متر له دوو مانگ بوو گیرابوون، ته مه نیان خوار ۱۸ سال و له دادگایه کی فۆرمالیه و فه رمایشی و به په له پروه زهدا، حوکمی له سیداره دانیان بو ده رچو بوو. کۆماری ئیسلامی که تازه ده سه لاتی به ده سته وه گرتبوو به دوو مه به ست ئه م کرده وه درنده ی ئه نجام دا، یه که م ئه وه که به م کرده وه وه حشیانه یه له لایه ک خه لکی کوردستان و لاوانی شو ر شگیر چاوترسین بکا و له لایه کی دیکه پینش به په یوه ستبوونی لاوانی نیشتمانپه روه ر بو نیو حیزبه کوردیه کان و به تایبه تی حیزبی دیموکرات بگری و له هه مان کاتدا خه لکی ولاتپاریز له یارمه تیدان و پالپشتکردنی ئه و حیزبانه دلسارد بکه نه وه، دووه م ده یویست له م ریگه یه وه به بزوتنه وه ی خه باتکارانه ی کورد بلی که دهستی تۆله ئه ستاندنه وه م به هیزه و تۆله م لی کردوونه ته وه، چونکه هه ر له و سه روه بنده دا کۆماری ئیسلامی زیاتر له ۳۰۰ هه زار چه کداری خزاندبووه کوردستان و، هیزه سه رکوتکه رهکانی له به رامبه ر هیژ و به ر خۆدانی قاره مانانه ی هیزی پیشمه رگه دا

زه بوون و داماو بوون. ته نانه ت محهمه د بروجیردی، جیگری
 فه رمانده ی قه رارگای عه مه لیاتی «حمزه سیدالشهداء» که بۆ کۆماری
 ئیسلامی گرینگی تایبه تی هه بوو، له شه ر له گه ل پێشمه رگه کوزرا بوو.
 له ماوه ی ده سه لاتداره تی کۆماری ئیسلامیدا، دیارده ی ئیعدام شتیکی
 تازه نیه و نه بووه و له یه که م سالی ده سه لاتی خۆیاندا، ده ستیان به
 کوشتار و ئاسیمیله کردنی نه ته وه ی کورد کرد و هه ر ٣ پوژ دوا ی
 په یامی خومه نیی له ٢٥ ی خه زه لوهری سالی ١٣٥٨ بۆ چاره سه ری
 کیشه ی کورد، ده ستی ره شی تاوانیان زیاتر ده رکه وت و ١١ لاوی
 کوردیان له زیندانی دیزل ئاباد گولله باران کرد و له و کاته وه تا ئیستا
 کاربه ده ستانی ئه و ریژیمه له رشتنی خوینی لاوانی کورد نه پرینگاون.
 کاتی که هه والی گولله بارانکردنی ٥٩ لاوی مه هاباد بلا بووه،
 که شیکی ماتم بالی به سه ر خه لکی ئه و شه ره و ده ور و به ریدا
 کیشا و شار ره شی پۆشی و به هه زاران که س ئه ژنۆی خه میان
 له باوه ش گرت. هه روه ها کۆمه لیک پرسیار بۆ خه لکی کوردستان
 به گشتی و به تایبه تی شاری مه هاباد و بنه ماله ی شه هیده کان
 درووست بوو که تاوانی ئه م لاوانه که ته نانه ت چه ند که سیان له
 پۆله کانی ناوه ندی و دواناوه ندیدا ده رسیان ده خویند، چی بوو؟!
 به لام زۆری پێ نه چوو که پۆله کانی کورد له خوارووی پوژه لاتی
 کوردستان و راست له ناوچه ی کرماشان و کامیاران، بریاریان دا که
 یاد و بیره وه ری ئه و ٥٩ لاوه ی مه هاباد به رز رابگرن. به بریاریکی
 لیبراوانه و شوڕشگیڕانه و به نه عره ته ی شیرانه ی کورانی ئه و
 مه له بنده، ته نیا دوو سه عات دوا ی تیپه پرینی ئیعدامی ئه و شوڕه لاوانه،
 قاره مانانی هیزی بیستوون له شه وی ١٢ ی جوژه رداندا، یه که مین
 عه مه لیاتی قاره مانانه یان به یادی ئه وان به پێوه برد و دووه مین
 عه مه لیاتیان له پوژی ١٤ ی جوژه ردان، شادی و خویشیان خسته نیو
 بنه ماله ی ئه و شه هیدانه و فرمیسکی خه میان بۆ کردنه شادی و له
 پوژانی دواتردا پۆله کانی کورد له و مه له بنده، سه رجه م ٥٩ عه مه لیاتی
 قاره مانانه یان به یادی ئه و ٥٩ شه هیده ئه نجام دا. تیگۆشه رانی هیزی
 بیستوون له زۆربه ی شاخ و دهشت و دۆل و چیاکانی ناوچه ی
 کرماشان، کامیاران، مه ریوان و پاوه به فه رمانده یی شه هیدان شاپوور

فیروزی، سالار ئیبراهیمی، محهمه‌دکه‌ریمی نه‌دیمی، ئه‌حله میسری و حه‌سه‌ن مینه‌ری و ده‌یان پۆله‌ی تیکۆشه‌ری دیکه‌ی دیموکرات زه‌بری زۆر کاریگه‌ریان له‌ دوژمن وه‌شاند. شه‌ره به‌ناوبانگه‌کانی نیو شاری کامیاران، ده‌روه‌یان، پشته، بیله‌وار، شیرین‌سوار، شارپی کرماشان _ سنه، ناله‌شکینه، ماویان، شه‌ریفاوا، بزوه‌ش، چپای شاهۆ، ژاوه‌رو، چرووسانه، گرگر، نیو شاری کرماشان، ته‌ختی زه‌نگی، نه‌رگسه‌له، شانشین، به‌رده‌سپی و گرنتی ۶ پایه‌گا، نمونه‌ی هه‌ره به‌رچاوی ئه‌و عه‌مه‌لیاتانه بوو که بو به‌رزپراگرتنی یاد و بیره‌وه‌ری ۵۹ لاوی مه‌هاباد ئه‌نجام دران، عه‌مه‌لیات‌گه‌لێک که ئیستاش له‌ بیر و زه‌ینی خه‌لکی ئه‌و ناوچانه‌دا به‌ زیندووی ماوه‌ته‌وه. ئه‌و ۵۹ عه‌مه‌لیاته سوکنا‌یی خسته نیو دل‌ی دایکی ۵۹ لاوی مه‌هابادی و خه‌لکش فرمیسی شادیان هه‌لوهراند، چونکه قاره‌مانانی دیموکرات هه‌موو پۆژی ناو و یادی ئه‌و لاوانه‌ی که خوینیان به‌ناحەق پڙا زیندوو ده‌کرده‌وه. ئه‌گه‌ر بپروانینه میژووی خویناوی گه‌له‌که‌مان و حیزبه خه‌باتگه‌ره‌که‌یان، ئه‌و ۵۹ عه‌مه‌لیاته به‌یادی لاوانی له‌ خویندا شه‌لالی مه‌هاباد له‌چه‌ند باره‌وه گرینگی هه‌یه و له‌ میژوودا جیگای تابه‌تی خۆی کردۆته‌وه: یه‌که‌م: خه‌لکی خۆپاگه‌ری کوردستان و به‌تابه‌تی مه‌هاباد، به‌ ئیعدامی پۆله‌کانیان چاویان نه‌ترسا و هه‌روا به‌ به‌رده‌وامی به‌ هه‌موو شیوه‌یه‌ک به‌ره‌له‌ستی رێژیمی کۆماری ئیسلامی بوونه‌وه و له‌سه‌روو هه‌مووانه‌وه لاوانی ئه‌و شاره پۆل پۆل ریزی خه‌باتگه‌رانانی دیموکراتیان بو خه‌بات هه‌له‌ژارد. دووه‌م: پێژیم به‌ ئیعدامکردنی ئه‌و لاوانه له‌ ۱۲ جۆزه‌ردانی ۱۳۶۲ په‌له‌یه‌کی ره‌شتری له‌ میژوودا به‌ ناوچاوانی خۆیه‌وه نا، که بو هه‌تاه‌تایه وه‌ک خالیکی نه‌نگ و سه‌رشۆری له‌ میژووی ده‌سه‌لاتی کۆماری ئیسلامی دا تۆمار کرا. سێهه‌م: به‌ درێژایی میژوو گه‌لی کورد له‌ لایه‌ن ده‌سه‌لاتدارانه‌وه ده‌ربه‌ده‌ر و قه‌تل‌وعام کراوه، به‌لام دوا‌ی هه‌ر کاره‌ساتیک سه‌ربه‌رزانه له‌ خه‌بات به‌رده‌وام بووه و سه‌ری بو دوژمن نه‌وی نه‌کردوه، هه‌ر به‌و پێیه‌ش بوو که هیزی قاره‌مانی بیستوون به‌ بریاریکی شۆرشگه‌رانه یادی ۵۹ لاوی مه‌هابادیان به‌زیندووی پراگرت.

«دارەتوو»

ئەفسانەى ھەماسە و خۆراگرىي پېشمەرگە

شەرى قارەمانانەى ھىزى پېشمەرگەى كوردستان لە ۳۰ى رىيەندانى سالى ۱۳۶۲ى ھەتاوى بە جۆرىك بوو كە فېداكارانى ديموكرات بە خوینى خویان داستانىكى خۆراگرىيان نووسىوھ كە ھەمىشە لە دلى نەتەوھەكەياندا دەمىنیتەوھ. بەلام لەپېشدا باسك لەو ھۆكارانە بكەين كە بۆچى كۆمارى ئىسلامى لەو كاتوساتەدا ئەو مانگەى ھەلبژارد كە ھىرش بكاتە سەر پېشمەرگە لە ناوچەى ھەوشار. كۆمارى ئىسلامى بەو ناوچانە زۆر ھەساس بوو كە چالاكىي سىياسى حىزبى ديموكراتى لى بى، ئەم دەقەرەش ھەم لە بواری جوغرافىايىيەوھ واتە ھاوسنوورىي لەگەل پارىزگانى زەنجان، ئەردەبىل و سنە لەلايەك و ھەروھەا بوون و تىكەلىي پىكھاتەكانى ھەردووك نەتەوھى كوردو ئازەرى لەو ناوچەى لەلايەكىترەوھ، ببووھ ھۆى ئەوھىكە رىژىم گرىنگى تايبەتى بەو ناوچەى بەدا. ئەم ناوچەى ھەم لە بواری ئابوورىيەوھ «ئازەلدارى و كشتوكال» و ھەمىش ھەلگى مادەىھىكى زۆرى ژىرزەووى (تەلا و مس و قورقوشم) لەخۆدەگرى و بەكورتى ناوچەىھىكى زەنگىن و دەولەمەندە. ناوچەى ھەوشار لە دوو شارى تكاب و ساىنقەلاو، زىاد لە ۳۰۰ گوندى گەورە پىك دىت و لە بواری كارگىرىيەوھ سەر بە پارىزگای ورمىيە و ھاوسنوورى شارەكانى بۆكان، سەقز، بىجار، زەنجان، ئەردەبىل و ميانداوھ. پېشىنەى شۆرپىگىرى خەلكى ئەو ناوچەىھە! سەرەراى ھەژارى لە بواری ئابوورىيەوھ، بەلام بە ھۆى ھەلكەوتەى ئەو ناوچەىھە، جوولانەوھەكانى كوردستان و ناوچە ئازەرىيەكان راستەوخو و ناراستەوخو كارىگەرى كرڈوتە سەر ئەو دەقەرە و چ جوولانەوھى شىخ محەممەد خىابانى لە تەورىز و چ جوولانەوھى شىخ عوبەيدوللا نەھرى و سمكو و كۆمارى كوردستان، لەسەر خەلكى ئەو مەلبەندە شویندانەر بووھ و خەلكى

ئەو ناوچە یەش کەم زۆر بە شدارییان لەو راسان و بزواتانەدا بوو. خەلکی ناوچە ی هەوشار راستەوخۆ بە شدار بوون لە راگە یاندنی کۆماری کوردستان لە مهابادو بەرە یەکی شە پیان لە تیکاب و ئەستۆ گرتوووە بۆ ئەو هە ی هەر وەخت پە لاماری کۆماری کوردستان بدری، پیش بە هیزی داگیرکەر بگرن. کاتی ک دوی رووخانی ریژی می شا ری کخراوە کانی حیزبی لە کوردستان دامە زران، لە ناوچە ی هەوشار لە سەرە تاووە لە ناوچە کانی دیکە وە پیشمەرگە روویان لە هەوشار کرد. بە لام پاش ماو هیک هیز و کۆمیتە ی خۆ ی دامە زران دو سیستمی ری کخراو هیی لەو ناوچە یە دەستی بە کار کردو خە لکی ئەو ناوچە یە تە نیا یە ک حیزبیان هە لبژارد ئەویش حیزبی دیموکرات بوو. هیزی قارەمانی هەوشار لە ماو هە ی ۴ سال دا، زۆر زوو گو لی کردو لە زۆر بەر بەرە کانی قارەمانانە دژی هیزە کانی ریژی م فیداکاری نواند. لە مانگی جۆزەردانی سال ی ۱۳۶۱ کاتی ک ناوچە ی هەوشار گیرایە وە، حیزبی دیموکرات بە شیکی زۆر لە پیشمەرگە قارەمانە کانی ئەو ناوچە یە بەرەو ناوچە ی سەر دەشت رەوانە کرد کە ئەو کات جاد دە ی سەر دەشت پیرانشار لە ژیر هیرشیکی توندی کۆماری ئیسلامی دا بوو. پاش مە ئمووری یە تی هاوینی سال ی ۱۳۶۲ لە ناوچە ی سەر دەشت، ئەو هیزە لە مانگی سەر ماو هە زدا بەرەو ناوچە ی هەوشار دە گە رینه وەو دەست بە تی کۆشانیکی بی وچان دە کە نە وە. خە لکی ناوچە بە دیتنی رۆ لە کانیان زۆر خۆش حال بوون، بە لام ترسی ریژی میان بوو کە جاریکی دیکە دەست بە کوشتاری خە لکی بی دیفاع بکاتە وە، چونکە کاتی ک ریژی م هەوشاری گرتە وە بە شیک لەو فەرماندە رانە کە لە گرتنە وە ی هەوشار و کوشتو کوشتاری خە لکدا دەستی هەرە بالایان هە بوو تە شویق کران یان سەر وەت و پوول و پارە یان پیدرا، یان پلە یان بەرز بوو وە، چونکە ئەو فەرماندە رانە کە دەستیان بە خوینی خە لکی سوور ببوو لە لای بەر پرسیانی خۆیان لە پاریزی گای ورمی بە شانازی یە وە باسی جینایە تە کانی خۆیان لە هەوشار دە کرد. بە لام کاتی ک دیتیان رۆ لە کانی گە لی کورد جاریکی دیکە لە ناو خە لکی خۆیان دان و هەر لەو ماو هە یە شدا چە ندین عە مە لیاتی

گه وره له لايه ن پيشمه رگه كانه وه به ريوه چووو به تاييه ت به شينك لهو چالاكويه نيزاميه له پاريزگاي زه نجان نه نجام دران، كه وتنه وه پيلان گيران به دژي تيكوشه راني ديموكرات. ريژيم له پيلانك ده گه را تا به ته واوي هيژي پيشمه رگه لهو ناوچه يه ته فروتوونا بكن، بو نه وه ي قه ره بووي شكسته يه كه له داوي يه كي خويان بكه نه وه، فه رمانده راني سپاي پاسداران له هه وشار، له گه ل به رپر سو فه رمانده زاني پاريزگاي ورمي و له گه ل سپاي پاريزگاي هوسنووري هه وشار وهك زه نجان و سنه، له هاتووچو و راويژ دابوون. پاش چه ند كو بوونه وه و راويژ له نيوان به شه جياجياكاني سپاي كونه په رستي نه و ناوچانه، سه رنه نجام به رپر ساني نه و هيژه دژي گه لايانه، برپارياندا له ۲۸ ي ريبه ندان تا ۳۰ ي ريبه ندان له ماوه ي سي روژدا له هه موو ئيمكاناتيكي كه له بهر ده ستيان دايه له ئاسمان و زه وي و به هيژيكي پوشته و په رداخ هي رش بكه نه سه ر هيژي هه وشاري حيزبي ديموكرات، ته نانه ت پيداگري فه رمانده راني كو ماري ئيسلامي نه وه بوو كه يه ك نه فه ر نابي له پيشمه رگه ده ربجي. له روژي ۲۸ ي ريبه ندان دوژمن ده ستي به هي رش كرد بو سه ر گوندي «كوو په قران» كه له ۴۰ كيلوميتري شاري تيكاب هه لكه وتووه، له م به ريه پيشمه رگه كان برپاريان دا شكستيني باش به هيژه كاني كو ماري ئيسلامي بدن، هه ر بويه كاتر ميژ هه شت و نيوي هه مان روژ هيژه به كريگيراوه كان كه وتنه داوي قاره ماناني هيژي هه وشاره وه و ژماره يه كي به رچاو له هيژه كاني كو ماري ئيسلامي كوژران و بريندار بوون و ژماره يه كي زور له لاشه ي به كريگيراوه كان كه وته ده ست پيشمه رگه كان و چهك و چولئيكي زور به ده سته كه وت گيراو چه ندين ده زگا ماشيني نيزامي له لايه ن پيشمه رگه كانه وه سووتيندرا. پيشمه رگه كانيش هه موويان به سلامه تي كشانه وه و خه لكي گونديش هيچ زه ره رو زيانيكي گياني و مالييان لي نه كه وت. پاش زه ربه خواردني هيژي ريژيم له لايه ن پيشمه رگه وه، نه و به شه ي پاسداره كان كه به برينداري و شپرزهي خويان به نيو پايه گاكانيان له گه رده نه ي تيكاب كرده وه. هيژي ريژيم سه رله نوئ كاتر ميژ ۱۱ هه مان روژ به هيژيكي زور و تازه نه فه س و توپخانه وه

ھیلی کوپتیز ھیرشی بۆ سەر پيشمه رگه كان دست پيكرد به لام
 كوراني ديموكرات به دوو مه به ست گوندى كوپه قرانيان چؤل كرد.
 يه كه م: بۆ ئه وهى شه ركه له نيو گوند دوورخه نه وه
 تا زه ره رو زيسن به خه لكى بى ديفاع نه كه وى.
 دو وه م: بۆ ئه وهى پيشمه رگه كان پاشه كشه يان كرد تا
 سازماندهى خويان بكه نه وه و داوى خو ريكخته وه يه كى
 بتوانن به رهنگارى هيزه كانى كومارى ئيسلامى ببنه وه.
 هه ر ئه و روژه بۆ دوانيوه رو تيكه لچوون له نيوان به كريگير اوان و هيزى
 پيشمه رگه له ده ره وهى گوندى كوپه قران له ته پۆلكه و چيا و دۆله كان
 رووى دا، به جوړيك شه ريكي نابهرامبهر و ده ست وه يه خه و خويناوى تا
 ئيوارى به رده وام بوو له و شه ره ي دوانيوه رو ديسان ژماره يه كى ديكه
 له هيزه كانى كومارى ئيسلامى ده بنه قوربانى سياسه تى ئه و ريژيمه.
 كادرو پيشمه رگه كان بۆ روژى ۲۹ى رييه ندان به ره و گونده كانى
 كوروز، قاشوخ، كووچه ته لا، دارتوو و ئاخچى پاشه كشه يان
 كردو له و گوندانه نيخته جي بوون، له و لاشه وه هيزه كانى
 كومارى ئيسلامى كوژراوه كان و برينداره كانيان به ره و
 شارى تيكاب راده گويزن و داوى هيزى يارمه تيدهر ده كهن.
 ريژيم له شاره كانى بيجار، زه نجان، ديوانده ره وه، ساينقه لا،
 ميانداو، سه قز و بوكانه وه هيز كۆده كه نه وه و بۆ روژى
 ۳۰ى رييه ندان خويان ئاماده ده كهن به لكوو هيرش بكه نه
 سه ر ئه و گوندانه كه پيشمه رگه كان لى نيخته جي بوون.
 چه ند ده سته له پيشمه رگه كان له روژى ۲۹ و ۳۰ رييه ندان
 ده چه ن ئاوايى «داره توو» و ده و روبه رى و له و لاشه وه هيزه كانى
 كومارى ئيسلامى به هيزيكى تازه نه فه سه و توپخانه ي قورس روو
 ده كه نه گونده كانى كوروز و كووچه ته لاو به ره و گوندى دارتوو كه
 پيشمه رگه كان له وى پشوو ده دن. كاتيک پيشمه رگه ئاگادارى هيرشى
 هيزى ريژيم ده بن خويان بۆ به رهنگاريه كى ئازايانه ئاماده ده كهن.
 يه كه م، له روژه له لاته وه واته له گوندى كووچه ته لا، له
 روژئاوا واته گوندى قوشلاخ، له باكووره وه و به ئاراسته ي
 چۆمى ساروخه، له باشوريشه وه كه گوندى ئايخچى و حاجى

حه سه ن و چیاکانی شانشین و بهر ده پره شی له خوده گرت. هه ر وهک ئاماژه ی پیکرا پیشمه رگه کان بۆیان ده رکه وت پلانیکی قیزه ون له لایه ن کۆنه په رستانه وه بهرنامه ریژی بۆ کراوه، خۆیان سازمان دده ن و له نیو گوندو له ده ور ووبه ری گونده که سه نگر ده گرن. شه ر کاتژمیر ۹ ی سه ر له به یانی ده ستی پی ده کا سه عات له گه ل سه عات شه ره که خویناویتر ده بی. هیزه کانی کۆماری ئیسلامی به ده یان جه نده کیان له سه ر زه وی که وتوه. پیشمه رگه کان که له ده ور ووبه ری ئاوی سه نگره یان گرتبوو به هۆی فشاری به کریگیراوان سه نگره یان ده گه واسته وه بۆ نیو کۆلانه کان و نیو ماله کان، ئیتر پیشمه رگه له گوندی دارتوو به پشتیوانی خه لکی ئه و گونده بریاری شه ری مان و نه مانیان دا. هیزی کۆماری ئیسلامی له هه ر چوار لاهه گه مارۆی پیشمه رگه یان دا، له لایه کیش به شیکی سروشت و ژینگه ی ئه و گونده واته چۆمی سارۆخ گه مارۆی گونده که ی دابوو و وهک یارمه تیده ر و هاوکاری دوژمن ده وری ده گیپرا. تیکۆشه رانی دیموکرات به هاوکاری خه لک بریاری کۆتایی خۆیان دا که به سه ربه رزی سه ربئینه وه و سه ر بۆ دوژمنی کۆنه په رستی ئیسلامی دهنه نوینن. بۆیه له نیو ماله کان و سه ر بانه کان و کۆلانه کان و نیو مزگه وت و حه وزی مزگه وت و سه رکانی گوند سه نگره یان گرت و سویندیان ده خوارد و به لئینیان به یه کتر ده دا تا ئاخیرین فیشه ک شه ر بکه ن. شه ر تا گه رمتر ده بوو جه نده کی کۆنه په رستان زیاتر ده که وت و له و لاشه وه مال به مال و کۆلان به کۆلان پیشمه رگه و پاسدار ده ست و یه خه و تیکه ل بوون. هه ر تیکۆشه ریکی دیموکرات شه هید ده بوو ده ست به چی گه نجیکی ئاوی «دارتوو» چه که که ی هه لده گرت و لاشه ی به کریگیراوی ده خسته سه ر زه وی و تۆله ی قاره مانی دیموکراتی ده کرده وه. هه ر پیشمه رگه یه ک له مالیک سه نگره ی گرتبوو گه نجیکی ئاوی له گه ل بوو، «ئیره ج بروه ردی» یه کیک له قاره مانه کانی هیزی هه وشار به ده یان که لاکی به کریگیراوه کانی ریز کردبوو و له به ر ده ستی دا بوو کاتیک به کریگیراویک له پشته وه خه نجه ر له ئیره ج بروه ردی داو شه هیدی کرد فه وری گه نجیکی داره توو که پیکه وه له سه نگر دابوون ده ستی دا چه که که ی شه هید ئیره ج و چوو

سهنگه ره که ی ئیره جه وه و تۆله ی ئیره جی قارهمانی ئهستانده وه. له لایه کی دیکه وه به بلینگۆ داویان له پیشمه رگه ده کرد خو به دهسته وه بدن! داویان له خه لک ده کرد پیشمه رگه کانمان ته حویل بدن. له لایه کی دیکه لکی ۲ی هیزی هه وشار له به ره ی قه لای زیویه و گوندی قهرناو به رهنگاری هیزی داگیرکه ر بوونه وه و زه بریکی کوشه نده یان له داگیرکه ران دا، به مجوره له کاتژمیر ۹ی به یانی تا شه و درهنگان شه ر درپژه ی کیشا، سه رهنجام به سه دان که س له به کریگیراوان بوونه قوربانی سیاسه تی کوردکوژی کۆماری ئیسلامی. له و حه ماسه قارهمانانه یه دا جهنده کی سه دان به کریگیراوا له مهیدانی شه ر که وتبوو، به لام به داخه وه له سه ر یه ک ۱۹ پیشمه رگه ی قارهمان و له خو بووردو شه هید بوو، ۱۲ پیشمه رگه له لایه ن هیزهکانی کۆماری ئیسلامیه وه به دیل گیران، ئه و ۱۲ که سه له مانگی گه لویژی ۱۲۶۳ له تیکاب ئیعدام کران و تا ئیستاش گلکویان بی سه رو شوینه، ژماره یه ک پیشمه رگه ش بریندار بوون. له و شه ره دا چه ند مال له گوندی دارتوو به هه موو که لوپه لی نیو ماله وه سووتان و چه ند خانوویه ک رووخا و ۳ که س له خه لکی گوندی دارتوو شه هید بوون. له و حه ماسه و به ربه رکهانییه دا چه ند مه سه له جیگه ی باش کردنه. یه که م: قارهمانانی دیموکرات وه ک هه میشه له روژی تهنگانه ئاماده ن مایه له خو یان دانین و هیچکات سه ر بو دوژمن نه وی نه که ن ئه وان له روژی ۳۰ی ریبه ندانی سالی ۱۳۶۲ بو چه ندین جار سه لماندیان که به خوینی خو یان لاپه رهکانی میژوو دهنوو سنه وه. دووهه م: جاریکی دیکه سه لماندیان به کوشتنی زیاتر له سه دان که س له هیزی ریژیم، کوردستان جیگای ئه وان نیه و له و ئاو خا که بیگانه ن و سه لماندیان که هیچ هیزیک ناتوانی خه لک و پیشمه رگه لیک دابری. سیهه م: ئه گه رچی نزیک به ۳۰ قارهمان شه هید بوون به لام خه لکی خه باتگیری ناوچه ی هه وشار سه لماندیان که چه کی کوره شه هیدهکانیان له سه ر زه وی ناکه وی و به یادی شه هیدانی ۳۰ ریبه ندان چه ندین عه مه لیاتی سه ربه رزانه یان به ئه نجام گه یاندو به ریژی می کۆماری ئیسلامیان سه لماند که هیزی هه وشار هه روا خو راکر و له شکان نه هاتوویه.

گوندی مازوارو تووماری میژوویهک بو خوئی

رهنگدانه وهی ویست و داخواییه کانی خه لکی کوردستان له بهرنامه ی سیاسیی حیزبی دیموکراتی کوردستان دا و هه لئزاردنی ستراتیژی و تاکتیکی گونجاو و گرته پيشی سیاسه تیکی ئوسوولی و مه نتیقی له لایه ن حیزبه وه بوته هوی ئه وه یکه کومه لانی خه لکی کوردستان به چه شنیکي بهرین پشتیوانی له حیزبه که یان بکن. ئه و پالپشتییه له و راستییه وه سه رچاوه ده گری که حیزبی دیموکراتی کوردستان به دريژایی ته مه نی خوئی توانیویه تی کاریگه ریی له سه ر کومه لی کورده واری دابنی به جوریک که میژوونوسان زور جار گوتویانه، میژووی ئه و ۳ چاره گه سه ده یه ی دوايي گه لی کورد له رۆژه لاتی کوردستان، که موزور هه مان میژووی حیزبی دیموکراته و میژووی ته مه نی ۳ چاره گه سه ده یه ی حیزبی دیموکراتیش میژووی گه لی کورد له رۆژه لاتی کوردستانه. له وه ها دۆخیکدا ده کری به هه بوونی ته شکیلاتی به هیز و له خو بردوویی پيشمه رگه و حوزووریان له ناو خه لکدا، ده کری پیوه ندیی نیوان خه لک و حیزبه که مان به هیزتر بکه ین و له هیزو توانای خه لک زیاتر که لک وه ربگیری. ئه وه ش ده گه ریته وه بو ئه وه یکه حیزبه که مان له نیو کومه لانی خه لکدا ره گ و ریشه ی به هیزی داکوتا وه ته نانه ت زور جار له کاتی زور هه ستیاردا ئه و پیوه ندیانه تین و تاویکی به گورپان داوه به ره وتی خه باتی رزگار یخووازه نی حیزب و گه ل. نمونه ی فیداکاری و پیوه ندیی نه پساوه ی خه لک و پيشمه رگه له شه ر و بهر خودانی قاره مانانه ی پيشمه رگه کانی حیزبی دیموکرات و پاریزه رانی کونه په رستی له رۆژه لاتی کوردستان ده رده که وی؛ به لی! له لاپه ره ی «هه گبه ی شاخ و شوړش» ی ئه مجاره دا ئاماژه به حه ماسه یه کی هیزی پيشمه رگه و پشتیوانی خه لکی نیشتمانپه روه ری ناوچه ی سه قز ده که ین. رۆژی ۸ی خه زه لوهری سالی ۱۳۶۵ی هه تاوی له حه ماسه یه کی که موینه دا له نیوان هیزی پيشمه رگه ی دیموکرات له لایه ک و هیزی داگیرکه ری کوماری ئیسلامی له لاکي دیکه وه خولقا.

شەوی پێشتر پێشمەرگەکانی مەلەبەندی دووی کوردستان بوو پشوودان روویان لە ئاواپی «خوڤمتا» کرد؛ پاش دامەزران لە ناو ئاواپی دا و رهوانه کردنی کهمین بوو شاخهکانی پشت ئاواپی، له کاتژمیری ۶ی بهیانی له لایهن کهمینی هیژی پێشمەرگهوه ههست به هیژی بهربلاوی دوژمن کرا، ئهوانیش فەرماندهکانی خویان ئاگادار کردهوه که دوژمن له فکری پیلانیکی گهوره دایه. له کاتژمیری شەش و نیوی بهیانی قارهمانانی گهله دستیکێ باشیان له دوژمن وهشاندو تا سهعاتی ۹ی بهیانی له دهورووبهری گوندی خوڤمتا و بهرزاییهکانی شهڕ بهردهوام بوو. به شکانی دوژمن شهڕ بهرهو بهرزاییهکانی وهڕینانی و شاخی رووش گوازییهوه، تیکۆشهڕانی دیموکرات که زهبریکی باشیان له دوژمن دابوو خویان سازمان داوهو لهو بهرزاییانه سهنگهریان گرتهوه و چاوهڕوانی هیژی کۆنهپهستی مانهوه. له لایهکی دیکه هیژی بهزیوی کۆماری ئیسلامی به دهیان ماشینی پر له سهرنشینو به چهکوو چۆلی تهیارهوهو به پشتیوانی ۳ هیللی کۆپتێڕ هاتنهوه مهیدانی شهڕو دهستیان به پێشهڕوی بهرهو سهنگهری پێشمەرگهکان کرد، هیژی ترسهئۆکی کۆماری ئیسلامی ههموو جارێ که له سهنگهری پێشمەرگهکان نزیک دهبوونهوه، له گهله بهرهنگاری قارهمانانهی هیژی پێشمەرگه بهرهوڕوو دهبوونهوه و کورانی دیموکرات لییان رادهسانو به ژمارهیهک کوژراو بریندار هیژی دوژمن بهرهو دوايه ههلههاتنهوه. شاخی رووش که بهسهر شاری سهقز دا دهروانی، بهشیک له خهلکی قارهمانی ئهو شاره شههید بوون که قارهمانانی گهله چون له بهرامبهر لافاوی ئینسانی بیورهی کۆماری ئیسلامی دا راوهستا بوون. پاش ههر شکستیک، هیزهکانی دوژمن به ئاوری توپو خوڤپاره و راکیتی هیللی کۆپتێڕ سهنگهری ههلوکانی نهکهروۆزو سوووساتو چلچهمهئێ ئاورباران دهکرد. شهڕ تا کاتژمیری ۵ی ئیواری بهردهوام بوو، پاش ۱۱ سهعات شهڕی قارهمانانه که توپخانهی دوژمن به بهردهوامی سهنگهری کورانی دیموکراتی دهکوتا بهداخهوه له ئیواری دا حهکیمی رهزایی بهرپرسی مەلەبەندی ۲ی کوردستان که بهردهوام له سهنگهرهکانی پێشهوهدا شهڕی دهکرد له گهله دوو پێشمەرگهئێ دیکه شههید بوون.

ئوهی جیگای سهرنجه ئوهیه که قاره مانانی دیموکرات پاش ۱۱ سعات شه ر و بهر بهرکانی له بهرام بهر هیزی بی ئه ژماری دوژمن، سهر شوپیه کی گه وره یان نسیمی دوژمن کرد. پاش ته و او بوونی شه ر، له بهر ئوهیه که پاش روژیک شه ر کردن و به دانی چهند شه هیدو چهندین بریندار، کاریکی ئاسان نه بوو له مهیدانی شه ر و بهر بهرکانی دا، خو دهر باز بکن، ههر به پشتیوانی خه لکی ئه و ناوچه یه، له و ده قهره خو یان حه شار دا و ناوچه که یان جینه هیشت. به لام روژیک دوای شه ر هکه، ده بی شار دنه وهی ئه و تیکوشه رانه وهک لاپه ر هیه کی زی رین له پشتیوانی خه لکی کوردستان و ئوایی «مازوار» بو هیزی پیشمه رگه ی دیموکرات بنووسریته وه، خه لکی باشیان ده زانی پیشمه رگه پاریزه ری ئه منییه تی شه ر ه فو که رامه تی ئه وان بوو و گیانی خو ی به ختی ئامانجه کانی نه ته وه که ی ده کا و ئازایانه گیانی له سه ر به ری دهستی داناو ه تا له ریگای نیشتمان دا بیکاته قوربانی، رو له ی به ره قی نه ته وه ی کورده که باشترین ساته کانی ژیانی بو کومه لانی خه لک ته رخان کردوه. تاکوو به وه ها فیداکارییه ک گه له که ی به ئاوات بگا و به سه ره رزی بژی. ئه وان توانیان له ناو خه لکی قاره مانانی مازوار، بی فیشه ک، ماندوو شه که ت و هیلاک، به چهندین برینداره وه و، ته نانه ت به بوونی پایه گای هیزه کانی ریژیم له پشت ئوایی، له ناو خه لکی خو یان دا بحه سینته وه و به و پیوه ندییه ی نیوان خه لکو پیشمه رگه په یمانی ئه مه گ و ده روهستی له گه ل یه ک ببه نه سه ر و ئه گه رچی ۳ قاره مان شه هید بوون به لام به لیک گریدان و پیوه ندی خه لک و هیزی پیشمه رگه هیچ هیزیک ناتوانی به چوکیان دابیتی. ئه و پیوه ندییه ئه و راستییه ده رده خا که بلین خه لکی کوردستان تا ئاواته کانی له بو ته ی خه بات و تیکوشان دژی داگیر که ران ده رنه که وئ هه میشه و له هه موو قوناغه کانی خه بات دا پاله پشتی خه باتی ره وای گه لی کورد بوون و ده بن و دینامیزی سه ره کی خه باتی گه له که مانن.

داستانی خۆراگریی «هلبی» و «کوئکان»

گهلی کورد له ئیران و به شهکانی دیکه ی نیشتمانی کوردستان دهیان ساله له خهبات و تیکۆشانی له پیناو دهسته به رکردنی ماف و ئازادییهکانی بهردهوامه و بۆ پاراستنی مهجوودییهتی خۆی خهبات دهکا. میژووی خهباتی کورد تا بلیی خویناوی و پر قوربانیدان بووه، بهلام ئهه کاروانه تا ئیستاش نهگه یوه ته سهه مه نزل و کوردستان ئیستاش له سهنگه ری خهبات بۆ ماف و ئازادییهکانی دایه. ئیستاش ههولی تواندنه وه و نه هیشتنی دهری و حاشا له شوناس و پیناسی نه ته وه یی ده کری. ئیستاش هه ر جینایهت و کوشتاره له شیوه ی جۆراوجۆر له دژی کورد ده کری و هه مديسان، ئیستاش هه ر داستانی هه ماسه یه لاوانی ئه و نه ته وه یه له سهنگه ری خهباتا دهینوسنه وه و هه ر لاپه ره ی شانازییه دهیخولقینن. کوردستان له چوار دهیه ی رابردوودا سهنگه ری له گیرانه وه نه هاتووی خهبات و مافخوازی دژی کۆماری ئیسلامی بووه و نه سه رکوت و نه کوشتار و نه هه ولی تواندنه وه کۆلیان به رۆحی خهباتگیری کورد نه داوه. بیره وه رییه کان و فیداکاریی هیزی پيشمه رگه هینده زۆرن که نه له ئه ژمار دین و نه له گیرانه وه، به تایبه تی ئه گه ر به ناخی ئه و رۆژه سه ختانه دا شوپر بینه وه و به ربه رهکانی و هه لمهت بردن و قاره مانه تی هیزی پيشمه رگه ی کوردستان له سهنگه ری به رگری له ماف و ئازادییهکانی خه لکی کوردستان بنووسینه وه، زۆر خالی گرینگ به رچاو ده که ون. ئه گه ر به وردی لاپه رهکانی میژووی دهیان ساله ی خهباتی نه پساوه ی ئاشکرا و نه هینی حیزی دیموکراتی کوردستان هه لدهینه وه، به رابردووی پر له شانازی رۆله تیکۆشه رهکانیدا بچینه وه، به رپوونی بۆمان دهرده که و یی که

تیکۆشه ره ئه رکناس و نیازپاکه کانی ئه و نه ته وه خۆراگره، بۆ گه یشتن به ئامانجی به رزی شه هیدان، چۆن ده ستیان له ژیانى ئاسایی خۆیان هه لگرتوه و، ته نانته له گیانی خۆشیان مایه یان داناو. له سه ره تای ده یه ی ۶۰ هه تاویدا ریژی می تازه به ده سه لات گه یشتوو ی کۆماری ئیسلامی بۆ داسه پاندنی هه یمه نه ی خۆی له کوردستان و به تایبه تی له و ناوچانه ی که کورد و ئازهری به یه که وه له شار و گونده کان ده ژیان، خه لکی کوردی به ته واوی له ژیر فشار نابوو، هه ر بۆیه ش هه ر پۆژی له شوینی ک و جیگایه ک به مه به ستی چاوترساندنی پۆله کانی کورد خه لکی بی دیفاعی قه تلوعام و ده ربه ده ر ده کردن. کۆماری ئیسلامی ته نیا له ماوه ی دوو سالی سه ره تای ده سه لاتی نگریسی خۆیدا، له ده یان گوندی کوردستانی به شیوه یه کی بیبه زیانه و درپدانه حه ولی سپینه وه و پاکتاوکردنی کوردی دا و، ده یان جینایه تی سامناکی خولقاند که پروداوی «حه لبی» و «کوێکان» یه که له وانه. کۆماری ئیسلامی ئیران پۆژی ۲۱ی خاکه لیوه ی سالی ۱۳۵۹ به هیزیکی بی ئه ژمار هیرشی کرده سه ر گونده کانی «حه لبی» و «کوێکان» و «یونسلیان» له ناوچه ی سندوسی نیوان نه غه ده و شنۆ. ئامانج له و هیرشه چاوترسین کردنی خه لک و کوشتوبریان به تاوانی مافخوازی بوو. هیزه کوک و پۆشته که ی کۆماری ئیسلامی به تانک و توپ و چه کداریکی زۆره وه به ته ما بوون جینایه تیکی دی له چه شنۆ ئه وانه ی له قارنی، بایزاوی، که ریزه ی شکاکان کردیان، دووپات بکه نه وه، به لام پیش ئه وه ی ده ستیان به خوینی پاکی پۆله کانی کورد سوور بی، پیشمه رگه ی هه لقوقلاوی نیو کۆمه لانی خه لک له ناوچه کانی شنۆ و نه غه ده له هیزی دوژمن راسان و هه لئوئاسا له هیزی دوژمن پۆهاتن و تامی تالی شکستیان پی چیشتن. شوینی شه ره که هه مووی پیده شت و ته نیا چه ند ته پۆلکه یه ک ده وری گونده که ی گرتبوو، هیزی پیشمه رگه کان دوا ی ناگاداربوون له پیلان و مه به ستی ریژیم، له ماوه یه کی زۆر کورتدا خۆیان سازمان دا و ریگا کانی ها توچۆی سه ر جاده ی نه غه ده - شنۆیان که بۆ لای

ستوونی دوژمن دهچوون کونترول کرد و، تیمی هیرش به فرماندهی محممد علی پیریژن هلمه ته که ی دهست پی کرد. له ماوهی که متر له سی سه عاتدا ستوونه که به ته واری ته فروتونا کرا. له و هیرشه ی شیره کورانی دیمو کراتدا کیوی پیر ناسر، ملانه ی مریشک قران، کوتایی کیوی پادار که ده که ویته نیوان گونده کانی «دووربه» و «حلبی» له هیزی داگیر کهر پاکرانه وه. هیزی دوژمن به جوریک که و ته گه مارووه برستیان لی پرا. ئەوان که بو قه لاجوکردنی ئەو گوندانه هاتبوون، هر زور زوو تاله واری مهرگیان چیششت. دهیان کهس له هیزه کانی ریژیم کوژران و بریندار بوون و ئەو هوش که گیانی دهرباز کرد، ئیستاش له ناوهینانی ئەو شکسته ترس و خوف دایان دهگری. دوانیوه رۆی ئەو رۆژه ستوونیک ی گوره ی دیکه به هاواری هیزی شکست خواردووی ریژیم هات. که ئەویش له سهر جاده ی نهغه ده _ شنو، واته له بهر دهرگای قاوه خانه ی قه لاتان که که و ته که مینی پیشمه رگه کان. ئەم ستوونه ش له هیزه کانی پشتیوانی دوژمن له ماویه کی که مدا لیک هه لته کان. ئەوه ی توانی به وهخت خو ی دهرباز بکا به زیندووی دهرچوو و ئەوانی دیکه ش به دهردی ستوونی یه که م چوون. خوینبایی ئەو سهر که و تنه مه زنه له پاش ۱۲ سه عات شه پی قاره مانانه سی شه هید بوو. سی تیکوشه پی کورد به ناوه کانی محممد کوردنژاد ناسراو به محممدی علی پیریژن که فرماندهری لک و خه لکی گوندی زمی شنو بوو؛ ههروه ها حه سن ره جبه ی خه دمه ی بازووکا، خه لکی گوندی شیخانی شنو، و خه لیل نه خشینی، پیشمه رگه و خه لکی گوندی گه لازمی شنو که به خوینی خو یان حه ماسه یه کی میژووی و له بیرنه کراویان بو خو یان و نه ته وه که یان تومار کرد.

شهره فی مردن به سهر خيانه تدا

هه موو راپه رينیک يا بزووتنه وهيه کی نه ته وایه تی، يا کومه لایه تی له پیناو قازانج و به رژه وهندیی خه لکدا دروست ده بی یا بلین روو دها. به و پینیه و بویه ش رۆله کانی ئه و نه ته وه به شخوراوه به هی خویانی ده زانن و له هه موو لایه که وه یارمه تی بۆ به هی زبوونی دهدن. ئه وه له زۆر ولاتان دیتراوه نه ته وه یه کی زۆلم لیکراو و که م دهره تان به گژ حکومه تیکی زۆردار و ته یار له هه موو باریکه وه دا ده چیته وه و پاش به ره نگارییه کی زۆر له ناکامدا یا به چۆکی دادینی و سهرکه وتن مسۆگه ر ده کا، یا به هۆی ئه و فشارانه ی له سه ری دروست ده کا، له رینگای دیکه وه چاره سه ری پرسه که ی ده کا. بۆ ئه وه ش دوو هۆکاری گرینگ هه یه. یه که م: ئه وه ی داخوازی ئه و گه له ئه وه نده به رحه ق و ره وایه که له گه ل دادپه ره ری گونجاوه و ریک ده که وی. دووه م: هیزی خه لکه که پشتیوانی جوولانه وه یه و، ئه گه ر ئه و جوولانه وه یه له نیو هه ناوی کومه لانی خه لک هه لقولابی هیز نیه که تیکی بشکینی و ناتوانی له مه یدانیش ده ری بکا. له وانه هیندیک جار پاشه کشه یه کی تاکتیکی بکا به لام له بران نه هاتوویه. له شوړشی ئه و قوناغه ی نه ته وه ی کورد له ماوه ی ده سه لاتی کۆماری ئیسلامیدا ده توانین باس له وه بکه ین که حیزبی دیموکرات له چله پۆپه ی ئه و خه باته دا بووه و جوولانه وه ی خه لکی کوردستان ریشه ی له نیو دل و هه ناوی کومه لانی خه لکی کوردستان دایه. ئه گه ر به وردی لیبی بروانین ئه و مانایه ده گه یه نی که حیزبی دیموکراتی کوردستان داخوازی ره وایه و له میژینه ی نه ته وه که ی له به رنامه و پرۆگرامی خۆیدا گونجاندوه و بۆ وه دیهیتانی خه بات ده کا و له م رپویه وه خه لکی کوردستانه که به رنامه که ی به ئاوینه ی بالانوینی ئاوات و ئاره زووی خۆیان ده زانن و له ده وری کۆ ده بنه وه. هه ر له و قوناغه ی ده سه لاتی کۆماری ئیسلامیدا حیزبی دیموکرات ده یان ساله به شیوه یه کی فیداکارانه و سه ره برزانه، به تایبه تی له ده یه ی ۶۰ و ۷۰ دا به شیوه ی خه باتی چه کدارانه دا به رگریی له گه له که ی کردوه و به دژی درنده ترین ریژی می سه رده م وه ستاوه ته وه. هه ر له و ماوه یه دا به هه زاران پيشمه رگه و سه دان کادری لیها توو، ده یان فه رمانده ی به توانا و

چهندين كادري ريبهري ته نانهت سه ركرده كاني گياني خويان به خشيوه. بؤ «هه گبه ي شاخ و شوړش» ي ئه مجاره مان ههنگاو به رهو دالاھوی سه ربه رز هه ل ديتينه وه. دالاھو ماوه يه ك بوو بئ تيكوشه راني ديموكرات بوو، خه لك هه موو تينووي ديتنيان بوون. چوار قاره ماني مه يداني خه بات و تيكوشان، حه سه ن مه قسوودي ناسراو به كاكی حه سه ن، ئه رده شير خوسره وي، فروغ خزري و حه سه ن سه ليمي رهخت و تفهنگ و كو له باري پيشمه رگانه له خويان دده ن و چيا و دو ل و شيو و به نده ن و گونده كاني ناوچه ي دالاھو به سه ر ده كه نه وه و له گه ل خه لك ي ئه و ده قه ره هه ناسه كانيان ده گورنه وه تا وزه يه كي به هيزتر به خه لك ي ئه و ناوچه يه بؤ خه بات و تيكوشان ببه خشن. ئه گه ر ورد بروانينه سه فه ري ئه و چوار قاره مانه بو مان دهرده كه وي هه ر پووداويك و ناوچه يه ك و يا ديارد هيه كي ميژوويي خاوه ني هه لومه رجي تايبه تي خويه تي. خه بات و تيكوشاني كادره خه بات گيره كاني حيزبي ديموكرات له ناو خه لك ي خويان له كوردستاندا، به دريژايي تيكوشانيان پووداوي زور دلته ژين و تالي به خويه وه ديتووه و له نيو ئه و كار و ئه ركانه ي كه ئه وان به دريژايي پوژ و مانگ و سال له نيو كو مه لاني خه لك به ئه نجاميان گه ياندوه، هه ر جاري له شوينيك كر مي نيو خو، وه ك كه له ي بيستان سه ري دهر هيناوه و بوته به ربه ست له كار و تيكوشانيان و ته نانهت گيانيشيان لي ستاندوون. هه ر له و ديده گايه وه يه كه دوژماني كورد له وه گه يشتون كه «دار هوري له خوي نه بي ناقله شي». ئه و وته يه ي سه ره وه بوته هوي ئه وه زور جار داغير كه ران له هينديك خه لك ي كال فام و ساويلكه كه لك وه ر بگرن و ئه وان وه ك چاوساغ پيش دوژمن كه وتوون يان خويان پو له كاني ئه و نه ته وه يان له داو خستووه و شه ري پيشمه رگه يان كردوه و شه هيديان كردوون. به لي... خو فروشي و جاسووسي زه بري گه وره ي له په يكه ري حيزبي ديموكرات و جوولانه وه ي كورد داوه. ئه و چوار تيكوشه ره بي پسانه وه بو بردني په يام و سياسي ته حيزب بو نيو خه لك، بو ديدار نويكردنه وه له گه ل هه موو ته يفه كاني نيو كو مه لگه له و ناوچه يه و هه روه ها له قاوداني سياسي ته پيلانگيري كو ماري ئيسلامي كاريان ده كرد و شه و و پوژ بي پسانه وه گوند به گوند و دوور له چاوي خائينان تيكوشاني سياسي خويان به رپوه دهبرد.

ئىوارى ۳۰ پوشپه‌رى سالى ۱۳۷۳ بوو. ئه‌وان پاش پشودانىك به نيو ته‌لان و گاشه‌به‌رده‌كانى دالاهۆ ريگايه‌كى باريك ده‌برن. به‌ره به‌ره شه‌و ده‌زرينگايه‌وه كه روويان له شوينيك كرد به ناوى «سياوانه» بى خه‌به‌ر له‌وه‌ى پيلانى خائينانه له‌و شوينه خو‌ى لى ملاس دابوون. ئاخ‌ر ئه‌وان بو كارى حيزبى و به‌پى ئه‌و متمانه‌يه‌ى پشت‌ر بوويان روويان له‌و شوينه كردبوو. رۆله‌كانى نيشتمان ماندوو، و خاوه‌ن مال به‌پيلان و مه‌خابن بو پيشمه‌رگه‌كان جيگاي باوه‌ر، كاريك كه به كه‌م كه‌س هه‌له‌سه‌نگيندرا. قسه ئه‌وه‌يه كه رابردوو و تيكوشانى ئه‌و چهند كه‌سه جيگاي شك وگوماني نه‌هيشتبوو. به‌رخ سه‌ر برا، قاورمه دروست كرا، نان خورا و پاش ته‌واوكردى هه‌موو كاره‌كانى حيزبى خاوه‌ن مال خو‌ى و براكه‌ى ويراى تيكوشه‌رانى ديموكرات به‌ره شوينى مانه‌وه‌ى به‌يانى ملي ريگايان گرت. له‌شوينى مانه‌وه كه جيگايه‌كى زور سه‌خت بوو، ره‌خت و تفه‌نگ ده‌كه‌نه‌وه تا پشوو بدن. دوو براى خائين بو گه‌ياندى مه‌به‌سته گلاوه‌كانيان پيشنيار به رۆله‌كانى گه‌ل ده‌كه‌ن كه چونكى ئه‌وان ماندوون پشوو بدن تا به‌يانى تاو ده‌رده‌كه‌وى... به‌لام ئه‌ى هات تيكوشه‌رانى ديموكرات ئه‌وه‌ى كه قه‌ت له‌بيريان نه‌ده‌چوو له‌بيريان كرد و بيخه‌م پاليان داوه و دوو براى خائين له به‌ره‌به‌ياندا و له كاتيكدا پيشمه‌رگه‌كان له خه‌و دابوون به‌ربوونه گياني ئه‌و تيكوشه‌رانه و هه‌ر چواريان شه‌هيد كردن. ئه‌و تيكوشه‌رانه سه‌مبولى خه‌بات، فيداكارى، خۆماندووكردن و خۆپيگه‌ياندن بوون. ئه‌وان به كارى به‌رده‌وام، به خۆ له‌مه‌ترسى هاويشتن، به پابه‌ندبوون له‌سه‌ر ريبازى شه‌هيدان هه‌ر له‌راستيشدا ئه‌وه‌ى پييان كرا له‌و ساله سه‌ختانه‌ى خه‌باتى چه‌كداريدا كرديان بو ئه‌وه‌ى كورد هه‌نگاوئيك له ئامانجه‌كانى نيزيك بيته‌وه. ده‌لين «ئاشى شو‌رش به خوئين ده‌گه‌رى»، ئه‌وه زور راسته، به‌لام ئه‌و شو‌رشه له‌به‌ر ئه‌وه‌ى هيزى سه‌ره‌كيبى خو‌ى له نيو زه‌رياي بيبرانه‌وه‌ى كوومه‌لانى خه‌لك هه‌لئنجاره توانيويه‌تى له هه‌موو شيوه‌كانى خه‌بات كه‌لك وه‌ربگرئ و له‌سه‌ر پى خو‌ى بوه‌ستى و هه‌ر دركى چاوى دوژمنان بى. هه‌ر ئه‌وه‌ى كه دوو سال دواتر يه‌كئيك له‌و خائينانه به‌ده‌ستى تيكوشه‌رانى ديموكرات به‌سزاي خه‌يانه‌تى خو‌ى گه‌يشت، نيشانه‌ى ئه‌و راستييه‌يه كه ئاماژه‌م پيكرد.

نهرته‌ی پيشمه‌رگه له سويسنايه‌تیی سه‌رده‌شته‌وه

حيزبى ديموکراتى کوردستان و گه‌لى کورد له رۆژه‌ه‌لاتى کوردستان هه‌ميشه شانازى به‌وه ده‌که‌ن که لاپه‌ره‌کانى ميژووى خه‌باتى چه‌ند دهيه‌ى شو‌رشيگيرانه و بييسانه‌وه‌ى ئه‌و به‌شه له کوردستان، به به‌رخودانى رۆله به‌ئه‌مه‌گه‌کانى نووسراوه‌ته‌وه. رابردووى خه‌باتى پر له سه‌روه‌رى رۆژه‌ه‌لاتى کوردستان، پراوپر له قاره‌مانه‌تى و فيداكارى كادر و پيشمه‌رگه‌كانيه‌تى و، له پيناو وه‌ده‌سته‌هينانى ويست و داخوازه ره‌واو له ميژينه‌كانيدا له به‌رامبه‌ر سياسه‌تى سه‌ركوتكه‌رانه‌ى ريژيمى كۆمارى ئيسلاميدا به چۆكدا نه‌هاتوو و به خوین و قاره‌مانه‌تیی رۆله تيگۆشه‌ره‌كانى ئالای خه‌باته‌كه‌ى هه‌ر شه‌كاوه راگرتوو. ئه‌و حيزبه له ده‌سپيکه‌وه تاكوو هه‌نووكه له‌و شانازييه مه‌زنه بيته‌ش نه‌بووه كه بۆ رزگاربوون له كۆتوبه‌ند و زنجيرى بيدادى، گيانى پاكى باشترين رۆله‌كانى كردۆته ده‌سمايه‌ى خه‌بات و خوراپگري بى‌وچانى. ميژووى پر له شانازى و پر سه‌روه‌رى حيزبه‌كه‌مان به كرده‌وه نيشانى داوه كه له رابردووى خه‌باتى چه‌ندين ساله‌ى پر له فرميسك و خوین و دارمال له هه‌ماسه و خوراپگري خۆيدا، ئه‌م حيزبه خه‌باتكاره پشت ئه‌ستوو به پشتيوانى هه‌مه لايه‌نه‌ى خه‌لكى كوردستان و هيزى باسك و ده‌ست و مه‌چه‌كى رۆله فيداكاره‌كانى له‌به‌رانبه‌ر ريژيمه دژ به كورده يه‌ك له دواى يه‌كه‌كانى زال به سه‌ر و لاته‌كه‌ماندا، دريژه‌ى به خه‌بات داوه و ماندووى نه‌ناسانه به‌ره‌و تروپكى رزگارى هه‌نگاوى ناوه. كۆمارى ئيسلامى بۆ له‌نيو‌بردنى ده‌سكه‌وته‌كانى ئه‌و خه‌باته خويناوييه به‌دريژايى ته‌مه‌نى نگريسى خۆى ده‌ستى له پيلانگيرى هه‌له‌نگرتوو و جيا له‌وه‌ى سياسه‌تى ئاسيميله‌کردن و له‌نيو‌بردنى حيزبى ديموکراتى گرتۆته‌به‌ر. هه‌ر له سه‌ره‌تاي دامه‌زرانيه‌وه به به‌رده‌وامى بۆ زه‌ه‌وتکردنى ده‌سكه‌وته‌كانى گه‌لى کورد په‌لامارى كردۆته سه‌ر خه‌لكى کوردستان و

ھەر پوڤتەى لە شوپىنى و ناوچەىەك، جىناىەت و قەتلوعام و دەربەدرى و ئاوارەىى بۆ خەلكى خۆپراگرى كوردستان خولقاندوو، ھەر بۆىە لە بەرامبەر ئەم سىياسەتە ناڤەواىەى كۆمارى ئىسلامى بوو كە پۆلە ئازا و نىشتمانپەرورەكانى كوردستان بۆ بەرگرى لە مان و مەوجودىيەتى خۆيان دەستيان بۆ چەك بردوو. يەككە لە و پەلامارە دپندانەىە، ھىرشى مەغول ئاسا بۆ سەر ناوچەى سوپىسناىەتى سەردەشت بوو. ھىزەكانى رېژىم پوڤتەى ۲۵ى خەرمانانى سالى ۱۳۶۱ ناوچەى سوپىسناىەتى سەردەشتيان بۆ پەلامار و جىناىەت خولقنى ھەلبژارد. بەرەبەيانى ئەو پوڤتەى رېژىم بە ھىزىكى چەند سەد كەسى بە پشتىوانى توپخانە و ھىلى كۆپتېر پەلامارى ناوچەى سوپىسناىەتى دا. ئەگەرچى پېشتەر رېژىم لە و ناوچەىە چەند جار ھىرشى كردبوو سەر گوندەكانى شىنوئى، بىزىلى، گورانگا، وشترمل، توڤلەى گەلوو، زىو، بناو و بىشاسب تىك شكابوو، بەلام دواجار پوڤتەى ۲۵ى خەرمانان دوژمن لە شارى سەردەشتەو بە ھىزىكى بى ئەژمار و تەيار بە چەكى جۆراوچۆر و بە پشتىوانى توپخانەىەكى قورس ھىرشى كرده سەر ئەو گوندانە. لە بەرەى خەلك و پېشمەرگە دا قارەمانەكانى ھىزى موعىنى و ھىزى بەرگرى بە سەر ۱۵ دەستە دا بەش بوون و برىارىان دا كە تامى تالى شكست بە ھىزى كۆنەپەستى بچىژن و زەبرى كارىگەريان لى بوەشىن، ھەر بۆىە دوا برىار ئەو بوو تا ھىزى دوژمن نەخەنە نىو داوئىكى گەرورەو باسى نەكەن. تارىك و روونى بەيانى ئەو پوڤتەى لە ھەموو قۆلەكان شەر دەستى پىكرد و زۆرى نەبرد ھىزى زۆر و زەوەندى رېژىم شپرزە كرا. بە بەرزبوونەو ھى خۆر لە سەعاتى ۹ى بەيانى ۳ ھىلى كۆپتېرى رېژىم بۆ پشتىوانى لە ھىزە بەزىوەكانيان ھاتنە مەيدانى شەر، بەلام نەيانتوانى لە بەر چەكى پۆلەكانى دىموكراتدا خۆ رابگرن و شەرگەكەيان جى ھىشت. سەرلىشىواوى و شپرزەى ھىزەكانى رېژىم بە جۆرىك بوو كە توپخانەكەشى وەستابوو. ھىزى دوژمن رووى لە ھەر لایەك دەكرد لە گەل ھىزى پېشمەرگە و ھىزى بەرگرى رووبەر و دەبوو و تىك دەشكا. شەرەكە دوو پوڤتەى خاياند و بە شكستى دوژمن كۆتايى ھات. ئەو ھىزەى رېژىم كە برىارى دابوو خەلكى ئەو ناوچەىە بە ھىزى

پیشمرگه وه قه تلوعام بکا، به لام بینی که خه لکی ناوچه و هیزی پیشمرگه بوو دهرسیکی وایان دادان قه تیان له بیر نه چی و تاله واری مهرگیان پی چیشتن. له و به ره کانیه قاره ماناندا تهرمی سهدان کهس له هیزی دوژمن له مهیدانی شهردا به چی مان و ریژیم هیئنده تاسابوو که بردنه وهی تهرمی کوژراوه کانیان چهند روژی خایاند. له و ماوه یه دا له ریگهی رادیو کوردستانه وه راگه یه ندرا که ئامبولانسه کان ریگهیان پی دهری بین و که لاکه هیزه شکستخواردو وه کهی ریژیم به رنه وه. پاش ته و او بوونی شهرد و شکستی قورسی دوژمن، شه هید دوکتور قاسملوو سهردانی شه رگهی کرد و پیناخوشبوونی خوئی سهاره ت به ژمارهی زوری کوژراوه کانی ریژیم راگه یاند و نه یشارده وه که ئه و سهدان که سه بوونه ته قوربانیی سیاستی شه رخوازانهی کواماری ئیسلامی دهره ق به گه لی کورد. هه لبت ئه و سهرکه وتنه به های خوئی هه بوو، به ها کهش خوینی ئالی و ژیانی پرشکوئی پیشمرگه یه ک به ناوی عه بدوللا هه مزه نژاد ناسراو به عه ولای ماماغای بنوخه له ف بوو. شکستی هیزی کواماری ئیسلامی له و شهردا

له چهند لایه نه وه جیگای سرنجه:

یه که م: به شیک له بنکهی سهر کردایه تی حیزب له و ناوچه یه بوو و ریژیم پیی وابوو ئه گهر بتوانی داگیری بکا خه باتی حیزبی دیموکرات خاشه بر دهکا که بوئی نه چوو ه سهر. دو وه م: به داگیرکردنی ئه و ناوچه یه، دواتر دهست به ره شه کوژی بکا و خه لکی ناوچه ی سوئیسنایه تی وه ک سهر ووکانی و هه لبی و نیهر دهر به دهر بکا، که ئه و خه ونه چه په له شی نه هاته دی و ئاکامی پیچه وانهی لی که وته وه. سیته م: ریژیم بوئی دهرکه وت که حیزبی دیموکرات به هوئی ئه و پشتیوانیه به رینه ی له نیو خه لکی خویدا هه یه تی، ئه و هیزه نییه بتوانی وه ک هیزه کانی دیکه سهر کوتی بکا، وه ک چون ههر به پشتیوانی ئه و خه لکه جهنده کی سهدان کهس له هیزه کانی له شه رگه دا به چی ما و نه یته توانی بشیان باته وه و، دواتر ههر له ریگهی خه لکه وه بو ئه وهی نه خوئی له ناوچه دا بلاو نه بیته وه، توانی دهستی پیمان رابگا.

ههستی خوښی ژيانی سه‌ره‌هستی

سه‌ره‌تای مانگی گه لاویژی هاوینی ۱۳۶۲ی هه‌تاوی بوو، دیوه‌په‌ه‌سه‌ی جه‌ماران پيشی به‌تیشکی خور گرتبوو، هه‌ناسه‌ی زه‌وی راگرتبوو، به‌ری به‌خوره‌ی ئاوی چوم و به‌نزیکی‌بونه‌وه‌ی گه‌لاویژی جوان گرتبوو که له‌و مانگه‌دا هیواکانی کورده‌چاوی به‌دنیا‌ی پوون کردبوو، دیوه‌ی جه‌ماران ۴ سال ده‌بوو ده‌ستی به‌سه‌ر هه‌بوون و ژياندا گرتبوو کاریکی کردبوو که ناوچه‌که‌ی له‌تاریکی دا‌نوقم کردبوو دنیا‌یه‌کی بی‌ده‌نگ، جووله‌ له‌هیچ شتی‌که‌وه‌ نه‌ده‌هات و نه‌ده‌بیسراو نه‌هه‌ناسه‌ی زه‌ویش به‌شنه‌ی به‌یان خوی ده‌نواند. چوم پووباره‌کانیش هاژه‌یان لی‌برابوو بونی مردن و ویشک بوون به‌گیان له‌به‌ر و بی‌گیانی داگرتبوو سه‌ره‌پای ئه‌و دیوه‌ی جه‌ماران خه‌فه‌تی پاییزیش نزیکی ده‌بوو ئه‌وه‌ندی دیکه‌ دنیا‌ی تاریک ده‌کرد. خه‌لک‌یک که به‌هه‌موو ناخوښی و ده‌رد و په‌رنجی کویله‌تی له‌ژیر پووستالی داگیرکه‌ران و که‌وتنه‌ به‌ر گرمه‌ی توپ و ئاور و ئاسنی کوردکوژان و له‌ژیر قورسایي ئه‌و زولمه‌ زوره‌دا، چه‌ند سالیکی بوو هه‌ستیان به‌و ناخوښیه‌ له‌ ژياندا کردبوو که نه‌ ژيانیکی سه‌ره‌تایی ئینسانی، به‌لکو له‌کوشتن و برین و ئاوری ویرانکه‌ری به‌هاره‌ جوانه‌که‌یان له‌سنه‌ی خوراگر هه‌ر ۳ سال پيشتر له‌بیر مابوو، دابارینی هه‌موو جوړه‌گولله‌یه‌ک، دیاریی دیوی جه‌ماران بوو بو‌خه‌لکی کوردی زولم‌لیکراو، به‌تایبه‌تی بو‌خه‌لکی ناوچه‌ی سنه‌ی خویناوی. بو‌یه‌ له‌و پوژانه‌دا، هیوا به‌ژیان له‌ژیر په‌له‌هه‌وری چلکنی ده‌سه‌لاتی ئیسلامیدا شاردرابوونه‌وه‌ و توژی مه‌رگ له‌ دیوی جه‌مارانه‌وه‌ به‌سه‌ر خه‌لکی کوردستاندا ده‌نیششت. زوری نه‌کیشا سه‌ره‌نه‌جام مزگینیی پووناکي له‌و هاوینه‌ خوښه‌دا له‌یه‌که‌م پوژی گلاویژ ده‌بیسترا. گه‌رما و ده‌نگی بالنده‌کان و جاروبار گرمه‌ی توپه‌کانی ریژیم له‌ده‌ورو به‌ر ده‌بیسترا. له‌قرچه‌ی گه‌رمادا له‌په‌ره‌وریکی ره‌شی هینا و باران داباری، بارانیکی خوناو، به‌جوړیک جموجو‌لیکی تایبه‌ت له‌نیو ئاوايیدا دروست بوو، کوچه‌ و کولان بوو به‌مه‌یدانی ها‌توچوی مندانان و غارغارین له‌و مال بو‌ئه‌و

مال. باران ته پوتۆزی دامرکاند و دلۆپه‌کانی تۆزی خه‌میان ورده‌ورده له ناوچه‌که ده‌شۆرده‌وه. تۆزی فه‌رامۆشی نه‌ما، پوویه‌کی گه‌ش ورده ورده هه‌موو ئاواپی ته‌نی. پینشمه‌رگه‌کان هه‌ر چه‌ند هه‌موو له‌شیان ماندوویی لی ده‌باری، به‌لام به‌ دلێکی پر له‌ ئه‌وین و خۆشه‌ویستی بۆ کوردستان له‌نیو خه‌لکی خۆیاندا ئۆقره‌یان گرت و هه‌ستیان به‌ ته‌ناهی کرد. هاتنی ئه‌وان دلی ژاکاوی خه‌لکی زیندوو کرده‌وه، خه‌لک باوه‌شیان به‌ رۆله‌کانیاندا ده‌کرد و به‌گشتی بزهی شادی نیشته سه‌ر لیوی خه‌لک. له‌میژ بوو پینشمه‌رگه‌ نه‌هاتبوونه‌وه ئه‌و ناوچه‌یه، بۆیه ئه‌و هاوینه‌ گهرمه‌ بۆ ئه‌وان بوو به‌ به‌هاریکی سه‌رسه‌وز و خه‌لک هه‌ستی به‌ بوونی ده‌سه‌لاتی خۆمالیی ده‌کرد که ئه‌وه ئه‌گه‌ر ماوه‌یه‌کی که‌میش بی، هه‌ستکردنه‌ بوو به‌ سه‌ربه‌ستیی ژیان. رۆژی یه‌کی گه‌لاویژی سالی ۱۳۶۲ی هه‌تاوی کورانی دیموکرات له‌ مه‌له‌ندی سه‌هی خۆراگر بۆ پشوو‌دان خۆیان به‌ ئاواپیه‌کانی هانيس، خه‌یاره، کانی بچکۆله و نه‌ران‌دا کرد، ئه‌م حوزوور و ئاماده‌بیه، ئه‌گه‌رچی بۆ ماوه‌یه‌کی کورتی چه‌ند رۆژه‌ش بی به‌لام ورده‌یه‌کی به‌رزى به‌ خه‌لکی به‌خشی. هه‌رچه‌ند له‌م سه‌روبه‌نده‌دا، خه‌لکی ئه‌و گوندانه‌ ژیانیکی نه‌مرنه‌ژیان هه‌بوو و له‌ راستیدا به‌ دژواری ژیانى خۆیان دا‌بین ده‌کرد، به‌لام بۆ رۆله‌کانیان ئاماده‌ بوون سه‌ر و مالیان دانین و حیزبیش هه‌ستی به‌وه‌ کردبوو که ئه‌و خه‌لکه‌ خه‌باتگێره سه‌ره‌پای که‌م داها‌تی و ده‌سکورتی، چۆنیان پینشمه‌رگه‌ ده‌ژياند. ئه‌وان به‌ میوانداری له‌ پینشمه‌رگه‌کانیان هه‌رچی شکیان بردبايه به‌ سه‌خاوه‌ته‌وه له‌ ئیختیاری پینشمه‌رگه‌یان ده‌نا، حیزبی دیموکراتی کوردستانیش ئه‌و خزمه‌ت و پینزانییه‌ی هیچکات له‌بیر نه‌کردوه و به‌ چاویکی ئه‌مه‌گناسییه‌وه‌ روانیویه‌تیه‌ ئه‌و زه‌حمه‌ته‌ی خه‌لکی. هیزه‌کانی کۆماری ئیسلامی که‌ هه‌ستیان به‌ بوونی پینشمه‌رگه‌ له‌و ده‌قه‌ره‌ کرد، به‌ هیزیکي بی ئه‌ژمار و به‌ پشتیوانیی چه‌کی قورس و هیلکۆپتیر، په‌لاماری به‌رزاییه‌کانی هانيس و خه‌یاره‌ی دا. پارتي‌زانه‌ قاره‌مانه‌کانی دیموکرات له‌ هیزی شه‌ریفزاده‌ باشیان ده‌زانی هه‌لۆی به‌رزه‌فه‌ر باشتر ده‌روانیته‌ ده‌شتایی و به‌ هۆی زالبوونی به‌سه‌ر ده‌قه‌ره‌که‌دا، هه‌مووی له‌ ژیر ده‌سه‌لات و هیزمونی خۆی دایه. بۆیه کاتژمیر ۳ی به‌یانی که‌مینیان بۆ به‌رزاییه‌کانی پشت ئاواپی نارد و لی

دامه‌زران. هیزی پیشمه‌رگه تازه خه‌و به چاویاندا چوو بوو که هه‌ستیان به هاتنی هیزی به‌کریگیراو کرد و هه‌موو ئەو تیکۆشه‌رانه‌ی له که‌میندا بوون، قامک له‌سه‌ر ماشه‌ی چه‌که‌کانیان چاوه‌روان مانه‌وه تا ئەوه‌دیکه سه‌عاتی ۵ی به‌یانی یه‌که‌م ده‌سته‌ی به‌کریگیراوان که‌وتنه که‌مینه‌وه. ئەوه‌ی کوژرا، کوژرا و ئەوانی دیکه به‌ره‌و دواوه رایان کرد. به به‌رزبوونه‌وه‌ی ده‌نگی ته‌قه، قاره‌مانانی دیموکرات هه‌موو به‌رزاییه‌کانی «کانی‌بچکوله» و «نه‌ران» یان گرت. شه‌ر له هه‌موو به‌رزاییه‌کانی به‌سه‌ختی ده‌ستی پیکرد به‌جوړیک تا کاتژمێر ۸ی به‌یانی شه‌ر ئەوه‌نده گه‌رم بوو که توانایی کردنی سه‌نگه‌راوسه‌نگه‌ر نه‌بوو، سه‌ره‌نجام هیزی کۆماری ئیسلامی تیک شکا و به سه‌رشووری کشایه‌وه دوايه. هیزه‌کانی ریژیم پاش ماوه‌یه‌ک خویمان سازمان دایه‌وه و له شاری سنه‌وه هیزیکی زیاتریان هینا و له سه‌لواتاوا و گه‌زگه‌زاره و میاوه‌رانه‌وه هیرشیک‌ی پان و به‌رینی ده‌ست پیکرده‌وه. له به‌رامبه‌ریشدا تیکۆشه‌رانی دیموکرات ده‌سته‌وه‌ستان نه‌مانه‌وه و خویمان سازمان داوه و چاوه‌روانی هیرشکه‌ران مانه‌وه. هه‌ر ئەوه‌ش بوو به هۆی ئەوه جاریکی دیکه هه‌لۆکانی چه‌مشار و کورپی میانه لیتیان پاسان و زه‌بریکی دیکه‌یان له دوژمن وه‌شاند، به‌مجۆره تا سه‌عاتی ۸ی شه‌و ماوه‌ی ۱۵ سه‌عات شه‌ری خوړاگری، دوژمنیان تیکشکاند و زیاتر له ۷۰ که‌س له هیزه‌کانی ریژیم کوژران و ژماره‌یه‌کیش بریندار بوون. خوینی پۆله‌کانی کورد له‌و پۆژهدا که بوو به چرایه‌کی پووناکی ده‌ری ریگای تیکۆشان، شه‌هیدبوونی ۳ پیشمه‌رگه و برینداربوونی ۸ پیشمه‌رگه بوو که یه‌کیک له برینداره‌کان فه‌رمانده‌ی قاره‌مان سه‌روان ئیقبال که‌ریمنژاد بوو. به‌مجۆره هه‌لۆ به‌رزه‌فه‌ره‌کانی زاگروس ده‌رسیکی باشیان به هیزی کۆماری ئیسلامی دا و توانییان هینده‌ی دیکه وره‌ی خه‌لکی ئەو ناوچه‌یه به‌رز بکه‌نه‌وه و به کۆماری ئیسلامی بلین پیشمه‌رگه هه‌لۆلۆلوی نیو کۆمه‌لگه‌ی کورده‌وارییه و هیچ هیزیک ناتوانی له‌بنی بینی. پیشمه‌رگه‌کان هه‌ر دوا‌ی ئەو عه‌مه‌لیاته قاره‌مانانه‌یه له ئاوابی «نه‌ران» مانه‌وه و دوژمن نه‌یویرا خو له قه‌ره‌یان بداته‌وه. سپاس بۆ به‌ریز مه‌هدی مامناوه‌ی له‌و به‌شه‌ هاوکاری کرد.

مهئموورییه تیکی ناته‌واو

داستان وچیرۆکه ناخۆش و نه‌هامه‌تییه‌کانی نیو کۆمه‌لگا هه‌مووی ریژییه زۆرداره‌کان به‌سه‌ر تاک‌تاکێ نیو کۆمه‌لگای دینن، چونکی له‌هر کۆمه‌لگایه‌ک ناعه‌داله‌تی هه‌بێ شه‌رپناکۆکی دروست ده‌بی ئه‌ویش ئه‌گه‌ر ئه‌و کۆمه‌لگایه‌ کیشه‌ی نه‌ته‌وه‌یی تیدا چاره‌سه‌ر نه‌کرا بێ. جۆره‌کانی چه‌وسانه‌وه‌ی ئینسانه‌کان و پرۆسه‌ی له‌ مرۆف‌خستن که ده‌سه‌لاتداران به‌ چه‌ندین شیوه‌ دژی نه‌یاره‌کانی به‌کرده‌وه ده‌ستی پیده‌کا، هه‌موو ده‌نگیکی ئازاد ده‌کوژری و ئینسانه‌کان بێ به‌ها ده‌که‌ن، بۆیه‌ش له‌کۆمه‌لگای کورده‌واری بۆ بن‌برکردنی ئه‌و ژیانه‌ تاله‌ و ژیان به‌سه‌ربه‌ستی خه‌باتیکی ره‌وا دژی داگیرکه‌ران به‌رپۆه ده‌چی خه‌باتیک که هه‌میشه‌ له‌ به‌ره‌و پێش چون دابوو. ئالوگۆره‌کانی ناوچه‌و چاوی تموعی داگیرکه‌ران وای کرد که خه‌باتی چه‌کداری کوردی رۆژه‌لات روو له‌ پاشه‌کشه‌ بێ، حیزبی دیموکرات بێ پسانه‌وه‌ له‌بیری ئه‌وه‌ دابوو که هیزی پێشمه‌رگه‌ی له‌ ناو خه‌لک دانه‌برێ به‌لام ئالۆزی ناوچه‌و وه‌زعی ناله‌باری کوردستانی باشوور رۆژ له‌گه‌ل رۆژ زیاتر ئالقه‌ی دابرا‌نی هیزی پێشمه‌رگه‌ی ته‌نگتر ده‌کرده‌وه. چه‌ند سالیک بوو پێشمه‌رگه‌ بوونیان له‌ ناوچه‌ برابوو خه‌لک تامه‌زرۆی دیتنی رۆله‌کانیان بوو وه‌زعیکی ناله‌بار به‌سه‌ر ژیا‌نی خه‌لکا و زۆلم و زۆر هه‌ر رۆژ زیاتر خۆی نیشان ده‌دا. رووناکایی پێشمه‌رگه‌ له‌ هه‌چ کۆی کوردستان به‌دی نه‌ده‌کرا، به‌ پێی ئه‌و بریاره‌ی درا بۆ کوردستانیکی گه‌وره‌و له‌ هه‌ل و مه‌رجی سه‌خت و دژواردا تا‌قه دوو پێشمه‌رگه‌ له‌و کوردستانه‌ دا جیگای تایبه‌تی خۆی بوو. ئه‌وه‌ی گرینگ بوو له‌ هه‌ر نوقته‌و شوینیک ده‌رکه‌وتبا‌یه‌ن جیگه‌ و پینگه‌ی حیزبی دیموکراتی نیشان ده‌دا. دوو کادری حیزبی ئه‌ویش ناسراو

له ناوچه دا به ناوه کانی سمایل بازيار وبرايم چووکه لی له نیوه راستی مانگی جۆزه ردانی سالی ۱۳۷۸ بۆ مه ئموورییه تیکی حیزی دهست به کار بوون. هه لومه رچی بوون له بار بوو به لام چۆن بوونیک، که ریژی می درهنده ی وهک کۆماری ئیسلامی به بوونی دوو کهسی زانی و چ رۆژانیکی سهختیان تیپه پاند. بۆ راپه راندو به ریوه به ردنی ئه رک زۆر قورس، که دوژمن نوقته به نوقته ی جووله ی پيشمه رگه ی له ژیر چاوه دیری دهخت دهست به کار بوون. ریگی دوورو دریژو هه لدیری پر له گژوگیاو لی ره واری ناوچه کانی سه ردهشت و بانه یان به ره و بۆکان ده بری، رۆژانه له شوینه نه هینیه کان خۆیان هه شار ده دا و به قسه خۆش بیره وه ری و به رنامه کانی رۆژانه یان تیده په پاند تا له ناوچه نزیک بوونه وه. کهس نهیده زانی ئه و دوو تیکوشه ره چیان به سه ر دی چۆن له و مه ئموورییه ته ده رباز ده بن. ته نیا ریگی یه ک ئیواری بۆ ناوچه ی بۆکان مابوو که رهخت و تفه گ له ناو ته لیسیک داوه به کۆلی خۆیان دا به لیواری چیا یه کی سه ره به رزدا به نزیک پایه گایه کدا بۆ ئه وه ی بتوانن ریگا هه له موت و شوینه که مینه کان زوو تیپه ریئن نه کا دوژمنی قین له دل دهسکه وتی دهست که وی. مولگه ی دوژمن به دووربین چاویان له و دوو پيشمه رگه یه ده کرد به لام ئه وان به گه وره ی کیوه کانی ئه و ده قه ره ئه زموونی خو هاورنگ کردن له گه ل شوینه که (استتار) که له که کردبوو بۆیه ش دووربینی دوژمنی ره ش نه یناسین. به رووناکی کهس باوه ری نه بوو خۆیان ده رباز کرد. به پی لینانیان له شوینی کاریان بۆ له داوختنی ئه وان هه موو پایه گا کانی ناوچه هیزی لی دامه زرانند. تیمی گه رپوکیش به پیوشوینیانه وه بوو، له یه که مین هه نگاو یه که مین گوند زۆر به ئه سپایی و بی هه ست قامک له سه ر ماشه ی تفه نگ هه نگاوی بی خشپه ته نانه ت خۆشیان دهنگی پنیان نه ده بیست، ته نیا یه ک مال له ئاوی تیپه ریئن هه ستیان به نامۆی له ئاوی دا کرد، له دووه مین مال له په نا دیواری خانووه قوره کان خۆیان مات دا به لکوو بتوانن هه والیکی ده قیق له ناو ئاوی وه رگرن. به لام نه فه ریکی مه شکووک له بیست میتری ئه وان وه تیپه ری خائینی خو فرۆش به جۆریک چه که که ی به خۆیه وه نووساندبوو که ئه وان نه یان توانی بیبینن، ته نانه ت هه ستیان کردبوو

که چه کدار دیته ناو ئاواپی بویهش به زوویی هاتنه ئهوسه ری گه پره گی ئاواپی، دوو پیشمه رگه زوریان روانییه چه کداری خو فرۆش به لام هیچیان بو دهرنه که وت، پاش چه ند ساتیک هیندیک دوور که وت هوه پیشمه رگه کانیش بو وه ده ست هینانی هه والی ناو ئاواپی چوونه سه ربانی ماله که و پشتی ماله که، خو فرۆش خو ی له بهر دهرگای ماله که حشار دا، پیشمه رگه کان یه کیان رووی کرده دهرگا و یه کیان له پشت گو یسوانه ی ماله که ده ست و تفهنگ ئاماده بوو. به دیتنی پیشمه رگه که جاش هاته پیش تا دوو میتری یه کیان و ده ستی به ماشه ی چه که که ی دانا، چونکی پیشتر له مالیک تیپه ری بوون که پینان وابوو هیچ هه والیک له هیزی دوژمن نیه، زور زوو ده ستیان کرده وو جاشی هه میشه به زیو تفهنگه که ی فری داو به ره و دواوه رای کرد. ئه وه جو ره کرده وانه بو پیشمه رگه کان شتیکی نو ی نه بوو، بو روژیکی وا بو دوو پارتیزان پیویست به بیر کردنه وه نیه چونکه ئه زمونه کان ئه وه یان دهرده خست که ئه رکی دوو نه فهر شه رکردن له هه لومه رجیکی ئه وتودا نیه مه ئمورییه تی ئه وان زور له وه سه ختره ودریژتر بوو له نیو دهریای ئاگری دوژمن به خوین ساردی له ئاواپی دهرکه وتن دوژمنیش پیش خو ی ده کوتا پینی وابوو ده یان پیشمه رگه له گه ماروی خستوون. ئه و دوو پارتیزانه به ره و مه ئمورییه تی خو یان دریژیه یان به ریگا دا. ریگایه کی دوور دریژیه یان بری، به ری به یانی خو یان به چادر اغیک دا کرد و پاروونانیک و شوینی خه وتن دیاری کرا، تازه چاویان گهرم بوو که چه ند چه کداری ریژیم به و ناوچه یه وه ر بوون، خو ر به رز بووه و سه عات خو ی له ده نزیک ده کرده وه کاریکی ئاسان نه بوو دوو که س و کاتژمیتری ۱۰ ی به یانی دهرگیر بن. له چاوتروکانیک خو یان ئاماده کردو له تاکتیکه باشهکانی که به دریژی خه باتیان وه سه رییه کیان نابوو که لکیان وه رگرت و زور زیره کانه خو یان له داوی داگیر که ران دوور خسته وه. هیزی ریژیم وه ک گورگی هاری لیها تبوو چونکی باشی ده زانی ته نیا دوو که س له سه رتاسه ری کوردستان له ناوچه دا هه یه هه وه له که شی یا ئاشکرابوون بیانگری یا کوشتنیان بوو، ئه و روژه روژیکی گهرم ناخوشیان تیپه پراند. روژه دریژه کان تیده په رین چاویان به هه ر که س ده که وت به چاویکی

سه رسور هینه سهری ده کردن، هم سئ سال بوو که سی حیزبان نه دیوو هم چوون دوو که س له وه لومه رجه له ناو خو دان. له لایه کی دیکه وه ئاماده بوون هم موو شتیک له پینا و پاراستنی ئه وان دا قوربانی بکه تهنانه ت نازاره کانی ئه و خه لکه چه وساو و تامه زرو دیتنی پیشمه رگه روحیکی تازه ی به و که سانه ده به خشی که چاوی پینان ده که وت. هیزه کانی ریژیم روژ نه بوو که به شیوه یه که له سهر ریگی ئه وان دیار نه که ون به لام هم موو پیلانه کان له گه ل شکست رو به روو ده بوو. پاش چه ند روژ له سه فره که یان یه کیک له روژه کان دوو به دوو دانیشتبوون بیریان له زور لایه نی جوولانه وه ی کوردستان وشورشی کورد ده کرده وه که له راستیدا زوری دریژه کیشا هرچی ئاوریان له شورشه کانی دیکه ی گه لانی دنیا و به شه کانی دیکه کوردستان ده دایه وه ده یانزانی له گه ل ریژی می درهنده و هار پیوه بوون هر بویه ش هه ست کردن به و راستی ئه وانی زیاتر له سهر خه بات و به ربه ره کانی بو وه دی ئاواته کانیا ن هان ددها. تازه هه فته یه که له ناوچه تیده په ری کارو دیتنی خه لک و سهر دانی جیگیان به رده وام، له پر په یامیکی دلته زین له رادیوو ده ل وده روونی هه ردوویان نازار دا که خوالیخوشبوو کاک سه لام عه زیزی ره وانه ی کردبوو نیوه روکی په یامه که شه هیدبوونی بهر پرسیکی پی ده گوتن و داویان لیکرابوو که بگه ریته وه و ناویشی نه هاتبوو بویه ئه وان له دوو باره بوونه وه ی میژوو نیگران بوون ودلی داخوریان دبوون ئیمکاناتی ئه لکترونی به شیوه ی ئیستا نه بوو هه ر کات پیته باش بوایه ته ماس بگری، ئه وانیش به ناچاری بی راوهستان که بویان هه زم نه ده کرا چی بلی رووی دابی، پاش ریگا برینیکی زور به ره به یانی یه کی کاتر میتر ۳ له شوینیک مانه وه وهیزی ریژیم پیش ئه وان خو ی له وئ ماس دابوو، بو ده ست خستنی نیچیری چه ور هیزی گه روکی ره وانه ی سهر ریگی کردبوون، ولاتیکی بیده نگ، بیجگه له دهنگی شوان و جریوه جریوی چوله کان هیچ دهنگیک نه ده بیسرا، یه که له پیشمه رگه کان له خه وی هه وت شه و روژه دابوو یه کیان زیاتر ئاگاداری ده وروو بهر، و نه کا دوژمن زه فهریان پی به ری. له پر جاشیک به سواری ولاغیک که بی چه ک به لایان دا تیده په ری که یه کیک له وان

پرسی بۆ کوئی؟ خەلکی کوی؟ جوابی ئەوہ بوو کہ شوانم دەچم بۆ لای مەری. ئەویش پرسى ئەوہ توچ دەکەى لیڤه؟ پيشمه‌رگه له ولام‌دا وتى چاوه‌پىي بارين له‌و دیوی ئەو چپایه‌وه بۆمان دى، به‌لام گوتى وتەیه‌کى ئەوتۆ زۆر جیگای باوه‌کردن نه‌بوو چونكى له‌ قسه‌کردن، نه‌ شیوه‌ی لباس، له‌ هه‌لس‌و‌که‌وت وه‌ک قاچا‌غچى نه‌ده‌چوو بۆیه‌ش ئاخ‌ر قسه‌ هه‌ر به‌سه‌ر ولا‌غه‌که‌وه وتى: «هه‌ر که‌س به‌ده‌ردی‌که‌وه ده‌نالینی؟» رۆژ به‌رز بۆوه ده‌نگى فیشه‌گ بیست‌را، پيشمه‌رگه‌کان جیگایان گواسته‌وه شوینیکی به‌رزترو ته‌نانه‌ت بتوانن چاوه‌دی‌رى هیندیك شوینی تاییه‌ت بکه‌ن. به‌ره‌به‌ره جاشى خۆفروش هه‌ولى دا که دوو پيشمه‌رگه له‌ چ شوینیك پالیان داوبۆوه به‌ره‌و لای ئەوان ده‌هاتن. به‌لام روون وئاشکرا بوو ئەو جۆره هه‌لسوکه‌وتانه بۆ ئەوان شتیکی تازه به‌رچاو نه‌ده‌که‌وت زۆر رۆژى ئەوتویان تیپه‌راندبوو. گواسته‌وه‌ی شوین ئەوانى له‌ مه‌رگى حه‌تمى رزگار کرد، چونكى کاتیک جاشى خائین خۆی گه‌يانده شوینی پشوودانى ئەوان، به‌سه‌ر هه‌وارى خالى داكه‌وت ده‌ستى له‌ پشکینى شیو ودۆلى ده‌ورووبه‌ر هه‌لنه‌گرت. پيشمه‌رگه‌کان تا کاتژمیرى نزیک دوازده‌ی نیوه‌رۆ چاوه‌دی‌رى هیزه‌کانى ریژیمیان ده‌کرد. ئەوه له‌ کاتیکدا بوو که جاشه‌ چلکاو خۆره‌کان شوینی به‌يانى ئەو دوو تیکۆشه‌ره‌ی تاقى کردبۆوه بۆ دۆزینه‌وه‌ی ئەوان دريژهى به‌ گه‌رانى خویان ده‌دا. کاتژمیرى یه‌کى نیوه‌رۆ هه‌والیک له‌ نه‌يار نه‌بوو، هه‌له‌یه‌کى دوو پيشمه‌رگه که نه‌ده‌بوو بیکه‌ن کرا، خویان پینچاوه‌و به‌ لابه‌لای به‌رزترین چپای ئەو ناوچه‌یه‌ تا به‌ره‌و شوینیکی ئەمنتر برۆن ده‌ست به‌کار بوون، ته‌نیا بیست خوله‌ک به‌ ریگا دا رۆیشتن بۆ ته‌رکردنى لیوه‌ ویشکه‌کانیان چه‌ند ساتیک لایان دا‌بوو ئەگه‌رچى به‌رنامه‌یان ئەوه بوو به‌و نیازه که هه‌چ مه‌ترسى نه‌ماوه لای شوانى که له‌ قه‌دپالى چپاکه‌ پشووى ده‌دا چایه‌ک بخۆن له‌و لاشه‌وه له‌ خواره‌وه جاشه‌کان بۆ لای شوانه‌که‌ سه‌رکه‌وتبوون، پيشمه‌رگه‌کان له‌ فکریکی قوولى شه‌هید بوونى هاو‌پى‌که‌یان دا‌بوون چه‌ند هه‌نگاو‌یکیان بۆ لای شوانه‌ مابوو که جاشه‌کان زووتر گه‌یشتبوون، هه‌ر چه‌ند جاشه‌کان ده‌یانزانى که پيشمه‌رگه له‌و ده‌ورووبه‌ر بووه به‌لام پيشمه‌رگه‌کان وایان زانى دنیا

ئه من وئارامه، له حالیکدا شوانه کان له کاتی هاتنیان به لابه لای چیا به که چاویان پینان که وتبوو بویه له چهند ههنگاوی که مابوویان بو لای شوانه کان ههست به دهنگی نامۆ ده کهن که دهلی « چیان لیتهات؟ له کوین؟ به کوئی دا رویشتن؟ » شوانه کهش له ولامدا وتی « لیزه وه به و لابه لایه دا هاتن ئاویان خوارد نازانم چیان لیتهات ته نیا دوو نه فیریش بوون!! ». پيشمه رگه کان به بیستنی ئه و دهنگه زوو ئالوگورپکی قوول له مه سیری رویشتنیان گورپی زور سه ریع که ته نیا نیوانیان ده میتیر ده بوو نه یان هیشت ههستیان پی بکهن به لای باسکیکی نه دیو خویان گوم کرد. وهک پيشتر ئاماژه ی پیکرابوو کاری ئه وان شتیکی دیکه بوو ئه گه ر ویستبایان جاشه کان ده کوژران چونکی پيشتر ئه وان ههستیان به بوونی ئه وان کرد به لام دواتر هیزی ئاماده له پشته وه بوو زوو خویان ده گه یاندی، له کاتی گورپنی شوین ههردوو پيشمه رگه پینان وابوو ئیستا له پشته وه بهر ره گباریان دهن هه لسو که وتی پارتیزانی به ئاقاریکی دا بردن له ماوه ی ۵ دهقیقه دا هه موو شتیکی گورپی وجاشه کان به پیچه وانه ئه وان وه جووله که وتن و پيشمه رگه کانیش ته نیا گوینان له دووره دهنگی گولله ی جاشه کان ده بوو. ئه و روژه له و داوه رزگاریان بوو به لام ئه وه نه بوو به کوتایی داستان. روژه کان مانه وه به نه هینی و شه وانه ریگا رویشتن، سه ره ئه نجام له جاده ی بانه سه رده شت په رینه وه به پشتی هه لوو په رشه که ئه گه ر که سیک شاره زا نه بی له بهر بی ئاوی ده خنکی، برینی ریگا به تونیه تی کاریکی سانا نیه به لام وره ی ئه وان زور له وه به رزتر بوو به وایانه به رزن، ریگا رویشتن به رده وام به نیو جارپکی دروینه دا، ئه وان که وتنه بیرى ئه وه وه رزیزران هه میشه جه ره ی یا تونگه ی ئاو له نیو دیشه ی کلۆش داده نین بو به یانی سارد بی سه ره ئه نجام کاری ئه وان بی سوود نه بوو له یه کیک له نیو دیشه کان جه ره ئاو پهیدا بوو، له و هه لومه رجه دا ئاو بو ئه وان وهک فیشه کت ته واو بی و خه شابه کانت بو پر بکه نه وه وابوو، ئه وانیش پشوویه کی ۵ دهقیقه ی وه ته واوی شارژ بوونه وه و ملی ریگیان گرت وه بری به یانی توانیان له چۆمی ره زگیی سه رده شت بپه رنه وه و، له لیواری چۆمه که له پۆله داریک خویان هه شار بدهن. تا کاتژمیری ۱۱ ی به یانی کهس پی نه زانین،

خاوهن مووچه چهند هه وتوو پیشتر چاویان پیی که وتبوو دواى ئه وان هیزی ریژیم هاتبوو بۆیه که چاوی به پیشمه رگه کان که وت نه که هه ر زۆر ترسا به لکوو کاریکی کرد زهنده قی پیشمه رگه کانی برد به دلدانه وه هیندی که هاته وه سه ره خو و به لام تا کاتژمیری ٤ی ئیواری لینی نه پرسین، ئیواری پارونانیک سه ریپی به خه یاره وه خورا و روویان له ئاوی ره زگی ئالانی سه رده شت کرد، زۆر به نه هینی و به ئه سپایی خشپه له هیچ شتی که نه ده هات بۆ ئه وان زۆر نامۆ بوو له پیشه وه مالیک دهنگی رادیو کوردستانی لی ده بیسترا خو یان به و ماله دا کرد، خو لقیان زۆر گه رم بوو به تایبه تی که زانیان پیشمه رگه ی حیزی دیموکراتن. پاش چایه ک وچه ند قسه یه ک باوک و کوره هه ر ورته ورتیان بوو له پر کچی کی گه نج هاته ژوو رو به خیره اتنی کردن یه که مین قسه گو تی له سه رده شت شایعه بلاو بو ته وه که حه مه نارستی شه هید بووه، دوو پیشمه رگه چاویان لیک کردو په یامه که یان بیر هاته وه ده بی ئه وه بی، هه ر له و کاته دا رادیو هه والی چۆنیه تی شه هید بوونی حه مه نارستی بلاو کرده وه له و ماله دا بوو به گریان وشبوون، سه ره نه نجام پاش نان خو اردن ملی ریگیان گرتوو به ره و سنوور و گه رانه وه بو بنکه ی سابیت ری که وتن. شه هید بوونی حه مه نارستی که به ده سستی تی ژوو ریستان له کو یه رووی دا، مه ئمورییه تی ئیمه به ناته واوی مایه وه.

زه بوونی له بهرام بهر سى پيشمه رگه دا

پاييزى سالى ۱۳۶۲ى هه تاوى وهك سالانى پيشوو زور به فرو باران ولاتى دانه گرتبوو هه وا سارد بوو ويشه كه سه رمايه كى كه كه م كه س دهيتوانى خوى له دهره وه بگرى. له وه سه رو به نده دا حيزبى ديموكرات به ره وه كونگره ى ۶ى خوى هه نكاوى دهناء. له ناوچه ى مه هه باد فه رمانده رى لك نوينه رى كونگره بوو به پينى ئوسول ده بوو تا ئه وه له كونگره ده گه ريته وه كه سيك كاروبارى لكه كه به رپوه به رى، بو ئه م مه به سته ش فه رمانده رى لك كه يه كيك له پيشمه رگه ئازاكانى به ناوى سه يد سمايل ديارى كرد. سه يد سمايل كه پيشمه رگه يه كى زور ئازاو قاره مان نه ترس بوو برپارى دا به بوئه ى گرتن وته واو بوونى كونگره ى ۶ى حيزب عه مه لياتيك له ناوچه ى چۆمى مه جيدخان به رپوه به رى و پيش هه ر كاريك ده بوو كارى شناسايى بكا، بو شناسايى شوينه كه چه ند كه سى له گه ل خوى ديارى كردو ره خت وته فه نكيان له خويان داو به پاييزى سارد شيوو ودول و به نده نه كان و جويگه و جويبارى ناوچه يان به ره وه چۆمى مه جيدخان برى. له سه ر به رزاييه ك وه ستان و بايه كى پاييزى سارد گيانى هه ر چورا كه سى ده ته زاند شوينى كارى داها توويان كه ده بوو عه مه لياتى لى بكه ن بو هه ر كام له تيمه كان ديارى كرد پاشان به شيويه كى زور نه هينى له ماليكى قه ره گول وه ژووور كه وتن. دواى پشوو دان بو به يانى كاتزمير ۱۲ى نيوه رو به ره وه لاي ئاتابلاغى وسريلاو هه گه رانه وه. ئه وه روژهى له ناو ئاوايى ئاتابلاغى ده ميننه وه عوسمان كه كوريكى زوريش ئازا بوو ئه گه رچى سه يد سمايل ته وسيبه ى پنده كا كه خو نيشان نه دا به لام وهك عاده تى هه ميشه ى ديته ده رى و خه لك چاوى پينى ده كه ويى ئه وه له كاتيك دا بوو كه پشت ئاوايى پايه گا به سه ر مالانه و بوو كاتيك سه يد ئه وه دزانى برپيار ده دا كه ئاوايى به جى بيلن و به ره وه گوندى سريلاو هه بچن كاتزميرى ۹ى به يانى ره خه ت

وتفنگ له خوځان ددهن ۴ پيشمه رگه بالته به سهر تفهنگه کانيان به نزيک پايه گادا تيده پهن و به نزيک بوونه وه له ناوايي «سريلاوه» ناو ناوايي زور قهره بالغ دهبي له ناوايي يه کيک فهوتي کرده که نه و ماله دوستي سهد دهن بويه بو سهره خو شيبه کي چند ده قيقه ي ده چنه ناو مزگه وت و خه لکي يه ک پي هموو بو خوشه ويستي پيشمه رگه وچون ناوبراو هله دستن و هم زور خوشحال دهن هم زور ناراحت. له مزگه وت دا چرپه چرپه له ناو خه لکدا پيدا بو بويه داوايان له سهد کرد که سهر خو ش ي بکاو ناوايي جي بي لي چونکي روژانه تويوتاي ريژيم پر له پاسدار له مياندواوه دين وماويه کيشه که پيشمه رگه ديار نيه هينديک ورده شووشه پيدا بوون. هينديک که لويه لي خوار دنيان بو پيچانه وه له وکاته دا که ناماده بوون بايز گوتي سهد نه و ماله مريشکيان ساز کرده با پاروه نانک بخوم دهر وين رازي بووني سهد سمايل کاريکي گه وره ي به دهسته وه دان، هه ربويه سهد له گه لي چوه مالي خاوهن مردوو، زوريش داواي ليکردن که له بهر خه لک بچنه وه مزگه وت. پيشمه رگه کان له قاتي دووه هم له چه ق ي ژووره که وباز له شان يکي و جلايش له شان يکي رهحمان ي خاوهن مال له خواره وه دانيشت بوو، هيشتا نانيان بو نه هينا بوون که خوشکي رهحمان ي خاوهن مال به زمان يکي پارانه وه تا پيشمه رگه کان گوييان له دهنگي بي به دهنگي بهرز گوتي» کاکي پاسدار به خوداي که سي لي نيه». نه و دهنگه بو سهد سمايل نامو بوو چونکي ناوي پاسدار ده بوو پيشمه رگه ده ست به جي پر بداته چه که که ي، به لام پيشمه رگه کان و به تايه تي سهد به شوخي گرت، نه وان له گه ل خاوهن مال خه ريکي قسه و بيره وه ري بوون، پاسدار يک لووله ي چه که که ي له دهر گايه هينا ژوورو به فارسي به سیدی گوت « بلند شو»!، سهد که قهت باوه ري نه کرد که نه وه پاسدار بي هه ر وای زانی پيشمه رگه ي ره يقيانه تا پاسداره که گوتي « بلند شو پدر سوخته» و قامکي به ماشه ي چه که که ي داهينا تا ناخر گولله ي ته قاند گولله بهر سهد نه که وت به لام نه فه ري که له تنيشتي دانيشت بوو گولله ي زور بهر که وت له گه ل ته و او بووني خه شابي پاسداره که بايزو سهد بهر دهر ريژيان داو له وي به عه رزييه وه شه لالي خوين بوو.

ته نيا ۳ پيشمه‌رگه حه وشه پر له پاسدار، دوودانه نارنجوکی پاسداری لیکرده وه بۆ حه وشه فریداو پاسداری بهر ره‌گباری تفه‌نگه‌که‌ی خوئی داو به هه‌موو هیزی هاواری کرد لیان دهن بیانکوژن ئه‌وه دیموکراته دیموکرات. بهو ئاور بارانه‌و بهو نرکه‌ی شیرانه‌ی وره‌ی پاسدار روخواو ئه‌وی کوژرا، کوژرا، ئه‌وه‌ی دیکه خوئی پیژانه‌گیراو هه‌لات. هه‌رچهند بایز ئازایه‌تیبه‌که‌ی بی وینه‌بوو به‌لام رووداوئیکی ئاوا کتوپر خه‌جلاندی، سه‌ید به‌وه راوه‌نه‌ستا له‌سه‌ربانیش پاسداری راوناو دووکه‌لاکی له‌ویش لی خستن وله کووچه‌و کولانیش چهند که‌لاکیان که‌وت ماشینی لی له‌کار خستن، سه‌ید سمایل دوای تیکشکانی ئه‌وانه رووی له بایز وجه‌لال کرد که ده‌بی ئه‌مرو هیممه‌ت بکه‌ن روژی ته‌نگانه‌یه، هه‌رچی ئه‌و ده‌یگوت ئه‌وان سه‌ریان بۆ ده‌لقاند واته باوه‌ریان وابوو ده‌بی خو حه‌شار بدن به‌تایبه‌تی گوندی سریلاره شوینیکی تایبه‌تی هه‌یه که بۆ خوشاردان له‌دوژمن شوینیکی مناسب بوو هه‌ر ئه‌و روژه چهند که‌س له کادره‌کانی تیدا بوو به‌لام به‌هانای ئه‌و ۳ پيشمه‌رگه‌یه‌وه نه‌هاتن. بایز حه‌ولی ده‌دا خوئی بگه‌یه‌نیته ئه‌و شوینه، هه‌ر بۆیه کاتیک سه‌ید سه‌رقالی شه‌رکردن بوو ده‌رگایه‌کی به‌و سپاردبوو بریاری دا که خوئی بگه‌یه‌نیته که‌ریزه‌کان به‌لام به‌چوونه دهر له‌حه‌وشه له‌ریگای چووندا که‌وته به‌رده‌سریژی پاسدارن وگیانی پیشکەش به‌گه‌له‌که‌ی کرد. جه‌لال ته‌نیا به‌رده‌رگایه‌کی بۆ سه‌ید گرتبوو له‌ماوه‌یه‌کی یه‌ک سه‌عاته شه‌رکردن نزیک به‌ ده پاسدار جه‌نده‌کی به‌جیمابوو. سه‌ید جه‌لالی سازمان دایه له‌و ماله‌دا بریاریان دا شه‌ر بکه‌ن خوئی به‌ره‌و هۆلی مه‌ره‌کان ری‌که‌وت و سه‌ربان به‌سه‌ربان هه‌ر هاواریشی ده‌کرد که لیان دهن کاریکی به‌هیزی دوژمن کرد دوژمن پیی وابوو ۲۰ پيشمه‌رگه شه‌ریان له‌گه‌ل ده‌کا. پاش ماوه‌یه‌ک هه‌لسووړان له هۆل وکادین و ته‌ویله‌ی ئه‌و ماله، تا پاسدار خوئی سازمان دایه‌وه پشوویه‌کی چهند ده‌قیقه‌بیان دا، چهند پاسدار به‌ره‌و حه‌وشه‌و دوو دانه‌ش به‌رده‌رگای کادین، سه‌ید ته‌نیا یه‌ک نارنجه‌کی پیمابوو پیشی حه‌یف بوو دوو پاسداری پی بکوژی، ده‌نگی نه‌کرد تا به‌ر ده‌رگای کادین، هه‌ر پاسداره‌کان به‌یه‌کتریان

دهگوت تو برۆ، ئهوی دیکه دهیگوت تو برۆ، له پڕ سهید قامکی به تهنهنگ داهیناو یهکیان کوژراو ئهوهی دیکه به برینداری رایکرد پاشان سهری بو سهربان بهرز کردهوه دوو رهگباریشی لهوان هه لکرد هه موویان رایان کردو له کاتی راکردن به سهه یهک دادهکه وتن. دواي چۆلکردنی دهو رووبه هری خۆی به پشوو سواری گه راوهو، جیگه ی خۆیان گواسته وه بو هۆلیکی دیکه که پڕ له مهرو بهرغهل وحه یوان بوو برپاریان دا که مه ره که له هۆله که دهه بکه نو دهست له بهرغله که نه دن. ورده ورده له سهعات ۳ نزیک ده بیته وه که سهید ته رحی عه مه لیاتی که کیشابووی، مۆری لک و هیندیک ئه سنادی دیکه له هۆله که شارده وهو به خاوهن مال که له لای بوو گوتی ئه گه ره شه هید بووم له ئاوايی خاتوون باغ به دایکم بلی « بۆم نه گری ئه من زۆر پیاوانه و قاره مانانه دژی داگیرکه رانی کوردستان شه رم کرد و سه رم شوپ نه کرد له ریگای نه ته وه که م دا پیاوانه به ره ره کانیم کرد.» پاشان ئه و ئه سناده ش بده وه به کۆمیته ی شارستان. ته نانته برپاری دا که ته سلیم بوون محاله لای ئه و ئاخوین گولله له خۆی ده دا و به جه لالیسی گوت که یهک نارنجه ک ماوه له کۆتایی دا به یه که وه باوه ش لیک ده دهین نارنجه که که ده ته قینینه وه. به گوتنی ئه و قسه یه جه لال حه په سا، هه ر بۆیه ش له ته واوی ئه و شه ره جه لال تاقه خه شابیکی ته قاندبوو. هیزی ریژیم زیاتر له ۲۰ ماشین له ناو ئاوايی دا بوو فه رمانده ی به کریگیرو که زانی دوو که سن هاته به ره ده رگای ئه و شوینه ی سهیدو جه لالی لی بوو. گوتی چرچه ی؟ سهید ولامی داوه گوتی نا من سهید سمایلم، دیمو کراتم. پاش چه ند ده قیقه شه ره قسه وجنیو له نیوان فه رمانده ی به کریگیرو سهیدی قاره مان. پيشمه رگه ی فیدا کار ئاخوین نارنجه کی که بو کوشتنی خۆیان دانابوو ئالقه ی ترازاندوو به جه لالی گوت تهنهنگه ت له سهه ره گبار دانی تا ده رگا نه کاته وه ته قه نه که ی دواي ته قه ی تو منیش به نارنجه که وه ده چمه حه وشه، له و قسانه دا بوو که پاسدار ره گباریکی تییه لکردن وجه لالی بریندار کرد ئه وان خۆیان مات دا تا پاسدار به نوکی تهنهنگه که ده رگای کرده وه جلال دایژدابیژی کرد سهیدی ش نارنجه کی پیدادان هه موویان رایان کرد. سهید زۆر زوو گه راوه و تهنهنگی پاسداره ی هه لگرتوو لاقی جه لالی به ئاغابانوو پیجا.

ماوهی ده دهقیقه ولات بی دهنگ بوو سهید زوری پی سهیر بوو که له کولانهی هۆلهوه سهیری کیشاو چاوی لی کرد هه موو خه لکی ئاویان کو کردۆته وه به رهو هۆلی مه ره که دین. خه لک نه یانده ویرا کابراه کی پیر به ناوی عه لی شه عبان هه رای کرد هاتوون که لاکی پاسداره که به رینه وه، سهید ولامی نه خیر بوو، وتی هه ر که س بی دهیکوژم، پاش چه ند قسه سهید رازی بوو که عه لی شه عبان بی وجه نازه که ی راکیشا برديه وه، پاش ماوهیه ک پاسداره کان خه لکینا به لیدان و ته قه کردن و پیش خویان دا به رهو شوینی دوو پيشمه رگه که، ته نانه ت یه ک نه فه ریان کوشت وسی که سیشیان بریندار کرد. سهید زور ناراحت بوو خه لک و پاسدار به ته واوی نزیک بوونه وه ئه ویش خه شابی پر کرده وه له به رده رگا خوی مات کرد له پر ده رگای کرده وه هاواری کرد خه لکینه دانیشن دوو ره گباری هه لئوقاند هه ر خه لک و پاسدار بوو به سه ر یه کدا ده که وتن هات وهاواریک سازکرا که س که سی نه ده ناسیبه وه پاسداران هاواریان ده کرد « ئای ده ده ئۆلده م». دوا ی ئه و کاره به نر خه ی سهید زوو گه راوه بو ژووری هۆله که، ته نیا ده دهقیقه ی پی چوو که کۆمه لیک جاش وپاسدرا که وتنه سه ربان، به ناچاری به ته فنگی ژ- ۳ جه لال ته قه ی له سه ره بان ده کرد پاسدار له ماوهیه کی کورتدا ده ستیان کرد به نارنجه ک بارانی هۆله که که زیاتر له بیست نارنجه کیان فریدایه خواره وه، سهید و جه لال خویان له قوژبنیک ملاس دابوو به لام به ده یان به رخۆله ی تازه که لاکیان به سه ر یه کدا که وت خوین جوگه له ی به ستبوو له پر نارنجه کیک که وته نزیک جه لال ویستی هه لی گریتته وه به لام ته قیبه وه هه موو گیانی جلالی کونکون کردبوو، جه لال له ترسی سهید که گوتبووی نایه لم به زیندووی بتگرن ده تکوژم هه ر دهیکوت هه یچ نه. ته قه ی تفهنگ وه ستابوو ته نیا نارنجه ک ده باری چه ند نارنجه کیک ی دیکه ش هاته خواره وه سهید سمایل به توندی بریندار بوو، به لام توانای ئه وه ی بوو برینه کانی خوی بیچیی و جار جاریش بو ئه ویه دوژمن بزانی ماوه ن ته قه ی ده کرد. زه رده ی خور مابوو که هه موو شتیک بی دهنگ بوو دهنگی هه یچ بوونه وریک نه ده هات سهید وجه لال پینان سهیر بوو بلی چی رووی دابی.

فه‌رمانده‌ی محوهر که له ئاتابلاغی نیشه‌جی بوو هیزه‌که‌ی کیشابوووه
 دهره‌وه‌ی ئاواپی چه‌ند که‌سی له که‌یخودا بانگ کردبوو زوری
 قسه‌ی ناشیرین پی گوتبوون. گوتبووی «ئه‌و دوانه قاره‌مانن، چه‌یفه
 ئه‌وانه بکوژرین له‌به‌یانیه‌وه شه‌ر ده‌که‌ن نه‌ته‌وه‌ی ئیوه قاره‌مانی
 ئاواپی هه‌یه. پیمان نه‌گوتن ئه‌گه‌ر هاتن نانیان ده‌نی با برۆن؟ نه
 ئه‌وان به‌ده‌ست ئیمه به‌کوشت ده‌ن نه ئیمه‌ش به‌ده‌ست ئه‌وان».
 له‌و کاته‌دا سه‌ید که هه‌موو له‌شی خوینی لی ده‌چۆرا سه‌ری له
 سه‌ربانه‌وه به‌رز کرده‌وه هه‌یچ هه‌والیک نه‌بوو دوو سه‌گی دیت ده‌هاته‌وه
 بو ئاواپی هه‌ستی کرد هیزی دوژمن رویشتوه، له‌په‌ر قاله‌قالی خه‌لک په‌یدا
 بوو به‌لام ئه‌وان وشیاپی خویان پاراست که نه‌وه‌ک پیلان بی، خه‌لک
 بانگی ده‌کردن جه‌لال نه‌یهیشت سه‌ید پیشکه‌وی چونکی گوتی ئه‌گه‌ر
 پیلانیشت بی تو چه‌یفه بمری با من بکوژریم چونکی به‌راستی تو قاره‌مانی.
 جه‌لال له‌پیشه‌وه سه‌ید به‌دوایدا کاتیک زانیان که پیلان نیه
 خه‌لکی ئاواپی سریلاوه له باوه‌شیان گرتن و فرمیسی شادی
 له چاویان ده‌باری که ئه‌و تیکۆشه‌رانه له‌به‌رامبه‌ر چه‌نده
 هیزی دوژمن راوه‌ستابوون و سه‌رکه‌وتنیکی گه‌وره‌یان بو
 خویان و حیزبه‌که‌یان ونه‌ته‌وه‌که‌یان تۆمار کرد که هه‌میشه له
 ئاسمانی خه‌باتی هیزی پیشمه‌رگه‌ی دیموکراتا ده‌رووشیته‌وه.

کزه یه کی پرئیش له قوولایی دلهوه

رۆژه کانی ئاخری مانگی خه زه لوه ری سالی ۱۳۶۶ ی هه تاوی بوو. دوو هیزی شاهۆ و زاگرۆس ژماره یان له سه د و په نجا پیشمه رگه تی ده په پی و نزیك به بیست کهس پیشمه رگه ی تازه یان له گه ل بوو که هیشتا چه کیان نه دابوون. ئەوه خوی باریکی قورس بوو و پاراستنیشیان له کاتی وا هه ستیاردان ئه رکیکی زۆر دژوار بوو. ئەو رۆژه به مه به سستی په رینه وه له مه ودایه کی ۵ کیلۆمیتیری مه رزی ئیزان و عیزاق و، تیپه رین به نیو هه زاران چه کداری کۆماری ئیسلامی، کۆبوونه وه یه کی کورت گیرا. هه ر له سه ره تای ده سته یکی حه ره که تیان ریگایه کی رژد و هه لدیر بوو که له هه موو به رزاییه کانی زال به سه ر ئەو ریگایه دا پایه گای دوژمن هه بوون و ته نانه ت خزینی به ردیک و خزینی لاقی هه ر پیشمه رگه یه ک و هه ر ده نگیکی دیکه ده بووه ئاشکرا بوونی ئەوان. شوینیک که به نیوان دوو دوژمنی خوینخۆری کوردان تی ده په پی. به تیپه رینی ئەو ریگا هه لدیره، شوینیکی که هه میشه مه ترسیی که مینی لی بوو ریگای پاوه_مه ره خیل بوو که راست شوینی تیپه رینی قاره مانه کانی ئەو مه لبه نده بوو. له وه به ری جاده وه تا سه ره چۆمی سیروان مه یدانیکی پان و به رینی مین ریژکراو به دریزای زیاتر له ۵۰۰ میتر و تا کۆتایی جاده کهش دانرابوو. سه رباری که مین و مین چۆمی سیروانیش له سه ر ریگای ئەو کاروانه له خۆره نه ده کهوت و په رینه وهش له و چۆمه ته نیا به گوریس ده کرا. ئەوهش وایکردبوو ئەو پیشمه رگانه ی مه له نازانن وه ک پردی سپرات له و گوریس و په رینه وه یه بروانن. تیمیکی پازده که سی له باشترین و به وه جترین پیشمه رگه کان بۆ کاری پیشره وی و تاقیکردنه وه ی ریگا له پیشه وه به ری کران و پاشماوه ی هیزه که هه ر کهس له په ل و لکی خوی به بیده نگ و خشپه به دوا ی پیشره وه کاندان ریزیان به ست. هیشتا نیزیك به سه عاتیك له شوینی حه سانه وه یان دوور نه که وتبوونه وه که به ره پرسانی هیز هه ستیان به وه زعی نائاسایی کرد. پیشمه رگه کان هه ر کامه و خه یالیک هه لی گرتبوون. شهس مانگ جووله و تیکۆشان و کۆمه لیک عه مه لیاتی سه رکه وتوو ئەوانی به ته وای دلخۆش کردبوو. له پر ده نگي چه ند ته قینه وه ی گه وره و چه ند ده سته ریژی تفه نگ بیده نگي

شهوئ شكاند. ئو قاره مانانهئ كه له پيشه وه و بو كه مين شكاندن بهرئ كرابوون، كه وتبوونه شهريكي سهخته وه. شه ره نارنجوك هينده گهرم بوو كه تيمي پيشره و دهره تاني و لامدانه وهئ بيسيمي نه بوو. هيزئ پيشمه رگه چهند سه د ميتريك به دوائ كه مين شكينه كان و هه ركه س له جئئ خوئ بيدهنگ و دهست و تفهنگ چاوهرواني برياري فه رمانده بوون. دهوروو بهر هه موو پايه گا و دهنگئ بيسيمه كان به ئاسته م دهبيسترا. به وحالش هه ستيان كرد كه تيمي پيشره و كه وتوونه ته نيو مهيداني مين و كه مينئكي قورس و پر مه ترسيئ هيزه كانئ دژمن و شهري مان و نه مانيان له گهل دهست پئ كردوون. شهري دهسته ويه خه نزيك نيو كاتژمير دريژهئ كيشا، پاشان تيمي پيشره و فه رمانده كانئ ئاگادار كرده وه كه له يه كه م دهستريژ و ته قينه وهئ مينه كاندا چوار كه س له باشتريئ پيشمه رگه كان به سه ختي بريندار بوون. عه لي تاتوره، كه ريم پيرباخي، مامو ئه زغهر و عه بدول ته نكيسه ري. عه بدول و مامو ئه سفهر كه وتبوونه سه ر مين و لاقيان په ريبوو. به دوائ ئو هه واله بي راوه ستان فه رمانده برياري دا چهند كه س بچنه يارمه تئئ هيزئ پيشره و تا هه م برينداره كان له مهيداني شه ر دوور بخه نه وه و هه م جيگهئ به تالئ ئه وان له شه ره كه دا پر بكه نه وه. ناوچه كه گه ليك سه ساس و راست له نيوه راستئ به رهئ شهري ئيران و ئيرا قدا بوو. هيزئكي زوري نيزيك به دوو هه زار كه س پاسدار و جاش له دوروروو بهر مؤليان خواردبوو. بوئه به هه ر قيمه تيك ده بو ئه م كه مينه تيك بشكينن. ئه وان بو شكاندنئ ئو كه مينه هه موو نرخيكيان به هه رزان ده زاني. هه روه ها قاره ماناني ديموكرات يه كه مجار نه بوو كه له گه ماروئ وا بكه ون و ئه وان له مهيداني سه ماسه و فيداكاريدا په روه رده ببوون و له گل دهره اتووي روژئ سه خت و ته نگانه بوون. شه ر به گه رمئ دريژهئ هه بوو و زوربهئ پايه گاكاني ريژيم كه له هه رچوار ده وريان بوون، ده ستيان كردبوو به ته قه و به هه لداني «نورئه فكه ن» شه رگه يان وه ك روژئ رووناك لي كردبوو. به لام ئه وه فيداكاري، ئيراده و دهست و تفهنگئ پيشمه رگه بوو كه كه مينئ دوژمنئ تيك شكاند. دوژمن ژماره يه ك له هيزه كانيان به كوژراوي له ميداندا به جي هيشت و هه لاتن. له به رهئ پيشمه رگه كانيش برينداره كان كوكرانه وه، تيم و كه ساني تايبه ت بو هه لگرتنيان جياكرانه وه و مين هه لگه ره كان به نيو مهيدان مينئ دوژمندا ريگايه كيان كرده وه و به

نه زمیکی شیاوی پیشمه رگه خویان گه یانده سهر چۆمی سیروان. چۆمی سیروان زۆر و خور و سارد بوو. په رینه وه بۆ هه موو که س دهستی نه دهدا و ته نیا کاری ئه وانه بوو که مه له ی باشیان ده زانی. دوژمنیش به به رده وامی ته قه ی لی ده کردن. پیشتریش له وه بری چۆم دهسته یه ک له پیشمه رگه کان ئاگادار کرابوون و به پیریانه وه هاتبوون و گوریسیکیان دامه زرانده بو بۆ په رینه وه. له پیشدا چهند پیشمه رگه ی ئازا و چوست و چالاک په رینه وه و، سه نگه ریان گرت. کاری ئه وان وه لامدانه وه به ته قه ی هیزه کانی ریژیم بوو. دواتر برینداره کان و، دوا ی ئه وان پیشمه رگه تازه کان و دوا ی ئه وانیش به نۆره هه موویان له و پردی سیراته ی ناویان نابوو، له ژیر ئاوربارانی چه ک و پووناکی نوورئه فکه نه کانی هیزه کانی دوژمندا په رینه وه. له نزیک قه لاگا، شونینیک که ئیتر له ژیر ده سه لاتی هیزی پیشمه رگه دابوو، برینداره کان دهرمان کران. زامی زۆر له وان قوول و کاری بوون. لاقی په ریو، ده ست و رانی شکا و، له شی جی ره گباری پر ئیش و، زۆر به یان مه ترسیی مردنیان لی ده کرا. هه موویان خوینی زۆریان له بهر پویشتبوو و هیز و توانیان که م، به لام وره و ئیراده یان وه ک پولا بوو. هاواریان نه ده کرد. له سه ره تای ته قه دا و له ریگای بیسیمه کانه وه ناوی برینداره کان هاتبوو که به تاییه تی مام ئه زغهر که وتوو ته سه ر مین، لاقی په ریوه و که سیش دیاری کرابوو بۆ هه لگرتنی. به لام مام ئه زغهر له نیو برینداره کاندای نه بوو. هاواریانی به دله راوکییه کی زۆره وه پویشوینی که وتن. یه کیک له هاواریانی که له گه ل تیمی پیشه ره ودا بوو گوتی: «کاتیک که وتینه سه ر مینه کان، مام ئه زغهر هه ردووک لاقی په ری بوون... چهند برینی دیکه ی سه ختیسی هه لگرتبوون... به لام قسه ی ئه کرد و به وره بوو. خه ریک بووین هه لی گرین، به لام نه مانزانی که نایه وی لیمان ببینه بارگرانی. نه مانزانی و بینیمان تفه نگی ده ست دایه و به دلی خویه وه نا و کو تایی به ژیا نی سه ره رزانه ی خو ی هیئا...» کزه یه کی پر ئیش له قوولایی دلمه وه هات، بی ئیراده به ناخی دیرۆکیکی پر ئازاردا رووچووم و وه ک فیلمیک ژیان و سه رده می سه ختی پیشمه رگایه تی ئه م پیشمه رگه به نرخم چاو لی ئه کرد، چاولیکردنیک که هیشتاش کو تایی نه هاتوو.

مووشهك بارانی قه لای دیموكرات و وره ی بهرزی پيشمه رگه

حیزبی دیموكراتی كوردستان پوژانی تهنگانه ی زوری بوون كه هه موویانی ئه گهرچی به زیان، به لام به سه بهرزی تی په راندووه. ۱۷ی خه رمانان یهك لهو پوژانه یه. پوژی ۱۷ی خه رمانانی سالی ۱۳۹۷ی هه تاوی له كاتیكدا كۆمیتهی ناوه ندیی حیزبی دیموكراتی كوردستان له كۆبوونه وه دا بوو، كاتژمیر ۱۰ و ۴۵ دهقیقه ی پيش نیوه رو كه وته بهر هیرشی مووشه كی دوورهاویژی كۆماری ئیسلامی و ژماره یهك له رۆله قاره مانه كانی گه لی كورد گیانی خو یان كرده چرای ریگای تیکۆشانی داها تووی نه ته وه ی كورد. له نیو شه هیده كاندا شه ش ئه ندای ریه رایه تی حیزب و پینچ كادی به وه جی ماندوونه ناس و پینچ پيشمه رگه ی قاره مانی نه سه ره وتوو، بوونه قووربانی و به خوینی گه شی خو یان ئالای خه باتیان نه خشاندا. په لاماری پوژی شه ممه ۱۷ی خه رمانانی كۆماری ئیسلامی هه ر درێژه ی چوار دهیه سیاسه تی دژه كورد و سه ركوتی جوولانه وه ی كورد بوو، به لام دیسانه كه ش ئاسنی ساردكوتانه، چونکی هه م بزووتنه وه ی كورد له سه ر پینه و هه م تیکۆشه رانی كورد لیبراو ن هه تا دوا قووناغی سه ركه وتن له مه یدان ی خه باتدا بمیننه وه. ئاشكرا و به لگه نه ویسته كه له ماوه ی چوار دهیه ی رابردوودا حیزبی دیموكرات به هیژترین ریکخراوی سیاسی بووه كه به ره له سستی سیاسه ته كانی كۆماری ئیسلامی و پیلانه كانی له كوردستاندا بوته وه. میژووی خه باتی حیزبی دیموكرات بو زور له وه پيشتریش دهگه رپیته وه. ئه م حیزبه هه ر له یه كه م پوژی دامه زرانی دوایه ش به پیکه یانی كۆماری كوردستان و نهادهینه كردنی بیر ی نه ته وه یی و شونا سخوازی و، هه روها به خه باتیكی بیوچان بو وه ده سته یانی مافی گه لی كورد، هه میشه كۆسپیک ی گه وره ی به رده م ده سه لاته

ناوه ندیبه کان له تاران بووه. حیزبی دیموکرات له هه موو ماوه ی ده سه لاتداره تیبی کوماری ئیسلامیدا پێشهنگی خه بات و به ره ره کانی له گه ل ئه م رێژیمه بووه و هیزی پێشمه رگه ی ئه م حیزبه کارنامه یه کی پر سهروه ریبیان هه یه له تیکشکاندن هه یمه نه ی ئه م رێژیمه. رووداوه که ی ۱۷ی خه رمانانیش ده ری خست که ئیراده ی پێشمه رگه له به رامبه ر هیزی مووشه کیی رێژیم چه ند قات به رزتره و ئه وه ی له و نیوه دا به زیوه و ده ستی به رداوه ته وه، هه ر کوماری ئیسلامیه. هه موو سا ته وه خته کانی ئه م رۆژه ئازایه تی و نه به ردی و نه سه ره وتن بوو... ئه وه یه که م جار نییه که تیکۆشه رانی دیموکرات له قه لای به رخۆدان گیانی خۆیان به سه خاوه ته وه بۆ هاوسه نگه ره شه هیده کانیان خسته مه ترسی، به لکوو به درێژایی میژووی خه باتی چه کداری دژی ئه و رێژیمه زۆر داره ده یان به لگه و دیکومینت له به رده ست دایه که سه لمینته ری ئه م راستیه ن. له میژووی وره به رزیی تیکۆشه رانی دیموکراتدا دوو مه سه له زۆر گرینگ و بنه په تین. یه که م: ئه وه ی کۆمه لانی خه لکی کوردستان و ئازادیخوازان له خۆبوو دووی و شوڕشگییری پێشمه رگه یان زۆر باش ناسیوه و وره به رزیی ئه وان له نیو دلی خه لکی کوردستاندا به ته واوی جیگای خۆی هه یه، بۆ ئه وه ش سه دان چیرۆک و به سه ره ات و حه ماسه ت هه ن که شایه تیبی بۆ بدن. دووه م: دوژمنانی ئازادی و به خته وه ری نه ته وه که مانن که هه میشه هیزه کانی له ئاستی هیزی له شان نه ها تووی پێشمه رگه دا زه بوون و داماو بوون، بۆیه ده بی قامک بۆ ئه و راستیه درێژ بکه ین که ئه وه ی له رۆژی مووشه ک بارانی بنکه کانی ده فته ری سیاسیی حیزب هاوسه نگه رانی شه هیدان کردیان، له میژووی خویناوی گه له که ماندا وه ک لاپه ره یه کی پر شه نگه دار ده مینیتته وه. میژووی خویناوی گه له که مان له رووداوه خۆش و ناخۆشه کانی نیو ئه و میژووه، له سات به ساتی هه وراز و نشیوه کانی و له فیداکاری و ته نه انت له شکسته ناخۆشه کان و رۆژه تال و شیرینه کان پیک دین. ئازایه تی هه ر ئه وه نییه له شه ره تفه نگه دا دوژمن به چۆکدا بیی و ئازایانه له به رامبه ر دوژمندا رابوه ستی، به لکوو نه به زی، تاودانی بریندار و رزگار کردنی، خۆراگری و پشوودریژی و چۆلنه کردنی مه یدانی خه بات گه وره ترین ئازایه تیه.

به‌لگه‌کان شایه‌دی بو خۆراگری هیژی پێشمه‌رگه‌ی دیموکرات ده‌ده‌ن که نه‌ک مووشه‌که‌کانی کۆمار ئیسلامی نه‌ی ترساندن، به‌لکوو فرۆکه‌ی بیفرۆکه‌وان له ئاسمانی زال به‌سه‌ر بنکه‌که‌کانی حیزبدا هیشتا ته‌قه‌ی ده‌کرد که پێشمه‌رگه‌ به‌بیر و باوه‌ره‌کانی دیموکرات زۆر زوو وه‌ده‌سته‌هاتن و به‌چه‌کی قورسی باوه‌ر به‌ره‌نگاریان بوونه‌وه. رزگارکردنی برینداره‌کان و هینانه‌ده‌ری تهرمی شه‌هیدان له بن داروپه‌ردووی رووخاو و له بن ته‌وژمی ناگر و دووکه‌ل ئه‌ویش له ماوه‌یه‌کی کورتدا له دیمه‌نه‌ پر حه‌مه‌ساته‌کانی ئه‌م ته‌نگانه‌یه‌ن. ئه‌وه‌ی کۆماری ئیسلامی به‌ته‌مای بوو وه‌ک هه‌میشه‌ له‌نیوبردن و هه‌لته‌کاندن یه‌کجاره‌کی حیزبی دیموکرات بوو، به‌لام خه‌ون و ئاواتی چه‌په‌لی دیسانه‌که‌ش بوونه‌وه بلقی سه‌رئاو. هه‌ر چه‌ند رۆژ دوا‌ی مووشه‌ک بارانی بنکه‌کانی حیزب بوو که دوژمن دووه‌م زه‌بری وئ که‌وت، ئه‌ویش له مه‌یدانی سه‌ره‌کی خه‌باتی حیزبی دیموکراتدا. ئه‌وه بوو که خه‌لکی کوردستانی خۆراگر، خه‌لکی کوردستانی دیموکرات به‌ مانگرتنه‌که‌یان مستیکی توندیان له ده‌می ریژیم و ده‌زگای سه‌رکوته‌که‌ی دا و دیسانه‌که‌ش سه‌لماندیان که حیزبی دیموکرات نه‌ک بی پشت و په‌نا نییه، به‌لکوو هه‌ر دلۆپه‌ خوینیکی پێشمه‌رگه‌ ده‌بیته‌ هه‌وینی رزگاری و سه‌ره‌ستی ئه‌م کوردستانه‌ و، ئه‌و خوینانه‌ ده‌بنه‌ چرای رووناکیده‌ری ری تیکۆشه‌رانی دیموکرات. ئه‌وه‌ی له رۆژی ۱۷ی خه‌رماناندا ریژیم چاندبووی، لی بوو به‌ چه‌رمه‌سه‌رییه‌کی گه‌وره، چونکی چوار رۆژ دواتر خه‌لکی کوردستان ئه‌و په‌یامه‌ی پیدان که قه‌لای سه‌ره‌کی حیزبی دیموکرات هه‌روا له‌جی خۆیه‌تی و دلی ئه‌م بزووتنه‌وه‌ شوناسخوازه‌ له‌ هه‌ناوی کوردستاندا لی دها. بۆیه‌ش ئه‌وه‌ی ریژیم له‌و رووداوه‌دا به‌ نسیبی بوو، دیسانه‌که‌ش هه‌ر زه‌بوونی بوو، دیسانه‌که‌ش به‌چۆکاهاتن له‌به‌رامبه‌ر ئیراده‌ و وره‌ی به‌رز و پۆلایینی خه‌لک و پێشمه‌رگه‌ی دیموکرات بوو.

موسته ندى ۳۶۰ دهرجه و چند قسه يهك

له كاتيكا ريبه ريبى حيزبى ديموكرات رۆژى ۱۷ى خه زمانان له كۆبونوه و هدا بوو، سپاى پاسدارانى كۆمارى ئيسلامى به بيانوى تۆله ئه ستاندنه وهى كۆژرانى ئه و ”مه رزبانان” هى له مانگى پووشپه ردا له سيناريو يه كى زۆر گوماناويدا كۆژران، بنكه ي دهفته رى سياسى حيزبى ديموكراتى كوردستانى كرده ئامانجى په لاماريكى مووشه كى. دهنگ و رهنگى كۆمارى ئيسلامى دوو هه وتوو دواى ئه م هيرشه مووشه كيبه فيلميكى ديكوميئيتى بلاو كرده وه و له ودا و له زمان ”حه سه ن ره ستگار په ناه، به رپرسي ناوه ندى توئيزينه وه كانى ميللى ئه منيه تى جيگير” و، ”حوسين دليريان، كارناسى كاروبارى نيزامى و ئه منيه تى” باس له ئامانجه كانى ئه م عه مه لياته له دژى حيزبى ديموكراتى كوردستان كرا. له و فيلمه دا وا ده گوترا كه حيزبى ديموكرات هه ر له سه ره تا وه خه لكى كوردستانى له گه ل نه بووه و خه لك به هه موو جوړى له پشتى ده سه لات و ريزيمه كه يانن، كه چى هه ر ئه و كاته ي ئه وان خه ريكى دروستكردى ئه م فيلمه بوون، مانگرته به شكۆكه ي ۲۱ى خه زمانان به سه رياندا رابرد و بينيمان و بينيان كه خه لك چۆن ئاوى گوپيان دادان و پينان گوتن كه كوردستان خاوه نى خۆى هه يه و كى له وان غه واره يه... كۆمارى ئيسلامى ئيران ئه مجاره يان جاريكى ديكه ش به پيلانيكى تيروريسيى ديكه ويستى پيش به جووله و بزواتى حيزبى ديموكراتى كوردستان بگرئ، چه كيك كه ريك چوار ده يه يه له دژى بزووتنه وهى كورد له ئيران و حيزبى ديموكراتى كوردستاندا تا قى ده كاته وه و بو ئه و هه ر ئاسنى ساردكوتان بووه. تيرورى سه رگورد عه باسى، ئه ندامى ريبه ريبى حيزبى ديموكراتى كوردستان له مه هاباد وهك ده سپيكى تيرورى دژبه رانى سياسى كه تا ئيستاش دريژه ي هه يه، سه پاندى شه رى هه مه لايه نه به سه ر كوردستان، قه لاچۆكردى شار و گونده كان و كۆمه لكۆژى له ده يان ئاوايى، له كاركردى جوړه ها چه كى كۆمه لكۆژى وهك بۆمبى شيميائى و ژارى ساليوم و دانانه وهى بۆمب و ... ته نيا به شيك له رهفتارى ئه م ريزيمه بو به چۆكدا هينانى

کوردستان وهک سهنگه‌ری ئازادی و به‌رگری و، حیزبی دیموکرات
 وهک سوارچاکی مه‌یدانی خه‌بات له ئیراندا بووه. سیاست و ره‌فتاریک
 که نه‌یتوانیوه گرکانی شو‌رش و مافخو‌زی له کوردستان دابمرکینی.
 شه‌ری نه‌رمی کۆماری ئیسلامی له دژی کورد لایه‌نیکی دیکه‌ی ئەم
 شه‌ره‌ داسه‌پاوه‌یه. راگرتنی کوردستان له دواکه‌وتووی ئابووری و
 په‌ره‌سه‌ندنی کۆمه‌لایه‌تی، ریگری له خویندن به زمانی کوردی له
 فیژکردن و په‌روه‌رده‌دا، دروستکردنی قه‌یرانی شوناس بۆ نه‌وه‌ی
 نو‌یی کورد له ریگه‌ی نیزامی په‌روه‌رده‌یی ئیدۆلوژیک، ریگه‌خۆشکردن
 بۆ خه‌ساره‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان، نانه‌وه‌ی دووبه‌ره‌کی و سیاسه‌تی
 قه‌یرانخولقینی به‌رده‌وام به‌مه‌به‌ستی کۆنترۆلکردنی کۆمه‌لگه‌ی
 کوردستان به‌شیک له‌و سیاسه‌ته‌ بووه که ریژیم بۆ زه‌برلیدان له
 بزووتنه‌وه‌ی سیاسی کورد به‌رده‌وام له‌سه‌ری رۆیشتووه. هه‌موو
 ئەوانه‌شی هاوته‌ریب له‌گه‌ل سیاسه‌تی تیژۆر بردووه‌ته‌ پی‌شی،
 چونکی به‌هۆی زه‌بوونی و ده‌سته‌وه‌ستانی کۆماری ئیسلامی له
 سیاسه‌تی ته‌عامول و چاره‌سه‌ری شارستانیانه‌ی پرس و کیشه‌کان،
 تیژۆر چه‌کی هه‌میشه‌ له‌سه‌ری پی‌شی ئەم ریژیمه‌ بۆ لیدان له‌ دژبه‌رانی
 بووه. تیژۆر به‌هه‌موو توانا و له‌هه‌موو ره‌هه‌نده‌کاندا، له‌ تیژۆری
 ریبه‌رانی هه‌ره‌ هه‌لکه‌وتووی ئەم حیزبه‌، دوکتور قاسملوو و دوکتور
 شه‌ره‌فکه‌ندی له‌سه‌ر میزی و توویژ را بگره‌، هه‌تا تیژۆری پی‌شمه‌رگه
 و ئەندامه‌کانی حیزب، له‌ نیوخۆی ولات را بگره‌ هه‌تا ده‌گاته‌ هه‌ریمی
 کوردستان و له‌ نیو دلی ئوروپادا. سه‌یر ئەوه‌یه‌ که هه‌موو ئەو
 تیژۆرانه‌ی به‌ به‌رچاوی کۆمه‌لگه‌ی جیهانی و بی‌گۆیدانه‌ پرهنسیپ
 و یاسا و ریسا نیوده‌وله‌تییه‌کان کردووه‌ و ”میکۆنوس² لی
 به‌ده‌ر بی، بۆ ئەوانی دی که‌مترین تیچووی بۆ نه‌داون. هه‌رشه
 تیژۆریستییه‌که‌ی ۱۷ی خه‌رمانانیش هه‌ر له‌ درێژه‌ی ئەم ره‌وته‌دا هات.
 له‌و فیلمه‌دا حوسین دلیریان ده‌لی هه‌رشه‌که‌ وه‌لامدانه‌وه‌ به
 عه‌مه‌لیاتی ”کویرانه‌ی چه‌کداری” حیزبی دیموکراتی کوردستان
 بووه‌ که دواچار و دوو مانگ له‌وه‌ پی‌ش له‌سه‌ر سنوور
 مه‌ریوان بووه‌ هۆی کوژرانی کۆمه‌لێک هه‌یزی سنوورپاریژ.
 ئەو چه‌واشه‌کاریانه‌ی ریژیم لای لایه‌نگره‌ تۆخه‌کانیشیان بر ناکا،

چونکی میژووی خه‌بات و تیکۆشانی بیخه‌وش و پر شانازی حیزبی دیموکرات له شه‌ر و به‌رگری راسته‌وخۆش له‌گه‌ڵ هیزه‌کانی کۆماری ئیسلامیدا پوون و به‌رچاوه. حیزبی دیموکراتی کوردستان هیچ عه‌مه‌لیاتیکی کویرانه‌ی له میژووی خۆیدا نییه و ئه‌وه‌ی کردووه‌تی به شانازییه‌وه به‌خاوه‌نی کردووه و شانازییشی پێوه کردوون، ئه‌وه‌ی له مه‌ریوانیش پووی دا، پوون نه‌بوو کێی له پشت بوو و ئه‌و سیناریۆیه ته‌نیا بۆ پاساوه‌ینه‌وه و بیانووداتاشین بۆ هیزشکردنه‌ سه‌ر ناوه‌ندی سیاسی حیزبی دیموکراتی کوردستان له خاکی هه‌ریمی کوردستاندا بووه. راسته که لایه‌نیکی کوردی به‌رپرسایه‌تی کوشتنی ئه‌و ۱۱ که‌سه له هیزه‌کانی سنوورپاریزی مه‌ریوانی گرته ئه‌ستۆ، به‌لام هه‌م لایه‌نه سیاسییه‌کان و هه‌م هه‌موو خه‌لکی کوردستان ده‌زانن که له ژووره فیکرییه‌کانی کۆماری ئیسلامیدا به‌مه‌به‌ستی به‌لاری‌دابرانی بیروپای گشتی و ئاراسته‌پێدان به‌به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی ریژیم پیلان و سیناریۆی چۆن چۆنی داده‌ریژری. ئه‌وه‌ی له‌و نیوه‌دا گرینگه ئه‌وه‌یه که خه‌لکی کوردستان زۆر باش ئامانج و سیاسه‌ت و ته‌نانه‌ت تاکتیکه‌ نێزامیه‌کانی حیزبی دیموکرات ده‌ناسن و باوه‌ریان پێیه‌تی و له‌ هه‌ر ده‌رفه‌تیکیشدا بۆیان هاتبێته‌ پیش، پشتیان گرتووه و وه‌بالیان بۆ کیشاوه، بۆیه ده‌بی بلێن دیسان ریژیم له‌وه‌دا په‌نج به‌خه‌سار ده‌رچوو. ریژیم په‌نج به‌خه‌ساره، چونکی چوار ده‌یه‌یه‌هه‌ولی شیواندنی میژووی خه‌بات و تیکۆشانی کورد ده‌دا و ئه‌و میژووه هه‌ر ده‌وشاوه‌یه... چوار ده‌یه‌یه‌ به‌هه‌موو توانای مالی به‌رنامه‌ریژی نه‌رمه‌وه کار له‌سه‌ر منداڵ و لاوانی کورد ده‌کا، به‌لام فیرگه‌کانی حیزبی دیموکراتی کوردستان و سه‌نگه‌ری خه‌بات و تیکۆشانی ئه‌م حیزبه به‌دژی کۆماری ئیسلامی هه‌ر ئاوه‌دان... چوار ده‌یه‌یه‌ ده‌یه‌وی قه‌لای باوه‌ری خه‌لک تیک برووخینی و رۆژی ۱۷ خه‌رمانانیش مووشه‌که باستیکه خالکوته‌کانی گرته قه‌لای دیموکرات، به‌لام قه‌لای باوه‌ر و ئیمانی خه‌لکی کوردستان هه‌ر له‌سه‌ر پێیه... ئه‌و لایه‌نانه‌ی دیکه‌ش که چاویان به‌رای دیتنی هیزی به‌هیزی حیزبی دیموکراتی کوردستان و ئه‌و قه‌لا راهه‌ستاه‌ی نییه، ئه‌وانیش هه‌ر په‌نج به‌خه‌سارن، چونکی ئه‌و قه‌لایه له بن نایه.

شیلم جارن، چیرۆکیک له فیداکاریی پێشمه‌رگه

نه‌ته‌وه‌ی کورد به درێژایی میژوو له لایهن ده‌سه‌لاتی زۆرداره‌وه داپلۆساوه و بۆ پزگاری له‌و ژيانه تالهی به‌سه‌ریدا سه‌پاوه به‌رده‌وام له به‌ربه‌ره‌کانی له‌گه‌ڵ چه‌وسینه‌ران و داگیرکه‌راندا بووه و بۆ مسۆگه‌رکردنی ژيانیکی ئینسانی و ئاره‌زوومه‌ندانه، هیچکات ده‌ستی له خه‌بات و تیکۆشان هه‌ل نه‌گرتوو. پاش هه‌ر نسکۆیه‌کیش راساوه‌ته‌وه و به‌ گۆ داگیرکه‌رانی خاک و نیشتمانکه‌یدا چۆته‌وه. ئه‌مه‌ چیرۆکی کورد له هه‌موو به‌شه‌کانی کوردستانه.

کورد له رۆژه‌ه‌لاتی کوردستان زیاتر له حه‌وت ده‌یه‌یه‌ حیزبی خۆیان هه‌یه و ئه‌و حیزبه زۆر ریگای تاقی کرده‌وه تاکوو بتوانی له ریگای ئاشتییانه و له چوارچێوه‌ی ماف و پره‌نسیپه نیونه‌ته‌وه‌یه‌یه‌کانه‌وه چاره‌سه‌ری کیشه‌ی نه‌ته‌وایه‌تی گه‌له‌که‌ی بکا، به‌لام دوژمنانی کورد به به‌رده‌وامی هه‌وله ئاشتبخوازانه‌کانی حیزبی دیموکراتی کوردستانیان به ئاور و ئاسن و گولله و، تیزۆری ریه‌رانی ئه‌م حیزبه و ته‌نانه‌ت به مووشه‌ک و لام داوه‌ته‌وه.

حیزبی دیموکرات سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی که نه‌ته‌نیا له‌لایهن حکومه‌تی ناوه‌ندییه‌وه وه‌ک حیزبیکه‌ی هه‌له‌وشاوه راگه‌یه‌نراوه و به هه‌موو شیوه‌یه‌ک هه‌ولی سپینه‌وه و تیدا‌بردنی دراوه و ده‌رفه‌تی ئه‌وه‌ی پێ نه‌دراوه تاکوو له که‌شیکه‌ی ئاشتییانه و دوور له به‌کاره‌ینانی چه‌ک و توندوتیژی، خه‌بات و چالاکیی سیاسی خۆی بکا، به‌وه‌حاله‌ش له خه‌بات نه‌وه‌ستاوه و به‌به‌رده‌وامی بۆ دا‌بین‌کردن و وه‌دییه‌ینانی ئامانجه نه‌ته‌وه‌یه‌یه‌کانی نه‌ته‌وه‌ی کورد زۆر شیلگی‌رانه خه‌باتی درێژه

داوه. هر له راستای به‌ره‌قیوونی ویست و ئامانجه ره‌واکانی حیزبی دیموکراتدا، رۆله‌کانی کورد بۆ به‌ره‌ره‌کانی به دژی داگیرکه‌ران، له قونای جیاجیادا پۆل پۆل په‌یوه‌ست به ریزه‌کانی حیزبی دیموکراتی کوردستان بوون و به خه‌بات و به‌ره‌نگاری قاره‌مانانه‌یان، میژوویه‌کی پر له شانازیان بۆ نه‌ته‌وه‌که‌یان تۆمار کردوه که، ئیستاش وه‌ک چیرۆکی ته‌ژی له ئازایه‌تی و فیداکاری له‌نیو بیر و زه‌ینی خه‌لکی خه‌باتگیزی کوردستاندا ده‌وتریته‌وه. ئه‌گه‌ر چاویک به «هه‌گبه‌ی شاخ و شو‌رش» و به‌ره‌ره‌کانی رۆله‌کانی دیموکرات له به‌رامبه‌ر هیژی په‌لامارده‌ری کۆماری ئیسلامیدا بخشینین، بۆمان ده‌رده‌که‌وی که که‌م رۆژ له سالدا هه‌بوون که هه‌لگری میژوویه‌کی پر له سه‌روه‌ری بۆ خه‌باتکاران و داکوکیکارانی ماف و ئازادییه‌کانی گه‌لی کورد نه‌بی. رۆژی ۱۳۶۳ / ۸ / ۸ یه‌کێک له‌و رۆژه میژوویانه‌یه که حیزبی دیموکراتی کوردستان شانازی به چه‌ماسه‌خولقینی و به‌ره‌ره‌کانی جوامیرانه‌ی رۆله‌کانی کورد ده‌کا. له‌و سه‌روبه‌نده هه‌لومه‌رجی سیاسی و نیزامی و ئه‌منییه‌تی ناوچه‌ی پیرانشار بۆ حیزبی دیموکراتی کوردستان گرینگیه‌کی تاییه‌تی هه‌بوو، چونکه له‌و کاته‌دا کۆماری ئیسلامی پرۆپاگه‌نده‌ی ژه‌هراوی له‌نیو خه‌لکا بلاوکرده‌بوو که پیشمه‌رگه‌کانی حیزبی دیموکرات هر نه‌ماون یان هاتوونه‌وه و خۆیان ته‌سلیم کردۆته‌وه یا سه‌ری خۆیان هه‌لگرتوو و ولاتیان جی هیشتوو. پیشمه‌رگه گیان له‌سه‌رده‌سته‌کانی دیموکرات، بۆ به‌رپه‌رچدانه‌وه‌ی ئه‌و ئیدیعا بی بنه‌مایانه‌ی کۆماری ئیسلامی ده‌ستیان به گه‌شتیکی سیاسی له‌و ناوچه‌یه کرد. گوندی شیلم جاپان له‌و سه‌روبه‌نده‌دا ۳۰ مال و هه‌موو دانیشتوانی نزیک به ۱۵۰ که‌س ده‌بوون. له شه‌ویکی پاییزی سالی ۱۳۶۳ ی هه‌تاوی، پیشمه‌رگه‌کانی حیزبی دیموکراتی کوردستان پیکهاتوو له دوو لک بۆ پشوودانیکی یه‌ک رۆژه چوونه ئه‌و گونده خنجیلانه‌یه که له ناوچه‌ی لاجانی پیرانشار هه‌لکه‌وتوو و له‌گه‌ل پیشوازیی گه‌رمی خه‌لکی ئه‌و ئاواویه رووبه‌روو بوون. سه‌عاتی ۵ ی به‌ره‌به‌یانی ۸ ی خه‌زه‌لوهر، هیزه‌کانی کۆماری ئیسلامی که خه‌به‌ری بوونی پیشمه‌رگه‌یان له‌و ناوچه‌یه بیستبوو به ده‌یان

ماشینی پر له جاش و پاسدار و که ره سه ی نیزامییه وه په لاماری گوندی شیلیم جارانیان دا. ریژیم تا پروونا کابی به یانی به سهدان که سی به ری به دوروو به ری ئاوی و به رزاییه کانی ئه و گونده کرد و لیان دامه زران. قاره مانه تیی پیشمه رگه کانی حیزبی دیموکراتی کوردستان له به رهنگاری له شکرانی په لاماردهر بو خوی چیرۆکیکه له فیداکاری و کۆلنه ده ری پیشمه رگه کانی هیزی ئاواره ی ئه و کات و، لاپه ریکه له لاپه ره کانی پر له شانازیی هه ماسه خۆلقینه ره کانی نه ته وه که مان که ده بی نه وه به نه وه بو نه سه له کانی داهاتوو بگوازیته وه و ته نانه ت بو ئه وه ی له یاد نه چیتته وه و ببیتته به شیک له میژووی به رهنگاری رۆله ئازا و چاونه ترسه کانی گه له که مان، له هه لی گونجاودا فیلمی لی ساز بکری و بخریتته به رچاوی هه موو دنیا. ئه و رۆله تیکۆشه رانه ی ئه و هه ماسه یه یان خۆلقاند، دوا ی ئه و قاره مانه تیی به ی وینه یه بوونه مامۆستایه کی شارهزا و کارامه له کاری نیزامیدا و له رۆژان و سالانی داهاتوودا، به سهدان قاره مانی کۆلنه در و فیداکار له مه کته بی ئازایه تی و خه باتگیزی ئه م تیکۆشه ره به بیروباوه رانه دا پیگه یشتن. سه ره ئه نجام ئه زموونی خه بات و تیکۆشانی ئه وانه له و رۆژه ئه سته م و سه ختانه دا، ده ریخست که نه ته وه ی کورد تا خاوه نی که سانی ئه وتۆ بی، تا سه رکه وتن له خه بات کۆل نادا. هیزه کانی کۆماری ئیسلامی پاش دامه زرانیان له هه موو شوینه کانی ده وروو به ری ئاوی، به چه ند ماشینی پر له چه کدار پروو له ئاوی ده که ن، که به توندی به ره په رچییان ده دریتته وه و تیکده شکینرین. له یه که مین گولله وه که له لوله ی چه کی پیشمه رگه دیتته در بو ماوه ی ۱۱ سه عات شه ر له ئاوی شیلیم جارن به رده وام ده بی. چه ندین جاری دیکه هیرش بو نیو ئاوی ده ست پیده کاته وه که، پیشمه رگه ئازاکانی هیزی ئاواره له سه نگره ی ئازادیدا به رهنگاری دوژمن ده بنه وه و هه ماسه یه ک له فیداکاری و قاره مانه تی ده خۆلقینن. له م به ره ره کانییه ئازایانه دا ده یان ماشینی دوژمن سووتینران، به سهدان که س له هیزی دوژمن کوژران و هیزه کانی ریژیم به تانک و توپ و هیللی کۆپتیر ته نانه ت له پادگانی پیرانشاره وه مه یدان ی شه ریان ده کوتا. سه رکه وتنه یه ک به دوا ی یه که کانی هیزی پیشمه رگه له به ره و شوینه جیاجیاکانی

شه رکه دا، شادی و خوشحالی زوری خستبووه نیو پیشمه رگه و خه لکی ئاوا بیه وه. خه باتکارانی دیموکرات سه رنه جام پاش ۱۱ سه عات به رخودان و فیداکاری، هیزی زور و زه وهندی دوژمنیان تیکشکاند و سه ربه رزانه مهیدانی شه رکه بیان جی هیشته. له وه مه لیاته دا سه رکه وتن نه سیبی پیشمه رگه بوو و، شکست و سه رشوری به به ژنی دوژمنانی ئازادیی برآ و به سه دان جهنده کی داگیرکه ران له مهیدانی شه ردا به جی مابوو. ئه وه سه رکه وتنه مه زنه، خوینبایی ۳ قاره مان به ناوه کانی برآیم جه ناخی، ره حمان خزرزاده ناسراو به ره حمان دوشکه و حه سه ن ناقولی بوو. هه روه ها ژنیک به ناوی ئایشی محه ممه دزاده و مندالیک به ناوی عوسمان ره سوولی شه هید بوون. گرینگی ئه وه عه مه لیاته له وه دابوو ئه گهر وه ک راستی بلیین ناوچه گیرابوو وه کۆمه لیک خه لکی به زیو خویمان ته سلیم ریژیم کرده وه ئه وانیش پییان وابوو ئاسه واری پیشمه رگه برآوه. به لام میژوو نیشانی داوه بریارده رو سه رکه وتن هه ر بو هیزی گه له وه کورانی ئاواره ی شه هید دووپاتیان کرده وه که مهیدانی خه بات جیگه یه که که بهینی حه ق و ناحه ق دیاری ده کاو ئه وان له ورژده دا سه لماندیان چه ند که سی به زیو له وه ره ی هیزی پیشمه رگه که م ناکاته وه وه به رزتر له پیشوو له مهیداندا ماونه ته وه وه خه بات به رده وام ده بیته تا وه دی هیتانی مافی گه لی کورد.

«وہلفہ جری ۹» و تاکتیکی نویی پیشمہرگہکانی بانہ

کوٹابی زستانی سالی ۱۳۶۴ بوو. ریژیمی کوماری ئیسلامی له
 بہرہبہری عہمہلیاتی «وہلفہ جری ۹» دا بوو کہ ہیژیکی بہرچاوی
 له ناوچہ سنووریہکانی کوردستان و بہتایبہتی له ناوچہی بانہ کو
 کردبووہ و له زور له پایہگاکانی ئہو ناوچہیہ ہیژہکانی زیاد کردبوو.
 ریژیمنہک بہنہینی بہلکوو بہ ئاشکرا باسی عہمہلیاتی «وہلفہ جری
 ۹» ی دہکرد و له ناوچہ، ئامادہکاریی بو دہکرد. ئہوہش بو خہلکی
 بانہ و دہوروبہر و بہتایبہتی ناوچہی خیلہرہش و پشتی ئاربابا
 دؤخیکی تایبہتی خولقاندبوو. خہلک کہوتبوونہ نیو بہرداشی شہری
 ئیران و عیراق و بہو زستانہ سہخت و تووشہ تہنیا ریگہیہک
 شکیان دہبرد چؤلکردنی مال و حالیان بوو. بہم زستانہ ویرانکردنی
 مالہکانیان و چؤلکردنی بو ئہوان کاریکی ئاسان نہبوو ہیچ ریگاہک
 بیجگہ له چؤلکردنی مالہکانیان بہدی نہدہکرا چونکی شہر له
 نیوان دوو دہولہتی داگیرکەر له خاکی کوردستاندا پروی دہدا.
 لهو سہروبوہندہدا پیشمہرگہکانی حیزبی دیموکرات له ناوچہی
 خیلہرہش دوور کہوتبوونہوہ و له نہبوونی ئہواندا ہیژہکانی دوژمن
 توانیبووین چہند پایہگا و بنکہی نیزامی نویی لی دابمہزینن و
 دہسہلاتی نگرسی خویان بہسہر خہلکی ئہو ناوچہیہدا بسہپینن. ئہو
 ناوچہ لہسہر سنوور ہلکہوتوہ و زیاتر له دہ گوندی له خو دہگرت.
 بہ نیزیکبوونہوہ له دہسپیکی عہمہلیاتی بہناو «وہلفہ جری ۹»
 کوہوونہوہی فہرماندہرانی ریژیمنہ له ہموو نیہادہ نیزامیہکان و
 تہنانت جاشہکان بو بہشداریی لهو عہمہلیاتہدا کرا. لهو کاتہدا حیزبی
 دیموکراتی کوردستان تازہ کونگرہی ۷ی خوی گرتبوو و ریژیمنہسستی
 بہ لہکہمیدانی ہیژی پیشمہرگہ له ناوچہدا کردبوو. وہک باس دہکرا لہو
 کوہوونہوہی فہرماندہرانی ہیژہکانی ریژیمندا فہرماندہری جاشہکان
 گوتبووی ئامادہن بو کوٹایبہینان! بہ حزووری پیشمہرگہ له ناوچہ، بہلام
 بہو مہرجہی له عہمہلیاتہکہی وہلفہ جری ۹ دا بہشدار نہبن و دہرفہتیان
 بو پاکسازیی ناوچہی بانہ له ہیژہکانی حیزبی دیموکرات ہہبی!

له وهها بارودوخیکدا پیشمه رگه کانی ناوچه ی بانه گه رانه وه و به سهر وه زعیکی زور ناله باردا که وتن و دیتیان که خه لکیکی زور له ترسی ئه وه ی شه ریکی گه وره به ریوهیه له مال و حالی خویان ئاواره بوون. له و کاته دا بیجگه له حیزبی دیموکرات هیچ هیژیکی دیکه ی دژبه ری ریژیم له و ناوچه یه دا نه بوو. رۆژی ۲۷ی ره شه مه بوو. پیشمه رگه کان پاش گه رانیکی باش له ناوچه و له قاودانی سیاسه ته کانی ریژیم له گونده کانی «واژه»، «که ندهل» و «گوێزلی» ده میننه وه. له ده وره به ری شوینی مانه وه ی پیشمه رگه کان و له چه ند «کوڅ» و ئاواپیه کی نیزیکیش هیژی دوژمن به ته واوی جیگیر ببوون. دیاره گرینگترینی ئه و شوینانه به رزایی «گردی گویل» بوو که ده روانیته سهر گونده کانی «سالوک» ی سهری و خورای و شوینیکی ستراتیژیک بوو. پیشمه رگه کان تازه گه یشتبوونه ئه و ناوچه یه که هیزه کانی دوژمن له ئاواپیه کانی «سپیداری»، «به رده رهش» و «هه لاسبار» و، هه روه ها له کوڅه کانی «قولینگ»، «سیکانیان»، «بوکز» و «عه به شه ریف» جیگیر بوون. ئامانجی ریژیم له و عه مه لیاته دا گورینی تاکتیکی نیزامیش بو به ره ورپو بوونه وه له گه ل هیژی پیشمه رگه بوو. چونکی تا ئه و کاته دوژمن هه ر شه ری جبهه یی له گه ل پیشمه رگه کردبوو، به لام کاتیک پیشمه رگه تاکتیکی گوری بو شه ری پارتیزانی، ئه مجاره یان فه رمانده رانی هیژی چه کداری ریژیم رینگه چاره ی به ره ره کانی له گه ل جووله ی پیشمه رگه یان ته نیا له چه ند تاکتیکی نیزامیدا ده دیته وه که بریتی بوون له: «که رویشکه راو»، «چه کوچ و سندان»، «پراوه دونان و زه برلیدان» و «هیژش و گه مارو». ریژیم ئه و رۆژه تاکتیکی «چه کوچ و سندان» ی گرتبووه به ر که بریتی بوو له یه که م هیژی «چه کوچ»، واته کین ئه وانیه ی هیژش ده که ن. دووه م، «سندان»؛ واته پیش به پاشه کشه ی پیشمه رگه بگیری. سیه م، هیژی یارمه تیده ر که هه ر کات پیویست بوو به هانای هه رکام له لایه نه کانی دیکه، واته چه کوچ یا سندان بکه وی. له و تاکتیکه دا ئامانجی هیژی چه کوچ پاشه کشه کردن به هیژی پیشمه رگه یه که خوی به لای هیژی سنداندا بکا و له وی پریس ببی و ئیدی به قه ولی خویان جووقه واری پیشمه رگه له ناوچه که دا بپرن... به لام ۷ سال شه ری پر ده سکه وتی هیژی پیشمه رگه له گه ل دوژمن

ئەوانی خاوەنی گەلیک ئەزموون و پۆلەیی لە کل دەرھاتوو کردبوو. بەرەبەیانیی پۆژی ۲۸ی رەشەمە کاتژمێر ۶ی بەیانیی تەقە لە کۆخی «عەبەشەریف» دەستی پێکرد. زۆربەیی شوینە ئەستەمەکان لە پاوانی ھیزی دوژمندا بوون. بۆیە دەستەبەک لە پێشمەرگەکان ئەرکیان بۆ دیاری دەکری کە لە ھیزی چەکوچی رێژیم بدەن، چونکی بە شکانی ھیزی چەکوچ لە بنەرەتدا ھیزی «سندان» یش شکاوە. دواي ئەو بربارە پێشمەرگەکان ھەموو توانای خۆیان وەگەر خست و گرینگترین نوقتی ستراتیژی شەرگەیان گرت. بەگرتنی بەرزاییەکانی شەرگە پێوەندی بەشیکیی زۆری ھیزی رێژیم کە خۆیان بۆ پووناکی ھەوا ئامادە کردبوو پچرا و، تووشی سەرلێشیواوی ھاتن، بەتایبەت بەگیرانی چەند بیسیمی ھیزەکانی رێژیم ھیزی چەکوچ بە تەواوی تووشی سەرلێشیواوی و پەرشوبلاوی بوو. شەر لە ھەموو شەرگەکان دەستی پێکرد. دەستەبەکی دیکە لە پێشمەرگەکان خۆیان لە ھیزی «سندان» نزیك کردووە و بە گورجی لێیان دان. رێژیم لە ماوەیەکی کەمدا کە ھەر بە خەیاڵیشیدا نەدەھات شکستی خوارد و ھیزی پێشمەرگە لە ماوەی ۵ سەعات شەرپدا ھەموو شوینیکیان لە ھیزی داگیرکەر پاک کردووە. پاشان ھیزی یارمەتیدەر کە ئەویش چاوەروانی ئەو شکانە نەبوو بە چەکی قورس و نیوہ قورس دەستبەکار بوون و سەنگەری پێشمەرگەیان ئاورباران کرد، کەچی بەو حالەش ھیزەکانی دوژمن ورەیی ھاتنە پێشیان نەبوو... ئەوھش لە خۆرا نەبوو، چونکی لە ماوەی ئەو چەند سەعاتەیی یەکەمی شەرپدا زیاتر لە ۱۰۰ کەسیان لێ کوژرابوو و بریندار ببوون. ھەرودھا چەند کەسیشیان لە لایەن ھیزی پێشمەرگەو بە دیل گیرابوو و بە دەیان قەبزە چەکی جوړاوجوړیان کەوتبوو بەر دەستی ھیزی پێشمەرگە. سەرکەوتن لەو شەرپ بۆ پێشمەرگە بوو، بەلام خوینبایی ئەو سەر بەرزییە گیانی پاکیی ۳ قارەمان بە ناوھەکانی عەبدول فاتحی، کەریم قادری و عەبدوللار ھیمی بوو. دیارە شەھیدبوونی سێ پۆلەیی نیشتمان ئازاریکی بەژان بوو، بەلام مایەپووچکردنەوھیی تاکتیکی نیشامیی دوژمن بۆ پێشمەرگە دەسکەوتیی گەورە بوو. چونکە دەولەت زۆری بە فرماندەکانییەوھ دەنازی بەتایبەت ئەوانەیی کە لە شەری ئێران و عێراق دا بەشدار بوون بەلام زەبوونی دەستی فرماندەکانی ھیزی پێشمەرگە بوون

چيروکی حه ماسه خولقييني پيشمه رگه کانی دهقهری شمالی کوردستان

له هه موو شوورشیک و به تايبه تی شوړشی کورد و به تايبه تیتیر خه بات و به خودانی پيشمه رگه کانی حيزبی ديموکراتی کوردستان دژی کونه په رستی و زولم و زورداران، دهیان و سهدان حه ماسه ی گه وره و چوکه و له خو بو ردو و بیان له ئاسمانی خه باتی ره وای گه لی کوردا وهک ئه ستیره یه کی پرسنگدار ماوه ته وه و ميژووی خه باتی گه له که مان به و حه ماسانه وه ده ناسریته وه. له و پيوه ندييه دا حيزبی ديموکرات ريگایه کی دوورودريژي بريوه. ئه گه ر باسی خه بات و به رگریه چه کدارييه که ی بکه ين ريگایه ک بووه که دوژمن به سه ريدا سه پاندوه و که پر له تنگ و چه له مهش بووه، له هه وراز و نشيو، له شکست و سه رکه وتن، به لام له و هه مووه کهد و له نده دا هيچ هه لومه رجيکی سهخت و دژوار، ته نانهت هيچ سه رده ميکی رهش نه يتوانيوه بهر به دريژهدانی خه باتی تيکو شه رانی بگری و ئه وان له هه موو هه لومه رجيکی ناسکدا توانييان ئالای خه بات هه ر شه کاوه رابگرن. خو ی ئه و خه باته نيشانه ی بهر چه قبوونی ئامانجه کانی و ئازايه تیی روله کانيه تی. به هاتنی هه ر وه رزيک لاپه ريه کی زيړين له خه بات و تيکوشانی هيژی پيشمه رگه ده نووسرايه وه. لاپه ريه ک که به پانتایی و دريژایی کوردستان جيگای هيوا و هوميدي هه موو گه لانی ئيرانيش بوو. خه لک و پيشمه رگه له کوردستان وزه و توانای خويان يه ک ده خست و به گژ دوژمنی کوردا ده چوونه وه. سه رماوه ز سالی ۱۳۶۳ بوو، سه رماوه زيکی زور سارد و تووش نا، به لام له ناوچه ی شيمالی کوردستان به هو ی کويستاني بوونی ناوچه بارودوخه که جياواز بوو. مانگ مانگی پيشمه رگه بوو، مانگی که پيشمه رگه ی پي ناويدر کرابوو. رۆژی ۵ی سه رماوه ز به فر زور جيگای کوردستانی سپی کردبوو. هيژه کانی کوماری ئيسلامی که له ده رفه تيک ده گه ران بتوانن زه بريک له هيژی پيشمه رگه ی کوردستان

بدەن، لەم رۆژەدا پەلاماریان بردە سەر گوندی «مسکینی» لە ناوچەی شیمالی کوردستان بۆوەی خەلکی ئەو گوندەش وەک زۆر لە گوندەکانی دیکە کوردستان قەتلوعام بکەن. هەوایی هیژشی هیزی داگیرکەر بە پیشمەرگەکانی حیزبی دیموکرات لەو ناوچەیە گەشت. هیزی پیشمەرگە لێ بران دەرسیکی باش بە هیژەکانی دوژمن بدەن و وەهایان بتاسینن چیرۆکەکی زاربەزار برۆا و سینگ بە سینگ بگوازیشتەوه. هیزی پیشمەرگەکی بەجەرگ و خاوەن ئەمەگی نیشتمان لەو مەلەبەندە، مەچەکی پیاویتی و ئازایەتیان لێ هەل کرد و چەکی دیفاع و مان و مەوجودیەتی گەلەکیان تاو داو بریاریان دا ریگای شەرەف بپرن و سەرکەوتنیان بە خوین بکرن. ئەوانە رۆلەیی تۆلە و دەریای خرۆشانی رۆقین لە دوژمنان و خوینمژان و دەستەبەری ئازادی نیشتمان بوون کە لە ماوەیەکی کەمدا لە شەرپیکی حەماسە خۆلقیندا توانیان گورھانی زەرەتی تیی «جندالله» لە دەورووبەری ئاوابی لە داو بخەن و زەبریکی کاریگەر لە دوژمن بدەن. تیکۆشەرانی دیموکرات بەجۆریک لە دوژمن پراسان کە مەجالی دەستکردنەوہیان لێ برین و هیژە کۆک و پۆشتەکی جەماران لەبەرامبەر هیزی ئاوا قارەماندا جگە لە کونجی چارەرەشی هیچ ریگایەکی دیکەیان بۆ خویان نەهیشتەوه. لەو حەماسەییە هیژەکانی پیشمەرگەدا هەر هەموو گورھانەکە لە بەر یەک هەلتەکا و ئاداری بەسەر پادارییەوه نەما. ئەوەی لای فەرماندەرانی پیشمەرگە گرینگ بوو ئەمە بوو کە لە مەیدانی شەرەدا بیر لە زۆر لایەنی ئەو شەرە کرابوو کە یەکیک لەوانە کەمین نانەوه لە سەر ریگای هیزی یارمەتیدەری دوژمن بوو، هەر بۆیەش دوژمن کە بۆ پاکسازی ئەو گوندە هاتبوو، هیزیکی تازە نەفەسی بەرپی شوینی لەداوکەوتووہکان کرد، کە ئەوانیش لە شوینیکی دیکە کەوتتە کەمینی پیشمەرگەوه و ژمارەییەکی زۆریان لێ کوژران و بریندار بوون و ناچار بە شکان و پاشەکشە کران. ئەوەی لەو عەمەلیاتەدا جیگای باسە مەسەلەیی غافلگیری دوژمنە کە یەکیک لە ئەسەلەکانی شەری پارتیزانییە و بەهۆی گۆرپینی گۆرەپانەکانی شەر لە کوردستان لە شەری جەبەییەوه بۆ شەری پارتیزانی، هیزی پیشمەرگەکی حیزبی

دیموکرات به وردی هه‌نگاوی به‌رهو ئه‌و تاکتیکه هه‌ل دیناوه. دیاره ئه‌گه‌رچی هیزی پیشمه‌رگه ماوه‌یه‌کی دوورودریژ بوو به‌شه‌ری جبهه‌یی راهاتبوون، به‌لام ئه‌و ساله به‌گۆرینی ئه‌و تاکتیکه ئه‌زموونی باشیش ده‌ست که‌وت، لایه‌نیکی دیکه‌ی ئه‌و عه‌مه‌لیاته گرینگیه‌که‌ی له‌وه‌دا بوو که‌ هه‌موو کاره‌کان وه‌ک دارشتنی گه‌لاله‌ی شه‌ر و دابه‌شکردنی ئه‌رک و به‌رپرسایه‌تییه‌کان و جیگیربوونیان له‌ شوینه‌کان له‌ ماوه‌ی نیو سه‌عاتدا جیه‌جی کرابوون و کاتیک دوژمن ده‌نگی ته‌قه‌ی تفه‌نگی پیشمه‌رگه‌ی بیست سه‌ری سوور ما و به‌ته‌واوی سه‌ری لی شیوا. خالی موسبه‌تی دیکه‌ی ئه‌و عه‌مه‌لیاته له‌وه‌دا بوو که‌ هه‌موو به‌شه‌کانی عه‌مه‌لیاته‌که‌، واته‌ تیمی که‌مین، تیمی هیرش، تیمی کیشانه‌وه‌ی بریندار، تیمی پشتیوانی، تیمی ئاوری توند، تیمی کۆکردنه‌وه‌ی ده‌سکه‌وت و تیمی راگواستنی دیل به‌باشترین شیوه‌ کاره‌کانیان به‌وه‌خت راپه‌راند. ئه‌ویش له‌حالی‌کدا که‌ تازه هیزی پیشمه‌رگه‌ قوناغیکی نو‌یی له‌و جو‌ره تاکتیکانه‌ی شه‌ردا ده‌ست پیکردبوو، و ئه‌مه ئه‌زموونیکی زۆر باش و سه‌رکه‌وتوو بوو. به‌رگی براوه‌ی ئه‌و عه‌مه‌لیاته بیجگه له‌وانه‌ی ئاماژه‌یان پیکرا، دوو مه‌سه‌له‌ی زۆر گرینگ بوون. یه‌کیان نه‌زم و دیسیپلین که‌ سه‌رکه‌وتنی بۆ هیزی پیشمه‌رگه‌ مسۆگه‌ر کرد. دووه‌م نه‌ینی کاری و ئه‌سلی غافلگیریی دوژمن بوو، بۆیه‌ش هیزه‌کانی ریژیم وه‌ها تاسابوون که‌ توانای ده‌ستکردنه‌وه‌یان نه‌بوو. هه‌ر ئه‌وه‌ش بووه هۆی ئه‌وه که‌ قاره‌مانه‌کانی دیموکرات لاپه‌ره‌یه‌کی دیکه له‌سه‌رکه‌وته‌نه‌کانی خۆیان بۆ نه‌ته‌وه‌که‌یان له‌ میژوودا تومار کرد. له‌م شه‌ره‌دا که‌ پوژی ۵ی سه‌رماوه‌ز کرا و ماوه‌ی ۱۰ سه‌عاتی خایاند، زیاتر له‌ ۸۰ که‌س له‌ هیزه‌کانی ریژیم کوژران و بریندار بوون و چه‌ندین که‌سیشیان لی به‌ دیل گیرا. هه‌روه‌ها ده‌یان قه‌بزه چه‌کوچۆلی جو‌راوجۆری دوژمن به‌ ده‌سکه‌وت گیران، ئه‌وه‌ش که‌ تالیی ئه‌و شکسته‌ی بۆ دوژمن چه‌ند قات کردبوو ئه‌وه بوو که‌ تا‌قه یه‌ک پیشمه‌رگه‌ش له‌و شه‌ره‌دا لووتی له‌ خوین نه‌ها‌توو و هیزی پیشمه‌رگه‌ له‌نیو خۆشحالیی خه‌لکدا، ساغ و سلامت و به‌ سه‌روودی هیزی پیشمه‌رگه‌ نابه‌زن له‌ مه‌یدانی شه‌ر دوور که‌وتبوونه‌وه.

هیزی زمیران و زمهه ریری بۆ دوژمن

بست به بستی کوردستان و هه موو پوژ و هه وتوو و مانگه کانی دهیه کانی ۶۰ و ۷۰ هه تاوی مهیدانی هه ماسه و فیداکاری هیزی پیشمه رگه ی حیزبی دیموکرات به دژی هیزه سه رکوتکه ره کانی کۆماری ئیسلامی بوو. سه ره پای ئه وه که کوردستان به ته واوی میلیتاریزه کرابوو و ریژیم بۆ بهرگرتن به چالاکی هیزی پیشمه رگه هه موو پوژئ هیزی زیاتری له کوردستان ده کرد و، له چوار وه رزی سا ئدا له هه موو گونده کان پایه گا و بنکه نیزامیه کان ئاوه دان ده کران و پئی ها توچۆی پیشمه رگه و ناوچه سنوورییه کان مین ریژ ده کران، به لام هیزی پیشمه رگه ی حیزبی دیموکرات هه روا له سه ر پئی و له جووله زه بروه شانندی بهرده و امدا بوو. ریژیم ههروه ها دهیان گرووی زه ربه تی به ئیمکاناتی لۆجستیکی ته واو بۆ شوینکه وتنی هیزی پیشمه رگه و فریاکه وتنی هیزه جیگیره کانی خستبووه جووله، له گه ل ئه وه شدا پوژانه پۆل پۆل له خه لکی کوردستان به تاوانی پشتیوانی له حیزبی دیموکرات ده گیران و ده خرانه به ندیخانه وه، که چی نه دهروهستی خه لک ده هات و نه پئی ده کرا هیزی پیشمه رگه بوه ستینی. له سالی ۱۳۶۶ ی هه تاویدا هیزی پیشمه رگه ی حیزبی دیموکرات به کۆکردنه وه ی ئه زموونی زۆر و له سو ئنگه ی پشتیوانی و هاوکاری به رین و هه مه لایه نه ی خه لکی کوردستانه وه دهیان عه مه لیاتی سه رکه وتوانه ی به دژی هیزه کانی کۆماری ئیسلامی کرد و زه بری زۆر قورس له گرووپه به ناو زه ربه ته کانی ریژیمیش که وت، هاوکات له چه ند شاریش هیزی پیشمه رگه چوونه وه نیو شاره کان و هاوکات توانییان جاده گرینگ و ترانزیته کانی کوردستان کۆنترۆل بکن. له وه ساله شدا به سه دان که س له هیزه کانی ریژیم کوژران و بریندار بوون

و به ديل گيران. له باسى «هه گبهى شاخ و شوپش» ی ئه مجاره ماندا ئاور له نمونونه يه کى بچووکى ئه م خوږاگرى و حه ماسه يه دده ينه وه. رۆژى ۲۵ى خه زمانانى سالى ۱۳۶۶ پيشمه رگه قاره مانه کانى زميران له ناوچه ي ره بهت بو کار و چالاكى و تيكوشانيان روو له ههواره کانى به رزاييه کانى «مهيدان چوغه» و «جنبيان» و پشتى «کانيبه رهش» ده کهن. ئه و ناوچه يه بو هيژى پيشمه رگه له بارى نيزاميه وه جيگايه گى تايبه تى بو، هه م چياکان به رد به به رد و هه م خه لکه که ده ستيان له نيو يه ک نابوو که پشتيوانى به ئه مه گى روله کانى نيشتمان بن. کومارى ئيسلامى ئيران سه ره رپاى ئه وه ي چهندين پايه گاي له و ناوچه يه و ده ور به رى ئه و گونده جيگر کردبوو، سه ره له به يانى ئه و رۆژه گوره انى زه ره به تى گوردانى ژاندارمه ريبى «نجف اشرف» ی بو پشت ئاوايى و ههواره کانى ئه و ناوچه يه به رپى کرد که قاره مانانى مه لبه ندى زميرانى له شان نه هاتوو لى مابوونه وه. هه والى هاتى هيژى داگيرکهر به پيشمه رگه کان گه يشت و ئه وانيش وه ک هه ميشه و هه لوئاسا برپاريان دا به ره نگارى هيژه کانى دوژمن ببنه وه و ده رسيكى له بيرنه کراويان داهن. پيشمه رگه کان ده موده ست خويان رپک خست و هه ر کام له پهل و ده سته کان بو کارى ديارى کراو له شوينى مه به ست جيگر بوون. هيژه کانى دوژمن که قهت بيريان له وه نه کردبووه له نيو چهند پايه گاي خوياندا هيژى پيشمه رگه ي ديموکرات بينه سه ر رپگه يان، ئارخه يان و دلنيا ده هاتنه پيش و به ته مابوون داگژينه سه ر هه وارچيبه کان، به لام هيشتا چهند ميتر له ئاوايى «کانيبه رهش» دوور نه که وتبوونه وه که ئاگرى چه کى پيشمه رگه تاساندنى. هيژى تاساو و شپزه ي دوژمن کونه مشکيان لى ببوو قه يسه رى و روويان له هه ر کوئى ده کرد ئاگريان به سه ردا ده بارى. له گه رمه ي شه ردا چهند که س له هيژه کانى رپژيم روويان کرده پوله دارپک که مندالپکى خه لکى ئاوايى لى بوو. هيژه چه کداره کانى رپژيم بو پاراستنى گيانى خويان ئه و منداله ده که نه قه لغان و به بارمته ي ده گرن، به لام پيشمه رگه کان توانبيان هه موويان بکوژن و منداله که ش به سلامه تى ده رباز بکه ن.

له و هه لمه ته شیرانه یه دا که بوو به هۆی ته فروتوونا بوونی گورھانی به ناو زه ربه تی ریژیم، زیاتر له ۶۰ کهس له هیزه کانی دوژمن کوژران و دهیان که سیش بریندان بوون، ههروه ها دهیان قه بزه چه کوچۆل و که رهسته ی نیزامی وهک دهسکه وت که وتنه به ردهستی پیشمه رگه کانی دیموکرات. رۆله کانی گهل له هیزی زمیزان له و رۆژهدا، واته ۲۵ ی خه رمانانی سالی ۱۳۶۶ لاپه ریه کی زیڕینان به لاپه ره پر له فیداکارییه کانی خویان زیاد کرد و دهفته ری بیره وه ری هیزی پیشمه رگه ی حیزبی دیموکراتیان زیاتر پازانده وه. ئه وه ی له و عه مه لیاته دا زیاتر جیگه ی تیرامانه و دوژمنی زیاتر تاساند، ساغی و سلامه تی هه موو پیشمه رگه کان بوو که پاش ۳ سه عات شه ری سه نگر به سه نگر و دهسته و یه خه هه ماسه یه کی که م وینه یان خولقاندو سه ره رای ئاوربارانی توپخانه ی دوژمن ته نیا سه رشۆری بو داگیرکه رانی کوردستان مایه وه و سه ره رزییه کی دی بو رۆله کانی ئه م نه ته وه یه تو مار کرا. خه بات که ره وا بوو، پیشمه رگه که به جه رگ و به ئیمان بوو، که خه لک و گهل پشتیوانی رۆله کانیا ن بوون، که ئه زموونه کانی سه رکه وتن و شکست له سه ر یه ک که له که ده کرین، ئه وانه له مه یاندا ده بنه هه وینی سه رکه وتن، جا با هیزی دوژمن هه زار به هه زار بی و ئیمکانات و چه کوچۆلی هه ره پیشکه وتووشیان به دهسته وه بی.

«کیلهشین» ی ئیمه و شین و شهپۆری ئهوان

هه ر ده مئ چاو به میژووی حیزبی دیموکراتی کوردستاندا بخشینین و لاپه ره پر له سهروه ری و زیرینه کانی له مهیدانی گیانبازی له دژی هیرشکه ران و داگیرکه رانی کوردستان هه لدهینه وه، بیری ئه و رۆژانه ده که وینه وه که قاره مانه تیی پیشمه رگه لیوانلیوه له فیداکاری و خۆپاگری و سه ره به رزی. ئه و میژووه و ئه م خۆپاگری به سانایی و ده دست نه هاتووه و جیگا په نجه ی تیکۆشه رانیکی پیوه دیاره که شه و رۆژ بۆ ماندوو بوون و بۆی مردوون. هه ر له قۆناعی چل ساله ی خه باتی گه لی کورد له دژی ریژی می کۆماری ئیسلامی زۆر پیلان له لایه ن ئه م ریژی مه وه بۆ خاشه برکردنی خه باتی ره وای گه لی کورد له ئارادا بووه، له توانده وه ی شوناسی نه ته وه خوازی، له شه ر و داگیرکاری و له تیرۆر و کۆشتوبۆری دژبه رانی سیاسی ئه م ریژی مه، به لام دوژمن سه ر نه که وت. چونکی کورد لی براوه مافه کانی بوئ و خه باتی بۆ ده کا، چونکی کورد ئالا و خاکی خۆی ده وئ و گیانی بۆ ده به خشی، چونکی کورد نابیته ئه ویدی و ئه ویدیش ناتوانی به زه برونه نگ بیتوینیته وه. له نیو دیروکی ئه م سه ره به رزییه دا حیزبی دیموکرات به شی شی ری پی ده برئ. حیزبیک که پتر له حه وت ده یه ئه لای خه باتی رزگارخوازی نیشتمانیکی بنده سستی شه کاوه راگرتووه، حیزبیک که ئه گه رچی خوینی زۆر له به ر رۆیشتوووه، به لام دلی به هیزی جوولانه وه ی نه ته وه یه کی مافخوازی شه. له ”هه گبه ی شاخ و شوړش“ ی ئه م جار ه ماندا سه ریکی ناوچه ی شنویه ده ده یین و ئیستیک له لای هیزی ”کیلهشین“ ده میتینه وه. هیزی کیلهشین میژوویه کی ده وه مه ندی هه یه له حه ماسه و گیانبازی. له سه رکه وتنن به سه ر هیزی زۆر و زه وه ندی داگیرکه ر و تۆمارکردنی سهروه ری. هیزیک که ئیستاش رۆژمیره کانی پرن له بیره وه ری، له وانه ی فیربوون و ههروه ها ده م و ساتی تالی شه هیدبوونی پۆل پۆل

پیشمه‌رگه‌شی له‌مه‌یدانی به‌ربه‌رگه‌کانی دژی داگیرکه‌ران له‌ده‌ست داوه. رۆژی ۱۸ی خه‌رمانانی سالی ۱۳۶۰ی هه‌تاوی، پۆلیک پیشمه‌رگه‌ی مه‌لبه‌ندی شنۆ له‌ریگای دووره‌وه‌ی بۆ پشوودان له‌نیزیک هه‌واره‌کانی "پیرمامز" بارگه‌وبنه‌یان کردبووه. پیشمه‌رگه‌ هه‌ر کام له‌کیسه‌ خه‌وی خۆیدا و نیگابانی‌ش له‌به‌ر سه‌رما‌کیسه‌ خه‌وه‌که‌ی له‌خۆی هالاندبوو و به‌هیواشی قه‌ده‌می لی‌ده‌دا. به‌ربه‌یانیکی زوو بوو. چه‌ند پیشمه‌رگه‌یه‌کیش وه‌ک دیده‌بان له‌شوینیکی دیاریکراو له‌به‌رزاییه‌که‌ی پشت سه‌ری خۆیان وه‌ک هه‌لۆیه‌کی تیژبال چاودیری ناوچه‌که‌یان ده‌کرد. کۆیستانچییه‌کانی ده‌ورو به‌ر به‌کاری مه‌رداری و پۆژانه‌ی خۆیانه‌وه‌ خه‌ریک بوون و به‌ربه‌ره‌ جووله‌ و جموجۆله‌کان زیاتر ده‌بوون. شوانی کۆیستانچی له‌کاتژمیری ۸ و ۹ی به‌یانی له‌قه‌د پاله‌کانی ئه‌و ده‌قه‌ره‌وه‌ ملی له‌گۆرانی گوتن نابوو و ئه‌و پیشمه‌رگانه‌ی له‌قه‌راغ کوچکه‌ ئاوره‌که‌ خۆیان گه‌رم ده‌کرده‌وه، گوییان بۆ ده‌نگه‌ به‌سۆزه‌که‌ی شوانه‌که‌ راگرتبوو. خۆر به‌ربه‌ره‌ به‌رز ده‌بووه‌ پیشمه‌رگه‌ هه‌مووی له‌خه‌و هه‌ستابوون و به‌ده‌م چای به‌یانییه‌وه‌ کۆر و دانیشتن ده‌ستیان پیکردبوو. ئه‌وانه‌ی شه‌و به‌کاروباری پیشمه‌رگانه‌ و ته‌شکیلاتی سه‌ردانی گونده‌کانیان کردبوو، راپۆرتی کار و تیکۆشانه‌کانیان ده‌داوه‌ به‌به‌رپرسه‌کانیان و تاوتویی پرس و به‌رنامه‌ی کاری داها‌توویان ده‌کرد. له‌گه‌رمه‌ی قسه‌ی خۆش و جه‌ف‌ه‌نگ و نووچدانی پیشمه‌رگه‌کان دیده‌بانه‌کان هه‌والیان به‌فه‌رمانده‌کانیان دا که‌ هیزی دوژمن به‌ره‌و هه‌واری کۆیستانچییه‌کان که‌وتونه‌ ری. فه‌رمانده‌ری پیشمه‌رگه‌ له‌ماوه‌یه‌کی کورتدا هیزه‌که‌ی سازمان دا بۆ ئه‌وه‌ی پیش به‌هی‌رشه‌ی هیزی داگیرکه‌ر بگرن که‌ بۆ تالانبری و کوشتاری هه‌وارچییه‌کان ها‌تبوون. پیشمه‌رگه‌کان بریاریان دا دوژمن بتاسینن و زه‌بریکی گورچک‌ب‌ر و له‌بیر نه‌کراویان لی‌بدن، ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر گیانی‌شیان له‌سه‌ر دابنن. دوا‌ی سازماندانی هیزی پیشمه‌رگه‌ له‌لایه‌ن فه‌رمانده‌رانیانه‌وه‌ و هه‌لسه‌نگاندن بۆ هه‌موو شوینه‌ گرینگه‌کانی ئه‌م عه‌مه‌لیاته، عه‌مه‌لیات سه‌عاتی ۱۱ی نیوه‌رۆ به‌هی‌رشه‌ی تیکۆشه‌رانی دیموکرات ده‌ستی پیکرد. شیره‌کوپرانی دیموکرات به‌جۆریک دوژمنیان خسته‌ داوی خۆیانه‌وه‌ که‌ به‌ته‌واوی سه‌ریان لی‌شینوا و هیزی

زه به لاهی به ناو زهر به تی دوژمنیان ته زاند. نه عره ته ی پیشمه‌رگه له نیو شیو و دولی شاخه‌کانی ئه و ده‌قهره و هاشو هووشی گولله ئه وه‌نده‌ی دیکه سهری له دوژمن شیواندبوو، به‌جوری که هیزی وره به‌رداوی دوژمن ته‌نانه‌ت به‌رده‌کانیشی به پیشمه‌رگه ده‌دی و لیی ده‌سله‌مینه‌وه. له شه‌ره حماسه‌ییه‌دا ئه‌وه‌ی گرینگ و جیی باسه تاکتیکی قاره‌مانانی ئه و مه‌لبه‌نده‌یه که هاوکات له‌گه‌ل زه‌برلیدان له هیزی به‌ناو زهر به تی دوژمن، ده‌سته‌یه‌کیش له پیشمه‌رگه‌کان له پایه‌گای ”دوله‌واژی“ و پشتی ”کانی شه‌مه‌دین“ بدن، بو ئه‌وه‌ی هیزی یارمه‌تیدر نه‌توانی به هانای له داوکه‌وتوو‌ه‌کانه‌وه بی، له هه‌لومه‌رجیکی ئه‌وتودا هیزی ریژیم ده‌ستی به هیچ کوئی رانه‌ده‌گه‌یشت که بتوانن چووکتترین یارمه‌تی به هیزه‌کانیان بگه‌یه‌نن. پاش چه‌ند سه‌عات شه‌ری قاره‌مانانه زیاتر له ۵۰ که‌س له هیزه‌کانی داگیرکه‌ر کوژران و ده‌یان قه‌بزه چه‌کی جو‌راو‌جو‌ریش به ده‌سکه‌وت گیران. گرینگیه‌کی دیکه‌ی ئه‌م حماسه‌یه لی‌زه‌دایه که بی‌جگه له‌وه‌ی دوژمن زه‌بریکی کاریگه‌ر و گورچکبری ویکه‌وتبوو، به‌لام هیزی پیشمه‌رگه هه‌موویان سه‌لامه‌ت بوون. خالیکی دیکه‌ش ئه‌وه بوو که له‌و زیاتر له ۵۰ که‌لاکه‌ی دوژمن که له شه‌رگه‌دا که‌وتبوون و به‌جی ما‌بوون، ته‌نیا یه‌ک که‌سیان جاش و ئه‌وانی دی هه‌موو پاسدار بوون و ئه‌وه‌ش تالیی ئه‌م شکسته‌ی بو سپای پاسداران چه‌ند قات کردبوو. ئه‌وه‌ش که دوژمنی تاساندبوو نه‌ک هه‌ر نازیاه‌تی و قاره‌مانه‌تیی هیزی پیشمه‌رگه له شه‌رگه‌که زیاتر له ۵۰ که‌لاکیان خسته‌بوو، به‌لکوو ئه‌وه بوو که ده‌یاندی هیزی پیشمه‌رگه له‌رووی تاکتیکی نیزامی و شه‌ره‌وه به سه‌ریاندا زاله و هه‌موو به‌رنامه‌کانی ئه‌وانیان مایه‌پوچ کردوو‌ه‌ته‌وه.

ئیمانیک به پتھویی شاخ به خوراکری داربھروو

له ماوهی ئەو ۴۰ سالەدا که کۆماری ئیسلامی دەسەلاتی ڕەشی خۆی بهسەر کوردستاندا سەپاندوو، ئەوە حیزبی دیموکراتی کوردستانە که توانیویەتی میژویەکی پڕ لە سەرۆهری له خەبات و بەربەرەکانی تۆمار بکا. هەر له ڕۆژانی یەکهمی هاتنەسەرکاری ئەم ریژیمە دەرکەوت که ڕوانگەیی ئەوان بۆ پرسی نەتەوهیی و ماف و ئازادی گەلانی ئێران هەر هەمان ڕوانگەیی دەسەلاتی پاشایەتی و بگرە شوڤینیتیشە؛ هەربۆیەش حیزبەکهمان داکوکیی له مافە ڕەواکانی نەتەوهی کوردی کردە ئەرکی سەرەکیی خۆی. لەم ڕۆژەوه پۆل پۆل لاوانی نیشتمانەکهمان ڕیگە و سەنگەرەکانی ئەم حیزبەیان هەلبژاردوو و له کاروانی ئەم خەباتەدا به هەزاران کەس شەهید و بریندار و کەمئەندام بوون. ئەوەشتیکی ڕوون و ئاشکرایه که ژیان به ئازادی و ڕزگاری بۆ نیشتمان بهبێ فیداکاری و لهخۆبوردویی وەدەست نایه، باشیش دەزانین لهو ڕیگایه شەهید بوون و ئاوارەیی و کوشتن و دەر بەدەری و زیندانیش هەیه که هیچکامیان ویستی هیچ کەسیک نییه. بهلام ڕۆلەکانی ئەم نیشتمانە زۆر جار ئەو پێشەتانهیان بهگیان کړیوه و به باوەشیکی فراوانهوه پێشوازییان لێ کردوو، هۆکارەکەشی ئەوهیه که ژینی ژێردەستی لای ئەوان مانا نادا و چەوسانەوهیان پێ قبوول ناکرێ، بۆیه یان له سەنگەرەکانی بهرگریدا شەهید دەبن و ئەگەر چارهەنوسیان بکهوێته زیندان دوا هەناسەکانی ژیانان سەر بەرزانه له زینداندان تیپەر دەکهن. له «هەگبەیی شاخ و شوڤش»ی ئەم ژمارهیدا باس له بەسەرھاتی خوراکری محەممەد شاروێرانی، یەک له و جوامێرانەیی کورد دەکهین، ئەگەرچی سەختە بتوانی له گۆشەیهکی ۸۰۰ وشەبییدا سەدان چیرۆکی پڕ حەماسه و سەرۆهری له ژیانانی کەسایەتییهکی ئاوا بگێرێیهوه. محەممەد شاروێرانی سالی ۱۳۶۲ هاتوووته ڕیزی تەشکیلاتی نەهینی حیزب و پاش ۵ سال که ئاشکرا دەبێ، سەنگەرەکی دەگوازیتهوه بۆ ڕیزی ئاشکرای پێشمەرگەکان. ئەخلاق و ئاکاری جوان، پرستیژ و

خۆشه ویستی له نیو کۆمه لانی خه لک به شیک له و تایبه تمه ندییانه بوو که ئه وی پێ دهناسرایه وه، پیشمه رگه یه ک که ئیستا گیانیشی له گره وی ئامانجی گه لیکێ خه باتکار نابوو. شارو وێرانییه ک که دهستی له گیان و مالی خۆی هه لگرتبوو و له پیناو ئامانجه کانی خه بات و نیشتماندا هه موو ئازار و فیداکارییه کی به گیان ده کړی. شارو وێرانی باش ده یزانی شوڤر شگێر هه ر ئه وانه نین که چه کیان له شان دایه. ئه و له مه یدانێ کرده وه دا دیبوی که چۆن به ده یان جار له ناوچه ی مه هاباد به گه سته ی و شارو وێران به تایبه ته ی خه لکی حیزب خۆشه ویست ئه ویان له نیو ده یان و سه دان چه کداری دوژمن بزگار کردوو و پاراستوو یانه. له که مین ئاگاداریان کردوو ته وه و ته نانه ت ده ربازیان کردوو، بۆیه هه موو ئه و خه لکه ی پێ خه باتگێری راسته قینه بوو. ئه و باوه رپێ وابوو پیشمه رگه ی حیزبیکێ شوڤر شگێری پیشه ره وی جوولانه وه ی گه لی کورد، خۆی له خه لک هه لئاو وێرێ و بۆ خۆیشی له ده رگای هه ر مالیکی دابایه، به سۆزه وه به رویدا ده کرایه وه و له ئامیز ده گیرا. ئه و پیشمه رگه یه کی به وه ج و به ده ستوبرد و تا بلی ئازا بوو و، له باری کۆمه لایه تیشه وه خاوه ن پینگه یه کی به رز بوو و، ره وشتپاکی، فیداکاری و دلسوزی و به باوه ربوونه که ی له سه ر زاری خه لک بوو. رۆژ رۆیشت و مانگ و سه ل تپه رپێ و شارو وێرانی رۆژ له گه ل رۆژ پتر له کوو ره ی خه باتدا قال ده بوو و خه رمانی ئه زموون و شانازی له سه ر یه ک که له که ده کړدن. ئه و سه له ش (۱۳۷۵) شارو وێرانی وه ک هه موو سه له کانی دیکه خۆی بۆ ناوچه ئاماده کرد و له گه ل تیمیک له کادر و پیشمه رگه کان به ره و ناوچه ی تیکۆشانی شوڤر بۆوه. شارو وێرانی بۆ راپه راندنی ئه رکی حیزبی به نه ینی سه ردانی ئه م گوند و ئه و گوندی ده کړد و به هه لسوورانی خۆی به رنامه ی گه شته سیاسی و نيزامیه که ی ده برده پیشی. رۆژی ۱۷ی گه لاولیژی سه لی ۱۳۷۵ محه مه د شارو وێرانی بۆ کاری حیزبی روو له ئاوی «قه ره خان» له ناوچه ی شارو وێرانی مه هاباد ده کا، به بی ئه وه ی بزانی که چ پیلانیکی گه وره یان بۆ دارشتوو. شارو وێرانی که بۆ کاریکی ته شکیلاتی و ته نیا به ده مانچه یه که وه روو له و گونده ده کا، به لام مه غوول ئاسا هیزی دوژمن به ئاوی وه ره دهن و ده وری

دهدن و شارویرانی له‌گه‌لیان ده‌رگیر ده‌بئ. له جییه‌ک و له کاتیکیا ده‌یویست له دیواری ماله‌که سه‌ربکه‌وئ، گولله‌ی دوژمن لاقی ده‌پیکئ و توانای ریبیرینی لئ ده‌برئ، به‌مجوره دوژمن توانی شارویرانی به‌دیل بگرئ و به‌وه‌ش لاپه‌ره‌یه‌کی دی له ژیانئ هه‌لده‌دریته‌وه. گیزانه‌وه و نووسینه‌وه‌ی چیرۆکی گیران و خۆپاگری شارویرانی له توانای ئەم نووسینه‌دا نییه. گه‌لاله‌ی گیرانی شارویرانی له تاران‌وه دارپژرابوو، دوژمن له ریگه‌ی سیخوره‌کانییه‌وه زانیبوی که شارویرانی ده‌بئ چاوی به‌به‌رپرسیکی کۆمیته‌ی حیزب بکه‌وئ و له‌گه‌لی بۆ شوینیکی دیکه بچئ. ریژیم که به هه‌موو نرخیک ده‌یویست عه‌مه‌لیاته‌که‌یان سه‌رکه‌وتوو بئ، بئ گویدانه سه‌ره‌تایبترین ریوشوینی باری ئینسانی بۆ برینداریکی شه‌ر، ته‌نیا له‌بیری گه‌لاله‌که‌ی خۆیاندا بوون که بتوانن له ریگه‌ی شارویرانییه‌وه ئەو به‌رپرسیه‌ی حیزب په‌لکیشی شوینه‌که بکن. هه‌روه‌ک له ژیانئ شارویرانیدا ده‌رده‌که‌وئ، ئەو خۆی بۆ هه‌موو نه‌هامه‌تییه‌کان ئاماده کردبوو و ئاماده بوو له ژیر ئەشکه‌نجه‌دا بمرئ، به‌لام خۆی بۆ داوای دوژمن به‌دهسته‌وه نه‌دا. هه‌ربۆیه‌ش له‌زینداندا هه‌موو جووره ره‌فتاریکی دژه‌مرۆبی له‌گه‌ل کرا بۆ ئەوه‌ی بتوانن له‌رووی روو‌حییه‌وه به‌چۆکیدا بینن. ئەشکه‌نجه‌کانیش تا ئەو راده‌یه‌ چوونه‌ پینش که لاقیکیان برییه‌وه و ئازاریکیان له‌گه‌ل خست که تا ئیستاش وه‌ک میراتیکی شووم له‌گه‌لیه‌تی. وه‌ک گوتم ئەوه‌ی ده‌بئ له‌سه‌ر خۆپاگری شارویرانی له‌زینداندا بگوترئ له توانای ئەم قه‌له‌مه‌دا نییه و له‌و گوشه‌ ته‌نگه‌به‌ره‌دا جیی نابیته‌وه، پینشمه‌رگه‌یه‌کی به‌برینداری به‌دیل گیراو که هیچ ئەشکه‌نجه‌یه‌ک کۆلی پئ نادا، ته‌نانه‌ت سه‌پاندنی سزای ئیعدامیش، ئەوه‌ش وای کرد که ناوبانگی هه‌موو کوردستان دابگرئ. هه‌ر ئەو خوشه‌ویستییه‌ش وایکرد که نوینه‌ری کۆچکردووی شاری سنه، مه‌ه‌ندیس به‌هائه‌دین ئەده‌ب هه‌ولیکی زۆر بۆ رزگارکردنی گیانی له‌مردن‌بدا و سزاکه‌ی له‌ ئیعدامه‌وه بۆ ئەبه‌د که‌م بکریته‌وه. شارویرانی له‌هه‌ل و ده‌رفه‌تیکیا که بۆی ره‌خسا، توانی نیری دیلی له ئەستۆی خۆی داپرنئ و خۆی بگه‌یه‌نیته‌وه هاوسه‌نگه‌ران و بیته‌وه‌ریزی تیکۆشه‌رانی حیزبی دیموکرات و درپژه‌به‌تیکۆشان و خه‌باتی بیوچانی‌دا...

سی رۆژ به رگری و ههلمه تیکی دیکه ی پیشمه رگه له سه قز

له دهیه ی ۱۳۶۰ی هه تاوی و به تاییه تی دوا ی کۆتاییه اتنی شه ری ئیران و عیراق، به رگری چه کدارانه یا به رده وامی تیکۆشانی چه کدارانه که چه ندين سال بوو کۆماری ئیسلامی به سه رگه لی کوردیدا سه پاندبوو، سه لماندی که به پیچه وانه ی پروپاگه نده ی دوژمنانی گه لی کورد، خه باتی نه ته وه که مان عامیلیکی سه ربه خۆیه و له هه موو کات و قۆناغیکدا توانای به ربه رکهانی و به رده وامبوون و خه باتی له گه ل دوژمن هه یه. هه ر بۆیه ش دوژمن زۆری هه ول دا که دوا ی ئاگره به ستی شه ری ئیران و عیراق توانایی و جووله ی پیشمه رگه ببری، به لام پیشمه رگه زۆر لیبراوانه له سه رانسه ری کوردستان له چالاکی خۆی به رده وام بوو. سالی ک دواتر کۆماری ئیسلامی تاکتیکی دیکه ی گرته بهر، به لکوو بتوانی له ریگایه کی دیکه وه پیش به جموجۆلی پیشمه رگه و خه باتی حیزبی دیموکراتی کوردستان بگری، ئه ویش به کۆشتمانی کورد به ده ستی کورد بوو. سیاسه تیک که له سالی ۱۳۶۸دا زۆر به به ربلای خۆی ده رخست و له زۆربه ی ناوچه کانی کوردستان که لکی لی وه رگرت. کۆماری ئیسلامی به گرتنه به ری ئه و سیاسه ته له سه رانسه ری کوردستان ده ستی کرد به سازکردنی گرووی به ناو زه ربه ت به شیوه و ناوی جۆراو جۆری وه ک سه رباز، «سه رباز موعه لیم»، جاش سه رباز، جاش و... به لکوو بتوانی پیش به جموجۆلی هیزی پیشمه رگه بگری. له م ساله دا هیزه کانی حیزبی دیموکراتیش به ئیمانیکای قایمتر له سالانی پیشوو هه ر کام به ره و ناوچه ی خویان و شیو و دۆله کانی کوردستان، هه راز و نشیوه کانی به ره و مه لبه ندی خویان ده بری. له یه که م رۆژه کانی ناوچه ئالوگۆریکی به رچاو له سه رانسه ری کوردستان له نیو هیزه چه کداره کان و به تایبه ت له پایه گاکان و گروهه کانی زه ربه تی ریژیم پیک هاتبوو. بۆ نمونه پایه گایه کی ۱۵ که سی ۱۲ که سی کوردیان لی داده نا و به بی ئه ملاونه ولا بیسیمچی

پایه‌گایان پاسدار یا به‌سیجییه‌کی غه‌یری کورد داده‌نا و هه‌موو هه‌ولی ریژیم نانه‌وه‌ی دووبه‌ره‌کی بوو له نیو خه‌لک و هیژی پیتشمه‌رگه‌دا. له دریژه‌ی ئەم سیاسی‌ه‌ته‌شدا و له هاوینی ۱۳۶۸دا و به‌تایبه‌تی دوا‌ی شه‌هیدبوونی ریبه‌ری مه‌زمنان دوکتور قاسملوو له سه‌رانسه‌ری کوردستان هی‌رش‌ی چه‌کدارانی ریژیم بو سه‌ر هیژی پیتشمه‌رگه له دالا‌هو و شاه‌وو تا هیژی ناگری به‌چ‌ری ده‌ستی پیکرد. پیلانی نویی ئەم هی‌رشانه دوو ئامانجی له‌پشت بوو. یه‌که‌م، دوا‌ی شه‌هیدبوونی دوکتور قاسملوو به‌خه‌یالی خو‌یان پیتیان وابوو وره‌ی پیتشمه‌رگه پوو‌خواوه و ده‌توانن ئاسان زه‌فه‌ریان پی ببه‌ن، دووه‌م، هه‌رچی له‌و شه‌ر و لیکدانه‌شدا کوژرابا هه‌ر له‌گه‌لی کورد بوو. له «هه‌گبه‌ی شاخ شو‌رش» ی ئەمجاره‌دا گو‌شه‌یه‌کی چووکه له قاره‌مانی هیژی پیتشمه‌رگه له ناوچه‌ی سه‌قز له هیژی دووی ریبه‌ندان باس ده‌که‌ین. پیتشمه‌رگه‌کانی مه‌لبه‌ندی دووی کوردستان له‌به‌ر ئەوه‌ی ناوچه سنوورییه‌کان به‌ هیژ و زو‌ری هه‌ر دوو ولات (ئیران و عی‌راق) ته‌نرابوو، له مانگی پووشپه‌ردا بو ناوچه‌ی خو‌یان گه‌رانه‌وه. سه‌ردانی گونده‌کان و کو‌بوونه‌وه له‌گه‌ل خه‌لکی ئەو ناوچه‌یه و خو‌پاراستن له پیلانه‌کانی دوژمن به‌رنامه‌ی کاری شه‌و و پو‌ژی ئەوان بوو. تا ئەوه‌ی دواجار دوژمن به‌ شوینه‌که‌یانی زانی و له پو‌ژه‌کانی ۹ و ۱۰ی گه‌لاویژدا له پشتی ئاوا‌ییه‌کانی مازوار، سرنجاخ و قشلاق له ناوچه‌ی خو‌ر‌خو‌ره‌ی سه‌قز هی‌رش‌ی کردنه سه‌ر. کاتی‌ک هیژی پیتشمه‌رگه هه‌ستیان به‌ هی‌رش‌ی دوژمن کرد، ده‌ستو‌برد و ده‌موده‌ست وه‌خو‌که‌وتن و ده‌ستیان به‌سه‌ر هه‌موو شوینه‌ ستراتیژیکه‌کانی زال به‌سه‌ر مه‌یدانی شه‌رگه داگرت و وه‌ک هه‌لو‌یه‌کی به‌رزه‌فر جموجولی دوژمنیان گرته ژیر چاودیری خو‌یانه‌وه. له‌گه‌ل نیزیکبوونه‌وه‌ی هیژی دوژمن له هه‌موو لایه‌که‌وه ئاو‌رباران کران. شالا‌وی هی‌رش‌ی دوژمن بو ماوه‌ی دوو پو‌ژ دریژه‌ی هه‌بوو و هه‌موو جاریکیش هه‌ر به‌ره‌و‌پووی شکان ده‌بو‌وه. له‌و شه‌ره‌دا زیاتر له ۵۰ که‌س له دوژمن کوژران و ده‌یان که‌سیش به‌دیل گیران، هه‌روه‌ها ده‌یان قه‌بزه چه‌کی جو‌راو‌جو‌ر وه‌ک ده‌سکه‌وت به‌نه‌سیی هیژی پیتشمه‌رگه بوون. شکستی زه‌بووبانه‌ی دوژمن

نرخه که ی گیانی دوو پۆله ی به جه رگی نیشتمان به ناوه کانی ته ورئیز رهحمانی» ناوسراو به چنوو و پیشمه رگه یه کی دی به ناوی «ماشه لالا محهمه دی» بوو. به لام ئەمه کۆتایی داستان نه بوو. دوا ی شه ری ئەو دوو پۆژه پیشمه رگه کان واته پۆژی ۱۳ ی گه لایژ بو پشودان روو له پشتی ئاوی جه وشه ن له ناوچه ی سه رشوو ده کن. له لایه کی دیکه وه هیژی ریژیم که زهبری کاریگه ری وئ که وتبوو له زور ناوچه ی دیکه و به چه ندین گرووه ی زه ربه ته وه ته نیا دوو پۆژ دوا ی شه ره که شوینی پیشمه رگه کانی له پشتی ئاوی جه وشه ن دۆزییه وه و کاتژمیری ۵ ی به یانی به پشتیوانی توپخانه یه کی قورس په لاماری دان. جیاوازی ئەو پۆژه له گه ل دوو پۆژی پیشتر له وه دا بوو که قاره مانانی دیموکرات به هوی ماندووی له راده به دهر به شیوه یه کی نهیئی له ژیر پۆله داریک خویان هه شار دابوو بۆوه ی دوژمن هه ستیان پی نه کا و بتوان خویان له شه ر بیاریزن. له کاتیکا که ته واوی به رزاییه کانی ئەو ده قه ره به هیژی دوژمن ته نرابوو، تیکۆشه رانی دیموکراتیش که له کووره ی خه باتدا له کل دهره اتبوون، ده ست و تفه نگ چاوه پوانی هه ل و دهر فه تی گونجاو بوون. کاتژمیری ۱۰ ی سه ر له به یانی دوژمن که پی و ابو پیشمه رگه له ناوچه دا نییه، هیزه کانی له به رزاییه کان بو خواره وه داگیرا و، هیشتا زۆریه ک له به رزاییه کان چۆل نه کرابوون که قاره مانه کانی دیموکرات به یاد و تۆله ی چنوو و ماشه لالا لیان وه ده ست هاتن و له شه ریکی ه سه عاته دا ئەو پۆژه ش ده یان که سی دیکه یان لی کوشتن و ده یان که سیشیان لی به دیل گرتن. به مجۆره تالای شکستیکی له بیرنه کراویان به گه رووی دوژمندا کرد و لاپه ره یه کی زیڕینی دیکه یان خسته سه ر ده فته ری شانازییه کانی هیژی پیشمه رگه ی حیزی دیموکراتی کوردستان. ئەوه ی زور زیاتر ریژیمی تاساند و سه ری لی شیواندبوو ئەمه بوو، که کوران و کچانی دیموکرات نه ک یادی دوو هاوسه نگه ره کانیان زیندوو راگرت به لکوو توانیان زه بریکی گاریگه رتر له چه ند پۆژی رابردووش له دوژمن بده ن و به سه روودی هیژی پیشمه رگه نابهن به سه ر مه یدانی شه ردا زال بن و چیرۆکیکی دیکه له حه ماسه ت تۆمار بکه ن.

نۆبار، رووپه‌ریک له ئەزموونی پێشمه‌رگه

هه‌رچی خه‌بات درێژ ده‌بۆوه، ئەزموونی خه‌باتی چه‌کداریی روژ له‌گه‌ڵ روژ ئەزموونی نوێ و زیاتری ده‌سته‌به‌ر ده‌کرد. ساڵی ۱۳۶۶ ساڵیکه که له به‌رخۆدان و فیداکاری و هه‌ماسه‌قولقاندنی هه‌یزی پێشمه‌رگه‌دا بئوینیه. لهو ساڵه‌دا هه‌یزی پێشمه‌رگه‌ی حه‌یزیی دیموکراتی کوردستان، ئەزموونیکێ نوێی دژی به‌کریگه‌راوانی کۆماری ئیسلامی وه‌سه‌ریه‌ک خست، ئەزموونیک که له‌راستی دا به‌ره‌می کار و چالاکیی سیاسی و نێزامیی به‌رچاوی ئەو حه‌یزه‌ بوو. ته‌نانه‌ت وه‌ک یه‌کیک له ئەسه‌له‌کانی شه‌ری پارتیزانی سه‌رنجی فه‌رمانده‌رانی نێزامیی و سیاسیشی بۆلای خۆی راده‌کێشا. ئەو ئەزموونه، ئەزموونیک بوو که دواي وه‌شاندنی زه‌بری کاریگه‌ر له هه‌یزی دوژمن، له هه‌لومه‌رجی ئەوکاتی خه‌بات و تیکۆشان‌دا بایه‌خی خۆی زیاتر ده‌رخستبوو و له راستی‌دا زه‌رووره‌تی له مه‌یدان‌دا بوون و مه‌یدانداریی ئەوکاتی هه‌یزی پێشمه‌رگه‌ بوو که ئەزموونیکێ لهو چه‌شنه‌ی بۆ رۆله‌کانی دیموکرات ده‌سته‌به‌رکردبوو. پێوه‌ندیی هه‌یزه‌کانی حه‌یز به‌یه‌که‌وه‌و ئەه‌نجامدانی چه‌ندین عه‌مه‌لیاتی هاوبه‌ش، وره‌ی هه‌یزه‌کانی کۆماری ئیسلامی داخوهرپاندبوو، چونکه عه‌مه‌لیاتی هاوبه‌شی هه‌یزه‌کانی به‌یان و پێشه‌وا، به‌یان و ئارباباوی رێبه‌ندان، زاگرۆس و شاهۆ، کێله‌شین و قه‌ندیل ئەزموونیکێ به‌نرخ بۆ پێشمه‌رگه‌کانی حه‌یز به‌دواوه ببوو و ئەم چالاکییه‌ هاوبه‌شانه‌ تامی تالی شکستی به هه‌یزه‌کانی رێژیم چه‌شتبوو، هه‌ر به‌م پێیه‌ دوژمن خۆی له قه‌ره‌یان نه‌ده‌دا. گوندی نۆبار له روژئاوای شاری بۆکان و له بناری کۆی ته‌ره‌غه هه‌له‌که‌وتوووه‌و ۱۵ کیلۆمێتر له بۆکانه‌وه‌ دووره. له باری جوغرافیایی‌یه‌وه ناوچه‌یه‌کی ته‌واو پێده‌شته‌و گونده‌که له نزیک جاده‌ی سه‌ره‌کی

بۆکان _ مه هاباده و ههروهه ها ریگای زۆر گوندی دیکه ی ناوچه ی پیرمه ممه دو ناوچه ی سارم و میرقازی به سه ره وه یه. هه ر بۆیه ش ریژیم وه ک شوینیکی ستراتژیکی و نیزامی گرینگ چاوی لیده کرد. بینای سه ره کی گوردانه که به پانتایی ۱۵۰۰ میتری چوار گوشه له باشووری رۆژه لاتی ئاوی نۆبار هه لکه وتبوو. لایه کی گوردانه که روو به نۆبارو سی لایه که ی دیکه ی گونده که ی روو به دهشتی نۆبار بوو. ده رگای چونه ژوره وه ی گوردانه که له باکوورو روو به گوندی عه زیزکه ند هه لکه وتبوو. شه وانه چوار دهوری گوردانه که به ده پرۆژیکتۆری به هیژ رووناک ده کراو دوو ریز تیل دروو به ده وراندهوری گوردانه که دا کیشرابوو که یه کیان ئالقه یی و ئه وه ی دیکه یان ره سته یی بوو. نیوان چوار تا شه ش میتری ئه و دوو ریز تیل درووانه به مینی دژنه فه رو ته له مینریژ کرابوو. جیا له وانه ش ده وراندهوری گوردانه که به به رزایی زیاتر له دوو میتر گلی لی هه لدرابوو له شیوه ی کانال سه نگه ریان تیدا دروست کرابوو. بینای گوردانه که که نیزیک پازده ژووری گه و ره و بچووکی له خو گرتبوو، به خه ریه ی ته و او نیزامی و له شیوه ی (L) دروست کرابوو. یازده سه نگه ر له چوار دهوری گوردانه که لی درابوو که دیاره شه وی عه مه لیا ته که و گرتنی گوردانه که ته نیا سی سه نگه ریان هیژی دوژمنی لی دامه زرابوو. له کاتی ئاسایی داو ئه گه ر هیچ هه وائیگ له بوونی هیژی پیشمه رگه له ناوچه نه بوایه، به رده وام سی نیگابان و پاسبه خشیک ئه رکی پاراستن و کیشکی شه وانه ی گوردانیان له ئه ستو بوو، ئه گه ر هه ست به مه ترسی و بوونی پیشمه رگه له ناوچه ش کرابا، ئه وه هه موو گوردانه که ده که وته حاله تی ئاماده باشی یه وه. ئه و شه وه ی که هیژ کرایه سه ر گوردانه که، ته نیا سی نیگابان له سه ر پۆسته کانیان بوون، هۆکاره که ش ئه وه بوو که هیژی پیشمه رگه ئه وه ند به وردی و به به رنامه کاره کانی بردبووه پیشی که دوژمن بپراو بپه ههستی به بوونی پیشمه رگه له ناوچه نه کردبوو. به پپی ئه و زانیاری یانه ئه رکی نیگابانی و پاراستنی گوردان له ئه ستوی پایه گای حیفازه تی ئیتلاعات بوو که هه ر له نیو گوردانه که دابوو. تیمی شناسایی، جیا له ده ستنیشان کردنی هه موو ورده کاری یه کان، بۆیان ده رکه وتبوو

که سه رجه م هیزه چه کداره کانی نیو گوردانه که ۱۴۸ که سن. به لام شهوی عه مه لیاته که سی که سیان له مه ره خه سی بوون. گرووی زهر به تی گوردان له ۷۰ که س پیک ده هات و زور به ی کاته کان له ناوچه ی پیرمه ممدی بوکان به دووی پیشمه رگه وه بوون و که مینیان له سهر ری هاتوچوی پیشمه رگه داده نا. گرووهانی پاریزگاری له گوردان ۲۵ که س بوون که کاریان ته نیا حیفازه ت و پاراستنی گوردان بوو، به سیچ و دژبانی گوردانیش له ۲۰ که س پیک هاتیوون، کادره کانی حیفازه تی ئیتلاعات ۴ که س، فرمانده یی ۵ که س، ته بلیغات ۶ که س، به شی پیوه ندیی و مخابرات ۳ که س، تداروکات ۷ که س، ئاشپه زخانه ۵ که س، ئه نبارداری نیزامی ۲ که س و ئه نباری تداروکاتیش یه ک که س بوو. ئه و هیزانه ی نیو گوردان چه کوچولی زور و جوراوجوریان له بهر ده ست دا بوو، ئه نباریکی گه و ره ی تداروکاتی نیزامیش له ژیر زهوی دا دروست کرابو که ژووریک به پانتایی ۳۲ میتری چوارگوشه و به رزایی چوار میتر بوو. هیزه پیاده ی گوردانیش به چه کی کلاشینکوف، ژ-۳، تیرباری قه ناسه و ته کتیر ته یار بوون، له نیو ئه نباریش خومپاره ی ۱۲۰، ۸۰ و ۶۰ میلیم و ههروه ها چه ندین تیرباری قه ناسه و ژ-۳ بو کاتی پیوست داندرا بوو، جیا له وهش به هه زاران فیشه کی جوراوجوری لی هه لچندرابوو. به شی هاتوچوی گوردانیش له ۴ توپوتا، ئامبولانسیکو تراکتوریک پیک ده هات و دوو تانکهری گه و ره ی سووته مه نیش له هه وشه ی گوردان بوو. له شناسایی گوردانه که دا زور گرینگی درا به ئه و هیزه ی که پیکهینه ری سه ره کی گوردانه که یه و تیمی شناسایی بو ی ده رکه وت که گوردانی ئیمام هه سه ن له هیزه کانی پاسدار، جاش، جاش سه ربازو به سیچ پیکهاتوون که به شی زوریان له لوپستان را هینرابوون. هیزه کانی ریژیم له و گوردانه به هوی ئه وه ی چه ند جار له گه ل هیزی پیشمه رگه شه ریان کردبوو، به تایبه ت له شاخی ته ره غه و پشتی حوسین ئاباد به ره ورووی هیزی پیشمه رگه ببوونه وه و تیک شکابوون، وره یان له خواری بوو. به هوی ئه وهش که بریار بوو دوا ی نوستنی هیزه کانی دوژمن هیرش بکریته سه ر گوردانه که، زانیاری له سه ر کاتی راگه یاندنی خاموشی گرینگی زوری بوو دارپژهرانی عه مه لیات هه بوو.

دوای دابه‌شکردنی کار، ده‌بوا زۆر به ده‌ستوبردو پیشمه‌رگانه، بۆ غافلگیرکردنی دوژمن ده‌ست به‌کار بن. به‌پیی گه‌لاله کاتی ده‌سپییکی عه‌مه‌لیات دوای لیدانی خامۆشی و له‌کاتی نووستنی هیژه‌کانی دوژمن دیاری کرابوو. له‌وکاته‌دا راده‌ی ئاماده‌یی هیژه‌کانی دوژمن نه‌ک هه‌ر له‌خواری‌یه، به‌لکوو کتوپر به‌سه‌ر ڕووداوه‌که‌دا ده‌که‌وتن و ئه‌وه‌نده‌ی دیکه‌ش ئالۆز ده‌بوون و تووشی سه‌رلیشیواویی ده‌هاتن؛ حیسابی گه‌رانه‌وه‌و دوورکه‌وتنه‌وه‌ی خو‌شیان له‌شوینی عه‌مه‌لیات کرابوو، هه‌ر بۆیه‌ش کاتژمێر یه‌کو و پا‌زده ده‌قه‌ی به‌ره‌به‌یانی ڕۆژی ۷ ڕه‌زه‌به‌ر وه‌ک گونجاوترین کات دیاری کراو بریاری له‌سه‌ر درا. بۆیه‌سه‌عاتی یه‌کو و پا‌زده ده‌قیقه‌ی به‌ره‌به‌یانی ۷ ڕه‌زه‌به‌ر به‌یادی شه‌هیدانی سالێ ۱۳۶۶ی حیزبی دیموکرات، عه‌مه‌لیات ده‌ستی پێکردو له‌ماوه‌ی که‌متر له‌ ۲ سه‌عات‌دا ده‌ست به‌سه‌ر گوردان‌دا گیرا. له‌وه‌مه‌لیاته‌دا به‌سه‌دان چه‌کی جو‌راوجو‌رو به‌هه‌زاران فیشه‌ک به‌ده‌سکه‌وت گیرا، به‌لام خوینبایی ئه‌و سه‌رکه‌وتنه‌ گه‌وره‌یه‌ شه‌هیدبوونی چوار پیشمه‌رگه‌ به‌ناوه‌کانی حه‌سه‌ن عه‌زیزی ناسراو به‌ «حه‌سه‌ن به‌یان» و ره‌حمان زا‌رعی له‌هیزی به‌یانو، ره‌حمان‌جه‌ناح و ه‌لی فه‌تاحی له‌هیزی پیشه‌وا بوو. لی‌رده‌ا پێویسته‌ ئاماژه‌ به‌چه‌ند خالی گرینگی ئه‌و عه‌مه‌لیاته‌ بکری. یه‌که‌م لیدان له‌گوردانی ئیمام حه‌سه‌ن له‌نۆبارو ته‌فروتونا کردو سووتاندنی ئه‌و گوردانه‌، ریژیمی به‌ته‌واوی تاساندو ئه‌م چالاکییه‌ به‌زه‌به‌ره‌ زه‌بریکی ته‌واو گورچک‌به‌بوو له‌هیژه‌کانی ریژیم. دووه‌م، نازین به‌گوردانی نۆبار له‌لایه‌ن ریژیمه‌وه‌ که‌ پیی وابوو ناوچه‌ له‌سایه‌ی ئه‌م گوردانه‌وه‌ به‌ته‌واوی ئه‌منه‌و هه‌چ مه‌ترسییه‌کیان له‌سه‌ر نییه‌، به‌لام لیکه‌ه‌لته‌کانی له‌ماوه‌ی دوو سه‌عات‌دا پێچه‌وانه‌ی ئه‌م بۆچوون و ئه‌رخه‌یانیه‌ی ئه‌وانی سه‌لماند. سی‌هه‌م، گرینگی ئه‌و عه‌مه‌لیاته‌ له‌ده‌شتایی و قولایی‌ترین ناوچه‌ی بۆکان، هه‌ینده‌ی دیکه‌ دوژمن سه‌رسام کردبوو و ئیستاشی له‌گه‌ل بی له‌باوه‌رده‌ا نه‌بوو که‌ ئه‌م گوردانه‌ زه‌به‌لاحه‌ به‌ده‌ستی هیزی پیشمه‌رگه‌ ته‌فروتونا بوو.

ئاگره که ی شپیرانی «هیزی ئاگری»

هاوینی ۱۳۶۸ بوو، هاوینیکی درهنگ. زۆر به ی هیزهکانی حیزبی دیموکرات له زۆر ناوچهکانی کوردستان له باری نيزامیه وه سه رکه وتنی گه وره یان وه ده ست هینابوو. هیزی بی وره ی ریژیم توانای به ره و پوو بو نه وه ی هیزی پیشمه رگه ی نه بوو. ئەم ساله حیزبی دیموکرات پێبه ریکی گه وره ی له ده ست دا بوو. کۆماری ئیسلامی ئێران به تیرۆری دوکتور قاسملوو قۆلیان له بنه برکردنی به رگری کورد و خه باتی شیلگیرانه ی حیزبی دیموکرات هه لمالیبوو. ئەو پێی وابوو دوای کاره ساتی و بیه ن ده توانی به فشاره یانی نيزامی بو سه ر هیزهکانی حیزب کۆتایی به خه بات و به ربه رهکانی ئەم حیزبه و میلیه تی کورد بێنی و ته نانه ت چاوه پوانی ئەوه ی ده کرد که هیزی پیشمه رگه ده سه ته ده سه ته خۆیان ته سلیم بکه نه وه. بی خه به ر له وه ی که پیشمه رگهکانی کوردستان جوړیکی تر گوش کراون و شه هید بوونی پێبه ره که یان نه ک وره ی پێ به رنه دان، به لکوو به ئیمانتر له جارن له و سه نگره دا وه ستاون. ئەوان پێواری پێی قاسملوو بوون، پێبه ریکی که ده یگوت «ئه گه ر یه ک یا دوو که س ته نانه ت چه ند که س له پێبه رانی حیزب شه هید بن، ئەم خه با ته هر درێژه ی ده بی».

باوه ربوون به پێبازی قاسملوو ئەوه ی سه لماند که کۆماری ئیسلامی ناتوانی به تیرۆر و کوشتن و قه لتو بر چۆک به حیزبی دیموکرات دا دا. هر له یه که م ساتهکانی شه هید بوونی دوکتور قاسملوو و له گه ل زۆر بوونی فشارهکانی ریژیم، هیزی پیشمه رگه ی حیزبی دیموکراتیش به لپنی دا که وه فادار به پێبازی قاسملوو توندوتووتر دژی ریژیم خه بات بکا. هه ریویه هی رشی هیزهکانی کۆماری ئیسلامی له سه رتاسه ری کوردستان له گه ل شکست پوو به روو بوونه وه و له هه موو ناوچهکانی کوردستان زه بری کاریگه ر له دوژمن درا و، هیزی

پیشمه‌رگه سه‌لماندیان که خه‌بات تا سه‌رکه‌وتن هر به‌رده‌وام ده‌بی. باسی «هه‌گبه‌ی شاخ و شۆرش» ی ئه‌مجاره‌مان ته‌رخان کردوو ه بۆ گێڕانه‌وه‌ی قاره‌مانه‌تی و حه‌ماسه‌تیکی هیزی ئاگری که دوا‌ی شه‌هیدبوونی دوکتور قاسملوو نواندیان. دیاره هیزی ئاگری بکه‌ین میژوو‌یه‌کی پرشن‌گداری له ئاسمانی خه‌باتی گه‌لی کورد دژی هیزی داگیرکه‌ر بوخۆی تو‌مار کردوو ه و، نو‌قته و شوین و جاده و ته‌پۆلکه و چپای سه‌رکه‌ش نه‌ماوه له‌و مه‌له‌به‌نده‌دا که هیزی ئاگری تییدا زه‌بری له هیزی داگیرکه‌ر نه‌دابی. پیشمه‌رگه قاره‌مانه‌کانی ئه‌و مه‌له‌به‌نده به‌رده‌وام له ناوچه‌ی ورمی، خۆی، سه‌لماس و شپیران ... خه‌ریکی کاری سیاسی و ته‌شکیلاتی کۆمه‌لایه‌تی خۆیان بوون و وه‌ک هه‌میشه‌ش له‌گه‌ل پیشوازی گه‌رمی خه‌لکی تیکۆشه‌ری ئه‌و ناوچه‌ی رووبه‌روو ده‌بوونه‌وه و، له ئامیزی ئه‌واندا ده‌حه‌سانه‌وه. له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا له زۆربه‌ی شوینه‌کان یان گونده‌کانی ئه‌و ناوچه‌یه کۆبوونه‌وه‌یان ده‌گرت و پیلانگێری کۆماری ئیسلامی و هۆکاره‌کان و چۆنه‌تی تیروری دوکتور قاسملوو به ده‌ستی کاربه‌ده‌ستانی کۆماری ئیسلامیان بۆ خه‌لک شی ده‌کرده‌وه. هه‌لسۆکه‌وتی شۆرشگێڕانه‌ی ئه‌وان کاریگه‌ری زۆری له وره‌دان به‌خه‌لکی خه‌باتگێری ئه‌و ناوچه‌یه هه‌بوو، ئه‌وان زیاتر خۆیان ماندوو ده‌کرد و کاری به‌رده‌وام و شه‌ونخوونی زیاتر توانیان زۆر ئامانجی روون بپیکن و ده‌سکه‌وتی سیاسی بۆ حیزبه‌که‌یان وه‌ده‌ست بینن، واته روونکردنه‌وه‌ی خه‌لک و له‌قاودانی پیلانه‌یه‌ک له‌دوا‌ی یه‌که‌کانی ریژیمیان کرده‌ بلقی سه‌ر ئاو. پاش ماوه‌یه‌ک کاری سیاسی له به‌ره‌به‌ره‌ی ۲۵ی گه‌لاویژ پێویست به ده‌سکه‌وتی نیزامییش بوو، به تایبه‌ت که هیزه‌کانی دیکه‌ی حیزبی دیموکرات دوا‌ی ئه‌و کۆسته‌گه‌وره‌یه له زۆربه‌ی ناوچه‌کانی کوردستان زه‌بری قورسیان له ریژیم دابوو. ئه‌مجاره‌یان نۆره‌ی هیزی ئاگری بوو که شه‌وی ۲۰ی گه‌لاویژ له هیرشینی کتوپردا به‌سه‌ر پایه‌گای «ئاسنگه‌ران» له ناوچه‌ی شیمالی کوردستاندا بدن و ده‌ستی به‌سه‌ردا بگرن. ئه‌وان به ئازایه‌تی بی وینه توانییان ده‌ست به‌سه‌ر ئه‌و بنکه‌ی دوژمندا بگرن، ژماره‌یه‌ک له هیزه‌کانی دوژمن بکوژن، چه‌ندین که‌س به‌دیل بگرن و

دھیان قہبزہ چہ کی جؤراو جؤر بہ دہسکھوت بگرن. ئہوہ دہسکھوت تیکئی بچوویکی نیزامیی ہیزی ئاگری بوو کہ پاش ئہو کؤستہ گہورہیہ دلئی خہلکی ئہو دہقہرہی خؤش کرد و ہیوای تازہی بہوان بہخشی. ئہو عہمہلیاتہ ئہوہندہ گرینگ بوو و کاریگرہی و ہہای ہہبوو کہ لاوانی ئہو ناوچہیہ و ہک ہہمیشہ و زیاتر پوو لہ ریزی تیکؤشہرانی حیزب بکھن و ویڑای بردنہسہریی ورہی پیشمہرگہ، ئہوانی لہ نیو خہلکدا خؤشہویستتر کرد و باوہریان زیاتر بہ خہباتی رہوای گہلہکہیان ہینا کہ پؤلہکانی دیموکرات لہ پیشہوہی ئہو کاروانہن. دواى ئہم عہمہلیاتہ ریژیم کہوتہ بیرى تؤلہ ئہستاندنہوہ و بہردہوام بہ پیوشوینی تیکؤشہرانی دیموکراتہوہ بوو. ریژیم رایہلکہی جاسووسی خستہ گہر ہہتا، بہلکوو بتوانی لہ شوینیک قارہمانانی ئہو ناوچہیہ لہ داو بخا و بؤ ئہوہش زؤر تاکتیکى گرتہ بہر کہ یہک لہوان ئازار و ئہزیہتدانی خہلکی ناوچہکہ بوو ہہم بؤ ہاندانی ہیزی پیشمہرگہ بؤ ئہوہی بہشکم لہ سؤنگہی کاردانہوہیان لہ داویان بخا و ہہروہا خہلک چاوترسین بن و یارمہتیی ہیزی پیشمہرگہی دیموکرات نہکہن. ہاوکات بہبی پاوہستان گرووپہ زہربہتہکانی و ہیزہ گہرؤکہکانی لہ جادہکان و شوینہکانی دیکہی ئہو ناوچہ لہ حالی ئامادہباش دابوون. سہرئہنجام تیکؤشہرانی دیموکرات کہ قالبووی مہیدانی حہماسہ و بہربہرہکانی بوون، پؤژی ۱۰ی خہرمانان بریاریان دا زہبریکی کاریگرہی دیکہ لہ دوژمن بدن و وہایان بتہزینن کہ نہتوانن بہ ئاسانی لہبیری بکھن و بہوہش یاد و ریباری ریہہری شہہید زیندووتر راگرن. ئہو عہمہلیاتہ دہرسیکی بہ ہیزہکانی ریژیم دا کہ تا ماوہیہک زؤر زات نہکہن لہ ہیچ کوی ئہو مہلبہندہ دیار بکھون. بہلام ئہوہی زیاتر سہران و فرماندہکانی لہ ورمی و بگرہ لہ تارانیش تاساند، ساغ و سلامہتیی ہیزی پیشمہرگہ بوو کہ پاش ئہو عہمہلیاتہ بی ہیچ زیانیکى گیانی بہنیو خہلکی ئہو مہلبہندہدا بہ سرودى «واہاتن پیشمہرگہی مہ» دریژہیان بہ کاری سیاسی و نیزامیی خویان داو؛ بہ ریژیمیان سہلماند کہ ہیزی زؤروبور ناتوانی ورہو ئیمانی پولایینی پیشمہرگہ بہچوکدا بیتن.

زه برئ له تۆله ی قاره مانئ

گه لی کورد وهک نه ته وه یه کی زولم لیکراو و بنده ست و مافخواز بو به رگری له مافه کانی و بو پیکهینانی ئالوگور لهو ژیانه پر له ژانه ی به سه ریدا سه پینراوه، دوزمنا نی بیجگه له چهک هیچ ریگایه کیان بو نه هیشتوتوه. پيشمه رگه و تیکوشه رانی گه له که شمان بووه ی بتوانن ژیانیکی ئاسووده و شیاو بو نه ته وه زولم لیکراوه که یان دهسته بهر بکن، به رامبه ر به درهنده ترین ریژی می سه رده م وه ستاونه ته وه. گوشه ی «هه گبه ی شاخ و شورش» ی ئه م ژماره یه ی «کوردستان» به گیارنه وه ی قاره مانه تیه کی هیزی زاگروس ده رازی ته وه، که له ماوه ی چه ند سال خه باتی پرشکو ی چه کداری له به رامبه ر هیزی داگیرکه ردا جیگا په نجه یان دیاره. هیزه کانی حیزبی دیموکرات له ساله کانی ۱۳۶۵_۱۳۶۶ دا زور به هیز و توانا وه خویان ده رخست و له مه یدانه کانی به ربه ره کانی له گه ل دوزمندا بالاده ستیه کی زوریان نیشان دا. هیزی «زاگروس» که به هاری سالی ۱۳۶۵ ی هه تاوی و له هیزه کانی بیستون، شه ریفزاده و زریباری مه ریوان دروست ببوو، لاپه ره یه کی زی پینی دیکه ی له ماوه ی ئه و دوو ساله دا هه لدا یه وه و ده یان عه مه لیاتی گه وره و بچووکی کرد که بریتی بوون له گرتنی پایه گا و تیکشکانی هیرشی دوزمن، که مین نانه وه دژی هیزه کانی کوماری ئیسلامی. ئه م هیزه قاره مانه له ماوه ی ئه و دوو ساله دا ده یان عه مه لیاتی ئازایانه و سه رکه و تووانه ی له دۆل و چیا سه رکه شه کانی ئه و ناوچه یه به ریوه برد. ئازایه تی ئه و هیزه له ناوچه کانی سنه، کامیاران، کرماشان و مه ریوان دهنگ و ناوبانگی ده رکردبوو. ئاماژه به چه ند عه مه لیاتی سنه، ده ره ویان، پشته، بیله وار، شیرین سوار، جاده ی کرماشان_سنه، چرووسانه، کوسالان، شه ریفاوا، تیله کو و ژاوه رو و ده یانی دیکه وینه یه کی چووکه ن که هیچ کات خه لکی ئه و ناوچانه له بیری ناکن. چیا سه رکه شه کانی زاگروس بو ئه و هیزه قاره مانه وهک قه لایه کی خوراگر وابوو که هه میشه له روژی ته نگانه دا نهک بو یان پشت و په نا

به‌لکوو سه‌نگه‌ریک بوو و، دوژمن له هه‌موو کاته‌کاندا سه‌رشووری به‌نسیب ده‌بوو و سه‌رکه‌وتنیش به‌هیزی پیشمه‌رگه‌ ده‌بیرا. سالی ۱۳۶۶ و دواى ئه‌وه‌ی هیزی زاگرووس چه‌ندین عه‌مه‌لیاتی سه‌رکه‌وتوانه‌ی کردبوو، دوژمنی بریندار به‌به‌رده‌وامی پیوشوینی هه‌له‌دگرتن به‌لکوو بتوانی به‌زه‌برلیدان له‌شیره‌کورانى دیموکرات که‌میک قه‌ره‌بووی شکسته‌کانی بکاته‌وه. هیزی دوژمن بو ئه‌م مه‌به‌سته زوری هه‌ول دا به‌لام به‌هوی وشیاری قاره‌مانانی هیزی زاگرووس نه‌یتوانی به‌و نیازه‌ چه‌په‌له‌ی بگا. چونکی تیکوشه‌رانی دیموکرات ماوه‌ی چه‌ند سال بوو ده‌ست و په‌نجه‌یان له‌گه‌ل هیزی کونه‌په‌رستی نه‌رم ده‌کرد و، هه‌موو پیلان و تاکتیکی دوژمنیان به‌وشیاری و ئه‌زمونی که‌له‌که‌بووی خویان لیک هه‌له‌وه‌شاندا. له‌لایه‌کی دیکه‌ش پشت ئه‌ستوو به‌کومه‌لانی خه‌لک بوون و، ئه‌وه‌ش سه‌لمینه‌ری ئه‌وه‌ بوو که‌ هیزی پیشمه‌رگه‌ هه‌لقولاوی نیو هه‌ناوی ئه‌و خه‌لکه‌ بوو و بویه‌ش لیبراوانه‌ به‌هوی دوو هیزی ئه‌سلی واته‌ چیا و خه‌لک، خه‌باتیان پوژ له‌گه‌ل پوژ دژی داکیرکه‌ر توندتر ده‌کرد. له‌کو‌تایی مانگی پووشپه‌ری سالی ۱۳۶۶دا تیکوشه‌رانی دیموکرات له‌هیزه‌کانی زاگرووس و شاهو، بو وه‌شانندی زه‌بریکی کاریگه‌ر و هاوبه‌ش له‌ دوژمن هیرشیان کرده‌ سه‌ر پایه‌گای «ده‌ژن». پاش زه‌بریکی کاریگه‌ر به‌هوی ئه‌وه‌ پیشمه‌رگه‌یه‌ک به‌سه‌ختی بریندار ده‌بی پایه‌گیان بو ناگیرى و بریاری پاشه‌کشه‌ ده‌دن. به‌پیی ئوسوولی شه‌ری پارتیزانی، ده‌بی فه‌رمانده‌ران بیر له‌ پوژى دواى و شوینی حه‌سانه‌وه‌ بکه‌نه‌وه. تیکوشه‌رانی ئه‌و مه‌له‌بنده‌ بو پشودان «چاوگه‌ی ئاویسه‌ر» دیاری ده‌که‌ن و ویرای برینداره‌که‌ دیاره‌ له‌ کاری شه‌ری پارتیزانی بوونی بریندار هه‌م ریگا پویشتن دژوار ده‌کا و، هه‌میش گواستنه‌وه‌که‌ی. به‌لام ئه‌وان به‌هیمه‌تی خویان کاتژمیری ۲ی نیوه‌شه‌و له‌ سه‌ر چاوگه‌ی ئاویسه‌ر بو پشودان لاده‌دن. سالار ئیبراهیمی، فه‌رمانده‌ی قاره‌مانی ئه‌م هیزه‌ چه‌ند میتریک له‌وان دوورتر ده‌گه‌را بو ئه‌وه‌ی شوینیکی شیاو بو مانه‌وه‌ی پیشمه‌رگه‌کان بدوژیته‌وه‌ که‌ له‌پر دوژمن ده‌سپریژی لی ده‌کا و، ئه‌و قاره‌مانه‌ هه‌ر له‌وی شه‌هید ده‌بی. پیشمه‌رگه‌کان به‌بیستنی ده‌نگی ته‌قه‌ خویان سازمان ده‌دن به‌لام ئه‌مجاره‌ به‌بی سالار، هه‌رچی بانگ ده‌که‌ن و ده‌بینن ده‌نگیک له‌

نرکه‌ی جوامیرانه‌ی سالار نییه. وهک چاوه‌روان ده‌کرا قوتابییه‌کانی قاره‌مانانی دیموکرات که به ده‌یان جار له رۆژی ته‌نگانه‌دا وه‌ده‌ست هاتوون، به‌ره‌بیانی ۲۷ی پووشپه‌ری سالی ۱۳۶۶ی هه‌تاوی یه‌کیکی دی له‌و رۆژانه‌یه که حه‌ماسه‌یه‌کی تیدا ده‌خولقینن. رۆله قاره‌مانه‌کانی گهل تاویان دا تفه‌نگ و له‌ دوژمن راپه‌رین، پاش سه‌عاتیک شه‌ر سه‌نگه‌ره‌کانیان به‌ دوژمن چۆل کرد و زیاتر له ۱۵ که‌س له‌ هیژی دوژمنیان کوشت و، چه‌ند تفه‌نگیک و ته‌قه‌مه‌نییه‌کی زۆریان وهک ده‌سکه‌وت پی برآ. دوا‌ی ئه‌وه‌ی به‌ هه‌والی شه‌هید بوونی فه‌رمانده سالار زاندرآ، له‌ کاتی‌کدا شه‌ر دریژه‌ی بوو، رۆله‌کانی زاگرووس و شاهۆ بریاریان دا به‌ یادی فه‌رمانده شه‌هیده‌که‌یان وه‌ها زه‌بریکی کاریگه‌ر له‌ دوژمن بوه‌شینن که به‌ چیرۆک و به‌سه‌رهات بنوسریته‌وه. شه‌ر تا رۆوناکایی به‌یانی دریژه‌ی هه‌بوو و له‌گهل هه‌لاتنی خۆر، چرای رۆوناکیی دوژمن کوژایه‌وه. بریاری فیداکارانی دیموکرات هینده لیبراوانه بوو که له‌ ماوه‌ی چه‌ند ده‌قیقه‌ی رۆوناکیی به‌یانیدا هه‌ر هه‌موو سه‌نگه‌ره‌کان له‌ هیژی دوژمن ئه‌ستیندرانه‌وه و به‌رزاییه‌کانی «کوچک چه‌رموو»، «پشت کاشتر»، «سه‌رکو»، «پشت سیویه» و «میرگه‌سار» له‌ هیژی دوژمن پاک بوونه‌وه و هیژی پیتشمه‌رگه زه‌بریکی کاریگه‌ریان له‌ دوژمن وه‌شاند. به‌لام ئه‌وه‌ کوتایی شه‌ر نه‌بوو، چونکی دوژمن جاریکی دیکه خۆی سازمان دایه‌وه و، له‌ژیر ئاوری قورسی توپخانه‌دا هیرشی کرده‌وه سه‌ر پیتشمه‌رگه‌کان. ئه‌و هیرشانه بو قه‌ره‌بووی شکسته‌که‌ی سه‌رله به‌یانیان بوو، ئه‌مجاره هه‌لۆکانی زاگرووسی خۆراگرت له‌ دوژمن پاسان و، ژماره‌یه‌کی یه‌کجار به‌رچاویان له‌ دوژمن کوشت و پاشه‌کشه‌یان پی کردنه‌وه. له‌و حه‌ماسه خوراگرییه‌دا که‌ نزیک به ۱۲ کاژمیری خایاند لانیکه‌م ۷۰ که‌س له‌ هیزه‌کانی ریژیم کوژران و به‌ ده‌یان قه‌بزه چه‌ک و به‌ هه‌زاران فیشه‌ک به‌ده‌سکه‌وت گیران. به‌مجۆره شیره‌کوپانی ئه‌و مه‌لبه‌نده جاریکی دیکه‌ش توانیان هه‌م یادی فه‌رمانده‌ی قاره‌مانیان که‌ هیشتا خوینی له‌شی ویشک نه‌بوو به‌رز رابگرن، هه‌م زه‌بریکی کاریگه‌ر له‌ دوژمنی تاساو بده‌ن. هه‌لبه‌ت ئه‌و سه‌رکه‌وته‌نه هه‌روا به‌ هاسانی وه‌ده‌ست نه‌هات و، جیا له‌ فه‌رمانده سالار، سی قاره‌مانی ئه‌و مه‌لبه‌نده به‌ناوه‌کانی حه‌مه‌لار میکاییلی، باقر زه‌حمه‌تکیش و ماشه‌للا سه‌یدمورادی گیانیان کرده‌ پرده‌بازی سه‌رکه‌وتن.

هیزی گیارهنگ و دیاری ۲۵ گی لایوئیران

رۆله کانی نه ته وه که مان، مه شخه لدارانی ریگی سوری خه بات، وه دیهینه رانی ئازادی نیشتمان، زه حمه تکیشانی کوردستان، دلسۆزان و پشتیوانانی راسته قینه ی هه ژاران، شوپشگیرانی گۆره پانی خه بات و خۆراگرین که بۆ دهسته به رکردنی ماف و ئازادی بیوچان تی ده کۆشن، بی ئه وه ی چاوه روانی هیچ ده ستخۆشییه ک بن خوین و گیانیان ده به خشن، هه ر له م کاته مزگینیی ئازادی بۆ نه ته وه یه کی به شخوراو به دیاری دینن. ئه و که سانه که بۆ نه ته وه یه ک گیانیان ده به خشن پاش مردنیش ناویان له نیو دلی گه له که یاندا هه ر زیندوو ده مینیتته وه و ریبازیان به ئامانجه به رزه کانیان هه روا پر ریبواره. هیچ هیزی ک و که ندو کو سپیک ناتوانی پیش به هه لچوونی خه باتکاران بگرئ. میژوو نیشانی داوه که خه لکی کوردستان ئالای خه باتی به شکاوه ی راگرتوه و به دریژی میژووش دژی داگیرکه ران و کۆنه په رسته ی به ربه ره کانی کردوو و له توپ و تانک، له موشه ک و فروکه، له هیزی زۆر و بۆری داگیرکه ر سلی نه کردوه و به دوژمنیان سه لماندوه تا کوردیک بمینئ، کوردستان، ئالاکه ی هه ر شه کاوه یه و ئاگری نه ورۆزی هه ر گه شاوه ده بی. کۆماری ئیسلامی له گه ل هاتنه سه رکار و به هیزکردنی ده سه لاته که ی پشتی له هه موو دروشمه کانی شوپش کرد و له شکه ری هینایه کوردستان و هیچ ریگه یه کی بۆ خه لکی کوردستان نه هیشته وه و ناچار به به رگری چه کداری کردن. ریژی می کۆماری ئیسلامی ده یزانی کورد مافی نه ته وه یی و کولتوری و مرویی خۆی ده وی، به لام نه بیست و له ریگی نیزامی و زه بروزه نگه وه و لامی ئه و داوایه ی دایه وه. خه لکی کوردستانیش به ئیمان به ره وابوونی ماف

و داواکانیان دهستیان بهر نه‌داوه و به‌ناچاری په‌نایان برده بهر دیفاعی چه‌کدارانه بو ئه‌وه‌ی مان و مه‌وجودییه‌تی خویمان بپاریزن. حیزبی دیموکراتی کوردستانی و هک پیشه‌نگ و ئالا‌ه‌لگری ئه‌و خه‌باته ره‌وايه رۆله‌کانی ئه‌و گه‌له‌ی له ریزی خویدا کو کرده‌وه و زور ئازایانه به‌ره‌نگاری دوژمنی خوینمژ بووه. له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی به‌شی هه‌ره زوری پوژه‌کانی سال هیزی پیشمه‌رگه‌ی دیموکرات چه‌ماسه‌ی تیدا خولقاندوه و فیداکاری کرده و زه‌بری له دوژمن وه‌شاندوه، به‌لام هه‌میشه مانگی گه‌لاویژ بو تیکوشه‌ران و قاره‌مانانی حیزبی دیموکرات جیگایه‌کی تایبه‌تی بووه. چونکی له‌و مانگه‌دا به‌له‌دایکبوونی حیزبی دیموکراتی کوردستان نوخته گورانیکی گرینگ له میژووی گه‌لی کورددا پووی داوه و، هه‌ر بویه‌ش رۆله‌کانی گه‌لی کورد له جه‌نگه‌ی خه‌باتی چه‌کداریدا بو یاد کردنه‌وه‌ی ئه‌و پوژه له‌بیر نه‌کراوه و ریزگرتن له پوژی ۲۵ گلاویژدا له زوربه‌ی هیزه‌کانی حیزبی دیموکرات وه‌ک جیژنانه‌ی ۲۵ گه‌لاویژ عه‌مه‌لیاتیکی گه‌وره‌یان دژی هیزه‌کانی ریژیمی کوماری ئیسلامی به‌رپوه‌ ده‌برد و به‌ ئاهه‌نگی "سه‌رنج بده‌ن" وه‌ک دیاری پیشکesh به‌ خه‌لکی کوردستانیان ده‌کرد. بو‌گۆشه‌ی "هه‌گبه‌ی شاخ و شو‌رش" ی ئه‌م ژماره‌یه‌ی کوردستان ده‌چینه‌ ناوچه‌ی سه‌رده‌شتی سه‌رسه‌وز و عه‌مه‌لیاتیکی شیره‌ کورانی دیموکرات وه‌بیر دینینه‌وه که وه‌ک جیژنانه‌ی ۲۵ گه‌لاویژی ۱۳۶۶ پیشکیشکی خه‌لکی ناوچه و کوردستان کرا. هه‌روه‌ک ئاماژه‌ی پیکرا له پوژانی ۲۰ گه‌لاویژ تا پوژی له‌دایکبوونی حیزبی دیموکراتی کوردستان هیزه‌کانی حیزب له‌بیری عه‌مه‌لیاتیکی گه‌وره‌دا بوون. ئه‌گه‌رچی هیزه‌کانی ریژیم له‌و سه‌رو به‌نده‌دا هه‌میشه ده‌که‌وتنه‌ حاله‌تی ئاماده‌باشی ووریایی خویمان ده‌پاراست، به‌لام سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ش هیزی پیشمه‌رگه‌ زه‌فه‌ریان پێ ده‌بردن و زه‌بری خویمان له‌ ده‌دان. پوژی ۲۱ گه‌لاویژی سالی ۱۳۶۶ قاره‌مانه‌کانی هیز "گیاره‌نگ" بو ئه‌وه‌ی ئه‌وان بن سه‌رقافله‌ی مزگینیده‌ر بن و جیژنانه‌ی ئه‌م ساله‌ بو‌خه‌لکی کوردستان بده‌ن، به‌پیی گه‌لاله‌یه‌کی ریکویتیکی داریژراو عه‌مه‌لیاتیکی گه‌وره‌یان کرد که ده‌بی به‌ وانه‌ بگوترینه‌وه. ئه‌زموونی تیکوشانی ئه‌و قاره‌مانانه‌ ده‌ری خست که گه‌لاله‌ی عه‌مه‌لیات، جووری عه‌مه‌لیات، شوینی

عەمەلیات، کاتی عەمەلیات و جێبەجێکردنە کە ی بۆ ئەوان سەرکەوتنیکی گەورە و دەسکەوتیکی پڕبایەخ هەم لەباری سیاسی و هەم لەباری نێزامییە بوو؛ چونکە بەرنامەی عەمەلیاتە بەجۆریک داریژرابوو کە لە چەند شوێنەوێ زەبر لە دوژمن بدری. با بیینە سەر باسی عەمەلیاتە کە: دەستەبەک پێشمەرگە لە نیوان ئاوابیەکانی "گڕژال" تا گوندی "میراوی" بە درێژایی نزیک بیست کیلومیتەر کەمینان بۆ دوژمن دانایەوێ. ئەم پۆلە هەلۆیە بە نیو لێرەواری سەردەشتدا خۆیان لە جادە نزیک کردەوێ و بۆ دوژمنی کۆنەپەرستی لە کەمێندا مانەوێ. کاتژمێری یەکی دوانیوهرۆ چەند ماشینی دوژمن کە لە گوندی میراوی را دەهاتن، هێشتا چەند میتەر تێنەپەرییوون کەوتنە کەمین و بەشی زۆری سەرنشینەکانیان کوژران و کەمیان توانیان رابکەن و خۆیان بە ئاوابیدا بکەن. دەستەبەکی دیکە لە تیکۆشەرانی دیموکرات بە پێی گەلەلە ی دیاریکراو و بۆ ئەوێ هیژەکانی دوژمن نەتوانن لە مولگە کەیانەوێ شوینی پێشمەرگەکان ئاورباران بکەن، هێرشیان کردە سەر پایەگای "عەلیاباد" و ماوێ دوو سەعات ئاوربارانیاں کرد. پێشمەرگەکان لەو ماوێدا زیاتر لە ۲۰ ماشینی دوژمنیان سوتاند، هەرۆهە دەستەبەکی دیکە لەو قارەمانانە کاتژمێر دووی دوانیوهرۆ لە نیوان ئاوابیەکانی "بریتە" و "نەبی ئاوا" تویوتایەکی دوژمنیان خستە کەمینەوێ و ماشینیە کەیان لیک هەلته کاند. پاشان هیژی یارمەتیدەری دوژمن رووی لەمەیدانی شەر کرد کە ئەوانیش لە گەل بەر بەرەکانی پێشمەرگە رووبەرۆ بوونەوێ و پاش کاتژمێریک شەر ناچار بە پاشەکشە بوون. بە بیستی دەنگی تەقە لە هەموو شوێنەکانی نزیک جادە ی سەردەشت، ستوونیکی دوژمن بۆ کۆنترۆلی جادە لە گوندی گڕژال را دەستی بە پیشەرۆی کرد، بەلام هێشتا کیلومیتریک نەهاتبوونە پیشی کە کەوتنە کەمینی دەستەبەکی دیکە ی هیژی قارەمانی گیاپهنگ و چەند ماشینیان لێ سووتیندرا. هەر لە جەریانی ئەو عەمەلیاتە گەورەدا تیمی پشتیوانانی هیژی پێشمەرگە تەواوی پایەگاکانی ناوچەیان کە شەری لێ دەکرا ئاور باران کرد و ریگیان نەدا هیژی عەمەلیاتی پێشمەرگە فشاری لە سەر بی. سەرئەنجام پاش چەند سەعات شەر و بەر بەرەکانی قارەمانانە هیژی پێشمەرگە توانی زیاتر لە ۹۰ کەس لە هیژەکانی کۆماری

ئیسلامی بکوژی و ژماره یه ک له وان به دیل بگری و ههروه ها به دهیان قه بزه چه ک و چۆلایش دوژمنیش دهسکه وتی هیزی پیشمه رگه بوون و، زیاتر له بیست ماشینی دوژمن ئاگریان تیبهر درا و لیک بلاو بوون. گرینگی عه مه لیاتیکی ئه وتۆ له چه ند باره وه جپی روانینه. یه که م: فه مانده هی هیزی پیشمه رگه توانی گه لاله یه کی ئه وتۆ دارپژئی که به دریژیایی چه ندین کیلومیتر هیزی پیشمه رگه ی لی حه شار بدا بی ئه وه ی دوژمن هه ست به بوونیان بکا هه تا کاتی به ریوه بردنی کاتی عه مه لیات. دووهه م: ریژییمی کو ماری ئیسلامی هه میشه ته بلیغاتی ده کرد که هیزی پیشمه رگه یان له ناوچه بنه بر کردووه و ئه وه ش له کاتیکیشدا جار ده درا که چه ندین پایه گای دوژمن له سه ر جاده ی سه رده شت پیرانشار له هیزی دوژمن ئاخذرا بوون. سیهه م: ساغ و سلامه تی هیزی پیشمه رگه لایه نیکی پر بایه خی دیکه ی ئه و سه رکه وتنه بوو که دوژمنی تاساند. به مجۆره بوو هیزی گیارهنگی سه رده شتی سه رسه وز مزگینی سه رکه وتنیکی گه وره ی له پۆژی له دایکبوونی حیزبی دیموکراتی کوردستاندا بو خه لکی کوردستان تو مار کرد.

لەندی شیخان و هیزی پیشه‌وا

هه‌موو ساڵی به‌دهست‌پێکردنی به‌هاری سه‌رسه‌وز و رازاوه‌ی کوردستان هیزی پیشمه‌رگه‌ی حیزبی دیموکراتی کوردستان خۆی رێک ده‌خسته‌وه‌هه‌تا به‌حه‌ماسه‌خولقینیی دیکه‌لاپه‌ره‌ی زیڕینی زیاتر له‌خه‌بات به‌دژی کۆماری ئیسلامی ده‌سته‌به‌ر بکا. کۆماری ئیسلامیی سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی کوردستانی به‌ته‌واوی میلیتاریزه‌کردبوو، به‌لام له‌سه‌ره‌تای به‌هاره‌وه‌بو‌پیشگیری له‌هیزی پیشمه‌رگه‌، هیژیکی زۆری له‌شاره‌کانی دیکه‌ی ئێرانه‌وه‌بو‌کوردستان ده‌نارد و ژماره‌یه‌کی به‌رچاو له‌پایه‌گا و بنکه‌نیزامیه‌کانی زیاد ده‌کرد. هه‌روه‌ها ناوچه‌سنووریه‌کان به‌تایبه‌تی شوینی هاتوچۆی پیشمه‌رگه‌شی مین‌رێژ ده‌کرد و هاوکات چه‌ند گرووه‌ی زه‌ربه‌تی تازه‌نه‌فه‌سیشی بو‌ناوچه‌شاخاوییه‌کان دروست ده‌کرد. سه‌ره‌رای ئه‌وانه‌سیاسه‌تی گوشار و ترساندنی خه‌لکی جووتیار و کریکاری ناوچه‌شیان ده‌گرته‌به‌ر بو‌ئه‌وه‌ی نه‌توانن یارمه‌تی هیزی پیشمه‌رگه‌بدهن. به‌لام له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌هه‌مووه‌زه‌بر و زه‌نگه‌ی دوژمن هیزی پیشمه‌رگه‌توانیبوو هه‌م خۆی بپاریزی و حه‌ره‌که‌تی وشیارانه‌و جووله‌ی به‌وه‌خت نه‌ک هه‌ر پیلانه‌کانی دوژمن پووچه‌ڵ بکاته‌وه‌و به‌وه‌ختی خۆی زه‌بری کاریگه‌ری لی‌بوه‌شین. بو‌گۆشه‌ی ئه‌مجاره‌ی «هه‌گبه‌ی شاخ و شو‌رش»؛ چاویک به‌نیو ده‌فته‌ری به‌ره‌ره‌کانی و فیداکاری تیکۆشه‌رانی ریبازی پیشه‌وا‌ی نه‌مردا ده‌خشین و، په‌ریکی بچوک له‌قاره‌مانه‌تی هیزی پیشه‌وا‌هه‌له‌ده‌ینه‌وه‌. باس کردن له‌هیزی پیشه‌وا‌میژوو‌یه‌کی تایبه‌ت به‌خۆی هه‌یه‌و له‌توانای ئه‌و گۆشه‌یه‌دا نییه‌، چونکی له‌وکاته‌وه‌ناوی پیشه‌وا‌ی نه‌مر له‌وه‌هیزه‌نرا، هیزی پیشه‌وا‌هه‌میشه‌قاره‌مانی مه‌یدانی خه‌بات بووه‌و ته‌نانه‌ت له‌سه‌رانسه‌ری کوردستان هه‌ر له‌هه‌ورامانه‌وه‌هه‌تا سه‌لماس و خۆی، جیگه‌په‌نجه‌ی ده‌نه‌خشی و خۆی نیشان ددا. ساڵی ١٣٦٦یش وه‌ک هه‌موو ساڵه‌کانی دیکه‌و، وه‌ک هیزه‌کانی دیکه‌ی حیزبی دیموکراتی کوردستان حزووری پیشمه‌رگانه‌یان له‌زۆربه‌ی ناوچه‌کانی مه‌هاباد له‌عه‌مه‌لیاته‌کانی ئه‌و

ده‌قه‌رده‌دا و له ده‌فته‌ری بیره‌وه‌ری هیزی پێشمه‌رگه‌ی دیموکراتدا به‌رچاو بوو. زه‌بر وه‌شاندن له هیزی داگیرکه‌ر و چه‌ندین عه‌مه‌لیاتی به‌رچاو له ده‌وره‌به‌ری شار و که‌مین دانانه‌وه‌ بو‌ دوژمن و تیکشکاندن‌ی په‌لاماری دوژمن و گرتنی جاده‌ ترانزیته‌کان به‌شیک له کارنامه‌ی هیزی پێشه‌وا له‌م ساله‌دا بوون. دوا‌ی هه‌موو ئه‌و کاره‌ سه‌رکه‌وتووانه‌ و له‌وانه‌ چه‌ندین جه‌وله‌ی سیاسی کومیته‌ی شارستانی مه‌هاباد بریاریان دا سه‌ریک له‌ کویستانه‌کانی له‌ندی شیخان بده‌ن بو‌ ئه‌وه‌ی هه‌م پشوو‌یه‌ک بده‌ن، هه‌م له‌گه‌ل خه‌لکی کوردستان له‌ کویستانی زه‌نویری له‌ندی شیخان یادی ۹ ساله‌ی دامه‌زانی رادیو بکه‌نه‌وه‌. هه‌ر بو‌یه‌ش بو‌ رۆژی دیاریکراو له‌و ده‌قه‌ره‌ مانه‌وه‌ و، له‌گه‌ل پێشواری گه‌رمی خه‌لکی قاره‌مانی ئه‌و ناوچه‌یه‌ رووبه‌روو بوونه‌وه‌. رێژی‌می کۆماری ئیسلامی و هیزی دوژمن کاتی‌ک هه‌والی ئه‌و پیوه‌ندیه‌ له‌پسان نه‌هاتوو‌یه‌یان بیست، خۆیان بو‌ هیرشیک‌ی مه‌غول ئاسا ئاماده‌ کرد و هیزی‌کی زۆریان هینایه‌ سه‌ریان و سه‌رله‌به‌یانی رۆژی ۲۹ی جو‌زه‌ردان به‌رپی چیا سه‌رکه‌شه‌کانی ئه‌و مه‌له‌بنده‌یان کردن. وه‌ک میژوو نیشانی داوه‌ کاتی‌ شاخه‌کان و خه‌لکی کوردستان پشتیوانی هیزی پێشمه‌رگه‌ بن، هه‌چ هیزی‌ک له‌ توانایدا نییه‌ به‌ چۆکیان دا‌بینن. ئه‌و رۆژه‌ تیمیکی دیاریکراوی دوژمن بو‌ دیتنه‌وه‌ی شوین‌پنی پێشمه‌رگه‌کان روویان له‌ به‌رزاییه‌کانی له‌ندی شیخان کرد. ئه‌وان هه‌روه‌ک عاده‌تی هه‌میشه‌یی خۆیان چاوه‌روانی پێشمه‌رگه‌ بوون و قاره‌مانانی گه‌ل پلینگ ئاسا لێیان راپه‌رین و ژماره‌یه‌کیان لێ کوشتن و ژماره‌یه‌کیش بریندار بوون و چه‌ند تفه‌نگیش به‌ده‌سکه‌وت گیرا. به‌پیی ئه‌و به‌لگانه‌ی له‌ مه‌یدانی شه‌ردا ده‌ست که‌وتن، دیار بوو که‌ ئه‌وه‌ کۆتایی شه‌ر نییه‌ و هیزی شکست خواردووی رێژیم پیوشوینی قاره‌مانانی رینازی پێشه‌وا هه‌له‌دگرن. ئه‌زمونه‌کانی شه‌ری پارتیزانی و به‌ر به‌ره‌کانی له‌گه‌ل داگیرکه‌رانی کوردستان و که‌له‌که‌بوونی ئه‌و ئه‌زمونه‌ش وای کرد، که‌ قاره‌مانانی گه‌ل له‌ نیو خه‌لکی خۆیان و چپای سه‌رکه‌شی له‌ندی شیخاندا که‌ باشترین سه‌نگه‌ر و په‌ناگای رۆله‌کانی ئه‌و نیشتمانه‌ بوون ب‌مینه‌وه‌. شه‌و داها‌ت و رۆژی ۲۹ی جو‌زه‌ردان تپه‌ری. دوژمن هه‌چ ده‌نگیکی لیوه‌ نه‌ده‌هات، هه‌وای ساردی له‌ندی شیخان و چیره‌ی ددانی

پیشمرگه لیک گری درا و دهنگی گوئییه کانی ئو به زایبانه هه موو جاری پیشمرگه ی نیگابانی راده چله کاند که نه کا هیزی دوژمن بی و زه بریکیان لی بدا. هه ر نیگابانیک قامک له سه ر ماشه ی تفهنگ، هه ناسه یان له سینگدا هه پس کردبوو، ئاخ ر ئه وان باش ده یانزانی که دوژمن وا به هاسانی ده ست هه لگر نییه. کوئیستانچییه کان ره مزی رووناکیان له مه ر هاتنی دوژمن له گه ل پیشمرگه کان دانابوو که به هاتنی ئه وان ئاگاداریان بکه نه وه. بو یه خه لک و چیا و رووناکایی و پیشمرگه هه موو ده ستیان له نیو ده ستی یه ک، بو وه شانندی زه بری له بار له دوژمنی خوینمژ نابوو. کاتژمیره کان له یه ک و دووی شه و تپه پین و به یان ئه نگوت و تا رووناکایی زه رده ی به یانی هه یه والیک له هیزی داگیرکه ر نه بوو. به به ر زبوونه وه ی خو ر ده رکه وت که هیزی دوژمن هه موو ناوچه ی گرتوو. چونکه روژیک پیشتر له و شوینه و ده ور به ره شه ر رووی دابوو، هیزی دوژمن چاوه پروانی ئه وه ی نه ده کرد که هیزی پیشمرگه له و ناوچه یه مایینه وه. تیکوشه رانی دیموکرات به نیزیکبوونه وه ی هیزی دوژمن له بن ره وه ز و شاخه کانی چیا ی سه رکه شی له ندی شیخان له دوژمن هاتته ده ر و، قامک له سه ر په لاپیتکه ی چه که کانیا ن دوژمنیا ن دایه به ر ده سرپژ و سه ریا ن له دوژمن شیواند. هیزی دوژمن که هه چکات چاوه پروانی ئه و روژه ره شه نه بوو سه ری لی شیوا و به شیکی زوریش له شاخ تووشی هه لدی ران بوون. هیزی پیشمرگه له سه ر زه ویی باب و باپیرانیا ن له سه نکه ری به رگریدا شه ریا ن ده کرد و سه ره نجام توانییا ن چوک به دوژمن دادن و پاشه کشه یان پی بکه ن. به مجوره تیکوشه رانی دیموکرات له مه لبه ندی مه هاباد، توانیا ن به خو راکریی قاره مانانه پاش چه ندین سه عات شه ری به رده وام ده یان که س له دوژمن بکوژن و بریندار بکه ن و لییا ن به دیل بگرن، هه روه ها ده یان قه بزه چه کی جو رواجور وه ک ده سکه وت له دوژمن بگرن. سه رکه وتنی هیزی پیشمرگه له ناوچه ی مه هاباد له شوینیکی وا ئاسته نگدا بیگانه بوونی کو ماری کو ماری ئیسلامی له مه لبه ندی کورده واری زیاتر ده رده خا و ده ریخست که کورد بیگانه نییه و خاوه ن ماله، هه روه ها ئه وه ی داگیرکه ری زیاتر تاساند ئه وه بوو وه ک زورجاری دیکه هیزی پیشمرگه هه موو به سلامه تی و به خویندی سروددی «من چیا م...» مه یدانی شه ریا ن به جی هیشت.

په ږنوسې له ږوداوه کې ئه ربه نوس

زستانی سالی ۱۳۶۱ به هه موو خوښی و ناخوښییه کانییه وه بارگه وبنه ی تیکه وه پیچابوو. چهند ږوژیک له بهار و سالی نوي چوبوو و ورده ورده به فری شاخه کانی کوردستان ده توانه وه و سه وزه گیای بهار و سروشتی جوانی کوردستان له خوی زستانی راده بوون. خه لکی به گهرمای بهاری سه رسه وز له بن گويسوانه ی هودهی مالانه وه داده نیشتن و خویان له بهر تینی گهرمای خوړ هه ل ده خست و ئیواران گوئی دلیان دده به زایه له ی رادیو دنگی کوردستان. بهاری سالی ۱۳۶۲ بوو. ږیژیم هیرشیکي به ربلایوی بو جاده کانی نیوان شاره کان ده ست پیکردبوو. وهک جاده ی بوکان _ مه هاباد، سه رده شت _ پیرانشار و بانه _ سه رده شت. له هه رکام له و جاده سه ره کییانه دا ږیژیمی کواماری ئیسلامی به سه دان که سی له به کریگیراوانی خو ی به کوشت دا، بووه ی بتوانی زیاتر کوردستان میلیتاریزه بکا و دهستی به سه ردا بگری. گرته وه ی ئه و ږیگیایانه و به تاییه تی جاده ی بوکان _ مه هاباد، ئالوگوږیکي قوولی به سه ر خه بات و تیکوشانی پیشمه رگه کانی ناوچه ی بوکاندا هیئا و وایکرد که هیزی به یان هیچ پیگه یه کی جیگیری نه مینی و، له قوناعی شه ری جبهه ییه وه به ره و شیوازی پارتیزانی هه نگاو بنی. ئه مه یه که م قوناعی گوږینی شیوه ی خه باتی چه کداری بوو له و ناوچه یه و، سه ختییه کانی ئه و قوناعه کوری خو ی ده ویست بتوانی به رگه ی ئه م بارودوخه بگری. توپبارانکردنی شوینی جووله و مانه وه ی پیشمه رگه و جموجولی گروپی زهرهت بو به ناو پاکسازی و توکاندنی خه لک ببووه به شیک

له ژيانی پوژانهی خه لک و پيشمه رگه. «پيرمه حه ممه د» دوا ناوچه بوو له بوکان که گيرايه وه، ئه وهش بو خه لکی ناوچه زور ناخوش بوو، چونکی ۵ سال بوو که ناوچه که له لایه ن پيشمه رگه وه به رپوه ده برا. هيژی پيشمه رگه له هه موو شوينه کان که وتبوونه وه خوړيکڅستن له گه ل بارودوخه که و له ناوچه ی بوکانيش هيژی به يان بو ئه وه ی وره يه کی نو ی بنينه وه بهر خه لک، بریاری جهوله و عه مه لياتيکی گه وره يان دابوو. بو ئه و مه به سته زیاتر له سه د پيشمه رگه بو کاروباری سیاسی_ ته بلیغی له گه راندا بوون. له سه ره تاي هاویندا هه موو ده سته و په له کانی هيژ له گوندي «عه زیکه ند» کو بوونه وه. کو بوونه وه ی هيژ له يه ک جی به مانای خو ناماده کردن بو عه مه لياتيکی به هيژ بوو. خه لیل خه له بان، فه رمانده ری هيژ له سه ر مه ئمووريه تی نو یی هيژه که ی چه ند قسه يه کی بو پيشمه رگه کان کرد و، پاشان قاسم باقی به نوينه رایه تی ئه و له سه ر گرینگی ئه و ناوچه يه قسه ی بو پيشمه رگه کان کرد. دوايه پيشمه رگه کان له وپرا به ره و ناوچه ی «ئه حمه دی کوړ» شوړ بوونه وه وئو شه وه له ئاواي «له گز» بو پشودان لایان دا. پيشمه رگه کان بو سبه ی ئیواری له چومی «ته ته هوو» په رینه وه و، ريگی ده شتی «ئاله شينيان» به ره و «کانی مه ملی» و «ره حيم خان» گرته بهر. له م مه سیره دا هه ر لکه ی له گونديک بو پشوو دان لایان دا. گونده کانی «ئه رمه نی بلاغی»، «قوله ر»، «ره حيم خان»، «کانی مه ملی»، «کانی گورگه» و دوايه ش «ئه ربه نووس» مه لبه ندي قاره مانه تی پيشمه رگه کان له و جه وله يه دا بوو. به چوونی پيشمه رگه بو ناوچه ی ئاله شين خه لک وره يان زیاتر بهرز بووه، هوکاري ئه وهش روونه، چونکی له سه ره تاي شوړشه وه به هو ی هاوسنوور بوون له گه ل نازه ری زمانه کان، به رده وام ريژيم خه لکی له و ناوچه يه ده ربه ده ر و کومه لکوژ کردبوو، و به داخه وه نازه رييه کانيش شانبه شانی ئه وان له کوشتنی کورد دريغيان نه کردبوو. پاش چه ند روژ جهوله ی سیاسی له و گوندانه ی ناويان هات، ريژيمي کو ماری ئيسلامی به رگه ی ئه م جموجوله ی هيژی

پيشمه‌رگه‌ی نه‌گرت، چونکه پيشتر و به‌رده‌وام به‌گوئی خه‌لکی دادابوو که پيشمه‌رگه نه‌ماوه. وابوو که ئیواره‌ی ۸ی پووشپه‌ری سالی ۱۳۶۲ هه‌والیان هینا که ریژیم هیرشتان بو ده‌کا. له کوبوونه‌وه‌ی کتوپری به‌پرسانی هیژدا باس له‌وه‌کرا که به‌پیی زانیارییه‌کان سبه‌ی هیژیکی زوری ریژیم له ئاوی «جامه‌رد» را هیرش ده‌کا. ده‌سته‌یه‌ک له پيشمه‌رگه‌کان له گوندی «ئه‌ربه‌نوس» بوون. ئه‌ربه‌نوس گونديگه له ناوچه‌ی ئاله‌شین و «قوله‌ر» و «ئاغجیوان»، «کانی گورگه»، «گامیشان» و «جامه‌رد»، ئاوییه‌کانی ده‌وربه‌ری «ئه‌ربه‌نوس» ن و له رۆژه‌لاته‌وه زنجیره شاخیکی نزم، به‌لام سه‌ختی به‌پشته‌وه‌یه. «ئه‌ربه‌نوس» نیزیک به‌چل مال ده‌بوو و خواره‌وه‌ی بو لای «قوله‌ر» ده‌شتاییه. له جامه‌رده‌وه باریکه‌رییه‌ک دیته نیو ئاوی و ئه‌گه‌ر که‌سیک شاره‌زا نه‌بی ده‌که‌ویته زونگاویکه‌وه. ئیواری کار و به‌پرسایه‌تییه‌کان به‌پیی ئەزمونی که‌له‌که‌کراو به‌ریکوپیکی دابه‌ش کران. ئیواره‌ی ئەم رۆژه لکی یه‌ک له نیو ئاوی، لکی دوو له رۆژاوی گونده‌که و لکی سی له رۆژه‌لاتی ئەوی جیگیر بوون. بو یه‌کیه‌تی لاوانی بوکان و چه‌ند مامۆستای شو‌رشیش که بو ئەو جه‌وله‌یه له‌گه‌ل که‌وتبوون، شوین و ئه‌رک دیاری کرا و ئەوانیش له جیگه‌ی خویان دابه‌ش کران. شه‌و تا به‌یانی ته‌واوی پيشمه‌رگه قامک له‌سه‌ر په‌لاپیتکه‌ی تفه‌نگ له که‌میندا و، چاوه‌پوانی هیژی دوژمن مانه‌وه. کاتژمی‌ری ۹ی به‌یانی ستوونیکی زه‌به‌لاح له ئاوی جامه‌رده‌وه په‌لاماری گوندی ئه‌ربه‌نوسی داو، له نیزیک ئاوی که‌وته که‌مینی پيشمه‌رگه و ته‌واوی سه‌رنشینه‌کانی کوژران؛ ئەوه‌ش توانی خوی ده‌رباز کرد. له‌وه‌ده‌ست‌ریژهدا چوار ماشینی هه‌لگری کالیبر ۵۰ و تۆپی ۱۰۶ میلیم به‌ده‌سه‌که‌وت گیران، به‌لام ئەوه کۆتایی شه‌ر نه‌بوو. هیژی شکست خواردووی دوژمن له شه‌اره‌کانی بوکان وساینقه‌لا و میانداو داوی هیژی یارمه‌تیده‌ری کرد و، په‌لاماری هیژی پيشمه‌رگه‌یان دایه‌وه. شه‌ریکی قورس و سه‌نگه‌ر به‌سه‌نگه‌ر و کۆلان به‌کۆلان تا

ئۆواره دره‌نگ وهختان دریزه‌ی کیشا و، ریژیم دیسانه‌ک‌ه‌ش به‌ده‌یان کوژراوی له ئاواپی «ئه‌ربه‌نووس» دا به‌جی هیشت و پاشه‌کشه‌ی کرد. که‌چی به‌وه‌ش رازی نه‌بوو و هیلیکۆپتیری هیئایه‌ سه‌ر ئاواپی و به‌ توپ و راکیت و هه‌روه‌ها به‌ توپخانه‌یه‌کی قورس له «جامه‌رد» هوه‌ هه‌تا ۷ ئۆواره ئاوربارانی گوند و سه‌نگه‌ری پیشمه‌رگه‌کانی ده‌کرد. له‌وه‌ شه‌ره‌ هه‌ماسییه‌دا زیاتر له ۱۲۰ که‌س له‌ دوژمن کوژران و بریندار بوون و، ده‌یان قه‌بزه‌ چه‌ک و ماشین بوونه‌ ده‌سکه‌وتی پیشمه‌رگه‌. وه‌ک ده‌لین ئاشی شو‌رش به‌خوین ده‌گه‌ری و میژووش نیشانی داوه‌ ئه‌وه‌ سه‌رکه‌وتنه‌ خوینی بو‌ دراوه‌. خوینبایی ئه‌وه‌ هه‌ماسه‌یه‌ ۸ قاره‌مان بوو به‌ ناوه‌کانی هه‌مزه‌ حجازی، مه‌نسور سواره‌، سه‌ید ئه‌سه‌د ئه‌حمه‌دی، به‌همه‌ن سامبه‌گی، په‌سوول خورسندی، محهمه‌د عه‌بدی، سمایل عه‌بدی و له‌تیف په‌شیدی. پیشمه‌رگه‌کان ئۆواره شه‌هیده‌کانیان هه‌لگرت و به‌ره‌و ئاواپی قووله‌ر چون، به‌لام هیزی قین له‌ زگی سپای پاسداران دوایه‌ به‌ نیو دئییه‌وه‌ وه‌ر بوون و رقی په‌شی خویان به‌سه‌ر خه‌لکا‌رشت و جینایه‌تیکی سامناکیان خولقاند و سه‌ که‌س له‌ خه‌لکی ئاسایی و زه‌حمه‌تکیش و بی‌ چه‌کی ئاوه‌دانییان به‌ ناوه‌کانی عه‌لی سوله‌یمانی، په‌شید سوله‌یمانی و ده‌رویش سولتانی فه‌ره‌جی دایه‌ به‌ر ده‌ستریژ و شه‌هیدیان کردن.

حکایه تی «گوئ ئاغاچ» له دلی سوورو ساته وه

میژووی گه لی کورد له ئیران به هوی سته می نه ته وایه تی و سیاسه تی سه رکوت له لایه ن ریژیمه ده سه لاتداره کانه وه به خوین دنوو سه ریته وه به تایبه ت که له ماوه ی چوار ده یه ی ده سه لاتی کۆماری ئیسلامیدا زۆردرندانه که وتۆته بهر هیرشی کۆماری ئیسلامی. ئەم ریژیمه سه رکوتگه ره دوا ی هیرشی بۆ سه ر کوردستان هه یچ ریگایه کی بۆ خه لکی کوردستان نه هیشه وه که بتوانی سه ره تاییتیرین مافه کانی مرۆف به خویه وه ببینی. ته نانه ت ریگای نه دا سه ره تاییتیرین ویستی له ریگای هیمانه وه بینته گوپی و له ریگای چه ک و زه بر و زهنگه وه هه موو ریگایه کی له گه لی کورد به ست، هه ر بۆیه ش گه لی کورد له کوردستانی ئیران ریگایه کی هه لبژارد که بیجگه له به ره ره کانی دیفاعی چه کداری هه یچی بۆ نه ما بۆوه. ئەوه تا ده یان و سه دان به لگه و دوکمینتاری زیندوو له بهر ده ست دایه که باس له جینایه ته کانی کۆماری ئیسلامی ده کا و، خه لکی قاره مان ی کوردستانیش وه ک دژکرده وه رۆله کانی خو یان بۆ پاراستنی شه ره ف و که رامه تی گه له که یان ره وانیه ی ریزه کانی تیکۆشه رانی دیموکرات ده کرد و، له هه یچ فیدا کاریه ک در یغیان نه کرد وه. هه ستی کوردایه تی و به رخۆدانی یه کیک له گونده کانی کوردستان منی هینایه سه ر ئەو باوه ره له گوشه ی «هه گبه ی شاخ و شوړش» ی ئەو ژماره یه وه ک پیزانین بۆ گوندی «گوئ ئاغاچ» ی هه وشار بنوو سم. ناوچه ی هه وشار یه کیک له مه ته ریزه گرینگه کانی بزوو تنه وه ی رزگاریخو ازانه ی نه ته وه ی کورده. خه لکی خه بانگیزی دیموکرات په روه ری ئەو ناوچه یه، هه میشه به دلّه وه لایه نگری حیزبه که یان بوون و، باشترین و به وه فاترین رۆله کانی خو یان ره وانیه ی ریزه کانی هیزی پيشمه رگه ی کوردستان کرد وه. دوژمنی دژی گه لی کۆماری ئیسلامی زۆری هه ول داوه خه لکی ئەو ناوچه یه له حیزبی دیموکرات و جوولانه وه دا بری، به لام سه رکه وتوو نه بووه، وه ک هه میشه له م جوړه هه ولانه شکستی خو اردوو وه، له و ریگایه داماو

هاتوته دەر. پۆله قارهمانه کانی ههوشار له ریزی پیشمه رگه کانی حیزدا قارهمانه تی و، ئازایه تی که م وینه یان نواندوه که بۆ ههاته تابه له میژووی خهبات و بهر بهر هکانی گه له که ماندا به ریزه وه یادی ده کرئ. خه لکی ههوشار له میژه نیشانیان داوه که وهک هه موو خه لکی کوردستان، له ریژی می کۆماری ئیسلامی بیزارن و لایه نگری جوولانه وهی حه قخوازانه ی نه ته وه که یانن، ئەم راستییه یان هه م له مه یدانی خهباتی پۆژانه یاندا دژی ریژیم و، هه م به کرده وه پۆله کانیان له بهر هکانی شه ر دژی کۆماری ئیسلامی سه لماندیان که ریژیمی ان ناوی و، بۆیه زۆر پۆله ی ئازیان له و پیناوه دا پیشکesh به نه ته وه که یان کرد. ناوی ئاوی «گۆی ئاغاچ» له ناوچه ی ههوشار که م کهس هه یه نه بیستی. ناوی ئەو گونده له گه ل ناوی پیشمه رگه کانی حیزی دیموکرات لیک گری دراوه. له ماوه ی ده سه لاتداریتی ریژی می کۆماری ئیسلامیدا خه لکی ئەم گونده ۲۴ قارهمانی خۆیان پیشکesh به نه ته وه که یان کرد و، به خوینی خۆیان داری ئازادیان پارا و کرده و نه یان هیشته وه پاییزی زهرد پوخساری ببینی و بالی به سه ردا بکیشی. ۲۴ پیشمه رگه ی به ئەمه گ، ته مه نی لاوه تی خۆیان به ختی ئازادی و سه ربهستی نه ته وه که یان کرده و به سه ربه رزی ژیان و به سه ربه رزی سه ریان نایه وه، به لام سه ریان بۆ کۆنه په رسته کان دانه نواند، به لکوو دژی ده سه لاتی زۆرداران حاکم خهباتیان کرد و له م ریگا پیروزه دا گیانیان به ختی ئامانج و رینبازی پر له شانازی گه له که یان کرد. ۲۴ پۆله ی ئەم گونده میدالی شانازیان به سینگی گونده که یانه وه هه لواسی، که بۆ هه میشه له میژووی حیزبه که مان و نه ته وه که ماندا ده مینیته وه. زیاتر له ۳۰۰ مال و نزیک به ۲۰۰۰ کهس له خه لکی ئەو گونده له ۲۳ کیلومتری باشووری پۆژه لاتی ساینقه لا ده ژین. خه لکی ئاوی «گۆی ئاغا» به کاری وه رزی و مه رداری و فه رش چینه وه ژانی خۆیان تیپه ر ده کن، خه لکی دلپاک به یه که وه ده ژین. له سه له کانی سه ره تای شو رشا ریژی می کۆماری ئیسلامی فشاری زۆری خسته سه ر خه لک، که وه دووی سیاسه ته کانی حیزب نه که ون. به لام ئەوان له ماوه ی ئەو چه ند سه له دا به به شداری به رده وامیان له ریزی خهبات و به پیشکesh کردنی ۲۴ شه هید سه لماندیان که هیچکات ئاماده نه بوون سه ر بۆ ریژیم دانوینن و خوینی پۆله کانیان

بۆ ئه‌وان چرایه‌کی ڕووناک که‌ره‌وه‌ی داها‌تووی نه‌ته‌وه‌که‌یان بوو. شه‌هیدانی حیزبی دیموکرات له‌و گونده‌ سه‌ربه‌رزه‌ توانیویانه‌ هه‌موو خه‌لک لیک‌گرێ بده‌ن و، هه‌ستی کوردایه‌تییان تیندا به‌هیزتر بکه‌ن. ئه‌وان وه‌ک هه‌میشه‌ به‌ دل و باوه‌رپه‌وه‌ له‌گه‌ل جوولانه‌وه‌ی حه‌ق‌خوا‌زانه‌ی گه‌لی کورد بوون و خوینی ڕۆله‌کانیان هه‌یچکات له‌بیر ناکه‌ن، خه‌لکی ئاوا‌یی به‌ باشی هه‌ست به‌وه‌ ده‌که‌ن که‌ حیزبی دیموکرات نیزیک به‌ ۵۰۰۰ شه‌هیدی هه‌یه، ته‌نانه‌ت ده‌زانن زۆر گوندی دیکه‌ هه‌یه‌ که‌ نیزیک به‌ ۶۰ شه‌هیدی هه‌یه. ئه‌وانه‌ هه‌موو سه‌رچاوه‌ی ئه‌و بیروباوه‌ریه‌ که‌ ۷۵ سا‌ل له‌وه‌ پێش له‌ نیو کۆلامه‌نی خه‌لکدا ریشه‌ی دا‌کوتاوه‌. کاتیک له‌ شه‌ر و به‌ربه‌ره‌کانیدا یه‌که‌م شه‌هیدی ئه‌و گونده‌ به‌ناوی «عه‌بدو‌لا لوتفی» له‌گه‌ل هه‌یزه‌کانی رێژیم شه‌هید ده‌بی، خه‌لکی پیتشمه‌رگه‌ په‌روه‌ری گوندی «گو‌ی ئا‌عاج» ڕوویان کرده‌ ریزی پیتشمه‌رگایه‌تی و به‌ ده‌یان که‌س چه‌کی پر له‌ شانازیان له‌ شان کرد و ناو و یادی شه‌هیده‌که‌یان به‌ درێژه‌ پیدانی رێگاکه‌ی به‌رز ڕاگرت. هه‌ر بۆیه‌ش حیزبی دیموکراتی کوردستان حه‌قیه‌تی شانازی به‌ بنه‌ماله‌ی شه‌هیدانه‌وه‌ بکا چونکی ڕۆله‌کانیان بۆ ڕزگاری گه‌لی کورد په‌روه‌رده‌ کرد و هه‌ر له‌م رێگایه‌شدا سه‌ریان دانا. گوندی «گو‌ی ئا‌عاج» ۲۴ قاره‌مانی له‌ مه‌یدانی به‌ربه‌ره‌کانیدا دژی داگیرکه‌رانی کوردستان لێ شه‌هید بوو، بۆیه‌ پتویسته‌ ئاماژه‌ به‌چه‌ند حه‌ماسه‌ و فیدا‌کاری ئه‌و مه‌لبه‌نده‌ بکری. قاره‌مانانی هه‌وشار له‌ زۆربه‌ی گوند و ته‌پۆلکه‌ و رینگا و جاده‌کانی ئه‌و ده‌قه‌ره‌ فیدا‌کاری گه‌وره‌یان لێ تۆمار کردوه‌، ئه‌وان ئه‌گه‌ر له‌ گوندیک ۲۴ تیکۆشه‌ریان گیانی به‌خت کردوه‌، له‌ شه‌ره‌که‌نی «کو‌وچه‌ته‌لا»، «تورکان بلاغ»، «قه‌ره‌زاخ»، «ئاغده‌ره»، «کانی سپی»، «نیوشاری سایقه‌لا»، «حه‌سه‌نئاوا»، «کولته‌په‌ی جانگیرخان» و شه‌ره‌کانی ناوچه‌ی فه‌یزولا‌به‌گی و ده‌یان شه‌ری گه‌وره‌ و چووکه‌ی دیکه‌ نمونه‌ی بچووکن له‌ به‌رخۆدانی ناوچه‌ی هه‌وشار که‌ به‌ سه‌دان که‌س و بگره‌ زیاتر له‌ هه‌زار که‌س له‌ داگیرکه‌رانی کوردستان کوژراوه‌ و به‌ ده‌یان ماشین و به‌ سه‌دان چه‌کی جو‌راو‌جو‌ر ده‌سکه‌وتی قاره‌مانانی ئه‌و مه‌لبه‌نده‌ بووه‌. هه‌ر بۆیه‌ خه‌لکی تیکۆشه‌ری «گو‌ی ئا‌عاج» نه‌ک به‌ شه‌هید بوونی ۲۴ تیکۆشه‌ریان پشتی حیزبه‌که‌یان به‌ر نه‌دا به‌لکو‌و پته‌وتر و قایمتر له‌ پیتشو‌و بوونه‌ پالپشتی تیکۆشه‌رانی دیموکرات.

سەرشۆرییه که ی رێژیم له شه ری «سه و جه» دا

نه ته وه ی کورد له ره وتی گه شه کردنی کومه لایه تیی خۆیدا و به گویره ی هه لومه رج، هه میشه هه ولی بۆ دهسته به ری ماف و ئازادییه کانی داوه و فیداکاری و له خۆبوردوویی و گیانبازی و قوربانیدانی رۆله کانی ئه و نه ته وه یه باشتترین به لگه ن بۆ ئه و قسه یه. میژووی خویناوویی ئه و گه ل و نیشتمانه ئه وه مان پێ ده لێ که تا نه ته وه ی کورد هه یه ده نگ و هاواری بۆ خه بات و گه یشتن به مافه کانی کپ ناکرێ. چونکی نه ته وه یه کی خۆراگره و، ئاماده شه نرخێ ئازادیی خۆی بدا. له و باره وه بست به بستی ئه م کوردستانه، له پیده شهت، له و شاخ و کێوانه، له و شیو و ودۆلانه، له شار و دێ، له مووچه و مه زرا، له هه موو جییه کی، جیگه په نجه و دلۆپی خوینی رۆله کانی پیوه دیاره و به رگریان له بوون و شه ره ف و که رامه تی گه له که یان کردوه. بۆ یاد و بیره وری و رێژگرتن له فیداکاریی رۆله کانی ئه م گه له ئه مجاره یان له «هه گبه ی شاخ و شۆرش» سه ریگ له ناوچه ی پیرانشار و شنۆ هه لدینین. میژووی پرله سه ره وریی داستانه کانی هیژی قه ندیل و کیله شین لیوانلیوه له حه ماسه و قاره مانه تی و فیداکاری، که نه ک له و چه ند دیره دا به لکوو ده کری ده یان کتیبی له سه ر بنووسرێ. ئه گه ر باس له هه ر خۆراگرییه کی ئه و دوو هیزه بکریته وه هه رکام په رتووکیکی سه دان لاپه ره یی له خۆی ده گری. له و سالانه ی هیرشێ جینایه تکارانه ی دژه کوردیی کۆماری ئیسلامی بۆ کوشتن و قه لاچۆکردنی شار و گونده کانی کوردستان له وه په ری خۆیدا بوو هیژی کونه په رستی، لرفه ی رق و قینیان به خوینی کورد داده مرکا، هیژی قاره مانێ قه ندیل و شنۆ له راسان دژی ئه و زولم و زۆرییه بیبه ری نه بوون، وه ک هه موو هیزه کانی دیکه ی حیزبی دیموکرات وه ستانه وه و ته نانه ت به شی شیریان پێ برا. بیره وه ری حه ماسه کانی ئه و ناوچه یه وه ک شه ره کانی نیو شاری شنۆ و پیرانشار، گه لی قاسملوو، نه غه ده، پیر ناسر، نه لۆس، چه په راوی، پوو شاوو، شوانی، حه لبی، شیلم جارن، قه به ری حوسین جاده ی سه ره ده شهت_ پیرانشار، لاجان و به ری میرگان و ده یان و

سه‌دان عه‌مه‌لیاتی دیکه‌ی ئه‌و دوو هیژه قاره‌مانه بووه که ئیستاش رۆله‌کانی ئه‌و ده‌قه‌ره بۆ نه‌وه‌ی نوویی وه‌ک ده‌رسیکی پرله سه‌روه‌ری نه‌ته‌وه‌که‌یان بۆ لاوانی تازه پیگه‌یشتووی ده‌گیزنه‌وه. گیزانه‌وه‌ی داستانه پرله سه‌روه‌رییه‌کانی پیشمه‌رگه ته‌نیا لایه‌کی ئه‌و میژووه‌یه، چونکی ئه‌گه‌ر وردتر بروانینه چه‌ماسه و فیداکاریی رۆله‌کانی کورد، به‌بی به‌شداریی خه‌لکی خه‌باتکاری کوردستان مانایه‌ک نادا، چونکی ئه‌وان له زۆر باره‌وه به‌شی شیریان پی برآوه، هه‌م کورپه‌کانیان پیشکه‌ش به‌حیزبه‌که و نه‌ته‌وه‌که‌یان کردوه هه‌م له بواری یارمه‌تی و چه‌شاردان و پیداویستییه‌کانی رۆژانه‌ی پیشمه‌رگه درییغان نه‌کردوه و به‌سه‌ر و ماله‌وه به‌شدار بوون. به‌خشینی وره به‌پیشمه‌رگه له‌و سۆنگه‌وه بووه که به‌سه‌دان که‌س و جاری وا بینراوه به‌هه‌زار که‌سیش هیژشیان بۆ قاره‌مانانی دیموکرات کردوه، به‌لام به‌چۆکدا هاتوون. یه‌کیک له‌و به‌رخۆدان و به‌ربه‌ره‌کانییانه که لاپه‌ره‌کانی میژووی راوه‌ستانی پیشمه‌رگه له به‌رامبه‌ر داگیرکه‌رانی کوردستانی پی رازاوه‌ته‌وه، چه‌ماسه‌ی رۆژی ۱۹ی خه‌رمانانی سالی ۱۳۷۲ی هه‌تاوییه که وه‌ک ئه‌ستیره‌یه‌کی رپووناک به‌ ئاسمانی به‌رخۆدانی کورده‌واریه‌وه دیاره. ئیواریی ۱۸ی خه‌رمانانی سالی ۱۳۷۲ی هه‌تاوی نیزیک به‌ ۱۰۰پیشمه‌رگه‌ی حیزبی دیموکراتی کوردستان له کیله‌شینه‌وه به‌ره‌و قوولایی ناوچه‌ی شنوی دلسۆز و خۆراگر شوڤر بوونه‌وه. ناوی شه‌و، شوینی مانه‌وه، مه‌ودای پیشمه‌رگه و ورده‌کارییه‌کانی دیکه‌ی هیژیکی پارتیزان به‌هه‌موو هاوریان گوترا، مانگه‌شه‌وی ئه‌وشه‌وه نه‌ک دلی پیشمه‌رگه به‌لکوو دلی ئاشقانیشی له نیو سینگیاندا وه‌جووله ده‌خست. سربوه له هیچ بوونه‌وه‌ریک نه‌ده‌هات، هه‌موو گیان له‌به‌ره‌کان له خه‌ودا بوون، ته‌نیا ئه‌وانه‌ی گه‌وره‌ترین سه‌رمایه‌ی ژیانیان بۆ نه‌ته‌وه‌که‌یان ده‌به‌خشی له حالی جووله‌دا بوون تا موژده‌یه‌کی سه‌رکه‌وتن به‌گه‌له‌که‌یان بدن. پیشمه‌رگه پارتیزانه‌کانی ده‌قه‌ری شنۆ و پیرانشار به‌ره‌و چه‌رگه‌ی دوژمن ده‌خوشین. بریقه‌بریقی چرای مۆلگه‌کانی سه‌ر پی پیشمه‌رگه رپووناکایی ده‌خسته سه‌ر زه‌وی و چه‌کی پیشمه‌رگه که به‌ پیچه‌وانه‌ی مۆلگه‌کانی دوژمن به‌شاندا کراوه، پاش چه‌ند سه‌عات ریگا برین جار جار بۆ پشوو‌دانیکی چه‌ند ده‌قیقه‌یی راده‌وه‌ستان، سه‌عاتی یه‌کی نیوه‌شه‌و

پیشمه‌رگه به نیو باخه‌کانی پر له میوه‌ی جوراوجوری شنودا هه‌نگاوی دهن، هه‌ر پیشمه‌رگه و خه‌یال هه‌لی گرتبوو که له پوژانی داهاتوو له کوئ سهرکه‌وتتیکی گه‌وره تو‌مار بکه‌ن. جار‌جاریش ده‌ستیان بو دار میوه‌یه‌ک دریژ ده‌کرد که نه‌گه‌ر به‌ده‌ستیانه‌وه بی گه‌رووی پی ته‌ر بکه‌ن. سه‌عات ۴ی به‌یانی خه‌لکی گوندی «سه‌وجه»ی شنو باوه‌شی گه‌رمیان بو پوله‌کانیان کردبو‌وه. هه‌ر تیمه‌ی له مالیکیدا جیگیر ببوون. به‌شیک ره‌خت و تفه‌نگیان له‌بن سه‌ری دانابوو و هیندیکیش له کادره‌کان به‌ده‌نگ و باس و وتووژی خه‌لک و پیشمه‌رگه له‌مه‌ر ناوچه و هیژی داگیرکه‌ر وه‌زعیه‌تی خه‌لکه‌وه تا رووناکیی به‌یانی دریژه‌ی کیشا. پیشمه‌رگه خه‌ریکی پشوو‌دان بوو غافل له‌وه‌ی که سیخو‌ری ترسه‌توک هه‌والی هاتنی هیژی پیشمه‌رگه‌ی بو گوند بو دوژمن بردوه. دوژمن به‌هیژیکی زوره‌وه له کاترمی‌ری ۹ی به‌یانی پوژی ۱۹ی خه‌رمانانی سالی ۱۳۷۲ هی‌رش‌ی کرده سه‌ر پوله‌کانی گه‌ل و شه‌ریکی قورس له نیو ئاوی و باغه‌کانی ده‌ورو‌به‌ری، ده‌ستی پیکرد. هیژی هه‌میشه ترسه‌توکی ریژیم نه‌گه‌رچی چه‌ندین به‌رامبه‌ری هیژی پیشمه‌رگه ده‌بوو، به‌لام هه‌موو جار له په‌لاماره‌کانیدا شکستی ده‌خوارد و، پاش هه‌ر شکستی به‌ئوری توپ و خو‌مپاره و کاتیوشا ناوچه‌که‌ی داده‌گرت و ته‌ر و ویشکی پیکه‌وه ده‌سووتاند. پوله‌کانی دیموکرات به‌ئیمان و بیروباوه‌ری به‌رزیان له شه‌ریکی ۱۰ سه‌عاته‌دا توانییان زه‌بریکی کاریگه‌ر له دوژمن بوه‌شینن. پاش شه‌ریکی قاره‌مانانه که‌لاکی زیاتر له ۱۰۰ که‌س له هیژی دوژمن له شه‌رکه‌دا که‌وتبوو. خه‌باتگیرانی دیموکرات نه‌و پوژه به‌لیوه‌شاوه‌یی خو‌یان توانییان زه‌بریکی کاریگه‌ر له هیژی دوژمن بدن و سه‌رشو‌رییه‌کی دیکه به‌نسبی هیژی کوماری ئیسلامی بکه‌ن. قوربانیی نه‌م سه‌رکه‌وتنه‌ش خوینی شه‌هید نه‌بو‌به‌کری ده‌ره‌وی بوو که هه‌تا هه‌تایه له میژووی نه‌ته‌وه‌که‌یدا ناو و یادی ده‌میئیته‌وه. به‌لام جیگه‌ی ئاماژه‌یه که له شوینیکی وه‌ها ئاسته‌م‌دا تیکو‌شه‌رانی دیموکرات توانیان زه‌بری کاریگه‌ر له دوژمن بوه‌شینن که دوژمن ئیدیعی ئه‌منیه‌تی ده‌کردو به‌فیداکارییه و به‌ره‌ره‌کانی خو‌یان توانیان ئیدیعی دوژمن مایه‌پوچ بکه‌نه‌وه و جاریکی دیکه به‌دوژمن بسه‌لمینن که کوردستان جیگه‌ی شیره‌کوران‌ی کورده و نه‌وان لی بیگانه‌ن.

«نیهر»، سروود و حماسه ی نیشتمانیک

ئه گهر ئاورپیک له میژووی ئاویی نیهر بدهینه وه بۆ هه موو کهس ناو ناوبانگی ئازایه تی قاره مانه تی بنه مالله ی منبری یه کان بۆ خه لکی کوردستان ئاشنایه و له میژووی جوولانه وه ی گه لی کورد جیگایه کی تایبه تی بۆ خۆی کردۆته وه، ناوی نیهر به جوړپیک خۆی له گه ل بنه مالله ی منبری یه کان تیکه لاه کردوه که له راستی دا زۆر به زه حمه ت لیک جیا ده کریته وه چونکی بزوتنه وه ی کوردستان له و ده قه ره به شیک ی زۆری قورسای، خه لکی نیهر خستیانه سه رشانی خۆیان.

«نیهر» له ناوچه ی ژاوه رۆی سنه یه، گوندیکی خۆش و دل رفین و سازگاره، نزیکه ی ۳۵۰ مال ده بی. خه لکی ئەم ئاوی یه زۆر به یان خزم و کهس و کاری یه کترن و شۆره تیان مینبه ری یه. ئەو شۆره ته بۆ هه موو خه لکی کوردستان ئاشنایه. زیاتر له په نجا کهس له مینبه ری یه کانی گوندی نیهر له سه نگه ری خه بات و به ربه ره کانی له گه ل ریژی می کۆنه په رستی کۆماری ئیسلامی دا شه هید بوون. نیهر له ۵۰ کیلۆمتری باشووری رۆژاوی شاری سنه هه لکوتوه. له شیویه کی سه رسه ون، پڕ رهز و باخ دا و، له بناری زه نجیره کتیه کانی «کوره ی مریه م»، «شانشین»، «قازی به کر»، «هیلان دال» و «زریه» دا هه لکه وتوه.

هه وارگه ی به رز، دل نشین و به ناوبانگی «میرگه وار» شوینی کار، ژیان و سهیرانی هاوینانی خه لکی نیهره و له پێ خوشی و دل نشینی میرگه وار، ئەم شیعه ره فۆلکۆریه ده ماوده م له خه لکی ناوچه ئە بیسری: هه وای به ن وه به ن، دوو به ن دیاره ن یان به نی شاهۆن، یان میرگه وار ه ن. خوزگه م به نیهری، رۆژیک هه زار جار بۆگه شت و سهیران ئە پرون میرگه وار. سه رچاوه ی داها تی خه لک به باخ داریه، و توفه ره نگه ی و میوه ی دیکه

شوینیکی گهوره‌ی له داها‌تی ئه‌واندا هه‌یه .ئهو گونده شو‌ر‌ش‌گ‌یره نزیك به ۳۵۰ مال پیکه‌ینه‌ریتی، به‌شیکی زوریان بنه‌یه‌کیان له سنه یا کامیاران هه‌یه حه‌شیمه‌تی ئاوی نیه‌ زیاتر له ۲۰۰۰ که‌س له دهوری یه‌ک کو ده‌کاته‌وه به زاراوه‌ی ره‌سه‌نی هه‌ورامی قسه ده‌که‌ن و دابو نه‌ریتی کورده‌واریی زمان و ره‌سه‌نی ناوچه‌یان وه‌ک خو‌ی پاراستوه تو‌زی فه‌رامووشی به خو‌یه‌وه نه‌دیوه. گوندی نیه‌ر له کو‌نه‌وه خه‌لکی به‌تواناو لی‌هاتووی به‌خو‌یه‌وه دیتوه هه‌رکام له‌وانه شوینی تاییه‌تیان له ناو خه‌لک‌داو له‌سه‌ر خه‌لک‌داناوه. یه‌کیک له‌وانه حاجی مه‌لامه‌مه‌د نیه‌ری ناسراو به حاجی مام‌وستا، که له ده‌ورانسی ناسرال‌دین شادا ژیاوه و له به‌ر زانایی جیگایه‌کی تاییه‌تی له ناوشاردا هه‌بوه. بی‌جگه له حاجی مام‌وستا چه‌ند که‌سی دیکه له ناو عالمانی کورد دا جیگای خو‌یان کردوته‌وه وه‌ک مه‌لا عه‌بدولمه‌جیدی موده‌ره‌سی نیه‌ری، مه‌لا مه‌مه‌د موده‌ره‌سی نیه‌ری که چه‌ندین کتییی له دوای خو‌ی به جی هیشتوه، هه‌روه‌ها مه‌لا مه‌مه‌د سادقی منبری. ئاوی نشینه‌کانی نیه‌ری منبری‌یه‌کان، له میژه له‌گه‌ل حیزبی دیموکراتی کوردستان تیکه‌ل بوون و به‌رگی پیروزی پيشمه‌رگایه‌تیان له‌به‌ر کردوه. له سه‌ره‌تای ریپو‌نه‌کانی خه‌لک له دژی ریژی می‌شا، چه‌ند بنه‌ماله‌یه‌کی نیه‌ری له سنه ده‌ژیان و هیندیک له منالانی گوندیش له مالی ئه‌واندا ده‌یانخویند. زوربه‌ی ئه‌م گه‌نجه خویندکارانه تیکه‌لی سیاسیته بوون و کاک جه‌عفور مه‌نبه‌ریش، که پیشتر پیوه‌ندی نه‌ینی به حیزبی دیموکراته‌وه هه‌بوو سه‌رچاوه‌ی ئه‌م ده‌ست پیکه بوو یه‌کیک له مام‌وستا‌کانی گوندی نیه‌ریش (مام‌وستای قوتابخانه) که خه‌لکی شاری مه‌هاباد بوو به ناوی عه‌بدول ناسری قوره‌یشی، بناخه‌ی بی‌ری نه‌ته‌وه‌یی له گوند و نیو قوتابیاندا دارشت و له راستیدا قوره‌یشی مام‌وستای نیشتمان پاریزی نیویان بوو. به‌لام ئه‌وه‌ی بو نیه‌ر له خه‌بات و تیکو‌شان جیگای لی ورد بوونه‌وه‌یه هه‌ر دوو روژ له شه‌ری ۲۶ روژه‌ی نیو شاری سنه‌دا که له‌لایه‌ن ده‌سه‌لاتدارانی کو‌ماری ئیسلامیه‌وه په‌لامار درابوو تیپه‌ری که عه‌بدو‌لا منبری و جافر منبری و دوو پيشمه‌رگه‌ی دیکه به ناوی که‌ریم و عه‌زیم مه‌نبه‌ری شه‌هید بوون و ئه‌م رووداو‌هش وه‌ک کو‌ستیکی گشتی گوند ئه‌ژمار کرا.

شاعیری گه له که مان جلال مه له کشا شیهریکی پر له ههستی بۆیه کیک له وه
 بنه ماله تیکۆشه رانه که نمونه ی فیداکاری قاره مانه تی بوو هۆنیوه ته وه.
 «که خۆم ناسی وتم دایه من کینمو چیم، خه لکی کام شار، کام
 مه لبه ندی سهر رووی زه وی، وتی رۆله تو کوردی و دیلو هه ژار،
 نیشتمانت کوردستانه، به لام ناوی نیشتمانت له سهر نه قشه ی جیهان
 نیه، بی نیشانه. وتم دایه باو کم کوانه بۆچی هه رگیز دهستی حه زی
 نه گوشیوم، به کام تاوان هه تیوم، وتی رۆله! رۆژیک هاتی داگیرکه ران
 شاریان سووتاند، ته فهنگی مافی کرده شان، رووی کرده ئاسۆی
 سه ره بهستی، لیژمه ی خوینی گه شی له شی، به سه ر لیوی خا کا پژاند،
 وتم دایه ئه ی برا که م، شه پۆلی خه م، ئاوی ماته م، گۆمی چاوی پرکرد
 له ئه ستیره ی فرمی سک، وتی رۆله، له کازیوه ی وه رزی ره شا، لاشه یان
 کرده نیشانه، سه ری کاتی خه مه کانی برده ژیر خاک، گیانی پاکی کرده
 سه ره بهستی ئه و کوردستانه. وتم دایه ئه ی من چی بکه م؟ هه ستا سه ر
 پی، ته فهنگیکی پر نووی کور تی بزمار ریژی دایه دهستم، وتی رۆله،
 ئه ی هۆی ئاوات و مه بهستم، ده یان سه له له چوار لاوه کوردستان
 دیلو یه خسیره، ده ست و پی زنجیر کراوه، ریبازی خوین بگروه و برۆ،
 دو عای گه لی چه وساوه ی کورد له پشتی تو، سنووره کان بشوینی
 کوردستانم بۆ بینه وه، با به ده وری دا بسوورمه وه، کوردستانم بۆ
 بینه وه با دانیشم له ته له ته و لاته که بدورمه وه». (جلال مه له کشا)
 دوا ی شه هید بوونی جه عفر منبری نزی که به ۱۵ که س له و گه نجانه ی
 شار، یان قوتابخانه ی گوند بوونه پیشمه رگه، و پاشان به وه گریدانیکی
 عاتقی و فکریش له نیوان خه لکی گوند و حیزبی دیموکرات دا درووست
 بوو. که سانیکی تایبه تیش له ناو پیشمه رگه کاندا رۆلی گرنگیان بۆ ئه م
 تیکه لاوییه به رینه هه بوو که دوا ی شه هید جه عفر، هاشمی کور ی
 جه عفر، عه بول حه سه ن منبه ری و چه ند که سی تر دیارترینیان بوون.
 به لام ئه وه ی ده بی به ئاوی زیر بینووسی به شداریی چالاکانه ی
 هه مه لایه نه و به ر خو دانی خه لکی ئه و گونده قاره مان په روه ره بۆ
 خه بات دژی کۆماری ئیسلامی که له سه نگه ری به رگری له ئاوو خاک
 ونیشتمان زیاتر له ۴۰ کادرو پیشمه رگه گیانی خو یان پیشکه ش
 به باره گای ئازادی کردوه. ئه وانه که هه موو وجوودی خو یان بۆ

دابین کردنی ئازادی تەرخان کردبوو تەرمیان کەوتە سەر زەوی و لەسەنگەری شەرەفو ئازادی دا خاکی پێرۆزی کوردستانیان لە باوەش گرتو بۆ هەمیشە چاویان لەسەر یەک داناو خۆینیان رژایە سەر خاکی نیشتمان، ئەو رۆلە گیانبازو لەخۆبردووانە قەولو بەلینیان بردەسەر، سەریان بۆ دوژمنی داخ لەدل نەوی نەکردو لە وەرزهکانی تەبیعەتدا، بەدەیان لاوی نییەری قارەمانی دیموکرات بوو بەخەزانو لە حیزبو لە زەحمەتکیشانی کوردستان بۆ هەمیشە مالاوایان کردو لاپەرێکی زێرینیان بە میژووی سەرانسەر خەباتو قارەمانەتی نەتەوێ کورد زیاد کردو میدالی شانازیان بەسینگی گوندەکەیانەو هەلواسی، کە بۆ هەمیشە لە میژووی حیزبەکەمان و نەتەوێکەماندا جیگای شانازین، دەمینیتەو. بیجگە لەوانە چەندین کەسی دیکە لە سیپاچالەکانی رێژی کۆماری ئیسلامی لە ژێر ئەشکەنجەو زیندان مانەو و سەرئەنجام ئیعدام کران، هەروەها کۆماری ئیسلامی چەندین چار ئەو گوندە خۆراگرەیی بە ئاورو ئاسن ئاورباران کردو خەلکی لێ شەهید کردو لەماوەی دەسەلاتی خۆی دا کۆماری ئیسلامی کوشتن و برین و ئیعدام و سووتان و مال و یرانی بەدیاری بۆ ئەو گوندە هیناوە، بۆ وینە لە رۆژی ۱۷ی رەزبەر ساڵی ۱۳۶۲ بۆ تۆلە ئەستاندەو لە هیزی پێشمەرگە ئەو گوندەیی کردە ئامانچو زیاتر لە ۱۰۰ مالی سووتاند، قین لەدلان بەو هەش دانەمرکان و سەرچاوەی بژیوی خەلکیان ئاگرداو جاریکی دیکە قەلاچۆکردن و وێرانکردنی مال و حالی خەلکیان لەدەفتەری ئینسانکوژیی خۆیان دا تۆمار کرد. بەلام خەلکی قارەمانی گوندی نیەر بەدانی خۆینی رۆلەکانیان ئامادە بوون فیداکاریی کەم وینە لە خۆیان نیشان بەدن و رووخساری زەرد بە رووی ئەم گوندە قارەمانەو دیار نەبێ و وەک ئەستێرەیهکی پرشەنگدار لە نیوئاسمانی جوولانەوێ گەلی کورد بە درۆشاوهیی بمینیتەو لە ماوهیهکی کورتدا ئاواپی نیریان جاریکی دیکە رازاندووە کردیانە چقلیکی دوژمن تۆقین و بەچاوی کۆماری ئیسلامیان داگرد. لە نیو شەهیدانی ئاواپی نیەر چەندین کەس لە نیو یەک بنەمالە دادبیزین وەک فەرەج، واسیح، کەیکاوس و عەبدوڵا منبری کە هەر چواریان برا بوون و تەنانەت ئیحترام منبری هاوژینی فەرەج منبری بوو.

ئه‌وه‌ی سرنجی خه‌لکی راکیشاوه پڕکردنه‌وه‌ی سه‌نگه‌ره‌کانی شه‌هیدان ودریژه‌پیدانی ریگیانه، ئیستا لاوانی ئاواپی نیه‌ر له ریزی تیکۆشه‌رانی حیزبی دیموکرات دا له‌سه‌نگه‌ری به‌ربه‌ره‌کانی دا دژی کۆماری ئیسلامی خه‌بات ده‌که‌ن و به‌ دریژه‌ پیدانی ریگیان لاپه‌ره‌کانی زیرین به‌ میژووی سه‌رانسه‌ر خه‌بات و قاره‌مانه‌تی نه‌ته‌وه‌ی کورد زیاد ده‌که‌ن. خوینی رۆله‌کانی ئاواپی نیه‌ر له زۆر ناوچه‌ی کوردستان وه‌ک: کامیاران، سنه، دیوانده‌ره، بانه، سه‌قز، کرماشان، مه‌ریوان و دالاهۆ داری ئازادیان ئاو داوه‌و به‌و خوینه‌گه‌شو ئاله‌ توانیان بۆ هه‌میشه‌ نیه‌ر له‌ میژووی حیزب و نه‌ته‌وه‌ی کورددا به‌ گه‌شاوه‌یی راگرن. خه‌لکی ئاواپی نیه‌ر هیچکات به‌شه‌هید بوونی رۆله‌کانیان تازیه‌دارو خه‌م داینه‌گرتن. چونکی زه‌بری په‌یتا په‌یتای هیزی پیشمه‌رگه‌ی دیموکرات له‌ په‌یکه‌ری ریژیمی کۆماری ئیسلامی بزه‌ی خسته‌ سه‌رلیوی خه‌لکی زه‌حمه‌تکێشی ئاواپی نیه‌رو هه‌موو کوردستان و به‌ پیکه‌نینه‌وه‌ به‌ یه‌کتریان ده‌گوت ریگی شه‌هیدانی نیه‌رو هه‌موو شه‌هیدانی کوردستان دریژه‌ی هه‌یه‌ له‌م ده‌رفه‌ته‌دا به‌لین ده‌ده‌ین تا سه‌رکه‌وتنی یه‌کجاری به‌سه‌ر دوژمنانی ئازادی‌دا ریگی شه‌هیدان هه‌ر دریژه‌ی ده‌بی و خوینی شه‌هیدانی کوردستان و ئاواپی نیه‌ر ده‌سته‌به‌ری سه‌رکه‌وتن و مه‌شخه‌لی پڕ نووری ریگی خه‌بات و تیکۆشانی پیشمه‌رگه‌کانی دیموکرات و میله‌تی کورده.

له "کۆسالان" هوه بو "ئه‌نبار"ی سه‌رگورد عه‌لیار

رێژی می ئیسلامی ئی‌ران به رێبه‌رایه‌تی خومه‌ینی له ۲۸ گه‌لاویژی سالی ۱۳۵۸ی هه‌تاویدا بریاری شه‌ری له دژی خه‌لکی کوردستان ده‌رکرد، له ئاکامی ئەم بریاره‌دا شه‌ریکی خویناوی له نیوان هیزی کۆنه‌په‌ستی و هیزی پێشمه‌رگه‌ی کوردستان، که به شه‌ری سی مانگه‌ ده‌ناسری ده‌ستی پیکرد و، به شکستی هیزه‌کانی کۆماری ئیسلامی پاش سی مانگ کۆتایی پێهات. رێژیم شکستی له‌م شه‌ره‌دا قه‌بوول کرد و به‌مه‌به‌ستی خۆرپێکخستنه‌وه داوای وتووێژ له‌گه‌ل رێبه‌رانی کورد کرا و به‌م شیوه‌یه ئه‌و شه‌ره‌ راگیرا. شه‌ره‌کانی سه‌ره‌تای شو‌رش یا هیزشه‌کانی سه‌ره‌تای به‌ده‌سه‌لات گه‌یشتنی کۆماری ئیسلامی بو سه‌ر خه‌لکی کوردستان تا کۆتایی سالی ۱۳۶۲ و سه‌ره‌تای ۱۳۶۳ی هه‌تاوی له قۆناغیکی جبهه‌بیدا بوو. دواتر به‌گۆیره‌ی پێویست و به‌پێی بارودۆخ شیوه شه‌ره‌کان و جموجۆلی پێشمه‌رگه‌ و هه‌روه‌تر شیوه و تاکتیکی هیزشه‌کانی هیزی داگیرکه‌ریش گۆپدرا. له زۆربه‌ی شوینه‌کاندا هیزی پێشمه‌رگه‌ی کوردستان ناوچه ئازادکراوه‌کانی به‌ده‌سته‌وه نه‌ما‌بوو و دیسانه‌وه هیزی رێژیم داگیری کردبووه. هه‌ر به‌م هۆیه‌وه رۆله‌کانی دیموکرات به‌مه‌به‌ستی درێژه‌دان به خه‌بات و به‌رپه‌رچدانه‌وه‌ی پیلانه‌کانی رێژیم به‌رده‌وام له جیگۆرکی و جموجۆلدا بوون. وه‌رزه‌کانی سالی کاریه‌ری له‌سه‌ر چالاکی پێشمه‌رگانه هه‌بوو، هه‌رکام له وه‌رزه‌کانی سال تایبه‌تمه‌ندی و دژواری تایبه‌ت به‌خۆیان هه‌بوو. وه‌رزى زستان و هاتنی سه‌رما و سو‌ل به‌تایبه‌ت له‌و کاته‌یدا که ناوچه ئازادکراوه‌کان که‌م بوون، کۆسپیکى گه‌وره بوو له‌به‌رده‌م هیزی پێشمه‌رگه‌دا. به‌ده‌ست پیکردنه‌وه‌ی به‌هار وه‌ک چۆن گيايه‌کی سه‌وز سه‌ری ده‌ردینا و مزگینی به‌هاری ده‌دا به‌وجۆره‌ش پێشمه‌رگه‌ ده‌ست به‌کار

ده‌بوو و، مزگینتی ئازایه‌تی و قاره‌مانه‌تی و به‌رخۆدانی به‌خه‌لکی کوردستان له‌سه‌ره‌تای به‌هاره‌وه‌ ده‌دا. زۆربه‌ی پۆژه‌کانی ساڵ به‌به‌رده‌وامی حه‌ماسه‌ی پێشمه‌رگه‌ی تێدا‌یه و به‌جۆریک له‌جۆره‌کان یان به‌رگری له‌خۆی، یا که‌مین و گرتنی مۆلگه‌کان فیداکاری تێدا ده‌بینرێ و ته‌نانه‌ت له‌و نێوه‌دا زۆر تیکۆشه‌ری ئازا و فه‌رمانده‌ش که‌ میژوو شاهیده‌ له‌سه‌ر گیانبازییان، شه‌هید بوون. له‌و نێوه‌دا ئه‌وه‌ی جیگای ریز و پیزانینه و له‌نیو هیزی پێشمه‌رگه‌ی حیزبی دیموکراتی کوردستاندا به‌رچاو ده‌که‌وت له‌بیر نه‌چوونه‌وه‌ی هاوڕیکانیانه. به‌دریژایی خه‌باتی چه‌کداری له‌نیو پرێزه‌کانی ئه‌و حیزبه‌ بیری یادکردنه‌وه له‌هاوسه‌نگه‌رانیان له‌پێشه‌وه‌ی هه‌موو کاره‌ نيزامیه‌کانیاندا بووه. له‌هاوینی ۱۳۶۴ی هه‌تاویدا فه‌رمانده‌ری هیزی پێشمه‌رگه‌ی کوردستان و به‌رپرسی کۆمیسسیۆنی پێشمه‌رگه‌، سه‌رگورد که‌ریم عه‌لیار له‌ناوچه‌ی بانه‌ شه‌هید کرا. شه‌هید بوونی ئه‌و زه‌بریکی کاریگه‌ر بوو له‌رووی نيزامیه‌وه‌ که‌ له‌حیزبی دیموکراتی کوردستان درا، به‌لام له‌لایه‌کی دیکه‌وه‌ تیکۆشه‌رانی دیموکرات بیریان له‌وه‌ ده‌کرده‌وه‌ که‌ له‌تۆله‌ی گیان له‌ده‌ست دانی سه‌رگورد عه‌لیاردا زه‌بریکی باش له‌دوژمن بدن. هه‌ر ئه‌و ساڵه‌ به‌هۆی گۆڕینی قوناغی شه‌ر له‌ناوچه‌ جۆربه‌جۆره‌کانی کوردستان رێژی می کۆماری ئیسلامی هه‌موو هیز و توانای خۆی وه‌گه‌ر خستبوو بۆ ئه‌وه‌ی پێش به‌چالاکی هیزی پێشمه‌رگه‌ بگرێ یان لانیکه‌م بارستایی زه‌بره‌کانی که‌متر بکاته‌وه، هه‌ر بۆیه‌ش رێژیم به‌رده‌وام ئه‌و شوینانه‌ی گومانی پێشمه‌رگه‌ی لێ کردبوایه‌ هیرشی به‌ربلاوی بۆ ده‌کرد. له‌و بارو‌دوخه‌ هه‌ستیار و ئه‌سته‌مه‌دا بوو که‌ هه‌ل هه‌لکه‌وت بۆ پێشمه‌رگه‌ قاره‌مانه‌کانی کوردستان. پۆژی ۹ی گه‌لاویژی ساڵی ۱۳۶۴ ته‌نیا مانگیک دوا‌ی شه‌هیدبوونی سه‌رگورد عه‌لیار، کۆماری ئیسلامی هیزیکی زۆری کۆ کرده‌وه‌ بۆوه‌ی بتوانی زه‌بریکی قورس له‌هیزی پێشمه‌رگه‌ بدا، به‌لام تیکۆشه‌رانی دیموکرات که‌ هه‌والی ئه‌م هیرشه‌یان بۆ هاتبوو، خۆیان بۆ ئاماده‌ کردبوو. قاره‌مانانی دیموکرات پیکهاتوو له‌هیزه‌کانی زرییاری مه‌ریوان، شه‌ریفزاده و بیستوون به‌رنامه‌یه‌کی دژی هیرش داده‌پرێژن و خۆیان له‌چوار لاره‌ بۆ به‌رپه‌رچدانه‌وه‌ی ئه‌و هیرشه‌ی رێژیم ئاماده‌ ده‌که‌ن.

شورپشگيراني ئه و دهقهره برياريان دا رورزي ۹ي گه لاويژ همه
 تولهي هاورپكانيان بكه نه وه و هم ئيستا كه مانگي گه لاويژه، مزگيني
 سهركه وتنكي گه وره به خهلكي كوردستان به دياري بينن. بويه شهوي
 له كاتژمي ره كاني به ره به يانيه وه له پشتي ئاوايي هكاني گوشخاني و
 نسل، به رقه روو و نگل، سه ولاوا و هه زاركاني، پشتي بلجه سوور و گليه
 چوونه كه مينه وه تا به هيزي ريزيم بلين كه شي ره كوراني ديموكرات
 هه ر كات ئيراده بكه ن توانايي زه بري باشيان له هيزي دوژمن هه يه.
 ئه وان دهست له سه ر په لاپينكه چهند سه عات بوو له كه مين چاوهرواني
 هيزي دوژمن مابوونه وه، هيو اكانيان خوي له ئاميزي چياكاني ئه و
 دهقهره دا مات كردبوو تا شنه ي به ره به يان هه والي سهركه وتنيان بو
 ئه نباري عه ليار به ري و، بلي كه يادگار هكان و ريبوار هكاني ريگه ي
 عه ليار زه بري گاريگه ريان له دوژمن وه شانده. كاتژمي ري هي به ياني
 له گه ل كازيوه ي به ره به يان هه واله كه سه راسه ري ناوچه ي داگرت. به لي
 قاره ماناني ديموكرات په لاماري دوژمنيان تيكشكاند و كه لايكي ده يان
 كه س له هيزه كاني دوژمنيان له شه رگه خست. دياره كوراني ديموكرات
 ئه زموني پيوست بو رورزي وا له ده ستياندا بوو و، به باشي ده يانزاني
 كه دوژمن ده ستبه ردار نابي. هه رواش بوو چهند جاري ديكه ش هيري شي
 كرده سه ر شورپشگيراني راسته قينه ي ديموكرات و، له كاتژمي ري ۸ي
 ئيواري پاش ۱۵ سه عات شه ر و قاره مانه تي؛ زياتر له ۸۰ كه س له
 هيزه كاني دوژمن كوژران و بريندار بوون. له و شه رده دا ده يان چهك و
 چولي جوراوجور و ته قه ميني زور بوون به ده سكه وتي روله كاني گه ل.
 له و ياده گه وره و له بيرنه كراوه دا چهند مه سه له پيوسته ئامژه ي پي
 بكرى. يه كه م: ئه وه ي زور گرينگه يه كيه تي فه رمانده يي له نيوان ئه و
 سي هيزه دا بووه. دووه م: سه لامه تي و زيان وه به ر نه كه وتني هيزي
 پيشمه رگه بوو. سيه م: به رنامه ي به ريوجي تي كو شه راني ديموكرات
 كه گه وره ترين پيلاني دوژمنيان بو سه ر خويان پووچه ل كرده وه و
 پلاني شورپشگيرانه ي ئه وان هينده ي ديكه دوژمني زه بوون و داماو كرد.

ئه ويني رېبه ر و رقي پيروزي پيشمه رگه

كاترمير ۵۰ ئيواري بوو، له پشت ئاوايي گلولاني خواروو له ناوچه ي گهورگي مه هاباد، هيزي پيشمه رگه بو پشوو دانك لايان دابوو و خهريك به نان خواردن بوون، يه كيك له پيشمه رگه كان كه ئهركي نيگاباني پي سپردرا بوو فرمانده كاني له هاتني هيزي رژيم ئاگدار كرده وه. به بيستني ئه وه وهاله پيشمه رگه وهك هه ميشه به خيرا ي خويان ريك خست و هه ر دهسته و په ليك، به پي ئه ريك كه بويان دياري كرا به رزاييه كانيان له دوژمن گرت و په لاماره كه يان تيك شكاند. پاش دوو سه عات شه ر سپاي رژيم به كوژراو و بريندار بووني ژماره يهك له هيزه كاني سه رشورانه ئه ونده ي توانيان رايان كرد، پيشمه رگه ش به سلامه تي به ره و ئاوايي «كانيه ند» ي سه قز كشانه وه. ئه م ئاوايه پيشتر نيشاني دابوو كه چه نده ي پيشمه رگه ي كوردستان خو ش ده وي و هه موو كات به باوه شي ئاوه لاوه به خيره اتني روله گيان له سه ر دهسته كاني نيشتمانيان ده كرد، هه ر بويه له دواي شه ريكي دوو سه عاته و رپيوانكي زور و هه ست به دلنايي كردن له وي، ده رفته ي ماندوو سه سانه وه يان بو ره خسا. پيشمه رگه كان پاش پشوو دانكي كورت له نيو ئه وه خه لكه حيزب خو شه ويسته دا، ناني سه بينيان پيچاوه و به ريز و به نيزامي پيشمه رگه يه تي به ره و چياي پيرچوپان كه له نيوان گونده كاني شيخ چوپان، گويزي و ميرگه نه خشي نه دا هه لكه وتوه ريگيان بري. كاترميري ۳ ي به ياني رورزي ۱۹ ي پووشپه ري سالي ۱۳۶۹ ي هه تاوي بو پشوو دان له ده ورو به ري ئه وه چيايه مانه وه. هه ر له وه به ره به يانيه دا ۱۵ كه سه له پيشمه رگه كان بو كه مين دانه نه وه و پاراستني هاو رپيانيان و هه روه ها پيشگيري له هاتن و هه ر جموجوليكي رژيم دياري كران.

هه لومه رچی گونجاو و شه ری پارتیزانی، پیشمه رگه ی وا بار هینابوو که هه لسوور بی، پیشمه رگه کانی دیموکرات له ناوچه جوراوجوره کانی کوردستان نیشانیان دابوو که بیروبروایان ئه وهنده قایم و پته وه که هه م سهختی و دژواری هاتوچۆ و جووله ی بهردهوام له ناوچه دا تهحه مول دهکهن، هه میش خویان له گه ل هه ر ئالوگۆریک له مهیدانی شه ر و بهر به ره کانی دا ده گونجا ند. کاتزمیری هی بهیانی رۆژی ۱۹ ی پووشپه ر، که ته نیا ۲ رۆژی مابوو بۆ یه که مین سالر پۆژی شه هید بوونی ریبه ری مه زمان دوکتور قاسملوو، گرمه ی ئارپیجی و قریشکه ی بیکه یسی و چه کی دیکه له خه وی راپه راندن و ده رکه وت که دوژمن په لاماری هیزی پیشمه رگه ی داوه، پیشمه رگه وه ک هه میشه که به ده یان جار به و شیوه یه که وتبوه بهر هیزشی کوتوپری دوژمن، قۆلیان لی هه لمالی و کاتیک له گه ل دوژمن ده رگیر بوون به رقوقینی شو ر شگیرانه وه ده ستیان پی کرد و به قاره مانه تی و ئازایه تی، به بی دوودلی زه بری کوشنده یان له ریژیم دا. دوژمن له کاتیکدا له گه ل که مینه کانی سه ر چپای پیرچۆپان تووش ببوو، به لام له و لاوه به ده یان تیربار و چه کی دیکه په لاماری ئه و پیشمه رگانه یان دا که له حالی پشوو داندنا بوون. ئه وه نه یه که م جار و نه ئاخر جار بوو که به شیوه ی «که متیار» په لاماری هیزی پیشمه رگه ی ده دا، کورانی دیموکرات به پی ئه زموونیکه که له مهیدانی به رخودان وه سه ریه کیان خستبوو به یادی دوکتور قاسملوو بریاریان دا ده رسیکی له بیر نه کراو به هیزی دوژمن بدن، بۆیه له دوژمنی کۆنه په رست راسان و له ماوه ی ۲۰ ده قیقه دا پشتیان له دوژمنی داخ له دل گرت و سه ری هیزشکه رانیان پان کرده وه و پشتیان شکاندن. کاتیک هیزی دوژمن که به و گوردانه واته گوردانی «جندالله» ی سه قز مانۆری به هیز بوونی ده دا، له ماوه ی نیزیک به ۳ سه عات ئه وه ی توانی له مهیدانی شه ر رای کرد و خۆی ده رباز کرد، ئه وان ی دیکه یا کوژران یا به دیل گیران. له و عه مه لیاته دا له گوردانیکی ۲۰۰ که سی زیاتر له ۶۰ که لاک به جی ما و ۹۱ که سیش به دیل گیران. ئه م ده سکه وتانه له سایه ی وره ی به رز و برۆای پۆلابین و هه لسوور بوونی هیزی پیشمه رگه وه ده ست هات. له و عه مه لیاته دا که ۳ سه عاتی خایاند له دوو به ره ی جیاوازا دا ۸

قاره مانیش به ناوه کانی عه لی شه هابی، سالح شه ریفی، عه بدوللا چراغواره، خدر عه ره بی، برام پوورسه عید، محهمه د خانه خا، سه عید شکه نجه و برام جه هاندیده تیکه ل به کاروانی سوورخه لاتی شه هیدانی گه ل بوون و، بوونه نرخ و قوربانیی ئه و سه رکه وتنه پیروژه. ئه و عه مه لیاته له چه ند باره وه گرینگی تایبه تی بوو. یه که م: به یادی شه هید دوکتور قاسملو له یه که مین سالوه گه ری شه هید بوونیدا به ریوه چوو و، دوژمنیش پیی وابوو ده توانی له و کات و زه مه نه دا زه بریک له هیزی پیشمه رگه بوه شینی، به لام له گه ل شکست رووبه روو بووه و پیشمه رگه تاله واری مه رگیان پی چیشتن. دووه م: شوینی عه مه لیاته که گرینگیه کی تایبه تی بوو له هه موو ناوچه کانی سه قز، بوکان، مه هاباد و بانه را دیار و به رچاو بوو و چه ندین مولگه و جاده، چیای پیرچوپانی ته نیبوو، هه ر بویه ئه م تایبه تمه ندییانه ببوه هوئی ستراتیژی بوونی ناوچه که. سیه م: ریژیم زور مانوری به گوردانی «جندالله» ی سه قزه وه لیده دا و پیی وابوو ناوچه ی گه ورکی سه قز جیگای ته راتینی ئه وانه، بویه کاتیک هه والی شکستی ئه و گوردانه به شاری سه قز و سپای پاسدارن گه یشته وه، ریژیم به چه ندیین گرووه ی زه ربه تی له بانه، مه هاباد، بوکان و میاندواو و ساینقه لا و گوردانی تیپی «مدینه منوره» ی زیراندول بو قه ره بووی شکسته که ی په لکیشی مه دیدانی شه ر کرد، به لام به ته وای تاسابوون و به هوئی بی وره بییه وه نه یانتوانی خو له قه ره ی پیشمه رگه بده ن. چواره م: ئه وه ی جیگای سه رنجه پیشمه رگه له و شوینه له تاکتیکی شه ری شیر و که متیار که لکی وه رگرت و توانیی زه بری گورچکبر له ره وه ی که متیار بدا.

خەلک و پیشمەرگه دوانهیهک له ههموو وەرزهکاندا

له ژبانی ئینسانهکاندا لههەر کردهوهیهکدا ریوشوینی تایبته بهخۆی ههیه، به تێپهڕینی زهمان، پسپۆرانی شهڕ بهو قهناعهته گهیشتون، که ئوسولی شهڕ، به پهیداوونی چهک و کهرهسهی نوئوه ئالووگۆری گرینگی بهسهردا نایه بهلکوو له جیگه و شوینی خۆی به پێی پێویست کهلکی لی وهردهگیرئ. بههاتنی ریژی می کۆماری ئیسلامی بۆ دهسهلات، و هیرشی بهر بلاوی بۆسهر خهلکی کوردستان، رۆله قارهمانهکانی گهلی کورد بۆ بهرهنگاری له ماف وداخوازییهکانی خۆیان دهستیان بۆ چهک بردو پۆل پۆل له ریزی حیزبهکهیاندا دهستیان به بهرهنگارییهکی لیبراوانه له بهرامبهر ریژی می خوینمژی کۆماری ئیسلامی دا کرد. ههه لهیهکه م رۆژهکانی بهر بهرهکانی دا ئوسولی شهڕ فیر بوون، واته ئهوه بوونی حهقیقی سهلمیندراو له مهیدانی شهڕدا که دهسهلاتدارن و بهرپوه بهری ئهوه مهیدانن. ههه بۆیهش فهرمانهکانی حیزبی دیموکرات له مهیدانی شهڕ، به کهلک وهرگرتن لهو ئهسله توانیان رۆلی گرینگ بگێرئ. ریژی می کۆماری ئیسلامی ههه که گهیشته دهسهلات دهستی کرد به سهرینهوهی ههه هیز و دژبهریک که پرسیار بخاته سهه ههیمه نهکهی. کوردستان که پیشهنگی «نا» گوتن بهو ریژی مه بوو، زۆر زوو هیرشی کرایه سهه و گه مارۆ درا. رۆله قارهمانهکانی گهلی کوردیش بۆ بهرگری له ماف و داخوازییه رواکانیان چاریان نه ما دهست بۆ چهک ببهن و نهیهلن زید و نیشتمانیان بکهوئته ژیر پۆستالی رهشی هیزی داگیرکهه. بۆ ئهوه مه بهستهش پۆل پۆل له ریزی حیزبهکهیان حیزبی دیموکرات دا خۆیان ریک خست و چوونه مه ته ریزی داکوکی له خاک و ولاته کهیان. میژووی خۆپاگری و بهر بهرهکانی هیزی پیشمەرگه له دژی هیزهکانی کۆماری ئیسلامی شکۆدار و پر و اتایه. ریژی می چهک نه ما له دژی بزووتنه وهی کورد تاقی نه کاته وه و پیلان نه ما بۆ به چۆکدا هینانی هیزی پیشمەرگه نه یگێرئ و ریگه نه ما بۆ دا براندنی خهلک و حیزب نه یگرئته

به‌ر و تاکتیکی سه‌ربازی نه‌ما له دژی جووله‌ی پیشمه‌رگه ده‌کاری نه‌کا. ریژی می کۆماری ئیسلامی له ده‌یه‌ی ۶۰ و ۷۰هه‌تاویدا نزیك به ۳۰۰هه‌زار چه‌كداری خزانده‌بووه كوردستان، ۳هه‌زار پایه‌گای دانابوو، و سه‌دان گرووی زه‌ربه‌تی له كوردستان دامه‌زراندبوو و، به تاکتیک و ئوسولی شه‌ری جوراوجو‌ریش هه‌ر نه‌یتوانی ده‌روه‌ستی هی‌زی پیشمه‌رگه‌ی دیموكرات بی. ته‌نانه‌ت له به‌شی هه‌ره زۆری عه‌مه‌لیاته‌كاندا ریژی م هیرشكه‌ر بووه و له ئوسولی شه‌ردا هی‌زی هیرشبه‌ره چه‌شنی عه‌مه‌لیات دیاری ده‌كا و له‌ئه‌ساسدا ئه‌وه درێژه به‌شه‌ر ده‌دا و ده‌یه‌ه‌وی ویستی خۆی به‌سه‌ر لایه‌نی دیکه‌دا به‌سه‌پینی، به‌لام سه‌رکه‌وتوو نه‌بووه. هه‌موو ئه‌و كاتانه‌ش كه ریژی م پیلانی گۆریوه، شكستی خواردوو و له بی‌ری پیلانی دیکه‌دا بووه. یه‌ك له‌و پیلانانه چه‌كدارکردنی خه‌لكی گونده‌كان و هاندانیان بو به‌ربه‌ره‌كاني له‌گه‌ل هی‌زی پیشمه‌رگه بوو كه ریژی م له ده‌یه‌ی ۱۳۶۰دا زۆر به چ‌ری کاری له‌سه‌ر ده‌کرد. هۆکاره‌كه‌شی ئه‌وه بوو هی‌زه چه‌كداره‌كاني له به‌ره‌كاني شه‌ری راسته‌وخۆدا ناچار به شكست بوون و ریژی م كه‌وتبووه پیلانی به‌گژی به‌كتری دا‌کردنی خه‌لك و پیشمه‌رگه. ریژی م له‌و هه‌وله‌یدا بی‌جگه له‌وه‌ی كه خه‌لكی چه‌كدار ده‌کرد، پایه‌گایه‌كیشی له نیزیك ئاوابی داده‌نا و هی‌زه چه‌كداره سازماندراوه‌كاني دیکه‌ی تیدا جیگیر ده‌کرد. به‌لام سیاسه‌تی چه‌كدارکردنی خه‌لك قه‌ت له كوردستان جی نه‌كه‌وت، چونکی خه‌لكی كوردستان قه‌ت هی‌زی پیشمه‌رگه‌یان به هی‌زیکی جیا له خۆیان و به كه‌سانیکی جیا له كور و كچ و كه‌سوکاری خۆیان نه‌زانیوه. خه‌لكی كوردستان ئیمانیان به‌وه هه‌بوو كه رۆله پیشمه‌رگه‌كانیان گیان به‌ختی به‌خته‌وه‌ریی خه‌لك ده‌كهن و كر دوویانه، بۆیه ئه‌گه‌ر له شوینیک و له گوندیکیش كۆمه‌له كه‌سیك به زۆر و له‌رووی ناچاربیش چه‌كدار كرابن، قه‌ت سیله‌یان له پیشمه‌رگه نه‌گرت و رووی تفه‌نگیان نه‌كرده هی‌زی پیشمه‌رگه. كۆتایی سالی ۱۳۶۲ و سه‌ره‌تای سالی ۱۳۶۳ ده‌سپێکی ئه‌و پیلانه بوو كه ب‌ریار درابوو له سه‌رتاسه‌ری كوردستاندا جیبه‌جی بك‌ری. هی‌زی پیشمه‌رگه‌ش له به‌رامبه‌ر ئه‌و پیلانه‌دا تاکتیکی خۆی هه‌بوو. هه‌ر بۆیه له‌سه‌رانه‌ری كوردستاندا تیکرای هی‌زه‌كاني حیزبی دیموكرات دژی وه‌ستانه‌وه و هه‌ولیان دا پیلان و ده‌هۆی دوژمن

شکست پی بینن. دوايه بینمان که له زوربهی ناوچهکانی کوردستاندا به زور چه کدارکراوان له گهل یه که مین ته قه که له نیوان پیشمه رگه و ئەواندا دروست ده بوو، خویمان و چه که کانیاں رادهستی هیزی پیشمه رگه ده کرد، یان دهنه شوه وانه پۆل پۆل ههل ده هاتن و بهو چهک و ته قه مه نییهی ریژیم دایوونی، ده هاتنه ریزی پیشمه رگه کان و له دژی ریژیم راده بوونه وه. هه لبه ت له گهل ئەوه شدا ریژیم له هیندیک ناوچه دا توانیووی کومه له که سیکی نه فس نزم وهک مؤره دهسته مؤ بکا و به ته ماح وه به رنان بیانکری و به کاریان بینن، به لام هه م ئەو که سانه بیزاروی خه لک بوون و هه م ئەوهی پیلانه که ی ریژیم له ته و اهه تی خویدا شکستی هینا. لیره دا ئاماژه به نمونه یه که ده که مین: رۆژی ۲ی گه ل لاویژی سالی ۱۳۶۶ی هه تاوی قاره مانه کانی هیزی ئاگری بو چه کردنی دوو گوندی "قه سریک" و "که له رهش" به پیی گه لاله یه کی ریکوپی که ده سته کار بوون. ئەوان به شیوه یه کی پارتیزانی له کاتژمیری ۹ی شه ودا توانیاں ته وای چه کوچولی به زور چه کدارکراوان به هه موو که لوپه لیکی نیزامییه وه به ده سکه و ته بگرن. ئەم ده سکه و ته بریتی بوو له زیاتر له ۶۰ قه بزیه تهنگ و به هه زاران گولله ی جوراوجور. هاوکات له گهل چه ک کردنی به زور چه کدارکراوان ده سته یه کی دیکه له تیکوشه رانی دیموکرات پایه گای «که له رهش» به چه کی جوراوجور ئاورباران کرد که نه توانن بینه له مپه ره سه ره ریگای تیکوشه رانی دیموکرات. هه ره به پیی گه لاله ی عه مه لیاتی بریاریاں دابوو که دوا ی عه مه لیات مینیکی دژه تانک له سه ره ریگای قه سریک دابینن که سه ره له به یانی رۆژی ۳ی گه ل لاویژ ماشینیکی پر له به کریگی راونی ریژیمی هه لته کاند و ۱۱ که س له هیزه کانی ریژیمی تیدا برد. یه کی له کوژراوه کان فه رمانده ی سپای پاسداران له سه لماس بوو که بو پیوشوینی چه ک کردنی ئەو دوو گونده هاتبوو و نه ی توانی له زه بری هیزی پیشمه رگه رزگاری بی. ئەوه بوو که ئیدی ریژیمی کوماری ئیسلامی بو ی ده رکه و ته که پیوه ندی هیزی پیشمه رگه و خه لک به و جوره پیلانانه که لینی تی ناکه وئ هیچ، بگره پته و تر و قایمتر خو ی نیشان ده دا و ئەوه ی زیانی لی ده بینن و ناچار به پاشه کشه یه هه ره ریژیمه.

« ناگرى ۲۵ گه لاويژ هه رگيز ناکوژيته وه »

له هه ر بسته ريگايه كى ئه م ريپازهدا، فيداكارى تيكوشه رانى حيزبى دييموكرات ديار و بهرچاوه و ئالاي ئه م خه باته له ئاكامى ئه و خوينا نه دا سوور بووه كه له بهر روله كانى حيزب و گه ل رويوه و ئاسوي سوورى ئازادى نه خشانده. سى چاره گه سه ده يه حيزبه كه مان به هه وراز و نشيوى ريگاي خه باتا دى و ئه وه تا بيوچان به ره و پيشه وه به ريپازى دروستى خويدا ده پرواته پيش، به لام كى هه يه نه زانى كه له ماوه ي ئه و ۷۵ ساله دا حيزبه كه مان بى پسانه وه دريژه ي به خه بات داوه و، له و ماوه يه دا به سه دان و هه زاران گيانبازى له خو ي نيشان داوه. ته نانه ت ريپه رانى هه ره سه رووى له م ريگه يه دا به خت كردوه و به خوينا ئه وان ئاشى شو رپش و خه باتى گي راوه. ئازايه تى و حه ماسه خولقاندن بو ريگاي ئازادى هينده زورن كه هه ر لاپه ره يه كى ميژووى ئه و سى چاره گه سه ده يه ي حيزب و نه ته وه كه مان جيگاي شانازيه بو هه ر مروفيكي ئازادى خواز. با له ”هه گبه ي شاخ و شو رپش“ى ئه مجاره دا ياديك له حه ماسه خولقيني سه ره ده مه سه خته كانى خه بات و تيكوشانى هيزى گياره نگ بكه ي نه وه. پيش تريش له باسى جاده ي سه ره ده شت_ پيرانشار ئاماژه م به عه مه لياتيكي هيزى گياره نگ كرد كه وه ك ديارى ۲۵ گه لاويژ، له رورژى ۲۱ گه لاويژدا كرا. ئه م داستانه هه ر له سه ره ده شتى سه ره سه وز و هه ر له لايه ن هيزى ”گياره نگ“ى هيماي بهر خودان و ئازايه تى، جاريكى دى له سالى ۱۳۶۹ دا دووپات بوويه وه و جاريكى ديكه ش مزگيني ئه و سه ركه و تنه يان به بو نه ي ۲۵ گه لاويژه وه به خه لكى كوردستان دا. هيزى گياره نگ چه ند رورژ پيش له م ريكه وه ته به پيى گه لاله يه كى ريكوپيكي دارپژراو عه مه لياتيكي گه و ره يان به ريژه برد كه ده بى وه ك وانه يه ك بو فير بوون بو نه وه كانى داها توو بگوترينه وه. گه لاله ي عه مه ليات، جو رى عه مه ليات، شوينا عه مه ليات، كاتى عه مه ليات و جيبه جيكر دنه كى بو ئه وان سه ركه و تنيكي گه و ره و ده سكه و تنيكي پر بابه خ بو حيزبى

دیموکراتی کوردستان هم له باری سیاسی و هم له باری نزامییه وه بوو، که ئه مهش نیشانه‌ی ئه زمون و دیسپلین له کاری خه بانگیرانه دایه. رۆژی ۲۱ی گه لاولیژ به پپی ئه و گه لاله‌ی که دارپژرابوو و پیشتر کاری شناساییه که ی بۆ کرابوو، دهست به کار بوون. به مه بهستی پیکانی ئامانجه که یان ناوهندی گورھانی یهک، له تیپی دووی له شگری ۲۳ی هیزی تاییه تی ریژیم دیاری کرا، که له بهرزاییه کانی پشتی ئاوی «وهردی» هه لکه وتبوو و له هه مان کاتدا پایه گایه کی دیکه که بۆ پاریزگاری له گوردان له بهرزایی «خوله پۆلی» و پایه گایه کی دیکه که به سهر گوندی «کانییه زهردی» دهروانی. سهرتا تیگرای فه رمانده کانی هیزی پیشمه رگه له ورده کارییه کانی عه مه لیات ئاگادار کرانه وه و هه رکهس به پپی ئه رکی خوی له کاتژمیری ۶ی پاش نیوه رۆ دهست به کار بوون و تا کاتژمیری ۷، هه موو ئه و دهسته و پهل و تیمانه‌ی که بۆ مه ئموورییه ت داندرابوون له شوینی خویان جیگیر بوون و ئاماده‌ی بریاری فه رمانده رانیان مانه وه. له کاتی دیاریکراودا به ره مزی «ئاگری ۲۵ی گه لاولیژ هه رگیز ناکوژیته وه» یه که م ته قه‌ی تفهنگ له لوله‌ی چه کی پیشمه رگه هاته دهر و ریگره کانی سهر ریگای گورھانیان نه هیشت. دواتریش به بی راهه ستان په لاماری ناوهندی گورھانیان دا. قاره مانانی دیموکرات له و رۆژهدا به جوړیک ئاوریان به سهر دوژمندا باراند که مه جالی سهره له ئانیان له دوژمن بری، له بهر ئه وه‌ی تیمی هیرشبه ر بتوانی له ناوهندی گورھان نیزیک بیته وه، ئه وه له کاتیکدایه که دوژمن ناوهندی گورھانی به تیلدروو، سه نگه ری قایم، خاکریزی به رن، مینرپژ کردن، سه نگه ری تاک و به کو مه ل و هه روه‌ها چه ندین له مپه ری دیکه پاراستبوو. به لام ئه م کو سپانه هیچیان نه یانتوانی پیش به هیزی پیشمه رگه بگرن. ئاگری توندی چه کی فیداکارانی ئه و مه له بنده وه ک بارانی مه رگ به سهر هیزی دوژمندا ده باری و، ئه مه بووه هو ی ئه وه‌ی سه نگه ره کانی یه که می گورھان به زووی ده ستیان به سهردا بگیری. به گرتنی سه نگه ره کانی یه که م ئه وهنده‌ی دیکه هیزی داگیرکه ر وره یان دابه زی و توانای ده ست کردنه وه یان لی بره، به لام گرتنی سه نگه ره کانی خوینباییه که ی شه هیدبوونی رۆله‌ی ئازا و به وه فای هیزی گیاره نگ «عه لی باساوی» بوو. هه ر بویه ش تی کو شه رانی دیموکرات کاتیک له گه رمای شه ردا هه والی شه هید

بوونی «عەلی باساوی» یان بیست بریاریان دا، هه تا گرتنی یه کجاری پایه گاکه و سرپینه وهی له جینایه تکارانی ریژیم دهست هه لئه گرن. به م جوړه له ماوهی یه ک سهعات حه ماسه خو لقاندن، شانازییه کی گه وره ی دیکه یان له لاپه ره کانی پر له فیداکاریی هیزی پیشمه رگه ی دیموکرات تۆمار کرد هه موو هیزه کانی ریژیم له و پایه گایه کوژران که زیاتر له ۳۰ کهس بوون. هه روه ها ته واوی چه ک و چۆلی ئەم گورخانه وهک دهسکهوت بو شوپشگیزانی دیموکرات به جیما. به شیکی دیکه له پیشمه رگه کانی له و عه مه لیاته دا مه ئمووریه تیان ئەوه بوو که نه هیلن له پایه گای کانیه زه رده وه به یارمه تیی ناوهندی گورخانه وه بین. بو پیشگیری له م کاردانه وهیه ئەم تیمه له پیشمه رگه کان به رده وام تا کوتایی عه مه لیات پایه گای کانیه زه ردیان ئاگر باران کرد و هه روه ها، دهسته یه کی دیکه له پیشمه رگه کان به ئاگری چه که کانیان پایه گای خو له پۆلی یان دایه بهر ره هیله ی فیشه که کانیان و هه موو جموجۆلیکیان له هیزی دوژمن بری. هه ر به پپی گه لاله ی فه رمانده کانیان دهسته یه کی دیکه ش له پیشمه رگه کان بو له داو خستنی یارمه تیده رانی دوژمن دیاری کرابوون، که دوژمن به پپی عاده تی خو ی غیره تی نارنی هیزی یارمه تیده ری بو هیزه له داو که وتوو ده کانی نه بوو. له م عه مه لیاته دا چه ند مه سه له جیگای سه رنجه و بو باس کردن ده بی. یه که م: ناوهندی گورخانه یه ک، له تیپی دووی له شکری ۲۳ی هیزی تاییه تی ریژیم، که خه لکیکی زوری ئەو ناوچه یه یان ئازار دابوو، به تیکراییی به سزای رهفتاری دوژمنکارانه یان گه یشتن و ئەمه ده رسی عیبه رتیک بوو بو هیزه کانی دیکه که ئەم جوړه رهفتاره یان نه بی. دووه م: ئەوهی گرینگه له روژیکی وادا، واته ۲۵ی گه لاولیژ که بناغه ی حیزب له و روژهدا دامه زراوه، ریبوارانی وهفادار به ئامانجه پیروژه کانی ئەم روژه، نیشانیان دا له سه ر ریبازی خوازیارانی رزگاریی کوردستان و له سه ر به لینی خو یان سوور و شیلگیرن و هه تا وه دیه اتنی ئاوات و ئامانجه کان دهست له خه باتیان هه لئاگرن. سیهه م: راسته که ئاشی شوپش به خوین ده گه ری، بو رهشکردنه وهی پۆستالی خوینمژان له کوردستان و دریزه دان به گه رانی ئاشی شوپش، ئەمجار رو له یه کی وهک عەلی باساوی بوو به سووته مه نی ئەم ئاواره پیروژه ی خه باتی کوردستان.

سالیك دواى ۱۷ى خەرمانان

لاپه ره زيرينه كانى خه باتى ره وای گه لی كورد له رۆژه لاتى كوردستان به بهرده وامى روو له زيادبوونه، ئه گهر به ئاوردانه وه يه كى كورت له رابردوو، به دهيان و سهدان بيره وه ريبى تال و ناخوشمان ديتته وه ياد، ئه گه رچى حه سره تيكى زورمان بو به جى ديلن، به لام ئه زمونى پيويستيان لى وه رده گيرى و ده بنه هوى دلگه رمى زياتر بو برينى ريگا پر له كه ند و له نده كانى سه ركه وتن. بيگومان له م نيوه دا تالترين بيره وه ريبه كانى ميژووى خه باتى ئه م نه ته وه بنده ست و ماف لى زهوت كراوه، ژيانى پرله شانازى ئه و ده سته له رۆله كانى ده گريته خو كه له پيناو رزگارى گه له كه ياندا گيانى نازيزى خويان پيشكه ش به باره گاي نازادى كردوه. حيزبى ديموكراتى كوردستان رۆژانى تهنگانه ي زورى هه بووه كه ئه گه رچى زيانيان به م حيزبه گه يانده، به لام به سه ربه رزى و رووسووريبه وه تيبه رى كردوون، ۱۷ى خەرمانان يه ك له و رۆژانه يه. دامه زرانى حيزبى ديموكرات له و سه رده مه دا كه كه شيكى سه ركوت و زهبروزهنگ به سه ر هه موو گه لانى بنده ست و كه مينه ي ئيراندا زال بوو، هه م دژكرده وه يه ك بوو به رامبه ر به سه رينه وه ي شوناسى نه ته وايه تى و هه ميش توانى ببيته خالىكى وه رسووړان له بزاقى سياسى نه ته وه ي كورد به گشتى و له رۆژه لاتى كوردستان به تايبه تى. ئه م حيزبه به گيانبازى و گيان له سه ر ده ستى رۆله شوړشگيره كانى خوى توانى دهنگى كپى كومه لگه يه كى نازادىخواز و دژه سته م به رز بكاته وه و بيگه يه نه ته گوئى هه موو جيهان. له م پيناوه پيروزه دا حيزبى ديموكرات به دريژايى پتر له حه وت ده يه خه باتى خوى و به پيشكه شكردنى زياترين راده ي شه هيدان به باره گاي سه ربه ستى ئه م گه له به گز گه رووى دوژمنى درنده دا چۆته وه و، هه تا ئيستا ئالاي خه باتى پرله شانازى خوى شه كاوه راگرتوه. ئيعدامى پيشه وا قازى محه مه د يه كه م سه رووك كومارى كوردستان، نه ك نه بووه هوى ئه وه ياد و ناو و ريبازى حيزبه كه ي و كوواره ساواكه ي توژى له بير كردن له سه رى بنيشى، به لكوو بووه هه ويئيك بو دريژهدان

به م تیکۆشانه له لایه ن نه وه کانی داها توو. شله ژاندنی گۆمی مه ندیی پاشایه تی له ساله کانی ٤٦ و ٤٧ دا ده رخه ری ئه و راستیه بوو که ریبازی دیموکرات له نیو هه ناوی خه لکی کوردستان چه که ره ی کردوه و مستیکی توند بوو له ده می به ناو ژاندارمه که ی پوژه لاتی ناوین. ئیستا زیاتر له ٤٠ ساله که حیزبی دیموکراتی کوردستان دژی رێژیمی کۆماری ئیسلامی وه ستاوه ته وه و له و ماوه یه دا به شیوه ی جوړاوجۆر خه باتی خۆی درێژه پێداوه و، قوئاعی جوړاوجۆری بریوه. رێژیمی ئیسلامی ئێران بو سهرکوت کردنی جوولانه وه ی کورد له هه یچ جه نایه تیک نه پرینگاوه ته وه و هه موو ریگه و ره فتاریکی دژه ئینسانی به مه به سستی به چۆک داهینانی خه لکی کوردستان و حیزبی دیموکراتی کوردستان به تاقی کردۆته وه. هه ر له قه لچۆکردنی خه لکی بیدیفاعی کوردستانه وه بگره هه تا ئابلقه ی ئابووری و توپ و خۆمپاره بارانی شار و دی و موچه و مه زراکان و کاولکردنی دیهات و به کارهینانی بۆمی ناپالم و زیندان و ئه شکه نجه و له سیداره دان و ... به لام له گه ل هه مووی ئه وان هه دا نه ی توانیوه له وه ی پولایینی خه لک و هیزی پێشمه رگه که م بکاته وه. له ماوه ی ٤٠ سالی رابردوودا سه رده مدارانی کۆماری ئیسلامی بی پسانه وه له بییری له نیو بردنی حیزبی دیموکراتی کوردستان و جوولانه وه به رحه قه که یدا بووه، له و پێناوه شدا به داخه وه هیندیک جار توانیویه تی پیلانه گلاوه کانی خۆی به ریته سه ر که ئاماژه به هیندیکیان ده که یین. له رووبه روو بوونه وه له مه یدانی شه ردا هه میشه هه یزه کانی دوژمن زیاترین خه ساریان به ر که وتوه، به لام ئاماژه به چه ند به شیکی که له ویدا هیزی پێشمه رگه زه بری قورس ویکه وتوه مه به سستی ئه م دێرانه یه. له سه ره تای شوړش و له شه رپکی نیوان هیزی پێشمه رگه و هیزی رێژیمدا نیزیک به چل قاره مانی دیموکرات له ورمی شه هید بوون، له ناوچه ی موکریان سالی ١٣٦٣ له عه مه لیاتیکیدا بیست و پینچ پێشمه رگه ی قاره مان و فیداکار شه هید و، له کو تاییه کانی مانگی گه لاولیژی سالی ٦٢ له ناوچه ی سنه ١٦ کورپی لینه اتوو بوونه قوربانیی هیرشی درندانه ی رێژیم، به لام ئه وان هه یچکام نه یان توانی که مترین کارتیکه ربیان له سه ر هیزی پێشمه رگه هه بی و زور زوو توانییان هه م هه یزه کانیان زیندوو و هه میش تو له ی هاو رپیکانیان بکه نه وه.

رېژیمی خوینرېژې کوماری ئیسلامی به پیلانه گلاوهکانی توانی رېبهری گه وره مان دوکتور قاسملوو تیرۆر بکا و، دهری خست که نایههوی له نیوه روکی رهش و له رهفتار و کردهوهی دژهمرویی خویدا ئالوگورپیک پیک بینئ. دوژمن پیی وابوو به شههید کردنی دوکتور قاسملوو ئاسه وارپک له جوولانهوه و حیزبی دیموکرات نامینی، به لام ته نیا دوو پوژ دوای شههید بوونی تیکۆشه رانی دیموکرات به لئینیان دا که رپینازی قاسملوو بگرنه بهر و له سه رانسه ری کوردستان به زهبر لیدان له هیژی رپژیم نیشانیان دا که دیموکرات هیشتا ههر زیندوووه. دواتر تیرۆری دوکتور سادق شه ره فکه ندیش، سه لمینه ری ئه و راستیه بوو که حیزبی دیموکرات له مهیدانی خهبات به کردهوه چقلی چاوی رېژیمی تیرۆریست په ره وه ری ئیرانه. رېژیمی تاران به م تیرۆر و وه حشی گه ریانهی له خه یالی خاوی خویدا ده یهه ویست حیزبی دیموکرات به گشتی له نیو ببا. هی رشی فروکه یی بو سه ر پلینومی حیزبی دیموکرات له سالی ۷۳ هه تاوی و په لاماری زه مینی بو سه ر بنکهکانی حیزب له قوولایی خاکی هه ریم له گه لاویژی ۷۵ و دهیان کردهوهی قیزهونی دیکه و ته قینه وهی شهوی یه لدا له نزیک قه لای دیموکرات و له سه ر ریگای هاتوچووی ژن و مندالانی به شداربوو له رپوره سمی ئه و شه وه دا، ههر له دریزه ی هه مان پلانی سرپینه وهی ئه م حیزبه ئیلهامده ری خه لکی روژه لاتی کوردستان بوو. په لاماری مووشه کیی روژی شه ممه ۱۷ ی خه رمانانی سالی ۱۳۹۷ ی هه تاویش سه ولیک بوو بو زه بر لیدانکی جیدی له حیزبی دیموکراتی کوردستان، به لام دیسانیش و ئه م کرده وه یه ش هه ر ئاسنی سارد کوتان بوو، چونکی تیکۆشه رانی دیموکرات لی براوانه هه تا دوا قوئاغی سه رکه وتن له مهیدانی خهباتدا به لئینی مانه وه یان داوه. بیگومان کوماری ئیسلامی پتر له پیش ئه م راستیه تاله ی بو ده رکه وت که حیزبی دیموکرات ریشه ی له نیو دلئ خه لکی کوردستاندایه و به م هه ره شه و کرده وانه ته نیا شیلگیرتر ده بی، چونکی ته نیا سی روژ له دوای ئه م هی رشه، خه لکی به ئه مه گی کوردستان رو له شو رشگیره کانی خو یان له بیر نه کرد و، به مانگرتنی شکومه ندیان له گه ل ده ربینئ پشتیوانی هه مه لایه نه ی خو یان سه ره پای هه موو زه بر و زه نگیک، مورکی قه بوولی سیاسه ته دروسته کانی حیزبه که ی خو یان له کارنامه ی پرله شانازی حیزبی دیموکرات بو هه تا هه تایه زیاد کرد.

خۆبه دهسته وه دان یان مه رگی سه ره زانه؟

لاپه ره زیڕینه کانی خه بات و به رگری پڕشکوی هیزی پيشمه رگه ی حیزبی دیموکراتی کوردستان له دهیه ی ۱۳۶۰ ی هه تاوی رۆژ له گه ل رۆژ زیاتر خۆی دهر ده خست و هه موو رۆژانی ئەم سه رده مه، سه رده می نووسینه وه ی حه ماسه و ئازایه تی رۆله کانی ئەم نیشتمانه بوون. میژوو هه میشه وه ک ئاوینه ی بالاده ست ده بی رهوداوه شاراوه کان نیشان بدا به تایبه تی بۆ نه ته وه یه کی که له سه راپای ژیا نی له لایه ن زۆرداران وه زولمی لئ کراوه و چه وسیندراوه ته وه و له ژیر پۆستالی داگیرکه راندا پان کراوه ته وه. گه لی کورد له رۆژه لاتی کوردستان یه کیک له و گه لانه یه که به دريژایی میژوو به تایبه تی له دوو ده سه لاتی سه ره رپۆی په هله وی و ئیسلامیدا له ژیر سیبه ری ئالای حیزبه که یان حیزبی دیموکراتی کوردستان به به رده وامی و بیوچان له مه یاندا بوون و حه قانییه تی گه له که یان نیشان داوه و به خوینی خۆشیان پاراستوو یانه. کاتیک گه لیک هه سستی شوڕشگیڕانه ی به ره و راپه رین ده روا و ده یه وه ی له دیلی رزگاری بی، قوربانیه کانی به خوینبایی سه رکه وتن داده نی و تارای سووری به مرادنه گیشتووی گه نجان و لاوان، به پیی سوننه تی کۆن و له میژینه، وه کوو ئالای سووری خویناویی شوڕش به سه ر گۆری شه هیدان دا ده کیشی و به ره و پيشه وه ده روا. له دوای سه رکه وتنی شوڕشی گه لانی ئیران و به ده سه ته وه گرته نی ده سه لاتی ئیران له لایه ن ریژی می کۆماری ئیسلامی و شه رفرۆشتن به کورد، رۆله کانی ئەم گه له بیده نگ نه وه ستانه وه و قۆلی هیمه تیان هه لمالی و له دل ره شانی کۆنه په رستی، راسانه وه. به هاتنه سه رکاری ریژی می تازه به ده سه لات گه یشتوو له به هاری سه نه ی خویناویدا ده ری خست که ئەمیان نه ک له ریژی می پيشوو باشتر نییه، به لکوو به چه ند قات درنده تر و بی به زه بیانه تر خه لکی کوردستان قه تلوعام ده کا. به لام رۆله کانی گه لی کورد له ماوه ی دوو سالدا ریگه یان

نەدا کە هیزی داگیرکەر لە کوردستان بە مهیلی خۆی تەرپتین بەکا، قارەمانانی هیزی شەریفزادە چەندین زەبری کاریگەریان لە ناوچە جۆربەجۆرەکانی سنە لە پەیکەری هیزی کۆنەپەرستی دا و، دەیان کەمینیان دانایەو دەیان هێرشیان تیک شکاند و چەندین ماشینی جۆراوجۆر لە هیزی دوژمن ئاگری تیبەر درا و چەندین مۆلگەش دەستی بەسەردا گیرا و بە سەدان کەسیشی لێ کوژرا. پێشمەرگەیی بەزیک و زاوونی ناوچەیی سنە هیوا و هومیدیان بە خەلکی ناوچە بەخشی و سەلماندیان کە خەباتگێڕیکی راستەقینەیی گەلی کوردن. زەبری یەک لەدوای یەکەکانی هیزی شەریفزادەیی سنەیی قارەمان لەسالی ۱۳۶۲ی هەتاوی تەنگی بە هیزەکانی کۆماری ئیسلامی، هەلچینیوو. بۆیە کۆماری ئیسلامی لەبیری دارپشتنی پیلانیکی بەهیزی بە مەبەستی تۆڵە ئەستاندەو لە قارەمانانی دیموکرات، هیزیکی زۆری لە مانگی گەلاوێژدا کو کردەو تا لە نزیکی رۆژی دامەزرانی حیزبی دیموکراتی کوردستاندا زەبر لە رۆڵەکانی دیموکرات بەدا. سەرئەنجام هیزی داگیرکەری کوردستان ئەم هەلەیی بۆ پەرخسا، بەلام بەرەبەیانێ ۲۷ی گەلاوێژی سالی ۱۳۶۲ ناوچەیی لەیلاخی سنە، یەکیارچە بوو بە گۆرەپانی حەماسە و قارەمانەتی دەستەییکی چەند کەسی لە پێشمەرگە خۆراگرەکانی هیزی شەریفزادە، کە شیرانە و ئازایانە لەبەرامبەر پەلاماری دێراندەیی هیزە دلرەشەکانی کۆماری ئیسلامیدا، سەنگەری بەرەبەرەکانی لە مەوجودییەت و مانێ نەتەو کەیان گرت و، تا دوا فیشەک و دوا دلۆپی خوین و دوا هەناسەیی ژیانیان شەری داگیرکەرانیان کرد و، دەرسی کۆڵنەدان و بەچۆکدا نەهاتنیان بۆ هاوسەنگەرانیان بەجی هیشت. لەم رۆژەدا هیزی ترسەنۆک و لە ئەژمار نەهاتووی کۆماری ئیسلامی کە بە پشتیوانی تانک و توپ و خۆمپارە و کاتیۆشا، لە هەموو لایەکەو بە مەبەستی لەنیو بردنی هیزی پێشمەرگە لە ناوچەیی سنە، هێرشێ دێراندەیی بۆ سەر ناوچەیی «پمشت و میراوە» دەست پیکرد. هیزی دوژمن تەواوی ئەو رینگایانەیی کە شوینی پێشمەرگەیی لێ بەدی دەکرا گرتبوو و، هیچ رینگایەکی دەرباز بوونی بۆ نەهیشتبوونەو. پێشمەرگەیی دیموکرات دوو رینگای لەبەر بوو، یا تەسلیم بوون یان

مه رگی سه ربه زانه، بویه وهک هه همیشه ریگی دووه میان هه لئژارد. ئەوان به لئینیان دا به شانازییه وه سه ر دابنن، به لام له به رامبه ر دوژمن دا سه ر نهوی نهکن. پاش ئەو به لئینییه، هه موویان بریاریان دا به مه بهستی شکاندنی گه ماروی دوژمن ئەوهی له توانایاندا ههیه به کاری بینن، هه ر بویه ش به پیی سازماندهی و ئوسولی پارتیزانی له قۆله کانی جوړاوجوړ به رهنگاری هیرشی دوژمن بوونه وه و هیرشیان بو سه ر سه نگره کانی دوژمن کرد و چه ندین کوژراویان پی به چی هیشتن. ناوچه ی «پرمشت و میراوه» ئاگر و ئاسنی به سه ردا دهباری و نوقمی گر و دووکه ل ببوو. له هه موو لایهک گرمه ی توپ و قریشکه ی بی که ی سی و هاژهی کاتیوشا و لووره ی خو مپاره دهنگی ده دایه وه و شاخ و پیده شتی دهبری و به ره و سه نگره ی رۆله کانی دیموکرات دهچوو، به لام هیزی پیشمه رگه قهت له ئاور و ئاسنی دوژمن نه ترساوه و هه ر به ره و سه نگره ی دوژمن پیشره و بیان دهکرد. ئەوهی تیکۆشه رانی دیموکرات له رۆژه کانی ۲۷، ۲۸ و ۲۹ ی گه لاویژ و له ماوه ی سی رۆژ شه ری دهسته ویه خه و سه نگره به سه نگر، سی رۆژ حه ماسه خو لقاندن و قاره مانه تی نواندن، سی رۆژ به ربه ره کانی توانیان گه ماروی دوژمن تیک بشکینن، له و به ربه ره کانیان هه که ئەگه ر به قسه بگێردریتته وه رهنگه وهک ئەفسانه یهک بچی، چونکه سی رۆژ کاریکی سانا نییه به بی هیچ خواردن و پشوویهک، له نیو ئاگر و ئاسندا شوناسی گه ل و نیشتمان بپاریزی. به لام سه روان ئیقبال که ریم نژاد، موزه فەر تابیی، شوکروللا وهیسی، حه ببیوللا وهیسی، عه باس شه ریه تی، توفیق ئەسه دنژاد، عه بدوللا ره زایی، ئەمیری محهمه دی، ناسری رۆسته می، محهمه د زبایی، یه دوللا هادی، ئەمیر ئەنساری، هاشم سه لاحیان، زاهید عه لامی، حه مید یه حیه وی و عه لی حه ببی نژاد؛ ئەو ۱۶ جوامیره بوون که که لاکه دهیان کهس له هیزه کانی دوژمنیان خسته سه ر عه رز و دواچار به خوینی گه شی خویان ئەم سه روود و حه ماسه یه یان تو مار کرد. خه لکی ناوچه ی سه نه به بیستی شه هید بوونی ئەو ۱۶ قاره مانه لیوه شاوه، به داخ بوون و هه رله م کاته شدا رۆله کانی دیموکرات به شه هید بوونی هاوسه نگرانیان نهک وره یان به ر نه دا به لکوو چه ندین عه مه لیاتی سه رکه و تووانه یان به یادی ئەوان به رپوه برد.

له کوپستانه کانی سه قزه وه بو دهشتی هه به توو

رۆله کانی سه قز هه ره له کۆنه وه و به تایبه تی له ده ورانی کۆماری کوردستانه وه له مهیدانی به ره ره کانی دژی دوو ریژی می سه ره رۆی پاشایه تی و ئیسلامیدا ده وریان بووه و وهک هه میشه بو دیفاع له مه و جوو دییه ت و پاراستنی شه ره ف و که رامه تی گه له که یان له هه یچ کرده وه یه کی شو ر شگیرانه بو پاراستنی نیشتمان در یغیان نه کرد. به تایبه تتر له گه ل به ده سه لات گه یشتنی کۆمار ئیسلامی تی کۆشه رانی ئه و مه له بنده به هه یتر ده رکه وتن و وهک ری بو ارانی شه هیدانی کۆمار و فیزو لابیگی هه رده م له مهیداندا خۆیان نیشان ده دا. سه قز له پینچ ناوچه وهک خو ر خو ره، سه رشبو، گه ورگ، تله کۆ و فه یزو لابه گی پیکهاتووه و به شی هه ره زو ریشی کوپستانی و شاخاوین. ئه و ناوچه یه بو خه باتگیرانی دیموکرات له باری نیزامییه وه گرینیگی خۆی هه یه. به شیکی تله کۆ که پێی ده لین پینده شتی ”بان هه به توو” یان (بان هه وه توو)، له نیوان شه ره کانی سه قز، دیوانده ره و تی کاب هه ل که وتوه و ده شتایه کی زۆره که بو مانه وه و هه ل سوو ران و مانۆردانی پێشمه رگه شوینیکی دژوار ئاسته نگ بوو. هه یندیک جار به تایبه تی دوایی میلیتاریزه بوونی ناوچه پێشمه رگه و کادری کۆمیته ی ناوچه به چه ند رۆژ سه ردانیان ده کرد و زۆر به وریایی هاتو و چویان تیدا ده کرد و هه یندیک جار ییش له گه ل هه یزی دو ژمن تووشی پیکدادان ده بوون که به داخه وه چه ند کادر و پێشمه رگه ش له م ناوچه یه دا شه هید بوون. هه وینی سا لی ۱۳۶۱ هه تاوی کۆمیته ی شه رستانی سه قز و هه یزی عه زیز یوسفی بریار ده دن به هه یزیکی زۆر تره وه جه وه یه ک بو ئه و ناوچه یه بکه ن و ئه گه ر لوا زه بریکیش له دو ژمن بوه شینن. بو ئه و مه به سه ته دوو لک پیکه وه به ره و ناوچه ی بان ”هه وه توو” وه ری که وتن. ئه م هه یزه ی حه یزب له کاتی رۆیشتن بو بان هه به توو ئیواری چوونه شوینیکی حه ساسی وهک سه ر جاده ی سه قز_ سه نه و له نیزی ک گونده کانی ”شه مسه” و ”میراوه” جاده یان گرت و له گه ل ژماره یه کی زۆر له خه لک قسه یان کرد. دوای ته واو کردنی کاری سه ر جاده

روویان له و پیده‌شته کردو پاش چهند روژ سهردانی چهند گوندی گه وره‌ی ئه‌و ناوچه و کو‌بوونه‌وه له‌گه‌ل خه‌لک و باسکردنی سیاسه‌تی حیزب و له‌قاودانی پیلانه‌کانی ریژیم له کاره‌کانی ئه‌و جه‌وله‌یه‌دا بوو. ریژیم به بوونی روژه‌کانی دیموکرات له‌و ناوچه‌یه کیچی که‌وته که‌ولی و دستی به پیلانگیزی کرد که بتوانی له‌و ناوچه‌یه زه‌بری‌ک له هیزی گه‌ل بدا. هه‌ر بویه‌ش تیکۆشه‌رانی دیموکرات به‌پیی ئه‌زموونی خویان ده‌بوو شوینیک دیاری بکه‌ن که چی‌گای به‌ربه‌ره‌کانیی هه‌بی بو ئه‌م مه‌به‌سته گوندی «زه‌کیوه» و «مه‌رانی سه‌روو» یان هه‌لبژارد. خه‌لکی ئه‌م گوندانه له باری ئابوورییه‌وه به به‌راوه‌رد به خه‌لکی ناوچه‌کانی دیکه وه‌زعیان باشته‌بوو، به‌لام به داخه‌وه ژماره‌یه‌کیان فریوی ریژیمیان خواردبوو و چه‌کی دوژمنیان هه‌ل گرتبوو، و چهند گوندیکش به‌زور چه‌کدار کرابوون که له‌سه‌ر هه‌لسوو‌ران وه‌اتووچۆی پيشمه‌رگه له‌م ده‌قه‌ره به‌ربه‌ستیان پیک دینا. دوا‌ی چهند روژ مانه‌وه له‌نیوه‌ی یه‌که‌می مانگی گلاویژ ده‌سته‌یه‌ک له گوندی «زه‌کی» و ده‌سته‌یه‌ک بو پشتیوانی له گوندی «مه‌ران» جیگیر کران، مه‌وقعییه‌تی گوندی زه‌کیوه بو زه‌برلیدان له‌دوژمن گونجاوتر بوو. چونکی دار و چه‌م و چهند به‌رزاییه‌کی که له ده‌وری خۆی هه‌بوو. دوا‌ی رووناکیی هه‌وا دیده‌بانه‌کان هه‌وال به‌ فرمانده‌کانیان ده‌ده‌ن که ستوونیک‌ی زه‌به‌لاحی دوژمن به‌ چهندین ماشینه‌وه به‌ره‌و ئه‌وان دین. به‌بیستنی هاتنی هیزی دوژمن فه‌رمانده‌یی هیزی پيشمه‌رگه بریاریان دا زه‌بری‌کی وه‌ها له‌بیر نه‌کراو له هیزی دوژمن بدن که له ناوچه‌که‌دا ده‌نگ بداته‌وه. هه‌ر بویه له نیو چه‌م و نزیک ئاوا‌یی که‌مینیان بو داگیرکه‌ران دانا و دوژمنیان له داو خست و شه‌ریکی سه‌خت له‌به‌رامبه‌ر هیزی زوری دوژمن دستی پیکرد. شه‌ری ده‌سته‌ویه‌خه تا نزیک نیورۆ دریزه‌ی کیشا و سه‌ره‌نجام هیزی داگیرکه‌ر تووشی شکان هات و دوو ماشینیان که‌وته ده‌ست پيشمه‌رگه‌کان و هیزی شکاوی دوژمن گه‌راپه‌وه بو شاری دیوانده‌ره. پيشمه‌رگه‌کان به‌پیی ئه‌زمونه‌کانی شه‌ری پارتیزانی ده‌یانزانی که‌ دوژمن دوا‌ی شکستی هیزه‌کانی بو توله‌کردنه‌وه خۆی ریک ده‌خاته‌وه و، به هیزی زیاتر، چه‌ک و چۆلی ته‌یارتر و توپخانه‌ی قورستر پیوشوینیان ده‌که‌وی.

تەنیا چەند پوژ دواى شەپەرەكە، پېشمەرگەكان بۆ كاروبارى حىزبى روو لە گوندى "گۆرپاوەلى" كە لەسەر رېڠاى تىكاب هەل كەوتووە دەكەن كە هەواليان پيدان هيزىكى زورى دوژمن لە ئيرانشا و گەردەنەى تىكاب خويان بۆ هيرش ئامادە كردووە. پوژى دواتر پېشمەرگەكانى هيزى عەزىز يوسفى لە چەند لاوہ هيرشى گەورەيان كرايە سەر. رېژىم دەيوست بە هيرشىكى "گازەنبورى" لە سى لاوہ لە گەمارويان بخا و لەو پيدەشتانەى "گۆرپاوەلى" و "قەلا كۆن" زەربەى قورسيان لى بەدا. پېشمەرگەكان لە چەند شوين كۆكرانەوہ و بابەتى پووچەل كردنەوہى پيلانى دوژمن و گۆرپىنى تاكتىكى خويان تاوتوئى كرد. پاشان نانى شەويان خوارد و دواتر هەموو لك و پەل و دەستەكانيان ئاگادار كردەوہ كە هەركەس پارتيزانى نانى خوى هەلگرئى كە رېڠايەكى دوور و دريژيان لەپيشدايە. پاش هەموو كاريكى حىزبى و پاش رېڠايەكى دوور بەرى بەيان، ناوچەى بان هەوہتويان بەجئ هيشت و خويان گەياندە بەرزاييەكانى ناوچەى فەيزولابەگى بۆ لاي پشتى قەپلانتوو، پاشبلاخ و كۆركەن. بە گەيشتنيان بۆ ئەو بەرزاييە ئەگەرچى ماندوو بوون بەلام دانيا بوون بيتوو گەورەترين هيزى دوژمنيش هيرشى هينابايە، پېشمەرگە خۆپاگرى دەكا و تووشى شكانى دەكات. ماوہتە بليم ئەو جەولە سياسى و نيزامبيەى بۆ پيدەشتى بان هەوہتوو كرا، گرينگى خوى هەبوو. چونكى دوژمن لەميژبوو لەو ناوچەيە زەبرى وينەكەوتبوو و لەم جەولەيەدا ئەم زەبرەى خوارد. پېشمەرگەش هەموو سلاّمەت بوون. لەوہ گرينگتر تاكتىكى فەرماندە بەتواناكانى حيزب ئەوہى دەرخت كە لەكاتى ئەوتودا بۆ هيرشى گەورە مجال بە دوژمن بەدى بەسەر هەوارى خاليدا بكەوئ و ئەويش ليك گريدانى هاوكارىيە خەلك پېشمەرگە پيكەوہ توانى پيلانى دوژمن پووچەل بكاتەوہ، هەروەها خالتيكى ديكە ئەوہيە كۆمەليكى لاوى خويناگەرمى تازە رووى كردە ريزەكانى حيزب كە لە ئەژمار نەدەهاتن. ئەوانەش هەموو نيشانەى سياسەتى دروست و ئوسولبي حيزب بوون كە لەلای خەلك پەسند و پيروژ بوون.

چاودێری هیژیکی په لاماردهر و لێدانی زهبریکی کاریگر

به هاتنی هیژی کۆماری ئیسلامی بۆ کوردستان و ته مای داگیرکردنی ئەو خاکه، کوردستان هه لومه رچیکی تایبه تی به خۆیه وه بینی. قه لاچۆکردنی خه لکی کوردستان و خاشه برکردنی کوردیه کیکی له ئامانجه کانی رێژی می تازه به ده سه لات گه یشتووی ئیسلامی بوو، بۆیه ش له هیچ جینایه تیک ده رحه ق به گه لی کورد دریغی نه کرد و هه ر پۆژی له شوینیکی کوردستان ده ستیان به خوینی پۆله کانی کورد سوور ده بوو. له به رامبه ر ئەو درهنده بییه ی رێژیم، خه لکی کوردستان بۆ دیفاع له مان و مه وجوودییه تی خۆیان، چه کی پاریزگار بیان له شان کرد و، پۆل پۆل له هه موو چین و توژیکی کورده واری ده هاتنه ریزی حیزی دیموکراته وه. ئەگه رچی له سه ره تای شوێرشدا که م ئەزموونی به هیزه کانی کوردستانه وه دیار بوو، به لام سه ره رای ئەمانه ش زه بری کاریگر له هیژی دوژمن ده درا. دوا ی شه ری سی مانگه و شکستی هیزه کانی رێژیم له سه راسه ری کوردستان، جاریکی دیکه هیژی کونه په رستی به چه ک و چۆلی زۆر و به پشتیوانیی فرۆکه و هیللی کۆپتیر، هیرشی بۆ سه ر هه موو کوردستان ده ست پیکرده وه و تا سالی ١٣٦٠ له سه رتاسه ری کوردستان به بی به کوشدانی سه دان که س له به کریگیراوانی خۆی بۆ گرتنی ته پۆلکه یه ک یا شوینیکی چووکه نه یده توانی ده ستی به سه ردا بگری. له دوا ی ده سه به سه ردا گرتنی جاده سه ره کییه کان ورده ورده هیژی دوژمن له بیری هیرش کردنه سه ر شوینی مانه وه ی پێشمه رگه کان بوو. رێژیم له میژ بوو پلانی داگیرکردنی هه موو کوردستانی دارشتمبوو و هه ر جاره و به پێی دۆخه که له شوینیکه وه به دوا ی ئەو مه به سه تیه وه بوو. ناوچه ی ره به ت له سه ره تای پاییزی سالی ١٣٦١ دا له لایه ن هیژی

ریشمه‌وه په‌لامار درا و پیشمه‌رگه‌کانی ئەو مه‌لبه‌نده ئالوگۆرپکی جیدی به‌سه‌ر شیۆه‌ی خه‌باتیاندا هات. به‌ره‌به‌ره قوناغیکی سه‌خت له خه‌بات له‌و ناوچه‌یه‌ش چاوه‌روانی هیزی پیشمه‌رگه‌ی ده‌کرد. پیشمه‌رگه‌کانی ده‌قه‌ری ره‌به‌ت شه‌و و پوژ له‌ حالی ئاماده‌باشدا بوون. زۆر به‌ی کاته‌کان له‌ سه‌نگه‌ردا و ته‌نانه‌ت هه‌تا به‌یانی بۆسه‌یان بۆ هیزی دوژمن ده‌ناوه. پاییزی سالی ۱۳۶۱ ئە‌گه‌رچی ئیمکاناتی پیوه‌ندی گرتن له‌وپه‌ری لاوازیدا بوو، به‌لام پیوه‌ندی خه‌لک و پیشمه‌رگه‌ هینه‌ به‌هیز بوو که به‌شیکی له‌و بۆشاییه‌ی پر کردبووه. چه‌ند حه‌وتوویه‌ک له پاییز تیپه‌ر ببوو، پیشمه‌رگه‌ تازه له‌ که‌مین گه‌رابوونه‌وه بۆ نیو گوندی «هه‌مران» له‌ چه‌ند کیلومتری ره‌به‌ت که بنکه‌ی لکی ۲ی مینه‌شه‌م له‌وئ جیگیر ببوو. له‌و هه‌لومه‌رجه‌دا که پیوه‌ندی گرتن زۆر ئە‌سته‌م بوو، هیشتا پیشمه‌رگه‌کانی که‌مین به‌ ته‌واوی نه‌حه‌سابوونه‌وه هه‌والیان هینا که دوژمن له‌به‌ری سه‌رده‌شته‌وه له‌لای گوندی «کاله‌ده‌ری» له‌ چۆمی که‌لوی په‌ریوته‌وه و له‌ بانووی کاله‌ده‌ری له‌سه‌ر زه‌وییه‌کی پروت و قووت سه‌نگه‌ربه‌ندییه‌کی باشیان به‌ ته‌لیسه‌گل دروست کردوه. بۆ ئە‌وه‌ی ده‌رفه‌تیک دروست بکه‌ن که له‌و گوندانه‌ زه‌بریک هه‌م له‌خه‌لک هه‌م له‌ پیشمه‌رگه‌ بده‌ن. کاتیک هه‌والی هاتنی دوژمن به‌ فه‌رمانده‌رانی پیشمه‌رگه‌ گه‌یشت به‌پیی ئوسوولی شه‌ر و هه‌لکه‌وته‌ی جوغرافیایی ناوچه‌، هه‌شت پیشمه‌رگه‌ دیاری ده‌کرئ بۆ له‌ژیر چاودیری خستنی ئە‌و هیزه‌، ئە‌وانیش به‌پیی ئە‌زموونی خۆیان به‌ نیو دار و ده‌وه‌نه‌کانی ئە‌و ده‌قه‌رده‌ا خۆیان له‌ هیزی دوژمن نزیک کرده‌وه و خستیانه ژیر چاوه‌دیری بۆ ئە‌وه‌ی پوونی که‌نه‌وه به‌ چ مه‌به‌ستیک هاتوون. هیزی دوژمن که زیاتر له‌ سه‌د که‌س ده‌بوو، هیچ هه‌ستی به‌و ۸ پیشمه‌رگه‌یه‌ی که بۆ چاودیری ئە‌وان نزیک ببوونه‌وه نه‌کردبوو. ده‌مه‌ و ئیواره‌یه‌ وه‌ک ده‌لین شه‌و قه‌لای مه‌ردانه‌، ئە‌و پیشمه‌رگه‌گانه‌ بیریان له‌وه‌ ده‌کرده‌وه که زه‌بریک له‌و هیزه‌ بده‌ن به‌لام کاریک بوو له‌وپه‌ری سه‌ختی و دژواریدا. ئە‌وه‌ بووه‌ هۆی مه‌قۆ مه‌قۆی نیوان پیشمه‌رگه‌کان، ئایا به‌ ۸ که‌س ده‌کرئ ئە‌و هیزه‌ ناچار به‌ پاشه‌کشی بکه‌ن؟ پیشمه‌رگه‌کان هیشتا بریاری شه‌ریان نه‌دابوو که هیزی دوژمن سه‌نگه‌ره‌کانیان رووخاند و پاش ماوه‌یه‌ک کۆله‌پشتی به‌ کۆله‌وه

ئاماده بوون، که بۆ پیشمه‌رگه‌کانیش ږوون نه‌بوو مه‌به‌ستیان چیه! هیزی دوژمن کو بۆوه. ئه‌و ۸ قاره‌مانه‌ی مه‌یدانی خه‌بات و تیکۆشان له‌ده‌ست و تفه‌نگی خویان ږادیت زه‌بریکی باش له‌دوژمن بوه‌شینن، بۆیه‌به‌یه‌که‌وه‌به‌ناوی «بژی دیموکرات» ده‌سپړیږیان له‌هیزی زوری دوژمن کرد و سه‌ریان لی شیواندن و له‌ماوه‌یه‌کی کورتدا زیاتر له‌۶۰ که‌س له‌هیزی دوژمن کوژرا و، ئه‌وه‌ی توانی خوی دهرباز بکا ږووی له‌ده‌راوی «کانی گویز» و «گورگاوئ» کرد، به‌لام غافل له‌وه‌ی ده‌سته‌یه‌کی دیکه‌له‌تیکۆشه‌رانی دیموکرات له‌چۆمی «هورمزاوی» شوږ بوونه‌ته‌وه‌سه‌ر چۆمی له‌ده‌راوی گورگاوئ و، پیشیان به‌و‌به‌شه‌ی که‌ږایان ده‌کرد گرت و ئه‌وه‌ی توانیووی ږا بکا ئیدی له‌وی ده‌رچوونی مه‌حال بوو. له‌وه‌ی زه‌یه‌ زیاتر له‌سه‌د که‌سییه‌ی دوژمن ته‌نیا ژماره‌یه‌کی زور که‌م توانیان له‌چۆمی که‌لوی بپه‌رنه‌وه‌و دهرباز بن. له‌سه‌ر یه‌ک تا کوټایی شه‌ر نزیک به‌سه‌د که‌س کوژران. ئه‌وه‌ی گرینگه‌له‌و شه‌رده‌ا له‌شوین و له‌کات و ساتیکی هه‌ستیاردا که‌هیزیکی زوری دوژمن ته‌نیا به‌دوو ده‌سته‌ی چوکه‌له‌پیشمه‌رگه‌کانی دیموکرات زه‌بریکی کوشنده‌و له‌بیر نه‌کراویان به‌ر که‌وت. له‌وه‌گرینگتر ئه‌وه‌یه‌که‌نزیک به‌سه‌د که‌س له‌هیزی دوژمن کوژرا به‌لام له‌هیزی پیشمه‌رگه‌هیچ که‌س تنۆکه‌خوینیک له‌لووتی نه‌هات. گرینتر له‌هه‌موو ئه‌وانه، شکستی ئه‌م هیزه‌ی ږیژیم نه‌ک وره‌ی باقی هیزه‌کانی دیکه‌ی تیک قرماند، به‌لکوو زور به‌ده‌گمن له‌پاش ئه‌و عه‌مه‌لیاته‌ده‌یانتوانی ږوو بکه‌نه‌جیگا و شوینیک که‌هه‌ستیان کردبا پیشمه‌رگه‌ی لئییه. له‌لایه‌کی دیکه‌شه‌وه‌چهند قات وره‌ی خه‌لک و پیشمه‌رگه‌پاش وه‌شانندی ئه‌و زه‌بره‌گورچکبه‌به‌رز بۆوه.

جاشسازی و جاشپهروهی، پیلانیك و شكستیكى دیکه بو ریژیم

كۆماری ئیسلامی له گه ل گه یشتنی به دهسه لات هه ر زوو سیاسه تی سه ركوتی كه مینه ئه تنیكیه كانی گرته بهر و له و نیوه شدا ئه و په پری له سه ر نه ته وه ی كورد بوو. له كوردستان بو ئه وه ی هیژمونی خوی داسه پینی به هه موو شیوه یه ك و له هه موو ئیمكاناتی بهردهستی و هه موو جوړه تاكتیکیی نزامیی بو خاشه پرکردنی جوولانه وه ی كورد كه لکی وهرده گرت. حیزبی دیموکراتی كوردستان هه ر له سه ره تا وه هه موو هه ولئیکي ئه وه بوو كه ریگه یه کی گونجاو بو چاره سه ری پرسى نه ته وه ی كورد بدۆزیته وه. به لام هه موو هه وله كانی بی ئاکام مایه وه و كۆماری ئیسلامی زور بی به زه بیانه هیژشی کرده سه ر خه لکی كوردستان و، هیژی پیشمه رگه ش وه ك قه لایه ك له كوردستان خۆراگری له به رامبه ر له شكری ره شی ئیسلامیدا نیشان دا. ریژیم له سه ره تا وه له ههستی مه زه بی و عه شیریه ی كه لکی وهرگرت و توانی ژماره یه ك خه لکی ساویله هه لفریوینی و به دژی رۆله كانی گه لی كوردی به كاری هینان. ئه لحه ق له هیندیک شوینیش بوونه كۆسپی سه ر ریگای جوولانه وه و له جووله ی پیشمه رگه ش دا بوونه كۆسپی سه ر ریگای تیکۆشان. ده مانه وه ی له «هه گبه ی شاخ و شۆرش» ی ئه مجاره دا ئه و لایه نه بییكین كه چۆن خه لك و شیار بوته وه و به كار هینانی تاكتیکیی ریژیم له به رامبه ر هیژی پیشمه رگه به و شیار و هاوکاری خه لك له گه ل پیشمه رگه نه ك پووچه ل بوته وه به لكوو دوژمن زه بری قه ره بوو نه كراویشی لیکه وتوو. دیارده ی جاشسازی له قامووسی كۆماری ئیسلامیدا به شیوه ی جوړاو جوړ زوو سه ری هه لدا و، به لام له گه ل ئه وه دا هه ر زووش هه لخه له تاوه كان چه کیان فری دها و ئاماده نه بوون شه ری دژی پیشمه رگه بکه ن و، ئه وه ش له وه سه رچاوه ی ده گرت كه سیاسه تی ئوسوولی حیزبی دیموکرات یارمه تی زیاتری به توندتر بوونی ئه و ره وته کرد و لیزه دا به تایبه تی باس له ناوچه ی هه وشار و چۆنیه تی به ره وروو بوونیان له گه ل ئه م سیاسه ته دا ده كه ی ن.

پاش چه ند سال شه ر له کوردستان، ناوچه ی هه وشار یه کیک له ناوچه گرینگه کانی کوردستان به هوی هاوسنور بوون له گه ل نازه ریه کان گرینگیه کی زوری پی دهره. خه لکی خه باتگیری دیموکرات په روه ری ئەم ناوچه یه، هه میسه به دله وه لایه نگری حیزبی دیموکراتی کوردستان بوون و باشترین و به وه فاترین رۆله کانی خویان ره وانیه ریزه کانی هیزی پیشمه رگه ی کوردستان کردوه و، زوریش نازایانه دژ به سیاسه تی چه په لی کۆماری ئیسلامی وه ستاونه ته وه. هیزی قاره منی هه وشار له زۆربه ی ناوچه کان و به نده نه کانی هه وشار له ریزی پیشمه رگه کانی حیزبدا قاره مانه تی و نازایه تی که م وینه یان نواندوه که بۆ هه تا هه تیه له میژووی خه بات و به ربه ره کانی گه له که ماندا به ریزه وه یادی ده کری. سیاسه تی جاشسازی له ناوچه ی هه وشاریش که متر له ناوچه کانی دیکه نه بوو. به لام کۆماری ئیسلامی سه ره رای شکستی سیاسه تی جاش په روه ری دهستی هه لنه گرت. په ره پیدانی سیاسه تی کوردستانی کردنی شه ری کرده ئامانج، واته له جیات ئەوه ی هیزی داگیرکهری خوی بینی له کوردستان به کوشنیان بدا شه ره که ی ده کرده کوردستانی و شه ری کوردی به کورد ده کرد. جا هه ر به م مه به سته له ئاستیکی به ربلادا ده ستیان کرد به سیاسه تی جاشسازی و به زۆر چه کدار کردنی خه لک، که ئەم سیاسه ته زۆر به زیانی جوولانه وه ی کورد بوو. بۆ به ره ره چ دانه وه ی پیلانی گلاوی ریژیم، له سه راسه ری کوردستان رادیو کوردستان له لایه ک، کادر و پیشمه رگه کانی ناوچه و خه لکی وشیری کوردستانی له لایه کی دیکه وه شان به شانی رۆله کانیان هه موو ئەو که سانه و بنه ماله کانیان ئاگادار کرده وه که ئەو پرۆژه ی ریژیم هۆنیویه ته وه زۆر مه تر سیداره. بۆ دژایه تی له گه ل ئەم پیلانه ی ریژیم حیزبی دیموکرات به هه ر شیویه کی گونجاو به ره وه رووی ده بووه، چ به کاری ته بلیغی چ به کرده وه له باری نیزامی. تیکوشه رانی دیموکراتیش له ناوچه ی هه وشار به هه موو شیویه ک ده ستیان به ته بلیغاتی خویان کرد و چه ندین عه مه لیاتی نازایانه یان به ریوه برد. ئەم عه مه لیاتانه رۆلیکی زۆر گرینگیان له تیکشکاندن و ره ی هیزه کانی دوژمندا هه بوو. یه ک له وه عه مه لیاتانه که به مه به سته خاشه برکردنی ئەم پیلانه بوو، بریتی بوو له هیرشیکی جوامیرانه بۆ سه ر ئاواپی «قه ره زاخ» که خه لکی ئەو ئاواپییه یان به زۆر چه کدار کردبوو و،

له گه ل ئه وه شدا هیزیکي دژی گه لیبی پاسدار مۆلگهی لی دامه زرانده بوو. وهک باسمان کرد ریژیم به پیچه وانه ی ناوچه کانی دیکه، له ناوچه ی هه وشار به جیاوازییه وه سیاسه تی خوی به ریوه ده برد. خه لکی ناوچه ی هه وشار به هوی تیکه لبوونیان له گه ل خه لکی ئازهری دوخه که یان جیاوازتر بوو، هه ر ئه مه ش ببووه هوی ئه وه ریژیم گرینگی یه کی زیاتر بدا به م ناوچه یه و دابه زانندی سیاسه ت و پیلانه کانی خوی له ویدا چرتر بکاته وه، بۆ ئه وه ی وا نیشان بدا خه لکی ئه م ناوچه یه پشتیوانی له سیاسه ته کانی ریژیم ده کن. به لام عه مه لیاتی ئازایانه و گرتنی چه ندین پایه گا و نانه وه ی چه ندین که مین ترسی خسته نیو دلی هیزه کانی ریژیم، هه ر بویه ش له و شوینانه ی خه لکیان چه کدار کردبوو هیزیکي سپای پاسدارانیان له نیو گونده کان یا له ده وروو به ره که ی جیگیر ده کرد. هیزی قاره منی هه وشاری خویناوی به رنامه یه کی عه مه لیاتی ریکوپیکیان دارشت که بتوان گوندی «قه ره زاخ» له هیزی دوژمن پاک بکه نه وه و پاشان هه موو چه کوچولی به زور چه کدارکراوان کو بکه نه وه. به پیتی ئوسوولی شه ر له پیشدا هه موو ئاگاداری جموچوله کانی هیزی ریژیمیان به ده ست هینا و پاشان ئه رکی هه موو به رپرس و پیشمه رگه کانیان دیاری کرد. گشت ریگاکانی هاتوچوی نیو گوند خرایه ژیر ده ستی خویان و، هه روه ها ئه وکه سانه ی لایه نگری پیشمه رگه بوون و ئاگاداری عه مه لیات بوون که لکیان لی وه رگیرا. دوا ی هه موو ئه وانه کاتزمیری پینج و نیوی دوانیوه روی رۆژی عی گه لایوژی سالی ۱۳۶۴ی هه تاوی خه باتگیرانی دیموکرات به قرمه ی چه که کانیان بیده نگییان شکاند و سه ریان له هیزی دوژمن شیواند. شه ر سات له گه ل سات گه رمتر ده بوو، به جوړیک پاش یه ک سه عات شه ر ته نیا چه ند که س له هیزی دوژمن خویان له مالان شارده بووه که ئه وانیش به هه لمه تیکی کوتوپر و ئازایانه و به هاوکاری خه لک له گه ل هیزی پیشمه رگه نه یانتوانی ده رباز بن. پاش یه ک سه عات و نیو شه ر ده یان که س له هیزه کانی ریژیم کوژران و بریندار بوون و به دیل گیران و، هیزی پیشمه رگه ش هیه زه بریکی وی نه که وت له م عه مه لیاته دا. هه روه ها به ده یان قه بزه چه کوچول بووه ده سکه وتی فیداکارانی ناوچه ی هه وشار. به مجوره کورانی لیوه شاوه ی هه وشار توانیان پیلانی به ربلای ریژیم پوچهل بکه نه وه و ده سکه وتیکی دیکه بۆ هیزی قاره منی هه وشار تومار بکه ن.

ئهو ئاگره ی هیزی «ئاگری» له سه ر پشتی دوژمن کردیه وه

میژووی حیزبی دیموکرات پراوپره له فیداکاریی رۆله کانی و له مباره وه له بست به بست خاکی پیروزی کوردستان پارێزگاریی کردوه و، به هایان بو داوه، به لام ئیمه نابێ ته نیا چاو له شانازییه کان بکهین چونکه ئه گهر ههر ئه وان ببینین و چاو به خاله لاوازه کاندانه خشین ئه گهری دوویات بوونه وهی هه له کان زور ده بێ. میژووی حیزبی دیموکرات ته نیا سه رکه و تنه کان نییه به لکوو ئه وه نزیك به سی چاره گه سه ده یه، به هه وراز و نشیودا تیپه ریوه و پاشه کشه و هه ستانه وه و گورینی شیوه کانی خه بات و ... هه موو ئه وان به خوشی و ناخوشییه کانییه وه پیکهینه ری راستی میژووی حیزبن. گه لی کورد له رۆژه لاتی کوردستان به هو ی پشینیه ی میژووی و تیگه یشتووی سیاسی زور زوتر له به شه کانی دیکه ی ئێران، ماهیه تی چه په ل و نیوه رۆکی فاشیستی ریژی می کوماری ئیسلامی بناسن. هه ربۆیه ش له سه رتاسه ری کوردستان به بانگه وازی حیزبه وه بو پاراستنی خاکی نیشتمان هاتن و دهسته دهسته چه کی خۆراگریان ده کرده شان و، له هه موو شیوه یه کی خه بات به تاییه تی خه باتی چه کداری له به رامبه ر ئه و ریژی مه درنده یه وه ستانه وه، هه ره وه ش بووه هو ی ئه وه ی به رپرسایه تی دوو ئه رکی گرینگیان بکه ویته سه رشان. یه که م: هه لگرتنی چه کی دیفاع له مافه کانی گه لی کورد و چوونه سه نگه ری پێشه وه ی خه بات. دووه م: ئه و خه بات و گیانبازییه هه سته دلسۆزی و لایه نگری هه موو ئازادبخوازی به شه کانی دیکه ی ئێرانی بو لای گه لی کورد راکیشابوو. له لایه کی دیکه ش خه لکی تیکۆشه ری کوردستان به هه ست کردن به ئه رکه قورسه میژووییه که ی خویان، بوونه قه لایه ک بو قاره مانانی دیموکرات که له پشت ئه و قه لایه زه بری

کاریگه‌ریان له دوژمن ده‌وه‌شانده. بۆیه‌ش خه‌بات و تیکۆشانی هێزی پیشمه‌رگه‌ی کوردستان له نزیك به ۲۰ سالی ره‌به‌ق نه‌ک یه‌کێک له شانازییه‌کانی حیزبی دیموکراتی کوردستان، به‌لکوو وه‌ک ئاماژه‌م پیندا له‌لایه‌ن هه‌موو گه‌لانی ئێرانه‌وه نیشانه‌ی هیوا بوو. زه‌بره کاریگه‌ره یه‌ک له‌دوای یه‌که‌کانی پیشمه‌رگه دوژمنی سه‌رسام ده‌کرد.

«هه‌گبه‌ی شاخ و شوپش» باس له‌ قاره‌مانه‌تی هێزی پیشمه‌رگه‌ی کوردستان که به‌دژی داگیرکه‌رانی کوردستانه‌وه ده‌چوون، ده‌کا. ئه‌وه‌ی لی‌ره باسی ده‌که‌ین ته‌نیا لاپه‌ره‌یه‌که له لاپه‌ره‌ زێرینه‌کانی هێزی «ئاگری»ی قاره‌مان که به‌ده‌یان و سه‌دان عه‌مه‌لیاتی سه‌ره‌رزانه‌ی له ناوچه‌ی شیمالی کوردستان به‌دژی هێزه‌کانی کۆماری تیرۆریزمی ئیسلامی به‌رپوه بردوه. باسکردن له هێزی «ئاگری»ی قاره‌مان له‌و چه‌ند لاپه‌ره‌یه‌دا ناکرێ، ئه‌وه‌ی لی‌ره باس ده‌کری ته‌نیا گۆشه‌یه‌کی چوکه له به‌رخۆدان و فیداکاریی رۆله‌کانی ئهم هێزه‌یه. چونکی قاره‌مانانی هێزی ئاگری رۆژ نه‌بوو که سه‌ری دوژمن له تاشه‌به‌رده‌کانی ئه‌و مه‌له‌بنده نه‌ده‌ن و هه‌ر رۆژی له گۆشه‌یه‌کی ئه‌و ده‌قه‌ره به نانه‌وه‌ی که‌مین و به‌ره‌رچدانه‌وه‌ی هێزی په‌لامارده‌ر و به هێرش کردنه سه‌ر پایه‌گاکی دوژمن و ده‌ست به‌سه‌ردا گرتنیان، شانازی بو‌ خو‌یان و سه‌ره‌رزی حیزب و گه‌له‌که‌یان به دیاری ده‌هیتا. له ته‌واوی رۆژ و مانگه‌کانی سال ئه‌و تیکۆشه‌رانه له‌و ناوچه‌یه حزووریان بووه و ته‌نانه‌ت زۆر جار بو‌ مانه‌وه له‌نیو خه‌لکی خو‌یان مایه‌ی زۆریان داناوه. هه‌ر کۆری ئه‌و تیکۆشه‌رانه که ته‌ژی له پیشمه‌رگه قاره‌مان و فه‌رمانده‌ی به‌توانا بوو به‌گه‌له‌لایه‌ی ریکوپینک دوژمنیان ده‌ته‌زاند. ئه‌وه‌ی باسی ده‌که‌ین رۆژی ۷ی گه‌لاویژی سالی ۱۳۷۰ رپووی دا. به‌پێی هه‌موو ئوسوولێکی شه‌ری پارتیزانی، هێزی پیشمه‌رگه کاروباری پێوه‌نیدار به شناساییه‌وه به‌وپه‌ری سه‌رنجه‌وه له‌ژێر فه‌رمانی فه‌رمانده‌دا به‌رپوه برد و، دواتر نه‌هه‌ینییه‌کانی عه‌مه‌لیات، پاراستن و دابه‌شکردنی ئه‌رکی هه‌رکام له ده‌سته‌کان بو‌ شوینی خو‌ی دیاری کرا و، به‌پێی ئوسوولی شه‌ر هه‌رکه‌س له کاتی خو‌ی و له جیگه‌ی خو‌ی ئاماده‌ بوو. کاتژمێری ۸ی دوانیوه‌رپووی رۆژی ۷ی گه‌لاویژ، به

مه به سستی زه برلیدان له هیژی دوژمن له نزیك ئاوابی «سولتانی» له ناوچهی سوّما چوونه که مینه وه و چاوه پروانی هیژی دوژمن مانه وه، ته نیا نیو سعات له که میندا بوون که گرووهیکی زه ربه تی دوژمن که وه ته داو. ئەو هیزه هیچکات چاوه پروانی ئەوهی نه ده کرد که له شوینیکی ئەوتۆ و له کاتیکی ئاوادا، بکه ویتته بوّسه ی هیژی دیموکراته وه. له پر دهنگی تفهنگی تیکۆشه رانی دیموکرات له ناوچهی سوّما دلی هیژی دوژمنی داخوړپاند. هیژی دوژمن هه ر که که وه ته بهر ده سپرێژی هیژی پیشمه رگه وه ک پیشه ی هه میشه یی خویان سه ریان لی شیوا و توانای ده سکرده وه یان لی برا. ئاگری چه کی قاره مانانی هیژی «ئاگری» ئەوه نده توند بوو که له ماوه یه کی زور که م گرووهی زه ربه تی دوژمنی لیک هه لته کاند و ده رفه تی ده ست کردنه وه یان پی نه دان. له و که مینه دا که لاپه ره یه کی پرله شانازی دیکه یان بو هیژی «ئاگری» توّمار کرد، نزیك به ۴۰ که س له به کریگیراوانی سپای پاسدارانی ریژیم کوژران و چه ند که سیش به دیل گیران، هه ر له و عه مه لیا ته دا ده سکه وتی پارتیزانانی دیموکرات له و مه یدانه دا ده یان قه بزه چه کی جوّراو جوّرو، به هه زاران فیشه ک بوو. گه لاله ی عه مه لیا ت به جوّریک دا ریژرا که ده سته یه کی دیکه بو ئەوهی پایه گای دوژمن له ئاوابی سولتانی نه توانی به یارمه تی له داو که وتوو ده کانه وه بی و، یان ناوچه توپباران بکا، دایانه بهر ده سپرێژی ئاوری چه که کانیا ن و بوّ ماوی پتر له سه عاتیك ئەو موّلگه یان ئاگر باران کرد. ئەوهی گرینگه و جیگای ئاماژه یه که له ناوچه یه کی سه خت و میلیتاریزه توانیا ن زه بریکی باش له په یکه ری هیژی کوّماری ئیسلامی بدن و قاره مانانی دوژمن شکینی «ئاگری» له کوّتا ییدا بوّ خو یان هه موو سلامه ت بوون، گرینگتر له وانه ئەو ناوچه یه به چه ندین پایه گا و گرووهی زه ربه تی هیژی داگیرکه ر ته نرابوو، به لام کوّرانی دیموکرات توانیا ن ئەرکی شوّرشگێزانه ی خو یان له و ده قه ره به ریوه به رن و، هه موویان به سه روودی «بوّ پیشه وه ئەی کوّردی ئازا» تیکه ل به خو شحالیی خه لکی ناوچه، هاتنه وه به ره و سه نگه ره کانی خو یان.

گرتنی ههوت پایه گاکهی مهلبهندی شنۆ

ئاشکرایه خهبات و تیکۆشانی ههر حیزبیکهی سیاسی بهبی پالپشتیی کۆمه لانی خه لک ناتوانی تیکۆشانه که ی بهردهوام بی، حیزبیکهی سیاسی دهبی به لانی که مه وه به شیکهی ههره زۆر له داخواییه کانی خه لک له بهرنامه و پیژه وه که یدا رهنگ بداته وه. رۆله تیکۆشه ره کانی حیزبی دیموکرات بهردهوام له نیۆ خه لکدا بوون و زیاتر دروشم و سیاسه تی حیزبه که یان بۆ خه لک شی ده کرده وه، ئەم له گه ل و له نیۆ خه لک بوونه هه می شه بۆته هۆی راکیشانی سه رنج و هاوسۆزیی خه لک به رامبه ر به هیزی پيشمه رگه و حیزبی دیموکراتی کوردستان. پیوه ندیی دوو هیزی پيشمه رگه و خه لک توانیویه تی زۆر کاری گه وره و له بیر نه کراو له میژووی به رخۆدان و خۆپاگری له مه یدانی خهبات و تیکۆشاندا بۆ گه لی کورد و ئەم حیزبه له رۆژه لاتی کوردستان تۆمار بکا. به دوای شه ری داسه پاوی ده وله تی ناوه ندی به سه ر کوردستاندا، له و نیوه دا خه لکی کوردستان ته نیا ریگه ی به رخۆدانیان بۆ ما بۆوه، ئەوانیش به ههر شیوه یه ک که بۆیان ده کرا دژایه تی خۆیان له گه ل داگیرکه ران ده رده بپی، یا راسته وخۆ ده بوونه پيشمه رگه و یا خود پالپشتی ئەم هیزه خه لکیه. له و په لاماره ی کۆماری ئیسلامی که بۆ سه راسه ری کوردستان کرا، ناوچه ی شنۆش بیبه ش نه بوو له مالویرانی و کوشتوبره کانی. ههر جاری گوندیک و شوینیک ده که وته به ر په لاماری هیزی درنده ی ریژی می ئیسلامی و خه لکی زۆر گوندی ئەو ده قه ره وه ک حه لبی، کویکان، سۆفیان، گونده ویله و که ریزه ی شکاکن و چه ندین شوینی دیکه رووبه رووی قه تلوعام و ویرانی بوونه وه. کوشنتی خه لکی بی تاوانی کوردستان له و سالانه دا بووه هۆی نیشان

دانی دژکرده وهی خه لکی ئەم دهقه ره و بو ئەم مه به ستهش خه لکانیکی زور ریزی پرله شانازی حیزی دیموکرات و هیزی سمکویان هه لبژارد. پیشمه رگه قاره مانه کانی ئەو مه لبه نده هه ر پوژئی له شوینیکه وه به رپه رچی هیرشی هیزی کوماری ئیسلامییان ده دایه وه. هیزی ریژیم له دوای داگیرکردنه وهی شاری شنو به مه به سته زیاتر جیگیر بوون له وه مه لبه نده دا، هیزیکی زوری له م پیناوه دا ته رخان کرد. ئەم سیاسه ته ی ریژیم هه تا کوتای دهیه ی ۱۳۶۰ی هه تاوی به کوژرانی هه زاران که س له سه راسه ری کوردستان له سوئنگه ی شه ری قاره مانانه ی هیزه کانی دیموکراته وه دریزه ی کیشا، که شاری شنوش یه کیک له وه شوینانه بوو. ناوچه ی شنو وه ک هه میشه پشت و په نای هیزی پیشمه رگه بووه. شنو له ناوچه کانی نه لوس، حه سه ن نووران، دۆل و ده شته بیل و سینگان پیک هاتوه. له وه شاره چووکه یه دا قاره مانانی ئەو مه لبه نده به ده یان و سه دان عه مه لیاتیان دژی داگیرکه ران به ریوه برد. له دوای گرتنه وهی هه موو ناوچه کان و دانانی چه ندین پایه گا له به رزاییه کان و، چه ندین گرووه ی زه ربه ته ی گه رۆک له ناوچه ی شنو، پیشمه رگه ئازاکانی دیموکرات به هاوکاری خه لکی دلسۆزی ئەو ناوچه یه بریاریان دا زه بریکی گاریگه ر له هیزی ریژیم بوه شینن، که تا ئیستاش تامی تالی ئەو زه بره هیزی دوژمنی تاساندوه. به وه پنیه فه رمانده رانی هیزی پیشمه رگه له وه ناوچه یه تیمیکی شناساییان بو چه ندین پایه گا له ناوچه ی گه لی گاده ران به ری کرد. پیشمه رگه کان به مه به سته هه لسه نگاندنی ورده کارییه کانی ئەو پایه گایانه و، هه روه ها هه موو جوړه حه ره که ت و هاتوچۆ و ئیمکانات و چه ک و چۆلی ۷ پایه گا ئەره کردار کران و، خالی ستراتیژی و پیکانی ئامانجی عه مه لیات له نیو به رپرسان و فه رمانده رانی پیشمه رگه لیک درایه وه. پاشان به شیوه ی ئوسوولی خۆی له شه ردا، تیمی تایبه ت به سه ر به شی جوړاوجوړدا وه ک هیرش، پشتیوانی، بریندار، شه هید، ده سکه وت و ... دابه ش و دیاری کران، که له سی به شی سه ره کیی پوژ، کاتی عه مه لیات و شویندا ده ست به کار بن. تیکۆشه رانی مه دیدانی خه بات و تیکۆشانی ده قه ری شنو بو به ریوه بردنی عه مه لیاتی گه لاله کراو و، زه بر لیدان له هیزه کانی دوژمنی گه لی کورد، پوژئی ۲۳ی پوو شپه ری سالی ۱۳۶۵ی هه تاوی سه عاتی ۵ی به یانی،

توانیان هاوکات ۷ پایه‌گای ریژیم له به‌رزاییه‌کانی «گرده‌سور» به‌پینی به‌رنامه‌ی دیاری کراو بییکن. کاتژمیری هی به‌یانی هه‌مان رۆژ، له هیزی دوژمن له‌و مؤلگانه‌نزیک بوونه‌وه و هیرشیان کرده‌سهر ئه‌و شوینانه‌و، ده‌ستیان به‌سهر هه‌موویاندا گرت و ته‌فرو توونایان کردن. له‌جه‌ریانی گرتنی پایه‌گا و به‌پینی گه‌لاله‌ی دیاریکراو ده‌سته‌یه‌کی دیکه‌له تیکۆشه‌رانی دیموکرات له‌سهر ریگای هاتنی هیزی یارمه‌تیدهر که‌مینیان دانایه‌وه‌و، له‌و که‌مینده‌دا ماشینیکی دوژمن که‌وته که‌مین و لیک بلاو بۆوه، ئه‌وه‌له‌کاتیکدا بوو که‌هیزی دوژمن ئاگاداری هیزی پیشمه‌رگه‌له‌ناوچه‌دا بوو، له‌ئاماده‌باشی ته‌واودا بوو که‌قاره‌مانانی دیموکرات توانیان له‌به‌ره‌بیانیی ئه‌و رۆژه‌ی مانگی پووشپه‌ردا حه‌ماسه‌یه‌کی پرله‌شانازی بۆ گه‌ل و نیشتمان بخولقینن و، به‌خوینی ۲ تیکۆشه‌ری ریگای خه‌بات به‌ناوه‌کانی شه‌هاب سه‌یادی و سه‌دیق رۆسته‌م‌نژاد لاپه‌ره‌کانی میژووی خه‌باتی نه‌ته‌وه‌که‌مان له‌ده‌قه‌ری شنۆ بنوسنه‌وه. ئه‌و قاره‌مانانه‌به‌خوینی دوو رۆله‌ی نیشتمان توانیان ۷ پایه‌گا بگرن، نزیک به‌۷۰ که‌س له‌هیزی دوژمن بکوژن و ده‌یان چه‌کی جوراوجۆر به‌ده‌سکه‌وت بگرن و، به‌هه‌زاران فیشه‌ک بوو به‌ده‌سکه‌وتی تیکۆشه‌رانی ریگه‌ی خه‌بات. به‌لام ئه‌وه‌ی گرینگه‌له‌هه‌لومه‌رجیکدا ئه‌و عه‌مه‌لیاته‌به‌رپۆه‌چوو که‌جیگه‌ی خۆی له‌دلی نه‌ته‌وه‌ی کورددا له‌هه‌موو ناوچه‌کانی کوردستان کرده‌وه. ئه‌وه‌له‌کاتیکدا بوو که‌له‌ناوچه‌ی شنۆ و ده‌وروبه‌ر زۆر که‌م پووناکایی ده‌بینرا و، کاریگه‌ریی ئه‌و عه‌مه‌لیاته‌له‌سهر هه‌موو به‌شه‌کانی کوردستان ره‌نگی دایه‌وه‌و و میژووش له‌لاپه‌ره‌کانی خۆی جیگه‌ی تایبه‌تی بۆ کرده‌وه. ئه‌م عه‌مه‌لیاته‌به‌هیزه‌له‌و سالانه‌دا به‌رپۆه‌چوو که‌بیجگه‌له‌حیزبی دیموکرات هیچ هیژیکی دیکه‌له‌مه‌یداندا نه‌بوو که‌بتوانی لاپه‌ره‌کانی میژوو به‌و شیوه‌له‌رۆژه‌لاتی کوردستان بنه‌خشینی. له‌لایه‌کی دیکه‌شه‌وه‌دانانی پایه‌گا نه‌یتوانی چاره‌ی هیزه‌کانی ریژیم له‌و ناوچه‌یه‌و له‌سهرتاسه‌ری کوردستان بکا.

به‌ره‌کانیی هیژی «دمدم» و زه‌بوونی دوژمن

به‌دوای داگیرکردنی شاره‌کان و جاده سهره‌کییه‌کانی نیوان شاره‌کان ئالوگۆرپکی قوول به‌سه‌ر تیکۆشانی نیزامیی حیزبی دیموکراتدا هات. شه‌ری پیشمه‌رگه له شیوه‌ی جبهه‌یییه‌وه بۆ نیوه‌جبهه‌یی و پارتیزانی گواسترایه‌وه و به‌م کاره‌ش تیچوویه‌کی زۆری دا تا توانی خو‌ی له‌گه‌ل هه‌لومه‌رجی نو‌ی رپیک بخا. پیشمه‌رگه‌کانی کوردستان هه‌ر له سهره‌تای ده‌یه‌ی شه‌سته‌وه رۆژ له‌گه‌ل رۆژ به‌ کۆکردنه‌وه‌ی ئەزموونی زیاتر توانییان زه‌بری کاریگه‌ر له‌سه‌ر جاده‌کان، نیوشاره‌کان، ده‌وروبه‌ری گونده‌کان و شاخه‌کانی کوردستان له‌ هیژی دوژمن بوه‌شین. هه‌ر له‌و کاته‌دا و له‌و هه‌لومه‌رجه‌دا ده‌سکه‌وتی باش و زه‌بری گیانی و مالیی گه‌وره‌ی له‌ هیژی داگیر ده‌دا و، ته‌نانه‌ت به‌ شیوه‌یه‌ک که‌ هیژی پیشمه‌رگه ئەوه‌نده‌ گرینگی به‌ تیکۆشانی خو‌ی ده‌دا به‌ فیشه‌که‌کانی دوژمن، خو‌دی خو‌یانی پێ راو ده‌کرد. ئەوه‌ بۆ رپژیم ده‌ردی‌کی گران و چاره‌سه‌ر نه‌کراو بوو. به‌و پێیه‌ هه‌رکات رپژیم په‌لاماری شوینیکی پیشمه‌رگه‌ی دابایه‌ و نیازی داگیرکردنی بوايه به‌ ده‌یان و سه‌دان که‌سی به‌کوشته‌ ده‌دا، له‌ لایه‌کی دیکه‌ هیژی پیشمه‌رگه به‌ وه‌سه‌ریه‌ک نانی ئەزموونی خه‌بات هه‌ر رۆژی ده‌یتوانی هه‌م زه‌بر له‌ دوژمن بدا هه‌م پیلانی گلاوی لی پووچه‌ل بکاته‌وه‌ و، ته‌نانه‌ت زۆر جار پیلانی دوژمن بۆ هه‌ینانه‌خواری وه‌ی پیشمه‌رگه، بۆ ئەوه‌ی بتوانی هه‌م شوینیک داگیر بکا هه‌م زه‌بری‌ک له‌ پیشمه‌رگه‌ بدا به‌ه‌وی وشیا‌ری و ئازایه‌تی قاره‌مانانی کوردستان پووچه‌ل کراوه‌ته‌وه‌.

له‌و کاته‌دا زۆر جار هیژی پیشمه‌رگه بیجگه‌ له‌وه‌ی دیفاعی له‌ به‌شیکی خاکی ئازادی کوردستان ده‌کرد، زۆر جاریش گه‌لاله‌ی رپکوپیک بۆ سه‌ر بنکه‌ و باره‌گا‌کانی رپژیمیان له‌ شاره‌کان و شوینه‌کانی دیکه‌ی کوردستان داده‌رشته‌ و تامی تالیان به‌و هیزه‌ ده‌چێشته‌.

له کوټاییه کانی نیوهی یه که می دهییه ١٣٦٠، هیزی ریژیم زۆربهی ناوچه کانی کوردستانی داگیر کردبوو، له ناوچهی نهغه ده هیئدیك شوین و ناوچه مابوو که هه م نهخۆشخانهی حیزب و هه م بازاریک که خه لک کار و کاسبی لی ده کرد، له ژیر کونترۆلی هیزی پيشمه رگه دا کار و ئه رکیان به ریوه ده برد. کۆماری ئیسلامی له سه ره تای مانگی گه لایژدا رۆژانه ته بلیغ و پیلان و چه واشه کاری له ریگی سیخوره کانیه وه بو ناوچه ئازاده کان ده نارد تا بتوانی هه م وره ی خه لک تیك قرمین هه م هیزی پيشمه رگه ماندوو بکا و پاشان نیازی گلاوی خوی جیبه جی بکا. دیاره به دریژیایی خه باتی چه کداری، هه میشه ریژیم و هیزه کانی له مانگی گه لایژ هه م له حالی ئاماده باشدا بوون، هه م له بیری زه بریک له حیزبی دیموکرات له ناوچهی ئازادی ژیر ده سه لاتی پيشمه رگه دا بوون. ناوچهی سه رشاخان که ناوچه یه کی سه خت و دژواره و به دریژیایی میژوو جیگه ی به رخۆدان و به ره ره کانی پۆله کانی کورد بووه، کۆماری ئیسلامی وه ک دوا پیگه ی دیموکرات له ناوچهی موکریان چاوی لی ده کرد، که بتوانی هیزی خوی لی جیگیر بکا و زیاتر هیژموونی خوی به سه ر کوردستاندا سه پینئ. هه ر بویه هیژیکی زۆری له سه ره تای مانگی گه لایژ هه م له شه ره کانی مه هاباد، نهغه ده، شنۆ و پیرانشار کۆ کرده وه، تا له نزیك بوونه وهی سالرۆژی دامه زرانی حیزبی دیموکرات دوو ئامانج بیئکی. یه که م: له و رۆژدا هیزی ریژیم له لایه ن هیزی پيشمه رگه وه زه ربه نه خوا و دام و ده زگا و هه موو ناوه نده کانی له ئاماده باشیدا بوون. دووه م: ریژیم بتوانی زه بریک هه م له پيشمه رگه بدا هه م ناوچه یه کی ئازاد به بی کۆژرانی هیزه کانی بگریته وه. له لایه کی دیکه و بو حیزبی دیموکراتیش گرینگ بوو له سالرۆژی دامه زرانی خوی زه بر له دوژمن بوه شینئ بویه ئه ویش بو به رز راگرتنی سالیادی خوی بیری له زه بری کاریگه ده کرده وه. دیاره هه موو هیزه کانی حیزبی دیموکرات له مانگی گه لایژدا ئاگاداری فرۆفیشالی ریژیم بوون. له ناوچهی نهغه ده ش هیزی ”دمدم“ی ئه وکات وه ک هه موو هیزه کانی دیکه له ئاماده باشیی ته واو ئاگاداری جموجوولی هیزی دوژمن بوون. هیزه کانی ریژیم به ره به یانبی ٢٢ی گه لایژی سالی ١٣٦٥ی هه تاوی هیرشیان کرده ”سه ر بازارگه“ و ”دۆله دریژ“ له ناوچهی سه رشاخان

و کاتژمیری ۱۰ی به یانی که و ته که مینی تیکۆشه رانی دیموکراته وه له هیزی دمدم و، له و په لاماره ی دوژمن له و شه رگه یه ژماره یه کی به رچاو کوژران و هاوکات له گه ل به رزبوونه وه ی دهنگی چه کی قاره مانه کانی مه لبه ندی نه غه ده، دوو دهسته ی دیکه له هاوسه نگرانی خویان له به رزاییه کانی ”جمیلان” و دهسته یه کی دیکه بو به رزاییه کانی ”شیوه برسی” نزیک کرده وه که هیزی داگیرکه ری لی جیگیر ببوو. به گه یشتنی هیزی پيشمه رگه له پاسدارانی جه ماران درانه بهر هه لمه تی پرووخینه ر و هیزی دوژمنیان به ره و ئاواپی شیوه برسی راونا. هه ر له و کاته دا به پیی بریاری فه رمانده ری عه مه لیات دهسته یه کی دیکه له نزیک ئاواپی، هیزی هه لاتووی دوژمنیان خسته گه مارو و له گه ل هه ر هه لمه تیکیان به چه ندین که سیان ده کوشت. سه ره نه نجام پاش شه ریکی دهسته وه یه خه که تیکۆشه رانی نه غه ده شانازییه کی پر له سه روه رییان بو لاپه ره کانی ده فته ری هیزی پيشمه رگه زیاد کرد و توانیان به فیداکاریی خویان چوک به هیزی جه ماران داده ن. له و داستانه له بیر نه کراوه دا نزیک به ۵۰ که لاکه هیزی دوژمن له مه یداندا که و تبوو، ته نانه ت فه رمانده ی گوردانی سپای پاسدارانی محه ممه دیار ده بینرا. هه روه ها ده یان چه کی جوړاوجوړ وه ک ده سکه وتی پيشمه رگه نه ژمار کرا و به هه زاران فیشه کی جوړاوجوړیان له گه ل خویان هینا. نه وه ی گرینگ و جیی سه رسوورمان بوو بو هیزی دوژمن، باوه ری به شکستی هیزه کانی نه ده کرد چونکی نه وان به نیاز بوون به و هیرشه، هه م نه و ناوچه ئازاده داگیر بکه ن و هه میش زه بریک له پيشمه رگه بدن. به لام روون و ئاشکرایه به درژیایی نه و خه باته هه میشه هیزه کانی دوژمن، تامی تالییان به ده ست هیزی پيشمه رگه ی دیموکراته وه خواردووه و له و رۆژه شدا هه ر به و ئاقاره یاندا بردن. به لام له هه موو گرینگتر پرژانتر بو هیزه کانی ریژیم نه وه بوو که له شه ریکی چه ند سه عاته و دهسته یه خه دا، هیزی پيشمه رگه هه موو سه لامه ت بوون له کاتیکدا نه وان هیرشیان هینایه سه ر پيشمه رگه.

۲۶ ی سه‌رماوه‌ز و زه‌بری به‌هیزی هیژی شاهۆ

هیزیه‌کانی پیشمه‌رگه‌یی حیزبی دیموکرات وه‌ک نه‌ریتیک روژه میژوو‌ییه‌کانی حیزبه‌که‌یان له‌کات و ساتی خۆی دا له‌ریگی زه‌برلیدان له‌هیزیه‌کانی کۆماری ئیسلامی به‌رز دهنرخاند، به‌نزیك بوونه‌وه، به‌تایبه‌تی له‌ روژی ۲۵ی گه‌لاویژ سال‌روژی دامه‌زانی حیزب و ۲۶ی سه‌رماوه‌ز که پیشمه‌رگه‌ وه‌ک روژی خۆی چاوی لی ده‌کرد جموجۆلیان زیاترو به‌رفراوانتر نیشان دهدا و به‌شی هه‌ره زۆری هیزیه‌کان له‌بیری کچی‌به‌کچی بو لیدانی هیزی دوژمن بو، ئەو دیارده‌یه له‌ دوای دیاری کردنی روژی پیشمه‌رگه له‌سالی ۱۳۶۳ زیاتر خۆی نیشان دا. بو‌ئه‌م ژماره‌ی کوردستان له‌ستوونی «هه‌گبه‌ی شاخ و شوپش» دانه‌بری کاریگه‌رو دوژمن شکینی هیزی شاهۆ له‌مانگی سه‌رماوه‌زو له‌به‌ره‌به‌ری ۲۶ی سه‌رماوه‌ز و سالی ۱۳۶۴ له‌هیزی شاهۆی قاره‌مان دهنووسینه‌وه. بو‌پیکانی ئەمانجی روون و هه‌لسه‌نگیندراو ده‌سته‌یه‌ک له‌ فه‌رمانده‌و پیشمه‌رگه‌ قاره‌مانه‌کانی هیزی شاهۆ بو وه‌شاندی گورزی خۆیان گه‌لاله‌یه‌کی ریک و پیک داده‌ریژن تا بتوانن له‌روژی دیارکراو زه‌بری خۆیان بوه‌شین و ئەرکی پین ئەسپێردراویان به‌رپوه‌به‌رن. دوای ته‌واو بوونی کاری شناسایی فه‌رمانده‌ی به‌توانا سه‌ید فه‌رج حوسینی به‌خۆیه‌وه ۷ که‌س له‌کورانماندوونه‌ناس شه‌هیدان: ئەنوه‌ر ده‌رویان، قادر وه‌لدبه‌گی، عه‌زیز سه‌لیمی، سی پیشمه‌رگه‌ی دیکه، له‌ ئازاترین پیشمه‌رگه‌کانی لکی شه‌هید «نادر» بو روژی دیاری کراو ئاماده‌ ده‌کا و روژی ۲۳ی سه‌رماوه‌ز له‌بنکه‌ی خۆیانه‌وه سه‌رکه‌وتن و به‌دیوی «گاکوژه» دا بو‌سه‌ر ئاوی سیروان شوپ بوونه‌وه. له‌و ناوچه‌یه‌یه‌کی له‌ریگا ناخۆشه‌کان مه‌یدانی مین ریگی پیشمه‌رگه‌ی به‌ته‌واوی ئاسته‌نگ کردبووه به‌لام قاره‌مانانی ئەو ده‌قه‌ره له‌مه‌یدانی به‌کرده‌وه بار هاتبوون له‌میژ بوو ده‌ست و په‌نجه‌یان له‌گه‌ل ئەو ناهه‌موارییان نه‌رم ده‌کرد. هه‌ربۆیه زۆر

زیره کانه له تاریکی شهو که لک وهرده گرن و له مهیدانی مین و جاده ی «دوونائو»- «مه رخیل» تیده پهن وله به رزاییه کانی زال به سهر جاده ی دوو ئاو - پاوه نزیک تونیلی «دهره ویوه» که شوینی مه به ست وکه مین دانانه وه دیاری کراو بوو خویمان حه شاردا. ئه و شوینه که پلانی عه مه لیاتی لی داریژرابوو سه خترین و ئاسته مترین و شوینیکی هه لیدی ری ناوچه ی هه ورامانه، له نیو قوولایی دوو چیای سه رکه ش و به رز و گهر دنکه ش، لای باکور «نانه ویژه» و لای باشوور «که له قه ند» ی هه لکه و توه جاده یه کی باریک و ته سک له لای نانه ویژه وه له قه د شاخه که هه لکه ندراره و چومی پاوه له نیو ئه م قوولاییه له رۆژه لاتوه به ره و رۆژاره له ژیر جاده که وه سه ره و خوار ده بیته وه و چند سه د میتریک خوارتر تیکه ل به ئاوی سیروان ده بیته وه. به و پییه دهرده که وی ته نیا ریگای هاتووچو به ری «نانه ویژه»، جاده که یه و به ری جاده و پشتی جاده هه لیدی و چرو سه ختاییه. له لای «که له قه ندی باشووری ئه و شوینه که ریگای چونه خواره وه ی پیشمه رگه کان بو شوینی عه مه لیات و ئه ویش جیگایه کی توش و هه لیدی و سه ره و لیژیکی سه خت و توند به جوریک هه ر شتیک به ر بیته وه تا ناو چۆمه که نه ده وه ستا. هه ر له و کاته شدا چونه خواره وه ی پیشمه رگه کان بو سه ر جاده به رووناکایی ئیمکانی نه بوو بویه له گه ل تاریک داهاتنی هه و له ژیر رینوینی فه رمانده که یان به ره و خواره وه داکشان و پاش په رینه وه له ئاوی پاوه، بو له داوختنی هیزه کانی ریژیم خویمان مات دا، تا ده مه و به یانی بیجگه له چند ماشینیکی مه دهنی هیچ هیزیکی دوژمن له هاتووچو دا نه بوو فه رمانده که یان کاتیک ده زانی له که مینی شه و هیچی ده ست ناکه وی بریار ده دا له که مین دا بمینه وه به لام بریار ده دا له و ۷ که سه ۵ که سه له نزیک جاده له داوینی که له قه ندی بمینه وه و دوو که سه که یتر له به رزاییه کان بو پشتیوانی له وان به رگری کردن له هاتنی هیزی یارمه تیده ری دوژمن. له و سه ره و بنده بو به رپرسانی سپای پاسداران نیسان پاترولیان تازه هینابوو کوردستان له دوانیوه رۆ یه ک دانه له تونیله وه دهرده که وی که لی به شک وگومان ده بن که نه کا ماشینی شه خسی بی چند ده قیقه ی دیکه ۵ دانه له و ماشینانه له تونیله که وه سه رده ر دینن و

بی ئه وهی پیشمه رگه کان دوو دلّیک له عه مه لیات بیته پیش، به نزیك بوونه وهی ماشینه کان زور ئازایانه وهه لۆ ئاسا هر کام یهك دانه یان بهر دهریژی چهکی خویان دهن دوو له ماشینه کان له جاده وه بو ناو ئاو خلور دهنه وه و سی دانه ی دیکه ش به ئاوری پیشمه رگه کان تیک دهنه کی زه بریکی کاریگر له هیزی دوژمن دهنه شینن و دهیان کهس دهنه کورن و ه ماشین له ناو دهن، ئه وهه له مه ته شوپر شگی رانه هینده له نه کاو چاوه پروان نه کراو بوو که هیزه کانی ریژیم له و ناوچه یه به ته واوی په شوکاو تاسان وکه نه یان توانی هیچ دژکرده وه یهک له خویان نیشان بدن، هر چه ند هیژیکی جاشی ریژیم که ته ئمینی جاده تا نزیك دهره وه یوه یان له ئه ستو بوو به ره و شوینی رو داوه که وه جووله دهنه ون ئه وانیش دهنه ونه بهر دهریژی دوو قاره مانه که ی پشتیوان که ژماره یهک دهنه کورن و بریندار دهنه کن. له و عه مه لیاته دا نوینه ری خومه یی به ناوی « موسه وی» له گه ل دوو ئاخوندی دیکه و چه ند فه رمانده ی سپا له روژئاوای ئیران بو به ره ی شه ر بو سهر دانی به ره ی نه وسود که هیزه کانیان بو چه ند سالیک زه بونی دهستی پیشمه رگه کانی هیزی شاهو ببوون و جو له یان لی برابوو بو دوزینه وهی ریگا چاره یهک روویان له و ناوچه یه کردبوو که به له دهست دانی گیانی خویانی لی که وته وه. دیاره هر ئیواری ئه و روژه رادیو بی بی سی هه والی کورانی نوینه ری خومه یی چه ند فه رمانده یه کی سپا به دهستی تیکوشه رانی دیموکرات بلاو کرده وه. لیره دا پیویسته ئامازه به چه ند مه سه له یهک بکری. که تیکوشه رانی دیموکرات له شوینیک عه مه لیاتیان به ریوه برد که هیچکات دوژمن چاوه پروانی لی نه دهنه کرد و وهک شوینیکی ئهن چاوی لی دهنه کرد و به دهیان پایه گاو ته ئمینی سهر جاده ته زرابوو. له وه گرینگتر ته نیا ۷ پیشمه رگه قاره مان له وه ها روژیک و سهر ماو سه خله تیکدا چه ندین شوینی دژوار ببری و بتوانی له نیو جه رگه ی دوژمن به و تیعداده که مه وه زه بری کوشه نده له دوژمن بده ی ئه وه بیجگه به بیرو باوه ری کورانی دیموکرات نه بوایه چ شتیک دهنه توانی ئه وهه له مه ته قاره مانانه یه به ریوه به ری له هه موو گرینگتر زه بری ئاوا به ژان له دوژمن و دواتر ساغ و سلّامه تی پیشمه رگه کان ئه وه نده ی دیکه تارانی له رزاند.

گه لاله ی جوان و سه رکه وتنی به نرخ

نیوه راستی دهیه ی ۱۳۶۰ی هه تاوی له باری نیزامیه وه سالانیک ی پر له سهروه ری و فیداکاری پیشمه رگه ماندووی نه ناسه کانی دیموکراته، له بهر ئه وه ی هم پیشمه رگه به ته واوی پارتیزانی بار هاتبوو هم زهبری کاریگه ر له دوژمن ده درا و شه هیدی پیشمه رگه ش که م ببوو. ته نیا له سی مانگی هاوینی ۱۳۶۵ ئه گه ر به راوردیک بکه ی ن بو راستی ئه و قسه یه ده توانین بلین ته نیا له و سی مانگه دا، زیاتر له ۷۰۰ کهس له هیزی دوژمن کوژرا و، ۱۵۰ کهس ئه سیر و به سه دان قه بزه چه کی جوړاوجوړ و به دهیان هه زار فیشه کیش دهسکه وتی پیشمه رگه بووه. ئه مه له کاتیکدایه ریژه یه کی زور له عه مه لیاته کانی پیشمه رگه له شوینیک باس نه کراون و ئاماره کانی له بهر ده ستدا نییه. هه روه ها له به رامبه ریشدا ۷۰ کوری قاره مان و لیوه شاوه ی حیزب شه هید بوون. مه به ستی من ته نیا یه ک عه مه لیاتی هیزی پیشمه رگه یه له ناوچه ی مه هاباد و له مانگی خه رمانانی سالی ۱۳۶۵ی هه تاویدا که پیشمه رگه چون له قوناغه سه خته کانی خه باتدا به ربه رکه کانی کردوه. سالی ۱۳۶۵ی هه تاوی هیزه کانی حیزبی دیموکرات له کاتیکدا ده ستیان به زه بر وه شانندن له هیزی داگیرکه ر کرد، که ریژیم زوری هه ول دا پیش به هه لسووران و چالاکی پیشمه رگه بگری و، به به رده وامی هیزی له کوردستان زیاد ده کرد و به دهیان و سه دان پایه گا و گرووه ی زه ربه تی له ناوچه جوړاوجوړه کانی کوردستان، له پشت ئاواپیه کان و سه ر ته پو لکه و ریگا و جاده کان و هه موو شوینه ستراتژی و ئه سته مه کان، هم پیش به هیزی پیشمه رگه بگری هم خه لکی پی چاو ترسین بکا که نه توانن هاوکاری رو له کانیا ن بکه ن. دیاره هه ر

کات زهبریکی ویده کهوت، له هر ناوچه یه ک زه ربه تی لی زیاد ده کرد و تهنانهت له هه ندیک ناوچه و به تایبه تی له ناوچه ی مه هاباد قه رارگای «سیدالشهدا» ی جیگیر کردبوو. هه روه ها هه ولی دهاد شه ری کوردستان په ره بستینی بو ئه وه ی که سه ربازه کورده کانیش زیاتر تیوه بگلین. له لایه کی دیکه وه بو ترساندن پيشمه رگه، سیاسه تی ئازار و ئه زیه تی بنه ماله که یانی گرتبوه بهر بو ئه وه ی روله کانیان له خه بات و تیکوشان شل بکاته وه. به پیی ئه و بیرو که یه سه رانی سیاسی و نیزامی ریژیم پینان وابوو، ده توانن هیزه کانیان له دهستی زه بری کاریگه ری پيشمه رگه رزگار بکهن، که چی له گه ل هه موو ئه و پیلانانه ی که ریژیم دایرشتبوو تیکوشه رانی دیموکرات به لیزانی ته واوه، توانیان له سه رانسه ری کوردستان زه بری کوشنده له هیزی کوماری ئیسلامی بدهن. لیزه دا باس له رۆژی ۵ی خه رمانانی سالی ۱۳۶۵ ده که یین که هیزه کانی کوماری ئیسلامی به دهستی روله کانی هیزی «پیشه وا» وه دامابوون. به پیی گه لاله یه کی داریژراو، بو پیکانی مه به سستی شو ر شگیرانه ی خویان رۆژی ۵ی خه رمانان نیوان گونده کانی «گاگه شی سه ری» و «گاگه شی خواری» و «شه گربه گ» و «میره سی» یان دیاری کرد و، پاش نیوه رۆی هه مان رۆژ بو که مینیکی چه ند لایه نه خویان ئاماده کرد و له شوینی مه به ست چاوه روانی هیزی ره شی ریژیم مانه وه. پيشمه رگه قامک له سه ر ماشه ی تفه نگ ئاماده بوون بو ئه وه ی به داگیرکه ران بلین ئیوه خاوه ن مال نین و برۆنه وه مالی خوتان. له و کاته دا کاتر میر ۵ی دو انیوه رۆ دوو تو یوتای پر له نه فه راتی دوژمن له نیوان گونده کانی «گاگه شی سه ری» و «گاگه شی خواری»، که وتنه داوی تیکوشه رانی مه لبه ندی پیشه وای خوراکر که زور جه سوورانه لیتان راپه رین و ژماره یه کیان کوشتن و ژماره یه کیش رایان کرد. هاوکات دوو ده سته ی دیکه بو ئه وه ی دوژمن نه توانن شوینی که مینی پيشمه رگه کان ئاورباران بکهن، پایه گای گونده کانی هه ردوو گاگه شیان دایه بهر ده سرپیژی چه که قورسه کانیان. له هه مان کاتدا ده سته یه کی دیکه له قاره مانانی هیزی پیشه وا له نیوان گونده کانی «گاگه شی سه ری» و «شه گربه گ» که مینیان بو دوژمن نایه وه و هاوکات ده سته یه کی دیکه خویان له پایه گای «شه گربه گ» نزیک کرده وه هه تا زه بریکی کاریگه ر له دوژمن

بدن. له سه عاتی ۳۰:۵۰ ی خوله کی ئیواری توپوتایه کی دیکه که و ته که مین و، هه موو سه رنشینه کانی کوژران و هاوسه نگرانی دیکه شیان پایه گای «شه کر به گ» یان به چه کی جوړاوجوړ ناگر باران کرد. له گه ل به رزبوونه وهی دهنکی چه کی پيشمه رگه، هیزی دوژمن وهک هه میسه دهستی به توپبارانی ناوچه کرد و هیزی یارمه تیدریش رهوانه ی مهیدانی شه ر کردوه. هیشتا هیزی یارمه تیدر له گرووهی زه ربه ته که ی دوور نه که وتوته وه که له نیوان گونده کانی «شه کر به گ» و «میره سی»، له لایه ن پيشمه رگه وه هی رشی ده کریته سه ر و ژماره یه ک له هیزی دوژمن له وهی ده کوژرین و به م شیوه یه پیش به هیزی یارمه تیدره ی ریژیم ده گرن. هیزی دوژمن پاش ئه و شکسته له هه موو شه رگه کان بو سه عاتی ۷ ی ئیواری خو ی سازمان ده داته وه و له ژیر ئاوری توپخانه یه کی قورس هی رش ده کاته وه، به لام دیسان له سه ر ریگا هیزی پيشمه رگه پیشی پیده گری و شه ریکی گهرم ده ست پیده کا. سه ر نه جام پاش ۳ سه عات شه ر و به ربه رکانبی خوړاگرانه توانیان هیزی دوژمن تیک بشکینن و له سه ریه ک نزیک به ۵۰ که س له هیزی دوژمن کوژرا و، ژماره یه کی به رچاویش بریندار و دیل له مهیدانی شه ر به جی ما و، هه روه ها چه ک و چولی به رچاو ده سکه وتی تیکوشه رانی مهیدانی خه بات بوو. خالی سه ره کی و هه ره گه وره ی ئه و عه مه لیاته له وه دا ده بینرا که پاش ۳ سه عات شه ری ده سته ویه خه، ئه ویش له شوینیک که هه موو به پایه گا و هیزی دوژمن ته نرابوو، هیزی پيشمه رگه هه موو ساغ و سلامه ت بوون. ئیواری پاش تاریکان به سه روودی شوړشگی پری و دیل و ده سکه و ته وه مهیدانی شه ر یان به جی هیشت. ئه مه له کاتیکدایه که هه موو گونده کانی ئه و ناوچه یه هیزی دوژمنی لی جیگیر بووه و پایه گایان له نیو ئاوی یا له ده ور به ری ئاواپیه کان داناوه. خالیکی دیکه که زور گرینگ بوو شوینی عه مه لیات و گه لاله ی عه مه لیات بوو، به جوړیک که هه موو فه رمانده کانی دوژمن له دوا ی عه مه لیات سه ریان سوور مابوو که تیکوشه رانی دیموکرات له چ شوینیکی ئاسته م زه بریان لیداون.

شهره‌کی بوغده‌که‌ندی، چاوه‌روانیی خه‌لک و دۆشدامایی ریژیم

دوایی شاری کوردستان که له کۆتایی مانگی خهرمانان و سهره‌تای پاییزی سالی ۱۳۶۰ی هه‌تاوی که‌وته به‌ر په‌لاماری هیزه‌کانی کۆماری ئیسلامی، شاری بۆکان بوو. له میانداو و سه‌قز و «ساینقه‌لا» وه تا بۆکان شه‌ر و پینکادانی وا گه‌وره ده‌که‌وته وه به‌ جوړیک چه‌ند سه‌عاتیک ستوونی دوژمن له وه‌ستان ده‌که‌وت و دیسان سه‌رله‌نوی به‌ ئیحتیات وه پیشه‌رویی ده‌کرد، سه‌رئه‌نجام که له پوژی ۱۱ی مانگی په‌زه‌بری سالی ۱۳۶۰ شاری بۆکان داگیر کرایه وه و، هیزی پیشمه‌رگه شاریان به‌جی هیشته و، به‌ گه‌یشته‌نی هیزی دوژمن بو ده‌وری شار، به‌ره‌به‌ره له شوینه ستراتیژییه‌کان جیگیر کران. هه‌ر ئیواری ئه‌م پوژه چه‌ند که‌سیک له حه‌مامیان ده‌گرن و له نزیک ئاویی داشبه‌ند گولله‌بارانیان ده‌کن و عه‌ولای حه‌سه‌ن موکری له گه‌ل چه‌ند که‌سی دیکه له قه‌راغ شاری بۆکان ده‌گرن و ئه‌وانیش گولله‌باران ده‌کن. ئه‌وه ده‌سپیک دیکتاتورییه‌تی ره‌شی ئیسلامی به‌سه‌ر ئه‌و شاره‌دا بوو که پاش چه‌ند سال هه‌لمژینی هه‌وای ئازادی، به‌سه‌ریاندا زال ببوو. دوا به‌دوای جیگیربوونی هیزی داگیرکه‌ر، به‌سه‌دان که‌س له به‌ندیخانه خران و به‌ ده‌یانی دیکه ئیعدام کران و به‌ چه‌ندانیش بی سه‌روشوین کران. هیزی پیشمه‌رگه که ئالوگۆریکی دیکه به‌سه‌ر کار و تیگۆشانیدا هات، ده‌بوو پیندا چوونه وه‌یه‌ک به‌سه‌ر هه‌لومه‌رجی نویدا بکا. ئه‌گه‌رچی ئه‌زموون به‌ شیوه‌یه‌کی به‌رچاو و زۆر نه‌بوو به‌لام توانیان هیندیک تاکتیک بگۆرن و خۆیان سازمان بده‌نه وه و هیندیک جار به‌رپه‌رچی په‌لاماری دوژمنیان بو سه‌ر ناوچه‌ی ژیر ده‌سه‌لاتی خۆیان ده‌دایه وه و زه‌بری باشیان لیده‌دا و هیندیک جاریش خۆیان له جاده‌ی سه‌ره‌کیی

نیوان شاره کان نزیك ده کرده وه زه بری زور کوشنده یان له هیزی دوژمن دده. نه وه یان که که مین نانه وه بوو یه که مین قوناغی گورپینی تاکتیکی پېشمه رگه له خه باتی چه کداریدا بوو. هیزی پېشمه رگه ورده ورده له گه ل نه م تاکتیکه نوییه راهات و دهسکه وتی باشیشی بو ی هه بوو. سه ره رای نه وه ی هیزی پېشمه رگه له باری جوغرافیا ییه وه له زورینه ی خه لک دور که وتبو وه وه، به لام خه لک به چاوی پوله کانی خویان چاویان له پېشمه رگه ده کرد و هه میشه درگای مالیان بو نه وان ناوه لا بوو. پاش نه وه ی دوژمن له شار به ته واوی جیگیر بوو هه ر جاری په لاماری شوینیکی رزگار کراوی دده و، له بهر نه وه ی چاوه پروانته کراو بوو جار جاره به داخه وه دهسکه وتیشی ده بوو، به لام له زوربه ی کاته کانا په لاماره کانی تیک دهسکا و ژماره یه ک کوژراوی لی به جی دده ما. نه وه ی مه به سستی نیمه یه له «هه گبه ی شاخ و شورش» ی نه مجاره دباسی لی بکه مین حه ماسه ی گوندی «بوغده که ندی» یه چاوه پروانی خه لکی لی که وته وه، چونکی پیش له وه ریژیم هی رشی کرده سه ر به ندیخانه ی حیزب له ناوایی «دار به سه ر» و نه وه ش کاریگه ریی خرابی له سه ر خه لک دانا بوو. پوژی ۲۹ ی گه لاویژی سالی ۱۳۶۱ ی هه تاوی لکیک له پېشمه رگه کانی دیموکرات له بوکان، به فرماندهی شهید علی بالدار له ناوایی «بوغده که ندی» له نزیك شاری بوکان ده میننه وه و خه ریکی پشودان دهن که کاترمیری هی به ره به یانی پوژی ۳۰ ی گه لاویژ، هیزی سپای پاسدارن له شاری بوکانه وه په لاماری نه و گونده دده ن. هیزی پېشمه رگه کاتیک ده بیستن دوژمن له هه موو لایه که وه په لاماری هی ناوه بریار دده ن توله ی هه موو نه و هی رشانه ی لی بکه نه وه که له زستان و به هار بو سه ر خه لک و پېشمه رگه ی کرد بوو، بو یه به بریاری فرماندهی پېشمه رگه یا هه موویان شهید دهن یا زه بریکی کاریگه ر له دوژمن دده وشینن. دوژمن هه روه ک جاره کانی پیشوو بو کوشتنی خه لک خویان به ناواییدا کرد. به لام تیکو شه رانی دیموکرات له دهوروبه ری ناوایی وه ک هه لوی چنگ به گر لییان راسان و شه ریکی زور گه رم و ده سته و یه خه ده ستی پیکرد و له هه موو لایه که وه به چه کی دستیان دوژمنیان زه بوون و داماو کرد. شه ر به جوړیک گه رم بوو که هیزی دوژمن پرووی له هه ر جیگایه ک کرد بایه ده که وته بهر ناوری چه کی پېشمه رگه و جهنده کیان

لئ بهجی دهما. سهرئ نجام تا کۆتایی شه پ که هیزی پیشمه رگه ی
 قاره مان له بۆکان لاپه ره یه کی پر له حه ماسه و سه روه رییان به
 لاپه ره کانی خۆیان زیاد کرد، جهنده کی ۷۰ کهس کوژراو و بریندار له
 مهیدانی شه پ بهجی ما و دهیان کهس بهدیل گیران. دستکه وتی چهک و
 چۆلش بیجگه له کالیبر ۵۰ نزیک به ۵۰ قه بزه چهک و چۆل و ههزاران
 فیشهک و وهسایلی نیزامی دهسکه وتی هیزی پیشمه رگه بوون. ئەو
 حه ماسه خولقاندنه که له دهفته ری بیره وه ریی هیزی پیشمه رگه ی
 دیموکراتدا تۆمار کران به خوینی دوو خه باتکاری ریگای رزگاری
 نه ته وه که مان به ناوه کانی تاهیر ئەمین و محمد قادری سوور بوو.
 له و خۆراگریه قاره مانانه ی دیموکرات پیویسته ئاماژه به چه ند لایه نی
 ئەو سه رکه وتنه بکری: یه که م: عه مه لیات له شوینی ک به ریوه چوو که
 دوژمن له رادیو تاران وه هه ر پۆژی دهیان گوندی ده خوینده وه که له لایه ن
 هیزه کانییه وه له ژیر دهسه لاتی پیشمه رگه بووه و، به ناو «پاکسازی»
 کراوه هه ر ئەو زه بره کاریگه ره ی ویی که وتبوو به سه رکه وتنی خۆی
 له رادیو تاران خویندرا یه وه، به لām خه لک وهک شاهید به چاوی خۆیان
 دیتیان فروفیشالی دوژمن بۆ وره دان به هیزه تیک شکاوه کانیه تی.
 دووهه م: شوینی عه مه لیات نزیک شاری بۆکانه و ئەو پۆژه خه لک
 هه موو کاریکیان ته عتیل کردوه له سه ربانی ماله کانیانه وه چاویان له
 سه رکه وتنی پیشمه رگه ده کردو خوشحالی هه موو به شی شاری داگرتبوو.
 سیهه م: راسته له شو پشدا هه ر سه رکه وتنی خۆینی دهوی
 به لām له راستیدا فیداکاریی ئەو دوو شه هیده له و پۆژهدا نیشانه ی
 سه ربه رزیی نه ته وه که یان و حیزبه که یان بوو که توانیان به
 خوینی خۆیان دهسکه وتیکی گه وره بۆ گه له که یان تۆمار بکه ن
 هه م له رووی سیاسییه وه هه م له رووی نیزامییه وه تا ئیستاش
 وهک دهسکه وتیکی گه وره چاوی لیده کری، پۆحیان شاد.

تۆله به سه بره ئه مان به زه بره

لاپه ره زيرينه كانى خه بات و تيكوشانى پرشكوى هيزى
 پيشمه رگه ي حيزبى ديموكراتى كوردستان پراوپره له نازايه تى
 رۆله گيانبازه كانى ئه م گه له له پيناو رزگارىي نه ته وه كه ياندا.
 له م ژماره يه «كوردستان» و گوشه ي «هه گبه ي شاخ
 و شوورش» لاپه ره يه كه له ناوچه ي سه قز هه لده ده ينه وه.
 سه ره تاي مانگى خه رمانانى سالى ۶۳ هه تاوى، ده سته يه ك
 له كادر و پيشمه رگه ي كوميته ي شارستانى سه قز له نزيك شار
 خه ريكي به رپوه بردنى كارى حيزبى بوون كه له پر لاي ئيواري ريزيم
 هه ستيان پيده كا و له خوار ئاوايى «ئاچى» شه رپكى سه خت روو
 دها و زوو پاشه كشه به هيزى ريزيم ده كهن. ئه گه رچى ريزيم
 شكستى خوارد به لام كادري به توانا و رووناكبيرى ناوچه ي سه قز
 «خاليد زهكى»، خوشه ويستى خه لكى ناوچه ي سه قز بريندار ده بى
 و پاش چهند سه عات به ربه ره كانى له گه ل مه رگ شه هيد ده بى.
 هاوسه نگرانى كه بو له ده ستدانى كورپى چالاك و تيكوشه رى وه ك
 خاليد زهكى به داخ بوون، برياريان دا له شوينى بريندار بوونى شه هيد
 خاليد چالاكيبه ك كه يه كيك له ده يان سه ره وهرى و شانازىي هيزى
 شه هيد عه زيز يووسفى كه له ناوچه ي خولقاندى به رپوه به ن. بو ئه م
 مه به سته فه رمانده رانى پيشمه رگه له كو بوونه وه يه ك بريارى كو تاييان دا.
 بو ئامانجى ديارى كراو لكى يه ك و سى و ئه ركانى هيز،
 ناوچه ي گه ورك و جاده ي سه قز بانه كو نترول ده كهن. لكى
 دوو له ناوچه ي سه رشيو له ده وروبه رى ئاوايى «كه سنه زان»
 و «سماقلوو» مانه وه و چاوهرپى فه رمانده كانيان بوون.
 پيشمه رگه ي خاراوى مه يدانى خه بات له ماوه ي ئه م چهند
 ساله دا له مه يدانى شه ردا ئه زموونيكى زورىان كو كر دبووه،
 خه لكى گونده كانى «قه به غلوو»، «هيجانان»، «قشلاخه كان»،
 «كو ننه لان»، «مه رخوز» و «ئاخكه ند» به بينينى ئه م هه موو
 پيشمه رگه ريكوپيكه دلخوش ببوون و پيشوازيان لى ده كردن،

چەند رۆژ لەو گوندانە پشوویان دا و کۆبوونەووە بۆ خەلک گیرا. تیمی شناسایی بۆ دوو رۆژ لە پشتی «ئایچی» و «عەلیاوە» مایەووە و رینگای بانەیی خستە ژیر چاودیری و شوینی دیدەبان و تەئمینی جادەیی و کاتەکانی هاتوچۆ و هەموو جموجۆلیکی دوژمن شناسایی کرا. هەرچەند خەلک هەستیان بەو کەردبوو کە عەمەلیاتی گەورە لەرێدایە، بەلام تەنیا فەرماندەکان دەیانزانی کە چ گەلەلەیهکیان بەدەستەووەیە هەر لەو کاتەشدا بە پێشمەرگەکان هەوال گەیشت کە رێژیم زانیویەتی هیزی پێشمەرگە لەدەوری شاری سەقز لە جوولەدایە و هیزەکانی خستوووە تەئامادە باشەووە. تیکۆشەرانی دیموکرات لە کاتی خۆی دەسبەکار بوون و زۆر بەنهینی خۆیان گەیانده بەرزاییەکانی پشتی «ئایچی»، «عەلیاوە»، «قشلاخ» و بەرامبەر «تەمۆغە» و تاکوو لای نیوهرۆ لەوێ مانەووە. دوانیوهرۆ تیمەکان بەپێی گەلەلە دابەش کران و هەر تیمیک بەرەو شوینی خۆی وەرێ کەوت. تیمیک بە فەرماندەیی شەهید «ئەحمەد تەمۆغەیی» بۆ سەر رینگای سەقز بانە لەنیوان «قشلاخ» و «تەمۆغە» کە زۆر شارەزای ئەو بەشە بوو، جیگیر بوون. تیمیکی دیکە بە فەرماندەیی شەهید «رەحمەت دەست‌ئاموز» و «ئەحمەد وەکیلی» بۆ پشتی «عەلیاوە» لەسەر رینگای ئەسلیی سەقز بانە. هەر وەها کۆمەڵیک کورپی شەپرکەر و لیوێشاو، ژمارەیهک پێشمەرگەیی کارامە لە پێش ئاویی «ئایچی» لە پینچ کیلومێتری پادگان، کە شوینی سەرەکیی تۆلەکردنەووە بوو، ئامادە بوون. تەواوی تیمەکان لە کاتی خۆیدا گەیشتنە شوینی مەبەست و دیاریکراوەکان لە نزیک رینگای ئەسلیی سەقز بۆ بانە، چەند دەستە لەنیو گوندی «ئایچی» کە هەموو کات نمونەیی کوردایەتی و نیشتمانپەروری بوون، بە دیتنی پێشمەرگەکان بەپیریانەووە هاتن و، باسی شەهیدبوونی «خالید» و ئازایەتیەکانیان دەکرد. کاتژمێر ٤ی دوانیوهرۆ سەرەتاکانی مانگی خەرمانان، بە پێی بەرنامە یەکەم تیم بە فەرماندەریی شەهید «ئەحمەد تەمۆغەیی» لە نزیک قشلاخ هیزشیا ن کردە سەر تەئمین و دیدەبانەکان و هاوکات ماشینیکی

دوژمنيان خسته داوه وه و، تيمی دووهه ميش هه لوئاسا به خبړايی توانيان پشتی عه لياوه كو نترول بكن و ريگره كان بكوژن و به دليل بگرن. ههروهك چاوه پوان بوون به به رزبوونه وهی دهنگی ته قه، يه كه م گرووی يارمه تيدر له سه قزه وه هاتنه مهيدانی شه، تيمه كانی «نایچی» كه خويان بو تولهی «خالید زهکی» ناماده كردبوو، بيدهنگ له سهنگه ردا بوون. هيژه كانی دوژمن كه چند ماشين بوون به سه ر كه ميني پيشمه رگه دا تيپه رين و، چوونه نزيك «عه لياوه» و له وي كه وتنه نيو كه ميني به شيکی تر له پوله كانی حيزب و گهل. مهيدانی شه ورده ورده گه وره تر بووه، له به ره ی «قشلاخ» و «عه لياوه» دوژمن زه ربه ی باشی خوارد و تيك شكا. هيشتا سه عاتيک تينه په ری دووهه م گرووهی زه ربه تی يارمه تيدر له سه قزه وه به ره و مهيدانی شه هاتن و زور زو و غافلگير کران و، له پيش گوندي «نایچی» له شوینی شه هيدبوونه كه ی «خالید»، كه وتنه نيو داوی هيژی پيشمه رگه، ئەم پيشمه رگانه هه ر كام قه لایه ك بوون له وره و باوه ر. شه ريکی قورس و نزيك له م شوينه دا بو ماوه ی ۳ كاتر ميتر دريژه ی كيشا، دوژمن كه زانی له چ داويك كه وتوه، زور بی به زه بيانه ده و روبه ری گوندي «نایچی» ی توپاران كرد و چهند گولله توپ له نيو ئاوی كه وت، به لام به خو شيبه وه زه ره ری گيانی نه بوو، پيشمه رگه به باشی له سه ر ئەم ريگايه دا زه ربه يان وه شان د و خوړا گريان كرد و، ريگيان نه دا ئەم به كرگير اوانه يه ك ههنگاو بو پيشه وه بين، تيمه كانی پشتيوان به ئاربيجی و خومپاره ی ۶۰ ميلي و چه کی بی كه ی سی پشتيوانان له هاوسهنگه رانان ده كرد، به جوړيک هيژی دوژمن هيژ و توانای لی برا و نزيك تاریکی هه وا به ره و سه قز پاشه كشه ی كرد. له م شه ره حه ماسيبه دا كه به سه ر كه وتنی هيژی پيشمه رگه كو تاي هات، به ده يان كه س له هيژی ريژيم كوژران كه يه ك له وان جاشيکی به ناوبانگ و فه رمانده ی عه مه لياتی سه قز بوو به ناوی «مه نسور به ناتيان» و، چهند ماشینی ريژيم ده ستیان به سه ردا گيرا و هه ر له وي سووتينران، هه روه ها ۱۸ كه س له به كرگير اوان و خو فروشان به دليل گيران. له خولقاندنی ئەم سه روه ری و حه ماسه يه دا پيشمه رگه هيچ چه شنه زيانيکی به ر نه كه وت و هه موو به سلامه تی و سه روودی «من پيشمه رگه ی كوردستانم» گوندي «نایچی» يان به جی هيشت.

دالاهۆ، مهیدانیکی نوێ دژی داگیرکه‌ران

ئه‌گەر باسی هه‌موو لایه‌نه‌کانی هیزه‌کانی حیزبی دیموکراتی کوردستان له رابردوودا به‌وردی وه‌رد بدهینه‌وه ده‌بی زۆر قوول و هه‌مه‌لایه‌نه لاپه‌ره‌کانی قاره‌مانه‌تی هیزی پیشمه‌رگه هه‌لده‌ینه‌وه، به‌سه‌دان و هه‌زاران عه‌مه‌لیات و به‌رخۆدان له میتشک و بی‌ری ئینسان خول ده‌خۆن و داده‌مینی کام یه‌ک له‌وان باس بکه‌ی. کاتیک سه‌ر هه‌لده‌بهرم و له‌هه‌ر گۆشه‌یه‌کی ئه‌م کوردستانه‌ ناوی به‌رزنی هیزی پیشمه‌رگه خۆی نیشان دهدا، له کرماشانه‌وه تا خۆی و سه‌لاماس، خه‌بات و فیداکاریان له بست به‌بستی ئه‌م کوردستانه‌ نه‌خشاوه و لاپه‌ره‌کانی زی‌رینی هه‌ماسه‌کانی کوردستانیان پێ رازاوه‌ته‌وه، ئه‌و پیشمه‌رگانه‌ی له‌گه‌ل لێدانی بالی هه‌لۆ خۆیان رێک ده‌خست و له چیا رژد و هه‌له‌موته‌کان له‌نگه‌ریان ده‌گرت. له‌نیۆ هیزه‌کانی دیموکرات ده‌نگ و سازی زۆر هیز، له‌نیۆ کوردستاندا ده‌نگی ده‌دایه‌وه. یه‌ک له‌وانه که دره‌نگیش درووست بوو، هیزی قاره‌مانی «دالاهۆ» بوو که له‌سالی ۱۳۶۲ی هه‌تاوی مهیدانی شه‌ری خۆی له دژی داگیرکه‌رانی کوردستان رێک خست و بۆ ده‌رپه‌راندنی هیزی داگیرکه‌ر هاته مه‌یدان. کاتیک دوژمنی مالویران ته‌پلی شه‌ری ده‌ست دایه و ویستی خۆی له مهیدانی هیزی تازه دامه‌زراوی دیموکرات تاقی بکاته‌وه، خۆی له‌به‌رامبه‌ر کێوی «دالاهۆ»ی سه‌ربه‌رزدا دیته‌وه و له‌و مه‌له‌بنده‌ش کورانی وه‌ک خه‌لیل خه‌له‌بان و ده‌یانی دیکه لمبۆزی داگیرکه‌رانیان له قور و چلپاوی ئه‌و ده‌قه‌ره وه‌ردا. هه‌موو کاتی که ئاورێک بۆ رابردووی هه‌ماسه‌کانی هیزی پیشمه‌رگه له ناوچه‌ جووربه‌جووره‌کانی کوردستان ده‌ده‌مه‌وه، خه‌م و خه‌فه‌ت هه‌موو ئازای له‌شی ئینسان داده‌گرێ. خه‌فه‌تی نیشته‌نی تۆزی فه‌رامۆشی له هه‌ماسه‌ی هیزی پیشمه‌رگه، تۆمار نه‌کرانی هه‌موو رووپه‌ره‌کانی خه‌باتی هیزی پیشمه‌رگه و زۆر جار ونبوونی ناو و بی‌ره‌وه‌ری ئه‌و

قاره‌مانه‌تیبیه‌ی هیزه‌کانی حیزب خولقینه‌ری ئه‌و شانازیانه بوون. هه‌رچی بی میژووی جوولانه‌وه‌ی کورد له ده‌یه‌کانی رابردوودا له سات به ساتی ئه‌و ساتانه و ئه‌و رۆژه سه‌خت و ناهه‌موارانه و له‌و حه‌ماسه و سه‌رکه‌وتنه شیرین و شکسته تال و ناخوشانه پیک دئ. که‌واته ئه‌و میژوویه خۆی به خۆی قه‌رزداره و ئه‌گه‌ر له رۆژانی سه‌ختی به‌رگری خویناوی و چه‌کداریدا ده‌رفه‌ت و ده‌ره‌تان و بوار و ئیمکاناتی تۆمار کردنی ئه‌و رۆژانه‌مان نه‌بووه، ئه‌م‌رۆ ئه‌گه‌ر ده‌رفه‌ت هه‌یه نه‌یان نووسینه‌وه غه‌دریکی گه‌وره‌مان له‌خۆمان و حیزبه‌که‌مان کردوه. ئه‌گه‌رچی میشکی ماندوو ناتوانی بو فیداکاری و بویری هیزی پیشمه‌رگه له ره‌سته‌یه‌ک که‌لک وهرگری که بتوانی حه‌قی خویان به‌و فیداکاری و لیهاتووییان بدا. لیره‌دا «هه‌گبه‌ی شاخ و شو‌رش» جیگه‌ی هیزی قاره‌مانی دالاهۆ ده‌کاته‌وه باس له فیداکاری ئه‌و هیزه ده‌که‌ین. پاییزی ۱۳۶۴ ته‌نیا سی رۆژ بوو سه‌ری به‌مالاندا کردبوو که ده‌نگوباسی عه‌مه‌لیاتی قاره‌مانانه‌ی ئه‌و ناوچه‌ی له هه‌موو ناوچه ده‌نگی دایه‌وه و شادی خسته دل‌ی خه‌لکی رۆژه‌هلای کوردستان. کورانی دیموکرات به‌پیتی گه‌لاله‌ی ریکوپیکی دارپێژراو، ئیواری ۳ ر‌ه‌زه‌ری ۱۳۶۴ی هه‌تاوی ته‌قسیم کار ده‌که‌ن و به‌بریاری فه‌رمانده‌ری عه‌مه‌لیات ده‌سته‌به‌کار ده‌بن. ده‌سته‌یه‌ک له پارتیزانه‌کانی دالاهۆ کاتر می‌ی ۱۱ شه‌و به‌شیوه‌یه‌کی زیره‌کانه له پایه‌گای ریژیم له «امام حسن ازگله» له ناوچه‌ی سه‌لاسی باوه‌جانی نزیک ده‌بنه‌وه و له‌کاتی دیاریکراودا قرمه‌ی چه‌کی ده‌ستی پیشمه‌رگه و موشه‌کی ئارپیجی بیده‌نگی شه‌و ده‌شکینی و تاریک په‌ره‌ستان ئه‌وانه‌ی له ئیو پایه‌گادا جیگیر بوون به‌ته‌واوی ده‌کوژرین و پایه‌گا به‌ته‌واوی ئاگر ده‌گرئ. هاوکات به‌پیتی ده‌ستوری کاری خویان ده‌سته‌یه‌کی دیکه له تیکۆشه‌رانی دیموکرات پایه‌گایه‌کی دیکه که به‌ناوی فه‌رمانده‌یی و پیرسینلی له ده‌ورووبه‌ری ئه‌وی دانرا هی‌رشیان کرده سه‌ر و قاره‌مانانی دیموکرات له‌گه‌ل یه‌که‌م ته‌قه‌ی پیشمه‌رگه سه‌نگه‌ره‌کانی پیشه‌وه‌ی دوژمنیان ده‌ست به‌سه‌رداگرت و شه‌رپکی ده‌سته‌ویه‌خه له‌نیو پایه‌گا ده‌ستی پیکرد، ئه‌وه له‌کاتیکدایه که پایه‌گای یه‌که‌م به‌ته‌واوی ئاگری گرتوه هیچ چاوه‌روانییه‌ک بو یارمه‌تی نه‌ماوه.

پیشمه‌رگه‌ی قاره‌مانی هی‌زی دالاهۆ له شه‌ریکی حه‌ماسیی ۵ سه‌عاته‌دا توانییان ده‌ست به‌سه‌ر پایه‌گا دابگرن و زیاتر له ۵۰ که‌س بکوژن، ژماره‌یه‌کی به‌ر چاو به‌دیل بگرن و ژماره‌یه‌کی زۆر چه‌کوچۆل و ماشین و لویدیئر ئاگر بدن. خوینبایی ئه‌و سه‌رکه‌وتنه‌ کادریکی تیکۆشه‌ر و خه‌باتگیی به‌ ناوی «سوحبه‌توللا میهرابی»، ئه‌ندامی کۆمیته‌ی شارستانی دالاهۆ بوو.

پیشمه‌رگه‌کانی هی‌زی دالاهۆ دوا‌ی عه‌مه‌لیات له‌ نیوان «خورنوک» و «امام‌حسن» تووشی تیک هه‌لچوون بوونه‌وه و له‌ویش ژماره‌یه‌کیتر له‌ هی‌زه‌کانی دوژمن کوژران. ریژییم هه‌ر به‌وه‌نده نه‌وه‌ستا کاتیک زانی زه‌بریکی کاریگه‌ری خواردوه له‌سه‌ر ریگای پیشمه‌رگه‌کان له‌ نیوان پایه‌گای «امام حسن» و ئاوابی «کوره‌ی» که‌مینان نایه‌وه، به‌لام قاره‌مانانی دیموکرات هه‌ستیان به‌ بوونی بۆسه‌ی دوژمن کرد و هه‌لۆ ئاسا له‌ دوژمن راپه‌رین و که‌مینان تیک شکاند و به‌سه‌ربه‌رزی ناوچه‌یان به‌جی هیشت.

عه‌مه‌لیاتیکی ئه‌تۆ له‌ ناوچه‌یه‌کی وه‌ک دالاهۆ کاریگه‌ری زۆری له‌سه‌ر خه‌لک دانا و خه‌لکی ناوچه‌که‌ی دلخۆش کرد، و هه‌روه‌ها ترس و دلخۆرپه‌ی خسته‌ نیو هی‌زی دوژمن. له‌لایه‌کی دیکه‌وه شوینی عه‌مه‌لیاته‌که‌ بوو که‌ هی‌زیکی زۆری دوژمنی بۆ پشته‌ی به‌ره‌ی شه‌ری ئیران و عیراقی لئ جیگیر کرابوو، بۆیه‌ دوژمن چاوه‌روانیی ئه‌وه‌ی نه‌ده‌کرد که‌ قاره‌مانانی دیموکرات زه‌بری ئاوا گاریگه‌ری لئ بد، جیا له‌وه‌ خه‌لکیکی زۆری ناوچه‌ی دژی جوولانه‌وه‌ی کورد چه‌کدار کردبوو. ئه‌گه‌رچی هه‌ر سه‌رکه‌وتنیک خوینی کوری کوردی پیویست بووه له‌وه‌ عه‌مه‌لیاته‌ش‌دا به‌ خوینی لاویکی کورد به‌ ریژییمان سه‌لماند دوژمن هه‌رچه‌ند هی‌زی ره‌ش و زۆرو بۆر له‌ناوچه‌دا جیگیری بکا قاره‌مانانی دیموکرات که‌ سیمبولی خه‌بات و تیکۆشانن ده‌توانن زه‌بری خویان له‌ دوژمنی گه‌لی کورد بوه‌شین و سوکنا‌یی بخه‌نه‌ نیو دلی خه‌لکی کوردستان و بنه‌ماله‌ی شه‌هیدانی کوردستان

جیژنانه ی پيشمه رگه بو خه لکی بانه

خه لکی قاره مانی کوردستان به نرخیکی زور گرانه وه توانیویانه ماوهی چوار دهیه له به رامبه ر په لاماری بی به زه بیانه و سیاسه تی دژی گه لیبی ریژیمی کوماری ئیسلامیدا بوه ستنه وه. له ماوهی شه ری چه کداریی کوردستان و، ئەم به شه له ئیران به سه نگره ی ئازادی ده ناسرا، خه لکی کوردستان و حیزبی دیموکرات مهیدانیان بو په نادانی شوپشگیژانی گه لانی دیکه ی ئیرانیش که له دهستی ریژیم خویمان ده رباز ده کرد، کردبووه. له ماوهی هه موو ئەم سالانه دا خه لکی کورد له م به شه له کوردستان زیاتر له ۵۰ هه زار شه هیدی داوه، برسیه تی چیشته وه، ئاواره یی دیوه، مافه کانی به خری پیشیل کراوه، به لام هیچ کات سه ری بو زولم دانه نواندوه. نه ته وهی کورد به دریژی میژوو، له پیناو وه ده سته یانی مافه ره واکانی خویدا شه ر و خه باتی کرده، به لام خه بات له دژی کوماری ئیسلامی تایبه تمه ندی جیاوازی هه بووه، ئەوهش له به ر ئەوهیه که کوردستان له سایه ی تیکۆشانی قاره مانانه ی هیزی پيشمه رگه دا ببووه مه له بندی ئازادیخوازانی سه رانسه ری ئیران. له و سه رو به نده دا ته نیا ریگه ی به رده م هیزه سیاسیه کان خه باتی چه کدارانه بوو به دژی ئەم ریژیمه دژه مروییه و، ئەم خه باتهش به پیشه نگایه تی حیزبی دیموکرات به ریوه ده چوو. بویه ئەو کات ئاوه دان هیشتنه وهی سه نگره ی ئازادی کوردستان، هاوواتای پاراستنی گشت زه حمهت و تیکۆشان و هیوایه ک بوو که له پیناو گه یشتن به ئازادی چیژرابوو و بنیات نرابوو. بویه تیکۆشه رانی دیموکرات قورسایه به رگری و پاراستنی کوردستانیان خسته سه ر شانی خویمان و رۆژ نه بوو له گو شه یه کی

کوردستانی خۆراگر زهبریکی کاریگەر له داگیرکه‌ران نه‌ده‌ن. هیزه‌کانی حیزبی دیموکرات وه‌ک ئه‌رکیکی گرینگی نه‌ته‌وه‌یی داکوکیان له ئاو و خاکی نیشتمانی خۆیان ده‌کرد. له «هه‌گبه‌ی شاخ و شوپش»ی ئه‌م جاره‌ماندا باس له به‌شیکی چکۆله له قاره‌مانه‌تی پۆله‌کانی کوردستان له ناوچه‌ی با‌نه ده‌که‌ین. به‌هار نزیک ببۆوه و ورده ورده سه‌رما و سوۆلی زستان شکابوو. ته‌نیا دوو پوۆژی بو خۆشییه‌کانی نه‌ورۆز مابوو، خه‌لک هی‌دی هی‌دی به‌ره‌و پيش‌وازی ئه‌م پوۆزه میژووییه ده‌چوون. له‌م کاته‌دا ریژی می کۆماری ئیسلامی پیلانیکی به‌دژی خه‌لکی ناوچه‌ی با‌نه دارشتبوو و هی‌زیکی گه‌وره و زو‌روبووری له هه‌موو به‌شه چه‌کداره‌کانی ریژی می کۆ کردبووه. هیزه‌کانی ریژی می بو دانانی پایه‌گا له‌و ناوچانه که پیشتر له لایه‌ن هی‌زی پیشمه‌رگه‌وه ئازاد کرابوون، له به‌ره‌به‌یانی پوۆژی ۲۸ په‌شه‌مه‌ی سا‌لی ۱۳۶۴ی هه‌تاوی که‌وتنه خو. سه‌دان که‌س له‌م هی‌زانه له به‌رزاییه‌کانی «هه‌لاس‌بار»، «سپی‌داری»، «به‌رده‌په‌ش»، «سی‌کانی‌لان»، «سالووی سه‌روو»، «گر‌دی‌گویل»، «قورنی» و «زه‌ربه‌نی» له‌ ناوچه‌ی با‌نه جیگیر بوون و، توپخانه‌یه‌کی قورسیش پشتیوانی لی ده‌کردن. سه‌عات ۶/۳۰ له تاریک و پرونی به‌یانی، هی‌زی قاره‌مانی شه‌هیدانی وردی خۆیان ریک خست و له چه‌ندین به‌ره‌وه به‌پیی گه‌لاله‌ی ریکوپیک، هی‌رشیان کرده سه‌ر سه‌نگه‌ره‌کانی دوژمن و، پاش شه‌ریکی حه‌ماسه‌یی توانیان چه‌ند نوقته‌ی ستراتیژی له دوژمن بستینه‌وه و به‌ره‌وخوار راویان بنین. پاشان به‌وه‌ش نه‌وه‌ستان و هی‌رشیان بو شوینه‌کانی دیکه‌ش ده‌ست پیکرد و له هه‌موو به‌ره‌کان شه‌ر به‌توندی دریژه‌ی کیشا و، سه‌ره‌نجام تا خو‌ر له په‌نا چیا سه‌رکه‌شه‌کانی کوردستان سه‌ری ده‌رینا به‌ته‌واوی هیزه‌کانی دوژمنیان تیک شکاند و پاشه‌کشه‌یان پیکردن. هی‌زی ریژی می به‌ پیی عاده‌تی خو‌ی دوا‌ی هه‌ر شکستی‌ک ئاوری توپخانه‌ی وه‌گه‌ر خست و سه‌نگه‌ری پیشمه‌رگه‌کانی ئاورباران کرد. پاشان له‌ژیر ئاوری چه‌کی قورس هی‌زه شکست خواردوو ه‌کانی سازمان داوه و، له‌گه‌ل ژماره‌یه‌کی تازه‌نه‌فه‌س له سه‌عاتی ۱۰ی به‌یانی سه‌ر له نو‌ی په‌لاماری سه‌نگه‌ری تیک‌وشه‌رانی دیموکراتی دا. ئه‌گه‌رچی هه‌ر زو‌ر بی وره بوون، به‌لام به‌ زه‌بری فه‌رمانده‌رانیان ده‌هاتنه‌وه

پيش و به بيستنی دهنگی ته قه ی پيشمه رگه سه ره وخوار رايان ده کرده وه. لای دوانيوه رۆ جاريکی دیکه هيژ کۆ کراوه و بۆ ئه وه ی وره ی رووخوايان به رز بيته وه، ديسان په لاماری هيژي پيشمه رگه درايه وه. ئه م جاره هيژي پيشمه رگه زۆر ئازايانه لنيان وه ده ست هاتن و له ئاکامدا و له سه ر يه ک پاش ۹ سه عات شه ر ی قاره مانانه، سه رشۆرپی گه وره يان نسيبی هيژي کۆماری ئيسلامی کرد و، به قاره مانه تی و فيداکاری توانيان نزیک به ۹۰ که س له هيژي دوژمن بکوژن، که ده يان که سيان جهنده کيان له مه يدانی شه ر به جی ما. بيچگه له توپيکی ۱۰۶ ميليم و کالير ۵۰، ده يان قه بزه چه کی جۆراوجۆر و هه زاران فيشه ک و ته قه مه نی ده سکه وتی رۆله کانی گه لی کورد بوو. زۆر جار سه رکه وتنه کانمان به به ختکردنی رۆله ئازاکانی گه له که مان کوتایي پی ده ات، ئه م جاره ش خوینبایي ئه و حه ماسه پر له سه روه ريبه، ۳ تيکوۆشه ری مه يدانی به ربه ره کانی و فيداکاری به ناوه کانی عه بدوللا ره حيمي، عه بدول فاتحی و که ريم قادری بوو، که گیانیان بووه چرای به رپیی تيکوۆشه رانی ديموکرات. تيکشکانی هيژي زوبده و پۆشته ی رپيژيمي ئيسلامی ئيران له دوو باره وه گرینگه که ئاماژه ی پی ده که ين. يه که م: هيژي کۆماری ئيسلامی به بۆنه ی شه ر ی ئيران و عيراقه وه له ناوچه ی بانه، به هه موو جۆره چه کيکی مۆديرنی ئه و سه رده مه ته يار بوو، ئه وه له کاتيکدايه که هيژي پيشمه رگه ته نيا به چه کی ده ستی و به ژماره يه کی که مه وه توانی زه بريکی کاریگه ر له وان بدا. دووه م: رپيژيم له تاکتيکی شه ر ی «شير» و «که متيار» که لکی وه رگرت. وه ک که متيار هيژيکی زۆری کۆ کرده وه، ده وری شيره کورانی حيزبی دا به و مه به سته ی بتوانی له پشته وه «گازنبور» ی پشتی شيری پی بشکيتی؛ به لام ئه وانيش راست به پيچه وانه ی تاکتيکی رپيژيم، له که لله ی ميگه له که متياريان دا ته فروتوونايان کردن.

که «چرووسانه» و «شیرین سوار» دهنه جهه ندهم بو دوژمن

ئاوردانه وه له میژووی گهلیکی چهوساوه وکاراکتیرهکانی نیو ئه و میژووه، که لک وهرگرتن له ئەزموون و په‌ند و ئامۆژگارییه‌کانی که له‌ئەنجامی تاقیکردنه‌وه‌ی تالی و سویری چه‌ندین ساله‌ی به‌ده‌ست هاتوون، یه‌کیک له ئه‌رکه‌ گرینگه‌کانی نه‌سلی تازه‌ی ئه‌و گه‌له‌یه. ئەمه‌ گرینگه، چونکه گه‌لیک پووداو و کاره‌سات له ژیا‌نی پوژانه‌ی هه‌ر ئینسان یا گه‌لیکدا پوو دها و دیته‌ پیش، که ئه‌و پیشهات و پووداوانه‌ ته‌نیا په‌یوه‌ندیان به‌ یه‌ک قو‌ن‌اغ له ژیا‌نی ئینسانه‌وه‌ نییه، به‌لکو‌و تا ژیا‌ن به‌رده‌وامه‌ ئه‌وانیش هه‌ره‌هن. جا نه‌سلی رابردوو له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ئەزموونیکه‌ی له‌سه‌ر ئه‌و پووداوانه‌ هه‌یه و، گیروگرفته‌کانی کیشه‌ و به‌ربه‌ره‌کانی پووداوی به‌ته‌واوی دیوه و گواستوو‌یه‌ته‌وه‌ بو‌ نه‌سلی دوا‌ی خو؛ بۆیه‌ پیویست نا‌کا جا‌ریکی دیکه‌ تاقی بک‌رینه‌وه. وه‌ختیک باس له‌ به‌ربه‌ره‌کانییه‌کی هه‌یزی پیشمه‌رگه‌ ده‌که‌ین، چ له‌باری نی‌زما‌ی و چ سی‌اسی و کۆمه‌لایه‌تییه‌وه‌ مه‌به‌ست ته‌واوی هه‌یزه‌کانی حه‌زب‌ی دیموک‌را‌ته، نه‌ک ته‌نیا هه‌یزیک یا‌ن ده‌سته و لک‌یک. هه‌رچه‌ند خه‌باتی گه‌لیک به‌بێ پیشه‌روایه‌تی حه‌زب‌یکه‌ی شو‌رشگه‌ر که ئه‌رکی هه‌ره‌ گرینگ‌ی دیاریکردنی پ‌ی‌یازی سی‌اسی بو‌ ئه‌و گه‌له و هه‌لب‌ژاردنی شی‌وه‌ی خه‌باته‌ له‌ قو‌ن‌اغی دیاریک‌را‌دا هه‌رگه‌ز سه‌رکه‌وتوو نا‌بێ. هه‌ر بۆیه‌ حه‌زبه‌که‌مان له‌باری نی‌زامیشه‌وه‌ له‌و ئه‌رکه‌ گرینگه‌شدا پیشه‌روایه‌تی کردوه‌ که له‌و شی‌وه‌ خه‌باته‌ بو‌ پ‌زگاریی نی‌شتمان که‌لک وهرگ‌ری. هه‌لبه‌ت هه‌موو هه‌یزه‌کانی حه‌زب له‌ مه‌یدانی شه‌پ‌دا وه‌ک یه‌ک به‌ ئه‌رکی سه‌رشانی خو‌یا‌ن هه‌ستا‌ون، هه‌ر کام له‌و پووداوانه‌ و هه‌ر کام له‌و حا‌له‌تانه‌ تایبه‌تمه‌ندیی خو‌ی هه‌یه‌ دا باس‌مان کردوون. په‌نگ بێ « شاخ و شو‌رش » که ئی‌مه‌ تا ئی‌ستا له‌ هه‌گبه‌ی ئه‌م گو‌شه‌یه‌ له

رؤژنامه نه پر ژايبته وه هه موو بواره کانی خه باتی چه کداری یا با شتر بلیم وهک یهک رۆل و به شداری هیزه کانی له بهر چاو نه گرتبی، به لام شانازییه کانی هیزی پيشمه رگه هه موو بۆ رۆله فیداکاره کانی ئەو حیزبه یه که وهک کارا کتیری سه ره کی نیو رووداوه کان رۆلیان گێراوه. کاتیگ سه راپا کوردستان له ژیر ئاگر و ئاسن و گولله بارانی هیزه کانی کۆماری ئیسلامیدا بوو، هیزی پيشمه رگه ی دیموکرات وهک هه لوی سه رچیا به گیان و به دل پاریزگاری له خاکی نیشتمان ده کرد. دووه م رۆژی به هار سه عاته کانی کۆتایی ده پیوا. هیشتا خه لک هه ر به ده م شادییه کانی نه ورۆزه وه، ده م به پیکه نین سه روسه ودای نه ورۆزیان به رز راگرتبوو. له لایه کی دیکه وه پۆستال له پینیانی جه ماران بیریان له پیلانیکی قیزه ون ده کرده وه که ئەم جیژنه خو شه له رۆله کانی دیموکرات و له خه لکی کوردستان تال بکه ن و لینیانی بشوینین. شه وی سیی خا که لیوه ی سالی ۱۳۶۱ بوو. ده سته یه ک له پيشمه رگه کانی هیزی بیستوون له ئاوی چروسانه «و» «زیوییه» له گه ل خه لکی جیژنی نه ورۆزیان ده کرد که هه وال گه یشت هیزه کونه په رستان هیرشیان کردۆته سه ر به رزاییه کانی چروسانه و، لاشانی «که وانه» یان گرتوو تا نزیگ گوندی زیوییه و به رزاییه کانی شیرین سوار له ناوچه ی بیله واری کامیاران هاتوون. کورده کان خویان ریکخست و ده سته یه ک به فه رمانده یی سالار ئیبراهیمی به ره نگاری دوژمن بوونه وه. سه دان که س له هیزه کانی دوژمن شالوویان بۆ ئەو ده سته پيشمه رگه یی هیئا. کاتیگ ده سته یه ک له تیکۆشه رانی ئەو مه له بنده به هیرشی دوژمنیان زانی، خویان بۆ سازمان دا و له پشته وه له دوژمن راسان و شه ریکی سه خت و نابه رامبه ریان له گه ل دوژمن ده سته ی پیکرد. ئەوه یه که م جار نه بوو که دوژمن هیرشی بۆ سه ر ئەو شوینه ده برد، به لکوو چه ند جاری دیکه ش ده ست و په نجه ی له گه ل قاره مانانی دیموکرات نه رم کردبوو، و هه موو جاریکیش سه ری وه بهر به ردی ئەلحه د که وتبوو. شه ریکی گه رم و سه نگر به سه نگر له چه ندین لاوه دریزه ی پی ددراو رۆله کانی دیموکرات هه رجاری به رزاییه ک و نوقته یه کی ستراتیییان له دوژمن وه ر ده گرته وه و به ره و خوار راویان دهنه. ریزمیش به پیی سه روشتی به زیوی خوی هه موو جاری پاش تیکشکانی

له مهیدانی به‌ره‌ورودا به ئاگری توپخانه‌ی قورس به‌رده‌بووه توپاران کردنی سه‌نگه‌ری پیشمه‌رگه‌کان و پاش ماوه‌یه‌ک سه‌رله‌نوئ و به زور و زورداری هیزی پیاده‌ی بو مهیدانی شهر به زوری ره‌وانه ده‌کرد. هه‌لبه‌ت هیزی به‌زیوی دوژمن به بیستنی ده‌نگی چه‌کی پیشمه‌رگه زراویان ده‌چوو و نه‌یاندوه‌ییرا له سه‌نگه‌ره‌کانیان نزیک بنه‌وه. به یه‌کگرته‌وه‌ی هه‌ردوو تیمی پیشمه‌رگه، هیزی دوژمن کیشومات کراو هیزه‌کانی پیشمه‌رگه پاش ۱۸ سه‌عات شهر و فیداکاری و به‌رخودان دوژمنیان به یه‌کجاری به‌چوک داهینا. خوش ئه‌وه بوو هه‌ر له‌وکاته‌دا و له‌کاتی راوانانی هیزی به‌زیوی دوژمندا ماشینیکی پر له پاسدار که‌وته سه‌رمین و لیک هه‌له‌ته‌کا. له‌و شهره‌ه‌ماسییه‌ دا که ۱۸ سه‌عاتی خایاند و لاپه‌ره‌یه‌کی پرشنگذاری دیکه‌ی له فیداکاریی پیشمه‌رگه به ده‌فته‌ری قاره‌مانه‌تی هیزی بیستون زیاد کرد، نزیک به ۱۰۰ که‌س له هیزه‌کانی دوژمن کوژران و بریندار بوون. هه‌روه‌ها ده‌یان قه‌زبزه چه‌ک و چۆلی سووک و نیوه‌قورس و به‌ده‌یان که‌لوپه‌لی دیکه‌ی نیزامیی بوو به ده‌سکه‌وتی هه‌لو به‌رزه‌فره‌کانی بیستوونی خوراگر. به‌لام نابئ له‌بیر بچی که ئه‌و قاره‌مانه‌تییه و خوراگرییه که زه‌بریکی گاریگه‌ری له دوژمن دا، به خوینی دوو تیکۆشه‌ری مهیدانی هه‌ماسه‌کانی ناوچه‌ی کامیاران وه‌دی هات. له‌و شهره‌ قورسه‌دا شه‌هیدان مه‌حموود گو‌ده‌رزی و ته‌یوب حه‌یاتی به خوینی خویان حه‌قانییه‌تی گه‌له‌که‌یان نووسییه‌وه و داستانیکی پر له سه‌روه‌رییان به خوینی گه‌ش و ئالی خویان تۆمار کرد. ئه‌وه‌ی گرینگه‌ باس بکریته‌وه ئه‌وه‌یه که له‌و هه‌ماسه‌خولقینی‌یه‌ی پیشمه‌رگه‌دا هیزی دوژمن چه‌ند به‌راه‌به‌ری هیزی پیشمه‌رگه و ته‌یارتر به‌ جووره‌ها چه‌کی مودیژن و هه‌روه‌ها، پشت ئه‌ستوو به توپخانه بوو. به‌لام هیزی قاره‌مانی بیستون به پیشمه‌رگه‌یه‌کی زور که‌م که ته‌نانه‌ت یه‌ک له پیچی دوژمنیش نه‌بوو، به‌لام به وره و بیروباوه‌ره‌وه زه‌بریکی به‌هیزیان له شه‌وپه‌رستان وه‌شاندا.

رۆلی فه رمانده رانی نيزامی له میژووی حیزبدا

ئاوردانه وه له میژووی سێ چاره گه سه ده ی حیزبی دیموکراتی کوردستان کاریکی سانا نیه چونکی ئه و حیزبه له ماوه ی ۷۵ سال دا قوناغی جوړاو جوړی خهباتی تپه پاندوه و له درێژهی ریبازی خو ی دا زور ههنگاوی به نرخه هه لئناوه ته وه و که ندو له ندو کو سپه کانی سه ر ریگای بریون و بو گه یشتن به ئامانجه کانی خو ی ریگایه کی درێژی پیواوه. له یادی دامه زرانی حیزبی دیموکراتی کوردستان دا ده بی زور لایه نی ئه و خهبات و تیکوشانه هه لسه نگین و زور پیویسته هه موو لایه نه کانی خهباتی زیاتر له ۷ ده یه ی حیزب بخرینه به رباس و شی کرینه وه. به سه رنج دان به جوړاو جوړی بواره کانی خهباتی حه قخوازانه ی نه ته وه که مان ده زانین که یه کیک له شیوه کانی کاری نزامی یه. با بزانی له وماوه یه دا کارا کتیره کانی ئه و به شه چ رۆلیکیان له جوولانه وه ی نه ته وه که مان دا هه بووه. له وانه یه بو هه لدانه وه ی لاپه ره کانی ئه و به شه له میژووی حیزبی دیموکراتی کوردستان زور که ره سه پیویست بی که ئیستا له به رده ستدایه. هه ر نه ته وه یه ک که بو وه ده ست هینانی ئازادی خهبات بکا، ته نانه ت نه ته وه یه ک که ئازادیش بی پیویستی به ئه منیه تی نه ته وه یی هه یه. پاراستنی ئه منیه ت گه لیک که ره سه ی نزامی پیویسته و یه کیکش له وانه که فاکته ری سه ره کیی پاراستنه، ئینسانه نزامی کاره کانن که له ئورگانه جوړا جوړه کاندای بو پاراستنی ده سه وته کانی ولاتیکی ئازادو دیموکراتیک دا ریک خراون و له دابین کردنی ئه منیه تی دام و ده زگا کاندای رۆلیکی کاریگه ر ده گێرن. ئه گه ر له باری نزامییه وه ئاو ریکی کورت له میژووی ئه و ۳ چاره گه سه ده یه ی تیکوشانی حیزبی دیموکراتی کوردستان بدهینه وه بو مان ده رده که وئ که کارا کتیره نزامی یه کان

چ رۆلێکی گرینگیان له خهباتی هه قهخوازانهی گه له که مان دا گێراوه. حیزبی دیموکرات ئه گه رچی حیزبێکی سیاسی و ئاشتیخواز بووه به لام پاراستنی ئه منیه تی میلی وهک یه کیک له بنه ماکانی رییازی سیاسی خۆی و نه ته وه که ی داناه. له کاتی که دا باسی ئه منیه تی نه ته وه یی ده که ین که خه لکی کوردستان هه ر له سه رتاوه ئه منیه تیان نه بووه و له لایه ن دوو ریژی می پاشایه تی و کۆماری ئیسلامی یه وه زۆللم و زۆریان لیکراوه و به ناچاری بۆ پاراستنی خۆیان ده ستیان بۆ چهک برده و. هه ر له رۆژه کانی پیش دامه زرانی کۆماری کوردستان له سالی ۱۳۲۴ دا حیزبی دیموکراتی کوردستان بیری له وه کرده وه که بۆ پاراستنی ئه منیه تی میلی پیوستی به هیژیکی خه لکی هه یه. هه ربۆیه ش سپای میلی دامه زران دوو کۆمه لیک خه لک وهک فه رمانده ری نیزامی ئه و سوپایه که دواتر بوو به هیژی پیشمه رگه ی کوردستان به رپرسایه تییان وه ئه ستۆ گرت. فه رمانده رانی هیژی پاراستنی ئه منیه تی نه ته وه یی بریتی بوون له ژه نراله نیشتمانپه روه ره کانی وهک سه یفی قازی، عومه رخان ی شاکاک، هه مه ره شیدخان و مه لامسته فای بارزانی. جگه له وانیش زۆر که سی دیکه وهک عه لی به گی شیرزادو محه ممه دی نانه وازاده و زیرو به گی هه رکی و مسته فا خۆشناو له فه رمانده رانی هیژی پیشمه رگه ئه رکی قورسیان له پاراستنی کۆماری کوردستان دا له سه رشان بوو. لیژده نا مانه وی هه موو ئه و که سانه بنا سینین که له قوناغ جیا جیاکاندا ئه رکی پاراستنی میلی یان له سه رشان بووه، به لکوو ده مانه وی ئه همیه تی ئه و ئه رکه که حیزبێکی سیاسی وهک حیزبی دیموکرات له هه موو هه لومه رجیکی خه بات دا وه ئه ستۆی گرتوه بخه ینه به ر چاو. با هیندیک هه ورازتر به میژووی حیزب دا هه لکشین. له سالی ۱۳۴۶ ی هه تاویدا به شیک له رۆله شۆرشگێره کانی ئه و کاتی حیزبی دیموکرات روویان له رۆژه لات کرده وه و ریبه ری بزوتنه وه ی چه کدارانه ی ساله کانی ۴۶ و ۴۷ یان به ئه ستۆه گرت. ده توانین بلین هه لومه رجی ئه و کات ئه وه ی ده خواست که سانی وهک شه ریفزاده، موعینی یه کان، مه لا مه حموودی زه نگه نه و مینه شه م و چه ندانی دیکه که له سه تحی ریبه ری دابوون، ده ست پیش بخه ن و به فیداکاری بیته مه یدان. بوونی که سانی سیاسی و نیزامی له قوناخیکی

سەخت و دژواردا هێزوتوانایەکی زیاتری بۆ بەره‌وپێش بردنی بزووتنەوه‌که بەو خەباتکارانە بەخشیوه‌ که بە شیۆه‌ی چە‌کدارانە بەرگری لە ئازادی و ئەمنیەتی گە‌له‌که‌یانیان وه‌ئەستۆ گرتوه‌.

ئەم باسە تەنیا باسیکی کورته‌ له‌ رۆلی فەرماندەران له‌ میژووی ئەو ٧٥ ساڵە‌ی حیزبە‌که‌ماندا. هەر بۆیە بە پێویست دەزانین ئاماژە بە دژوارترین هە‌ل و مە‌رجی سەر‌ده‌می دە‌سه‌لاتداریی کۆماری ئیسلامی له‌ کوردستانیش بکە‌ین. دوا‌ی هاتنە‌سەر‌کاری کۆماری ئیسلامی له‌ ساڵی ١٣٥٧ی هە‌تاوی دا خە‌لکی کوردستان یه‌کێک له‌ وه‌ گە‌له‌ به‌شخو‌راوانە بوون که‌ که‌وتنە‌ به‌ر هێ‌رشێ دێ‌ندانە‌ی ئەو رێژیمە‌، و کۆماری ئیسلامی له‌ سەر‌ه‌تاوه‌ دە‌ستی به‌ قه‌لاچۆ‌کردنی ئەم گە‌له‌ کرد. حیزبی دیموک‌راتی کوردستان به‌ هە‌لوێستییکی بە‌رپرسانه‌ و ئازایانه‌ جاریکی دیکه‌ خە‌لکی له‌ دە‌وری ئالای خۆی کۆ کرد‌وه‌وه‌ به‌ گژ هێ‌رشێ رێژیمی کۆ‌نه‌په‌رست‌دا چۆ‌وه‌. لێ‌ره‌دا جاریکی دیکه‌ رۆ‌لی گرینگ به‌ هێ‌زیک‌ی مونه‌ززه‌م و سازمان‌دراوی پێشمەرگه‌ درایه‌وه‌وه‌ بۆ پاراستنی خە‌لکی کوردستان فەرماندە‌رانی هێ‌زی پێشمەرگه‌ سوک‌کانی ئە‌منییه‌تی نه‌ته‌وه‌ییان وه‌ئەستۆ گرت‌وه‌وه‌ پێشمەرگه‌ رۆ‌لی سەر‌ه‌کی له‌ پاراستنی کوردستان‌دا گێ‌را. ئە‌م ئە‌رکه‌ که‌وته‌ سەر‌ شانی که‌سانی شاره‌زا و پسپۆ‌ر که‌ میژووی خە‌باتی نه‌ته‌وه‌که‌مان هەرگیز فیداکاری یه‌کانیان له‌بیر نا‌کا. ئە‌فسه‌ره‌ نیشتمانپه‌روه‌ره‌کانی وه‌ک شه‌هیدان سەرگورد عه‌لیار، سەرگورد عه‌باسی، سه‌روان چه‌له‌بی، سه‌روان ئە‌فشین، سه‌روان حاتم، سه‌روان ئە‌حمه‌دی جاوید فه‌ر، سه‌روان اقبال که‌ریم‌نژاد، سه‌روان برام به‌ه‌رام‌پوور، خه‌لیل خه‌له‌بان له‌ سه‌ره‌تاوه‌ ئە‌و ئە‌رکه‌یان به‌رپۆ‌ه برد. له‌ خه‌بات و به‌ر‌به‌ره‌کانیی بێ‌وچانی خە‌لکی کوردستان‌دا به‌ ده‌یان که‌سی دیکه‌ وه‌ک: حه‌سه‌نی شیوه‌سه‌لی، مه‌نسوور فه‌تاحی، شاپوور فیروزی، سه‌دیق فیروزی، ئە‌سه‌د سولیمان‌پوور، خه‌لیل محه‌مه‌دی، شاروخ مو‌رادی، حه‌کیم ره‌زایی، عه‌باس ئە‌کره‌می، وه‌ستا ئە‌حمه‌دی کو‌وه‌گه‌رد، قاسمی باقی، خدره‌ سوور، چرچه‌ی بارام میرزا، حه‌مه‌ نارستی، قادر ئیفتخاری، برام شیخالی، عومه‌ر قه‌یته‌ران، هه‌مزه‌ بیه‌نام، فه‌قی عه‌ولا‌و ده‌یانی، دیکه‌ نه‌خشیان گێ‌راوه‌ که‌ رۆ‌ل و ماندوو‌بوونیان به‌رز ده‌نرخینن،

که به داخه وه زۆر به یان گیانیان به خشیوه. ریبه ری سیاسی حیزبی دیموکراتی کوردستان ئەهمییەتی زۆری به رۆلی فه رمانده رانی نیزامی له نیۆ خه بات دا داوه و زۆر له وانه که شه هید بوون له ریبه ری حیزب دا مه سئوولییه تیان هه بووه. واته حیزبی دیموکراتی کوردستان چه که که ی له خزمهت قه له مه که ی دا بووه. هه ر بۆیه ش رۆلی فه رمانده ران له خه باتی به رده وامی حیزبه که دا توانیویه تی کاریگه ر بی. له کۆتایی دا ده توانین بڵین که میژووی حیزبه که مان قاره مانی زۆر هه یه، نزیک به ۵۰۰۰ هه زار شه هید که گیانی خۆیان پیشکه ش به باره گای ئازادی کردوه، به هه زاران که س له ئەندامانی ئاواره بوون، یان له شاره گانی کوردستان خه باتیان دژی ریژی می کونه په رستی کردوه ره وانە ی زیندانه کان کران و ئازارو ئەشکه نجه ی زۆریان چیشتوه، به هه زارانی دیکه ئیستا له سه ر ئەم ری بازه دروسته به رده وام له خه بات دان. وه ک شه هید دوکتور قاسملوو فه رمووی « ئەوانه هه موو قاره مانی حیزبه که مان و گه له که مانن. به لام میژووی چه ندین سال خه بات یه ک قاره مانی ئەسلی هه یه که له سه ره تاوه تا ئیستا تا قه سواری مه یدانی خه باته، هه ورازو نشیوی زۆر دیوه، تالی سویری زۆر چیشتوه، تووشی شکست بووه به لام ناھۆمید نه بووه، سه رکه وتوه به لام له خۆبایی نه بووه، چۆته پیش، پاشه کشه ی کردوه، به لام هه موو کاتیک بی وچان و کۆلنه ده رانه دریزه ی به خه بات داوه و ئیستاش هه روا سوارچاکو یه که م قاره مانی مه یدانی خه باته. قاره مانی هه موو قاره مانانی سه رانسه ری ئەم میژووه، حیزبی دیموکراته».

پاشکۆ

خۆشه وستان! ئه وهی لیڤه وه له بهر دهست دایه
 ئه و نووسراویه که پیشتر بۆ بلاو کراوه کانی حیزبی
 نووسراوه و یان له کوردکانال بلاو کراوه ته وه به پیویستم
 زانی ئه وانیش له گه ل ئه و نووسراوه ی سه ره وه به چاپ
 بگه یه نم تا خوینه رانی خۆشه وستان و تیکۆشه رانی
 مه یدان ی خه بات بتوانن که لکی لی وهر بگرن.

له یادی شه هیدانی سوورخه لاتی یه لدا ی خوینا ویدا

له کاتی کدا که ریوارانی ریگی ریبه ری شه هید دوکتور قاسملو و له
 دوایین شه وی پاییزو درێژترین شه وی سال دا، یادی له دایکبوونی ئه و
 ریبه ره نه مره یان ده کرده وه دهستی ره شی تیرۆر کۆمه لیک هاوړپیی
 به ئه مه گی به ناوه کانی شه هیدان: عه لی قویتاسی، وه هاب میرخزی،
 ئه رسه لان عه باس نیا، سالار باقزی و ناسر که ریمی لی ئه ستاندین.
 ئه گه رچی هه ر له و کاته دا حیزبی دیموکراتی کوردستان رایگه یاند که
 شک و گومانی نیه دهستی کۆماری ئیسلامی له پشتی ئه و کرده وه
 تیرۆریستی یه هه یه و کۆماری ئیسلامی عامیلی ئه سلیی ئه و کاره دزیوه یه.
 ئه گه ر ئاوړپیکی کورت له کارنامه ی کۆماری ئیسلامی بدهینه وه به
 روونی بۆمان ده رده که وی که بناغه ی ئه و ریژیمه له سه ر تیرۆریسم
 دامه زراوه و راوه ستاوه، چونکه ده سه لاتدارانی ریژیمی ئیران له
 تیرۆریسم وه ک ئامرازیک بۆ برده نه پیشی سیاسه ته کانی خۆیان
 که لک وه رده گرن. هه ر له دووه م سالی دامه زرانی ریژیم یه که م
 کرده وه ی تیرۆریستی یان ده رحه ق به گه لی کورد و حیزبی دیموکرات له
 شاری مه هاباد به رپوه بردو شه هید سه رگورد عه باسی یان تیرۆر کرد.
 پاشان روخساری ئه و ریژیمه له باز نه یه کی گه وره تر دا خۆی

نیشان دا. سیاسته دژی گهلی یه کانی دهسه لاتدارانی تازه به دهسه لات گهیشتوو له پیوهندی له گه ل گه لانی دیکه ی ئیران وه ک کورد، تورک، عه ره بو بلووچ شتیک نین که بو که س شاراوه بی. ئیران له و نه ته وانه پیکهاتوه که دهیان سال له بن دهستی حکومته ژورداره کان دا زولم وزوریان چیشتوهو به دریزی میژوو له مافه ره واکانیان بیبهش ماونه وه. به تاییه تی له ماوه ی دهسه لاتی کوماری ئیسلامی دا ئه و زولمه چوارچیوه یه کی زور سامناکترو پان و به رینتری به خویه وه دیت. چونکه سیاسته تی بو دهره وه نارندی شورش له ریگای تیروریزی ده وله تی یه وه دهستی پیکرد، ته نانه ت دوا ی مردنی خومه نیش که وایان نیشان دا گویا ده ست له و کرده وه قیزه ونه هه لده گرن، زور زوو بی بناغه بوونی ئه و ئیددیعانه دهرکه وت هه ر یه که م هه نگاویان راست له چله ی «ارتحال» ی به ناو «ئیمامی موسته زعه فان» دا بوو که ریبه ری گه وه ی نه ته وه ی کورد شه هید دوکتور قاسملوو هاورییانیان له کاتی دانیشن له سه ر میزی وتووژی به ناو چاره سه ری کیشه ی کوردا تیرور کرد، ئه ویش به پیلانیک که له به رزترین پله ی دهسه لاتدارانی حکومتی ئیران داریژرابوو. ریژی می کوماری ئیسلامی له میژ بوو، تیروری کردبووه به شتیک له سیاسته تی ره سمی و، بی ئه وه ی چووکتین بایه خ بو کورو کومه له نیوده وله تی یه کان دابنی، ئه و کرده وانه به جوړیک که جی پی تیروریستان له کونسول خانه کانی ریژیم دا ئاشکرا بوو و له ولاتی جوراوجوردا لی له قاو درا، به رده وام دوویات ده بوونه وه. تیروری دوکتور قاسملوو ته نیا هه نگاوی ریژیم نه بوو به لکوو به دهیان ریبه رو که سایه تی سیاسی له دهره وه ی ولات به شیوه ی ناجوامیرانه له لایه ن ده زگای ئیتلاعاتی کوماری ئیسلامیه وه تیرور کران. هه ر له و پیوه ندیه دا له ده یه ی ۹۰ میلادی به که لک وه رگرتن له هه لومه رجی کوردستانی عیراق به سه دان کادرو پیشمه رگه ی حیزبی دیموکراتی له شاره جوراوجوره کانی باشووری کوردستانی تیرور کرد. کرده وه ی شه وی یه لدا له دریژه ی ئه و کرده وانه ی دهسه لاتدارانی تاران دابوو که له ماوه ی دهسه لاتی ریژی می ئاخوندی دا دژی حیزبی دیموکرات و دژبه رانی کردوویه تی. ئه گه رچی ده زگا سیخوریه کانی

ئيران زور زوو هه و ليان دا دهستی چهوری خویان به سهری خه لکی دیکه بسپرنه وه و وایان نیشان دا که ئه و کرده وه ناجوامیرانه یه دهستی لایه نی دیکه ی تیدایه و چه ندین گوزینه ی دروو چه واشه کاریان ریز کردبوو که گومان و تۆمه ته که له خویان دوور بکه نه وه. به لام بی شک کۆماری ئیسلامی باش ده زانی که له یه که م ساته کانی ئه و کرده وه بی شه رمانه یه، خه لکی کوردستان و حیزبی دیموکرات قامکیان به ره و ئه و ریژیمه دریژ کرد، چونکه به دریژی دهسه لاتی ئه و ریژیمه بو ساتیکیش چاویان له حیزبی دیموکراتی کوردستان غافل نه کردوو. بو سه لماندن ئه و راستیه شه ده توانین بلین جزووری کادرو پيشمه رگه ی حیزبی دیموکرات له ماوه ی چند سالی رابردوو دا له نیو کۆمه لانی خه لکی رۆژه لاتی کوردستان دا نیشانه ی ئه وه بووه که ئه م حیزبه خه باتی خوی دژی ئه و ریژیمه دریژه داوه. هر له وه پیوه ندییه دا هه ره شه کانی دهسه لاتدارانی ریژیم ئه و راستیه دهسه لمینن که له پشت کرده وه که ی شهوی یه لداوه بوون. ماوه ته وه بلین، هه ق وایه دهسه لاتدارانی حکومه تی هه ریمی کوردستان پیش به سه ره رۆیی کۆماری ئیسلامی له باشووری کوردستان بگرن و نه هیلن جاریکی دیکه وه ک دهیه ی ۹۰ی سه ده ی رابردوو، له خاکی پیروزی کوردستان ته راتین بکن. بۆیه پیویسته هه م حکومه تی هه رییم وه م خه لکی باشووری کوردستان هه لویستی شورشگیرانه یان هه بی و ریگا نه دن جاریکی دیکه ئه م به شه له کوردستان بیته مه یانی رمبازین و ره شه کوژی هیزه کانی کۆماری ئیسلامی و پیش به هه موو ئاژاوه گیریه کانی ئه و ریژیمه بگرن. له یادی شه هیدبوونی شه هیدان، عه لی قویتاسی، وه هاب میرخزری، ئه رسه لان عه باس نیا، سالار باقری و ناسر که ریمی پيشمه رگه ی حیزبی دیموکرات و دوو که س له کارمه ندانی ئاسایش به ناوه کانی: عه دنان عه بدوللا و سه نگه ر ستار سه ری ریز بو شه هیدانی شهوی یه لدا داده نوینین و په یمان نوئ ده که ی نه وه تا گه یشتن به ئامانجی شه هیدان دریژه ده ری ریگیان بین.

قاسملوو ریبه ریکی واقع بین

ئوارییه کی درهنگی ئەنگوسته چاو، پیشمه رگه به لاپالیکی دهقهری، هه وته وانه ی بانه به به رزاییه کی که ۵ ناوچه ی بانه، سه رده شت، سه قز، مه هاباد و بوکانی لیوه دیار بوو، ریزیان به ستبوو، به ره و گه ورکایه تی مه هاباد دهرویشتن، له و به رزاییه شوکی چراکانی شارو گونده کان بریقه بریقیان ده دایه وه، پیشمه رگه خه یال هه لی گرتبوو و بیرری له نان و ئاو و چوونه ناو خه لک ده کرده وه که به دیتنیان هه موو دهحه سانه وه. سه عات دووی شه و بوو له دۆله دریزی پشته موسی له چۆمی «بناوهره شان» وهک هه میشه بارگه و بنه یان کرده وه له تاشه به ردیک ده گه ران که به یانی سه ریان له بن سیبه ره که دا بی، به لکوو خۆر زوو له خه و راستیان نه کاته وه. به یانی رۆژی ۲۲ ی پووشپهر جیژنی قوربان بوو پیشمه رگه کان نهک هه ر نانیان پی نه بوو، به لکوو له و شوینه ئاویکی زۆر خاوینی فینکیشی لی نه بوو، سه ره رای ئه وه چه ند ئاژهلکیان هیناو راسته و پاسته یان کردو بی نان ده ستیان کرد به برژاندن، وهک عاده تی هه موو رۆژی سه عاتی ۱۲ ی نیوی نیوه رۆ له چه ند رادیو چوکه کو ده بوونه وه که گوئی بو هه واله کانی رادیو کوردستان رابگرن، به نه بوونی دهنگی شمشالی قاله مه ره و خویندنه وه ی سروود، پیشمه رگه که وته دهنگه دهنگ، که میک دواتر بۆمان ده رکه وت که به ناو دیپلومات تیرۆریسته کانی کۆماری ئیسلامی له کرده وه یه کی پر شووره یی دا له سه ر میزی به ناو وتووێژ دوکتور قاسملوو و هاواریانی شه هید کرده. به روودانی ئه و کاره ساته خویناوییه که له قبییه پیته ختی ولاتی ئوتریش روویدا، دۆستان ولایه نگرانی گه لی کوردی له سه رانسهری

جیهان به گشتی و گهلی کوردی به تایبه تی له هر چوار پارچه ی کوردستان هه ژاند، تیروریه سته کانی کوماری ئیسلامی که ۳ که س بوون، راسته وخو له لایه ن دهسه لاتدارانی کوماری ئیسلامیه وه بو تیروری ریبه رانی حیزبو هاوړپییانی رهوانه کرابوون. نه گهر بمانه وهی باسی کارنامه ی کوماری ئیسلامی بکهین تا ئیستا زور باس له کرده وه تیروریه سته کانی کراوه و به دهیان و سه دان به لگه ی روون بو نه و کرده وه قیزه ونانه ی خراوه ته روو، هه روه ها له سه ر شه هید بوونی ریبه ری شه هیدمان زور لایه نی نه و جینایه ته سامناکه باس کراوه، به لام به پیویستی ده زانین له سه ر هیندیک خالی گرینگی روانگه ی ریبه ری شه هیدمان له روژی شه هید بوونی دا پیدا بگرینه وه. شه هید دوکتور قاسملوو تا کاتی شه هید بوونی خزمه تیکی گه وره ی به نه ته وه ی کورد کردو شه هید بوونه که شی نه و راستیه ی دهرخت که، که سایه تیه گه وره کان به مردنیا ن شوینه واری زور گه وره له سه ر خه لکو نه ته وه که یان داده نین، نه و له سه رده می خه بات و تیگوشانی سیاسی دا خزمه تیکی گه وره ی به حیزبو نه ته وه که ی کرد، کاردانه وه ی شه هید بوونه که شی هینده ی دیکه گهلی کوردی به دنیا ناساند. نامه ی هاوخمه ی گه لانی دنیا و ریخراوه نیونه ته ویهه کان و که سایه تیه سیاسی هکان سه باره ت به کاره ساتی قیه ن دهری ده خا که نه مر دوکتور قاسملوو خاوه نی که سایه تیه کی به رز سیاسی له ئاستی جیهان دابووه. پاراستنی روحیه لای دوکتور قاسملوو، تایبه تمه ندی ریبه ری کارامه له وه دایه که له کاتی ته نگانه دا، میتودو میکانیزمی دهر بازبوون له تهنگو چه له مه کان بخاته روو. کاتیک بزووتنه وه یان میکانیزمی دیپلوماسی و ته نانه ت بزووتنه وه ی چه کداری کارایی نه وتوی نابینئی یان له کزی دهادت، نه وه سه رکرده ی لیزان و کاریزمایه که ده بی روحیه ی خوی بپاریزیت و وره به هاوسه نگه ره کانی ببه خشی نه و هاوسه نگه رانه ی له ره و تیکی دیموکراتیکدا بپاریان داوه نه و سه رکرده ی سه رکرده ی تیان بکات. دوکتور قاسملوو له گوړینی میکانیزم له دوخه جیاوازه کاندان که سیکی کارامه و لیها تو بوو. هه میشه نه و کرده وه یه ی سه رکرده یه که ده بی له کاتی پیویستدا بیکات، نه گه ره نانه ت گیانیشی له پیناویدا فیدا بکرده یه جی به جی ده کرد. وره به خشین بو پاراستنی

روحیه‌ی هاوسه‌نگه‌ره‌کانی یه‌کینگ له‌خسله‌ته به‌رزه‌کانی نه‌مر دوکتور قاسملو بوو. دوکتور قاسملو ده‌یویست به هاوسه‌نگه‌ره‌کانی بلی که دیموکراتیکی راسته‌قینه هم ده‌توانی دیپلوماتیکی کارامه بیت، هه‌میش پارتیزانیکی نه‌سره‌وتوو. ئەو له‌واقیعدا درێژده‌ری راسته‌قینه‌ی ریباری پینشه‌وا قازی محهمه‌د بوو، چونکه هه‌ردووکیان شه‌هیدبوونیان نه‌ک نائۆمیدی به‌دوای خۆیدا نه‌هینا، به‌لکوو رووحیه‌و وره‌ی نه‌ته‌وه‌و هاوسه‌نگه‌ره‌کانی به‌رز کرده‌وه‌و، ئەوه‌ی به‌کرده‌وه‌ه سه‌لماند که شۆرشگیر بوون و دیپلوماتیوون و ته‌نانه‌ت شه‌هید بوونیشی ده‌بیته هۆی به‌ره‌ق بوون و زیاتر ناساندنی دۆزی ره‌وای نه‌ته‌وه‌که‌یان. هه‌ر ئەوه‌ش وایکردوو که درێژه‌پنده‌رانی ریگه‌که‌ی ئیستاش له‌حیزی دیموکراتی کوردستان له‌پینا و رووحیه‌دان به ئەندامان و خه‌لکی رۆژه‌لاتی کوردستان ئاماده‌ی هه‌موو گیان‌فیدای له‌خۆبردوو یه‌کن. شه‌هید دوکتور قاسملو له سه‌ره‌تای لایه‌وه هه‌ولی بۆ لابردنی زوالم و سته‌م داوه تا کاتی شه‌هیدبوونی ئەو تایبه‌تمه‌ندییه‌ی ئالوگوری به‌سه‌ردا نه‌هاتوو و به‌رده‌وام خه‌باتی بۆ کردوو، ئەو هه‌میشه خۆشبین بووه له سه‌خترین هه‌لومه‌رجدا رووحیه‌ی خۆی پاراستوه. دیموکراسی وه‌کوو کرداریکی شۆرشگیرانه، له‌میژووی سیاسی جیهان دا ده‌گه‌من ئەو ریبه‌رانه‌ی دیموکراسی وه‌کوو میکانیزمی رزگاری و ریباری دوا‌ی ره‌زگار بوون سه‌یربکه‌ن، زۆربه‌ی بزووتنه‌وه‌کان له‌جیهان ره‌واییان به‌هه‌موو توندوتیژی و کرده‌وه‌یه‌کی نادیموکراتیک له‌پینا به‌ئه‌نجام گه‌یشتنی خه‌باته‌که‌یان داوه، هه‌میشه‌ش و یان لانیکه‌م زۆربه‌ی کات شۆرشگیره‌کان پاش گه‌یشتن به ده‌سه‌لات بوونه‌ته دیکتاتۆرو، له‌سه‌ر میراتی خه‌باته ره‌واکه‌یان بوونه‌ته سه‌رکرده‌یه‌کی داپلۆسینه‌ری خۆسه‌پین، به‌لام دوکتور قاسملو به پیچه‌وانه‌وه دیموکراسی وه‌کوو ریگه‌ی راسته‌قینه بۆ رزگاری و ریباری ژیان بۆ به‌خته‌وه‌رکردنی گه‌ل له‌دوای رزگاری چاو لی‌ده‌کرد. له‌ناوخۆ ده‌ره‌وه‌ی حیزب، باوه‌ریکی پته‌وی به دیموکراسی وه‌کوو میکانیزمی سه‌ره‌کی خه‌بات هه‌بوو، له‌ناوخۆی حیزب هه‌مووان ده‌یانتوانی هه‌موو قسه‌یه‌ک و هه‌موو پیشنیاریک بۆ سه‌رخستنی خه‌بات بکه‌ن، و کۆنگره یه‌ک له‌دوای یه‌که‌کانی دیموکرات سه‌لمینه‌ری

ئهو راستييه. جاري وا هه بووه هه بووه له ژير رحمه تي توپباراني دوژمن و له تاراوگه و له ناوشاخ و به ندهن دا، كونگره وهكوو سيمبولي ديموكراسي ريخراويه كي سياسي، به ستراوه. له دهره وه ي حيز بيشدا دوكتور قاسملو له سهر ئهو باوهره بوو كه ده بي له ناو ئوپوزسيوني ريژيم هاو فگرو هاوخه بات بدوزيته وه، و له گه ل گه لاني ديكه ي ئيران كار بو سه قامگير كردني ديموكراسي له ئيران دا بكن. دوكتور قاسملو باش له وه تيگه يشتبوو كه نه گهر كورد له ئيراندا بمينيته وه، ده بي گفغوگو و دانوستاندن له گه ل ئوپوزسيوني پيشوو و ته نانه ت حاكمييه تي ئيستادا بكات، و بو ئه م مه به سته له گه ل نه ته وه كاني ديكه ي ئيران يه كگرتوو و هه ماهه نك بي، جا نه گه ريش كورد برياري جيا بوونه وه و بوون به ده ولت بدات، پيوستي به دراوسي دوست هه يه. هه ربويه ديموكراسي لاي دوكتور قاسملو هه م ميكانيزم بوو، هه ميش نه نجام. كوردستان وهك سه نگه ري ئازادي رييه ري شه هيدمان پيداگري له سهر ئه وه ده كرد كه خه لكى كوردستان داواي ديموكراسي و مافي چاره نووسي خويان ده كهن، سه ركرده و حيزييك كه باسي مافي چاره ي خو نووسين و ده ولت - نه ته وه ده كات، هه رگيز كوردستان به مه به ستي ئيرانچييه تي ناكاته سه نگه ري ئازادي هه موو ئيران، به لكو ريبازو كرداري حيزبي ديموكراتي كوردستان و دوكتور قاسملو وايكردبوو كه هه موو نه ته وه ژير ده سته كاني ناو جوغرافياي ئيران، كوردستان به شوين و زه مينه ي خه باتي رزگاري نه ته وه يي خويان بزائن، و هاوكات بيروواو فيكري دوكتور قاسملو يان به و ده روازيه داده نا، كه ئازادي ئيراني لي ده بينزاو هه ست پيده كرا. چونكه باوهره ي ده ولت - نه ته وه و مافي چاره ي خو نووسيني دوكتور قاسملو له سهر حيسابي هيج نه ته وه و جوغرافياي هيج لايه كي ديكه نه بوو، كوردستان سه نگه ري ئازاديه له بهر نه وه ي هه ر كه س و لايه نيك له روانگه ي كورده كانه وه سه يري خه بات بكات، هه م مانه وه ي له ناو ئيران به رزگاري ده بينيت، و هه ميش دابه شبووني ئيران به ره زگار بوون ده زانيت، و ريك له سهر بنه ماي باوهره بوون به ديموكراسي دروشي مافي چاره ي خو نووسيني به رز كردبووه. هه روه ها ئه و باوهره ي وابوو خه باتگيراني ريگاي رزگاري ئيران هه ر نه وانه نين چه كيان له شان

وله به ره کانی شهردا دژی ریژیم شهردا ده کهن به لکوو تیکرای ئهوانه که به گویره ی توانای خویمان به گیان و دل به شیوه ی جوراوجور به ره به ره کانی دژی ریژیم به شدارن، تیکوشه ری ریگای ئازادین. ئیستا که ئه مرؤ روژی شههید بوونی دوکتور قاسملوویه، له راستی دا ریژی می کۆماری ئیسلامی ئه و ریبه ره مه زنه ی لی ئه ستاندین که له کرده ویه کی تیرورسی دا له گه ل هاورپیانی دا شههیدیان کرد، به لام ریبازی قاسملو، ئامانجه کانی قاسملو، هه ر له مهیدان دایه، حیزبی قاسملو و نه ته وه ی قاسملو هه ر زیندوون، هه ر به ریگای قاسملو دا به ره و ئامانجه پیروزه کانی قاسملو هه نگاو دهنین. به شههید بوونی قاسملو نه خهباتی خه لکی کوردستان و حیزبی قاسملو وهستا، نه کۆماری ئیسلامی به ئاواتی گه یشت، چونکه کۆماری ئیسلامی خهونی یه کجاری نابوودی حیزبی قاسملووی بینیبوو، به لام خهون و ئاواته کانی بوونه بلقی سه ر ئاو، خه لکی قارهمانی کوردستان و قوتابییه کانی قاسملووی شههید له خهبات نه وهستان و هه ر به ریبازی ئه ودا ده روون. له م یادهشدا به لین به ریبه ری شههیدمان ده دینه وه که تا وه دیهتانی ئامانجه کانی دهست له خهبات هه لئه گرین.

۲۵ گه لایوژو چهند وتهیهك

یه کیک له گرینگترین روژه‌کانی میژووی نه‌ته‌وه‌ی کورد روژی ۲۵ گه لایوژه، که له م روژهدا حیزبی دیموکراتی کوردستانی تیدا دامه‌زراوه، و له میژووی جوولانه‌وه‌ی گه‌لی کورددا جینگایه‌کی تایبته بۆ خوی هه‌یه، له سێ چاره‌گه سه‌ده له‌وه پیش به‌هول و تیکوشانی رۆله‌کانی ئه‌و نه‌ته‌وه‌یه له‌سه‌ر ریبازیکی نه‌ته‌وه‌یی و پیشکه‌وتنخوازانه دامه‌زرا. له میژووی کوردستاندا دامه‌زرانی حیزبی دیموکراتی کوردستان به‌ خالیکی وه‌رچه‌رخان له میژووئ گه‌لی کورد دانراوه، له راستی دا ئه‌گه‌ر ئاوړیک له میژوو بده‌ینه‌وه‌و له لایه‌ن میژوونووسان و نووسه‌رانه‌وه که له‌خه‌باتی ئه‌و سێ چاره‌گه سه‌ده‌یه خه‌لکی کوردستان و حیزبی دیموکرات لیکۆلینه‌وه‌یان کردوه پێ له‌و راستی‌یه دانراوه. هه‌ر بۆیه‌ش به دامه‌زرانی حیزبی دیموکراتی کوردستان قوناخیکی نوێ له میژووی خه‌باتی نه‌ته‌وایه‌تی گه‌له‌که‌مان ده‌ستی پیکرد.

گرینگترین خالی ئه‌وه بوو که جوولانه‌وه‌ی سیاسی کورد بۆ هه‌میشه چوه قالبی ریکخراوه‌یی و حیزبیکی سیاسی به‌ به‌نامه‌ی پیشکه‌وتنخوازانه‌و روونی سیاسی ریه‌رایه‌تی جوولانه‌وه‌ی وه‌ستۆ گرت. خالیکی دیکه ئه‌وه بوو که حیزبی دیموکراتی کوردستان شوینه‌واریکی قوولی له‌سه‌ر هه‌ست و بیرى کۆمه‌لانی خه‌لک دانا، به‌ جوړیک که دواى رووخانی کۆماری کوردستان و ئه‌و زه‌بره قورسه‌ی پاش زالبوونه‌وه‌ی ریژیمی پاشایه‌تی به‌ سه‌ر خه‌لکی کوردستان وه‌په‌یکه‌ری حیزب که‌وت ده‌ستی له‌خه‌بات هه‌لنه‌گرت و ئالای خه‌باتی بۆ وه‌دی هینانی ماڤه له‌میژینه‌کانی گه‌لی کورد هه‌ر شه‌کاوه راگرت. ئه‌گه‌رچی حیزبه‌که‌مان له‌کاتی دامه‌زرانی‌یه‌وه تا ئیستا ریگای زۆر سه‌ختی پیواوه، هه‌ورازه نشیوی له‌راده‌به‌ده‌ر به

جی هیشتوه و هر له هه مان کاتیش دا سه رکه وتنی گه وره ی به ده دست هیناوه و له گه ل ئه وهش برینی زۆر قورسی هه لگرتوه. به و حاله ش تائیسنا نه سه رکه وتنه کانی مه غروورو له خۆبایی کردوه، نه ئه و برینه قوولانه توانیویه تی به چۆکی دابینی. هه ربۆیه ش حیزبی دیموکراتی کوردستان هه م له ئاستی دهره وه وهه م له ناوخۆی کوردستان و ئیران جیگای تایبه تی خۆی و ئیعتبارو پرستیژی تایبه تی هه یه، روونیشه که ئه و دهسکه وتانه زۆر به ئاسانی به ده دست نه هاتوه. له و باره وه ده بی بلین حیزبیک که داوا ره واکانی ئه وه نده بهر حق و عادلانه یه که بی شک له سه تحی جیهانی و روو به دهره وه خاوه نی ئه و پرستیژه ده بی.

له لایه کی دیکه حیزبی دیموکراتی کوردستان بۆ یه کریزی مالی کورد هه ولی زۆری داوه له هه موو ئه حزابی رۆژهه لات زیاتر خۆی بۆ ئه م مه سه له وه ماندوو کردوه چونکی باوه ری وایه ئه گه ر کۆماری ئیسلامی دريژه به موله وری خۆی له ئیران و به گشتی و له کوردستان به تایبه تی ده دا له بهر ئه وه نیه که جی پیی له ناو خه لک دا به هیزه، به لکوو هۆکاری سه ره کی پرشو و بلاوی ئوپوزیسیۆنی ئیرانی و کوردستانی و نه بوونی هاوکاری نیوان حیزبه کانه.

له و پیوه ندی یه حیزبی دیموکراتی کوردستان زۆر هه نگاوی گرینگی هه لیناوه ته وه و بۆ یه کریزی مالی کورد دریغی نه کردوه. به لام له ناوخۆی و لات دا سیاسه ته کانی پینشووی ریژیم هه روا به رده وامن، پینشیل کردنی مافی مرۆف توندتر له پینشو و به پیره ده چی. نمونه که ی ئیعدامی لاوانی کورد له م چه ند سالی دوا یی دا ئه مه ش ره خنه و بیزاری یی زۆری لی بهرز بوته وه. ئه م ریژیمه پیی وایه که به کوشتنی لاوانی کورد ده توانی خه باتی ره وای کورد بی ده نگ بکا. به لام دژکرده وای به رینی رۆله کانی کورد له کوردستان و دهره وه به رامبه ر به و ئیعدامانه بۆ جاریکی دیکه ش ئه و خه یاله خاوه ی پووچه ل کرده وه و سه لماندی که زیندان، ئیعدام، دهر به ده ری و کوشتن و مال ویرانی... ناتوانی چۆک به خه باتکاران داداو تیکۆشانی ئه وان بۆ وه ده ست هینانی مافه کانی گه لی کورد دريژه ی هه یه.

له سالی رابردوو ریژیمی کۆماری ئیسلامی ههروهک سالانی پینشو و خه لکی کوردستانی هه ر له ژیر فشار ناوه و چالاکوانان و کاسایه تی یه

سیاسی یه کانی له به ندیخانه خزاندون، کاسبکاران و کۆلبه رانی به ر گولله دراون، سه ره پای ئه و زه برو زهنگه له لایه ن کۆماری ئیسلامیه وه، خه لکی کوردستان هه روا قایم له سه نگره ی خه بات دا وه ستاونه وه. حیزبی دیموکراتی کوردستان به تییه پکردنی ۲۵ ی گه لایوژی ئه مسال قوناخیکی نوئ له خه باتی ده ست پی ده کاته وه، دیاره شاره وا وه نیه له ماوه ی چه ندین ده یه تیکۆشان دا که ده سکه وتی بووه و سه رکه وتنی به ده ست هیئاوه، شکانیشی هه بووه بی هه له ش نه بووه، به لام گرینگ ئه وه یه ریگای خه باتی خو ی گرتۆته به رو له هه له کانی ده رسی وه رگرتوه و له کوره ی خه بات دا قال و پوخته بووه، توانای ئه وه ی هه بووه له راستی یه کانی کۆمه لگای کوردستان تی بگا و به قازانجی به ره و پیشبردنی خه باتی گه له که ی که لکیان لی وه ر بگریئ. سه ره پای ریگای دوورودریژو پر له که ندوله ندی خه بات، ئیستاش گه رموگورتر له جار ان له میدانی خه بات و تیکۆشان دا ماوه ته وه و دریژه به خه باته پیروژه که ی ده دا.

با ههولئ ژياندههوی «بهسیج» له کوردستان مايه پووج بکهینهوه!

ریژیمی کۆماری ئیسلامی ئیران که له نه بوونی یه کریزی وهاوپیوهندی هیزه شوړشگیرو پیشکه وتووخوازهکان له دهسپیکي شوړشی گهلانی ئیران که لکی وهرگرت وبه وروژاندنی ههستی مهزه بیی خه لکی ساویله ودروشمی ریاکارانه توانی جلهوی دهسهلات بگریته دهست وبو پته وکردنی بنه مای دهسهلاته که ی په نا بهریته بهر سیاسه تی دووبه ره کی نانه وه و، له پنا نه وش دا هیزه دیموکرات وئازادبخوازهکان توانی سه رکوت بکا، به لام بهم حاله ش له دریزهی دهسهلاتی خوی دا هه هیشه له گهل گه لیک گیروگرفت وقهیران به ره و روو بووه. بهر به ره کانی هیزه شوړشگیرو و دیموکراته کانی ولات له گهل ریژیمی تازه به دهسهلات گه یشتوو و بی باوه ری ریژیم به نه رته ش، کۆماری ئیسلامی له وه زعییه تیکی تایبته خست. هه ر بۆیه ش ریبه رانی نیزامی تازه به دهسهلات گه یشتوو له سه رووی هه موانه وه شه خسی خومه یینی بو پاراستنی حکومه ته که یان که وتنه بیری دامه زراندنی هیندییک ده زگا و ناوهندی نیزامی و سه رکوتکه ری دیکه ی وهک «کومیته ی شوړگیزی یه کان» و سوپای پاسداران که به ریژیم وه فادار بن و ئاماده ی خو به خت کردن له پیناو دریزهی دهسهلاتی ریژیم دابن. دارشتنی گه لاله ی «بهسیج» یش هه ر له چوارچیوه ی نه و سیاسه ته وپیکانی نه و ئامانجه دا بوو. که لکی خراب وهرگرتن له ههستی مهزه بی که سانیکی ساویله، بناغه ی هینزیکیان دارشت و هه موو هیزو توانایان وه گه ر خست تا «بهسیج» و فرههنگی «بهسیجی» له هه موو شوینیکی ئیران په ره بگری. خهونی خومه یینی بو ریخستنی هیزیکی ۲۰ میلیونی، نه و نه رکه ی خسته سه رشان ی ریبه رانی نیزام تا

به هاندانی گوندنشینان، خوینکاران، قوتابیان و کارمه‌نده‌کانی ئیداره ده‌وله‌تییه‌کان و..... هیزی «به‌سیج» که له ژێر بیروکه‌ی ملکه‌جی بۆ ده‌سه‌لات و حکومه‌ت به ناو ئایینی کۆماری ئیسلامی دا کۆ بکه‌نه‌وه بۆ ئه‌و کاره‌ش ئیستاش له گه‌ل بی له هیچ هه‌ولیک نه‌وه‌ستاون، له دارشتنی گه‌لاله‌ی «به‌سیجی دانش‌آموز»ی، «به‌سیجی دانشجوویی» و دامه‌زراندی به‌ناو «پایگای مقاومت» و «هه‌سته‌ی مقاومت» له ئیداره ده‌وله‌تییه‌کان رابگره، تا دانی ئیمتیازی جوراوجۆرو ساویله‌که هه‌ل خه‌له‌تین بۆ به‌شداری ئه‌و جۆره دامه‌زراوانه‌دا. ئه‌و سیاسه‌ته‌ی ریژیم له کوردستان به شیوه‌یه‌کی جیددی‌تر په‌یره‌و کراوه ئیستا زۆر جیددی‌تر هه‌ولی په‌ره پیدانی دهدری. ریژیم له کوردستان له هیزی «به‌سیج» وه‌ک سیخوڕ و ئامرازیک کاتی بۆ سه‌رکوتی جوولانه‌وه‌ی ئازادیکواری گه‌لی کورد که‌لک وه‌رده‌گرێ. ریژیم له هه‌لومه‌رجی ئیستا دا به‌شیک له پێگه و مولگه‌ نيزامیه‌کانی له کوردستان کۆ کردۆته‌وه‌و ده‌یه‌وه‌ی له ریگای به‌هیزکردنی به‌سیج وه‌که‌لک وه‌رگرتن له که‌سانی ساویله‌که بۆ سیخوڕی ئه‌و بۆشایی‌یه‌ پر بکاته‌وه. له‌م دوایی‌یانه‌ دا جموڤۆلی ریژیم بۆ په‌ره پیدان و به‌هیزکردنی به‌سیج له کوردستان به‌رچاو‌تر خۆی نواندوه. له‌و باره‌وه هه‌ولی زیاتر له خۆی نیشان ده‌داو له‌و پێوه‌ندییه‌ش دا به مه‌ستی سرینه‌وه‌ی ئه‌و کاره گه‌لاله‌ی تیپه‌رکردنی ماوه‌ی سه‌ربازی له ماله‌وه بۆ به‌سیجه‌کان هینایه‌ گۆڕی و به‌پێوه‌ی برد. له شیوه‌ی سازمانده‌ی ئیستا دا به‌سیجیه‌کان له گونده‌کان و گه‌ره‌کی شار به شیوه‌ی ده‌سته‌ی نيزامی سازمان دراوان به‌رده‌وام له مزگه‌وته‌کان دانیشتنی هه‌وتوانه پیک دینن وشه‌وانه‌ش گه‌شت و نگهبانی ده‌دن. جگه له‌وه له لایه‌ن به‌رپرسانی ئیتلاعاتی به‌سیج و سپاوه هه‌وتووی جاریک کۆبوونه‌وه‌یان بۆ ده‌گیرێ. و ئه‌رک و وه‌زیفه‌ی تایبه‌تیا (که هه‌مان سیخوڕی و خه‌به‌رچینی‌یه) بۆ دیاری ده‌کرێ. له بۆنه و رێوره‌سمه‌کانی ریژیم‌دا، به‌سیجیه‌کان ناچار ده‌کرین به جل و به‌رگی نيزامیه‌وه به‌شداری بکه‌ن و خۆیان به خه‌لک نیشان بدن، بۆ ئه‌وه‌ی ریگایه‌ک بۆ گه‌رانه‌وه‌یان نه‌مینیته‌وه. جیا له‌مه مه‌به‌ستی شاراوه‌ی دیکه‌ی ئه‌و کاره ئه‌وه‌یه‌ و نیشان بدری که ریژیم پێگه‌ی له

نیو خه لک دا هه یه. چونکه ریژیم چاک ده زانی فهره نگی کورده واری به گشتی فهره نگی که دژی دیاردهی خزمهت به بیگانه و سه رکوتکه ران، به کریگیراوان ئه وانه ی له خزمهتی دوژمنانی کوردان، له بهر چاوی خه لک سووک چرووکن. هه ژاری، بیکاری، بی درامه تی له و هویانه ن که که سانیکیان پال پیوه ناوه بچیته خزمهت ریژیمه وه و ریژیمیش زوربه ی هه ره زوری مؤره کانی خوی له نیو ئینسانه لاوازو گوی له مسته کان هه ل ده بژی ری، وئه وه له حالیک دایه هه ر ریژیم عامیلی سه ره کی هه ژاری، بیکاری، مالویرانی و دارمانی ئابووری و لاته. ئه گه رچی ریژیم ئیستاش هه روه ک ساله کانی سه ره تای به ده سه لات گه یشتنی له بیرو هه ولی ده سه تمؤ کردن و مل که چ کردنی خه لک دایه و ده یه وه ئی چه ندی ده کری ژماره یه کی زیاتری مؤره و گویرایه لی بو کونترول کردنی جموجولی دژ به خوی درووست بکا، به لام له بیرمان نه چی هه ر له ئیران ده زگا سامناکه که ی ساواک، چه ند فریای ریژیمی پاشایه تی که وت، ئه رته شه بیست میلیونی یه خه یالی یه که ی خومه یینی وئه و جوره پیلانانه ش هه ر ئه وه نده فریای کوماری ئیسلامی ده که ون. له به رامبه ر ئه و پیلانه ی ریژیم (وه ک باقی پیلانه نه زوکه کانی له و بابه ته) دا پیویسته خه لکی کوردستان به گشتی و لاوانی کورد به تایبه تی به خه باتی بی و چانی خویان و یه کریزی و یه کده نگی خویان، ئه و پیلانه ی ریژیم له گه ل شکان و ناکامی به ره وروو بکه نه وه و جاریکی دیکه سه رشوری و دامای بو ریژیم و داموو ده زگا ئیتلاعاتی یه کان مسوگه ر بکه ن.

به بۆنه ی پنجایه مین سالی راپه رینی جوتیارانی موکریان

به دوا ی جوانه مه رگ بوونی کۆماری کوردستان و گیرانه وه ی شارو ناوچه ئازادکراوه کانی کۆمار، جارێکتر زولم و زۆری و سه رکوتی ده ست و پێوه نده کانی حه مه ره زا شا له سه ر کوردستان، سییه ری خستوو بئ حورمه تی و سووکایه تی به وه رزیران و زه حمه تکیشان سه ری هه لدا یه وه. ئاغا و ده ره به گه کان ئازارو ئه زیه تی وه رزیران و پيشل کردنی مافه کانی ئه وان گه یاندبووه ئه و په ری خۆی و به شیوه ی جۆراوجۆر جوتیارانیان ده چه و ساندوه هه ر به و پیه ش بزووتنه وه ی خه باتگێرانه بۆ به ره به ره کانی له گه ل ده ره به گه کان له نیو جوتیارانی موکریاندا به ره به ره له حا لی گه شه کردن دا بوو. هاتته سه رکاری ده وله تی دوکتور محه مده ی موسه ددیق و کرانه وه ی فه زایه کی ئاوالای سیاسی ده ره فته کی باشی بۆ په ره سه ندنی بزووتنه وه ی جوتیاران به دژی حه مه ره زاشا و ده ره به گه کانی ناوچه خولقاند. خه لکی کوردستان به گشتی و وه رزیران به تابه تی که هیشتا داخی له ده ستچوونی کۆماریان له دل دا بوو له لایه کی دیکه شه وه پشتیان له ژیر سه ته می نه ته وایه تی و فشاری باج و خه راجی ئاغاگان دا چه مابوه، به دژی ئه و باروو دوخه راپه رین و جوولانه وه یه کی به رینیان وه ری خست. دوکتور موسه ددیق سه روک وه زیری ئه و کات له ره زبه ری ۱۳۳۱ بۆ که م کردنه وه ی ده سه لات و پاوانخوازو ده ره به گه کان قانونیکی له ژیر ناوی سه دی بیست (له سه دا بیستی) په سه نده کرد. ئه و قانونه جۆریک دابه شکردنی به ره مه له نیوان جوتیاران خاوه ن مولکه کان دا بوو، به و شیوه یه ده بوو له سه دا بیستی داها تی مولکانه له ده ره به گ و خاوه ن مولکه کان وه ربگێری و سه دی ده ی بدری به وه رزیران و سه دی ده ی دیکه ش له ریگای شو راپه که وه بۆ ئاوه دانی ئاوا یی که لکی

لئ وهر بگيرئ. ئه و قانونه ئه و هنده ي كه له نيو وهر زيړاندا پيشوازي لئكرا ئه و هنده ش بووه هؤي تووره يي و ناره زايه تي دهر به گه كان ههر بؤيه ش دهر به گه كان به ئاشكرا بهر هه لستي بوونه وه و به كرده وه زياتر له جاران فشاريان خسته سهر جووتياران و له زور شوينانئش له داني بيست له سه دي دياريكراو خويان ده پاراست و زولمئكي يه كجار زوريان له جووتياران ده كرد ئه گهر ئاورئك له پيوهندي ئه و كاتي نيوان خاوهن مولك و جووتياران بدهينه وه ده بينين په سه ندراني ئه و ياسا نوئيه هانده رئك بوو بؤ خه بات دژي دهر به گه چه وسينه ره كان و بهر هنگار بوونه وه ي جووتياران بؤ وده ست هيناني مافه چيپنايه تيه كانيان له وه هلوومه رجه دا جووتياران له بهر انبه ر يه كگرتووي دهر به گه كان و هاوده ستي ژاندارمه كاندا به رينوئني پشتيواني حيزبي ديموكرات به شيوه يه كي يه كگرتوو بهر هنگاري ئاغاكان بوونه وه رئكخراوه كاني حيزبي هه رچه ند ئه و كات به ته واوي زيندوو نه بوونه وه به لام له دوو لاوه يارمه تي باشي جووتيارانئان كرد، له لايه ك راسته وخؤ رينوئنيان ده كردن كه چؤن حه قي خويان به پئي قانوني په سندر كراو بستئين و تئيان گه يانندن كه گونجاندي ئه و قانونه پاشه كشه يه به دهر به گايه تي و هه نكاو بؤ دواپوژ خو ش ده كا، له لايه كي ديكه وه هه وليان ده دا كه راپه ريني جووتياران له تاران دهنگ بداته وه و ره نگدانه وه ي سياسي هه بي. له هينديك جيگا وهك فه يزولا به گي، به تايبه تي گوندي «ئالبلاغ» كه ناوه ندي راپه رين بوون، ئاغاكان گونده كانيان به جي هئشت وچوونه نيو شاري بؤكان. به شيوه يه ك كه بؤكان ببووه جيگاي ئاژاوه و پيلانگيري دهر به گان و ژاندارمه كان دژي جووتياراني ناوچه ي موكريان. ههر ودها له شامات و شارو ويران و چؤمي مه جيده خان، ناوچه ي سندر و سيش، جووتياران كومئته ي خويان پئك هئناو له ژيرناوي جي به جي كردني قانوني سه دي بيست دا خه باتي خويان په ره پيداو له نيو كوئمه ته پئك هاتوو ه كاندا نوينه ريان هه لئزاردوو بؤ بهر په رچدانه وه ي پيلاني دهر به گه كان و ژانده رمه كان ده يان ناردنه ئيداره كاني ده وله تي و هه موو خه رجئكي پئويستي ئه و كار ه يان دابين ده كرد. ئه و كات له ئيران به گشتي و ههر ودها له كوردستانئش دوو سياسه ت بهر پئوه

ده‌چوو، یه‌که‌میان سیاسه‌تی ده‌وله‌تی (به‌رنامه‌کانی موسه‌دیق)، ئه‌و‌یتریان سیاسه‌تی سه‌ر‌کو‌ت‌که‌رانه‌ی ئه‌رت‌ه‌ش بوو که راسته‌وخۆ له شا‌فه‌رمانی وه‌ر ده‌گرت. هه‌ربۆیه ئامرازیک بۆ گونجاندنی فانونی له سه‌دا بیست به‌ ده‌سته‌وه نه‌بوو، چونکه له کوردستان ئه‌رت‌ه‌ش راسته‌وخۆ ده‌ستی له هه‌موو کاریک وه‌ر ده‌دا، له هه‌لومه‌رجیک یه‌ک‌جار دژواردا جووتیاران زۆر ئازایانه به‌ رینوینی حیزبی دیموکرات له به‌ره‌یه‌که‌دا به‌ره‌نگاری ده‌ره‌به‌گه‌کان و هاو‌په‌یمان‌ه‌که‌یان (ئه‌رت‌ه‌ش و شا‌بوونه‌وه و‌ر‌اپه‌رین. شا به‌ پێچه‌وانه‌ی موسه‌دیق و ده‌وله‌ته‌که‌ی، پش‌تیوانی له ده‌ره‌به‌گه‌کان ده‌کرد. بۆیه سه‌رتیپ «موزه‌فه‌ری» فه‌رمانده‌ی ئه‌و کاتی مه‌هاباد که گوی ریه‌لی ده‌ره‌به‌گه‌کان بوو، به له‌شکرکی کۆک و پۆشته‌وه به‌سه‌ر کوتی جووتیارانی راپه‌ریو واته جووتیارانی ناوچه‌ی بۆکان که‌وته ریو و چه‌ک و ته‌قه‌مه‌نییه‌کی زۆری له نیو ده‌ره‌به‌گه‌کان دا بلاو کرده‌وه. له‌و هێرشه سه‌ر‌کو‌ت کرانه و وه‌حشیانه‌یه‌دا جووتیارانی ناوچه به‌ توندی سه‌ر‌کو‌ت کران و مال و مندال و پیرو لاو وه‌ک و یه‌ک که‌وته به‌ر په‌لاماری هێرش‌که‌ران) ده‌ره‌به‌گه‌کان ژاندارمه‌کان). ته‌نانه‌ت مندالی چه‌ند مانگیان به‌ لانکه‌وه له چۆمی ته‌ته‌هوو ده‌هاو‌یشت و خه‌لکی تازه‌که‌ند و قه‌باکه‌ندی له ناوچه‌ی چۆمی مه‌جیدخان ته‌رمی خنکاوی ئه‌وانیان له ئاو ده‌گرت‌وه. ده‌ره‌به‌گه‌کان به‌ هاو‌کاری پش‌تیوانه‌کانیان، ئه‌و که‌سانه‌یان که ده‌وری به‌رچاویان له راپه‌رینه‌که‌دا هه‌بوو ده‌ره‌به‌ر ده‌ر کردو و هه‌ر به‌وه‌نده‌ش رانه‌وه‌ستان. سه‌دانی که‌سیان به‌ ماله‌وه له گونده‌کان ده‌ر کرد. ئه‌م کرده‌وه سامناکه هه‌رچه‌ند له ناوچه‌یه‌کی بچووک دا به‌رپۆه چوو به‌لام له ئاکامی هه‌ولی حیزبی دیموکراتی کوردستان دا له ئێران دا ده‌نگی دایه‌وه. ده‌ربار ناچاربوو بۆ ئه‌وه‌ی ریسوا نه‌بێ پێشی ده‌ره‌به‌گه‌کان بگرێ تا چی دیکه کوشتاری خه‌لک نه‌که‌ن. ئه‌م کرده‌وه شو‌ر‌ش‌گێژانه‌یه‌ی حیزبی دیموکرات له‌و سه‌رده‌مه‌دا له لایه‌ک کاریگه‌ریکی زۆری له سه‌ر پێ گه‌یاندن و وشیار کردنه‌وه‌ی جووتیاران و زه‌حمه‌ت‌کێشان هه‌بوو لایه‌نگریکی زۆری له ده‌وری حیزب کۆ کرده‌وه‌و پایه‌ی ریک‌خراوه‌بی حیزبی دیموکراتی له نیو جووتیاران دا به‌ هیز کردو و جووتیارانی کوردستان به‌ گشتی و ناوچه‌ی موکریان

به تاییه تی ئەزموونیکێ باشیان لی وەرگرت. له لایه کی دیکه شه وه زهمینه یه کی وای پیک هینا که دوا به دوا ی کودیتای ۲۸ ی گه لایوژی ۱۳۳۲ ئەو ناوچه یه بیی به په ناگه یه کی ئەمن بو ئەندامانی حیزب، به چه شنیک که خه لکی ئەو ناوچه یه به هه موو شیوه یه ک یارمه تی ئەندامانی حیزب بدهن. ئەگه رچی راپه رینی جووتیارانی موکریان پاش ۶ مانگ سه رکوت کرا، به لام ئیستا پاش تیپه رینی ۵۰ سال به سه ر ئەم راپه رینه دا، هیشتا یادی ئەو بزوتنه وه یه له نیو دلی جووتیاران دا زیندوو یه و حیزبی دیموکراتیش ئەو راپه رینه وه ک لاپه ریه کی زیڕینی میژووی خه باتی خۆی چاو لی ده کاو ریژی لی ده گری. راپه رینی جووتیارانی موکریان ئەگه رچی سه رکوت کرا به لام وه ک ئەزموونیک له لایه ن خه لکی ئەو ناوچه یه که لکی لی وەرگیرا و بو به هه وینی خه بات و خۆراگری و به ره ره کانی به دژی زۆردارانی ده سه لاتدار له قوناغه کانی دواتردا. خه لکی ناوچه ی موکریان له ماوه ی ده سه لاتدارییه تی کۆماری ئیسلامی دا به ر ده وام له مه یدانی خه بات و تیکۆشان دا بوون و وه ک هه میشه به پیی رینوینی یه کانی حیزبی دیموکرات درێژه یان به خه بات به دژی ده سه لاتدارانی کۆماری ئیسلامی داوه و له ریگای وه دی هینانی ئامانجه کانی خۆیان و نه ته وه که یان دا هه زاران رۆله ی خۆیان له ریزه کانی حیزب و بزوتنه وه ی شوڕشگیرانه ی کوردستان دا، کردوه به قوربانی. یادی خه بات و به ره ره کانی جووتیاران و زهحمه تکیشانی موکریان له راپه رینی ۶ مانگه یان دا به دژی ده ره به گه کان و پشتیوانه کانیان له پاییزو زستانی ۱۳۳۱ دا به ریژ ب.

په یامی فیږگه ی سیاسی نیزامی به بۆنه ی ۲۵ ساله ی دامه زرانى فیږگه

هاورینانی به ریز و خوشه ویست

خوشک و برا به ریزه کان! بۆ مراسمی ۲۵ ساله ی دامه زرانى فیږگه ی سیاسی - نیزامی و کوتایى دهوره ی ۱۸۵ ی سه ره تایی به خیر بین له پیش هه مووشتیک دا به بۆنه ی ته و او بوونی سه دو هشتا و پینجه مین دهوره له کارو تیکۆشانى فیږگه ی سیاسی - نیزامی پیروزبایی یه کی گهرم پیش که شی هه مووتان ده که م. له ئەندامانى ریبه رى را تا تازه ترین پیشمه رگه کان و هه موو ئەو که سانه ی ریبازى حیزبى دیموکراتیان گرتوته بهر. هاورینان! بهرله دامه زرانى ناوه ندیکى فیږکردن و بارهینانى پیشمه رگه، ئەو که سانه ی دههاتن بۆ پیشمه رگایه تی، ئەرکى فیږکردنیان به شینوه ی پچر پچر، به گویره ی سه ليقه ی جیاواز له ناوچه کانى کوردستان به رپوه دهچوو که له جیى خوی دا شتیکی به که لگ و باش بوو. به لام مخابن به هوی هه ل و مه رجى دژوار و هیندیک هوی دیکه ئەو دهوره ئاموزشيانه ته مه نیان که م بوو. ئەو دهوره ئاموزشيانه ریکوپیک نه بوون و مه وداى ئیدامه ی کاریان نه بوو. لیږه دا وهک نمونه ئاماژه به هیندیک له و دهورانه ده که مین.

۱- یه که م دهوره ی نیزامى حیزب له به هاری ۱۳۵۸ له سه رى مهیدانانى ناوچه ی مه هاباد پیک هات.

۲- له ریکه وتی ۲۰ ی جۆزه ردانى ۱۳۵۹ تا ۲۰ ی گه لاویژ دهوره یه کی سیاسی نیزامى گه وره تر که لاوانى پیشمه رگه ی زۆربه ی ناوچه کانى تیدا به شدار بوون له باغى «یه نگیجه» ی نیوان ئاشى گولان و سه رده رابادى بۆکان بۆماوه ی ۲ مانگ به رپوه چوو. هاوکات شانبه شانى ئەو دهوره یه هه ر له و ماوه زه مانى یه دا له گوندی «خره جۆی» مه هاباد دهوره یه کی سیاسی کادر به به شدارى کادره کانى زۆر له ناوچه کانى کوردستان به رپوه چوو.

۳- نیوهی یه که می هاوینی ۱۳۶۰ له ئاواپی نه لۆسی شنۆ دهوهره یه کی سیاسی نیزامی بو ماوهی یه ک مانگ به ریوه چوو دواتر گؤازرایه وه بو گوندی سینگان.

۴- له گوندی گرزالی سه رده شت له سالی ۱۳۶۰ دهوهره یه کی دیکه به ریوه چوو.

۵- له ناوچهی مه نگورانی مه هاباد له ها وینی ۱۳۶۱ بو ماوهی ۲ مانگ دهوهره یه کی سیاسی نیزامی به ریوه چوو .

۶- له ئاواپی خدراوپی نیوان سه رده شت و پیرانشار دهوهره یه کی سیاسی نیزامی له سالی ۱۳۶۱ به ریوه چوو. ئه وه هیندیك له و دهوران هه بوون له هیندیك شوینی کوردستان به ریوه چوون له گه ل ئه وهی دهوهره کان هه ر جارئ له شوینیک و له لایه ن ئورگانی جیا جیا به ریوه ده چوون و حیزب ناوه ندیکی هه میشه ی تایبه ت به فیژکردنی نه بوو، به و حاله ش بارهینانی پيشمه رگه نه وه ستاوه و به شیوهی جوړاوجوو به ئیبتکاری فه رمانده نیزامیه کان که ئه و کات زۆر به یان ئه فسه رو ده ره جه داری نیشتمانپه روه ری پیشووی ئه رته ش بوون به ریوه ده چوون. بو وینه له به هاری ۱۳۶۰ دهوهره یه کی سیاسی نیزامی له «ئه شغه لی» ناوچه ی ره به ت به به شداری راده یه کی به رچاو تر له به شدارانی دهوهره کانی پیشوو بو ماوهی دوو مانگ و نیو به ریوه چوو که جیاوازی یه کی ته واوی له گه ل دهوهره کانی پیشوو هه بوو. به تایبه تی له پیوه ندی له گه ل به شدارانی دهوهره که دا بو یه که م جار بوو له هه موو ناوچه کانی کوردستان لاوانی به هه ست و نیشتمانپه روه ر له یه ک دهوهره دا کو ده کرانه وه. به لام به هوی هاتنی به ر بلاوی لاوان بو ریزه کانی حیزب له لایه ک و له لایه کی دیکه وه به رین بوونه وهی به ره کانی شه ر که هه موو کوردستانی گرتبووه ئه و دهوهره بلاوانه نه یانتوانی و لامده ری هه لومه رجه که بن، هه ر بویه له به هاری سالی ۱۳۶۱ له سه ر پیشنیاری فه رمانده رانی نیزامی و هه ستردن به پیوستی په روه رده ی زیاتر له لایه ن ده فته ری سیاسی حیزبه وه ، ئورگانیک به ناوی کومیسوونی پيشمه رگه پیک هات . یه کیک له به شه بنه ره تیه کانی کومیسوونی ناوبراو به شی

فیرکردنی سهره تایی پېشمه رگه بوو که له گوندی بیتووشی ناوچه ی سهردهشت دهستی به کار کرد . ئه رکی ئه و به شه بریتی بوو له :
 _فیرکردنی لاهه کان له سهر شه ر و ئاشنا کردنیان به چه ک و که رسته ی نیزامی و ئه رکه کانی دیکه ی پېشمه رگایه تی، به تایبه ت گورینی ههستی شورشگیرانه ی لوان به شعوری سیاسی، برده نه سهری توانای فه رمانده ران له بواری سیاسی نیزامی دا، دانانی به رنامه ی ئاموزشی به پیی ئال و گورپی وه زعی خه بات و جوړی تاکتیکه کانی ریژیم وخو ئاماده کردن بو قوناغه جوړاو جوړه کان به پیی ئاموزشی نوی وچوئیه تی رهفتار له گه ل دیله کانی شه ر. سهره نجام به هو ی گورانکاری و گرینگی فیرکردن و بارهینانی پېشمه رگه، ریبه رایه تی حیزب و له سه رووی هه موویانه وه شه هیدی هه میسه زیندو دوکتور قاسملوو ئیمکاناتی پیویستی بو پیک هینانی زانکوی حیزب ته رخان کرد. زانکوی حیزب له سالی ۱۳۶۱ له پیربابای ناوچه ی ئالانی سهردهشت و له ژیر چاوه دیری راسته وخوی کومیسوونی پېشمه رگه دهستی به کار کرد. دهوره کانی یه که م تا سیته م له بنکه ی پېشمه رگه کانی هیزی تایبه ت ئاموزش دران. به لام به هو ی زور بوونی راده ی به شدارانی دهوره وپر کاری و ئالوژی شوینی دهوره کان، به و جوړه چاوه روان دهکرا کاری فیرکردن به باشی به ریوه نه دهچوو. هه ر به و هو یه وه داوا له دهفته ری سیاسی کرا شوینیکی سهر به خو بو فیرکردن دیاری بکری. له سهر ئه و پېشنیاره دهفته ری سیاسی موافقه تی کرد له شوینیک له به رزایی تالیشی ناوچه ی سهردهشت که له دهوربه ری دهفته ری سیاسی هه لکه وتبوو ناوهندی زانکو دابمه زرینی بو ئه و ی هه م پاریزه ری بنکه کانی دهفته ری سیاسی بی و هه م بتوانی کاری ئاموزشی خوی له شوینیکی سهر به خو به ریوه به ری. له به ر ئه وه ی دانانی ناوهندیکی ئاموزشی سیاسی _نیزامی به م شیوه یه بو یه که م جار بوو که له لایه ن حیزبی دیموکراته وه له کاتی به ربه رکانی له گه ل ریژیم داپیک دههات، یه که م دهوره کانی زانکو گرینگی تایبه تی هه بوو. سالی ۱۳۶۲ بریاری گورینی ناوی زانکو به فیرگه ی سیاسی _نیزامی درا وله مه به دوا به رنامه کانی کاری فیرگه به شیوه ی خواره وه به ریوه دهچوو.

۱- دهوره‌کانی سیاسی سه‌ره‌تایی، سیاسی نیونجی و سیاسی عالی له ژیر چاوه‌دی‌یری به‌شی سیاسی دا به‌ری‌وه ده‌چوون.

۲- دهوره‌کانی نیزامی سه‌ره‌تایی و مودیرییه‌تی له‌ژیر چاوه‌دی‌یری به‌شی نیزامی دا به‌ری‌وه ده‌چوون. بو‌باشتر به‌ری‌وه چوونی کاره‌کانی فی‌رگه ی سیاسی نیزامی ئابین نامه ی نیو خوئی داریژرا که به په‌سه‌ندی ده‌فته‌ری سیاسی گه‌یشت. له‌و کاته به دواوه فی‌رگه کاره‌کانی خوئی به‌پیی ئه‌م ئابین نامه‌یه به‌ری‌وه برده، به پیی قوناغه جیاوازه‌کان ئالوگووری پیوستی به‌سه‌ر ئه‌و ئابین نامه دا هیناوه و خوئی له‌گه‌ل هه‌لومه‌رج و قوناغه‌کانی خه‌بات گونجاندوه.

دوا ی کونگره‌ی هه‌وته‌می حیزب، بریاری پیک هانتی کومیسونی سیاسی نیزامی له تیکه‌لاو کردنی کومیسونی پ-م و کومیسونی ته‌شکیلات درا. فی‌رگه‌ش که تا پیک هانتی کومیسونی سیاسی نیزامی له‌لایه‌ن ئه‌و دوو کومیسونه ئیداره ده‌کرا و ته‌نانه‌ت له ئیداره‌ی نیو‌خویشی دا ئه‌و شی‌وه ئیداره کردنه‌ی پی‌وه دیار بوو. به پیک هانتی فی‌رگه‌ی سیاسی نیزامی، فی‌رگه وه‌ک به‌شیکی فه‌عال و چالاکی ئه‌و کومیسونه شی‌وه‌ی کاری گو‌راو، خوئی له‌گه‌ل شه‌رایه‌ت و مودیرییه‌تی نویی حیزب گونجاندو هیندیگ به‌شی نویی پی‌وه زیاد کرا. ئه‌و به‌شانه‌ی به‌و شی‌وه‌یه ده‌توانین باس بکه‌ین:

۱- کووری هونه‌ری، له پیش کونگره‌ی هه‌شته‌می حیزبه‌وه وه‌ک به‌شیکی خرابووه سه‌ر فی‌رگه‌ی سیاسی نیزامی و هه‌تا دوا ی کونگره‌ی ۱۲ وه‌ک به‌شیکی سه‌ر به‌ فی‌رگه دریژه‌ی به‌ چالاکی هونه‌ری خوئی داو له ده‌یان بونه‌و جیژنی حیزبی دا به‌رنامه‌ی هونه‌رییان پیشک‌ه‌ش کرد ئیستا ئه‌و کو‌ره سه‌ر به کومیسونی ئاموزشی حیزبه.

۲- یه‌کیتی لاوانی دیموکرات وه‌ک ریک‌خراوینکی سینفیی لاوان، له مانگی خه‌رمانانی ۱۳۶۵ به پیی بریاری ده‌فته‌ری سیاسی هاته ژیر چاوه‌دی‌یری فی‌رگه تا دوا ی کونگره‌ی هه‌شته‌م ئه‌و وه‌زعه دریژه‌ی هه‌بوو به‌لام به دوا ی کونگره‌ی هه‌شته‌مه‌وه به شی‌وه‌ی سه‌ر به‌خو دریژه‌ی به کاره‌کانی دایه‌وه.

۳- ته‌عمیرگای چه‌ک و چۆل که له سالی ۱۳۶۷ را خرایه سه‌ر فی‌رگه.

۴- به‌شی خه‌یاتی، سالی ۱۳۷۵ به مه‌به‌ستی دروونی جل و به‌رگی پیشمه‌رگه تازه هاتوو‌ه‌کان له فی‌رگه دامه‌زراوه که تا

ئێستاش زۆر به ریکوپیکی و دلسۆزانه ئه‌و ئه‌رکه به‌ریوه ده‌با. له ماوه‌ی ته‌مه‌نی فێرگه‌دا زۆربوون ئه‌و که‌سانه‌ی که دلسۆزانه ئه‌رکی مامۆستایه‌تیان له به‌شه‌کانی سیاسی و نیزامی دا به ئه‌ستۆ گرتوه‌و به گه‌رماو سه‌رماو له ژێر چادرو ئه‌شکه‌وت‌دا له خو‌بو‌ردووی و فیداکاریان نواندوه و مایه‌یان له خۆیان داناه‌و بۆ ئه‌وه‌ی که‌سانی دیکه له زانستی خۆیان به‌هرمه‌ند بکه‌ن و، ته‌نانه‌ت هیندیک له‌و مامۆستا به‌ریزانه بیجگه له کاری مامۆستایه‌تی کاری دیکه‌ی حیزبیشیان بووه له کاتی به‌ریوه‌بردنی کاری حیزبی دا به داخه‌وه شه‌هید بوون. ژماره‌یه‌ک له‌و تیکۆشه‌رانه‌ی رۆلیان له به‌ریوه‌بردنی فێرگه‌و وانه‌ و تهنه‌وه و کارو باری دیکه‌ی فێرگه‌دا هه‌بووه و ئێستا به داخه‌وه له ژیان دا نه‌ماون بریتین له: شه‌هید دوکتور قاسملوو که مامۆستاو پشتیوان و پیکه‌ته‌ری فێرگه‌ی سیاسی نیزامی بوو. شه‌هیدان: دوکتور سادق شه‌ره‌فکه‌ندی، سه‌رگورد عه‌باسی، سه‌رگورد که‌ریم علیار، کاک هه‌ژار، سه‌یدسه‌لام عه‌زیزی، نبی قادری ئه‌بو‌به‌کر هه‌دایه‌تی، ته‌ها کرمانج، غفور مه‌دی‌زاده، خلیل مرادی، ئازاد رحیم زاده، سه‌روان خه‌لیل زا‌رعی، چه‌کو ره‌حیمی، ئه‌بو‌کر مسته‌فا زاده، عه‌لی ئه‌مینی، حیدر رۆستمپور و فه‌ردین سادقی. بیجگه له‌و مامۆستایانه ژماره‌یه‌کی به‌ر چاو له کادرو پێشمه‌رگه‌کان له به‌شه‌کانی دیکه‌ی فێرگه ئه‌رکیان به‌ریوه بردوه. فێرگه‌ی سیاسی نیزامی به‌ درێژایی ٢٥ سا‌ل ته‌مه‌نی پڕ له هه‌وراز و نشیوی خۆی دا ده‌وری به‌ر چاوی له فێرکردن بار هینانی لاوانی کوردستان دا بووه کارنامه‌ی فێرگه له‌م ماوه‌یه‌ دا به‌م جۆره‌یه. ١٨٥ ده‌وره‌ی سه‌ره‌تایی، ١١ ده‌وره‌ی سه‌ره‌تایی کادر، ٣ ده‌وره‌ی باز ئاموزی نیزامی، ٩ ده‌وره‌ی تاییه‌تی چه‌که سوکه‌کان، ٢ ده‌وره‌ی فیلمبه‌رداری، ٧ ده‌وره‌ی مین هه‌لگرته‌وه، ١٣ ده‌وره‌ی مودیرییه‌ت و فه‌رمانده‌ی، ٢ ده‌وره‌ی مامۆستایه‌تی شو‌رش، ٢ ده‌وره‌ی چه‌کی نیوه‌قورس و ١ ده‌وره‌ی نه‌قشه‌خانی و مین کاتۆشا و هاوه‌نی ١٢٠. ماوه‌ته‌وه بلیم ئه‌وه‌ی ئه‌ورۆ جه‌ژنی بۆ ده‌گرین له و ١٨٥ ده‌وره‌یه، له ماوه‌ی ٢٥ سا‌لی رابردوو دا بێ شک هه‌زاران لاوی به‌هه‌ست فێری سه‌ره‌تا‌کانی کاری نیزامی و سیاسی بوون. له‌م هه‌زاران که‌سه

به‌شیکیان گیانیان به‌خت کردوه، هیندیکیان به‌هوی جوراوجور له کادرو پیشمه‌رگه‌ی ته‌واو وه‌خت دابراون یا به‌دلایلی جوراوجور به‌هوی موشکیلاتی ژیان دانیشتون یان روویان له ولاتانی دهره‌وه کردوه، ئەوانه‌ش ده‌توانین وه‌ک سه‌رمایه‌ حساب بکه‌ین. به‌خوشیه‌وه ئیستا فیرگه‌ی حیزب له‌سه‌ر پی‌نگه‌یانندی لاوانی پیشمه‌رگه‌ به‌رده‌وامه‌وه له‌هه‌ر ده‌وره‌یه‌ک دا ده‌یان رۆله‌ی دلسۆز ونیشتمانیپه‌روه‌ری کورد، بۆ خزمه‌ت به‌حیزبی دیموکرات وجولانه‌وه‌ی کوردستان ئاماده‌ده‌کا. به‌لام نابی له‌بیرمان بچی که فیرکردنی پیشمه‌رگه‌ نابی به‌ته‌واو کردنی ده‌وره‌ی فیرگه‌ کوتایی پی‌بی. نابی هه‌ر ته‌نیا فیرگه‌ی سیاسی نیزامی بنکه‌ی ئاموزشی ئیمه‌بی. ده‌بی هه‌موو ئورگانه‌کانی حیزب ئه‌رکی پی‌نگه‌یانندی کادرو پم‌کانی حیزب درێژه‌ پی‌بدن جیی خویه‌تی قامک له‌سه‌ر ئەو پی‌ویستی‌یه‌ دانینین که ده‌بی شیوه‌ی فیرکردن و فیربوون بگورین وه‌ک ده‌رسه‌کان ومامۆستاکانمان گۆرپوه و مکانیزی نویمان داناوه‌ با مه‌یدانی فیربوونمان بگورین نه‌ک ته‌نیا له‌ فیرگه‌ به‌لکو له‌هه‌موو ئەو جیگایانه‌ی که به‌شیوه‌ی عه‌له‌نی وئاشکرا حزورمان هه‌یه. ده‌بی هه‌ول به‌هین فیربین، فیرکه‌ین، فیری مودیریه‌ت بین. نه‌ک مودیریه‌ت ته‌نیا بۆ به‌ریوه‌ بردنی کاروباری هه‌سته‌یه‌ک یا په‌لیک و لکیک، به‌لکو مودیریه‌ت له‌بواری زور به‌ریتتردا چ له‌ ته‌شکیلاتی حیزبدا چ له‌کاری دیپلوماسی دا، ده‌بی فیربین له‌گه‌ل مودیرنتین و پیشکه‌وتووترین که‌ره‌سه‌ی دنیا‌ی ئەمرۆ خۆ بگۆنجینین. له‌م ده‌رفه‌ته‌ دا به‌ پی‌ویست ده‌زانم ویرای پی‌روزیبایی دووباره‌به‌بۆنه‌ی ۲۵ ساله‌ی دامه‌زرانی فیرگه‌ی سیاسی نیزامی پی‌روزیبایی گه‌رم له‌و لاوه‌ خوین گه‌رمانه‌ بکه‌م که له‌ ده‌وره‌ی ۱۸۵ دا به‌رگی پی‌روزی پیشمه‌رگایه‌تیان له‌به‌ر کرد. له‌کاتیک دا پر به‌دل سوپاسی هه‌ستی خاوینی هه‌موو ئە و که‌سانه‌ ده‌که‌ین که له‌ به‌ریوه‌ بردنی فیرگه‌ دا هاوکاریان کردوون و ئاواتم ئەوه‌یه‌ هه‌موومان پیکه‌وه‌ به‌هاوکاری یه‌کتر و به‌ پشتیوانی کومه‌لانی خه‌لکی کوردستان بتوانین ئه‌رکه‌ نیشتمانی‌یه‌کانمان به‌ریوه‌ به‌رین و لای شه‌هیدانی نه‌مر و خه‌لکی کوردستان سه‌ربه‌رز و سه‌ربلیند بیینه‌ده‌ر.

یادی ۳۴ ساله ی رادیۆ دهنگی کوردستان

روژی ۲۷ی جوژهردانی سالی ۱۳۹۳، سی و چوارهمین سالروژی دامه زرانی رادیۆ دهنگی کوردستانی ئیرانه. ئه وهی ئه مپۆ له و کورته باسه دا یادی هه لکردنی مۆمی ۳۵ ساله ی رادیۆ دهنگی کوردستان ده که یه نه وه زۆرتر ده بی ئاوپ له سه ره تایي دامه زرانی و ساله کانی سه ره تایي بده یه نه وه که ئه و کات وه ک دهنگی حه قخوازانه ی خه لکی کوردستان له مانگی جوژهردانی سالی ۱۳۵۹ به سه ره تایي ترين ئیمکانات دهستی به کار کردو له ماوه ی چه ند سال کاری به رده و امی خۆی دا له گه ل ئه و هه مووه گیر و گرفته جوړا و جوړه ی له سه ر ریگای بووه روژ له گه ل روژ به گوپو تینه وه درێژه ی به ئه رکی شوړشگێرانه ی خۆی داوه. رادیۆ کوردستان له کاتیک دا دامه زرا که هیزه کانی کۆماری ئیسلامی هیرشی به ربلاویان کرده سه ر کوردستان، و له راگه یه نه کانیشیان فروفیشالی درۆو رییاکارانه یان بۆ خه لک بلاو ده کرده وه تا تۆوی دووبه ره کی و ناهۆمیدی له نیۆ خه لکی دا بچینین، به تایبه تی ئه و کات پيشمه رگه به ره به ره له شاره کان ده هاته دهر، بۆیه دامه زرانی دهنگی کوردستان له هه ل و مه رجیکی ئه و تۆدا پيويستیه کی میژووی بوو. له ماوه ی کاری رادیۆ که ببووه خۆشه و یستی کۆمه لانی خه لکی کوردستان و سه ری به هه موو مال و که لێن و قوژبنیک دا ده کرد، هه ر له و کاته دا یه کیک له هه ده فه کانی کۆماری ئیسلامی بوو ئه وه نده ی له توانایان دا بوو شوینی رادیۆ بدۆزنه وه و بۆمبارانی بکه ن به لکوو ئه گه ر بۆیان کرابوایه بۆ ماوه یه کی کاتیش دهنگی حه قخوازانه ی کورد بی ده نگ بکه ن ئه گه رچی زۆرجار گرمه ی تۆپ و بۆمی فرۆکه کانی کۆماری ئیسلامی، بیژهرانی رادیۆی راچله کاندوه به لām له کار نه وه ستاون و له گه ل ئه و هه موو گیر و گرفتانه ی له سه ر

ریځگای بوون ئه و رادیو خنجیلانه ی که له سه رده مانیک چرای رووناکی نه ته وه ی کوردبوو هه ر در یژه ی به کاری خو ی دا. خو شه ویستی رادیو دهنگی کوردستانی ئیران لای کومه لانی خه لک له وه دا بوو که له هه موو هه ل و مه رجیکدا راستییه کانی به کومه لانی خه لک ده گوت، ئه گه ر ژماره یه کی زوریش پیشمه رگه شه هید بوایه رادیو راستییه کانی بلا و ده کرده وو و ته نانه ت زور جاریش دام و ده زگا کانی کوماری ئیسلامی بو راستی و دروستی ئاماری شه ره کان پشتیان به هه و اله کانی رادیو دهنگی کوردستان ده به ست. بویه له لایه ک چقلی چاوی دوژمن بوو له لایه کی دیکه جیگایه کی حاشا لئ نه کراوی له نیو جوولانه وه ی کوردو کوردستان دا بو خو ی کردبو وه و خو شه ویستی و جیگای باوه رو متمانه ی نیو خه لکی کوردستانی به ده ست هیتابوو، ئه وه شانازییه کی گه وه ی حیزبی دیموکراتی کوردستان و به تاییه ت ئه وانه ی هه لسوورینه رانی رادیو بوون به حه ق ده بی پی بنازن و سه ره به رز بن. له دنیای ئه مپو دا ئالوگوریکی قول به ته کنه لوژی دا هاتوه و پیشه رفته ی زوری کرده و روژ له گه ل روژ زیاتر به ره و پیش هه نگاو ده نی، به لام با ئه و چرا گه شاوه له بیر نه که یین که له سه رده مانیکدا جیگای هیوا و هو میدی خه لکی کوردستان و ئاوینه ی راستییه کانی کومه لگای کورده واری بوو. ماوه ته وه له و باسه کورته دا بلین و ئاماژه به وه بکه یین که زه حمه ت و ماندوو بوونی ژماره یه کی زور له به ریوه به ران و هه لسووراوان و کادرو پیشمه رگه ی رادیو، له ریبه رایه تی را بگره تا پیشمه رگه یه کی ساده، که سالانیکی به رده وام زه حمه تیان کیشاو تکتک ئاره قه یان ده رشت له هه موو هه ل و مه رجیکدا بی وچان و راوه ستان بو ساتیکیش ریگیان نه دا ئه و رادیو به نرخه له کار بوه ستی و زور جاریش له گواسته نه وه دا ته نانه ت ئاماده بوون گیانی خو یان پیشکesh بکه ن، سپاس بو زه حمه ته کانیان، بو فیدا کاریان، بو ماندوو بوونی شه وو روژیان، له راستی ئه وانه ی بوونه هو کاری به رده و امبوونی رادیو جیگای شانازی حیزبی دیموکرات و خه لکی کوردستان.

مردنی داهینه‌ریک

روژی یه‌کشه‌ممه ۳۰ی پووشپه‌ری ۱۳۹۲ی هه‌تاوی داهینه‌ری چه‌کی کلاش، میخایل کلاشینکوف مالئاوایی له‌دنیا‌ی پرله‌کیشه‌کردو بو هه‌میشه سه‌ری نایه‌وه. ناوبراو بیروکه‌ی داهینانی چه‌کی کلاش «کلاشینکوف» له‌دوای شه‌ر له‌گه‌ل ئالمانی نازی که له‌وئ دا بریندار بوو به‌زه‌ین داها. سالی ۱۹۴۱ کاتیک له‌شکری ئالمان شاری «بریانسک» به‌ته‌واوی خاپوور ده‌کاو زیاتر له‌حه‌فتا هه‌زار که‌سی تیدا ده‌کوژری، سه‌رئه‌نجام پاشه‌کشه به له‌شکری یه‌کیتی سوڤیه‌تی پیشوو ده‌کا، مخایل کلاشینکوف له‌و شه‌ر دا بریندار ده‌بی و خوئی له‌نه‌خوشخانه‌یه‌ک ده‌بینیته‌وه. پاش ئه‌وه‌ی له‌مردن رزگاری بوو بی‌ری تو‌له‌کردنه‌وه‌ی ئه‌وه شه‌ر به‌ته‌واوی می‌شکی میخایلی کوئی که به‌ده‌ست ئیش وئازاره‌وه له‌سه‌ر ته‌ختی نه‌خوشخانه ده‌ینالاند، که‌چاوی هه‌لینا داوای کاغه‌ز وقه‌له‌می کردو زور که‌س له‌وانه‌ی له‌ده‌ورو به‌ری بوون هه‌ستیان کرد که داهینانیکی له‌می‌شک دایه. ناوبراو پاش ئه‌وه‌ی نه‌خشه‌ی داهینانه‌که‌ی ته‌واو کرد خستییه‌ باخه‌لی و به‌ره‌و مالی گه‌رایه‌وه. میخاییل که وه‌ک برینداریکی شه‌ری دووه‌می جیهانی چاوی لی ده‌کری، دوای زیاتر له ۵ سال بیرکردنه‌وه له‌و نه‌خشه‌ ساده‌یه‌ی له‌نه‌خوشخانه به‌می‌شکی داها بریاری درووستکردنی چه‌کی ئوتوماتیکی که‌لاشینکوف *Evak*‌ی به‌دژی ئالمانی‌یه‌کان راگه‌یاند. هه‌رچه‌ند تا ته‌واو بوون و درووستکردنی ئه‌وچه‌که نه‌ده‌سلاتی ئالمانی مابوو نه‌ ئیش وئازاری برینه‌کانی میخاییل، به‌لام یه‌که‌مین تا‌قی کردنه‌وه‌ی ئه‌وچه‌که له‌سه‌ر کو‌تکردنی سه‌ره‌لانی شو‌رشی بوداپیست پیته‌ختی مجارستان دا بوو، که زیاتر له‌په‌نجا هه‌زار مجارستانی و نزیک به ۸ هه‌زار سه‌ربازی «یه‌کیتی سوڤیه‌ت» پیشوو شو‌ره‌وی تیدا کوژران. دوا به‌دوای دووه‌م شه‌ری جیهانی، تقه‌نگی کلاش بره‌ویکی زوری

به‌خویه‌وه دی چونکه وه‌ک چه‌کیکی سووک له زۆربه‌ی ولاتان که‌لکی لی وهرده‌گیرا ته‌نانه‌ت به‌ره‌هم هینانی ئه‌و چه‌که ۲۰ به‌رابه‌ر کراو له‌ده‌ورانی شه‌ری سارد وای لی‌هات که له زۆر ولاتان له که‌لوپه‌لی ماله‌وه هاسانتر ده‌ست ده‌که‌وت. وای لی‌هات میخاییل له کۆتاییه‌کانی ژبانی‌دا له درووستکردنی ئه‌و چه‌که په‌شیمان بۆوه‌و رایگه‌یاند که « خۆزگه له جیاتی ئه‌و چه‌که ئامیریکی وهرزیریم درووست کردبایه » چونکه به‌سه‌ری پیری ئاگادار بوو پێیان راگه‌یانده‌بوو سالانه زیاتر له دووسه‌ده‌هزار که‌س به چه‌کی کلاشینکۆف ده‌کوژرین. ناوبراو هه‌ر چه‌ند شانازی به درووستکردنی کلاشینکۆفه‌وه ده‌کردو له نیو هیندیک ئالو ئارمی حیزبی ولاتان دانراوه راشی گه‌یاندوه که بۆ تیرۆریستانی درووست نه‌کردوه، کاتیک وینه‌ی چه‌که‌که‌ی له ئالای حیزبوولا ده‌بینی خۆی به‌شه‌رمه‌زار ده‌زانی. شتیکی دیکه که‌ده‌بی ئاماژه‌ی پێ بکری، ئه‌وه‌یه که زۆر له گه‌لانی بن ده‌ست به‌گشتی وکورد به‌تایبه‌تی له خه‌باتی چه‌کدارانه‌یان بۆ وه‌ده‌ست هینانی ماف وئازادییه‌کانیان که‌لکی زۆریان له‌و چه‌که وهر گرتوه. کاتیک دوژمنان به هه‌موو جوړه چه‌کیک په‌لاماری گه‌لی کوردیان دابوو، کاریگه‌رتترین چه‌کی کورد بۆ به‌رگری کردن له خۆی چه‌کی میخاییل بوو که بۆ به‌ربه‌ره‌کانی دژی زۆرداران که‌لکی لی وهرده‌گرت. بۆ خۆی ئاماژه‌ی کردوه بۆ به‌رگری کردن له‌به‌رامبه‌ر داگیرکه‌ران دا درووستی کردوه نه‌ک بۆ تیرۆریستان، به‌لام ئه‌و رایه‌ی ناوبراو ته‌نیا له‌قسه‌دا ماوه‌ته‌وه، چونکه ئه‌و چه‌که به‌ده‌ست هه‌موو که‌سه‌وه‌یه‌و ته‌نانه‌ت بۆ سه‌رکو‌تکردنی گه‌لانی ژیر ده‌ستیش که‌لکی لی وهرده‌گیری.

ههولئ ريزيم بۆده سراگه يشتن به چه كي ئۆتۆمى و هه ره شه كانى ئه مريكا

ريژيمى كۆمارى ئيسلامى دواى شه پى ئيران و عيراق ههول و ته قه لاي زۆرى دا كه ده ستى به ريناكتۆرىكى ئه تۆمى بگا. بۆ ئه م مه به سته له سه ره تاي سال ۱۳۷۰ چه ند كه سى ره وانهى چين كردو جه نجالئيكى گه وره ي له سه تحى نيونه ته وه يى دا وه پى خست و ده وه له تى رۆژئاواو زۆر له كۆرپوكۆمه له نيونه ته وه يى به كان نيگه رانى خويان ده پبرى كه مه به سته كۆمارى ئيسلامى ده ست راگه يشتن به ريناكتۆرى ئه تۆمى وله ئاكامدا چه كي ئه تۆمى به. هه ر چه ند ئه وكاته كۆمارى ئيسلامى وچين ئيدعايان كرد كه ئه و پپۆژه يه له سه رى ريك كه وتوون ته نيا بۆ به ره م هينانى ئينرژى به و له تواتاي دا نيه چه كي ئه تۆم به ره م بينى. ئيعترازى كۆمه لگاي جيهانى ده وه له تى چينى و ادار كرد كه له هه لومه رجى ئه وكات دا ته حويل دانى ريناكتۆرى ئه تۆمى بۆ ئيران ماوه يه ك ده ست رابگرى. به دواى ئه وه دا ريژيمى كۆمارى ئيسلامى ههولئى دا له ده گه ل هيندوستان له سه ر كرىنى ته كئولۆژىي ئه تۆمى ريك بكه وي و له و ريگايه وه به ئامانجى خوى بگا. به لّام هيندوستان له به ر ناره زايه تى كۆرپوكۆمه له جيهانى به كان له هاوكارى له و بابه ته له گه ل ئيران خوى بوارد. هه رچه ند ئه وكات كۆمارى ئيسلامى بۆ ماوه يه كى كاتى نه يتوانى ده ستى به ئينيرژىي ئه تۆمى و سه ره نجام به چه كي ئه تۆمى رابگا، به لّام ئايا كۆمارى ئيسلامى ريناكتۆرى ئه تۆمى به مه به سته ئاشتيخوازانه ده وي؟ پاشان باس ده كه ين و هه لئى ده سه نگينين كه نيگه رانى گه لانى ئيران و بىرو راى گشتى له ده ست راگه يشتنى كۆمارى ئيسلامى به چه كي ئه تۆمى چيه؟ پسپۆران و كارناسانى به ره مه هينانى ئينرژى له جيهاندا باسى ئه وه ده كه ن كه ئينرژىي « حرارتى » واته ئه و ئينرژى به ي كه له سووتانى به ره مه نه وتى به كان به ده ست دى

زۆر له و ئینرژیی هه‌رزانتەر ته‌واو ده‌بی که له ئۆرانیۆم په‌یدا ده‌بی. له سه‌رتای ده‌یه‌ی ۱۳۷۰ دا نرخی کیلوواتیک برقی به ده‌ست هاتوو له نه‌وت ۱/۶ «سه‌نت» بوو له حالئ نرخی ئەو برقه که له ئۆرانیۆم به‌ده‌ست ده‌هات ۲/۴ هینده زیاتر ده‌بوو. جگه له‌وه به‌ره‌م هینانی ئینرژیی له ئۆرانیۆم مه‌ترسی گه‌وره‌ی ئەمنیه‌تی به دواوه‌یه که هیچکات له ئینرژیی حراره‌تی چاوه‌ڕوان نا‌کری. بۆ وینه کاره‌ساتی «چرنوبیل»ی شو‌ره‌ویی پیشوو باشترین به‌لگه‌یه که له‌و دا هه‌زاران که‌س کوژران و پاش چه‌ندین سا‌ل هیشتا شوینه‌واری ماوه‌ته‌وه. ته‌نانه‌ت تلته‌ی ئەتۆمی که ماوه‌یه‌کی زۆر مه‌ترسیداره تا هه‌زاران سا‌ل ده‌توانی مه‌ترسی هه‌بی بۆیه ده‌بی له رووپۆشی قورقوشم‌داو له گه‌ره‌ی خۆی دا بخه‌ریته قوولای حا‌که‌وه. کارناسان و پسیپۆرانی به‌ره‌م هینانی ئینرژیی له ئی‌ران دا نه‌ک به‌م زانسته‌ی سه‌ره‌وه ده‌زانن به‌لکوو ئاگاداری زۆرترو ورتریان له زیان و مه‌ترسی‌یه‌کانی ریئاکتۆری ئەتۆمی به تایبه‌ت له ولاتی‌ک که له باری سه‌نه‌تی تکنیکی‌یه‌وه زۆر له پاشه، هه‌یه. ئەمجار به هاسانی بۆمان ده‌رده‌که‌وی که کار به‌ده‌ستانی کۆماری ئسلا‌می ته‌کنۆلۆژیی ئەتۆمی بۆ به‌ده‌سته‌ینانی ئینرژیی وکه‌لک وهرگرتنی ئاشتی‌خوا‌زانه نیه. به‌لکوو به مه‌به‌ستی شه‌رخوا‌زانه ودروست کردنی چه‌کی ما‌ل ویرانه‌کری ئەتۆمی‌یه. بی گومان بۆ ولاتی‌کی وه‌ک ئی‌ران که پاشه‌که‌وتی یه‌کجار گه‌وره‌ی نه‌وتی هه‌یه و له پیشه‌وه‌ی ولاتانی خاوه‌ن نه‌وت دایه، ئینرژیی «حرارتی» ئەوه‌ش هه‌رزانتەر ته‌واو ده‌بی که له ولاتانی پیشکه‌وتوو سه‌نه‌تی ته‌واو ده‌بی. له‌و نیوه دا ئەو سالانه‌ی دوا‌ی روسیه‌ش سه‌باره‌ت به سه‌وداو هاوکاری کردنی ئەو چه‌که له گه‌ل ئی‌ران ناوی هاته ناو ناوان و چه‌ندین جار له لایه‌ن غه‌ربه‌وه له سه‌رووی هه‌موویان ئەم‌ریکا ئاگادار کرایه‌وه که هاوکاریی ئەتۆمی ئی‌ران نه‌کاو ئاکامی مه‌ترسی داری لێ ده‌که‌ویته‌وه. ئەم‌ریکا له گه‌ل روسیه وچین و ئازانس‌ی نیونه‌ته‌وه‌یی وزه‌ی نیوکیش و توویژی کردو پی‌ی راگه‌یاندن که ده‌بی سه‌ردانی ئی‌ران بکه‌ن. تا بۆیان روون بیته‌وه که له ئی‌ران چ روو ده‌دا. چونکه ئی‌ران زۆر له‌وه زیاتر هه‌نگاوی به‌ره ده‌ست راگه‌یشتن به‌و ته‌کنۆلۆژی‌یه هه‌ل‌ئاوه‌ته‌وه که چاوه‌ڕوانی لێ ده‌کرا. هه‌ر ئیستا به‌ره‌و ئەوه ده‌چی

که له ریگای ئه و که رهستانه ی به ده ستیه وهیه تی خه ریکی ده وه له مه ند کردنی ئورانئوم بی. پشکینه رانی ریخراوه نه ته وهیه کگر تو وه کان له لیکولینه وه ی زستانی رابردوو یان دا (۱۳۸۱) له ئیران ته ئکییدیان له سه ر ئه و مه سه له یه کرده وه و رایه نگیان د که دامه زرا وه کانی کوماری ئیسلامی ئیران بو ده وه له مه ند کردنی ئورانئوم هه نگاوی جیددیان هه لئنا وه ته وه و ریوشوینه کانی پیوه ندیدار به قه ده غه بوونی په ره پیدان و به ره هم هینانی چه کی ناوکی یان پیشیل کردوه.

«محمد البرادعی» بهر پرسی ئازانسی نیونه ته وه یی وزه ی ئه تومی که له مانگی فیوریه ی رابردوو سه ردانی ئیرانی کرد، چاوی به سه دان لوله که وت که بو ده وه له مه ند کردنی ئورانئوم که لکی لی وه رده گیری و که رهسته ی پیویست بو درووست کردنی ۱۰۰۰ لوله ی دیکه چا و پین که وت. پاشان «البرادعی» سه ردانی چه ند نا وه ند و دامه زرا وه ی ئه تومی دیکه ی ئیرانی کرد. دامه زرا وه ی ئه تومی «نه ته نز» یه کیک له و دامه زرا وانه بو و که تا کاتی سه ردانی «البرادعی» ئازانسی نیونه ته وه یی هه یچ زانیاریکی له سه ر نه بوو. ئه و دامه زرا وه یه خا وه نی دزگای نا وه ند به زین (سانتئیریوفوژ) که بو ده وه له مه ند کردنی ئورانئوم که لکی لی وه رده گیری. هه ر چه نده روژیک پیش سه ردانی «البرادعی»، «محمدی خاتمی» سه رکوماری ئیران ته ئییدی کرد که زانایانی ئیران ئیتلاعاتی پیویست بو که لک وه رگرتنی غیری نیزامی له ئینترژی نا وه کی یان به ده ست هینا وه رای گه یان د که نه ته وه کان حه قی ئه م کاره یان هه یه. ئه گه ر بو ئازانسی نیونه ته وه یی روون بیته وه کوماری ئیسلامی که رهسته ی ده وه له مه ند کردنی ئورانئومی هه یه دیاره ئه م کرده وه یه ی ریژیم به ته واوی له گه ل ریوشوینی په ره پیدانی چه کی نا وه کی نا ته بایی هه یه وده بی به کوبوونه وه ی شوپرای ئه منییه ت بریاری له سه ر بدری. زور جار ریخراوی نیونه ته وه یی ئینترژی ئه تومی به که لک وه رگرتن له سازمانی ئیتلاعاتی ئه مریکا توانیویه به رنامه ی ئینترژی ئه تومی ئیران، هه ل سه نگینن تا ئه و ریخراویه بزانی که ئیران له باری چه کی ئه تومی یه وه چه نده چۆته پیشه وه. وه زاره تی دهره وه ی ئه مریکا له و پیوه ندی یه دا ده لی: به پیی ئه و ئیتلاعاته ی که درا وه پشکینرانی ئازانسی نیونه ته وه یی چه کی ئه توم، ئیرانییه کان توانیویانه ده ستیان به که ره سه

و دامه زراوه کانی به هیزکردنی ئورانئۆم رابگا وئوهش نیشان دها که کاربه دهستانی ئیزان سوورن له سهر به رهه م هینانی چهکی ئەتۆمی. که و ابوو چۆن کۆماری ئیسلامی که سووره له سهر به رهه مهینانی چهکی ئەتۆمی دهتوانی بهرنامه کانی له پشکینه رانی نیونه تهوهیی بشاریته وه؟ سالی ۲۰۰۲ ئەمریکا داوای له روسیه کرد که هاوکاری کردن له گهل ئیزان، له پیوهندی له گهل هاوکاریی ئەتۆمی دا کۆتایی پی بینی، به لام روسیه ئەو داوایه ی به «منفی» و لام دایه وه. ههر له و پیوهندی به دا هاوکات له گهل ئەوه دا سه رکۆماری ئەمریکا «بوش» ئیزان و کوره ی باکووری و عیراکی به «محور شرارت» له قه له م دا. ته نانه ت زۆر له سناتوره کانی ئەمریکا ئیزانیان پیش کوره ی باکوورو عیراق له لیسته که دا دانابوو پینان و ابوو بو جیهان مه ترسی دارتره. کۆماری ئیسلامی جاریکی دیکه دیته و لام دانه وه و ده لی: هاوکات له گهل زۆربوونی حه شیمه ت و په ره پیدانی ئابووری و لات، نه وت و گاز بو دابین کردنی ئینرژئ پیویست، و لامدر نیه و به کار هینانی نیوخیوی له زیاد بوون دایه و نه وت گاز بو روژیک ته واو ده بن. ههر له بهر ئەم هۆکارانه یه که وزه گای به ره مهینانی ئینرژئ ئەتۆمی «بوشهر» مان دامه زراند که دیاره له زه مانی حه مه ره زا شادا گه لاله ی دامه زراندنی دانراوه. دیاره ئەم به لگانه ته نیا بو فریودانی کۆروکۆمه له نیونه ته وه یی به کانه چونکه له ده سالی رابردوو دا ئیزان زۆر به جیدی له و بواره هه نگاوی ناوه و ناوه ندی دیکه ی به دامه زراوه هه سته یه کانی یه وه زیاد کردوه. به لام ئەمریکا له بهرانبه ردا ده لی: که ولاتیکی وه ک ئیزان ئەو هه موو نه وت و گازهی هه یه پیویستی به ته کئولۆژی هه سته یی نیه. له وهش رووتتر ئیزان ئیستا خاوه نی ده سته گای «سانتئیریوفوژ» ه بو به هیز کردنی ئورانئۆم، وهیندیک که ره سه ی دیکه که له م چه ند سه له ی دوایی کپویه بویه ئەمریکا زیاتر بوی روون بووه که ئیزان به ته واوی پیوشوینی چهکی ئەتۆمی که وتوه وه ژیر چه تری غیره ی نزامی وئاشتیخوازانه دا به کاری به ره و پیش بردنی چهکی ناوه کی خه ریکه. «پروتکل الحاقی» کۆمه له یاساو ریوشینیکه که پیوهندی به پشگیری په ره پیدانی چهکی ناوه کی یه وه هه یه. ئازانسی نیونه ته وه یی ئینرژئ ئەتۆمی له نیوه راستی ده یه ی ۱۹۹۰ زۆری هه ول دا که هه موو ولاتانی

ئیمزاکه ر رازی بکا که ئەو فهسله ی «پروتکل» ش دلخوازانه ئیمزا بکه ن که به پیتی ئەم فهسله ریگا بو ئازانسی نیونه ته وه بی ههسته بی خوش دهکا سهردانی پرۆژه ئەتومی یه کان بکه ن. ههروه ها کارناسانی ئازانسی نیونه ته وه بی پینان وایه که پیویسته هه موو ولاتان به تایبه تی ولاتانی وهک ئیران که بهرنامه ی چهکی ههسته بی له سه تی یان سهروه هه یه، «پروتکل الحاقی» ئیمزا بکه ن به پیتی نووسراوه ی ناوبراو ئەگه ر ئەو «پهراویزه» نئیمزا بکری له ئاستی نیونه ته وه بی دا ته زمینی زیاتر بو ئەمنیه تی گه لان پیک دینی. که و ابوو سروشستی یه که ولاتانی ئاشتیخواز به بی دوو دلی ئەو «پروتکل» ه ئیمزا بکه ن. به لام لیڤه دایه که ئیران نهک پیشوازی له ئیمزا کردنی ئەو فهسله ی «پروتکل» نه کردوو به لکوو تا ئیستاش ولامی روونی نه داوه ته وه. به لگه ی سه ره کی ئیران بو ئەو بریاره ش ئەوه یه که له لایه ن ئەمریکا وه ته حریم کراوه و پاشان ئیمزای ئەو فهسله «الحاقی» یه ئیجباری نیه. ئیران وا نیشان ده دا که له بهرانه ر ئیمزای «پروتکل» ه دا ئیمتیا ز له ئەمریکا وه رگرن. ئەوه له حالیک دایه هه لومه رگی نیونه ته وه بی دوا ی رووداوی ۱۱ سیپتامبر، هه لوستی ئەمریکا له م باره وه به روونی ئاشکرا کرد. ئەویش هه لویست گرتنی جیددی له بهرانه ر ئەو ولاتانه یه. بزانی ئیران سه ره پای هه مووی ئەوانه باسیان لیوه کرا بوچی له سه ر درێژه پیدانی بهرنامه ی ههسته بی خوی سووره؟ کار به ده ستانی ئیران و ابیر ده که نه وه که په ره پیدانی چهکی ههسته بی بو ئیران له ناوچه دا گرینگی یه کی تایبه تی هه یه، چونکه ئیران له ناوچه یه کی ستراتیژی هه لکه و تووه. لانی که م ده بی له و بواره دا بو په ره پیدانی توانا و ده سه لاتی خویان له ناوچه که و دنیا دا هه ول به دن. دیاره ئەوه مانایه کی جیا له ههستی پوانخوازی ده سه لاتداری ریژیم ناگه یه نی، چونکه ههچ ده سه لاتیک ناوچه بی هه ره شه ی ئەتومی یا غیره ی ئەتومی له ئیران ناکا. که و ابوو له و هه لومه رجه دا پیوشوین که وتنی بهرنامه ی ههسته بی له لایه ن ئیرانه وه ته نیا به هه ده ردان و به فیرو دانی سهروه ت سامانه ماددی و مهعنه وی یه کانی ولاته که مانه. ئەو پرۆژانه له زیان زیاتر ههچ قازانجیک بو گه لانی ئیران به دوا وه نیه. هه موومان باش ده زانی ن که سیاسه تی ئیستای حکومه تی «بوش» له سه تی نیونه ته وه بی دا

له سهر ئه و ئه ساسه دهچیتته پیش که ناسراوه به «ههنگاو کردهوی پیشگیرانه» واته مه بهستی سهرهکی بریتی به له فشار هینان بو ولاتانیک که له روانگهی ئه مریکاوه ئیمکانی به رههم هینانی چهکی ئه تومی یان ههیه. ئه گهرچی زور له ولاتان به تایبته ئوروپاییهکان ئیران هان ددهن که هه موو ریوشوینیک ووردهکاری بهکی پیویست به ریوه به ری. تا بتوانی ئه مریکا بنیته سهر ئه و بروایه ی که ئیران چهکی ههستهیی دروست ناکا، که چی کوماری ئیسلامی رایگه یاندوه و به و هیوایه له ۲۰ سالی داها تودا گه لاله ی ساختمانی وزه گای ههستهیی که توانای به ره مهینانی ۶ هه زار مگاوات به رقی ههیه دامه زرینی، که دهشتوانی هه موو شیوهکانی به هیزکردنی ئورانیوم له خو ی دا جی بکاته وه. ئه گهر ئه مریکا له هه لومه رچی ئیستا داو له داها توی نزیک دا هه ره شه و ته هدیدهکانی به کرده وه به ریوه به ری بیگومان باشتیرین به هانه، به رنامه ی ههستهیی ئیرانه و یا له روانگهی ئه مریکاوه دروست کردنی چهکی ناوهکی له ئیران ده بی. بوچی گه لانی ئیران و ئوگرانی ئاشتی و ئاسایش له جیهان دا نیگه رانی ده ست راگه یشتنی ئیران به چهکی ئه تومین؟ شتیکی ئاشکرایه په ره گرتنی زیاتری چهکی ئه تومی ده ست راگه یشتنی ژماره یه ک زیاتر له ده وله تانی دنیا به و چه که مالویرانکه ره مه ترسی به کار هینانی زیاتر ده کا. له وه زع و حالیکه ئه وتو دا ئه رکی لایه نگرانی ئاشتی و ئاسایش له جیهان دا ئه وهیه که له پیشدا هه ول بدن پیشی بلاو بوونه وهی چه که مه ترسی داره کان بگرن و دوایه ش بو که م کردنه وه و خاشه برکردنیان تی بکوشن. به لام ئیمه که ناسیارییه کی زیاترمان له سهر ریژی می حاکم به سهر ولاته که مان دا ههیه پتر نیگه رانی دواروژین. هیندیک ده وله تی گه وره که چهکی پیشکه وتووی ئه تومی یان ههیه به لام له گه ل ئه وهی ئه و چه کانه ده توانن هه ره شه و مه ترسی یه ک، بو سهر ئاشتی جیهانی و ژبانی ئینسانه کان بن، به کرده وه بوونه ته چه کیکی پیشگیره وه، ده وله ته ئه تومی یه کان له بهر ئه وهی له مه ترسی یهکانی به کار هینانی ئه و چه که ئاگادارن و ده زانن شه ریکی ئه تومی سهر که وتوو و تیکشکاو ی نابی، هه موو ئینسانه کان به دهستی یه وه گرفتار ده بی، بویه به هه موو توانایانه وه تی ده کوشن که له به کار هینانی خو بیاریزن.

به لام گومانمان نيه هر کات دهوله تیکي وهک کوماری ئيسلامی که بۆ سپاندنی ئیدهو ئیدئولۆژیی خوی وبۆ دهره وه ناردنی به ناو شوپرشه ئيسلامی یه که ی ریگای باشتتر له زور نانسى، ئەگەر دهستی به چهکی ئەتومی رابگا، زور به هاسانی په نا دهباته بهر به کار هینانی. دهوله تیک که بۆ سه رکوتی مخالفانی له نیو خوی ولات داو بۆ کپ کردنی دهنگی هه قخوانه ی گهلانی زور لیکراوی چوارچیوهی سنوره کانی خوی دا، دهستی له به کار هینانی هیچکام له چه که کوشنده کانی نیو جبه خانه کانی خوی نه پاراستوه، چون کاتیک له شهر دژی دوژمنانی ناوچه یی دا به بن به ست بگا، ئەگەرچی ئەتومی هه بی ئایا خوی له به کار هینانی ده پاریزی. هه ر ئيسانیتکی ئاشتخواز باش دهزانی بوونی چهکی ئەتومی و هه ر جوړه چه کیکی پيشکه وتووی کوشتاری به کومهل له دهستی کوماری ئيسلامی دا، هه موو کاتیک مه ترسی ئەوه ی لی ده کری که نه ک ئیران رۆژه لاتى نیوه راست به لکوو هه موو جیهان تووشی کاره سات بکا. جگه له وهش ئیرانی ئاخوندی هه ر هه ول و ته قه لایه ک بۆ ته کئولۆژیی ئەتومی به بی دهوله تانی بیگانه بۆی جی به جی نابی چونکه له مهیدانی ته کئولۆژیی خاوه نی ئەزموون و پسیپۆری نیه. له وهزعیکی ئاوادا ئاشکرایه که ئیران پاش چه ندین سال وه دای خه رج کردنی چه ندین ملیارد دۆلار له پوول وژیانی خه لکی ئیران ده توانی چوو کترین واحیدی ئەتومی دروست بکا که به هیه چ جوړ نه توانی پيشی هیرشی هیزی گه وره ی خاریجی بگری. که وایه هه ولی ئاخونده کان بۆ کرینی ته کئولۆژیی ئەتومی و دروست کردنی چهکی ئەتومی پيش ئەوهش مه ترسی یه کانی دیکه ی به رپيوه بردنی به رنامه کانی له م بابه تی بینه گوړی، به مانای به فیرو دانی چه ندین ملیارد دۆلار له سهروه ت و سامانی گهلانی ئیرانه. ئیستا دهوله تی ئیران بۆ قانع کردنی کومه لگای نیونه ته وه یی وخو نه جاتدان له چنگ هه ره شه کانی ئەمریکا ریگایه کی پر هه ورازوو دژواری له پيشه.

هیرشی شیمیایی بو سهر خه لکی سوریه و گورزیکی سهر بازی

هیرشی شیمیایی بو سهر خه لکی سوریه له رۆژی ۴ شه ممه ۳۰ی گه لاویژی سالی ۱۳۹۲ به رامبهه به ۱۹ی ئاگوستی ۲۰۱۳ دنیای هه ژاند، ئه و هیرشه درپدانهیه له دواي بومبارانی شیمیای شاری هه له بجه له کوردستان به قیزیوتترین کاری سهردهم ئه ژمار کرا. هیرشیک که دژبه رانی حکومهت و زور لایه نی دیکه ش شکیان نه ماوه که ریژی می ئه سهد که لکی له چه کی شیمیایی وه رگرتوه، هه ر وه ها ریژی می ئه سهد ده لی خودی مخالفان چه کی شیمیاییان به کار هیناوه. « ئه نگلاکانه » به رپرسی لیپرسینه وه له چه کی شیمیایی له ریکراوی نه ته وه یه کگرتوه وه کان، له گه ل وه قدیکی شارهزا له بواری چه کی شیمیایی و سه کوی مووشهک له شوینی دیاری کراو، به سهردانیکی کتوپر دواي رووداوی چوارشه ممه سهردانی دمشق پیتته ختی سوریه ی کرد تا حکومهتی سوریه به قناعت بگه یه نه و بتوانی سهردانی شوینی هیرشی شیمیاییه که بکا، که ماوه ی ۲۰ ده قیقه له شوینی مانه وه ی هه یئه تی ناوبراو دووره. هه رچه ند ریگا درا که سهردانی شوینی کاره ساته که بکه ن، به لام وه ک چاوه پروان ده کرا نه یان توانی به روونی ده ست بو لای حکومهتی سوریه دریژ بکه ن. له لایه کی دیکه وه ئیران به هیزترین دۆستی سوریه له ناوچه دا فرمیسیکی تیمساح هه لده ریژی، هه رچه ند هیرشه که ی مه حکوم کرد به لام هسه نی روحانی سه رکۆماری ئیران دهستی ئیتها می بو لای که س دریژ نه کرد. هه ر دواي هسه نی روحانی جیگری هه زه چه کداره کانی سوپای ئیران رایگه یاند که سوریه بو ئه وان هیلی

سووره و ته نانه ت خامنه یی ناوچه که ی به « بارووت » شوبه اند که نه گهر نه مریکا هیرش بکاته سهر سوریه نه و بارووته ده ته قیته وه. له ولاشه وه نه مریکا که لک وهرگرتن له چه کی شیمیای له قهیرانی سوریه دا به هیلی سوور ده زانی وه ره بویه ش مانه وه ی که شتی شه رکه ری نه مریکا به ناوی «یو ئیس ئیس ماهان» له ده ریای ناوه راست هه رچهن کار ی له و ناوچه یه ته واو بوو به لام مانه وه ی نه و پا پوره و هی نانی چه ندین که شتی دیکه به شیک ده بی بو پشتیوانی هیزه کانی نه مریکا له ناوچه که دا، هه رله و پیوه نندییه دا وه زیری به رگری نه مریکا رایگه یاند که هیزه چه کداره کانی نه و ولاته خو یان ناماده ده که ن و له چاوه روانی ئوباما سه روک کوماری نه و ولاته دان که له باره ی سوریه وه چ بریاریک ده دا. له و باره وه نه گهر ئوباما بریاری شه ر بدا کارناسان چه ندین گوزینه یان له و باره وه ده ست نیشان کرده. ریگای یه که م، هاویشتنی مووشه کی «کوروز» له ده ریای مدیترانه وه بو هه ده فه کانی نیزامی سوریه که بتوانی له ناویان به ری. دووهه م، هاویشتنی مووشک له ریگای هیزی هه وایی به لام دوور له هه ری می هه وایی سوریه بو نه وه ی فرو که شه رکه ره کانی له په ده فه ندی هه وایی سوریه بیاریزی. ریگای سیهه م، که باس کراوه دابین کردنی ته سلیحاتی نیزامی و ناموزش دانی مخالفانی ریژی می نه سه د له و پایه گایانه ی جیگیر له ولاتانی دراوسی. ریگای چوارم، دیاری کردنی ناوچه ی دژه فرین و له کار خستنی پدافه ندی هه وایی سوریه، یا لانی که م دروست کردنی ناوچه یه کی نه من له سنووری تورکیه وئوردون به که لک وهرگرتن له سیستمی مووشکی له ده ره وه ی خاکی سوریه. ریگای ئاخر، که ئالوزترین ریگایه ناردنی هیزی پیاده بو کونترول کردنی چه که شیمیاییه کانی سوریه، نه و گزینه یه ی هیزی پیاده پیویستی به شه ست هه زار سه رباز هه یه. هه ر له پیوه ندی به کار هی نانی چه کی شیمیایی، سازمانی پزیشکانی بی سنوور له ده ور به ری دمشق پیته ختی سوریه له سی نه خوشخانه دا جیگای ۳ هه زار که سیان کردوته وه که به چه کی شیمیایی هیرشیان کراوته سه رو له دووهه م روژدا نزیک به چوارسه د که سیان گیانیان له ده ست داوه. نه و ناماره له

دوای ده رۆژ زیاتر له ۱۴۰۰ کهس به گازی «سارین» مردن. «ئه‌لستیر هه‌ی» شاره‌زا له بواری چه‌کی شیمیایی و مامۆستای «سه‌م» ناسی له دانشگاهی لیدز له بریتانیا بۆ درووست کردنی چه‌کی شیمیایی ده‌لی «شیوه‌ی درووستکردنی گازی (اعصاب) ده‌مار زور دژواره، به‌لام په‌یداکردنی چونیه‌تی درووست کردنی گازی ده‌مار زور دژوار نیه، کیشه‌ لیره‌دایه‌ ئه‌و که‌سانه‌ی که ئه‌و کاره‌ ده‌که‌ن له گه‌ل کیشه‌ی زۆر جیدی رووبه‌روو ده‌بن و ته‌نانه‌ت تا سه‌رحه‌دی مردن هه‌نگاو ده‌نن.» بۆیه‌ ده‌بی له شوینی دیاری کراو مه‌حدوددا، و بۆ ئه‌وه‌ی گیانی ده‌ورووبه‌ر بپاریزرئ، کاری له سه‌ر بکرئ. شاره‌زایانی ئه‌و بواره‌ یه‌کجار زۆر که‌مه‌ و که‌سانیکی که‌م شاره‌زاییان له‌سه‌ری هه‌یه، ته‌نانه‌ت ئه‌لستیر هه‌ی ده‌لی «من سالها کارو لیکۆلینه‌وه‌ی له‌سه‌ر ده‌که‌م تا ئیستا نه‌متوانیوه‌ شیوه‌ی درووست کردنی بزانه‌م چونکی ده‌بی به‌ جوړیک درووست بکرئ که‌ چه‌نده‌ موادی شیمیایی له‌ گه‌ل موادی ته‌قینه‌وه‌ تیکه‌ل ده‌کرئ ئه‌و بۆمه‌ چون ده‌ته‌قیته‌وه‌ که‌ گازی «سارین» به‌ ده‌ورووبه‌ردا بلاو بیته‌وه‌. ئه‌وه‌نده‌ی من بزانه‌م ته‌نیا و لاتان ئیمکانی ئه‌و کاره‌یان هه‌یه. ناوبراو وتیشی ئه‌وه‌ کاری گروهبیک یا حیزبیک نیه چونکی ده‌بی پێوه‌ندیان له‌ گه‌ل ئه‌و شوینانه‌ هه‌بی که‌ چه‌کی شیمیایی درووست ده‌که‌ن بۆیه‌ ته‌نیا حکومه‌ته‌کان توانای ئه‌و کاره‌یان هه‌یه.»

ئه‌و جوړه‌ چه‌که‌ تا ئیستا له‌ سی و لات ئه‌مریکا، روسیه، لیبی که‌ له‌ ده‌ورانی قه‌زافی درووست ده‌کراو ئیستا له‌ حالی پشکنینی دان، ئه‌مریکا و روسیه ئه‌وانیش که‌ ریکخراوی نه‌ته‌وه‌یه‌ کگرتووه‌کان نه‌زاره‌تی به‌سه‌ر داده‌کاو به‌ره‌به‌ره‌ له‌به‌ینیان ده‌بن، له‌و ئیوه‌دا میسر په‌یمانی قه‌ده‌غه‌کردنی چه‌کی شیمیایی مۆر نه‌کردوه‌و به‌لام روون نیه‌ که‌ ئایه‌ له‌ وجۆره‌ چه‌کانه‌ی هه‌یه‌ یان نا؟ سوڕیه‌ش له‌ گه‌ل ئه‌و ۱۸۹ و لاته‌ نیه‌ که‌ په‌یمانی قه‌ده‌غه‌کردنی چه‌کی شیمیاییان مۆر کردوه‌، بۆیه‌ گومان ده‌کرئ سوڕیه‌ چه‌کی شیمیایی هه‌بی و به‌کاری هه‌تابی. ئه‌و مواده‌ شیمیایی که‌ دژی خه‌لکی سوڕیه‌ به‌کاریان هه‌تابی به‌ روونی ده‌رده‌که‌وی که‌ له‌ ده‌رمانیکی به‌هه‌یز که‌ مرۆف بخنکێنی دیاره‌ له‌ سه‌رده‌ماره‌کان کار ده‌کا، ئه‌و کرده‌وه‌ دره‌ندانه‌یه‌ نیشان ده‌دا که‌ له‌ جوړی موادی «سارین» که‌لک وه‌رگیراوه‌، گازی

سارين له پيشدا له دهماره کانی ميشک کار دهکا پاش ماوه يهک هيچ يهک له ئەندامه کانی لهش ناتوانن فه رمان له ميشک وه ر بگرن بهر بهر لهش سست دهکن و ناتوانی له سهر پي راوه ستي توانای نه فهس کيشان ناميني بهشي زوريان دهمرن بويه ئەوهی له سوریه که لکی لی وه رگيرا گازی دهمار به ناوی سارين بووه. له کۆتاييدا چون بو ئەو لايه نه که له گازی سارين که لکی وه ر گرتوه بو بازره سانی ريکخراوهی نه ته وه يه کگرتوه کان روون ده بيته وه، له پيشدا له شوييني رووداوه که ده کۆلنه وه شاره زايان ده بي له شوييني ته قينه وهی بۆمبه که نمونه به رداری بکن و پاشان شاره زايان موشه ک که هاو پي وه قدی ناوبراون بزائن له کويوه هاويشتراره، دواتر قسه کردن له گه ل ئەو که سانهی که گيرۆدهی سه مه که بوون، هه موو ئەو ليکۆلینه وانه کۆمه ليک به لگه ده خاته روو، هه رله وکاته دا ديسان کاریکی دژواره که راسته وخۆ ده ست بو لای لايه نيک دريژ بکن، به لام کۆ کردنه وهی ئەو به لگانه ده توانی بو ديته وهی به کاربه رانی ئەو جنايه ته سامناکه يارمه تيدهریکی باش بي. هه روه ها وهک له نيشانه کان دهرده که وي سى سه عات پيش ئەو کاره ساته هيزه کانی حکومه تی سوریهی لی بووه دواتر ئەو شويينه يان چۆل کردوه و دهنگی چه ند راکيت بيستراوه که به ره و ده ورووبه ری دمشق پيته ختی سوریه هاويشتراره.

په‌يام به بۆنه‌ی ۲۶ ی سەرماوه‌زه‌وه

هاورپییان، کادروپیشمه‌رگه‌ خو‌شه‌ویسته‌کان!

روژی ۲۶ ی سەرماوه‌زی سالی ۱۳۲۴ ی هه‌تاوی رو‌له‌ ئازاو خه‌باتگیره‌کانی نه‌ته‌وه‌که‌مان هیرشیان برده‌ سەر شاره‌وانیی مه‌هاباد که دواین ئاسه‌واری بنکه‌ی زولم و زوررو دام و ده‌زگای ریژی می پاشایه‌تی له‌و شاره‌ بوو که له‌ماوه‌یه‌کی کورت دا توانیان ده‌ستی به‌سه‌ردا بگرن. ئەو کرده‌وه‌ شو‌رشیگه‌رانه‌یه‌ له‌ دووباره‌وه‌ بۆ نه‌ته‌وه‌ی کورد گرینگ و جیگای خوشحالی و هه‌ست بزوین بوو. یه‌که‌م: سهرینه‌وه‌و له‌نیوبردنی دام و ده‌زگایه‌کی سه‌رکوتکه‌ری حکومه‌تی دیکتاتوری پاشایه‌تی و نه‌مانی بنکه‌ی زولم و زوررو داسه‌پینه‌ر، که ئاواتیکی له‌میژینه‌ی نه‌ته‌وه‌ چه‌وساوه‌که‌مان بوو. دووه‌م: ئەو ئەزموون و رووداوه‌ سه‌ره‌تایه‌ک بوو بۆ ئەوه‌ی رو‌له‌ دلسۆزو فیداکارو به‌ ئەمه‌گه‌کانی نه‌ته‌وه‌که‌مان بۆ خویان راسته‌وخۆ له‌ شیوه‌و شکلی سپای میلی دا کارو باری پارێزگاری له‌ ناوچه‌ی ژیر ده‌سه‌لاتی خویان به‌ده‌سته‌وه‌ بگرن و بینه‌ باسکی به‌ هیژی گه‌ل و ئەرته‌شی حکومه‌تی کۆماری کوردستان که پاش ماوه‌یه‌کی کورت له‌و رووداوه‌، له‌شاری مه‌هاباد پیکهات و راگه‌یه‌ندرا. دوا به‌دوای هاتنه‌سه‌ر کاری کۆماری ئیسلامی و داسه‌پانی شه‌ر به‌سه‌ر خه‌لکی کوردستان له‌ لایه‌ن ئەو ریژی مه‌وه‌، هیژی پیشمه‌رگه‌ی کوردستان بۆ دیفاع له‌ مان و مه‌وجودیه‌تی نه‌ته‌وه‌که‌ی و بۆ پاراستنی ماف و ئازادییه‌کانی خه‌لکی کوردستان، هاته‌وه‌ گۆره‌پان و له‌و ریگایه‌دا تا ئەمرو‌که‌، به‌سه‌دان وه‌ه‌زاران داستانی پرله‌سه‌روه‌ری و ئازایه‌تی، فیداکاری و له‌خۆبردوویی تۆمار کرده‌وه‌ که له‌ میژووی

خه باتی خویناوی نه ته وه که ماندا دەرۆشینه وه و ده میننه وه. حیزبی دیموکراتی کوردستان به له بهر چاوگرنتی گرینگی مه فهورومی سیاسی رو داوی ٢٦ ی سه رماوه زی سالی ١٣٢٤ له لایه ک و به له بهر چاوگرنتی رۆلی هیژی پيشمه رگه ی کوردستان له قونای نوی خه باتدا، سالی ١٣٦٣ ی هه تاوی بریاری دا که رۆژی ٢٦ ی سه رماوه ز به رۆژی پيشمه رگه ی کوردستان دیاری بکری بویه له و کاته وه هه موو سالی ک جیژنی بۆ ده گرین و بی ره وه ریبه که ی زیندوو راده گرین. هه ر بویه ده توانین بلین پيشمه رگه گیان به ختکه ری ریگی وه دیهینانی ئامانجه کانی نه ته وه ی کورده، ئه و ئینسانه به رزو تیکۆشه ریه که ئازایانه گیانی له سه ر به ری دهستی داناوه تا له ری رزگاری دا بیکاته قوربانی، که سیکه که خه بات بۆ رزگاری ولاته که ی و پاراستنی ده سکه و ته کانی به ئه ستوویه. خۆشه ویستان! هه رله و کاته دا که شانازی به خه بات و تیکۆشان و سووربوون و خۆراگری کادرو پيشمه رگه ی حیزبه که مان ده که یین، له هه مان کاتیشدا پئویسته زیاتر سه رنج بدهینه رابردووی خه باتمان بۆ نه هیشتنی خاله لاوازه کان و بۆ به هیز کردنی خاله باش و به هیزه کانمان. ده بی خۆمان گورج و گۆل وه له سوورتر بکه یین، پئویسته کادرو پيشمه رگه کانمان زیاتر فیتر بکه یین و ئاموزشی به رده وام ئه رکمان سووکت ده کاو بۆ ئه وه ی زیاتر ئاماده گیان بۆ رووبه روو بوونه وه هه بی له گه ل هه موو هه لومه رچیکی سه خت و ناله بار، ئاماده بین بۆ به ره ره کانی له گه ل پیلانه کانی دوژمن، یا بۆ ئه و ئه رکه ی که له داها توو ده که و یته سه رشانمان، بویه پیداجوونه وه به تاکتیک و به رنامه ی کارو خه باته که مان به پیی ئالووگورپو هه لومه رچی رو داوه کان دابریژین. پيشمه رگه کانی کوردستان ئه وسال له کاتیکدا رۆژی پیرۆزی پيشمه رگه ریز ده گرنه وه که هیشتا خۆری ئازادی نه ته وه که مان له رۆه لاتی کوردستان هه لئه هاتوه و ئیران به گشتی ورۆژه لاتی کوردستان به تایبه تی هه روا له ژیر سیبه ری ره شی کۆماری ئیسلامیدا ژیانی کویله تی و کۆله مه رگی تیپه ر ده که ن. ده سه لانداری دلره ش بۆ چاو ترسین کردنی رۆله کانی کوردستان له هیچ پیلانیک خۆی نه پاراستوه و ناپاریزی، رایه لکه ی سیخوری و جاسووسی له کوردستان

وتہ نانت لہ بہ شہ کانی دیکھی کوردستانیش بہ ہوی کہسانی نہ فس
 نہ زم پھرہ پی دہ داو لاوہ کان بہرہو ئیعتیادو بہ لاری بردن رادہ کیشن.
 ئەگەر لہ لووتکھی ریسوایی و بی ئابرووی کوماری ئیسلامیدا چہند
 مانگ لہ مہو بہر قولیکی نیو دہسہ لاتارہ تیی کوماری ئیسلامی ئیران
 ویستی بو دامرکانہ و ہی بیزاری خہ لک و ہیشتنہ و ہی کوماری ئیسلامی
 زیاتر بہ قسہ و کہ متر بہ کردہ و سیمایہ کی دیکہ لہ م ریژیمہ نیشان
 بداو ئەو شک و گومانہ بلاو بکاتہ وہ کہ بہ مانہ و ہی بناغہ ی فکریہ کانی
 کوماری ئیسلامیش دہ کرئ ئالوگورئ بنہرہ تی، یان نیسبیی لہ سیاسہ ت
 و ہہ لویست و کرداری ئەم ریژیمہ دا بہ قازانجی خہ لک پیک بی! شہ ش
 مانگ پاش ہہ لباردنی رووحانی بہ سہرؤک کوماری ئیران دہرکہ و ت
 کہ بوچوونہ کانی چہندہ بی بناغہ و بی بنہمان. رووحانی ئەگەر بیشی
 ہہ وئ مہ بہ ستہ کانی بہ جی بگہیہ نی، وادیارہ تواناو دہسہ لاتی نیہ.
 ئالوگورہ کانی چہند مانگی رابردو لہ دوا ی ہہ لباردنی ئیران بہ
 تہ وای ئە وہمان بو روون دہکاتہ وہ کہ نیوہرؤکی دژی خہ لکی
 کوماری ئیسلامی لہ ہہ موو کات زیاتر بو خہ لک دہرکہ و تہ بہ لام
 لہ دہرہ وہ سازو ہہ وایہ ک لی دہدا و دہیہ وئ وا نیشان بدا کہ پی
 بہ پی کومہ لگای جیہانی ہہ نگاو دہنی و نامادہ ی خوی دہربریوہ
 بو دیالوگ و گتوگو لہ گہل ولاتانی روژئاواو بہ تاییہ تی ئەمریکا
 لہ مہر غہ نیسازیی ئورانیم. لہ لایہ کی دیکہ وہ لہ ناو خوی ولات
 زیاتر تووشی قہیران بوہ، لہ تازہ ترین ہہ نگاوی دژی مروقانہ ی
 بریتیہ لہ ئیعدامی لاوانی کوردو بلوچ کہ روژ لہ گہل روژ زیاتری
 دہکا. ئەمہ ش رخنہ و بیزاری زیاتری لی بہرز بو تہ وہ، ئەم ریژیمہ
 پی و ابو کہ بہ کوشتنی لاوانی کورد خہ باتی رہوای کورد بی
 دہنگ دہکا. بہ لام دژ کردہ و ہی بہرینی رؤلہ کانی کورد لہ کوردستان
 و دہرہ وہ بو جاریکی دیکہ ش ئەو خہ یالہ خاوی پوچہ ل کردہ وہ.
 زیندان، ئیعدام، دہر بہ دہری و کوشتن و مال و ویرانی و کاول کردن
 ناتوانی چوک بہ خہ باتکاران دادا. لہ سہر دہمی دوو ریژیمی پہلہ و ی
 و ئیسلامی دا، حیزبی دیموکرات خاوہنی خہ باتیکی بہرہ ق بوہ
 لہ داہاتووشدا تا و ہدی ہاتنی ئامانجہ بہرہ قہ کانی نہ تہ و ہی کورد
 لہ ہر ہہ لومہ رجیکدا خہ باتی رہوای خوی دریژہ دہداو تا ئامانجی

شەهیدان کە بریتیه لە دیاری کردنی مافی چارەنووس وەدی نەیه، کوردستان ئەمنییەت بەخۆیەوه نابینی. کۆماری ئیسلامی بە چاویکی ئەمنییەتی وەک هەمیشە چاوی لە کوردستان دەکا هەر بۆیەش پێویستە رۆڵەکانی کورد لە هەموو دەرفەتێکی لەبار کەلک وەرگرن. ئەگەرچی پێشمەرگە رۆلی پێشەنگی لە خەباتدا هەبوو و دەبی، ئەو ئەرکە ی بەرپۆه بردووە بەلام ئەو بە هیچ جۆر بەم مانایە نیە بەردەوام ئەو ئەرکە قورسە بە تەنیا هەر لەسەر شانی پێشمەرگەیه. خەبات بۆ رزگاری و ئازادیی بە دژی رێژی سەرەڕۆی کۆماری ئیسلامی ئەرکی هەموو تاکێکی نیشتمانپەرورە لەو خەباتە پیرۆزەدا بەشداری بکا، هاوکات لەگەڵ خەباتی هەمەلایەنە کۆمەڵانی خەلک دەبی لە رابردوو زیاتر پال وێک بدەن و ئازایانە بێنە مەیدان و رۆل و دەوری خۆیان ببینن. خەبات و بەر بەرەکانی شیۆه و رێگای جۆراوجۆری هەیه هەرکەس بە پێی هەلومەرج و لەو پێوەندی لەگەڵ وەزە و ئەرکی دا دەتوانی بە شیۆه ی تاییەتی لە خەبات دژی رێژیم بەشداری بکا، دیارە ئەرکی لاوەکان لە هەموو کەس زیاتر و قورسترە. پێشمەرگە خۆشەویستەکان!

ئەمڕۆ کۆمەڵانی خەلکی کوردستان بە دلێکی پڕ لە خوشی و شادی ریز لە فیداکاری و خۆبەخشین، گەورەیی و جوامیری ئیۆه دەگرن. هەر بەرز و پیرۆزی نازناوی پێشمەرگە بی چونکە پێشمەرگە، سوکنایی دەری هەموو ئەوانەیه کە بە دەست زۆلم و ناعەدالەتی رێژیمەوه دەنالینن. ئەو رۆژە میژوووییە لە پێشمەرگە و لە هەموو ئەویندارانی ئازادی کوردستان پیرۆز بی.

حیزبی دیموکراتی کوردستان

کومیسییونی سیاسی نیزامی

٢٦ ی سەرماوەزی ١٣٩٢ ی هەتاوی

ئایا نهخۆشی ئهیدز قهیرانیکی ئابووریشه؟

کۆمه‌لگای پزیشکی بنه‌پرکردنی خوروکه (ئابله) به گه‌وره‌ترین سه‌رکه‌وتنی خۆی له نیۆ سه‌ده‌ی رابردوو دا ده‌زانی و دۆزینه‌وه‌ی نه‌خۆشیی ئه‌یدز و بلاو بوونه‌وه‌ی سامناکی ئه‌و نه‌خۆشی‌یه به گه‌وره‌ترین شکستی خۆی داده‌نی. په‌ره‌سه‌ندنی روژ له گه‌ل روژ زیاتری ئه‌و نه‌خۆشی‌یه کۆمه‌لگای نیۆ نه‌ته‌وه‌ی له گه‌ل کیشیه‌یه‌کی گه‌وره‌و چاره‌سه‌ر نه‌کراو به‌ره‌ووو کردۆته‌وه. له زۆربه‌ی ولاتانی دنیا دا کۆمیته‌ی به‌ربه‌ره‌کانی له گه‌ل ئیدز پیک هاتوو. له ئاستی نیونه‌ته‌وه‌یی دا کونفرانسی له سه‌ر ده‌گیری، به‌لام له هه‌مان کاتدا ئاماری توشبووان له زیاد بوون دایه. دوکتر «مینو محرز» پسرپۆری نه‌خۆشی‌یه عفوونیه‌کان و ئه‌ندامی کۆمیته‌ی به‌ربه‌ره‌کانی له گه‌ل ئه‌یدز له ئێران، ژماره‌ی گیرۆده بووان به ئه‌یدز له دنیا دا به 65 میلیۆن نه‌فه‌ر داده‌نی که 40 میلیۆنیان به سه‌ختی ده‌ژین و 25 میلیۆن که‌سیش گیانی خۆیان له ده‌ست داوه. باکووری ئه‌فریقا به 30 میلیۆن که‌س زۆرتین توشبووانی له خۆی دا کردۆته‌وه. به‌پرسانی کۆماری ئیسلامی ئێران له سه‌ره‌تادا کیشیه‌ی ئه‌یدزێان له کۆمه‌لگای ئێران به هیند نه‌ده‌گرت و ته‌نانه‌ت حاشایان لی ده‌کرد. هه‌ر ئه‌وه‌ش بووه هۆی ئه‌وه «ئه‌یدز» به خیرایی له ئێران دا په‌ره بستینی. هه‌ر ئیستا له ئێران 4000 که‌س به گیرۆده بوون به «ئه‌یدز» ناسراون، به‌لام ریژه‌ی توشبووان به 30 هه‌زار که‌س مه‌زه‌نده ده‌کری. سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی که زانیاریان به خه‌لک و تیگه‌یاندنی بیرورای گشتی و ئاموزش دان کاریگه‌ریه‌کی راسته‌و خۆو زۆر به‌رچاوی له پیشگیری و کۆنترۆلی ئه‌و نه‌خۆشی‌یه‌دا هه‌یه‌و له ئێرانیش کۆمیته‌یه‌ک به ناوی کۆمیته‌ی به‌ر به‌ره‌کانی له گه‌ل ئه‌یدز له ساڵی 1366 و ه پیک هاتوو، به‌لام له کرده‌وه‌دا هه‌نگاویکی کاریگه‌ر بو ئه‌م مه‌به‌سته هه‌ل نه‌هیندرآوده‌ته‌وه. دیاره بلاو کردنه‌وه‌ی چه‌ند برۆشوروو پیشاندانی کورته فیلمیک بو قوتابیان له لایه‌ن چه‌ند ئورگانی غه‌یری ده‌ولتی‌یه‌وه به هینچ شیوه‌یه‌ک ناتوانی ولامده‌ری ئه‌و مه‌ترسی‌یه بی که روژ به روژ

زیاتر په‌ره ده‌ستێتی. نه‌خۆشی ئه‌یدز گه‌لیک کێشه‌ی ئابوری و‌کۆمه‌لایه‌تی بۆ کۆمه‌لکای نیونه‌ته‌وه‌یی پیک هه‌یناوه. کێشه‌ی ئه‌یدز زیانه ئابورییه‌کانی بووه هۆی ئه‌وه‌ی که ریکخراوی نه‌ته‌وه یه‌گرتوو‌ه‌کان هه‌نگاوی به‌په‌له‌ی بۆ هه‌لگرێ و به‌رنامه‌ی بۆ دارێژی. سرنجدان به‌هه‌زینه‌ی سه‌ر سوور‌هه‌ینه‌ری ده‌رمانی ئه‌یدز ئالۆزی ئه‌م کێشه‌یه‌مان له ولاتانی جیهانی سه‌یه‌م و هه‌ژاردا پتر بۆ ده‌رده‌خا. خه‌رجی ده‌رمانی هه‌ر که‌سه‌یکه‌ی گیرۆده‌ به‌ ئه‌یدز له‌ سال دا له‌ نیوان ۱۲ تا ۱۸ هه‌زار دولا‌ر دایه. دیا‌ره له‌ هه‌ندیک ولاتانی هه‌ژار و هک هه‌ند و بریزیل له‌ ژێر کاریگه‌ری بنکه و بنیاتی غه‌یری ده‌وله‌تی و ریکخراوه‌کانی پشتیوانی له‌ توشبووانی ئه‌یدز له‌ م‌ه‌سه‌له‌ی پشگیری و چاره‌سه‌ری قیروسی ئه‌یدز کێشه‌ی ئابووری بۆ زۆر ولاتان پیک هه‌یناوه و ته‌نانه‌ت ده‌بینین له‌ کۆبوونه‌وه‌ی (ریکخراوی بازرگانی جیهانی) له‌ دۆحه پێته‌ختی قه‌ته‌ر چاره‌سه‌ری نه‌خۆشی ئه‌یدز، ته‌وه‌ری سه‌ره‌کی باسه‌کانی کۆبوونه‌وه‌ بۆوه و هه‌ر له‌و کۆبوونه‌وه‌یه‌ش دا مافی به‌ره‌م هه‌ینانی ده‌رمانی چاره‌سه‌ری ئه‌یدز به‌ هه‌ندیک له‌و ولاتانه‌ درا که به‌ شیوه‌یه‌کی به‌ربلاو تووشی ئه‌و نه‌خۆشی‌یه‌ بوون. به‌لام به‌و مه‌رجه‌ی ته‌نیا بۆ مه‌سره‌فی نیو خۆی بی و مافی فرۆشتنیان بۆ ده‌ره‌وه‌ی ولات نه‌بی. له‌ لایه‌کی دیکه‌وه‌ ولاتی ئه‌فریقای باکوور که زۆرت‌رین ریژه‌ی گیرۆده‌بووانی ئه‌یدزی له‌ خۆی دا کۆ کردۆته‌وه‌و توانایی به‌ره‌م هه‌ینانی ده‌رمانی چاره‌سه‌ری هه‌یه، به‌لام ئیزنی به‌ره‌م هه‌ینانی پی نه‌دراوه، له‌و لاشه‌وه‌ بریزیل یه‌کیک له‌و ولاتانه‌یه‌ که به‌ره‌م هه‌ینانی ۸ تا ۱۲ جو‌ره‌ ده‌رمان بۆ چاره‌سه‌ری ئه‌یدز توانیویه‌تی پی به‌پی ئوروا هه‌نگاو هه‌لیتیه‌وه‌و ریژه‌ی مردنی نه‌خۆشه‌کانی گیرۆده‌ به‌ ئه‌یدز تا راده‌یه‌کی زۆر له‌ ولاته‌که‌ی دا که م بکاته‌وه. گه‌رچی کۆمپانیا گه‌وره‌ چه‌ند نه‌ته‌وه‌یه‌یه‌کان (شرکته‌ی چن‌د ملیتی) به‌ره‌م هه‌ینانی ده‌رمان، که به‌ره‌م هه‌ینه‌ری ئه‌سلی ده‌واو ده‌رمانی ئه‌یدز و له‌و ریگاو ه قازانجیکی سه‌رسوور‌هه‌ینه‌رو یه‌کجار زۆر ده‌کن. له‌م چه‌ند سه‌له‌ی دوایی دا له‌ ژێر کاریگه‌ری به‌ره‌ره‌کانی ناوچه‌یی و «سیاسه‌تی به‌ دیل سازی» بۆ وینه‌ ولاتانی هه‌ند و بریزیل ناچار بوون نرخ‌ی ده‌رمانه‌کانیان له‌ بازاری جیهاندا له‌ سه‌دا ده‌ی به‌ینه‌ خوارێ. به‌لام سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ش له‌ گه‌ل که‌م کردنه‌وه‌ی نرخه‌که‌ ده‌رمانی پێویست بۆ خه‌لکی گیرۆده‌ له

ولاتانی هه ژار دهست ناکه وی. بۆ وینه توشبووان له ولاتانی ئوروپا بۆ به کارهیتانی ئه و درمانه له مانگدا هه زار تا هه زارو پینچ سه د دولارده بی هه زینه بکه ن. ئیستا ئه گهر ئه و نرخه له مانگدا ۱۵۰ دولاریش بی، دیسان له ولاتانی فه قیر به هۆی پله ی نه زمی خزمه تگوزاری پزیشکی وله شساغی و بودجه ی که مه وه که له سالدا به هه ر که س ۱۰ دولار ناگا ناتوان له و درمانانه بکرن یا که لکی لی وه ربگرن. هه ر له و کونفرانسه ی له م دوایانه دا له سه ر ئه یدز به ستره، به تیکرا داوا له کۆمپانیاکانی به رهه م هه تهری درمانی ئه یدز کرا که نرخه به رهه مه کانیا ن بی نه خواری، به لام کۆمپانیاکان به م بیانویه که دۆزینه وه ی درمانی نو ی لیکۆلینه وه و تاقیگه کان چه ند میلیون دولار هه زینه هه لده گرن، نرخه به رهه مه کانیا ن شتیکی وا به رچا و نه هه ینایه خوار. خه باتی جیهانی دژ به نه خو شیی ئه یدز له کرده وه دا بۆ ته یه کیک له به رنامه سه ره کی یه کانی ریکخراوی نه ته وه یه کگرتووکان. له کونفرانسی ژوئن ۲۰۰۱ که له سه ر ئه یدز به ستره و زۆربه ی ریبه رانی پایه به رزی ولاتانی جیهان به شدار بوون، بریار درا بۆ خه بات دژ به ئه یدز سالانه بری ۱۰ ملیارد دولار بۆ ماوه ی ۱۰ سال یارمه تی بدری به ولاتانی جیهانی سه یه م. به لام به پیی قسه ی کارناسانی کۆمیسسیونی پیوه ندیدار تا ئیستا هه چکام له و بریارده رانه سه همی دیاری کراوی خویان نه داوه ته ئه و سن دووقه. له لایه کی دیکه شه وه بانکی جیهانی به و سیاسه ته ئابوری یه ی له به رده م ولاتانی هه ژاری داناه به کرده وه زۆربه ی دانیشتوانی له لانیکه مه ی ئه و ئیمکاناته درمانی و به داشتی یه ی که له ولاتی خویان دا هه یه بیبه ش دهکا. ئیستا به لیکدانه وه ی هه موو ئه و کیشه ئابووری یانه ی که ئه یدز له کۆمه لگای مرقایه تی دا پتیکی هه ناوه پرسیا ریک دیته گۆرئ ئه ویش ئه وه یه: درمان یان پیشگیری؟ ریگا چاره ی سه ره کی کامه یانه؟ به سرنجدان به وه که زۆربه ی گیرۆده کانیش له ولاتی هه ژاره که م داها تدا ده ژین گرینگی ئه و ئه سه له زۆرتتر درده که وی که روون و ئاشکرایه پیشگیری، ریگای چاره ی خه لکی هه ژاره. هه ربۆیه ده بی تیگه یان دن و ئاموزشی خه لک له سه ر چۆنیه تی بلا بوونه وه و گیرۆده بوون به و نه خو شیی یه و هه روه ها ریگا کانی پیشگیری، به رنامه ریژی بۆ بکری وله هه موو توانا کانی راگه یان دن و ئاموزش که لک وه ربگیردی.

ژيان وخەبات لە ناوچەى بۆكان

ناوچەى بۆكان ناوچەىھەكى پێدەشتەو لە ٥ ناوچەى بچووكتەر بە ناوھەكانى: ئەھمەدىكۆر، پیرمەھمەد، ئالەشین، تورجان وفەیزولابەگى(فەرھادتاش) پېك ھاتووھو شارى بۆكانیش لە داوینى ئالەشكینەھەلكەوتوھ. لە سەرناوى «بۆكان» بۆچوونى جۆراوجۆرھەىھ، گۆيا لە پێشدا ناوى «شارەكۆن» بوو. لە باشوورى رۆژئاواى بۆكانى ئیستاھەل كەوتوھ و، بۆمەلەرزە ویرانى كردوھ و لەم شوینەى ئیستا كە قامیشەلان و سەرچاوەیەكى خۆش بووھ درووست كراوھتەوھ. ھیندیك كەس لە سەرئەو باوھەرن كە لە كۆن دا، كاتى بووك گواستەوھ شایىیان لە سەركانىیەكانى ئەم شوینە كردوھ و پێیان گوتوھ كانى بووكەكان. ھیندیكیش پێیان وایە لە كاتى ھیرشى مەغولەكان دا ناوى «بیکەند» بووھ دوايە دوايە گۆرپویانە بە «بۆكان»^١ بۆكان یەكێك لە شارەكانى موكریانەو روبروى تەقریبى ناوچەكەى ١٦٩١ كیلۆمىترى چوار گۆشەىھ^٢ ھەلكەوتى جوغرافیایى بۆكان لە درێژایى ٤٦ دەرەجەو ١٣ دەقیقە و پانایى ٣٦ دەرەجەو ٣٢ دەقیقە دایە و لە ئاستى دەیاوھ ١٣٧٠ مېتر بەرزە. لە رۆژھەلاتەوھ لە گەل «سایین قەلا» لە باكورەوھ لە گەل میانداو لە رۆژئاواوھ لە گەل مەھابادو لە باشوورەوھ لە گەل سەقز ھاوسنوورە.. ھەشیمەتى بۆكان لە سەردەمى ناصرالدىن شای قاجاردا ١٢ مالى ٦٠ نەفەر بووھ ولە سەر ژمىرى سالى ١٣٤٥ دا ٩٣٥٧ كەس بووھ.^٢ سالى ١٣٦٥، ٩٠٠٠٠ كەس بووھ. لە سەر ژمىرى سالى ١٣٧٥ دا ھەشیمەتى بۆكان ١٧٥٥٤١ كەس و لەسالى ١٣٩٦ لەسەر ژمىرى تازەھل گەشتۆتە ٢٥١١٤٩ كەس كە ١٩٣٥٠٠ كەس لەشار

١- تاریخ فرهنگ ادب موكریان(برايم افخمى) "ل ١٨"

٢- نگاهى به آذربایجانغربى جلد ٢ ایرج افشار سیستانی "ل ٩٧٩"

٣- تاریخ فرهنگ ادب موكریان "ل ٦"

دهژین. ۵۷۶۴۳ کهس گوندنشین بوون. ههروهها ناوچهی بوکان له ۱۹۴ گوند بهتهقسیماتی حیزبی پیک هاتوو. دیاره له پیوهندی لهگهله شیمهتی ناوچهکهدا دهبی ئه و راستییهش له بهر چاو بگرین که ریژیم به ئه نقهست حه شیمهتی ناوچهکانی کوردستان کهم نیشان هه دا یان هه ر له جی دا ئامارهکانی زور جیگای باوه ر نین.

چیا گرینگهکان:

له بوکان به هوی پیدهشت بوون کیوی زور بلیندی لی نیه. گرینگترو بهرزترین کیوی ته رهغهیه که له ناوچهی پیرمه ممه ده لکه وتوه و چه ندین کیوی دیکه قوشه هه و که بوکان و مه باد لی ک جیا ده کاته وه، وه ستا مسته فا، حاجی کیمی، به رده زه رد، فه ر هه داتاش، بی ژه نگ به سه ر، ئاله شین، که لته که و چه ندکیوی دیکه که ئه وانه گرینگتریانن له بوکان. له بوکان چه ندین چوم هه یه که ۲ دانه یان له هه موویان گرینگترن، ۱- ته ته هه و (سیمی نه رود) ۲- جه غه توو (زری نه رود) ۱- سه رچاوه ی چومی ته ته هه و گه نمان و زمزیران ناوچه ی گه ورکایه تی یه که له چه ندین چومی چووکه پیک هاتوه که له نزیک گوندی قه ره گو یز له ناوچه ی پیرمه ممه ده له باشووری روژئاوای بوکان تیکه ل ده بنه وه و چومی گه وره ی ته ته هه و پیک دینن و به روژئاوای شاری بوکان دا تیده په ری و ده رژی ته گولی ورمی وه. ئیستا به هوی کهم بارانیی ئه م چه ند سه لیه دوایی هاوینان ئاوی کهم تیندا ده مینی زور جار ویشک ده کا. ۲- چومی جه غه توو له ۳۶ کیلومیتری روژه لاتی بوکان هه ل که وتوو. سه رچاوه ی ئاوی جه غه توو کیوهکانی زاگرو سه و له چه ندین چومی چووکه پیک دی و به نیوه راستی شاری سه قزدا دیته خواری و له چومهکانی ئه سیران، خو ر خو ره، ساروق، له یلان، ماینبلاغ تیکه ل ده بیته وه و له نزیک ئاوی ساروقامیش له ناوچه ی فه یزه لابه گی چومی گه وره ی جه غه توو پیک دینن. هه وزی ئاوریتی جه غه توو ۶۷۸۰ کیلومیتری چوارگوشه یه، نیونجی ئاوی سالانه ی ۱۲۸۱ میلیون میتری «مکعبه». به نداو سه دی ک که ریژیم ناوی «کازمی» له سه ر داناوه به نداوی

۴- هه مان سه رچاوه «ل ۲۳»

«نه ورۆزلوو» که له باکووری بۆکان هه لکه وتوو له سه ر جه غه توو هه لبه ستراون. به نداوی يه که م بۆ کاری کشت وکالی به هره ی لی وهرده گیرئ. چۆمی جه غه توو له رۆژئاوای شاری میانداو له گه ل چۆمی ته ته هوو تیکه ل ده بیته وه و ده رژیته نیو گۆلی ورمی وه. ههروه ها له بۆکان چه ندی ئه وشکه وتی گرینگی لینی. ئه شکه وتی سه هو لانی له نیوان مه هاباد و بۆکان، کیلۆئاباد، موکری قران و چه ندانی دیکه. به لام له باری میژوو بییه وه ئه شکه وتی موکری قران جیگه ی خۆی هه یه. ئه شکه وتی موکری قه ران له رۆژه لاتی گوندی خوراسانه هه لکه وتوه له سه رده می شاعه باسی سه فه وه ی دا وه ک هه میشه کورد کاره ساتی به سه ر هاتوه، به ده یان و سه دان که سیان کوری کوردیان خزانده وته ئه و ئه شکه وته وه و ناگریانداوه هه موویان به چه رده وکه ل قه ر کردوون و ئه وه بۆته هوکری سه ره کی که ئه و کرده وه یه له بیروزه یینی خه لکی ناوچه دا بمیئیته وه و وه ک کاره ساتیکی گه وره له وسه رده مه دا چاوی لی بکری و ته نانه ت وه ک ژینوساید له میژوو ی کوردا سه یر ده کری.^۶

ئاوهه وا:

ئاوهه وای بۆکان - جگه له م چه ند سه لیه ی دوا ی دا که ویشه کاله سالی بووه، به هارانی پر باران و پاییزان با ی زۆرو زستانه که ی له ئاخه مانگی پاییزه وه ده ست پینده کاو زۆر جارن پینی له خا که لیوه و ته نانه ت با نه مه ر دهنی وه اوینی پله ی گه رما ده گاته ۳۵ ده ره جه ی سه ره وه ی سیفرو زستانانی ساره ده. به کورتی ده توانین بلیین وه رزه کانی سال هه رکام له کاتی خۆی دا ره نگ ورووی خۆی ده نوینی.

۵- جغرافیا تاریخ کردستان لاپه ره ۶۴

۶- کتیبی «مه ئمووریه تی زانستی له ئیران» ژاک دو مورگان» له ۵ به رگدا به زمانی فرانسوی چاپ کردوه له به رگی دووه م دا ۴۵ لاپه ره ی یه که می باسی بۆکان ده کا. که به فارسی به ناوی «جوغرافیای غرب ایران» ورگی پر دراوته فارسی. ئه و ماوه یه له ناوچه ی موکریان گه راوه سه ردانی زۆر شوینی کردوه وه ک مه هاباد و مه نگورایه تی و دواتر له ریگای بوره انه وه چۆته گوندی سه رده رابادو کاتیک سه یفه دینخان ده مپی له گوندی سه رده راباد بوو ههروه ها چاوی به کیوی ته ره غه که وتوه سه ردانی ئه شکه وته کانی ناوچه ی کردوه. دیاره ناو براو ویرای هه یئه ته که ی پیوشوینی شتیک بووه.

ئابووری

ژیانی خه لکی بۆکان به شی زۆری له ریگای کشت و کال، نازهللداری و باغداری یه وه دابین ده کری و له بهر ئه وهی ئه و ناوچه یه پیده شته و زهوی یه کی زۆری دیم و به راوی هه یه. به شیکی دیکه ی خه لک له سالی ۱۳۷۰ وه هات و چۆی کوردستانی عیراق ده که ن و به برده ن وهینانی شتومه ک بژیوی خویان پهیدا ده که ن. گرینگترین به ره می کشت و کالی ناوچه ی بۆکان ئه مانه ن: گهنم، جو، گهنمه شامی، گوله به روژه، هیزه لماسی (په تاته)، چه وه نده ر، له میوه ش: سیو، قه یسی، شووتی، کوخ، ئالووبالو، هه لووچه، له هه مو میوه کان زیاتر ده توانین بلین سیو که چه ند جو ری باشی لی به ره م دینن. دیاره له بۆکان له م سالانه ی دوایی دا وشکه سالی زه ره ریکی گه وره ی له ئابووری ناوچه که داو هه روه ها ۳ یا ۴ ساله «سن» وه ک ئافه تیک زۆربه ی ئاوی یه کانی گرتوته وه و زیانیکی زۆری به ده غل ودانی جووتیاران گه یاندوه و له و باره وه ده ولت که مته ر خه می کردوه وه نگاو یکی ئه وتوی به سه مپاشی هه ل نه هینا وه ته وه. له سالی ۱۳۶۴ به م لاره به هوی میکانیزه بوونی ئاودیری به شیکی زۆر له دیمه کاره کانیس بوونه ته به راو. کانگای بۆکسیتی بۆکان که زیاتر له ۱۴ ساله ئیستا که چه ندین ساله دۆزرا وه ته وه و به تالان ده چی. له و ماوه یه دا به رده وام به رده کانی ئه م کانگایه به بیانوی تاقیکاری راده گو یزین بۆ کرمان و ده کرینه ئالومینوم. هه روه ها سه نه ته ی خۆمالی فه رش چنن کوله که ی ئابووری زۆر له بنه ماله کانی ناوچه ی بۆکانه.

کارخانه ی گارگه ی بوکان بریتی له:

رست وچنین، لوله ی ئیستلن، موزائیک سازی، پوفه کومه کی، دهستمال کاغه زی، په نیرسازی، لاستیکی ئیزوگام، سابون سازی، جگه له وانه نزیک به ۱۰۰ کوره خانه ی لئی به که خشتی سوور به ره مه م دینن. ده توانین بلین بوکان له باری ئابوورییه وه زور ده وله مهنده و هر له میژره پیی ده لین ئه مباری دانه ویله ی ئازهر بایجان.

شوینه واری میژوویی:

قه لای « قه لایچی » یه کینک له و قه لا کونانه یه که شوینه واری کونی تیدایه و له نزیک ئاوی قه لایچی له روژئاوا له ژیر ته پیک دایه. له ژیر ئه و زهوی یه دا ئاسه واری کون که له م سالانه ی دواپی دا دوزراوه ته وه وهک کۆله که ی به رد، به سه دان خشت که هر یه که ی چه ند کیلو قورسابی یان هه یه و وینه ی ئاژهل و په له وه ریان له سه ره، له کۆله که ی به رده که پا وا ده رکه و توه که پادگانی ئه شکانیان بووه. له سالی ۱۳۶۶را تا ۷۳ کوماری ئیسلامی پیگه ی له سه ر ئه م قه لایه دانوا له به تالان بردنی خشته کانی که هر کامه ی نرخیکی زوری هه یه رانه وه ستاوه و به ئامرازی وهک لو دیر هه موو قه لای داوه ته وه و ئاسه واری میژوویی لی نه هیشوته وه. جگه له م قه لایه به ته پۆلکه که وهک شوینه واری میژووی حیسابیان له سه ر ده کری که بریتی له ته پۆلکه ی تابانی، ئاشه کون له ئه حمه دئاوا، که لته گه، قه لای ته پی، قه لاکون له ئالبلاغ، ته پۆلکه ی قه ره که ند، داربه سه ر، گردی خلیسکینه و گرده شین له سه رای ئه حمه دئاوا، ته پۆلکه ی ئاشی له قه ره مووسالی، گوکته په، گرده شین له ره حیم خان، گردی مه محمود له ئه رمه نی بلاغی، کانی کووزله، قه لای ناچیت، عه ولاته په سی، کیوی مه قسوود له مه لاله ر، ته په ی عه ره بلوو له ئالیکه ند، ته پۆلکه ی سه رده راباد، قه لای سه ردار له شاری بوکان، ئه وانه وهک شوینه واری میلی چاویان لی ده کری.

باری فه رهنگی:

خه لکی بۆکان له باری فه رهنگی یه وه پیشکه وتوون وبه زاراوه ی موکریان قسه ده کهن، عه لاقه یه کی زۆریان به زمانی زگماکی خۆیان هه یه، به لام سیستمی پهروه رده و فیژکردن نه که له بۆکان به لکوو له هه موو کوردستان داته پیوه. ئه و ناوه نده وه که ناوه ندیکی ریکخراوی پهروه رده قهت بهرنامه کانی له خزمهت به بارهینان و راهینان، گه شه ی فه رهنگی کوردی ئه و ناوچه یه نه بووه، حکومه ته زۆرداره کان پیشیان به هه ر چه شنه ههنگاو یکی جیدی له م پیوه ندی یه دا گرتوه. پیویسته بگوتری دوا ی شو رشی گه لانی ئیران که کۆماری ئیسلامی دهستی به سه ر هه موو کوردستان دا نه گرتیوو و حیزبی دیموکرات له زۆربه ی گونده کان دا حزووری هه بوو، کلاسی کوردی به هاوکاری خه لک پیک هینا و دهرسی کوردی تیدا گوترایه وه و به شیکی زۆر له خه لکی ناوچه فیژی خویندن و نوسینی کوردی بوون. له ناوچه ی بۆکان عالم وشاعیر و سیاسه تمه داری گه وره ی لی هه لکه وتوون و لی له دایکبوون. که ده توانین له قز لجی یه کان، عبدالحمید عبقری تورجانی، عباس حقیقی، سه ید کامیل ئیمامی (شاعیر)، خاله مین «سید محمد امین برزنجی» (شاعیر)، سواره ی ئیلخانیزاده (شاعیر)، عبدالرحمان شه ره فکه ندی (هه ژار) شاعیر و نووسه ر، سیاسه تمه داری گه وره ی وه که شه هید دوکتور سادق شه ره فکه ندی سکر تیزی گشتی حیزبی دیموکرات که سالی ۱۳۷۱ به دهستی تیرۆریستانی کۆماری ئیسلامی له برلینی پیته ختی ئالمان شه هید کرا و هه ر وه ها که سایه تیی و سیاسه تمه داری وه که خوالیخو شبوو کاک سه ید سه لام عه زیزی که ئه ندامی ده فته ری سیاسی حیزب بوو، ناو به رین.

تیکۆشانی سیاسی لە ناوچەیی بۆکان

بەشداری خەلکی ناوچەیی بۆکان لە کاروباری سیاسی دا دەگەرێتەو ھەر لە سەر دەمی دامەزرانی حیزبی دیموکراتی کوردستان. ھەر لە سەرھاتاو خەلکی ئەم ناوچەیی بەشداریان لە خەباتی نەتەوایەتی دا کردووە. لە سەر دەمی کۆماری کوردستان دا (۱۳۲۴) لاوانی ئەوکات لە نیو ریزەکانی حیزبی دیموکرات دا خۆیان سازمان داو لە ھەموو بوارەکانی سیاسی، فەرھەنگی، کۆمەلایەتی، نێزامیی دا بەشداری چالاکانەیان لە کۆماری کوردستان دا کرد. کەسایەتی گەورەیی و ھک حاجی بابا شیخ سەرۆک و ھزیری کۆماری کوردستان بوو و ھەلی شیرزاد فەرماندەیی ھیزی پێشمەرگەیی بۆکان، کە دواي تیکچوونی کۆمار لە لایەن رێژیمی شاوھ لە سێدارە دراو ھەر و ھا لە و سەر دەمی دا لە بۆکان بلو کرادەیی ئەدەبی بە ناوی «ھەلالە» لە بۆکان چاپ و بلو کرادەتەو. کە کۆماری کوردستان تیکچوو و سێبەری دیکتاتوری بالی بە سەر کوردستان دا کیشا شانەکانی حیزبی بە نەھیتی دەست بە کار بوونەو. لە پاییزی سالی ۱۳۳۱ دا راپەرینی جووتیارانی موکریان بە پشتیوانی و رینوینی حیزبی دیموکراتی کوردستان کە لە سەر دەمی حکومەتی میلی دوکتور مصدق دا ناوچەکانی فەیزولابەگی گرتەو، شیوہی سیاسی بە خۆیو ھەر گرت. زۆری نەکیشا کە ناوچەکانی شامات و شارۆێران و محالیشی گرتەو و لە ناوچەیی بۆکان ئاغاگان گوندەکانیان چۆل کردو چوونە شاری بۆکان. لە ماوہی چەند رۆژیک زیاتر لە ھەزار کەس لە خەلکی ناوچەیی بۆکان لە گوندی ئالبلاغ کە ناوھندی جوولانەو ھو، بە تاییەتی فەیزولابەگی لە پێشەوہی ھەموان حاجی قاسم کەریمی و رەئوف حافزولقورعان و ھەبدوللا ئێرانی ھێرشیان کردە سەر ئاغاو دەر بە گەگان خۆیان بە شاری بۆکاندا کردو تەنانەت چەند رۆژ لە شاری درێژەیی کیشا، سەرئەنجام ئاغا و دەر بە گە پەنیاں بۆ دەر باری شا بردو زۆری نەخایاند کە ئەرتەشی دیکتاتوری ھەمەرەزا شا بە پشتیوانی نوکەر و ئاغاگانیانەو تا بە ھاری ۱۳۳۲ راپەرینەکیان سەرکوت کرد و چەند کەسیش لە بۆکان شەھید بوون. سەرکوتی جووتیاران بە رادەییەک بێ رەحمانە بو کە منالەکانیان بە

بیشکھوہ لہ چۆمی تہ تہ هوو داویشتن کہ خہ لکی قہ باغکھندی مندالانیان بہ لانہ کھوہ دہ گرتہ و هو ریہہ رانی جوو لآنہ و ہش پھ پریوہی ہہ ندران بوون و حاجی قاسم لہ سالی ۱۳۸۱ لہ ہہ ولیر کۆچی دواپی کرد. سالہ کانی ۶۶ و ۴۷ ناوچہی بۆکانیش و ہک ناوچہ کانی پیرانشار، سہ ردهشت، بانہ، مہا باد و شوینہ کانی دیکہ جیگای ئہ ندامانی حیزب و کادرہ کانی لہ مہیدانی خہ باتی چہ کدارانہ لہ دژی ریژی می پاشاہی تی بوو. لہ یہ کہم رۆژہ کانی شورشی گہ لانی ئیران دا گرتنی پاسگاکان لہ لایہن خہ لکھوہ و ئاشکرا بوونی تیکۆشانی حیزب بنکہ کانی حیزبی دیموکرات لہ نیو شاردا، دامہ زران و خہ لک ناوی خویان دہ نووسی. بۆکان پاش فہرمانی جیہادی خومہینی لہ دژی خہ لکی کوردستان دواپن سہ نگہری خۆراگری بوو. کہ تا سالی ۱۳۶۰ لہ دہست حیزب دابوو و تام و چیژی ئازادی بینی. لہ بۆکان خہ لک بۆ مہ جلیسی شوورا کہ کاندیدای خۆی ہہ بوو و بۆ مہ جلیسی مؤسسسان کہ حیزبی دیموکرات کاندیدای خۆی ہہ بوو بہ تہ واوی سہرکھ وتوو بوو. بۆ مہ جلیسی مؤسسسان خہ لکی بۆکان دہنگیان بہ ریہہری مہ زن دوکتور قاسملوو دا. بہ دواپی ئہ و ہی و توویژ لہ گہل حکومہ تی تازہ بۆ چارہ سہری ئاشتیخوازانہی مہ سہ لہی کورد بی ئاکام مایہ و ہ شہر دژی گہ لی کورد دہستی پئی کردہ و ہ و پیشمہرگہ کانی ہیزی بہ یان جگہ لہ ناوچہی بۆکان بہ دہ یان سہ دان عہ مہ لیاتی قارہ مانانہ یان لہ زۆر بہی ناوچہ کانی کوردستان و ہک(پیرانشار، رہ بہت، بانہ، سہ ردهشت، مہا باد، میانداو، ساینقہ لآ، سہ قز، مہ ریوان، دیواندہرہ) بہ ریوہ بردوو زیاتر لہ ۲۵۰ کادرو پیشمہرگہی لہ م ریگا پیروژہ دا گیانیان بہ خت کردہ و ہ بہ دہ یان رۆلہ شی بوونہ تہ کہم ئہ ندام. ئیستا بہ دہ یان قارہمانی لہ ریزہ کانی حیزبی دیموکرات دا دریژہ بہ خہ بات و تیکۆشان دہ دن و تا و ہ دیہینانی ئامانجہ کانی شہ ہیدان و حیزبی دیموکرات، کہ دیاری کردنی مافی چارہ نووسی گہ لی کوردہ و ئازادی نہ تہ و ہی کوردہ تی دہ کۆشن.

کۆتایی